

Exempla de littera A

Incipit prologus in pemptuariū
exemploꝝ discipuli scđm ordinez
alphabeti.

Utile et expe

diens ē viros p̄dicationis
officio p̄ditos primoz sa-
lutē p̄ terrā discurrendo q̄-
rentes exēplis abundare. Nā exēpla facili-
intellectu capiunt. et firmi memorie impri-
munt. et multis libenti audiant. Legim⁹
enī p̄m n̄m Dñicū ordinis p̄dicatorū
fundatorē h̄ fecisse. De eo q̄dē scribitur. q̄
vbiq̄q̄ p̄uerabat edificatiōis effluebat
sermonib⁹ abundabat exemplis q̄bus ad
amōre christi seculi ve contēptū audiētūz
animos puocabat. Ideo intēdo dīna grā
assistēte mihi in h̄ volumine. q̄d p̄mptua-
riū exēploꝝ discipuli intitulat. multa exē-
pla ex diuisis libris colligere. Et illa exem-
pla ponere s̄m ordinē alphabeti. vt q̄s fa-
cilis inuenire poterit exēplū ad quācūq̄
materiā quā p̄dicare intēdit ad vtilitates
p̄lli. et ad oīpotē dei laudē et honorē qui ē
b̄dictus in secula seculoz Amen.

Capitulū de A Abstinētia
frater quidam abstiniuit a cibo
vsq̄ ad tertiā vsq̄ ad sextā vsq̄
ad nonam **Exemplum I**

Egitur in vi-
taspatriū q̄ qdā frā qdāz
tpe impugbat a demonib⁹
vt statim hora diei prima
tantā famē et defectiōē corpis ei facerent
vt penit⁹ sustinere nō posset. Verūtū ille
dicebat ī corde suo: Quia q̄litercūq̄ opor-
tet me vsq̄ ad horā tertiā expectare. et tunc
cibū sumere. Cūq̄ facta fuisset hora tertiā
Iterū dicebat cogitatiōib⁹ suis etiā et nūc
violēt oportet me sustinere vsq̄ ad horāz
sextā. Cūq̄ aduenisset hora sexta infunde-
bat panē in q̄ dicēs. dū hic panis infundi-
tur. oportet me etiā expectare horā nonam
Cūq̄ hora nona aduenisset s̄m cōsuetudi-
nem cōplebat oēs oīones et psalmodiam
s̄m regulā. et ponebat panē vt comederet.
Hoc at p̄ plurimos dies sustinuit. qdā at

die similiter ab hora p̄ma vsq̄ ad nonā fecit
Cūq̄ hora nona sedisset vt cibū capet. vi-
dit de sportella vbi panes. i. parimacia re-
positi erāt surrexisse fumū magnū et egressū
eē p̄ fenestrā cellule ei⁹. Ita ex illa die nec
esuriit. nec defectio corpis eius facta est. sed
magis corrobortū est ī fide et abstinētia
cor ei⁹ vt nec post biduū delectaret cibū su-
mere. Ita grā dei auxiliante p̄ patiētiā su-
am frater extinxit castrimargie. i. gula con-
cupiscentie passionem.

**Frater quidā pendebat am-
phoram madidā ante oculos su-
os Exemplum II**

Egit in vitaspatriū
q̄ qdā monach⁹ valde sitiēs pē-
debat an oculos suos amphorā
aque splēdē. Qui sup hoc req̄sit⁹ r̄ndit:
Ideo h̄ facio. vt ex maiori desiderio cui n̄
satisfacio. maiore coronā accipiā.

Qua ē missa plurib⁹ Ex. III

Egit in vitaspatriū cū qdā
frā sancto Dachario vna detu-
lisset. Ipse aut q̄ s̄m charitatē nō
q̄ sua sūt s̄ alteri⁹ cogitaret. ad aliū frēm
detulit eā. q̄ infirmior p̄ egritudine vide-
batur. Tūc infirm⁹ grās egit deo p̄ fr̄is of-
ficio et suscepit eā. s̄ ipse nihilomin⁹ plus
de p̄mo q̄ de semetipso cogitās. ad aliū
eam ptulit infirmū frēm. Et sic ille iterum
ad aliū. Et sic cū p̄ oēs cellulas q̄ longe a
semetipsis erāt p̄ heremūz disp̄se. vna illa
circulata esset. ignorantib⁹ q̄s eam p̄us mi-
lisset. ad vltimū ipsi defert q̄ eam miserat.
Gratulat⁹ aut sc̄tus Dacharius q̄ tantā
videret in fr̄ib⁹ abstinētiā tantāq̄ charita-
tem. ad acriora semetipsū spūalis vite ex-
tendit exercitia.

**Frater quidam vidit poma pul-
cra i via et tñ nō cōedit Ex. IIII**

Egit q̄ quidā sc̄tus here-
mita diligēs mel ad heremū fugit
vbi nō repiret ab hoīb⁹. dū autē
fame molestat⁹ in via poma pulcerrima in-
uenisset. certabat intra se virū comederet.
et cognito q̄ forte cibo ampli⁹ alliceret co-
medere inde p̄tēpit. Iō ab āgelo dñi nō
relict⁹ duc⁹ est vbi utebatur radice mirg

Exempla

dulcedinis et fonte mire suauitatis

Duo fratres in mensa quorum unus parum aliter multum comedit. **Ex. V**

Item duo semel in una mensa comedebant unus parum aliter multum et iste socium abstinentem reprehendit. a quo tandem audiuit melius se refici eo et comedere. Quia iste qui per abstinentiam nutritur animam virtutibus melius reficit illo guloso qui nutriendo humores fetores et vitia multiplicat.

Abstinentia sancti Germani. **Exemplum VI**

Item legimus quod sanctus Germanus nobilissimus dux burgundie per modum episcopi factus corpe suum per triginta annos afflixit. ut nunquam panem frumenti comederet. non vinum. non legumina. nec salem pro sapore oris sumeret. bis tantum in anno. scilicet in pascha et natali domini vinum bibebat. quod tamen sic lymphatum sumebat. ut modicum de sapore vini retineret. In refectioe primo cinerem deinde panem hordeaceum comedebat. estate et hyeme nullam vestem preter cilicium tunicam et cucullam habebat. Quam nisi alicui daret nunquam exuebat quousque contritione solueret. Lectus eius cinere cilicio et sacco ornabatur. nullum puluinar sub capite vel humero habebat. Sed semper gemens et sanctorum reliquias in collo portabat. nunquam vestimentum. raro cingulum deferrebat. Super huiusmodi fuit omne quod gestit in presenti vita. Et postmodum tanta fuerunt miracula eius ut nisi merita precessissent fantastica putarentur.

Abstinentia sancti Osualdi. **Ex. VII**

Item legimus de sancto Osualdo rege qui in virginitate vixit cum uxore sua. Symeon heremita in heremo vigintiseptem annis vixerat. et petiuit a domino cum quo remunerari deberet. responsus accepit quod cum Osualdo rege. et voluit et venit ad regem qui induit fuit regalibus vestibus sed ab intra fuit flagellatus et cilicium ad cutem habuit.

Miles quidam intrauit religionem et propter nimiam abstinentiam infatuatus est. **Exemplum VIII**

Egitur in dialogo Cesarii. In saxoniam miles diues et nobilis

inspirante deo seculum deserens in domo quadam ordinis cisterciensis habitum suscepit. qui toto anno probationis ita sibi rigidus extitit. ut tantum a superiori quam a magistro suo sepe argueretur. factus homo monachus tantum fuit feruor ut non sufficeret ei coena. imo etiam omnibus superaddiderat multa spalia et proponeret puata. Ceterum quiescentibus ipse laborabat. alijs dormientibus ipse vigilauit. Tandem ex nimis vigilijs et labore exticcato iam cerebro. tantam incurrit capitis debilitatem. ut nocte quadam antequam conuentus ad matutinas surgeret. oratorium intraret in forma nonitio ascenderet. et fume campanae collo circumligato resiliiret. Ipsamque campanam mole corporis trahendo crebris ictibus pulsaret. territus custos venit in oratorium. sed multo amplius territus est dum sic pedere videret monachum. Accurrens tandem funem incidit. et adhuc palpitante et pene stragulatam deposuit atque refocillauit. sed ab illo tempore nunquam sensum recuperare potuit. **Hec Cesarius.**

Adolescens punitus est in purgatorio propter indiscretionem abstinentie. **Exemplum IX**

Adolescens quidam factus est nonitius in quadam domo ordinis cisterciensis. quem magister suus mox secutus est. Qui cum factus fuisset monachus ita districte se habuit et ita singularis fuit. ut abbas eius timeret. et cum per indiscretum sermone sepius argueretur. Ille homo salutaribus monitis non acquiescens in pertinacia sua perseuerauit. Sicque post aliquos annos defunctus est. Nocte quadam cum abbas in cella sua staret. et contra presbyterium respiceret. tres personas quasi tres candelas ardentes ad se venire vidit. Quibus propius accedentibus cognouit omnes. Tunc abbas memor pertinacie predicti adolescentis. eum interrogauit dicens: quid habes. Quo dicente bene. Subiunxit: nunquam aliquid passus es pro inobedia tua? Etiam inquit maxima et multa tormenta. Sed intentio mea licet indiscreta fuerit. tamen dominus misericors est mei. nec sum damnatus. Et ait abbas: Quid est quod iste conuersus digito eum demonstrans clarior est altero cum ipse apostatauerit. et aliter nunquam ex quo ad ordinem venit graniter excesserit. Ait ille. quod iste post lapsum fortius surrexit et altero

feruentior fuit. **Hec** Cesarinus.

Accidia

Monachus quidā dormita-
bat in choro et christus ei osten-
dit dorsum. **Exemplum X**

Acerdos quidā in ordi-
ne cisterciē. solit⁹ fuit dicē matu-
tinis i illo intervallo q̄ frēs solent
vacare orōni. vel psalmis. sup vna sediu
se deponere. et int⁹ orōnis h̄ba dormire.
Voles autē dñs illi ostēdere qz tali hora et
matie tali loco nō eēt dormitādū. s̄ i orō-
ne vigilādū. apparuit ei i cruce x̄so dorso
ad illū. vt dicere videret. **Quia** tepid⁹ es et
accidiosus. nō es meā faciē dign⁹ intueri.
et s̄ sibi p̄tigisse attestat⁹ ē. **hec** Celsa.

Monach⁹ antiqu⁹ somnolent⁹
q̄ percussus fuit cuz nodo strami-
neo in faciem. **Exem. XI**

Monach⁹ antiqu⁹ d̄ somno-
lētia saq̄ notat⁹. nocte qdā dñs sta-
ret ad psalmodiā matutinarū et
dormiret. vidit i somnis an̄ se stātē virū lō-
gū et difformē. q̄ in māu nodū stramineuz
et lutosū tenebat. q̄ cū monachū p̄tue itui-
tus fuisset et dixisset. **Quid** h̄ stas tota no-
cte et dormitas. ipsū cū nodo stramineo in
faciē ei⁹ percussit. **D**ox ille territ⁹ euigilauit
et vt ietū feriē euaderet. caput retrahēdo
dure saq̄ allidit. **hec** Celsa. **M**ona-
chus piger qui fuit potat⁹ cuz pi-
ce ardenti. **Exem. XII**

Monach⁹ quidam in matu-
tinis frequētissime dormire sole-
bat. p̄tigit autē vt eo nocte qdam
ad matutinas i choro i laudib⁹ dormiēte.
videret i somnis demōnē tētrinu cū pice
i patella liq̄ta monachos singulos visita-
re. et dormiētib⁹ q̄busdā offerre ferreū coch-
lear pice plenū. **A**d se x̄o cū venisset demō
et cochlear feruēs ori dormitāq̄ offerret. re-
tracto subito capite ad cubitū sedii cui in-
nitebat⁹ offendit. et lesus euigilās se sauciū
et vulneratū inuenit. **M**onachus
quidā habuit sudores hora sur-
gendi ad matutinas. **Ex. XIII**

Monach⁹ quidā sic tēpta-
bat accidia. qz q̄tiēs erat ad ma-

tutinale officiū surgēdū. statim ex qdā pu-
sillanimitate et timore vigiliārū sudore per-
funderet. **P**urās autē s̄ eē ex infirmitate
iacebat et vestib⁹ se opiebat. **N**octe qdā
surgētib⁹ ceteri ad siḡ nolarum. festinanti-
busqz ad dñi officiū. cū ille surgere tēpta-
ret. et iterū veniēte accidia se redinaret. au-
diuit de sub tecto vocē qndā incognitam
clare sibi dicēte. **N**oli surgē. noli sudorem
tuū intrūpe. tūc p̄mū senties se a diabolo
illusū p̄ vituiz accidiē a fantastico sudore
se excussit. nec postea tāto t̄pi cōsensit. **hec**
Arnoldus. **A**ccidiosus qdā qua-
draginta annis ad purgatoriū de-
putat⁹ est. **Exem. XIII**

Quidā accidiosus cū p̄p̄
accidiā suā damnari debuisset. et
Maria x̄go s̄buenit sibi. et a fi-
lio suo impetravit vt renuisceret. qd et fa-
ctū ē. tū sibi impositū fuit p̄ p̄nā a deo vt
q̄dragita annis i purgatorio satisfaceret p̄-
pter accidiā. **T**ria remedia cōtra
tediū et accidiā. **Exem. XV**

Militēs tres sibi mutuo fi-
delitatē p̄miserūt. vt in q̄cūqz ne-
cessitate se nō desererēt. **E**rant in
bellis et torneamētū strenuū. et ad oīa mūdi
facta p̄ni. **C**ōtigit cū qdā die trāsissent sil-
uā. oēs i silētio trāsire. **T**ū cēt ex siluam
vn⁹ eoz dixit. **D**iroz q̄re sic obmutuim⁹
in trāsitu siluē. et dixit cāz sui silētij eē hāc.
Quia vidēs amenitatez siluē. memor sui
amenitatz celestis. quā qdē cāz et ceteri cō-
fessi sūt. **Q**uibo senior dixit. **C**redo n̄ sine
cā h̄ factū eē. s̄ nutu dei. vt sic hacten⁹ mū-
do ita nūc deo huiam⁹. **Q**uappē psulo vt
claustrū ingrediam⁹. et eādē fidelitatē i do-
mino habeam⁹. qd factū ē. et laudabilē et
strenue p̄ aliquō tps ibi vixit. **T**āde cum
duo iuniores ceperūt tepescē. et h̄ iunice p̄fessi
sūt. et psolationē ab iunice quēsierūt. venerūt
ad tertiū. d̄ statu suo q̄rētes. et inuenit eum
deo h̄niētē hilarit⁹ et tenore. **V**idēs at ille
vult⁹ eoz tristes dixit. **E**x multo ocio et te-
dio estis tristes et segnes. **M**ibi at totū tē-
pus brenevidet⁹. qz sp̄ occupor. **I**ll at mirā-
tib⁹ q̄b⁹ studijs vel occupatiōib⁹ tps expen-
deret cū sic ipsi illitteratus eēt. **D**ixit tres

Exempla

illas tñ iueni q̄s docuit me m̄gr me in in-
gressu meo. q̄s legēs quotidie nullo tedio
vnq̄ afficior. b̄ p̄ desiderio legendi deficit
mibi tps. **U**na ē scripta nigro colore. q̄ si-
gnificat pctā mea q̄ demiguerūt aīaz meaz
7 fallitatē 7 instabilitatē mūdi. 7 penas in-
ferni. hāc lego a mane vsq̄ ad missaz. **S**e-
cūda scripta ē colore rubeo. que significat
passionē saluatoris nr̄i q̄ multa p nob sus-
tinuit. hāc lego a missa vsq̄ ad nonaz qñ
emisit spm̄. **T**ertia sc̄pta ē aureis lris. 7 h̄
ē amenitas 7 multiplicitas gaudij celestis.
hāc lego vsq̄ ad cōpletoriū. 7 sic expendo
tps meū sine tedio. **Q**uo audito multū ac-
censi p̄fecerunt de cetero 7 ipsi.

Adulterium

Pena illi iuuenis qui cōmi-
sit adulterium **Exem. XVI**

Iuuenis quidaz peccauit
cū vxore pximi sui. quē de plaga
uit vt moreret subitanee 7 sine cō-
fessione 7 sacris. **Q**ui post mortē ex pmissio-
ne dñi in terrore adulteror apparuit ad-
ulterę rauca voce 7 q̄rulosa. **E**t ipsa que-
siuit de statu suo. **R**ndit: dñat sum p̄p̄
adulteria q̄ tecū cōmisi. **E**t sbiūxit vis vi-
dere ardorē meum quō int? 7 foris ardeo
emittēs vinā que fuit sicut cuprū bulliens
Et ipsa territa ad cōfessionē venit 7 vitaz
suam emēdauit. **I**n discipulo de
tpe. **Q**uidā vidit quandā mulierem
grauissime puniri p̄p̄ adulteria q̄ cōmisi.
Hoc quere in discipulo d tpe ser. cxliij. **A**
Quidā vidit vicinū 7 vxorē vicini gūit
puniri ī cupa ignea p̄p̄ adulteria q̄ cōmi-
sit. **Q**uere ibidē fmo. lxxv. **Q** **I**tē qui-
dam adulteriū cōmisit occulte. 7 intrās ec-
clesiā sc̄or̄z **S**ernasij 7 **P**rothasij statim
obsessus ē a diabolo 7 sic expirauit in con-
spectu ppli. **Q**uere sermo. lxxv. **Q**

Amicitia

Legit de duobz amicis q̄rū vnus p alio
mori voluit. **H**oc quere ī discipulo d tpe
sermone. cxx. **S**.

Aqua benedicta

Diabolus non potuit intrare
os ebriosi p̄pter guttas aque be-
nedictę. **Exemplum XVII**

Ebrius quidā habuit quē-
dam obsessū obuiū. 7 iste ebrios?
dixit ad diabolum. **I**ntra ad me 7
recede ab isto hōie. **E**t diabolus rndit. nō
possi. q̄re. q̄ fuisti hodie mane ī ecclesia. 7
vna gutta aque b̄ndictę cecidit in os tuū
Miles asp̄gebat se cum aqua
b̄ndicta 7 diabolus dixit ne tan-
gas me. **Exemplum XVIII**

Miles quidā strenuus i ar-
mis dñi die q̄dā loco appropinq̄-
re vellet vbi puella obsessa iace-
bat. 7 de illa cepit demon clamare. **E**cce
amic? me? venit. 7 dñi ille intraret ait: **L**e-
dite cedite sinite amicū meū appropinq̄re.
Ille x̄o licet ei displiceret ait: **T**u demon
stult? es. vt qd veras hāc innocētē puellā
veni mecū ad torneamētū. **C**ui dñmō: **L**i-
bent tecū ibo si pmittas me intrare corpus
tuū. vel p sellā vel p frenū. vel aliā p̄tē cor-
poris tui. **M**iles cōpatiēs puellę nobili ait
Si vis exire hinc. pcedā tibi p̄tē vnā pal-
lij mei tali p̄ditōe q̄ me nō ledas. 7 statū
qñ voluero recedas. qd iste p̄misit. **E**riēs
ergo de puella lingule pallij insiliūt. **A**b il-
la hora tñ glorię accessit militi. q̄ q̄s vole-
bat deiecit. q̄s voluit capiebat. **Q**uadaz
die dñi in ecclesia plixius orabat ait dñmō
nimis murmurat. cū aq̄ b̄ndicta se aspersit
Ait vide ne me tāgas. **T**ādē veniēte mili-
te ad locū vbi p̄dicabat d̄ sc̄tā cruce. dixit
demon. **Q**uid h̄ agi. **R**ndēte illo. volo te
deserere 7 deo seruire. demon ait. qd ī me ē
displicuit. nūq̄ te lesi. b̄ vitani te 7 glorio-
sus fact? es nimis. tūc miles ait. recede 7 ne
de cetero reūtarj ad me. b̄ in noīe ch̄risti ti-
bi p̄cipio. **L**ūc reliq̄t euz diabolus. **E**t ille
cruce sigē? vltra mare duobz ānis ch̄risto
fuiuit. **E**t postmodū rediēs hospitale edi-
ficauit. vbi infirmis neciā mīstrās vitā san-
ctam finiuit. **H**ec **Arnoldus**. **P**eccato-
r obstinat? quidā bibit aquaz
b̄ndictā 7 cōtrit? est **Erē. XIX**

Miles quidaz multa mala
fec 7 tādē cecidit ī egritudine 7 a
sacerdote amonit? vt cōfiteret? et
cōficaret vt vir catholic? ad h̄ nec p̄cibus
nec minis poterat iclinari b̄ oīa ista friuola

reputās. dixit se hūmō inō curare s̄ instantē
petiuit aquā vt biberet. ⁊ sacerdos nescien/
te eo bñdixit aquā ⁊ dedit ei bibere. quaz
cū bibisset statim d' auxilio spūscū clama/
uit ad sacerdotē. ⁊ vt cōfiteret poposcit. et
pure cōfessus cōicauit ⁊ sic vitā suā felicitē
finiuit. **¶** Quidā asp̄gebat infirmū q̄ sus/
tinuit magnas infestatiōes demonū ⁊ sta/
tim oīs demones fugā cederūt. **¶** Hoc q̄re
in discipulo de tpe sermo. **cx. S.** **¶** Rq̄/
bus patet q̄ bonū est hīc aquā bñdictam
in domibz ⁊ signantē circa infirmos ⁊ mulie/
res in puerpio exñtes q̄ sepi⁹ sunt aspergē
de ad effugandū fantasmata demonū.

Capitulū de B Baptismus
Hereticus quidam nō serua/
uit debitam formam verborū in
baptismo **Exemplum I**

Baptism⁹ in
forma d' celebrari ex chro/
nicis circa añū dñi q̄drin/
gentesimū nonū. Quidam
ep̄s arrian⁹ q̄ndā noīe Berthā baptizare
volēs dixit: Baptizo te in noīe p̄is p̄ fili/
um i spūscō. filiū ⁊ ip̄m sc̄m p̄ minozē p̄i
ostēdere volēs. ⁊ subito aq̄ disparuit.

¶ Baptisat⁹ signauit māmillam
mulieris ⁊ statim sanata ē **Ex. II**

Quidā matrona hīs mor/
bū in māmilla incurabilē ⁊ mor/
talē. illa oīno ē respata a salu/
te. ad dñm se totā ptulit. ⁊ ad fontes vbi ba/
ptizabāt cathecumini p̄perauit. ⁊ ab vno q̄
de fonte exiuit siḡri se fecit. q̄ siḡnoe facta
totalit̄ curata fuit. Si igit̄ tāte x̄tuq̄ fuit
baptismi sac̄m. q̄tē putas eē donū fidei?
¶ Hec Petr⁹ de amore. li. ij.

¶ Blasphemia
Lusor quidā blasphemauit vē/
trem Marię virginis **Ex. III**

¶ Eḡit in libro miraculozū
dareuallis de duobz lusoribz ter/
ribile. Cū vni eoz male succede/
ret. fortune alterius inuidēs vt furori suo
satisfaceret. ⁊ dñm cepit x̄ba euomere cōtu/
meliosa. Quē soci⁹ eodē spū maligno in/
status cōpescere cepit dicēs: **Sile. Tu enī**

nescis maledicē. Statimq̄ dñm blasphe/
mās. ⁊ cū i m̄ris ei⁹ iniuriā erūpet. vox de/
sup audita ē: meā iniuriā q̄cūq̄ mō susti/
nui. m̄ris aut̄ meq̄ cōtumeliā neq̄q̄ tolera/
bo. Voxq̄ sup ipsam tabulā vulnere visi/
bili inuisibilē p̄cussus spūmās expirauit.
¶ Hec **Celsarius**. **¶** Quidā fregit bra/
chiū imaginis Marię ⁊ suffoca/
tus ē a diabolo. **¶** **Artem. IIII**

¶ Eḡit in miraculis beate
Marię x̄ginis. q̄ q̄dā mulier in/
secuta a latronibz retro colūnam
circa beate Marię x̄ginis imaginē late/
bat quā q̄dā illoz lapidādo brachiū ima/
ginis pueri Iesu p̄fregit. inde mox sanguis
copiose emanādo cūq̄ in admirationē et
dei laudē fluxit. ⁊ p̄cussore corā oībz dia/
bolus suffocauit. **¶** **Iudeus** in hono/
rauit imaginē beate Marię vir/
ginis. **Exemplum V**

¶ **I**dem vbi supra leḡit in
constātinopoli ciuitate q̄dā iude/
us imaginē beate Marię x̄ginis
in latrinā picat. vñ mox suffocatus nūq̄
apparuit. **¶** **Pueri** blasphemātes
sunt submersi. sed vnus euasit.

Exemplum VI

¶ **I**n mariali magno le/
gitur q̄ q̄dā puer edoc⁹ a matre
sua btām Mariā x̄ginē sp̄ teno/
te salutabat ⁊ p̄cipue in necessitatibz. **¶** **Q**d
faciēdo rap⁹ a flumīe cū ceteri pueri ludē/
tibz ⁊ blasphemātibz. ⁊ tandem submersis
oībz ipsū solū btā x̄go saluauit i sinū suū
eū suscipiēdo ⁊ cōfortādo. **¶** **Miles**
monocul⁹ p̄cussit iudeū blasphe/
mantē btām virginē Mariam.

Exemplum VII

¶ **M**iles q̄dam litteratus in/
q̄ndā p̄suetudinē duxerat q̄ mis/
sam beate Marię x̄ginis q̄stum/
cūq̄ poterat nō neglexit. Quadā aut̄ vi/
ce p̄cedēs ad ecclesiā audiuit solēni⁹ indo/
are: salue sancta parēs. ⁊ mox flectebat ge/
nua reuerentē. **¶** Hoc vidēs q̄dā iude⁹ veri/
sit eū. ⁊ btām Mariā blasphemauit. **¶** **Mi**
les x̄o eḡreferens p̄uitiū dñe n̄fē dedit ei
alapam. **¶** Et b̄ facto intrauit ecclesiā et

Exempla

missas deuote audire. Interim iudeus co-
questus est iudici. et aliud signum non potu-
it dare de eo nisi quod uno oculo careret. Cum
autem egredieretur miles in ecclesia latitabat
Illuabat autem eum beata Virgo Maria intens
eum audacter exire quod fecit. Quo viso dixit
iudeus si iste non habet duos oculos reus ipsius
indicare. Cui ille. imo ego te percussit pro amo-
re eius quam oculum restituit. pro quo patris sui et cor-
pus et omnia bona expendere. Cognito autem et vi-
so miraculo. dant deo et beate Marię lau-
des. Ad perpetuam huius rei memoriam sta-
tutum est a christianis. ut eo die singulis an-
nis iudei de suis aliquem presentem. qui publice
a catholico spore alapa suscipiat. **¶** **Lo-**
mes blasphemus qualiter punire est
et qualiter obiit. Exemplum VIII

Quoniam quidam in tanta pro-
pit blasphemias ut diceret. vellet
nolit de ego terram meam rebabe-
bo. Mortuus de eo qui infidebat ruens hor-
ribili torquebat. Et cum esset a militibus ele-
uatus. de nouo ruit. penam soluens blasphemie.
Reductus homo in domum suam cepit torqueri in
pedibus et cruribus spretaque perfessio post quatuor
menses expirauit. **¶** **Ite** quidam ribaldi di-
miserunt unam gallinam dicentes frivole. nec tra-
tus Petri nec christi posset eam reintegrare
et statim leprosi facti sunt. **¶** **Filius** quidam
noluit sagittare in cadaver patris
sui. **¶** **Exemplum IX**

Aut quidam homo habens uxorem
et ex ea habuit tres filios secundum opi-
nionem suam. Cui uxor eius cum quidam
die litigaret cum ea. obiecit quod ipse crederet
se habere tres filios. sed unus erat tantum suus. Reque-
sita autem ab ea quod esset suus. noluit ei indica-
re. Igitur cum per infirmaret ad mortem et uxor
pater mortua fuisset. Ipse faciens testamentum
omnia dimisit illi qui filius eius erat. Post mortem
homo eius facta est petitio inter eos quod tanquam fili-
os nutrierat cuius esset hereditas. dicebat autem
quolibet quod ipse filius esset. et quod hereditas sua esse
deberet. cum igitur relatus esset ad iudicium. prece-
pit rex ut per mortuum ligaretur ad arborem et ille
qui directus in eum sagittam mitteret heredita-
tem haberet. Alligato igitur patre ad arborem. uno
ex illis eum sagittauerunt. Tertiis videns patris su-

um alligatum sagittari offensus est ultra mo-
dum per alios dicens quod nullo modo patris suus
sagittare vellet. Cognitum est ergo quod ipse erat
verus filius. et data est ei hereditas. **¶** **Doc** exem-
plum habet in summa vitiorum. Ex hoc patet quod
illi qui dominum nostrum Iesum christum blasphemant
et rursum crucifigunt non sunt filii dei sed filii dia-
boli. **¶** **Ista** exempla querere in disci-
pulo de ipe. **¶** **Blasphemus** quidam tem-
pore Moyse ex insula dei lapidatus est. **¶** **Doc**
querere in sermone. cxxij. **¶** **Puer** quondam
anorum quem diaboli dilaniaverunt propter blas-
phemiam. sermo. cxxij. **¶** **Sacerdos** Lu-
douicus qui fecit cauterium civi parisiensi propter
verba blasphemie. Querere sermo. cxxij. **¶** **B.**
¶ **Quidam** volebant carnes comedere feria
tertia post mediam noctem in carnisprimo et in-
uenerunt in pullo bufone. pro intestinis. ser-
mo. xxxvi. **¶** **Carnifices** qui deriserunt
suspensionem cinerum in die cinerum. sermo.
xxxvij. **¶** **B.**

Capitulum de Cantare
Diabolus in specie clerici dul-
citer cantauit. Exemplum I

Quoniam tam egregia et tam dulcem
vocem habebat. ut audire il-
lam delitium reputaret. Die
quidam vir religiosus supnuans et vocem illius
dulcedine aure percipiens ex instinctu spiri-
tus sancti ait. vox ista hominis non est sed diaboli. cum
etiamque admirantibus demonem adiurauit. qui
statim de corpore illo exiit. cadavere mor-
corruere et fetere. **¶** **Hec** Cesari. **¶** **In** cu-
ius cerebro dulces cantus reso-
nabant in agone. **¶** **Exem. II**

Rat quidam de puincia
romana ordinis predicatorum. qui in
seculo multum in audiendis et
cantandis secularibus cantilenis fuerat dele-
ctatus. nec aduenerat quod pateret homini vani-
tatem. Tandem in infirmitate cui posset di-
ctos cantus qui perit in aure et cerebro ha-
bebat. et inde non delectationem ut prius. sed re-
xationem et penam non modicam sustinebat.
Quadam ergo die surgens de lecto licet multum
grauatus ad lectum portis sui qui secum in eadem

tomo infirmus iacebat venit et sibi dictam tribulationem apernit. et de illis vanitatibus humiliter confessus. cumque ab illo absolutus fuisset. statim omnis illa resonantia que resoluta erat in eius cerebro ex toto recessit. Hec in vitas patrum. **Clerici qui cantauerunt sacculum plenum Exem. III**

Tempore quodam clericis quibusdam in ecclesia quidam seculari fortiter et tam clamorose non tunc te cantantibus. et voces tumultuosas in sublimem tollentibus. vidit homo quidam religiosus qui affuit. quendam demonem in loco eminentiori stantem. sacculum magnum et longum in sinistra manu tenere qui cantantium voces tertra latius capiebat. atque in eundem sacculum mittebat. Illis ergo expleto cantu inter se glificantibus. tamquam qui deum fortiter et bene laudassent. Respondit ille qui viderat visionem: Bene quidem cantastis. quia sacculum plenum cantastis. Mirantibus illis et interrogantibus cur hoc diceret. visionem eis exposuit. His vero exemplis non reprehendit devotus clamor qui deus laudat in cantu et psalmodia. sed tamen inanis gloria. Hec Celsa.

Charitas
Cor cuiusdam virginis pre nimio amore est scissum Ex. III

Rat quendam virginem nobilissimam quatuordecim annorum. Mariam virginem valde deuota. Hec quotidie rogabat virginem gloriosam septem annis ut ostenderet sibi dignaretur filium suum. Quae cum in die nativitatis domini causa orationis sola introisset capellam. apparuit ei pulcherrima homo tenens filium pulchriorem. Hec allocuta est virginem dicens. quod accipet filium et luderet cum eo. Quod cum illa fecisset gaudens cum magna reuerentia et deuotione. Cui puer. dilige me. Et illa diligo. Quod autem plusquam resles meas. Et puer. dicas si plus diligas. Et illa plus quam cor meum. Et ille quomodo me plus diligis corde tuo. At illa nescio dicere sed ipsius cor loquitur. Quo dicto mox cor virginis pre nimio amore scindit. Et puer accepta anima cum coccintha angelorum deduxit eam in celum. Ad cantum vero angelorum familia cucurrit ad capellam et virginem mortuam inuenientes. odore mirabili omnes repleti sunt. Et fratres qui tunc aderant cor

eius scissum inuenerunt et in eo scriptum angelis litteris. Diligo te plus quam me. quia tu creasti me. redemisti me et totasti me. Hec Viridarius. **Paulinus episcopus se dedit pro filio viduae Exemplum V**

Cum in Italia vandalorum seuericia esset depredata. et multi capti ducerentur ex hac terra. Paulinus episcopus omnia bona sua captiuis egentibus erogauit. Cumque iam deficeret. venit quaedam vidua cuius filius a genero regi vandalorum captus fuerat. a Paulino precibus redemptio nis filii sui humiliter postulans. quod dubitans quid faceret. cum nihil haberet. dixit quod donum non habeo. sed et me seruum pro filio trade. Quod illa a tanto viro magis irrisione quam compassione nem putabat. Tandem vix certificata assumpso Paulino generum regi adijt. Primo rogans ut sibi redderet filium suum. quod dum ille superbe nec recipet nec audiret. Mulier produces Paulinum ait. Ecce hunc hominem pro filio meo vicarium do. Cui venustatem ille considerans. quiescens qualem officio esset. et audito ipso quod esset hortulanus reddito filio Paulinum recepit. Cum autem idem generus regi hortum ad Paulinum sepe intraret. et conferres cum eo. cum sapientia illius audiret. cepit in eius sermonibus delectari. Quadam die secrete dixit Paulinus domino suo. prouide qualiter dispones regnum. quia rex cito morietur. Quod cum retulisset. Respondit rex. libenter videre virum de quo dicis. Cui gener. ad prandium deferret viuentes herbas. tunc videbis. Quo viso. et rex tremens secretum cordis sui reuelauit genero suo dicens. virum audisti. Nam in somno in hac nocte istum cum iudicibus sedentem contra me vidi. magni meriti homo est non talis qualis apparet. Tunc Paulinus secrete interrogatus a domino quis esset. Respondit seruus tuus quem a vidua suscepisti. Quo diu instante tandem confessus est se esse episcopum. Ille perterritus dixit. Per te quid vis ut cum honore ad tuos redeas. Cui Paulinus. Omnes captiuis ciuitatis tue relaxa. Quo annuente cum frumento et nauibus et omnibus captiuis solutis Paulinus reuersus est. et qui se in seruitum tradiderat. multos a seruitio liberauit.

Exempla

Sanctul⁹ seipsū dedit ad occidendū ppter charitatem proxi mi. **Exemplum VI**

Cum quidā diacon⁹ a longobardis captus ad occidendū seruaret. Vir dei Sanctulus p ipso ad eos intcedēs. 7 mīme audit⁹. rogauit vt ille sibi ad custodiendū traderetur. Illis ānuentib⁹ ea lege vt si fugeret p ipso occideret. recepit. Quē cūctis dormiētib⁹ excitās dixit. surge. fuge liberet te dñs. Ille memor cōditiōis rñdit. O pat⁹ si fugio p me morier. At ille cōpellēs. vade inqt oēs in māu dei sum⁹. nihil pñt nob facere. nisi qñtū pmiserit de⁹. Quo fugiēte longobardi nō inueniētes captiuū dixerūt Sanctulo. Scis qd tibi fiet. Et ille scio. at illi. qz hō es bon⁹ nō cruciābim⁹ te. sed elige tibi mortē quā voluer. At ille. occidite morte qua de⁹ pmiserit. 7 inito pñlio elect⁹ ē vir forq. q vno ictu caput ei⁹ amputare posset. Statim lēti oēs ad spectaculū mortis illius q. p sancto habebat venerūt. Sed vir dei ad arma sua pfugiens. petito spacio orandi se in terrā pstravit. Tandē interfectoz pulsans eū pede dicēs. Surge extēde cernicem. Qui extēso collo respiciēs gladiū ait. O sancte Jobānes suscipe illum. Ille aut gladiū in altū vibrās pcussor⁹ dirigit. Sz mox btūs Jobānes brachiū pcussor⁹ diripuit. Quo viso oēs laudātes deū rogabāt. vt brachiū pcussoris sanaret. At ille nō orabo nisi iuret de cetero chřstianuz māu sua nō occisurū. Quo iurāte ait. deponē manū 7 deposuit. Statim oēs boues 7 iumēta pdata offerre volebāt q renuēs ait. Rogo vos oēs captiuos mibi dimitte. 7 sic orabo p vob. qd factū est. 7 p vno moriturū multos a morte liberauit.

Chorea

Christ⁹ a chorizantib⁹ pmaxime vituperat. **Exemplū VII**

Quidā nobilis filiū suū dilectū deo dedicanit in religioem ubi mūtū pficiēs iuxta mortē orāti iuxta crucez. occurrit sibi q petebat scire quid amplius iram dei puocaret. 7 peccata multiplicaret. Et ecce oranti cū lachry-

mis quidam innenis splendidus apparuit ei dicēs. qz chřst⁹ a chorizantib⁹ maxime vituperat 7 detonestat. Nā extensio brachioz 7 colligatio manū 7 brachioz irrisorie rēpřentat chřsti in cruce extensionem p nobis. Solent enī hoīes chorizantes coronari sertis 7 florib⁹. irridēdo chřsti spineam coronā. Itē ornāt se vestib⁹ irridēdo Iesum chřstū humilē 7 nudū in cruce pendentē. Cantant etiā alacri⁹ 7 rident cacinnis. irridēdo fletum 7 clamorē chřsti in cruce pendentis. Itē osculant etiā se mutuo. irridēdo osculū Iudē. Item tepingūt facies suas. irridēdo consputam 7 velatam faciē chřsti.

In chorea cōmittūt quasi oīa peccata mortalia **Exem. VIII**

In chorea ē supbia quē ē initū oīs peccati ppter quam lucifer celum perdidit. Quia homines ex humilitate non solent choricare. sed p ex elatione. Vñ Aug⁹. Quē supbiū videris filiū diaboli eē nō dubites. Ex his verbis patet. Cuius filiū sūt q ex superbia choreas ducunt. Item cōmittitur ibi luxuria. Nam tales chorizantes 7 pulcre se ornantes. plurimoz corda videntium ad luxuriam 7 ad malas concupiscentias accendūt. Vñde Matth. v. Qui viderit mulierem ad concupiscendū eam. iam mēchatus est eam in corde suo. Item cōmittitur ibi inuidia. quia si vna persona plus honoratur vel meliora vestimēta habet. tūc qz alię psonę inuident. Item cōmittitur ibi auaricia. qz talia ornāmēta vestitiū nō habētes sepe p deū affectāt tales vestes 7 talē pulcritudinē. 7 hoc ad maluz finē. scilicet potandī 7 superbiendī.

Chorizantes grauiter puniūt in futuro Exemplum IX

Invenis monachus purgatoriuū sancti Patricij ingressus reperit ibi varias penas aīarū. Et vidit ibi circulū ferreū cōstipatu 7 acutissimis clavis. in quibus chorizabant plures compluti ptnuo igne sulphureo. Quoz etiam viscera corrodebāt demones. a duobus ho lupis deuorabātur brachia cho-

ricantiū vsq; ad ossa. Sup q̄b; req̄sit? rñ
dit angelus: Tales sūt chōricantes capti-
uati pueris libidine. alios cōcitātes gesti-
culatiōib; impudic; saltib; āplexib; oscul-
tatiōib; 7 hīs impudic; Bñ merito ple-
ctunt tali supplicio. Tandē monach; inde
reūsus vidēdo chōreā. solebat damare: fu-
gite charissimi q; mag; p̄na seq̄t chōrican-
tes. Hoc in. li. de donis. **¶ Duella q̄-**
dam fuit exusta in toto corpore
propter choream. Erem. X

¶ Duella quedā in die festi-
puo dñ fieret sermo ad pplm tota
die in ludis 7 chōreis se exercuit.
De sero ad domū reūsā. fessa resedit i limē
quiescēs. 7 dñ ad dormiēdam vir oculos
clausisset. a duob; demōib; ad infernum
relata ē. 7 sic cōbusta ē. vt nec capillus in
corpore ipsius maneret. 7 totū corp; ei; ma-
gnis vesicis occupatū fetore intolerabilē
exalauit. Bñ? hō demonū titiōnē arden-
tem in os trūdēs dixit: Hoc habet p̄ canti-
lenis q̄s impudice scpi; cantasti. vestes ei;
nullū habuerūt adustiois signū. q̄ damo-
re 7 ciulatu euigilās mī 7 mult; alijs narra-
uit. Hec aut; fert; ad hospitale. vocat; sacer-
dos q̄ nullū pctm mortale in ea inueniens.
nisi q̄ ita libenter interfuit ludis 7 chōreis.
Hec Arnoldus in narratorio suo.

¶ Duelle inhibuit beata Ma-
ria gaudia mundi. Erem. XI

¶ Duelle cuidā apparuit btā
pvirgo cum chōrea virginū. que-
rens an se illis sociare vellet. Rñ.
dit libenter. 7 beata virgo interdixit ei chō-
ream 7 vanitatem vestm̄ dicens. post trigi-
ta dies venies ad nos. Quē subito valde
se emendauit postpositis omnibus vanita-
tibus huius mundi 7 requisita a parenti-
bus. quare sic oīa postponeret. Respondit
parentibus suis insinuans eis ea que vide-
rat. 7 verba Marię que sibi dixerat. 7 sic
tricesimo die feliciter obiit.

¶ Mulier quedam in chorea cū
pila necata est. Erem. XII

¶ Mulier p̄car 7 vana erat q̄
in oī fere festo chōreas cōiungere
consuevit. Et factū est vt iuueni-

bus viris ad saltū iuxta chōreā ludentib;
vni eorū pilā ferire conāti. baculus de ma-
nu euaderet. 7 dictā mulierē ducentē chō-
ream p̄cussaz in capite mort; necaret. Hec
vt viderūt. oēs cōfusi sūt 7 corpus ad do-
mū ppriā detulerūt. p̄bytero aut; dicturo
vigiliās veniēte. ecce taur; nigerrim;. imo
demon pessim; cū mugitu occurrēs. feret; 7
cū corpore teiecit 7 cornib; illud dissipās mē-
bratim cōfodit. ita vt visceribus hinc inde
dispersis fetor intolerabilis spargeret. fu-
gientib; ergo cūctis cadauer laceratū vsq;
in crastinū solū relinquit. quonq; scilicet
euaporato fetore cognati ei; intrare possent
ad corpus. 7 sublatū extra cimiteriū sepe-
lierūt. Hec Guil. in. li. de apib;.

¶ Fulmē extinxit tibicinem.

Eremolum XIII

¶ Quidam tibicen erat qui
chōricātes iuuenes 7 puellas cōci-
abat. hinc celo nubib; circa ve-
sp̄as obscurato. duo pueri pastores vbi
conscationes 7 tonitrua videbāt imminere
ad iumēta fugierūt. 7 eis vidētib; in tibi-
cinem fulmē cecidit. 7 ipsū extinxit 7 ei; bra-
chiū amputauit. Hec Guil. **¶ Itē aliā**
exempla de chorea quere in dis-
cipulo de tempore.

¶ Venis qdā dicebat cho-
reā eē portaz paradisi 7 p̄solatiōis.
quē postmodū qdā lapis angula-
ris cadēs sup eū occidit. Hoc q̄re in disci-
pulo d̄ tpe sermōe. cliij. **¶ Itē hgo q̄**
in chorea cecidit 7 subitanea morte obiit. B
q̄re sermōe. lx. **¶ Itē q̄ exeterūt arietes**
in chorea 7 mag; tēpestas postmodū vasta-
uit segetes circūquaq; i oīb; ill' villis 7 p̄ti-
bus circūiacētib;. Hoc q̄re sermōe. xxxvij.
¶ Itē hgo i chorea rapta ē a turbine i
aere 7 a demōib; flagellata. postea cecidit
mortua. sermo. cliij. **¶ Item quidam**
chōricauerunt vsq; ad genua postmodum
vsq; ad femora in terra. Et sanctus Bilb-
tus episcopus liberauit eos. Hoc quere ser-
mone. xxxvij. **A**

¶ Confessio

¶ Confessio multum nocet de-
monibus. Exemplum XIII

Exempla

Magister Thomas theologus cum iam deberet mori et iaceret in lecto vidit diabolum stantem ante se. et dixit quid habitas cruenta bestia: Dic mihi quid est quod maxime nocet vobis. Et cum ille taceret subiunxit: Adiuvo te per deum vivum quod indicatur est vivos et mortuos ut dicas in veritate. At ille: Nihil sic enervat virtutem nostram sicut frequens contritio et confessio quia quoniam homo est in mortalibus peccatis omnia eius membra ligata sunt et non possunt se movere. Cum vero peccata eadem confiteretur statim liber est et mobilis ad omne bonum.

Demoni impediunt confessionem et restitutionem Exem. XV.

Heremite cuiusdam quadam vice occurrebant tres demones qui in introgavit quomodo vocarentur. Primus dixit ego vocor claudens cor et habeo quoniam aliquis audito sermone vellet coteri tunc claudens ei cor quod suspirare non possit. Alter dixit ego vocor claudens os et habeo facio quoniam aliquis vult confiteri et dominum nostrum evadere tunc ego claudens ei os quod confiteri non possit. Tertius dixit ego vocor claudens bursam quod quis iniustas res restituere non possit nec de iustis bonis elemosinam facere et ita uniti sumus quod unus inquit non possit.

Demoni amplius non sciunt peccata confessa Exem. XVI

Quidam canonicus ordinis premonstratensis ductus fuit a chore monasterii ad fugandum demonem de obsessio et laudabilis vite erat. Quo viso diabolus per os hominis clamavit: Ego quedam de eo scio propter que eius non timeo. Qui confessus culpam misericordiam tamen erat et rediens quesivit si demon de eo aliquid sciret. Respondit adhuc aliqua vestigia culpe apparent in te et non stimulus est secutus. Qui intelligens stimulum corporalem disciplinam abiecit et recepit disciplinam et reversus introgavit utrum de eo aliquid sciret respondit diabolus per iudicium meum modo nihil scio de te.

Sacerdos confitebatur seruo in stabulo Exemplum XVII

Miles quidam in villa quadam habitabat cuius uxorem eiusdem ville sacerdos per adulterium maculavit. Quando cum miles audisset quod vir perinde erat verbis non facile credidit nullamque de hoc mentionem facere voluit uxori sue vel sacerdoti. Vitam verius volens expiri non tamen sine suspitione fuit. Erat autem in quadam villa non multum a milite villa remota quadam obsessus in qua demon tam nequax erat et coram altantibus improperaret peccata que per confessionem vera non essent detecta. Quando cum miles intellexisset rogavit suspectum sibi sacerdotez ut ad colloquium quoddam secum ire non recusaret. Et acquievit sacerdos. Cum ergo venissent in villam ubi obsessus erat presens sibi ipsi sacerdos suspectum cepit habere militem quia cum non latebat quod obsessus a tanta nequa demone in eadem villa habitaret timensque vite sue si a demone perderetur necessitate nature simulans intravit stabulum ad servum militem coram pedibus eius perstratus dixit: Rogo te propter deum ut audias confessionem meam. Quae servus expaulescens levavit audiens que dicebantur ab illo. Facta vero confessione cum sibi sacerdos aliquid iniungi peteret. Respondit ille dicens: Num alteri sacerdoti pro tali crimine iniungeretis hec sit satisfactio vestra. Sicque exiens securior cum milite ad ecclesiam venit in qua demoniacus fuit et requisitus est a milite in hec verba: Noscitur aliquid de me. Hoc enim ex industria fecit ut sacerdoti iam dicto tolleretur suspitionem. Cui demon: Nescio quid respondeo. Adiecit: Quid videtur de isto homine? Respondit nihil de eo scio. Et cum dixisset lingua teutonice latine mox subiunxit: In stabulo iustificatus est quia tunc nullus aderat clericorum. Hec Celsus in dialogo.

Quidam occultavit peccatum magnum in confessione Ex. XVIII

Quidam heremite deus dedit donum cognoscendi corda hominum. Hic quadam vice venit ad ecclesiam ubi sacerdos audiebat confessionem. Et vidit heremita quod homines intrabant nigri ad ecclesiam quos demones cum iubilo comitabantur. Angeli vero custodes

tristes a remotione ibant. Et cum rediret a confessione. tunc demones tristabantur et recedebant ab eis et angeli leti accedebant. Et inter alios unus asperxit quem demones ligata catena ad collum ducebant cum gaudio. et angelus eius secutus erat remote. **H**ic accedens cum alijs ad confessionem nigrior effectus est. et demones cum fortius ligauerunt. **H**oc videns heremita accessit ad illum hominem. et sibi visum enarrauit. **A**cceptor perterritus dixit: **E**go inquit deum in multis offendi. et crimen magnam occultavi. quod dum postmodum confessus fuisset. demones abierunt tristes. et angeli cum gaudio accesserunt ad eum. **H**ec **Viridarius** in quadam sermone. **Diabolus vidit homines claros recedere a confessione** **Ex. XIX**

Acerdos quidam cum tempore quadragesimali in ecclesia sua sederet et sibi commissorum subditorum confessiones audiret. alijs recedentibus. atque alijs illic accedentibus inter expectantes quidam stabat quantum ad apparentiam corpe inuenis et robustus. confitendi tempore expectans. **O**mnibus igitur expeditis. ipse nouissimus accessit coram sacerdote genua flexit. ad confessionem os aperuit quod tanta et tam enormia confessus est crimina. tam multa homicidia. furta. blasphemias. periurias. discordias. et alia hominum similia. quorum se actorum. intentorum. siue suggestorem esse dicebat. ut sacerdos tam horrore quam tedio quatuor diceret ad illum. **S**i mille esses annorum nimis esset. tam grauius et tam multa te commississe peccata. **A**d quod verbum ille respondit: **A**mplius sum quam mille annorum. **T**unc amplius sacerdos territus ait: **Q**uis ergo es tu? **R**espondit ille demon. **E**go sum unus ex illis qui cum lucifero ceciderunt. peccata mea ex minima parte tibi confessus sum. si velles audire residua que sunt innumerabilia patulus essem tibi confiteri. **S**ciens autem sacerdos peccatum diaboli esse insanabile dixit. **Q**uid tibi continua confessio o diabole. **R**espondit demon. **S**tubam ex opposito tui. vidi quod ad te peccatores accedere et redire iustos. auscultans valde diligenter quid illi fecerunt et dixerunt. quidque ab eis mensuratum sit. et quod post grauius peccata promissa sit eis indulgentia peccatorum vitasque eterna. **E**go vero idem sperans consequi veni peccata mea

confiteri. **S**acerdos vero exemplo sancti **M**artini fiducialiter respondit diabolo: **S**i volueris uti consilio. et agere de peccatis tuis penitentiam. pure sicut hi quos hinc exire vidisti. similem indulgentiam consequeris. **R**espondit demon: **S**i tolerabilem mihi iniungeris satisfactionem parebo tibi. **E**go inquit sacerdos valde modicam et minorem quam his qui ante te confessi sunt tibi iniungam penitentiam. **V**ade igitur et tribus vicibus in die iacta te in terram. sique prostratus dicas: **D**omine deus creator meus. ego peccator peccavi tibi. ignosce mihi. hec solummodo sit penitentia tua. **T**unc quod diabolus diceret. non possum hoc facere: nimis est mihi graue. **R**espondit sacerdos: **Q**uare in tam modico granario? **R**espondens diabolus non possum inquit intantum me humiliare ei. **A**liud quicquid iniungeris mihi libenter suscipiam. **T**unc indignatus sacerdos subiunxit: **O** diabole si tanta est cordis tui superbia. ut nec velis nec possis te in tam modico humiliare creatori tuo. recede a me. quod neque hic neque in futuro mihi consequeris ab illo. **A**d quam vocem ille diabolus mor euannit. **H**ec **Celsarius** in dialogo.

Confessio liberat a morte temporali hominem **Exem. XX**

Hud civitatem attrabaten suam iuuenis quidam exivit de eadem civitate natus delicatusque ibidem ab infantia educatus et inter honestos clericos conversatus. **Q**ui cum non haberet aliquod beneficium ecclesiasticum. et mater cepit egere. puduit eum manere cum illa. **I**nflatusque spiritu diabolico ad domum cuiusdam diuitis argentarii venit cum dolo. **C**ui et dixit: **M**ercator quidam diuites venit in domum meam. volens comparare cyphos argenteos. calicem et alia quedam vasa de auro siue argento fabricata. si quid ergo de tali opere vendere volueris in sacculo pone. etiam tali hora solus. quia secretum vult esse venies in domum meam. **A**rgentarius igitur de clerico bene sibi noto nullam habens suspicionem. ut iusserat fecerat. tamen quo iturus erat familie significavit. **Q**uem cum clericus solus veniente

Exempla

aspiceret. retro ostiū se abscondit. Intran-
tisq; cerebꝝ diuisit et occidit. Deinde cum
sorore & gine hoīez membratim diuidētes
in cloacā piecerūt. familia hō artificū cū re-
dire tardaret. ad domū talis cleriꝝ venit
vbi nā dñs suus esset inq̄siuit. Clerico hō
cū sorore rñdētibꝝ. n̄ venit huc. circūspiciē-
tes vestigia fusi sanguinis repierūt. Qui-
bus mox crimē homicidij imponētes. accer-
sitis iudicibꝝ cū iam negare nō possent. tūz
p̄fusi sanguis ostēsiōe. tū thesauri reper-
tione. snia data ē vt ambo in ignē mitterē-
tur. Quid plura. cū ducerent ad p̄nā. di-
cebat puella germāo suo. frat̄ ecce ad mor-
tem quā meruimꝝ ducimꝝ. quaz tñ euadere
mīme possumꝝ. consiliū meū est vt de com-
misso scelere faciamꝝ cōfessionē. vt saltem
p̄nā euadamꝝ eternā. Ad h̄ vba cleriꝝ
indignatꝝ rñdit. nō faciā. qđ enī m̄ p̄desse
posset cōfessio taz tarda. Illo itaq; indu-
rato. puella petiuit sacerdotē. cui cū mītra
contritione confessa est crimen. deinde am-
bo ligati ad stipitē sunt vno igne copioso
circumpositi. Miravirtus confessionis. mi-
ra clementia saluatoris. clericum despera-
tum mox flāma deuorauit. puellaz hō nō
tetigit. neq; contristauit. neq; quicq; mo-
lestig intulit. vincula tamen eius sicut legi-
tur de tribus pueris ignis consumpsit ita
vt libere deambulare posset. Viso tāto mi-
raculo. iudices puellam innocentem esti-
mantes iusserunt vt exiret. Sicq; per con-
fessionē incendij illius euasit ardorē. Hec
Cesaris in dialogo.

Confessio liberat homineꝝ a confusione temporali. Ex. XXI

Fuit vir quidā qui supra-
dictū demonē audire nimis desi-
derans. p̄t turpia quēdam pctā
que cōmiserat appropinq̄re nō audebat. ti-
mens sibi illa coram omnibus improp̄ari.
et veniens ad sacerdotes confessus ē vni-
uersa peccata. tñ volūtate peccandi retēta
factusq; ex eadē confessiōe securior ad do-
mū redijt. Mira res. mox vt limen domus
attigit et it̄ospectit demon ī aere exclama-
uit. Amice veni. veni huc. certe bene te de-
albasti. Et statim coram omnibus ibi exi-

stentibꝝ eū cōfundēs pctā eius turpia licet
cōfessa p̄didit. Et valde tristis igit̄ effectꝝ
et cōsciētia accusante in se reuēsus ad sacer-
dotē redijt cōfessionē reiterauit. et q̄ sūt ge-
sta retulit. et qz d̄ reliq; emēdatꝝ viuere vel-
let corde pollicitus ē deo et sacerdoti. Tūc
sacerdos mox inq̄t. reuertere securus nō te
confundet amplius. Et fec̄ sic. Intranste co-
domū quidā ex circūstantibꝝ dixerunt de-
moni. Ecce amicus tuꝝ iterū venit. Quibꝝ
ille rñdit. quis est. Illi inquit cui paulo
aū taz turpia improp̄erasti. Respondit de-
mon. Ego nihil illi improp̄eravi neq; ali-
quid de eo mali noui. et estimabant demo-
nem fuisse mentitū bi qui ipsius ignorauē-
runt confessionē. Sicq; per virtutē confes-
sionis ille euasit notam confusionis. Hec
Cesaris. **Mulier que obtinuit
peccatū in cōfessione. et Maria
subuenit sibi. Exemplū XXII**

Rat mulier quēdā bone-
ste cōsiliatōis. q̄ quū copulata
habitu seculari. vitaz tamē regu-
lareꝝ duxit. Verūtū in adolescētia qđdā
flagitiū cōmiserat. quod nulli ausa esset di-
cere p̄e pudore. sed dum sacerdoti confite-
retur. palliato crimine sic conclusit. de om-
nibꝝ que dixi et que nō dixi reddo me cul-
pabilem. et frequēt̄ hec dicens suspirauit
grauiter. Hoc tandem sacerdos conside-
rans callide temptabat crimen elicere qđ
latebat. Et dū non posset monuit vt p̄o-
vicini monasterij suam cōscientiā manife-
staret seu reuelaret. et ipsi vt eam caute in-
uestigaret persuasit. Sed nec ille aliquid
ex ea extorquere potuit. Solebat tamen
illa quasi quotidie coram imagine vel al-
tari beate Marię virginis p̄dictū lapsū
cum fletibus aperire. Tandem cur sic mor-
tua esset. et cum exequijs filia eius que in re-
motiori vico erat expectaretur. Et illa tan-
dem veniens cum vlulatu et fletu et gemitu
sparsis crinibus amplexata corpus matris
clamaret. Heu mater cur me miseram de-
seris. ita vt astantes ad fletum et lamen-
ta conuerteret. Statimq; anima reuer-
sa est. et mulier quasi de somno euigilans ait.
domino iulēte renixi dissoluite velamina

ut resurgā. q̄ soluta sacerdos vocat. crimē
ap̄t. q̄ p̄tin? se in cessione beate virginis
Marię liberatā testās. cūcū aut ad h̄ mira
culū cōfluētibz ait: Ego tortoribz tradita
ad penā trahēbar. h̄ brā x̄go Maria suc
currens dixit me ducētibz. cur suā ancillam
ducere p̄sumerēt. Et ut cito donec a dño
daret snia me deponerēt impauit. Quo fa
cto accedēs ad filiū suū orauit dicēs: Oro
fili mi ne dānet aīa illa q̄ suū corā me rea
tum deplorauit totiens. Cui dñs: Posti
mat. q̄ sine p̄fessione saluari nō pōt. h̄ qz ti
bi nihil negare possum. reuertatur 7 confi
teatur 7 sic liberabit. Vox missus angel⁹
me reduxit. facta ergo confessiōe reuertar
Quo dicto signans se in feretro reclinato
capite spiritum econuerso exalauit.

**Diabolus inhibuit pctōri ne
hoc peccatū ampli⁹ confiteret.**

Exemplum XXIII

Quidā vir multū venera
bar brām x̄ginē Mariā. atq̄ cri
minale qdā pctm cōmiserat. qd
nunq̄ p̄fessus fuerat. qz puduit eū dicere.
Post multū x̄o t̄pis p̄nā dūc? quęsiuit
secretū locū. 7 p̄fessus ē ea deo dicēs: De
ppitius esto m̄ pctōri. ego cōmisi tale pec
catū qd nūq̄ ausus fui cōfiteri alicui homi
ni h̄ pudore h̄ p̄fiteor tibi deus. 7 oro te vt
ignoscas m̄ illud. Cūqz ille meditādo dice
ret. apparuit ei diabolus i forma sacerdot⁹
7 dixit. qd meditari. Qui ait: Ego multo
tempe celauit criminale peccatū quod pu
duit me dicere. Et dixit ad eū. Ego dīna
miseratiōe ad te missus sum 7 veni vt con
fitearis mihi. Et statim cōfessus ē. Et di
xit diabolus. h̄ iniūgo tibi. vt h̄ pctm nūq̄
ampli⁹ p̄fitear. 7 credas tibi eē remissū. q̄
statim p̄misit se h̄ facturū. Cūqz vir ille ve
niret ad extremā horā vite. angeli cōtēde
bant eū demonibz p̄ aīa illi. Et dixerunt
demonēs: Scriptū est enī. quia dñs dicit.
Qualē te inuenio talē te iudico. fm h̄ dicta
noster ē. qz in mortali pctō inuenit? ēl. Et
suscipiētes aīaz deduxerūt ad inferos euz
gaudio. Cūqz venissent ad portas inferni
occurrit eis beata x̄go Maria 7 dixit. qz
dolose dēpistis eū. ne p̄fiteret mortale pec

catum qd cōmiserat. p̄cipio vobz p̄ tremen
dū diē iudicij. vt aīaz ei⁹ ad corpus redu
catis. q̄ illud peccatū qd se spabat p̄ illu
siones vīas emēdasse recipiendo vitā emē
det. Qui statim animā reduxerunt ad cor
pus. 7 reuixit. 7 plene confessus est 7 deo
satisfecit. Hec Arnoldus.

**Mulier nobilis que non ple
ne confessa est Exem. XXIII**

Uo frēs erant quorū vn⁹
erat p̄nitentiari⁹ domini pape.
Alter x̄o innocens 7 pius 7 dis
currebant ad p̄dicandū. Tandem recepti
semel in quodam castro cuiusdam nobilis
matronę vbi celebrauerūt. vnde ganisa dō
mina illa cogitauit dicēs: Nequaq̄ oport
et te hos formidare nec verecū dare. h̄ pu
re confiteri 7 secure. cum sint peregrini 7 ig
noti. 7 sic vni eoz dū cōfiteret ad singula
peccata de ore eius exiuit bufo pessimus.
egrediebatur etiam ab ecclesia saltando.
Tandem enorme peccatum dum confiteri
voluit. de ipsius ore terribilissimus draco
caput suum emittere cepit. exire tamen nō
voluit. quia verecūdia tenicta illa crimē
celauit. Ideo bufones oēs ante expulsi cū
terribili dracone redeuntes in os eius in
trauerunt vt prius. Fratribz autem rece
tentibus narravit iunior p̄nitentiario illi
quō tantam seriem vidisset in spiritu. vn⁹
de territus p̄nitentiarius ad dñam redijt
exhortandaz. quam defunctā inuenit. vn⁹
contristati frēs ieiunijs 7 orōnibus sedule
insistunt. donec die tertia nobilis defuncta
apparuit illis. draconem horribilem equi
tando. cuius collum duo crudeles serpen
tes amplexando cingebant. 7 vbera eius
sugendo dentibus diripiebant. cuius etiā
oculos duo bufones horribiles possidebāt
7 ex ipsius ore ignis sulphureus fetidissim⁹
emanabat. fetore intolerabili plenissimus
Eius etiam manus a duobus magnis ca
nibus deuorabantur. Et eius aures sa
gittis igneis replebantur. Cuius etiam ca
put lacerte venenosissime corrodebant.
Vnde fratres territi corruerunt. Quibus
illa. Amici dei omnipotentis ne timeatis:
Nam ego quidem sum illa infelicissima

Exempla

multorum peccatorum. vobis per die confessi fide et non integre. quia vna peccata quod cum sanguine meo commisi. verecundata in professione celavi. ideo perpetuo damnata sunt. Quam penitentiam ex parte dei et domini nostri Jesu Christi adiuvant primo quod illa pena significaret sibi innumeret. Rndit illa. capiti mei lacerte puniunt me. per capiti supposito ornameto. Bufones oculo rum puniunt illicitos aspectus. similiter sagitte puniunt nequarios animum audit. Similiter igne sulphureo punit os meum propter blasphemias et diffamationes et scurriles vanasque cantilenas et oscula turpia et vaniloquia et imunda verba. a quibus os meum non cohibui. Similiter contra illicitos et impudicos meos tactus et amplexus serpentes vbera mea sugunt et mordent et cingunt meum collum. Canes vero manus meas corroduunt quas extendi ad nutriendum ipsos canes. et subtrahendo pauperibus Christi. et quia eas anulis et gemis luxuriose ornavi. Hunc etiam crudelissimum draconem equito. contra concubitus luxuriosos a quo viscera et muliebria mea intolerabiliter comburunt cum tibijs genibus et femoribus. Cui penitentiarius ait: Quae sunt peccata quibus homines plures damnantur. Rndit illa: Domines masculini sexus cumque peccata mortalibus damnant. Mulieres vero precipue propter quattuor genera peccatorum damnant. scilicet lingue et ornatus suppositi. fortiligij et fide confessionis propter nimiam verecundiam. Requisita vero an suffragijs innari posset. Horribiliter respondit non. et subito draco terribiliter cruciatus eam ad infernum traxit et sic euannit.

Castigatio corporis non predest sine confessione. Exem. XXV

Virgo quaedam puniuit seipsam arduis exercitijs orando. ieiunando. vigilando. et flagellando seipsam. Et demoniacus risit et eam subfannavit. Et sacerdos quesiuit cur rideret. Respondit. quia illa virgo est in peccato mortali. et puniendo se ad infernum vadit. eo quod non est confessa quaedam occulta peccata et credit se satisfacere sine confessione. Et sacerdos indicauit ei quod a demone audisset. et ipsa fatebatur quod sic esset sic de-

mon ei retulisset. et postmodum plene est confessus et saluatus.

Diabolus intrupit verba confidentis in extremis. Ex. XXVI

Atrati cuidam infirmo terribilis equus apparuit quod pedibus posterioribus caput eius et faciem conqualabat. Cumque ille clamaret: O fratres succurrite et propter deum amonete a me illum equum maximum quod me calabo suis intundit. Accedit ad eum abbas et cum inquisisset causas clamoris. ille quasi digito ostendit equum quod eum continue infestabat. Tunc abbas a quo benedicta locum asperlit sed nihil ei profuit. Tandem hortatus est eum ad confessionem. Qui cum inciperet confiteri liberabatur ab infestatione equi. Sed mox assitit ad caput eius diabolus in speciem viri et interrupit confessionem eius. Ad quem conversus frater infirmus ait: Quid me impedis. aut dic quid volo dicere. aut sine dicere. Tuncque interrogaretur ab abbate cui loqueretur ait: Ecce quidam vir quem ignoro dicit omnia mala quae gessi. Sicque narrat ut me ea proferre non sinat. vera dicit. si me loquentem impedit. Abbas ipsum esse diabolum intelligens. hortabatur fratrem plene et perfecte confiteri. Tandem confessione terminata et absolutione precepta. ab omni impedimento liberatus est. et aliquantulum suppinens vitam in pace finivit.

Obstinat quidam noluit confiteri. et dixit infernum non esse. Ex. XXVII

Princeptus quidam duxit malam vitam. quem cum hortaretur vxor eius ad confessionem. dicebat non possum confiteri. quia timeo quod grauis pena detur mihi. Cui vxor: Et quod sustinere poteris penas inferni. quod grauioribus sunt quam aliae quae pene huius mundi. Cui ipse: Putas quod infernus sit. Sacerdotes enim ista adinuenerunt ut timeant. Quae videtur quod nihil proficeret circa eum. dimisit eum in pace. Quadam nocte cum iaceret in strato suo demones venientes et accipientes ipsum de lecto suo et ad infernum deportauerunt. Vxor eius videns hoc. quia sancta mulier erat orauit deum ut sibi revelaret statum viri sui. Et ecce mane surgens corpus viri

sui inuenit q̄si titione venigratū 7 in mān litterā in q̄ erat scriptū. Jam certificat̄ sū q̄ infern⁹ est. 7 timor quē habui ad agēdū p̄nāz. me illuc deportauit.

Religiosus quidam dedit oia sua bona opa pro peccatis hoīs obstinati Exemplum XXVIII

Eccator magn⁹ nullaten⁹

Puolēs p̄fiteri. tandē vxor ei⁹ vidit duos frēs ire ante domū suāz q̄s ad se vocauit 7 dixit: Videte dilecti frēs si aliq̄ modo potestis virū meū ad p̄fessionem inducere. Ad quē cū accessisset frat̄ senior nihil p̄fecit. Tandē accessit alt̄ q̄ dixit ad eū: Cuiusmodi hō fuistis vos. R̄ndit ille: Ego mercator fui. Cui frater. Et velleis hodie facere forū in q̄ mecū lucremini centū marcas adhuc an̄ vespas. R̄ndit ille vtriq̄. Cui frater. Vos ē vt q̄ vendit vel emit. oportet vt ostēdat rem quā vendit suo emptori. Ego aut̄ faciā vobiscum forū hodie 7 do vobis oia mea bona opera q̄ vnq̄ feci in ordine meo. q̄ sunt ieiunia. orōnes 7 p̄dicationes. 7 oia q̄ feci h̄ habete oia p̄ oīb⁹ p̄ctis v̄is. Modo ostēdite mihi p̄ctā v̄ia. Tūc ille incepit oia dicere q̄fecit. Et cū ille audisset. assignās oia bona voluit recedere. quē ille cūz lachrymis tenens p̄plicā. rogabat dicens: Dñe dilecte illud forū sit. modo primo audite meā cōfessionē. 7 tūc cepit cū tantis lachrymis confiteri. q̄ oēs stupebāt d̄ tam subita mutatione. q̄ illud cor tam durū ita cito mollicatū fuit per istū ignem sp̄ssancti.

Qui scienter querūt simplices confessores Exemplū XXIX

Rat quidā magnus peccator qui quesitū cecū confessorē p̄ tres leucas. vt eū non posset videre vel cognoscere. 7 tales qui sic q̄runt simplices cōfessores relictis bonis similes sunt proditori Iudē. qui q̄n penituit non fuit confessus meliorib⁹ sacerdotibus scz aplis. sed phariseis qui erāt participes sui criminis dicēs eis. Matth. xxvij. Peccauit tradēs sanguine iustum. In quibus nil cōsiliū vel auxiliū inuenit. sed augmentum magnū sui doloris 7 sue desperatiōis

ei dixerūt. Quid ad nos tu videris. Querat ergo cōfites bonū cōfessorē 7 sapientēz q̄ discernere sciat inter leprā 7 leprāz. q̄ sic perit⁹ medic⁹ varijs infirmitatib⁹ sciat cōpetētes 7 p̄prias adhibē medicinas. Alioq̄n si cecus cecū ducat zc. Matth. xv.

Itē plura exēpla de cōfessione quere in discipulo de tempore

Filia regi q̄ a scriptore suo cōcepit puerū quē necauit. 7 sp̄ in p̄fessioē obtinuit. et sic dānata ē. Hoc q̄re i discipulo. xliij.

Itē mulier q̄ vendidit ferrū 7 i confessione dixit bona opa sua. ser. cvi.

Duo mercatores confessi sūt q̄ sine mēdacio nō pnt v̄dere. q̄re ser. cxxij.

Confirmatio

Cecus nō cōfirmat⁹ custodiebat vaccas Exemplū XXX

Rat in villa quadā cecus quidam qui 7 vaccas totius ville in pascuis custodiebat. Repellebat a frugibus. 7 ad certa loca pascuis vteriora ducebat. 7 quod maioris erat prodigij colores 7 staturas singularum vaccarū specialiter discernēbat. Verbi gratia. Ut si quis vaccam talis coloris ab homine petiisset. sine difficultate vaccam apprehensam cornibus sibi obtulit. Ad locum autē illum cum quidam ep̄s peruenisset. 7 de ceco illo audisset talia. 7 p̄basset. quesitū ab illo si confirmatiōis sacramentū ab ep̄o suscepisset. Et ille. Non inquit. Nec mora ep̄s confestim confirmauit cecūz 7 mox ab eo vaccarū discretio est ablata. q̄m de monū operatione hęc fiebant. Hęc Buil. in. li. de apibus.

Consilium

Consiliū diaboli est fugiendū Exemplum XXXI

Rat quidam bonus vir et simplex valde. cui diabolus i specie 7 visione angelica apparebat. Et dixit. diuersis quidem voluntatibus fluctuas. 7 quid facere debes ignoras. In hoc ergo missus sum ad te. vt ampli⁹ meo fruaris consilio 7 omne aliud consiliū postponas. Quacūq̄ autem hora proderis me. consilio meo 7 clara visione mea

Exempla

carebis. **N**unc cum astutus temptator in familia rem assumpsisset sibi et ei persuasit et inclinavit ut seipsum deo offerret. et vitam propriam sibi propter deum auferret occidendo seipsum in dei sacrificium. Et miseratio divina eum prevenit. et tali remedio eum liberavit. Erat in vico eius vicarius senex sagax ingenio expertus multa. cui ille confiteri confueverat postquam in laqueum diaboli incidisset. **V**idit ut vidit hominem solitarii recedere. et absentante se ab omni societate bonorum alloquebatur eum in hunc modum: **M**iror charissime cuius tam diu fruari consilio et mutatis pristinis moribus. nec confiteri te video. neque loqui cum spiritualibus viris. neque predicationem ecclesiasticam frequentare. videas quomodo decipi quis te ipsum. et irretiaris laqueis diaboli temptatoris. et ego quidem te simplicem novi et facilem quo te solum et privatum consilio callidus hostis elidat. et non habeas subleuantem. **A**d cuius verba homo mox rubore perfusus. credebatur illi quae gesta sunt per spiritum patuisse. **M**otusque et effusus in lacrymas arguenti se totam conscientiam patefecit. nec mora consilio illius a temptatione solutus est. et per consequens a temptatore. **Hec Guilielmus.**

Dans scienter malum consilium redundat in ipsum. **Exem. XXXII**

Videtur artifices ad multiplicandum lucra vel propter favorem potentum subtilitatem suam conabantur etiam ostendere in novis adinventionibus quae sunt in iudicium aliorum. **I**tem plurimumque ex divina permissione super ipsorum capita reuertuntur. **U**nde refert **O**rosius. quod tempore quo **V**alerius crudelis mente in cilia tyrannidem suam contra christianos. propter fidem catholicam exercuit. **Q**uidam artifex cupiens ei placere. gneum taurum fecit. cui fabrice ianuam in latere tauri posuit ad intrudendos christianos ut inclusi ibi subiectis ignibus torquerentur in tauro. et propter periculis magis mugire quam voces humanas perire audirent. quod fecit tyrannus sic fieri. **E**t ex ordinatio divina ipsi artificem propter intrusum. et ignem magnum supposuit volens audire mugitum suum. et sic malum consilium suum in caput suum redundabat.

Consuetudo
Lubricus quidam abstinnit per mensem iterum per mensem. **Ex. XXXIII**

Videtur homo lubricus qui inductus a suo professore ut libere vim faceret. et saltem per unum mensem resisteret illi vitio et contineret se a fornicatione et tunc crederet ad ipsum. **Q**uod ille promisit et fecit. **C**um autem fuisset reversus ad confessorem suum. iterum rogavit ut a peccatis abstineret per mensem alium et iterum rediret ad ipsum. **Q**uod et fecit. **C**umque fuisset reversus et interrogatus a confessore quomodo se iam haberet. **D**ixit se minus passionari a vitio luxurie. **I**terum confessor obtinuit longius spacium continendi. **Q**ui ultimo reversus dixit amplius velle caste vivere. quod et fecit. **V**nde **A**ristoteles de regimine principum. **M**utatio consuetudinis non erit subita. sed successiva.

Item in discipulo de tempore
Cardinalis qui ex rogatu sancti **B**ernardi abstinnit primo a peccatis per tres dies et postmodum per quattuor. et sic de alijs. **H**oc querere in discipulo de tempore sermone xxxi. **H.**

Contritio
Scholaris quidam scripsit peccata sua in cedula. **Ex. XXXIII**

Rat quidam iuuenis in studio parisiensi. qui suggerente humani generis inimico. talia quaedam peccata commiserat. quae obstante erubescencia nulli hominum confiteri poterat. **C**ogitans tamen quae tormenta malis sunt parata. et quae bonis ostendenda sunt gaudia perbenis vitae. timens quotidie iudicium dei super se venire. intus torquebatur remorsu conscientiae. et foris tatescebat in corpore. **Q**uid plura: **T**andem miserante deo in adolescente timor ille servilis verecundiam vincit. et sicut seta filum. sic charitatem in cor eius et animam introduxit. **V**eniensque ad sanctum **V**ictorem. et priorem eiusdem conventus vocavit. quia confitendi gratia advenisset indicavit. **I**lle paratus ad tale officium. sicut omnes fratres sunt eiusdem monasterii. statimque venit in locum deputatum. ad hoc sedit. promissaque exhortatione iuvenem

confiteri volentē expectauit. Mira res tā-
ta in hora eadē p̄ns dñs cui? natura boni-
tas. cui? volūtas p̄as ē. cui? op̄m̄ia ē. cor
dici? cōtulit cōtritionē. vt q̄tēs cōfessio-
nem inap̄et toties singultib; intēpta vox
intēpet. in oculis lachrymę. suspiria in pe-
ctore singult? erāt in gutture. Hec vt por-
vidit. dicebat scholari. Vade scribe pecca-
ta tua in cedula 7 defer ad me. Placuit cō-
siliū iuueni. abiit 7 scripsit. die altera rediit
7 si posset cōfiteri iterū temptās vt p̄ns de-
fecit. Et cū nūc p̄ficeret cedula p̄ori porre-
xit. legit p̄or 7 obstupuit. Dixitq; iuueni.
Nō sufficio tibi sol? dare p̄siliū. vis ostē-
dam abbati 7 licētiā eū. Venit itaq; p̄-
or ad abbatē 7 porrexit cedula ad legendū
rem ei p̄ ordine expōnēs. Quid deinde ge-
stū sit audiāt p̄ctōres. 7 p̄solent? desperati.
Mor vt chartulā ad legēdū apuit. totaz
eius scripturā deletā inuenit. Impletūq;
est eo qd dñs p̄ Esa. p̄phaz dic: Delebo
vt nubem iniquitates tuas. 7 vt nebulaz pec-
cata tua. Et ait abbas p̄iori: Quid legā
in cedula ista. quia nūc in ea scriptum est
Hec vt p̄ior audiuit. cedula simul cū ab-
bate isperit. dixitq; ad illū. Sciat p̄ certo
pinitas v̄ia. supradictū iuuenē in hac ce-
dula scripsisse peccata. 7 cum a me fuisset
lecta vobis etiam donauit legendā. Sz q;
video misericors deus qui maximam illi?
iuuenis contritionem attendit. culpā eius
sufficenter punitam iuste delet. Deletio
enī scripti. absolutionem significat totius
peccati. Et vocātes scholarē ostēderunt ei
cedulā dicētes ei peccā diuini? esse deleta.
Quā cum persperisset 7 ex signis plene co-
gnouisset intīm cor ei? ex magnitudine gau-
dij est dilatatum. inq̄tum prius magnitu-
dine tristitig fuerat angustiatum. 7 nullaz
ei iniūgentes satisfactionem. sed monuerūt
quatinus deo de perceptis beneficijs grati-
as ageret. atq; de cetero cautius viueret.
Hec Celsarius.

Contritio iudeos elingues fe-
cit. Exemplum XXXV

Anonic? qdā in anglia et
cōsanguine? ep̄i. quandā puellā
preciosam iudei filiam ad amorē

suū inclinauit. Ad cui? amplexus dñi aspi-
raret. 7 nimis estuās eā q̄tidie ad cōmixtio-
nem sollicitaret. Rñdit illa: Patri meo
multū sū dilecta. q̄ tñ me custodit vt neq;
ego ad te. neq; tu ad me venire possis. nūc
ī nocte sextę ferię q̄ pasca v̄im p̄cedit. Tūc
enī iudei laborare dicūt quadā infirmita-
te q̄ fluxus sanguinis dñi. circa quā occupa-
ti. alijs tūc min? intendere pñt. Iuuenis h
audiēs 7 ob amoris nimietatē chūstiane
religiōis pene oblit? 7 īmemor dñice passi-
onis. eadē nocte ad v̄ginem venit. 7 vsq;
ad matutinū cū illa dormiuit. Iude? p̄o
pater puellę ante lucē cū lumīe cubiculum
intrās. venit cū lumīe ad lectū filię. volēs
videre quō iaceret. vel si forte op̄iri necesse
h̄iet. Vidēs aut ad lat? ei? iam dictū in-
uenē cubantes. expauit 7 tremuit. occidere
vtrūq; cogitās. Cognoscēs tñ q̄ eēt cog-
tus ep̄i timore illi? manuz cohibuit. 7 cum
multa ira exclamauit. Quid facis h o ma-
le chūstiane. vbi ē fides tua. vbi est religio
tua. tradit? es iusto iudicio dei ī man? me-
as. 7 si nō timerē dñm meū ep̄m. modo oc-
ciderem te. Ille timens 7 veniam postulās
cum maxima confusione vt dignū fuerat
eiectus est. Die igitur eadem cum ep̄isco-
pus solenne officium ad nonam esset cele-
braturus. 7 iuuenis idē vtpote hebdoma-
darius eplam esset lecturus. timuit enī taz
imunda conscientia ad sacrū misterii ac-
cedere. 7 p̄pter notam vicem suam alteri
cōmittere timuit. tam turpe pctm̄ tam recē-
tē pactū p̄ cōfessionē aperire. victus pin-
de erubescētia sacris vestib; indut? cū co-
ram ep̄o staret in loco suo. tūc supradict?
iudeus cum multitudine iudeozū stipatus
cum magno strepitu intrauit ecclesiā. ep̄i-
scopo d̄ cognato volens facere querimoni-
am. Quem vt iuuenis vidit 7 bēne intelli-
geret ad quid veniret. cepit timere. pallere
tremere 7 dicere deo in corde suo: Domi-
ne deus libera me in hac hora 7 ego tibi p̄-
mitto q̄ de cetero te non offendam. imo d̄
hoc peccato tibi satisficiam. Creator p̄p̄s-
simus qui odit culpam 7 diligit iusticiam
mor vt hominē contritum vidit. confusio-
nem quā timuit in caput iudeozū infidelū

Exempla

conuertit. **M**irāte epō qd q̄rerēt indei ī ec-
clesia. maxie tali die qm christiani dñi sui
repñtāt passionē. innuit vt statēt. **I**ll' ho
ampli' ei' pñtie ingerētibus. statim vt ora
ad clerici accusationē apuerūt. pñati sunt
suis vocibz 7 obmutuerūt. Videns epus
ora indeoz p̄ hiantia. 7 nulla vba ex eis
resonātia. putās qd ad hvenissent. vt diui-
nis mysterijs illuderēt. cū indigñtōe oēs d
atrio ecclesie expelli pcepit. **C**leric' ho di-
uinā in se exptus clementiā. statim expleto
officio accessit ad pñficē. p̄fessus culpam.
suscepitqz pñia. **E**ps dñi mīaz admirās
7 glificās tanti p̄ magnitudie miraculi. tñ
p pñia eidē cogto pñasit. vt puellam a se
desloratā p baptisimū grāz renouatā legiti-
me duceret. **M**alēs illū sicut vir pius 7 iu-
stus ecclesiasticū carere bñficijs. q̄ illa 7 mul-
tis expositis periculis in paternis manere
delicti. **C**lericus ergo nō ingratus diuinis
bñficijs. satisfacere cupiens deo. p peccato
cōmisso conuersus est. 7 postea ī ordine no-
stro similis 7 eius instinctu puella virā du-
xerunt. **E**cce vides q̄tum bonum operata
sit in homine contritio. in illo lapsus erexit
indigos elingues fecit. puellam infidelē ad
fidem puxit. **H**ec **C**esarinus.

Item alia exēpla de cōtritiōe.
quere in discipulo de tempore.

Mulier que cōcepit a pprio filio. 7 post-
modū ostendit se in camisia dñi apostoli-
co **I**nnocētio. in signū obediētie 7 vere cō-
tritionis. sermo. xliij. **Q**

Item miles qui peccauit euz filia ppria
7 epus iniūxit sibi septennē penitentiam. 7
postmodū ppter suam magnam contritio-
nem diminuit sibi illam penitentia vsqz in
vnū pat' noster. **H**oc quere in discipulo
de tpe. sermo. xliij. **F**

Malus hō qui dixit in agone. deus tu
scis voluntatē meā. q̄re ser. cxxxiij. **L**

Correctio fraterna

Dulcis fraterna correctio pro-
ficat malis **Exemplū. XXXVI.**

Quodam tpe abbas **M**a-
chari' dum ad montē nitrie ascē-
deret. discipulo suo vt parum p̄-
cederet impauit. **Q**ui cū ante illū p̄giret.

obuiant cū dā sacerdoti idolorū cursu cō-
cito venienti. 7 lignū grāde portāti. **C**ui ex-
clamās ait. **Q**uo curris dēmo. **A**t ille ira-
tus tanq̄ plagā cū affecit. vt exanimē cū pe-
ne relinqueret. **E**t relicto eo sacerdos ido-
lorū iterū currebat. p̄gressusqz parū obuia-
uit beato **M**achario. q̄ ait ad eū. **S**alueri
laborator salueri. **E**t ille admiratus rēdit.
Quid in me boni conspexisti. vt ita me sa-
lutas. **C**ui senex ait. **E**go vidi te laborātē
7 currere ignoranter. **C**ui sacerdos dixit.
Et ego salutatione tua compūct'. magia
dei te seruū esse cognoui. **N**am alē nescio
q̄s mirabilis monachus mibi occurrēs in-
iurias fecit. sed ego illi plagas p verbis im-
posui. **E**cce tenēs pedes **M**acharij. 7 p̄cla-
mabat dicēs. **N**isi me monachū fecer' nō
desistam. **P**ergentesqz parit' venerūt ad
locū in quo celus frāt iacebat. quē viriqz
tollentes. q̄ gradi non poterat. manibus in
ecclesiā ptulerūt. **C**ū autē ceteri frēs vidis-
sent sacerdotē illū beatū **M**achariū comi-
tantem. stupefacti monachū eū cū admira-
tione pficiūt. **A**c multi ppter illū ex paga-
nis facti sunt christiani. **D**icebat autē ab-
bas **M**acharius. qz sermo supbus 7 ma-
lus. etiam bonos viros cōuertit ad malū.
Sermo ho humilis 7 bon'. etiam bonos
mutat in melius. **H**oc in vitā patrū.

Adolēscēs post obituū suū re-
gratiabāt correctori suo.

Exemplum XXXVII

In monasterio nigri ordi-
nis puer qdam nobilis tradit' ē
a parentibz. disciplinis regulari-
bus educandus. **E**t qz puer decorus erat
forma 7 alijs nature donis. **E**t sup talem
etatē mox honorificētie ḡciosus. **S**enio-
res 7 maxie q̄ officijs p̄erāt puero vltra q̄
necesse erat. habenas liberas relaxabant.
Prior autē q̄ cōuentū s̄ abbate regebat.
discretionē regimie vt etati ei' pdesse puta-
bat. ipsi poptime nature in talibz indulgit.
Quia vt dic' pbs. **P**ueri nō ī mōnēdi
sūt s̄ hortādi. **A**ggressus ē iō alieq̄tulū īso-
lentē puerū vbi interdū vberibz etiā ab-
illicit' refrenare. **Q**ui puer ad oēs īforma-
tionē boni q̄si mollis cera p̄s correptionē

accipiens in adolescentē sc̃m et p̃fectū cre-
uit et circa viginti ānos etate finita mortu-
us. priori apparuit dicens: Ene correctioni
grās ago p̃or. q̃ mecu p̃uidentia hāc egisti
ne insolētia puerili paulatim defluerem et
tandē puenire in dānationē. Hec ut di-
xit aīa beata. tanto resplenduit fulgore. ut
vix in loco angulus remaneret q̃ ab illo lu-
mine expers foret. Hec **Basil.** **¶ Iuue-**
nis charitativē corrept̃ valde p-
fecit Exemplum XXXVIII

Quidā iuuenis religionē
q̃ ingressus ceteros p̃ctis suis scan-
daligabat. q̃ charitativē correct̃
ab abbate instantuz p̃fecit. q̃ charitativis
obsequiis q̃tidie famulabatur fr̃ibz. ita ut
etiā pulverē pedū ipsorū deuote tergebat.

¶ In discipulo de tpe
Duo fr̃es in vno monasterio. vñ fuit
gratiosus et accept̃. Alius sp̃ accusabat et
corrigebat in capitulo. Et idem fr̃ post
obitū suū statim inuit ad celū et alter ad pur-
gatoriū. Hoc quere in discipulo de tpe.
sermone. lxiij. **¶ Quidāz monachus**
rapt̃ est et vidit duos p̃elatos accusari. et
vnus ex correptionē emendauit se. et al̃ spre-
uit amonitionē et subitanee defunctus est.
Hoc quere sermone. lxiij. **E.**

¶ Crux sancta
Signū crucis vincit demones
Exemplum XXXIX

Nobilis q̃dā erat q̃ multa
pmisit Cypriano m̃gro in necro-
mantia. ut sibi ordinaret puellaz
noīe Justina. quā p̃cupuerat h̃ie in vxorē.
diabolus a Cypriano iubet seduce-
re puellā. Accedit diabolus i sp̃e. nutriet
psuasit ei. illa sentiēs se temptari. munivit
se signo sancte crucis. et statim diabolus fu-
git. rediit ad Cyprianū dicens. q̃ non posset
eam seducere. At ille vocās fortiozem de-
monē. et misit eū. q̃ in sp̃e sororis accessit. et
huic cōtigit sicut p̃mo. Tandē misit p̃ ma-
gistro demonū. q̃ accessit ad puellaz in sp̃e
matris. et cepit flere dicens se male tractan-
daz nisi nobili p̃sentiat. mōstrauit māmū
las q̃b̃ eam lactasse dicebat. Tandē puel-
la multū temptata signo crucis se munivit

et p̃fusus demon recessit. reuēsus ad Cypri-
anū oīa p̃ ordinē coact̃ retulit. **¶ Qd̃ audi-**
ens Cypriañ ait: Abrenūcio tibi et oībus
opibz tuis. et credo in illū. cui crux tantaz
habet efficaciam. Credibile ē enī q̃ ipse ha-
beat maximā virtutē. cui crux h̃z tantā po-
tentia. **¶ Irat̃ demon volēs Cyprianū ap-**
p̃bendere et affligere. Et ille munies se sig-
no sancte crucis demones fugauit. Accessit
aut̃ sanctā Justina et p̃strauit se ad pedes
eius. et retulit ei oīa. et baptizat̃ ē. et tandē
martyr christi est effect̃. **¶ Qui cū ad passio-**
nem traheret a tortoribz amonit̃ ut nomē
christi negaret et vitā sic saluaret. Rūdit h̃
nō posse fieri. q̃ nomē Iesu christi cēt scri-
ptū in corde suo. Tortoribz h̃ expiri volen-
tibus. cū cor ipsius scinderet. inuenerūt p̃
modū crucis aureis litteris nomē Iesu chri-
sti. Et hoc in oī sc̃ificōe siue in longū siue in
trāsuersum. et idem martyr Cypriañ in vni-
uerso mūdo in oībz missis q̃tidie noīat.

¶ Puella quedā cū lactuca co-
medit diabolū Exemplum XL

Puella quedā in hortū in-
gressa q̃ lactucā p̃spiciēs p̃cupi-
uit eā. et signo crucis oblita b̃ndice
re anide momordit. h̃ arrepta a diabolo
p̃tiñ cecidit. **¶ Quāz sic ṽxaret̃. sancto E-**
q̃cio nūciatū est ut veniret cōcitus et orādo
succurreret. morqz hortū idem p̃ ingressus
est. cepitqz ex ore eius q̃si satisfaciēs clama-
re ipse diabolus q̃ hāc arripuerat dicens:
Ego qd̃ feci. Sedebā enī sup lactucā. ve-
nit illa et momordit me. Cui vir dei p̃cepit
ut abscederet et locū in oīpotē dei famula
amplius nō h̃iet. Qui p̃tiñ abscessit. nec
eam vltra cōtingere p̃ualuit. h̃ Gregorĩ.
¶ Itē p̃uersus q̃ vinū bibit sine licētia in ci-
uitate et diabolū bibit cū vino et sic obsess̃
est. Hoc quere infra. xvi. d.

¶ Cruce signatis Maria offert
filium suū Exemplum XLI

Cruce signatis dat̃ filius
beate x̃ginis. Jacobo de vitria-
co de seipso scribit dicens: Cū ego
semel in p̃sentia deuoti viri fr̃is Simonis
p̃uersi cisterciensī ordinis crucē predicare
multiqz relicti oībz ad crucez conuolarent.

Exempla

Rogavit dñm Jesum christū vt sibi ostēderet q̄le p̄miū cruce signū datur? cēt. Qui statim rap̄ in spū vidit beatā x̄ginē filiū suū tenētē. Et q̄cūq; p̄rito corde p̄fessus crucē accipiebat filiū suū illi dabat.

Mulier quedā voluit retrahere iuuenē crucē signatū z manus eius cōtracta est. *Exem. XLII*

Doctor sacre theologie cū p̄dicaret crucē in anglia: Iuuenis accessus celo fidei assūpsit crucē. z mulier q̄ eundē hōiem dilexit. volēs eū retrahere p̄ palliū. statim man⁹ ei⁹ contracta est. Quē flens clamauit heu heu manū amisi. Et ex informatiōe deuoti viri. p̄misit ampli⁹ oēs p̄mouere crucē assumentes. z p̄ hereticos trāsēntes. z econūso sanata est manus eius. **M**ulier volens retrahere iuuenē ab assūptione crucis z excecata est. *Ex. XLIII.*

Doctor qdā p̄dicauit quōdā christ⁹ z fides catholica ab hereticis delonestaret. hoc quidam iuuenis audiēs assūpsit crucē. amasia ei⁹ amplexib⁹ nitebat eū retrahere. z statim ex vltione diuina cecata est. in exemplū vt null⁹ causam fidei impedire debeat. Quē eīnās p̄misit emēdam vitē suę. z doctor z p̄lus p̄ ea orauerūt. z in cōspectu oīū statim sanata est. z postmodū p̄fectā z plenā p̄nias egit de peccat⁹. z in bono vitam suā laudabiliter finivit. **Hoc Vincenti⁹ in speculo historiali.**

In discipulo de tempore

Latro qui vnū pater noster orauit ante crucifixū. z sic occisus ab iūniā statim ad celū euolauit. **Hoc quere in discipulo de tempore. sermone. xlii. R**

Capitulū de Dānanē mulci
Q mulci damnanē *Exemplū. I*

Magister parisiensis apparuit ep̄o post mortē. z dixit ī malo statu sum. qz eternalit⁹ damnat⁹ sum. Et ep̄s interrogauit eū vtrū sciētia suā adhuc h̄ret. Respondit. nihil scio nisi tria. Prīmū qz eternalit⁹ dānat⁹ sum. Secūdū

qz snia irrenocabilis data ē p̄ me. Tertiu⁹ qz p̄p̄t delicias corpis z honores mūdi priuatus sum eternalit⁹ visiōe dei. Et q̄siuit si mūdus adhuc staret. Et ep̄s dixit. cur h̄quereret. R̄ndit. tot aīe illis dieb⁹ descēderūt ī infernū qz vix credidisses tot hōies esse ī mūdo. **M**oies descenderūt ad infernū sicut nix d celo. *Ex. II*

Quidā cancellari⁹ parisius **Q**uē oīb⁹ acceptissim⁹. q̄ ita facundus z l̄rat⁹ fuit qn̄ p̄dicauit qz p̄dicatores fr̄esq; mīores oīb⁹ negocijs p̄positis. assidue intesse cupiebāt. Qui postmodū cū laboraret in extremis. ep̄s ciuitatē diligētissime eū visitabat dicens. p̄cipio tibi in x̄tute sanctę obediētie. si autoritas mea sup̄ te vim debeat h̄re. sicut acceptior in seculo me fuisti. q̄tin⁹ ī infra tricesimū tuū appareas de statu tuo me certificans. Obijt ille z tricesimo die cū ep̄s solus in camera sua sederet. ipse nigra cappa indutus est z fetēs magis q̄ cadauer putridū sibi apparuit dicens. hic sum sicut p̄cepit ī autoritas tua. Tūc ep̄s p̄terit⁹ quēsiuit quō sibi eēt. R̄ndit. miser ego sum. z perpetua liter damnat⁹. qz honorem z sciētia quaz in seculo habui. z laudē quam sepius beate Marię obtuli. a deo habere nolui. h̄ potius a meipso. z etiā voluptatē carnis h̄re volui. quare p̄petualit⁹ damnat⁹ sum. ita qz nulla elemosyna nec orōnes mihi p̄sunt. Et ab ep̄o quēsiuit q̄ hora in mūdo esset. Respondēs ep̄s dixit. hodie ē tricesimus dies qz a seculo h̄ migrasti. Tūc dixit cancellari⁹. v̄e v̄e nob̄ ī inferno. Credebamus qz dies iudicij eēt cōsumata. qz sicut nix cadit de celo. ita animę intrans ad īfernū. z valedicens ep̄o sic recessit.

Quidā habuit plura bñficia z damnat⁹ est. *Exemplū. III*

Quidā magn⁹ magister parisiens. in sciētia famosus. in hora mortis visitatus ab ep̄o p̄monitus. vt saltem in fine vitę suę plura bñficia illicite detenta resignaret. z vnū retineret. Ille h̄o in sua erronea opiniōe p̄durans. Tēprato inquit si potest aliquis cum plurib⁹ bñficijs saluari. Post mortē

suam ipse apparuit eidē epō suo orāti ho-
ra tertia. et interrogauit ep̄s quō se h̄iet. Re-
spondit: ego suz in eternū dānat. Et cuz
quereret q̄re. R̄ndit p̄t elationē. Et cum
quereret ep̄s. qd̄ esset d̄ opinione sua. Re-
spondit. nihil adiuuerūt me plura b̄nficia.
Et addidit. dicite m̄: ē ne adhuc aliq̄s vi-
uens in seculo. R̄ndit ep̄s. quō tu cuz tan-
tus clericus sis. queris. vt tam cito credis
mū dū esse finitū. Ille ait: Quia certe ex q̄
mortuus sum tam magna multitudo cor-
ruit in infernū q̄ vix credidissim tot vinē-
tes esse super terram.

**Quinq̄ milia hominū obie-
runt et quattuor ex illis solū mo-
dosaluati sunt. Exemplū. III**

Duo scholares in bona so-
cietate exītes q̄dam die q̄dam
inter se pactū fecerūt. vt quicūq̄
p̄us moreret. alteri infra mēsem appareret.
Post aliq̄d tps vn̄ ipsoz mortu⁹ q̄ alte-
ri apparuit in sedecimo die. Interrogat⁹ ho-
te salutudine ei⁹. R̄ndit: Nunq̄ habui
ita b̄n̄ q̄ sum in regno celoꝝ. Viuens di-
xit. p̄ que mervisti h̄. R̄ndit. q̄ ego me ad
sumendū corpus ch̄isti semp cū deuotiōe
p̄parauī. S̄z dico tibi q̄n̄ de h̄ mūdo mi-
grauī tunc q̄nq̄ milia hoīum moriebāt. et
nullus eoz saluat⁹ est nisi ego et alij tres.
Et dū viues socins miraret. ille r̄ndit. nō
mireris. q̄ multi sunt heretici et increduli et
indgi et multi gentiles et multi mali ch̄ristia-
ni qui oēs damnant.

In discipulo de tempore
Decan⁹ qui viginti q̄nq̄ annis in he-
remo māsit. et post mortē apparuit epō suo
et dixit. q̄ triginta milia hoīuz obierūt illo
die. et ipse et sanct⁹ Bernardus statim ad
celum. et tres ad purgatoriū intrauerūt. et
alij oēs eo die mortui ad infernū descēde-
runt. Hoc quere in discipulo de tpe ser-
mone. cclix. l.

Decime
Decime sunt plene psoluende
Exemplum V

Miles quidam i dando de-
cimas suas tante erat x̄tut⁹ et iusti-
cie. vt ei summū eēt studium illas

psolue sine mora. sine dolo. et sine vexatio-
ne. Habebat enī vineā q̄ndā que circa de-
cem carrucas annuatim facere solebat. Le-
pore legit⁹ qd̄a vt postmodū patuit. magi ex
dei disp̄satiōe q̄ ex aeris temperie. postq̄
collecta ē vinea vinūq̄ exp̄ssum. vna t̄m
innēta ē carruca. Quo audito miles suo
suo memoriale x̄bū r̄ndit. dicēs: Qd̄ me-
um erat d̄ns inq̄t mibi tulit. ego illi portio-
nē suā nō auferā. vade et da sacerdoti car-
rucam h̄āc. p̄ decima. qd̄ et factū est. Eodē
tpe german⁹ miliq̄ sacerdos qd̄a iuxta vi-
neam p̄dictā transiens. eamq̄ refertā vuis
vidēs. mox ad frēm intrās de negligentia
eū arguit dicēs: Quare nōdū collecta ē vi-
nea vīa. R̄ndete illo iā collecta ē. Sacer-
dos s̄būxit. nequa q̄s. eā plenā vidi. Que-
sitū et inuentū est. nec vnq̄s aliq̄ āno vberio-
res fructus fecit q̄ illo anno.

Desperatio
Conuersus qd̄a desperauit et
seipsum submersit. Exem. VI

Quidam conuersus cuius-
dam religiōis a iuuetute vsq̄ ad
senectutē laudabiliter p̄sarat⁹ inter
frēs. ita vt nullus eo videret religiosior et
oib⁹ feruētior. Nescio quo dei iudicio ita
tristis et pusillanimis ē effect⁹. q̄ t̄m de pec-
catis suis timeret et de venia desperaret. vt
nullis scripturarū autoritatib⁹ poterat eri-
gi. nullis exemplis poterat ad spem venie
reduci. modicū t̄m credit⁹ peccasse. Cui cum
frēs dicerēt. qd̄ habet. qd̄ timeat. q̄re despe-
ratis. R̄ndit. q̄ nō possū sicut cōsueui oīo-
nes meas legere. et ideo timeo gehēne p̄nā.
Cū aut infirm⁹ qd̄a mane ad m̄grm suū
veniret dicēs: Nō possū diuī. S̄z deū pu-
gnare. Illo x̄ba ei⁹ min⁹ attēdēt. ad pl̄-
scinā monasterij iuit. et in ea se p̄cipitās suf-
focatus est. **Hec Lela. Mulier de-
sperata comedit araneā. et beata**
virgo subuenit ei. Exem. VII.

Mulier qd̄a cū p̄pter pctō-
rū suoz frequētiā et frequentē re-
ciduationē lapsa in desp̄ationē. vt se occi-
deret venenosā araneā d̄glutinit. Appro-
pinq̄nte aut morte. compūcta cepit cuz la-
chrymis m̄fēz m̄gē iuocare. Audiuī itaq̄

Exempla

vocē dicēte sibi: **F**rat' Jordan' ordinis p-
dicatoz ventur' est modo. ipsū voca. di-
cens te a me missam ad eū. 7 pfitere illi. 7 sal-
na eris. Venit sc̃t̃s 7 p̃fessa est peccatrix.
7 cū vomita pctōz araneā 7 venenū euo-
muit: deo gr̃as agēs sanata ē plenissime. 7
in vitalpatrum. **P**assio christi au-
fert desperationē **Exem. VIII**

Quidā sceleratissim' mori-
ens despaui. Cui apparuit bt̃s
Dñicus cui deuot' erat dicens
Cur fili. ppter enormitatē pctōz desperas.
p quozū medicina 7 totū mūdi dolor chri-
sti fuit infini'. cui' medicine efficacā con-
templando infinitā. nequaquā desperabis.
Nam mīma christi sanguinis gutta super
abādat 7 tollit oīa pctā mūdi. unde con-
trit' ille penitentiā fecit ad vitā 7 saluat' ē

In discipulo de tempore

Quidā reputabat' quasi sanct' 7 tamē
in agone desperauit. 7 sic dānat' est. Hoc
quere in discipulo de tpe. ser. cxxi. **P**

Item q' dixit in agone: impossibile ē q'
deus ignoscat mibi pctā mea. Hoc quere
sermone. cxxiiij. **Q**uidā qui voluit
absq' oī pctō viuere. 7 sic despaui. sic tñ
q' surrexit econu'so. Hoc quere d' tpe. ser-
mone. ix. **R**emita qui reduxit de-
sp̃ratū. 7 sic meruit duplicē coronā. Hoc
quere sermone. xxx. **H**

Detractio

Fratres detraxerunt morien-
ti. **Exemplum IX**

In monasterio beati Gre-
gorij. frater qdam vi februi calo-
re vltimū flatū emittere videbat'
sed cū circūstantes monachi 7 psalmodiā
intermittētes ei detraxebāt. ipse renuiscēs
ait: parcat vobis fr̃es deus. qz mibi detra-
here voluistis. Naz impedimentū nō mo-
dicū mibi generastis. Nam tam a vobis
q̃ a diabolo sub vno tpe accusat'. nescie-
bam cui calūniē p̃mit' r̃nderē. sed si quicq'
quēlibet migrantē viderit. eidem nō detra-
ctionē sed compassionē impendat. vtpote
qui ad tam districti iudicis iudiciū cū ter-
minatore suo vadit.

Miles quidā detraxit aliū mi-
liti defuncto q' apparuit sibi **Ex. X**

Miles quidam iacens ile-
cto cū vxore. detraxit aliū militi de-
functo q' apparuit sibi dicēs: In-
dulge mibi. 7 dicebat se esse in magnis pe-
nis purgatorij. 7 miles quesit' vtrū sibi
posset suffragari. R̃ndit q' sic Et ille. vis vt
iste oret p te. Tūc ille exagitant caput i si-
gnū q' nō placeret sibi q' ille p se oraret qz
in pctis esset. Tūc ille dixit. vis vt ille be-
remita sanctus 7 deuotus p te orabit: Et
ille dixit. vtinā iste p me oraret. facili' pos-
set me liberare quia amicus dei est.

Detractor lanianit in extremis
propriam linguam cū dentibus
proprijs **Exemplum XI**

Sacerdos quidāz intantū
vitio lingue deditus erat. vt q̃li
oībus detraxeret 7 alios homines
grauit infamaret. hic aut' ante mortem ra-
ptus in furiā. tanto in se deuastat'. vt pro-
prijs dentibus linguam maliloquā lania-
ret. 7 palam cunctis ostēderet. quē lingua
sua dolosa egerat. 7 venenū aspidum sub
labijs eius q̃li sepulcrū patens. guttur illi'
fetorem deterrimū anhelaret.

In discipulo de tempore

Quidā detractor infamauit sacerdo-
tes 7 religiosos. 7 ei' lingua nō potuit pu-
trefcere. Hoc quere in discipulo d' tpe ser-
mone. xci. **I**tez duo socij 7 quoz vn'
erat detractor pessim' in extremis vidit al-
batoz hoīes man' extendētes 7 cōqueren-
tes de eo. 7 sic desperauit. ser. xci. **H** **I**te
ep̃s probus 7 deuotus punit' est in purga-
torio p fetoz famuli sui q' ardebat in infer-
no. qz audiuit detractiones illi' famuli 7 eū
non semp correxit. sermōe. xc. **I**

Discretio

Duo fratres noluerūt cibum
sumere nisi quem deus eis mīt-
teret **Exemplum XII**

No fr̃es habitauerunt
ultra illū beremū vbi quondam
fuit sc̃t̃s Antoni' comorant'. qui
euntes p desertū decernerūt nō sumere ci-
bum nisi quē de' illis trāsmitteret. Cūqz
errātes eos p desertā 7 deficientes iam fa-
me cōspexissent a longe maxites q̃ gēs cūq'
natiōibz crudelior est. Non enim eos ad

effusione sanguinis desiderium prede. s. sola ferocitas meum instigat. Visus ergo eis natura ferocitatis sue cum panibus illis occurrerunt. Tunc unus ex illis fratribus subueniente discretione velut a deo porrectos sibi panes cum gratia actione suscepit. reputans eis sibi diuinitus ministrari. nec sine iussu dei factum esse dicens. ut illi qui spiritus hominum sanguine gaudent. nunc deficietibus eis vite subam largirentur. Alius vero recusans cibum velut ab homine sibi oblatum inedia et labore consumptus est et mortuus. quorum initia quibus reprehensibili persuasionem descenderint. unus tamen subueniente discretione. id quod incaute conceperat emendasse cognoscit. Alius autem stulta presumptio perdurans mortem quam dominus ab eo auertere voluit ipse sibi constituit. s. in vitam patrum.

In discipulo de tempore

Senex qui viginti annis habitauit in heremo. et postmodum. picat se in profundam fontem ex iussu diaboli quem credebat esse angelum dei. Hoc quere in discipulo de tempore sermone. xvij.

Capitulum de Ebrietate

Ebriosus quidam in extremis vidit infernum apertum Exem. I.

Alber quidam

qui alijs entibus ad ecclesiam ipse in fabrica sua remanebat. ebrietati et illecebre carnis frequenter vacabat. qui subita infirmitate infirmatus. cum ab alijs promoneretur ad penitentiam. desperans cepit clamare se non posse penitere. Quia sic beatus Stephanus vidit celos apertos. Sic ipse vidit infernum apertum. et locum sibi paratum apud Pilatum Caypham et Iudam. et alios qui Christum occiderunt. Et per dicit sibi iudicium instare. nec sue salutis spes superesse propter ebrietates suas continuas. Et sic dicens. mortuus est. longe ab aliorum sepultura posuit. nec aliquis pro eo aliquid suffragium ausus est facere. Hoc Beda in gestis angolorum. li. v.

Peregrinus quidam veste per vino exposuit Exemplum. II.

Peregrinus quidam veste suam per vino forti exponens. intantum bibit quod inebriatus est et alienatus est me-

te. ut quasi mortuus estimaretur. Eadem hora ductus est spiritus eius ad loca tormentorum. ubi super puteum opculo igne tectum residere conspexit ipsum principem tenebrarum. Iterum inter ceteras animas adductus est perlatus quidam quem princeps multum salutans cum calice igneo sulphureum potum ei ministras. Qui cum bibisset amoto opculo missus est in puteum ignem. pegrinus autem hunc videns perterritus est. Tunc clamabat diabolus fortiter. adducite huc illum pegrinum qui veste pegrinatiōis sue vino exponendo inebriatus est. Quo audito pegrinus ad bonum angelum qui eum illuc deduxerat respiciens. promissit deo et sibi quod nunquam amplius inebriaretur. dummodo illa hora liberaret eum. Qui mox ad se reuersus die et hora notauit. rediensque in terram suam. dictum prelatum eodem tempore obijisse cognouit. s. Arnoldus.

Ebriosus qui dam occidit patrem et matrem in ebrietate Exemplum. III.

Ebriosus quidam qui cum venisset de taberna ebrius. occurrit ei pater suus arguens eum. quem cum crederet adulari esse. extracto gladio occidit eum. Et cum mater de nocte ad clamorem occurreret idem ei fecit. et captus est et tentus obstupuit in mane se talia fecisse. Ebriosus occidit regem et filios suos Ex. III.

Quidam homo fideliter seruauit quidam regi. et domino vitam suam ieiunus bene regebat. et suo domino fuitia sua bene placeret. Qui cum missus fuit ad conuinium. et cum ibi inebriatus fuisset. occidit regem et filios suos. Sic et nos dum ieiunamus fugiamus vitia a nobis. dum vero inebriamur. interficimus omnes virtutes et regem. id est animam et rationes. et filios suos. id est quicunque sensus cum quibus corpus et animam et rationem regere debemus. Ebriosus vidit duo pro uno Exemplum. V.

Rusticus inebriatus videbat duo pro uno et mulieri impositum adulterium dicens eam quatuor pueros habere cum nisi duos haberet. Et ipsa dicebat se ferrum ignitum portare in signum quod esset immunis ab adulterio. et vomere posito in igne. dixit mulier. porrigere mihi vomerem ignitum. et ego portabo in signum innocentie. Et ipse volens ferrum porrigere mulieri.

Exempla

combussit man⁹. et sic ad sobrietatē reu⁹sus cognouit se errasse et inebriatū fuisse.

Ebriosus quem inebriatū fecerunt monachum **Exemplum VI**

Quidam consuevit adeo inebriari q^d q^uasi insensibilis videbatur. et odiosus fact⁹ ē vxori tantū q^d eo relicto alteri adherebat. Sed quia eo ad nutum vti non poterat. mole viri oppressa cogitauit q^d a se eum repelleret. Et cum vna vice inebriatus sic fuisset ita q^d oīno insensibilis videbatur et animo alienatus. ipsa vocans monachos dixit eū laborare in extremis. et q^d vestirent eum habitu religioso et facerent eum monachū q^d ipse petiuerat cū esset sane mentis. Quod et ipsi monachi amore pecunie libenter fecerunt. Quē tonsuram et vestitū portauerunt ad abbaciā. Ipse autē de mane vino digesto inuenit se monachū. Et audiēs ab vxore et monachis q^d fuisset in extremis et fecisset votum deo et beate Marię virginis et oībus sanctis. p^{er} verecūdia mansit in ordine et amplius melius vixit.

In discipulo de tempore

Ebriosus nocte vido. q^d frequē iuit ad taternā. cū ad ecclesiā ire deberet q^ulē potū et qualem lectū et quale balneū iam habet ī inferno. Hoc quere in discipulo de tempore. sermone. lxxij. **V**

Item miles qui apparuit post mortem filie sue cū crucibulo in quo erat sulphur et ignis. Hoc quere sermone. xcix. **P**

Item bibulus qui tenuit cyphū in manu. et dixit ī ludo tres soluit. et sic libitanee obiit. Hoc quere de tempore. sermone. lx. **M**

Item qui in taterna vendidit aīam suam. quō diabolus eū rapuit cum corpore et anima. Hoc quere sermone. cxxij. **M**

Item hospite bibulorū et lusorū quē diaboli cū corpore et aīa rapuerunt. Hoc quere de tempore. sermone. cxliij. **M**

Elemosyna

Elemosyna danda est in p^{re}sentī vita. Exemplum VII

Egit de beato Ludonico rege francie q^d infirmat⁹ vsq^{ue} ad mortem cōuocauit oēs suos no-

biles medicos et clericos theologos et religiosos et eos consulēs an possit curari. Et audito q^d nō. Rēdit: Nūc patet q^d diuitie meę nō p^{oss}unt quib^{us} potentissim⁹ et ditissimus rex sanari nō pōt. vnde nisi p^{re}mis et paupib^{us} in elemosynis subuenissem ad eternam vitam modo nō venirem.

Quidā habuit mensam plenā an se et vacuā retro se. Et. VIII

Eremita q^uidā vidit ī visio-
Hne multas aīas in diuersis statibus. Inter aīas vidit vnū virū sedentē. et stabat vna mēsa an eum repleta oībus bonis. Alia mēsa stabat retro eum vacua. quē quesitū q^d hoc notaret. Rēdit: mēsa illa q^u stat ante me sunt opa mēę q^u feci ante mortē. et illis bonis modo vtōr. Mensa hō retro me posita ē q^d disposui cū adhuc viuere et mādauī vxori et pueris meis vt aīę meę subuenirent ī elemosynis et suffragiis et in testamentū. Et ecce adhuc vacua est. q^u occupauerūt se tpalib^{us} reb^{us} diuinitendis. q^u mei obliti sunt. Vñ dicit sapiens. Fac bene dū viuīs post mortē viuere si vis. Vñ etiā Amb. Hoc tm tuū reputa. q^d paupib^{us} erogasti.

Quidam vendidit triginta libras quas prop^{ter} deū dedit et misere obiit. Exemplū IX

Quidā diues in infirmitate nimia timēs mortē. tulit triginta libras et distribuit paupib^{us}. Factum est autē vt cōualesceret de infirmitate cepit penitere q^d fecerat. hic hō amicum quendā habuit virū religiosū. cui ipse diues dixit cogitationē suā: penitet me q^d feci. Qui dixit: Gaudere te magis oportet in hoc. q^u q^d paupib^{us} dedisti. deo dedisti. et ipse tibi reddet in futuro. Sz ille nō acquiescebat verbis eius. Ait ei: Ecce triginta libras do tibi vt eamus simul ad sanctā Mariā et dicibi. Ego nō sum ille q^d distribuit paupib^{us} triginta libras. sed iste ē demonstrando me. Ille hō accipiēs triginta libras ab alio gauisus. prerit ergo ad sanctam Mariā et fecit sicut ille p^{re}dixerat. Cōtigit autē cū egredere^{tur} de templo. portans secum pecuniā quā recepat. et cū egressus

eēt ianuā cadēs in trā mortu? ē. **H**ec vidē
tes q̄ aderant dicētes ei q̄ pecuniā illi de-
terat: **A**ccipe pecuniā tuā. **A**c ille rīdēns
dixit: **N**ō faciā. **E**t q̄ enī obtulit deo ipsius
est s̄ magi de paupibz qd̄ factū est. **D**ēs
enī q̄ venerūt 7 audierūt s̄ glificabāt deū
qui facit mirabilia solus. **Q**uidā cū
triginta libris fabricauit sibi pa-
latiū in celo. **E**xemplū X

Egit in vita sancti Johā-
nis elemosynarij. **Q**uā gloria dñi
mīcordiā est ostēsa. q̄ cū qdā
ep̄s **T**rullus iuisset ad alexandriā 7 trigin-
ta libras auri expēderet p̄ palatio fabricā-
to. quē **J**ohannes p̄dicat̄ inuitans ad do-
mū suā monuit eū dicēs: **H**oc esse edificatū
7 thesaurū ep̄oz refouē paupes **J**esu chri-
sti. qui ad ei? p̄dicatōnē p̄dictū aurū red-
didit ipsi sancto **J**ohāni ad dandū pau-
peribus. sed postea pēnitēs de p̄dictū cū eēt
auar? decedit in lectū. **Q**d̄ serūs **J**ohānes
audiēs aurū eidē remisit. qui statim cura-
tus. **I**terum inuitat̄ cū eo comedit. **E**t p̄
modū in extasi posit? duct? est ab angelo
ad palatiū mirē pulcritudinis. mirē habēs
splendore. 7 portā aureā. in q̄ erat scriptus
hec fuit requies eterna **T**rulli ep̄i. **Q**ui cū
hoc legeret. attēdēs mirā pulcritudinē ei?
dixit angelis. **D**elete hūc titulū. 7 scribite:
Hec requies erit **J**ohānis vīarche. **S**z
hac visiōe terit? nō soluz p̄dictas libras
auri paupibz erogauit. s̄ etiā post magn?
elemosynarius factus est.

Hortulanus quidā collegit
lagenam cum denariis. **E**x. XI

Aut qdā hortulan? q̄ oēs
laborem suū in elemosynā expēde-
bat. 7 tñ sibi retinebat q̄ ad so-
lum victū sibi sufficeret. **I**mmisit autē dia-
bolus in cor ei? q̄ colligeret sibi aliquā pe-
cuniā dicēs ei. vt cū senueris aut egrota-
ueris opes habeas 7 expensas. **E**t impleuit
lagenā de nūmis. **C**ōtigat enī post s̄ infir-
mari eū. 7 putrefieri pedē ei? q̄ expendit p̄
medicina quicqd̄ collegit 7 tñ nihil ei pro-
fuit. postea hō venit ad eū quidā expertus
medicus 7 dixit ei: **N**isi inscideris pedem
tuū aliē sanari nō poteris. 7 p̄stituerūt diē

abscindendi pedem. **E**t ecce ipsa nocte re-
diens hortulan? ad se pēnitentiā egit d̄ his
que gessit 7 fleuit cum gemitu dicēs: **D**e-
mor esto dñe operū meoz priorū q̄ faciebā
laborās in hortu 7 quō paupibz mīstrabā
Tunc apparuit ei angel? dñi dicēs: **V**bi
sunt nūmi tui quos collegisti. 7 vbi ē spes
tua de qua tractasti. **E**t intelligens ille ve-
niā precabatur. promittens hoc iam de-
cetero non facturum. **T**unc angelus teti-
git pedem eius. 7 confestim sanatus est. **E**t
ecurgens mane abiit in agrū opari. **V**eni-
ente igitur medico vt secaret pedem eius:
Dicunt ei. iaz sanus factus est. 7 mane ho-
die erit operari in agrū suū. **E**t videns eū
sanum fodientem terram glorificabat deū
Hoc in vita patrū.

De duobus fratribus date et
dabitur vobis. **E**xem. XII

Habes quidā de ordine ni-
groz hospitalis erat valde de-
uot? 7 circa paupes mīcos multū
Et quia in operibus misericordiē feruidus
fuit. tales dispensatores domui ordinare
studuit. qui eius feruorem non impedirent
sed magis intenderent. **E**t q̄to plures sus-
cepit ad domum eiū. 7 q̄to plus charita-
tis opera pauperibus exhibuit. tanto illi et
domui eius dominus benedixit. **P**ost cuius
mortem eius successor stimulatus aua-
ricia. pietatē officiales amouit. 7 eos quos
tenaciores nouerat instituit. 7 ait. p̄deces-
sor meus nimis erat dapsilis 7 indiscretus
7 ideo officiales eius amoui. **S**ed sic ordi-
nare debemus expensas monasterij atq; tē-
perare. vt si forte seges nostra grandinata
fuerit 7 tempora chara euenirent. vt habea-
mus vnde pauperibus subueniamus. hu-
iusmodi verbis suam auariciā pallians
hospitalitatem exclusit. etiam consueta be-
neficia pauperibus subtraxit. **C**haritate
igitur subtracta proficere non potuit mo-
nasterij substantia. imo breui tempore ad
tantam paupertatē tenuerunt. vt vir ha-
berent q̄ manducarent. **D**ie hō quadam
vir quidam venerā de etatis venit ad por-
tarium quesititq; hospitium. **Q**uem ille
quidem clanculo collegit. ac hospitalitatis

Exempla

officiū sibi exhibuit. Et adiecit illi: **N**ō tu
āmirari et turbari debes bone vir. q̄ taz ne
gligent tibi pcuro. q̄z necessitas in cā mag̃
est. aliquñ talē vidi statū monasterij vt si ad
uenisset ep̄s in mag̃ q̄titate et charitate et
ab ādantia fuisset recept⁹. R̄ndit ille se/
nex dicēs: **D**uo fr̄es expulsi sūt de mona/
sterio isto. nisi illi fuerit reuerſi. nūq̄ bon⁹
erit stat⁹ eius. **Q**uorū vn⁹ vocat⁹ date. alī
x̄o dabit. Sicq̄ ab oculis ei⁹ recessit. pu/
to aliquā psonā fuisse angelicā p quā dñs
indigentia fratrū et defectū illoz reuocari
voluit charitative. **P**ortan⁹ autē cū esset
laicus. noīa eadē cōsiderauit. abbatē et fra/
trib⁹ audita recitauit. Resumpta ē hospi/
talitas et cepit eis mor dñs bñdicere vt p̄/
us. Et merito. **I**n oī enī religione vbi isti
duo fr̄es scz date et dabit fuerint. nunq̄ ne/
cessaria deficiēt. Sicut legim⁹ de sancti pa/
trib⁹ q̄ ita charitatiui erāt. q̄ etiā sc̄tōs an/
gelos hospitio receperūt et q̄ eis mittebant
alijs fr̄ib⁹ mittebant.

Defunctus quidam dixit cen/
tuplū reacepi **Exemplū. XIII**

Cum quidam ep̄s p̄dica/
ret int̄ sarracenos. quendā eorūz
cōuertit et baptizauit. postea autē
cū suaderet ei q̄ faceret opa m̄g. dicens q̄
hoc dñs diceret in euangelio: Centuplum
accipietis. et cum admonuisset eum ad per/
fectionem euangelicā. Ille venditis om/
nibus dedit pauperibus et obdormiuit in
dño. Cum autem filij eius traherent ep̄m
ad iudiciū. impetentes eum coram iudi/
ce sarraceno de h̄ q̄ patri promiserat. scili/
cet: centuplum accipietis. et intantūz pater
nunq̄ accepit. et ppter eius pmissum nos
exhereditauit. Quibus episcopus r̄ndit.
imo deus ei reddit i vita ḡna. et q̄ h̄ pba/
ret adduct⁹ ad tumulū. mortuū adiura/
uit in noīe dñi nr̄i Jesu christi. vt diceret
sibi vtrū sibi bñ fuerit solutus de promisso
R̄ndit mortuus oībus audientib⁹. centu/
plū accepi et vitam eternā possideo. et de
h̄ littere inuentę sūt in manib⁹ eius scilicet
defuncti. h̄ Arnoldus.

Ancilla inuenit econuerso ci/
stā repletā farina **Ex. XIII**

Erat circa mōtes alpiū et
anglicū mare fames pualida. ita
vt coīs multitudo ppli fame mo/
reret. **T**ūc quēdā matrona genere p̄clara.
et opib⁹ m̄g dedita. egenis cepit sine pon/
dere mensura et numero liberalit̄ erogare.
Quē cernēs vir ei⁹ miles artauit eā. et fari/
ng mēsurā certā p singulas hebdomadas
dari fecit. q̄ vna die q̄si totū expēdit. sup/
ueniēs qdā paup et rogās elemosynā. vn/
de dñā ancillę p̄cepit vt petēti daret. et di/
ligent̄ scopata cista in q̄ farina reposita erat
si qd inueniret paup afferreret. et fecit ancil/
la vt dñā iussit. Et post hūc supuenit ali⁹
q̄ se nihil comedisse infra biduūz deplora/
bat. **Q**uē dñā audiuit. fletit. et iteratio
iubet ancillā scopare cistā et paup aliquid
impartiri. **I**urat ancilla nihil in cista peni/
tus remāsisse. h̄ instāte euz la brymis dñā
vt attemptaret. **C**urrēs impatient̄ et cistaz
aperiens. plenā florētissima simila mox in/
uenit. **A**d cui⁹ contuituz ancilla clamans
horifice cecidit in extasi supina. **C**lamore
audito dñā accurrit. accurrit dñs. accurre/
rūt et famuli. et viso miraculo ī cōmuni dñz
bñdicebant. **M**ox vir ipse horreū lē⁹ ape/
riens oīb⁹ illa die venientib⁹ dedit. nec de/
fuit ānōna cistarū. donec supueniēte angu/
sto p̄pitiaret dñs p̄lo suo quē afflixit. **V**i/
xit autē mihi dictus miles **M**arcus noīe q̄
nisi fuisset diuinū miraculū. nequaquā mihi
tria horrea vel qnq̄ suffecissent. **H**ec **G**uil

Nobilis quidam vestes de/
dit propter deum **Exem. XV**

Pobilissimus ac potentis/
simus in baronibus gallie comes
carnotensium ac blesensium no/
mine **T**heobaldus liberalissim⁹ omni suo
tempore extitit in dñando. **I**ste hyeme q̄
tunc solito magis horebatur per viam cū
multitudine transiens. obuiū habuit pau/
perem nudum. **Q**uo clamante respondit
comes: **Q**uid petis. Respondit pauper:
da mihi inquit cappam quam habes in/
dutā. nec mora. comes extractam cap/
pam dedit pauperi dicens. quid ampli/
us petis. **C**ui pauper da mihi et pallium
quod habes. **Q**uo statim habito. petiuit

tunicā. quā vt comes dedit remāsit in vestibus lineis. Cui paup vides inqt comes q caput habet rasū 7 nudus da 7 pileum. Tūc comes paululū ei utescēs. qz caluus erat. inqt. Nūc enī charissime nimis īsistis qz h carere nō possū. Hoc dicto relicto vestibus paup euauit. Comes de eq cadēs lamētabiliter fecit. 7 oī tpe postea tale qd habens hōi petenti se tribuit. **Is. Bui.**

In discipulo de tempore

Petrus telonari q primo parcus fuit 7 postmodū fecit seipsū vendere 7 p cū dare in elemosynas pauper. sermo. lxxi. **B.**

Ite senex cū iuvene habuerūt cōmunē vitam. 7 sp senex plus habuit qstūmāqz pauperibz dedit. Hoc quere sermōe. cl. **L.**

Mechanicus q nisi vnū denariū habuit voluit aliqd emere ad comedendū. et eundē denariū dedit cuidā pauperi ppter deū. 7 angelus portauit sibi viginti solidos. Hoc quere sermone. cii. **A.**

Mulier que dedit pauperi denariū dicens. plus tibi dedi qz deus mihi dedit. **Is.** quere sermone. cl. **P.**

Ecclesia

Diabolus scribit verbā inutilia prolata in ecclesia **Ex. XVI.**

Um beatus Martin epi scopus celebraret. tūc scūs **Brixius** adhuc puer vidit diabolum scribentem retro altare peccatū qd fiebat ī ecclesia loquendo. ridendo. diuinū officiū impediendo. 7 cū deficeret charta diabolo. volens illam in quam scripsit extēdere extraxit cū dentibz. qua corrupta collisit caput ad murum. vnde risit sanctus **Brixius**. post missam arguebat eum scūs **Martin** de risu. 7 ille dixit ei cām. Et cōiuratus diabolus dixit q scripserat verba inutilia risus. 7 dissolutiōes que fiunt in ecclesia. Statim beat **Martin** p dicens verbum dei. 7 oībus adhortatq ad pfessione coegit diabolus delere qd scripserat. Vñ etiam dicitur d hoc in decre. Nemo debet in loco orōnis intendere fabulis ociosis. **dis. xxv.** Qui in aliud.

Quidā furati sunt ī ecclesia et postmodū suspensi **Ex. XVII.**

Ecclesia sancti Martini fures infringētes qsdā thesauros vna cum cruce p ciosissimis gemmis 7 auro decorata asportauerunt. Qui cum eēt plures crucem duobus cōmittētes. ipsi cum thesauris abierūt. Mane igitur cum tm sacrilegium ad noticiam epi puenisset. dolens valde 7 maxie d cruce obportione ligni dñici. Milites cum consilio canonicoz p diuersas puincias miserūt qui fugientes insequēbant. **Di. x.** q eandem portabant. per stratam publicāz incedebant. Ad quos cū puenissent milites nihil de eis suspicantes ptransierūt. **Christ.** x. in quem peccauerūt. fures a sensu alienauit. gressum fixit ita vt a strata declinātes paludē intrarent. nec tm motis pedibz procedere possent. Altera x. die predicti milites cum fures pene in eodem loco maxime lutūz calcando vidissent. mirati dixerunt. Isti sunt homines quos heri hic dimisimus. ad quos cum vn clamasset. homines male incedetis. quare nō ascenditis in stratam rectam. **Rūderūt** illi. bñ incedimus. non vos sollicitet iter nostrum. Tunc vnus ex militibz deo inspirante dixit ad socios. aliquid istud p tendit. forsitan rei sunt teneamus illos. Ad quos cūz descenderēt. illi crucem paludi īmerferūt. Interrogati x. de furto respōderūt. Nos crucem tulimus 7 vbi sit scimus sed nisi certe simus de vita. nunq ostendem. Quid plura. Ducunt ad episcopū grā crucis p mittitur īmunitas. Crux ostensa reportat extra prouincias fures proscribuntur. Et quia iustus iudex deus. nullam peccatum dimittit inultum. 7 sepe peccatum punit. p misit vt die quadam iterū ecclesiam infringerent in qua capti sunt 7 suspensi. **Hec Cesaris.**

Julian apostata a scō **Mercurio** interēp est **Ex. XVIII.**

Julianus impator q erat apostata a fide chustiana. cū ad qdā pglū pperaret mandauit scō **Basilio** cesariē. epō vt sibi suoq exercitui necessaria prouideret. Quo respōdente. q res ecclesie nō essent sue sed **Iesu**

Exempla

christi patrimonium. et deo militantium. non p[ro]donu[m]. Cum t[ame]n curru[m] oneratu[m] cu[m] victualib[us] p[re]dime[n]da vexatione dedisset ei. Tem[er]e irat[us] cesar et serues iurauit q[uo]d in reditu suo sua[m] ecclesia[m] destrueret. Ep[iscopu]s ho[m]i[n]e co[n]fidens i[n] d[omi]no et i[n] regine celi p[ro]sidio. in dicto ieiunio orationib[us] letantijs et elemosynis studebat cu[m] o[mn]i p[ro]p[ri]o et clero deu[m] precari. Ep[iscopu]s ho[m]i[n]e in oratione p[ro]strat[us] ecclesia[m] sua[m] beate x[risti] ni[m]i[us] dedicat[am] fidelit[er] co[m]medauit. Interi spiritus eius usq[ue] ad thronu[m] dei rapitur. ibiq[ue] audiuit Mariam de destructione ecclesie sue filio suo querulante. Hic ab o[mn]ib[us] requirit q[uo]s velit sue iniuria[m] m[er]itis v[er]dicare. Vox sc[ilicet] Mercurij martyr christi qui in eade[m] ecclesia sepult[us] est. p[er] o[mn]ib[us] se obtulit ad vindicandu[m]. Egressus igit[ur] de turba et armis suis indutus ad exercitu[m] puenit. et omis[s]is omnib[us] alijs sibi locu[m] dantib[us] istu[m] Julianu[m] hasta p[ro]fodit. Qui sumpto p[ro]prio sanguine p[re]iecit in celu[m] dic[en]s: viciisti na[za]rene viciisti. et sic miserabilite[r] fugato exercitu expirauit. Hec p[er] ordinem ep[iscop]o referente p[ro]p[ri]o p[ro] signo veritat[is] nec sc[ilicet] Mercurij in sepulcro. nec arma q[ue] pende[re]b[ant] in ecclesia reperia sunt. Sed post diem tertium in locis suis o[mn]ia econu[er]so s[un]t inuenta. Redeu[n]tib[us] aut[em] de p[re]lio v[er]itate[m] de o[mn]ib[us] retuleru[n]t. et om[ne]s g[rati]as egeru[n]t ei q[ui] liberat et saluat o[mn]es sperantes in se. depon[en]s malos pot[en]tes de sede. et humiles de intuitu m[er]itis sue hic et in futuro cu[m] gloria et honore exaltat. Miles q[ui]da[m] p[er]transeu[n]do cemite[ri]u[m] orauit p[ro] aiab[us] Exem. XIX

Quidam miles co[n]suevit descendere de eq[ui] suo in cemite[ri]o. et dicere orationes suas ibi p[ro] defunctis sepul[ti]. Quadam aut[em] die fugat[us] ab hostib[us] iteru[m] veniens ad cemite[ri]u[m]. orauit flexis genibus. statim surrexer[un]t defuncti de sepulcris. milites cu[m] armis. clerici cu[m] stolis. Quo viso hostes fugieru[n]t et facie[n]tes pacem cu[m] milite narraueru[n]t ei q[uo]d viderant.

Eucharistia

Ep[iscopu]s vidit vnu[m] digne aliu[m] indigne sumere sacramentum Exemplum XX

Ep[iscopu]s quida[m] cu[m] audisset duos d[omi]nos p[re]te sua viros ad altos nimie impunitat[is] rogauit g[ra]t[ia]m de u[er]o si ita e[ss]et agnosceret. Cu[m] g[ra]t[ia]m p[ro]st[itu]t[us] e[ss]et bla[tione] co[n]secrat[us] vnusq[ue]sq[ue] ad co[m]munionem sacra[m] accederet. p[er] singulo[rum] facies intelligebat bonos spl[en]didas h[ab]entes facies et a[n]i[m]as. p[er] totu[m] aut[em] facies nigras inspiciebat ut carbon[es]. et oculos sanguine repletos. Alios ho[m]i[n]es videbat claros facie et vestib[us] albis indutos. Cu[m] aut[em] corpus d[omi]ni suscepissent. in q[ui]rundam vultib[us] lume[n] in q[ui]rundam flamma videbatur. Ut aut[em] agnosceret de illis q[ui] crimina audierat. co[m]munionem illis p[re]stare. et vidit vnu[m] ex illis clara facie et honorabili albisq[ue] vestib[us] circuda[tu]m. alteru[m] nigru[m] et horribili vultu. et postq[ua]m diuini mysterij g[rati]am p[er]ceperu[n]t. illu[m] lumen q[uo]da[m] illustrabat. aliu[m] ho[m]i[n]e q[ui] flamma succedebat. Oravit g[ra]t[ia]m p[ro] singulis q[ui] ei ost[en]sa fueru[n]t se edoceri. Al[ia]s aut[em] angelus d[omi]ni dixit ad eu[m]. Dia que[m] audiui[st]i de ipsis vera sunt. Sed ille vnu[m] adhuc in sordib[us] p[er]manet et in voluntate peccandi. ideo illu[m] nigra flamma succedi vidisti. Alter ho[m]i[n]e similis illi quidem erat sic audieras. sed ideo illu[m] clara facie illustrari vidisti. quia recordatus es hoc q[uo]d prius fecit. et renuncians illis operib[us] cu[m] lachrymis et gemitib[us] dei misericordiam postulans. promittens si p[re]terita illi fuissent remissa peccata. vlt[er]ius ad eadem non rediret. et ideo priorib[us] criminib[us] deletis ad hanc g[rati]am quam vidisti p[er]uenit. Cu[m] aut[em] ep[iscopu]s de d[omi]ni gratia miraret[ur]. eo q[uo]d no[n] solum de tormentis tam turpem hominem eripuerit sed etiam tanto honore decorauit. Respondens angelus d[omi]ni dixit. Bene miraris. homo eni[m] es. Nam d[omi]nus n[ost]r[us] ac vester naturaliter bonus et misericors est. Cessantibus a peccatis. p[en]itentibus p[er] co[n]fessionem non solum tormenta dimittit. s[ed] et honore dignos efficit. Sice[n]i deus dilexit mundum ut vni[ge]nitum suum p[ro] peccato[rum] destinaret. et p[ro] ipsis daret ad mortem. Qui ergo dum inimici eius essent. mori p[ro] ipsis elegit. q[uam]tomagis q[uam] p[ro]p[ri]i eius filij erunt. Hoc ergo scias. quia nullum peccatum humanu[m] bonitatem dei vincit. sed

in modo p pñiaz vnusq̄sq̄ ea q̄ p̄us fece-
rat atolet mala. **D**icors enī dñs infirmi-
tate hūani gñis scit passionem. ⁊ diaboli
x̄tutē ⁊ maliciā. ⁊ cadentibz q̄dez hoībz in
pctā tanq̄ filijs sustinēs. p̄p̄ emēdationē
penitētibz ho tanq̄ languidis cōpatit̄
⁊ mor solūēs pctā eoz. **I**ustis antē p̄mia
tribuit. **A**ndiēs ḡ ep̄s mor mirat̄ ē nimis
⁊ glorificabat deum. **Q**uidā acces-
sit ad sacramētū cōtra phibitio-
nem sacerdotis **Exem XXI**

Quidā sacerdos vidit quē
q̄dam pctōrē sibi p̄fessum nō vere
p̄tritu. q̄ nō habuit volūtatem
abstinēdi a pctis. **E**t sacerdos phibuit eū
a sacro. **E**t sup̄ b̄ frivole accessit. dixit ei sa-
cerdos: **J**udicet deus int̄ te ⁊ me. **D**ansei
corpus christi. ⁊ statim guttur ei ē ruptū. et
exiuit corp⁹ christi ⁊ ille expiravit.

Sacerdos malus cū difficul-
tate sumpsit corpus christi.

Exemplum XXII

Acerdos q̄dam secularis
dñi q̄dā die celebraret missaz ali-
assistēs vidit ī patena tpe sūptio-
nis nō spēm panis s̄ infantē. quē cū sacer-
dos leuaret vt sumeret. cepit infantulus il-
le faciē auertere ⁊ ne sumi posset manibz et
pedibz reluctari. **E**t nō semel iste hō deu-
tus s̄ vidit. s̄ sepi⁹. **C**ui idem sacerdos q̄-
dam vice dixit inter cetera: **Q**uotiens su-
mo corpus christi cū tanta difficultate su-
mo. q̄ ego mirari nō sufficio. **C**ui ille: **E**o-
sulo vt corrigas te. **B**nam ⁊ ego vidi de te
Ille sacerdos correxit se. ⁊ cū postea cele-
braret. visus est ille infans ab illo deuoto
homine iunctis manibus ⁊ pedibus cū sū-
ma velocitate illabi in os sacerdotis

Plaga sacerdotum indigne
celebrantium **Exem. XXIII**

Acerdos lubricus ⁊ imū-
dus corp⁹ christi q̄si q̄tidie pollu-
to ore sumebat. **E**t vide vindi-
ctam dei: **O**s enim circa nasum ⁊ mentum
est versum. ⁊ lingua computruit. ita vt vix
p̄ fetore posset ab amid suis sustineri. **S**ic
⁊ sacerdos in gallia fuit. cuius manus in
missa super aram extensē. igne celesti vsq̄

ad cubitos sūt cōbuste. **S**uif. **S**i
cerdos q̄daz dubitauit de sacra-
mento. **Exemplū XXIII**

Acerdos q̄dā deuot⁹ bea-
te x̄gini Marię de sacro altaria
dubitauit. **V**n cū assidue eā in-
uocabat vt ei subueniret. **C**ui missaz cele-
brādo hostia añ p̄ n̄r disparuit. **A**dmirās
⁊ p̄terit⁹ de b̄ beata x̄go sibi apparuit fi-
lium tenēdo in vlnis. **C**ui etiā dicebat: **E**c-
ce cū quē puella puerpera pepi: **E**cce quē
in sacramēto p̄secrasti. **E**cce quē tuis ma-
nibus tenuisti. quē tangēdo ⁊ leuādo cun-
ctis ostēdisti. quē in sacro māducas ⁊ bi-
bis. **E**cce filiū meū tibi trado. deuote ⁊ re-
uerenter susceptrū. ⁊ sic deposuit puerum
pulcerrimū q̄ subito trāfigurāt⁹ in hostiā
panis quē sacramentalit̄ sumpsit. ⁊ sic oīs
dubitatio in eo cessauit. **M**ulier q̄-
dam dubitauit de sacramento.

Exemplum XXV

Beatus Gregori⁹ cuidam
matrone corp⁹ christi dedit dicēs
Corp⁹ dñi n̄r̄ Iesu christi p̄fici-
at tibi in vitā etnā. **M**ulier subrisit: **B**ea-
tus Gregori⁹ manū retraxit. inq̄rēs ab ea
quare risisset. **R**espondit illa. q̄ panē istū
quē pinsui corpus christi appellas. **B**eat⁹
Gregori⁹ ad effugandū mulieris increduli-
tatē orauit ⁊ hoīes orare fec̄. ⁊ mox hostia
mutata ē in carnē. ⁊ sic mulier ab errore re-
uocata ē. **T**ūc bt̄s Gregori⁹ iterū orauit
⁊ tūc ad p̄stinā formā redijt. ⁊ sic matrone
dedit hostiā. q̄ eam intantū p̄firmavit ī fi-
de. vt postea nūq̄ recidiret s̄ firmē cre-
deret ⁊ sic saluata est.

Puer nouem annorū coica-
tus ē in extremis **Exem. XXVI**

Puer quidā cum infirma-
to spūs ancto inflatus corp⁹ chri-
sti sibi dari petiuit. **C**ūq̄ eū pa-
rentes cōpescerēt. ille fortiter clamauit. da-
te mibi corpus dñi. date mibi corpus dñi.
Relatū est igitur verbū ad sacerdotē. qui
cum diceret. non esse securū tali puero qui
cum nō intelligit quid sit dare corpus do-
mini. hostiā detulit ei nō benedictā. quam
cum ei porrigere vellet. dixit ei: **E**cce hoc est

Exempla

corpus dñi. **U**t dñs ex ore infantū pficeret laudē z destrueret pfidiā multorū q̄ de eodē sacro male sentiūt. inspirauit puero vt rñderet. **Q**uare vulg me decipe. nō est corpus dñi qd̄ mibi offerē. **A**d qd̄ verbūz sacerdos admirās. z puero aliqd̄ diuinūz inspiratū arbitrat̄ eē sacra coione attulit quā ille puer satis deuote accepit. **H**ec **C**esari.

Christus psonaliter cōmunicauit mulierem. **Exem. XXVII**

Femina quedā deuota qdā tpe ardentē nimis coicare desiderās gr̄az eandem a sacerdote

suo sibi impartiri humiliter instā postulat. **A** q̄ repulsam passa dicēte illo nō debere laicas fēminas p libito suo coicare. s̄ statuto tpe. q̄ fletit z ingemuit. **C**ui ardo rem summ⁹ sacerdos attendēs. nō diu passus ē eā fraudari a desiderio suo. **E**adem enī nocte cū in strato suo iacens vigilaret z orōnib⁹ vacaret. saluator ch̄ist⁹ **I**esus cū multo splēdore cubicul⁹ ei⁹ ingressus. p̄xidē in q̄ corp⁹ ch̄risti ecclia recōdi solebat. p̄p̄rijs manib⁹ portabat. **E**ratq̄ circa eū fragrantia miri odoris z multitudo angelorū i circuitu ei⁹. **C**ūq̄ illa beata mulier ad tantā gl̄iaz stupeficeret. stans corāz ea dñs ait. **Q**uia tibi sacerdos ille corp⁹ meum negauit. ego manib⁹ meis te coicabo. qd̄ z fecit. hostiā vnā de p̄xide tollēs z eaz coicans. sicq̄ recessit. **H**ec **C**esarins.

Femina quedāz corpali cibo abstīnuit de vna dñica ad aliam. **Exemplum XXVIII**

Femina quedā erat solita sepe coicare. z ex pmissiōe sacerdotis singul⁹ dieb⁹ dñic⁹ z s̄stētā

bat de dñica in dñicā d̄ sacra coione. nec etiā corpaliē esurijt. z s̄ sacerdos indicauit ep̄o. z ep̄s sicut vir p̄ndēs volēs pbare ne aliqd̄ fallaciē ibi esset. ait sacerdoti. **P**a ei hostiā nō b̄ndictā p coione. qd̄ z fecit sacerdos. **S**tatim illa cepit mirabiliter esurire z cucurrit ad sacerdotē. z dixit ei qd̄ p̄didisset gr̄am. q̄ intellecto. sacerdos dedit ei verū corp⁹ dñi. **H**ec **C**esarins. **D**iabolus fugatus ē ab obsesso p sacramentū corpis ch̄risti. **Ex. XXIX**

Sacerdos qdā cuiusdā demoniaci os apuit z hostiā nō consecratā imposuit. p̄cipiēs vt i virtute illi⁹ hostiē exiret. q̄ demoniac⁹ hostiaz dentib⁹ dilacerās dixit. **N**ō exibo p̄p̄t istū panē nō p̄secratū. **S**acerdos postea hostiā p̄secratā misit i os demoniaci dicēs. **I**n virtute istī⁹ sacramētī exeat. **C**ui diabolus respondit. **H**oc est verum corpus ch̄risti qd̄ sufferre non valeo. ideo iam ab illo homine recedo.

Asinī cesserūt sacramēto eucharistie. **Exemplum XXX**

Plebanus sancti Jacobi dñi deferret corpus dñicū ad cōmunicandū infirmū. obuiam ha-

buit asinos in platea saccis frumētī oneratos. qui totam superiores plateaz occupauerunt. z cum vix scholaris qui ante eum portabat lucernaz pertransisset. timens plebanus quia senex erat p̄cipitari in lutū cū sacramento. ait. **Q**uid est qd̄ agitis asini nunquid consideratis quem gestem in manibus meis. statim discedite date honorez creatori vestro. z statim omnes asini steterunt z simul descēderūt. **E**t cum descēsus esset laboriosus. sacci tamen non sunt lapsi de asinis.

Equus bos et asinus cognouerūt ch̄ristum in sacramento. **Exemplum XXXI**

Quidā ep̄s deuot⁹. z qdāz heretic⁹ puerus seinuicē obligauerunt de vitate corporis ch̄risti.

In eucharistia sup̄ hanc enā i doliū posuerūt. z adduxerūt equū bonē z asinū. **Q**ui pabulū nō tangētes. s̄ potius genua flectētes. dñm tanq̄ rōne vtentes adorauerunt. **Q**uo viso hereticus fidelis effect⁹ ē. **E**lasp. **C**ognouit bos possessore suū z asin⁹ p̄sepe dñi sui. israel aut̄ me nō cognouit. z populus meus non intellexit.

Equus iudei cognouit ch̄ristū in sacramento. **Exem. XXXII**

Sacerdos quidam cū iret ad cōmunicandū quendam infirmū. indēm obuiam habuit eq̄-

tatu nobili. equus flexis genib⁹ an corpus

christi stimulat^r calcarib⁹ a iudeo ptrans-
ire nō potuit. donec corp⁹ christi portatum
fuisset. vbi vox de celo intonuit dicēs: Ag-
nosce creatorē tuū. quē tu negas natuz de
virgine. Vñ indens cōpunct^r in christum
credidit et baptismū suscepit. **Muli-**
er quedā posuit corp⁹ christi an-
te porcos. Exemplū XXXIII

Hbertus de prussia ep⁹us
refert q^d quedā mulier cū ipse ep⁹s
esset. venit ad eū cōfite^rs q^d diabo-
lus nō pmitteret eā credere in sacm altar^{is}
q^d ibi esset verū corp⁹ christi. Et q^d cū acce-
pisset ipsū et añ porcos in siliq⁹s posuisset: ec-
ce mirū. oēs porci genua flexerūt et adora-
uerūt sacm. Hec aut^r misera voluit plus
expiri et posuit corp⁹ christi sup verū. et assa-
nit iuxta ignē tanq⁹s assaturā. et ecce gutte
sanguinis abinde fluere ceperūt. Hoc fa-
cto misera adhuc nō cōtenta. accepit cor-
pus christi et fodit in terrā. et sanguis nimi⁹
sup fossam emanare cepit q^d extra terraz
ebulliēdo. Ad q^d tūc cōpūcta ē et credidit
verū corp⁹ christi eē in sacro altar^{is}. et ep⁹o
supdicto p⁹fessa ē p⁹ctm suū. et p⁹petuā p⁹ni-
tentiā ab eo suscepit. **Puella que-**
dam sparsit corpus christi super
olera. Exemplū XXXIII

Hic in insula sancti Jaco-
bi q^dā obfessa laica. cū requisitus
diabolus a q^dā sacerdote cur tā-
to tpe tam crudeli eandē puellaz torque-
ret. p⁹ os puellę rēdit. Bñ ac optime pro-
meruit. Et sacerdos: Quare. Cui diabol⁹
Ipsa altissimū sup olera semiauit. q^d cum
hū min⁹ intelligeret. nec ille exponere vel-
let: Sacerdos fēminā adiit q^d de ea dia-
bolus dixerit exposuit. monens vt nō nega-
ret si intelligeret. Que statim culpā cōfes-
sa est dicēs: hū bñ intelligo. q^d tū nūq⁹
hōi p⁹ me publicatū est. Quā innēcula eras
et hortū ad colendum suscepissem. nocte q^d-
dam mulierē vagam hospitio recepi. Cui
cum damna horti mei exposuissem. asserēs
oīa olera ab erucis deuorari: Respondit
bonā te instrūā medicinā: Accipe corp⁹ do-
mini et cōminue illud. sicq⁹ sup olera spar-
gas et statim lues cessabit. Ego misera cui

maior cura erat de horto. q^d de sacro. cū in
pasca corp⁹ christi sumpsisses et extractū d
ore fecisses sicut erā edocta. q^d olerib⁹ in re-
mediū. in teste diabolo factū est in tormē-
tum. Hec Leta. **Boues in agro**
cognouerūt christū sub sacramē-
to. Exemplum XXXV

In villa quadā fures eccle-
siam ī nocte iufingētes. int^r cete-
ra etiā scrineū cū corpe christi in-
te tulerūt. Qui cū nihil ī eo p⁹ter reliq⁹s et
pixidē cū sacro reperissent. nihil de eis cu-
rātes eādē pixidē sup sulcū agri ville pri-
mi ponētes p⁹fuse recesserūt. Mane igi^r cū
rustic⁹ cū aratro et bobus ī eodē agro ara-
ret. venissentq⁹ aī alia iuxta pixidē stupen-
do steterūt. Quos cū arator stimulet. vt
pcederēt. tūc recalcitrādo nūc exorbitādo
iratus ait. q^ds diabolus ī bobus istis ē. Nō
enī clare videre poterat. q^d añ ortū diei ara-
bat. Diligenti⁹ aut^r circūspiciēs dephēdit
aī pedes hōi pixidē et scrineū ecclesie sue
aī illā. Tūc cāz rebelliois nō ignorās. om-
nibus ī agro dimissis villā cucurrit. tam
sacerdoti q^d ceteri q^d acta sūt referēs. Tūc
oēs simul in agrū descendentes cum cruce
et thuribulo et cereis corpus dñicū rep⁹ta-
runt.

Apes fecerūt eucharistie alta-
re. Exemplum XXXVI

Mulier quedā cū apes mul-
tas nutritet. et ille non proficerent
imo passim morerent^r. et cū con-
tra hoc remediū circūquaq⁹ quereret: di-
ctum est ei. q^d si corpus dñicum inter illas
locaret. mox lues illa cessaret. que ad eccle-
siam ambulans et se cōmunicare simulans
corpus dñi sumens statim a sacerdote re-
cedens extraxit. et in vno alueolo illud lo-
cauit. Mira dei potentia. vermiculi crea-
tozem suū agnoscētes. de fauis suis dul-
cissimis hospiti suo dulcissimo capellam
mirę structure fecerunt. in qua altare eius-
dem materie erigentes. sacratissimū corp⁹
super illud posuerunt. et benedixit dominus
operibus eorum. Processu hō temporis
cum femina p⁹fata idem vasculū aperu-
isset. et iam dictum oratorium conspexisset

Exempla

expauit currensq; ad sacerdotē p̄fessa est ei oīa q̄ egerat ⁊ viderat. Tūc ille assūp̄ se cum parochianis suis ad vasculū venērē ⁊ apes puolātes ⁊ ī laudē sui creatoris bō- bīcantes abicīt. capellule parietes fenestre tectū campanile ostiū altare amirātes. cor- pus dñicū cū laude ⁊ gl̄ia ad ecclīaz tulerūt. **Hec** **Cesarinus.** **Eucharistia ostē- dit potentiam suam in aqua.**

Exemplum XXXVII

Emp̄e illo qñ manifesta- n̄ cepant hereses albienſes. qdā maligni virtute diabolica suffulti qdam siḡ ostēderūt. q̄b̄ easdē hereses ro- borauerūt. q̄ sup̄ aq̄s ābulauerūt ⁊ in aq̄ nō sūt submersi. Cernēs h̄ sacerdos qdaz catholicus corp⁹ christi cū pixide ad flumē rbi illi pplis suis ostēderūt ⁊ ostēsuri erāt virtutes. deportauit. dixitq; in audientia omniū. **A**diuro te diabole per eum quem manibus porto ne in hoc flumine ad hui⁹ ppli submersionē exerceas virtutes tuas ⁊ fantasias. **P**ost hēc verba illis hereticis super vndas fluminis ambulātib⁹ vt pri⁹ sacerdos turbatus corpus dñi in flumen iactauit. **V**ira christi potentia: **M**ox enī vt elementum tetigit sacramentum fanta- sia cessit veritati. ⁊ heretici statim vt plum- bum descendentes in profundū sunt sub- mersi. **D**ixis hō cū sacramento statim ab angelis sublata est. **V**idēs sacerdos hēc omnia. de miraculo exultauit quidem. sed de iactura sacramenti doluit. totā hō no- ctem in lachrymis ⁊ gemitu transiens. ma- ne pixidem cum sacramento reperit super altare.

Eucharistia ostendit potenti- am suā in terra **Ex. XXXVIII**

Prophan⁹ sancte **C**olūbe in colonia. cū in qdam solennitate pascale populū cōicaret. hostia de manu eius lapsa cecidit super pauimentūz lateribus stratum. **E**t autem deus osten- deret se dñm terre sicut ⁊ maris. mox vt ho- stia lapidem tetigit lateris. illa duricia cel- sit ita vt circulus ⁊ littere in illa apparerēt quemadmodū sigillum molli cere imprī- mitur.

Eucharistia ostēdit potentia⁹ suā in igne **Exem. XXXIX**

Emp̄e quodam ecclīesia quēda exulta ē. **C**unq; oīa q̄ cre- mari poterāt in cinerē fuissent re- dacta. solā pixide cū corp⁹ christi illēsam sup̄ altare reperūt. **Q**d p̄ miraculo ma- gno sicut reuera fuit. plurib⁹ reuerētes glo- rificabāt eū q̄ sic honorificauit suū sanctū sacm̄. **I**n discipulo de tempore

Quidā vidit aliq̄s nigros. aliq̄s san- guinolētos. aliq̄s claros. ⁊ splēdidos ad sa- cramentū christi accedere. **H**oc q̄re in dis- cipulo de tpe sermo. xlvi. **R.** **Q**uidam cognouit ppriā vxorē sabbato pasce. ⁊ in die pasce qñ cōicare voluit corpus christi exiliuit de ore ipsius. **H**oc quere de tpe ser- mone. xlvij. **I**te qdā post cōicatio- nem ad tabnā inerūt. ⁊ quō suffocati sūt a sanguine pprio. **H**oc quere sermōe. liij. **M**

Item quidam habuit magnā deuotio- nē ad sacm̄. ⁊ in agone nō audebat sume- re. pp̄ vomitū. ⁊ petiuit eucharistiā sibi po- ni sup̄ pect⁹ suū. **H**oc quere sermōe. lxxx. **M**

Meretrice quē iuit per lutum ⁊ adora- uit eucharistiā. ⁊ christus de pixide dixit ei: **E**go ignosco tibi omīa peccata tua. ser- mone. lxxx. **P**

Item miles qui orauit qñq; pater no- ster quō per tridnū vixit in paribulo sermo- ne. lxxx. **V**

Excoicatio

Excoicatum fulgur consump- sit. **Exemplum XL**

Quidam excoicatus ⁊ con- tumax ecclīesiam beate virginis in- trauit. quem mox fulgur ceteris illēlis interfecit. **I**tem quidam excoimuni- catus penitens mortuus fuit. ante cuius absolutionem corpus illius nigrum vt pix apparuit. post absolutionem apparuit al- bum vt nix.

Sacerdos excoimunicauit vi- ridarium et non protulit ampli⁹ fructus. **Exemplum XLI**

Um dñā nobilis mater ducis burgūdię emisit viridariū valde pulcrū qdā sacerdote. **Lū**

essent arbores pulcre et terra bona et pinguis nullum fructum gerebat. Cum autem quereretur ab incolis quid poterit esse causa quod tempore quod viridarius ipsius erat fructus non produceret. Dixerunt ei quod cum sacerdos dominicis diebus celebraret missam tempore fructuum iuvenes relicta missa et ecclesia colligebant fructum et dissipabant claustrum et arbores. Cum de hoc monuisset sacerdos eos sed nollement desistere excoicauit viridarium ne de cetero gereret fructum. Et extunc fructum non gerebat. Tunc predicta ducissa fecit viridarium absolui precipiente dicto sacerdote ut fructum ferret de cetero consuetum quod et fecit. Unde etiam habet Mar. xi. quod dominus Iesus maledixit ficulne et statim aruit. quod dominus Iesus Christus dedit potestatem ligandi et soluendi sacerdotibus dicentes: Quodcumque ligaueritis super terram erit ligatum et in celis.

In discipulo de tempore

Comes quidam qui contempsit excoicationem quod abbas panem album excoicauit in conspectu illius comitis quod statim factus est niger et muscidus. Hoc quere in discipulo de tempore sermone. lxxix. Item papa Gregorius excoicauit quendam ciuem quod contempsit excoicationem et statim ciconie nidos suos de domo illius transfuleuit ad aliam domum. Et post absolutionem redierunt. Hoc in discipulo de tempore sermone. lxxix. Item quidam episcopus excoicauit passeres quod maculauerunt ecclesias sancti Vincentii et quicquid alius passeribus portaret ad ecclesias statim moriebatur. ser. lxxix. Item sacerdos concubinarum contempsit suspensionem et excoicationem et quicquid accessit ad celebrandum diabolus suffocauit eum. Hoc quere sermone. cxi.

Excusatio

Quella quidam inuit ad castrum et diabolus in spiritu hominis dissuasit ei et postmodum dixit: diabolus suasit mihi quere ser. cxxxi.

Exemplum

Qui peccant in exemplis aliorum. Exemplum XLII

Quidam episcopus nomine Leopoldus solo quidem nomine episcopus opere autem tyrannus. Sic cum esset vanissimus nihil in se habens pietatis vel religionis Quodam tempore dicebat ei germanus suus

nobilis: Domine episcope multum scandalizamus nos laicos malo exemplo vestro. antequam essetis episcopus aliquando deum timebam. modo nihil deo curatis. Qui ille respondit: fratres duo erant vicini ex quibus unus exemplo alteri peccauit. Mortui autem sunt ambo et educti ad infernum. Cum igitur essent in tormentum unus alteri dicebat: vixisti quia tuo exemplo peccasti ad peccandum merui hunc locum. Cui alter: Bone vicine si tibi amplius placet sedes mea trade mihi tuam et ego dabo tibi meam. Sic dico vobis frater quoniam venerimus ad inferos si videbitis vobis sedes mea honorabilior quam vestra ascendite eam et ego recipiam vestram. Respondit ille: Mala consolatio hoc est. Hec Cesarius.

Exemplum bonum puocat malos ad penitentiam Exem. XLIII

Beatus Dominicus quadam vice cum staret cum alijs religiosus et sacerdotibus ad disputandum contra hereticos et dubitauerunt de via que fieri a quodam quem credebant catholicum sed reuera hereticus erat. Optime inquit et libenter non solum viam ostendamus sed et etiam vos illuc perducamus. Duxerunt ergo eos per quoddam nemus fecit eos interius maliciose errare per spinas et pres ducedo quod pedes eorum et crura fuerunt sanguine cruciati. Virgit dei patientissimi hoc ferens et in quadam iocunditate perueniens omnes ad laudem dei et ad patientiam hortatus est dicens: Charissimi sperate in domino quod victoria nobis perueniat. Iam enim peccata nostra per sanguinem purgantur. Ille vero hereticus cernens mirabile et letam eorum patientiam et viri dei verbis bonis et exemplis bonis compunctus fraudis venena detexit et heresim abiurauerit et vitam laudabilem per modum duxit.

In discipulo de tempore

Latro cui iuuenis monachus seruauit in claustro et comedit panem et aquam in presentia ipsius latronis quomodo propter bonum exemplum illius iuuenis latro iste bonus homo factus est. Hoc quere in discipulo sermone. li. 3.

Item quidam audiuit de nocte in lecto suo fratres ordinis predicatorum alacriter cantare

Exempla

in choro. et sic compunctus ordinem intra-
uit. sermone. lxxiiij. **I**

Capitulum de f. festa

**Quidam induxit fenuz in die
dnico. Exemplum I**

Quidam du-
ctus ad penas inferni intu-
endas ubi vidit plaustruz
feno oneratu. et dictum est
ei: Oportet qd tñ fenu in do: so tuo combu-
ratur eo qd dnico die duxeris illud. sciens
illud esse phibitum a sacerdote. ille autem
reductus postea ad pgnitētiā confessus est
peccata et factus vir bone vite.

**Quidam in sabbato hora ve-
esperarum cessauit a laboribus.**

Exemplum II

In thetonie partib⁹ mi-
les quidam ad deponēdam her-
bam de prato cōduxerat falcato-
res. Illis ergo falcantibus ubi tps vespi-
ni aduenit. per villas in circuitu pulsabat
ad vespas. Er mox vn⁹ ad socios falcato-
res inquit: desistam⁹ ab ope. qz iam vesp-
re compulsi sunt. sed cū illi nollent. imo ma-
gis. x. bis confunderēt ammonentē: Ipse
mox ope derelicto ad vespas iuit. Tercio
autem die ad opus imperfectum cum cete-
ris rediens. videns qd antecedentib⁹ alijs
se falcare posterius oporteret et ppter hoc ab
oib⁹ est derisus. Patienter ho ferens ri-
sus oīuz et cachinos. ubi man⁹ ad falcem
posuit ante se pendentē in surculo gramis
drachmā mire pulcritudinis sine latitudi-
nis aureā mox inuenit. Curuatis ergo ge-
nibus deum benedixit. Quo clamāte cō-
currunt socij. concurrunt et prati dn̄s. vident
dn̄m miraculū: scripturā miles litterat⁹ in
nūmo voce paterna legens. hoc vt interp-
tari potuim⁹ continebat: Man⁹ dei me cō-
pegit. et in dn̄m me redegit pauperi qd non
fregit diem salicet celebriem. Hāc drach-
mam ergo a paupere emit. et postea multis
ad rei gestę pbationem ostendit.

**Quidam in die festo induxit
triticum Exemplum III**

Quidā rusticus duxit triti-
cum de campo in qdā die festo in
horreū. et ex pmissione dn̄a ignis
totum horreū cū tritico consūpsit.

Item aliud miraculū scribit Gregori⁹
thuronēsis. Cū quidā rusticus in die festi-
no arare vellet. p̄tinus contractis digitis
manubriū securis cū qua vomerē mūdare
volebat eius tētre adhesit. Sz post du-
os annos in ecclesia sancti Iuliani ad eius
preces est curatus.

**Rustica que corit panē in die
festo. Exemplum IIII**

Quidā rustica corit panes
in die festo et tot⁹ panis sangui-
nolent⁹ est effect⁹ in signū offensi-
onis. quia festum celebre infregit.

In discipulo de tempore

Ipe Moysi qdā in die sabbato colle-
git ligna et ex iussu dei lapidatus est. Hoc
querere in discipulo de tpe. sermōe. clivj. **F.**

Ite duo sutores qñ vn⁹ celebravit fe-
sta et satj habuit. et alē nō celebravit et sp̄ in
penuria vixit. qre sermone. cxvij. **h.**

Fides

**Sacerdos catholicus ad pro-
bandū fidez ab igne nō est lesus**

Exemplum V

Erat qdā deuot⁹ sacerdos
q quendā doctore manicheorū in-
uenit seducentē pplm simplicē. s
qz erat h̄m⁹ nimis et pcludē cū h̄bis non
poterat. oib⁹ audietib⁹ dixit: Accēdite ig-
nem lignorū in medio plateę. et ambo intre-
mus in flāmā. si q̄s n̄m nō fuerit cōbust⁹
hui⁹ fides vera esse credat. Qd cū dixisset
ille deuot⁹ sacerdos. valde placuit p̄lo et
p̄tinne ignis accendit. Tūc sacerdos appre-
hendens hereticū cepit eū secuz trahere ad
ignē. Nō inqt ita nō ita. s vnusq̄sq̄ n̄m
singlarit ingrediat. p̄mo tñ tu debet intra-
re. qz hoc ip̄m imposuisti. Et sacerdos noīe
christi p̄signās seip̄m medias flāmas ē in-
gressus. Ignis ho huc et illuc disp̄git. ste-
tit ille ī medio ignis ī noīe dn̄i in nullo pe-
nitus lesus. Vidētes aut ppli christiani cū
ingēti admiratiōe exclamauerūt et benedi-
xerunt deum dicentes. Mirabilis

sanctis suis. **C**eperunt autem purgare hereticum. ut introiret in ignem. Ac ille reluctari cepit et subtrahere se. **T**unc comprehendentes eum turbe iniecerunt eum in medio ignis. et statim circumdantes eum flamma atque viens se in ignem reddidit. Et illi quod hereticum populus cum confusione ex vite eiecit clamantes et dicens vinens ardeat seductor. Illi vero assumptes secum et benedicentes deum ad ecclesiam cum honore producit. Et sic christiani fuerunt letati et heretici confusi. **A**d confirmatio nem fidei catholicem mos motus est de loco suo. **E**xemplum VI

Incentius in speculo historiali scribit quod anno domini Millesimo ducesimo vicesimo quinto. Caliphus rex tartarorum conatus extirpare christianos de regno suo. quia christiani mixtim habitabant inter paganos. Et unus de psiliariis suis consulit regi ut eos vinceret ex evangelio. Nam christus deus christiano non locutus est? Si quis christianus non hesitaverit et dixerit monti huic tolle te et mitte te in mare. fiet ei. Qui cum vocavit omnes christianos. quesivit si verba christi et evangelium verum sit. Respondentes omnes sic. statim comminatus est eis quod nisi infra decem dies hoc facerent oporteret omnes perire. Tunc episcopi et sacerdotes convocaverunt christianos et iudicio ieiunio per triduum et orationibus intendentes rogaverunt dominum Iesum christum ut suis fidelibus succurreret. Et reuelatum est eadem episcopo devoto viro. quod sutor monoculus dignus esset illa verba perferre. et populum christi de periculo eruere. quod ex humilitate renuit et se peccatorem esse asseruit. tamen ex obedientia precepto se submitit. et christiani ex una parte steterunt et cruce christi secum habuerunt. Et rex Caliphus ex alia parte cum populo suo qui fuerunt parati ad occidendum christianos. Oravit autem sutor flexis genibus ne christus tot christianos necaret permitteret. et precepit monti ut se tolleretur. Quod et statim factum est. Quo viso rex baptizatus est et plures cum eo. et sic fides roborata et augmentata est.

Heresiarcha virtute fidei multus factus est. **E**xemplum VII

Quidam fidelis devotus licet

idiota cuius fidem quidam heresiarcha astutus valde irritare conabatur. sed fides tenuit se ad orationes et oculi in celum erecti. dixit ad heresiarcham coram omnibus. Precipio tibi in virtute fidei christianae ne de ea aliquid exprimas vel blasphemias. Qui mox mortuus coram omnibus effectus est. Unde christiani sunt multum letificati. heretici vero confusi.

Simpler episcopus vicit hereticum et philosophum valde magnum.

Exemplum VIII

Egit in historia ecclesiastica. quod cum plures philosophi pervenissent et fide christi impugnent. Unus erat inter eos cui nemo resistere poterat. sed omnia argumenta facillime solvebat. Tunc simplex quidam episcopus illi commotus petijt audientiam. Quae cum alij christiani valde simpliciter cognoscerent. timere ceperunt ne in proponendo deficeret. sed tamen pro sanctitate eius non sunt ausi eum cohibere. Qui arguendo illum philosophum proposuit christum docuisse diabolicas evitare fallacias. et credere in unum deum. et christum filium eius et symbolum totum dicens philosopho ait. Dic mihi si sic esse credis. Tunc ille statim ut fidem audiret ex ore eius. illuminatus credidit et apostolus ait. Quid verba audiri verba per verbum reddidi. Sed quando divina virtus accessit. ultra non potui respondere. nec fidei christianae amplius contradicere. sed presentio iam fide illuminatus.

Hereticus astutus ab obsesso stulto combustus est. **E**x. IX

Rat quidam hereticus astutus valde quod timens iniqui et comburi finxit se arreptum a demone. et sic ligatus ad quandam ecclesiam deductus est. et reputabatur quasi esset obsessus. Et erat ibi quidam clericus veraciter obsessus et ligatus. qui subsequenti nocte divino nutu absolutus est a vinculis. et aggregatis mattas et stramina ac scamna ecclesie supellegatum hereticum circumtulit. Ludum autem furiam credidit ille hereticus. dissimulavit quousque clericus ignem de lampade sumens comburere cumulum cepit. Et tunc hereticus exclamavit. Ad cuius vocem expergefacti custodes cum ignem extinguere niterentur. clericus accepto

Exempla

gladio quē casu iuxta lectū inuenit omēs violēt abegit. et hereticū cōbussit. Nec mora: diuino exacto iudicio clericus idē a demone liberat⁹ est. et plene sospes apparuit.

Ep^{us} hereticorū simulauit se illuminare cecū et curare. **Ex. X**

Quidā ep^{us} arrianorū nomine Cerula. vidēs q^d p^{er}fundebatur rōnib^{us} et disputatiōib^{us} catholicorū. dedit cuidā d^e secta sua. q^uāq^{ue} gita aureos sub compacto. q^{uod} se cecū fingeret. et ab eo fuisse illuminatū. Cū autē trāsiret dict⁹ Cerula cū exercitu wandalorū et ep^{is} catholicis captiuis. clamauit dictus hō. audi me verissime Cerula et respice cecitatē meam et expiar^e x^{risti} tūte tuam. q^{uod} reddis cecis visum. surdis auditū. leprosos mūdas. mortuos resuscitas. Tūc Cerula trahēs eū ad partem tangēs eius oculos ait: h^{ab}e fidem n^{ost}ram qua recte credim⁹ in deū. aperiantur oculi tui et videas. Quo dicto oculi dicti miseri hōis inflari ceperūt. et tant⁹ dolor eū arripuit vt vix posset digiti suis reprimere. q^{uia} oculi eius creperēt p^{ro} dolore. q^{uod} eiulans oib^{us} dolū detexit. et clamabat. p^{ro}iciens aureos dicēs. Ecce aurū tuū. et redde mihi visum. Tūc hō vsus bono cōsilio clamans. et eiulans. piccit se ad pedes ep^o catholicorū. abnegans p^{er}fidiam arrianorū. Tūc beato Eugenio ep^o crucem sup^{er} oculos ei⁹ ponente. sanitatē et visum recepit. Q^{uod} vidēs honor⁹ rex wandalorū. notāsq^{ue} sectam suam cōfandi. et fidem catholicā exaltari. sanctos dei diuersis supplicijs fecit cruciari. Quo facto sol obscurat⁹ est. et dict⁹ Honorius a diabolo arrept⁹. p^{ro}p^{ri}is tentibus se lacerauit. et indignam vitam hoc digno cruciatu finiuit.

Hereticum demones extraxerunt de igne. **Exemplum XI**

Aut quidam hereticus in p^{ro}uincia habāciē qui debebat comburi. Cum autem proiectus esset ad ignē clamauit: iuuate me. Et statim demones extraxerunt eū de igne. qui cum denno fuisset p^{er}ictus. et fuisset semper liberatus. iam catholici disputabāt de fide. Sup^{er}ueniens autem vnus p^{re}dicator di-

xit ep^{is} corp^{us}. **F**aciāq^{ue} huc portare corp^{us} christi. Quod cū factum fuisset hereticus ad ignē proiectus sicut p^{ri}us clamauit: adiuuate me. Et demones responderūt: Non possumus quia maior nobis sup^{er}uenit.

Demones traxerūt ossa heretici de igne. **Exemplum XII**

In episcopatu brixien^{si} erat quidam qui p^{er}tendebat sanctitatem tantaz in abstinentia. q^{uod} quasi videbatur Johannes baptista. omnes quasi de tota puincia currebāt ad eū. et beatum reputabat se ille. qui eum posset videre vel tangere vel loqui cum eo. omēs credebant eum sanctum. et tamen erat hereticus magnus et perversus homo. mortuus est et sepultus honorifice. Post aliq^{uod} tempus inquisitor heretice p^{ro}auitatis diligenter inquirens. inuenit per testes fideles q^{uod} fuerat hereticus. sententiauit d^e consilio ep^{is}copi brixien^{si}. et aliorum prudentum. q^{uod} ossa eius comburerēt. proiecta fuerūt ossa in ignē p^{re}sente populo. et statim demones eleuauerūt ossa de igne et tenebāt ossa suspēsa in aere. non tamen videbant demones. populares ceperūt clamare: moriatur ep^{is}copus cum istis fratribus. qui volebant cōburere sanctū dei ex inuidia. Ecce quomodo deus noster non vult. Tunc ep^{is}copus timuit. fratres autē cōfortauerunt eum dicentes. Domine nos sumus h^{ab} pro defensione fidei. p^{re}paret⁹ vos ad missam. quia deus ostendet aliquod miraculum nob^{is}. ne fides sua p^{er}iditetur. Dixit autem ep^{is}copus missam: Salue sancta p^{ar}ens. Et quando eleuauit corpus christi. tunc demones in aere clamauerūt dicentes. **O** Guido de lacha. nos defēdim⁹ te q^{uod} diu potuimus. sed modo non possumus plus quia adest vnus qui maior est nobis scilicet christus. Et ossibus cadētibus in ignē combusta sunt et glorificata est fides. p^{ro}pter corpus christi.

Filij et filie

Duo filij p^{ro}misērūt patri suo plura suffragia pro salute anime

Exemplum XIII

Quidam diues i articulo mori tres filios suos ad se vocauit. et seniori dixit: Nosce fili charissime multas possessiones vobis relinquo quas olim conseruari quas debuissim pauperibus erogasse. et ideo fortassis ad purgationem ibo. dic quid daturus es pro anima mea. Ac ille plurimarum celebrationes missarum et largas elemosynas se facturum promittebat. Similiter secundus promittebat. Hos duos pater laudauit. et tertio risit. Augustinus ait a maiore quod de eo deberet sperare. At ille. Pater nec unum denarium promitto pro te daturum. Et maledicens sibi pater suus filius ait: Dum viuus pater bona tua pro salute tua distribue. nec committas mihi. nec alijs fratribus meis. possessores enim rerum tuarum facti quod te iuuabimus. cum tu amore nostri te iuuare nolis. Utilitatem enim suam unusquisque nostrum plus quam te diligit. et de te amplius parum curat. nec sollicitus erit. Hunc osculando fratribus preferebat veritate audita. et diuitias suas pauperibus erogabat pro salute propria.

Filij raro subueniunt parentibus **Exemplum XIII**

Obsessus quidam cum duce retur ante domum cuiusdam ciuis. qui edificabat in altum domum magnam et sumptuosam. Risit obsessus. Querentibus cur risisset. Respondit. iste edificat quasi semper viuere debeat. et ego scio quod mala morte morietur ante noctem. quod interficietur. Hoc eo dicente risit secundario. Et cum ab eo quereretur cur risisset. Respondit. quia iste morietur et relinquet diuitias suas quas cum labore acquisiuit alienis. Cui cum diceretur quod haberet heredes quibus deberentur diuitie. Respondit. omnes sui heredes erunt sibi satis infideles quasi alieni essent. quasi eis nunquam aliquod bonum fecisset. quia iste morietur et accipient heredes pecuniam et obliuiscuntur animam suam. Et hoc dicto risit tertio. Et cum iterum causa risus quereretur. Respondit. rideo de iusto dei iudicio. quia fiet isti diuiti sicut ipse fecit. quod quoniam pater ipsius moriebatur promissit pro patre suo soluturum debita sua quam pater post se reliquit. et insuper dare largas

elemosynas et sibi compere multas missas. sed mortuo patre modicum vel nihil fecit. similiter fiet illi ab heredibus suis. **D**uer dixit ad patrem suum. si te tractabo in senio sicut tu iam tractas patrem tuum. **Exemplum XV**

Quidam diues et potens iam senesceret mortua uxore sua filio suo quem multum diligebat tradidit uxorem. Qui ait patri suo: Pater committe mihi omnia bona tua ut sic viuas sine labore. Quo annuente fecit ei lectum in camera pulchra. sed cum uxor iuuenula non posset eum pati propter tussim de nocte. postea ex rogatu uxoris locabat eum sub quodam gradu. Qui sustinens pauperum et frigus in hyeme clamabat ad filium ut daret ei vestem. Tandem filius emit quatuor vlnas et dedit patri duas et sibi duas seruauit. Hoc videns filius paruulus accipiens illas duas vlnas abscondit in muro. et dum diu quereret in domo et non inueniret. dicit paruulus. scio ubi sunt. Cui pater. cur abscondisti. Qui respondit. ad hoc seruabam ut operire te in senectute tua sicut tu patrem tuum. Et ait pater. non amplius facies. Cui filius. Certe intantum aut minus. Quo audito dixit intra se. in caput meum istud redudabit in senio. idem faciet mihi exemplo meo inductum. Statim bonum pellicium misit patri pro paruulo filio et reassumpsit eum in domum suam. et exhibuit ei omnem honorem et reuerentiam. et eum amplius multum pie tractauit. ut in hoc exemplo paruulus disceret. quod ipsum in senio suo tractare deberet. **Hec Basil. lugdunensis.**

Due filie que repulerunt patrem in senio a se. **Exemplum XVI**

Quidam habuit duas filias quibus dedit omnia bona sua. et tradidit eas maritis. Et postquam de paupertate essent. tunc filie et mariti noluerunt amplius patrem secum retinere. Una earum dixit vade ad sororem meam. Et illa similiter dixit. Comedas vna die vel duobus mecum et tunc redeas ad sororem meam. Tandem deperit per quendam vicinum suum. qui fuit vir prudens. ut arcam pulchram et ornataz ab extra. repletet cum lapidibus ab intra. et faceret eam portare per

Exempla

se ad ecclesiā dñica die qñ ppls pcurreret ad missam. qd̄ z fecit. **Q**d vidētes sorores scz filie eius z generi. ampli⁹ p̄tēdebāt adinuicē. vn⁹ p̄ alio volens eū seruare. q̄ cautione recepta ab vno. dedit ei arcā. s̄ tres clauēs sibi retinuit. Et post mortem gener aperiens arcam nisi inuenit lapides z sic cōfusus est.

Pater quidaz posuit malleū in cistam. z dedit clauēs pueris.

Exemplum XVII

Quidam p̄dices habuit p̄ueros q̄s nuptui tradēs dedit eos vnitij suis. Tandē ille depauperat⁹ est z nō curatur a pueris. Ille aut̄ p̄uocās p̄ueros suos. singulis tradēs clauēs pro scrinio in quo posuit malleum grauem quasi esset pecunia. retēta sibi vna clauē ne ad scriniū venire possent. Dixitqz pueris. heredes mei z dilecti mei estis. post mortem meam aperiatis scrinium z ibi inuenietis litteram per quam scietis q̄tum vniciqz legauerim. Ob hanc spem singuli certatim inuitauerūt honorauerūt z inuenerunt patrem. quia dicebat q̄ nolebat diminuerē de his que erant in scrinio. vt singulis traderet ad plenū que eis ordinauerat. Post mortem suam aperto scrinio inuenerunt malleum z litteram hec p̄tinētē dign⁹ ē hō ille ad caput cū malleo p̄cuti. q̄ tū tribuit pueris suis. eisqz cōfidit vt distractis oīb; nihil sibi retineat.

Natura auīū docet subuenire parentibus Exemplū XVIII

Dicit Isidorus in de natura auīū q̄ ciconiaz talis ē natura q̄ cuz se affligant. z cibum suum sibi subtrahāt. vt pullis p̄uideant. postqz pulli volare possunt z p̄dam capere cōpactiētes maciei z afflictioni parētū. compellunt eos morari in nido vsqz dum bñ conualuerint. z ipsi ad p̄dam capiendam volant quā eis vicem recompēsando reportāt. Sic faciunt boni filij parentib;. Non aut̄ sic faciunt pulli vulturū. de quibus dicūt naturales. q̄ postqz diu laborauerunt parentes eoz. circūēdo castra z cadauera cū magno piculo z labore vt eos depascāt sibi

subtrahētes cibū. postqz conualuerūt pulli z p̄fortati sūt. tūc parētes p̄terant alis. nec aliqd̄ de p̄da sua dāt eis. s̄ eos p̄terando rostro z alis z de nido eos exire cōpellunt. Sic faciūt filij mali parentib; suis.

In discipulo de tempore

Filius q̄ dixit. Si pat̄ me⁹ est in inferno tūc suffragia nihil valēt sibi. Si aut̄ in celo tūc nō indiget. Si aut̄ in purgatorio tūc ardeat vsqz purgabit. **H**oc q̄re i discipulo de tpe sermōe. ciiij.

Item de filio infideli cui baso p̄siliūt in faciē p̄p̄e de honestationē parētū. **Q**uere sermōe. xxiij.

Item filia q̄ p̄p̄e de honestationē m̄is damnata ē. **Q**uere sermōe. lxij.

Item filia que nutrit mat̄ cū lacte p̄prio in turri. **Q**uere sermone. xxiij.

Item fili⁹ trusit mat̄ cū pede. z ex permissione dñi idem pes sibi amputat⁹ est cum quo mat̄ trusit. **I**tem quidā in honorauit mat̄ p̄p̄iā z in breui oēs pueri defuncti sunt. **Q**uere sermōe. xxiij.

Capitulū de **B**audia celi **D**iabolus libenter sustineret oēs penas oīum demonū vt claritatem dei adhuc semel videre posset Exemplum I

Magister Jor

Madanus frat̄ ordinis p̄dicato rū quodā die dū trāsiret qñdam villā ad p̄dicandū. rogatus ē a p̄lo vt visitaret quandā oblesam. Ad quaz dum accederet. demon euz litteraliē salutauit. cum tamē mulier nūqz litteras didicit. **I**nter cetera p̄dict⁹ magister litteraliē interrogauit demonem dicens. **Q**uare affligis hanc mulierem z qd̄ delectaris ī ea morari. **C**ui demon ad hoc cogor a creatore meo. z ideo alibi esse non possum. **A**d quem **J**ordanus. **D**ic mihi vbi velles esse si optio tibi daret. **A**d quē demon. **C**um tantus sis clericus z dōctor ecclesiē nollem te tam simpliciter interrogasse. **E**t adiecit. dic mihi z vbi tu velles ēē si tibi optio daretur. **A**d quē **J**ordanus nusqz esse vellem qz in celo. **E**t demon sic vellem z ego. **A**d quem **J**ordan⁹. **E**t q̄re

maxime velles ibi esse. **D**emon. propterea ut respiceret illam claram faciem creatoris mei. **Q**uod cum Jordanus audiret: quasi extra se raptus corruit et flevit. Tandem ad se reversus introgavit eum dicens: Dic mihi quid velles inde sustinere quod posses creatoris tui faciem videre? **D**emon respondit: omnes penas quas omnes demones sustinuerunt a die quod eiectionis fuerit de celo. et quas sustinebunt usque in diem iudicii. vellem sustinere ut possem videre semel claritatem dei sicuti est. **A**d quem Jordanus: Credo te esse unum de melioribus demonibus. **C**ui demon respondit: unus fui de seraphim qui semper assistunt ante faciem dei. **A**d quem Jordanus: Dic ergo mihi aliquid de claritate vultus dei: ex quo tam prope eius faciem in celo videristi. **A**d quem demon: Non sufficio tibi aliquid de hoc dicere: cum etiam angeli qui semper eius claritatem intuentur si essent in terra et vellent aliquid de ipsius claritate dicere non sufficerent. dicam tibi tamen aliquam similitudinem ex qua perpendere potes quam clara sit facies dei. **E**t dixit: attende si omnes flores preteriti et futuri omnium arborum et omnium graminum viriditas. et omnis color omnium lapidum preciosorum et metallorum. et splendor solis et lune et stellarum et omnis claritas omnium luminum. que ab initio usque splenduerunt in terra lucerent: omnis illa claritas respectu divine claritatis non esset aliud. nisi te nebrosa nox respectu clarissimi solis. **T**unc Jordanus: O quam miser est homo qui se amittit et sibi tale magni et ineffabile gaudium non acquirit.

De claritate visionis dei. **Ex. II**
Erant duo monachi qui colloquebantur de vita eterna. et mutuo consenserunt quod qui prius moreretur. de statu suo socio suo intimaret. **M**ortuo igitur uno. altero dolente apparuit mortuus clariores sole socio suo. et benigne eum salutavit. **C**umque de vita eterna quereretur. Respondit istud: Sicut audivimus vidimus: quod oculus non vidit. nec auris audivit. nec in cor hominis ascendit. que preparavit deus diligentibus se.

Gaudia celi sunt innumerabilia. **Exemplum III**

Quidam demon interrogatus quid magni gaudium esset in celo: Respondit si numerare poteris atmos in radiis solis. Respondit non possum. sic et tu illa gaudia nec aliquis hominum numerare potest. **G**audia celi sunt ineffabilia de vultu dei. **Exem. III**

Blessus quidam interrogatus de gaudio quod habent sancti in celo: Respondit. si totum celum esset pergamenum. et totum mare incaustum et omnes stelle magni parisienses. et omnia stramina pene: Lente habere omnes magni parisienses et ceteri nec scribere manibus. nec linguis eloqui possent minimum gaudium quod habent sancti in celo de vultu dei.

Gaudium virginum in celo. **Ex. V**

Res erant moniales in uno clauistro socię spirituales. **E**t ex illis erant due virginis et una vidua. **D**e autem singule studebant se devotas beate virginis. **E**t iam vidua in extremis agēte: Tertia soror supplex rogabat viduam ut post mortem rediret et de patrię sororis et de suo finio certificaret eandem. quod promittens si foret de beneplacito dei et expiravit. **D**ie autem tricesima ista ante altare in orationibus precurrente. apparuit socia vidua inestimabili splendore fulgens nimis et dicens: Veni quia ad reditum obligasti me. **E**cce vidi modicam partem premij mei. **S**ed benedicta sit dies in qua nata sum. **I**lla vero confortata. et resumpto spiritu quesivit de statu prioris sororis defunctę. **C**ui illa dixit: Sicut mundus esset pergamenum et mare incaustum et omnia folia arborum et gramina scriptores cum omnibus hominibus qui fuerunt et sunt et erunt futuri. prius omnes deficerent. quam immensitatem premij celestis exprimerent. **S**ed parumper ait ad premissas dicam tibi infinitis claritatibus meis precellit. et merito. quia heri cum angelis chorę duxit candida et cum multitudine candidarum puellarum. cantans canticum singulare solis virginibus appropriatum. gerens sertum de divinis floribus confectum. **R**ogavi autem eam ut saltem ad horam mihi sertum concederet. **Q**ue ait: Non expedit tibi. tamen ex ipsis floribus dedit mihi quas attuli tibi socię meę dilectissime. ut aliquot virtutem earum

Exempla

Quia sensus capere poterit humanus preprendas
Facta ergo ab ea circulari tactu in paui-
mento cum floribus tam miri odoris processit
fragrantia. quod illa soror per suavitatem raptam
fuit in extasim. Et sic vidua expleto promissio-
so ad celum rediit. Oes qui monasterium intra-
uerunt per multum tempus celestem odorem senserunt.

Claritas in facie christi. Ex. VI

Urgo quedam fuit habitu
quidem seculari. sed vita religio-
sa valde. et spiritualiter ieiunijs et ob-
secrationibus semper vacabat. mente sepiissime
excedens. ita ut celi secreta et celi regem cum
celi civibus frequenter videret. In quadam igitur
sollemnitate epiphaniæ cum interesset matuti-
nis. christum infantem pannis involutum et in
psepe positum vidit. Et circa illum thronum au-
reum ad similitudinem iridis. Eratque ex
utraque parte multitudo angelorum manibus
extentis eum adorantium et oculorum suorum
acies in illum indefinabiliter figentium. Nec mirum
Ipse enim est speciosus per filios hominum. in quem
teste apostolo desiderant angeli conspiciere. Cum
ventum fuisset ad illum locum. Patina vor au-
dita est. Hic est filius meus dilectus in quo
mibi bene complacui. ipsam audite. Erat enim
ibi filius dei et hominis tanti decoris et rerum tan-
ti dulcoris. ut exprimere mibi non sufficeret.
Requisita etiam a me quales essent effigies an-
gelorum. Respondit: staturas habent humanas. fa-
cies virginibus similes. genas ad instar rosarum
rubentes. et in reliquis membris niue candidiores.
**Cor virginis scissus est per amo-
re. Exemplum VII**

Dicitur perat quedam virgo
nobilis quattuordecim annorum. beate
Mariæ valde deuota. hec conti-
nue rogabat virginem gloriosam septem annis
ut ostendere dignaretur sibi filium suum. Que
cum in die natiuitatis christi causa deuotionis
sola intrasset capellam: Apparuit ei virgo
pulcherrima tenens filium pulchriorem. Hec al-
locuta est virginem dicens. Et alia quære an-
te. Exemplum. iiii.

**Virgo quedam vidit Iesum duo-
decimenne Exemplum VIII**

Agitur quod quedam virgo
religiosa rogabat dominum per integrum

annum. ut dignaretur sibi manifestare statum
patris sui spiritualis qui eam in religionem duxe-
rat. quem in domino tenere diligebat. ut dignum
est. Sed post annum dixit quod esset quod peto. pe-
tam scilicet ut videam christum duodecimenne. et
post hoc bene petam ut fuit in etate triginta
annorum. Et post annum ipsa sola orante vi-
dit quod ab altari precebat eius pater spiritualis
fulgens sicut sol. et cum magno gaudio locu-
ta est cum eo: Et ecce duo angeli portabant
arcam pulcherrimam habentem tria ostiola: et
dixit ei pater. Vis filium videre filium dei
centum in cunis. ait sic. Et aperuit arcam unum
ostium et intus iacebat puer decore mirabili
preditus. et viso eo tanto repleta est gaudio
ut de gaudio preterito non curaret. Et dixit
ei pater satis est. vis videre christum duode-
cim annorum. et aperuit aliud ostium. et vidit
christum duodecimenne. et tanto gaudio perfusa est
quod totum preteritum nil sibi videret. propterea in-
quit. veni ad te: quia tricesimo die venies
ad me. et sic factum est.

**Virgines quomodo in celo co-
ronantur. Exemplum IX**

Quidam abbas orauit dominum
ut sibi ostendere dignaretur quomodo
inter virgines in celo coronarentur.
Et quod obuoluti peccatis paruis iustifica-
rentur. Et ecce quodam die positus in oratione
factus est in extasi. in qua vidit se esse in pra-
to pulcherrimo in quo conspexit oratorium
ad quod cum prederet vidit ante ostium ora-
torij arborem cuius rami et folia tanquam stel-
le clarissime rutilabant. et sub arbore vidit
fontem clarissimum tanquam crystallum. et intrans
predictum oratorium stabat. Et ecce virgo
Maria accipiens florem de arbore quem sta-
bat ante fores. fecit sex crinilia delicatissima
et ecce Iesus cum multitudine angelorum in-
trauit cum iubilo ducens secum duodecim
virgines. et locauit sex ad dexteram altaris
et sex ad sinistram. Accipiensque de fonte qui
stabat sub arbore cyphum pulcherrimum aqua
potauit illas quæ stabant ad sinistram. Et
accipiens coronas sex a matre coronauit
alias sex ad dexteram. Et hoc facto cum an-
gelico concentu duxit illas ad celum. Sed
cum hoc abbas plurimum miraretur. acce-

dens angelus exposuit ei dicens: Virgines
quas vidisti coronari aureolam acceperunt.
Alio vero quod per affectum se maculauerunt. et de his
penituerunt per dominum plene sunt iustificatae a
peccato et sanatae. ut nihil sordidum remansit
in eis. sed tamen aureolas percipere non merue-
runt. In his gratijs deum laudauerunt.

**Premiū essentiale in celo pro
vno Ave Maria. Exem. X**

Quodam monialis in mor-
te ad septem integros dies ago-
nizabat in maximis infirmitatibus
que post mortem apparuit supponisse suę
dicens se fore saluatā. Etiam confitebat se
adhuc libenter si posset et haberet vitam vel-
le passionari tantis infirmitatibus pristinis
per alios septem dies. ut vnu Ave Maria
valeret dicere. et eius meritum inde conse-
qui. licet non posset eidem cum debita devo-
tione intendere saltem confessa et munda-
ta essem a criminalibus peccatis etiam si am-
bulando dicerem.

De cruce signato

Um quidam princeps cru-
cesignatus qui erat magnus dominus
cum quodam fideli suo milite ma-
re transisset et captus incarceratus a pa-
ganis. quadam nocte nūciavit eis carce-
rarius quod in crastino dominus qui tenebat eos
decollari iuberet. Statim miles remunera-
tionem totius servitij sui a domino suo petijt ut
prius pmitteret eum decollari. quod tamen ille
concessit. summo mane extractus de carcere
et prius decollatus. statim domino suo glori-
ficatus in carcere apparuit dicens illi quod ean-
dem gloriam mori decollatus habet et ipse de ad-
uētago quod iam habebat quod tamen fuit parvi te-
poris. magis gaudebat quod si prius totum mun-
di dominus fuisset.

**Gentilis quidam vidit christum
regem in throno cum sanctis suis**

Exemplum XI

Um nobiliter quidam adhuc
gentilis febre acutissima labora-
ret materia ad cerebrum ascendente
in furiam raptus. et dormientibus omnibus qui circa il-
lum erant. aufugit nudus. et tribus diebus
et totidem noctibus per heremum vastissimum ob-

erravit. tertia autem nocte digesta materia
ad se redijt compos mentis. Qui in tenebris
erat horrens solitudine. quod faceret. quod se fore
nesciebat. et ecce post instantis modicum dis-
cussis tenebris vidit in montis cacumine in-
gens lumē. Reptas gremio et pedibus as-
cendit in montem. Et ecce super omnem solis ful-
gozem regem admirabilem vidit in throno au-
reo residentem. et ad eius dexteram reginam in-
compabili decore fulgentem. viditque mixtim
seniores et iuniores in thronis aureis assi-
stentes milites. ex omni parte vultibus sideris
rutilantes. Hec ut vidit gentilis super id quod
credi potest obstupuit. hac hora vnu mini-
strore a rege missus cum vestibus nudum induit
et ad regem duxit. Cui rex: Nihil in rebus hu-
manis simile quod vidisti. Et ille. nihil inquit
domine. Et rex ad eum: Ego sum inquit christiano-
rum rex. rex et dominus sempiternus. Tu autem redi-
bis ad populum tuum et perges in gente vngarica
que mixta est genti tue duos presbyteros chri-
stianos talis habitus et talis forme. a quibus
erudieris normam fidei christianę suscipiens.
Hoc autem ut audiuit gentilis timuit beatorum so-
cietate frustrari. et mori ad eum rex. Impossibi-
le est inquit talem te manere nobiscum. sed si
fidem christianorum susceperis et precepta. societa-
te ista iocundissima perfrueris. Hoc dicto mi-
les sedens in equo albo suscepit illum et in ex-
ercitum tartarorum populo mirante reduxit fuitque
apud eum tribus diebus et post repente dispa-
ruit. Nobiliter autem et ut iussus erat quesivit
presbyteros. et inuenit. et eruditus ad fidem
cum multis militibus tartarorum sacrum
baptisma recepit. vestes autem quas ut di-
ximus nudus acceperat precipui coloris erant
atque molliciei. Opus vero earum plumarium
nec acu factum aduertere poterat nec tex-
trinum. sed super omne artificium hominis diuina
virtute contextum.

**Maria transtulit animam scho-
laris in celum Exemplum XII**

Rat quedam inclusa que no-
cte quadam rimulis celę sue splen-
dorem immitti cernens et diem esse
credens territa propter horas nondum di-
ctas. surrexit fenestramque versus cimiteri-
um aperuit. Et ecce iuxta caput sepulcri

Exempla

cuiusdā scholaris nup̄ sepultū miri decoris
feminā stare cōspexit. Gloria enī corpis ei⁹
eandē creauerat lucez. stabat ⁊ colūba ni-
uea sup̄ tumulū. quā illa rapiēs misit in si-
nū suū. Inlusa igit⁹ q̄ nam esset cū renerē-
tia quesivit. Cui illa: Ego sū mat̄ christi ⁊
aīam scholaris huius q̄ vere martyr est tol-
lere veni. Quia scholares q̄ frequē addi-
scūt veri martyres sunt. Q̄ si postea artes
q̄s didicerint ī dei seruitio exercuerint. ma-
gnā mercedē cōsequunt⁹. Hoc Arnoldus
in narratorio. **Quidā vidit glori-
ficationē pedū suoz** Ex. XIII

Magister q̄daz parisiensis
infirmat⁹. cū de glorificatiōe cor-
porū cogitaret. ⁊ hesitās in corde
suo diceret. quō poterit esse vt corpora illa
putrida lucere possint ī futuro sicut sol. ad
pedes suos q̄s de opimēto crexerat respe-
xit. Et ecce tant⁹ splendor de illis exiuit. vt
oculi eius reuerterati eos intueri neq̄rent.
Dorq̄ reuēsus ad se grās egit christo cui⁹
virtute anteq̄ moreret⁹ ad fidem resurrectio-
nis adductus esset.

**Femina quedam audiuit dul-
cissimū cantū auicule** Ex. XIII

Femina nobilis ⁊ deuota
cum gaudio mentis retulit cōfes-
sori suo q̄ nocte ⁊ die semp̄ septē
horis que canonice nuncupant⁹. auis mire
pulcritudinis ⁊ decoris eam in dulcissimū
⁊ ineffabilib⁹ vocib⁹ annis pluribus conso-
laretur. Elanguit enī multo tpe ī lecto ia-
cens. Tuncq̄ confessor quesivit ab ea cuius
auis vocē illa volucris videretur habere.
Respondit nihil in terrenis est qd̄ illi⁹ vo-
ci possit compari. nec solis auri⁹ delector
ī illis: verū etiā inten⁹ transfundit modu-
lumen istius auis. ⁊ ex eo spūs me⁹ ad celi-
tias eterneales desiderantius delectatur et
excitatur.

**Quidaz audiuit gaudia celi ⁊
etiā tormenta inferni** Ex. XV

Egit in quodā libello de
initio ordinis cisterciensī. q̄ cum
quidam monachus cisterciensis
temptaret de exitu ordinis. ppter ei⁹ aspe-
ritatē: Apparuerūt ei pater ⁊ mater ei⁹ iam

defuncti. dissuadētes sibi exitū. q̄b⁹ cū nol-
let acquiescere dicens q̄ non poterat portare
tantā penā. dixit ei mat̄. ⁊ quō vis portare
pnas inferni. Et ille. q̄ nō est grauior in-
ferni. q̄ pena hui⁹ ordinis. Et mater eius
vis expiri aliqd de pnis inferni. Et ille sic
Et ecce son⁹ porcorū terribilis adeo q̄ visū
est ei q̄ celum scinderet ⁊ caput eius tonde-
retur. ⁊ cum quasi deficeret cessauit sonit⁹.
Et mater confortans eum dixit. vis aliqd
de gaudijs celi experiri. Et ille sic. Et ecce
cantus quidā dulcissim⁹ ⁊ sup̄ abundans
omnē dulcedinem musicorū. Tunc mater
ait ei: Si vis ad gaudia puenire. ⁊ euadere
tormenta inferni. perseueres in ordine. ⁊ sic
fecit. Non est autēz incredibile quin sit ge-
mitus ⁊ ululatus corporaliter futur⁹ in in-
ferno sicut cantus in celo.

In discipulo de tempore

Gaudia celi sunt magna qd̄ ostendit
in diabolū qui dixit q̄ si esset statua a ter-
ra vsq̄ ad celum. clauis ⁊ rasorijs circum-
septa. libenter vellet ascendere ⁊ descende-
re ⁊ se vulnerare. Hoc quere in discipulo
de tempore sermone. lxxxiij. **L**

Item monachus qui audiuit auiculaz
trecentis q̄draginta ānis. ⁊ videbant sibi
quasi due horz. Hoc quere ser. lxxxiij. **Q**
Mulieres que p̄re desiderio regni cele-
stis infirmabantur. Hoc quere sermone
lxxi. **L**

Gaudia mundi

Maria interdixit virgini gau-
dia mūdi **Exemplum XVI**

Mella quedā narrauit di-
cens q̄ qdā nocte ei per visionēz
sancta dei genitrix virgo Ma-
ria apparuit. atq̄ cognas eius in albis ve-
stibus puellas ei ostendit. Quibus cū illa
admisceri appeteret. sed se eis adiungere
non auderet. beate Marię semp̄ virginis
est voce requisita. an vellet cū eis esse atq̄
in eius obsequio viuere. Cui cum eadē
puella diceret. volo. ab ea protinus mā-
datum accepit. vt nil vltra leue et pu-
ellare ageret. a risu ⁊ iocis abstineret. sci-
ens per omnia q̄ inter easdem virgines
q̄s viderat ad eius obsequiū die tricesimo

veniret. Quibus visis in cunctis suis moribus puella mutata ē. oēmque a se levitatem puellaris vite magne gravitatem deterlit manu. Cumque parētes eius mutata esse mirarentur. requisita rem retulit quod eam beatā dei genitrix iusserat. vel qua die itura esset ad obsequium eius indicavit. unde post vicesimum et quintum diem febre correpta ē. Die autē tricesimo cum hora eius exitus appropinquasset eandem genitricem dei cum puellis quibus per visionem viderat ad se venire cōspexit. Qui etiam se vocāti rīdere cepit. et depressis reuerent oculis. apta voce clamās: Ecce dñā venio: ecce dñā venio. In qua etiam voce spm reddidit et ex hygineo corpore aīa habitura cum sanctis hyginibus exiuit. Hec Gregorius dicit.

Equitates pompose terra absorbit Exemplum XVII

In libro de donis. quod secundum consuetudinem cuiusdam civitatis iuvenes equitabant cum gaudio huius seculi. tenentes larvas turpissimas ceteris chorizontibus per villam quibus plebanus in ambone pluries ammonuit ut desisterent. sed ipsi noluerunt verbis suis acquiescere nec ei obedire. Et ecce subito in die festino in specie virorum et mulierum maxima multitudo demonum prouenerat se illis. et chorizontibus cum ipsis. tunc vulgo cantante cum gaudio. vox diabolica statim audita ē. Qui me amauerunt et mihi seruiuerunt modo mecum erunt. delicati homines meis ludis estis vbi. ut sitis melius contra deum dissoluti. et subito terra aperta cum igne cunctos subito ad infernum absorbit. tam cantantes quam et chorizontes. similiter et equitantes.

In discipulo de tempore

Rex qui nunquam risit quoniam habuit gladium ante retro et infra supra a dextera et a sinistris. Hoc quere in discipulo de tempore. li. p.

Item quidam miles cogitavit de sero intra se quo puenit gaudium quod hodie tota die habuimus et sic compunctus religionem intrauit. Quere sermone. xxxvi. f.

Item filius comitis qui vidit cadaver patris sui et sic compunctus gaudia mundi deseruit. Quere sermone. xxxvi. d.

Stratiarum actio

Senex qui vidit aliquis comedere mel. aliquos panem. aliquos stercore. Quere sermone. Item religiosus ex cuius tactu. xcvij. l. vestium sanabant infirmi. qui omnia in bono accepit. et deum tam in aduersis quam in prosperis laudauit. Quere sermone. cxij. d.

Item qui regebat deo quod non fecit eum bufonem vel aliud animal irrationale. Quere sermone. xvij. d.

Leena qui pelles de feris portauit beato Zachario in signum gratitudinis. quod illuminauit cecos pueros eius. Et etiam lupi re portauerunt quendam puerum sancto Blasio qui extraxit eos ex ore lupi. Quere ser. cxvii. d.

Stratia spiritus sancti

Stratia spiritus sancti facit homines immobiles Exem. XVIII

Iacobus de vitriaco. dicit quod vidit aliquas deuotas mulieres qui extra se sic rapiebant. quod per totam diem non erat in eis neque sensus ad aliquod exteriora. nec ad vllum clamorem poterant excitari. nullam lesionem etiam si vehementer punirent sentirent. Item aliquam vidit que triginta annis tanto celo a sponso suo in claustris custodiebatur quod extra claustrum nullus poterat ei esse egressus. Etiam si mille homines per manus eam trahere viderentur. Multotiens exire conabatur quibusdam eam trahentibus sed frustra. quia citius rumpere. Item vidit aliam deuotam mulierem que frequenter extra se duabus vicibus rapiebat. Que etiam me pūte plus quam septies fuit rapta vno die. et in quocumque statu rapiebatur. in illo permanebat immobilis secundum dispositionem in qua rapiebatur. et ad se rediens. tanto gaudio replebatur quod plausu corporali ostendere cogebat.

Mulier quedam cum puero currit ad martyrium Exem. XIX

Tribit Rozimas de quadam muliere de domo currēs sic ad martyrium festinabat ut domus ostium non clauderet. nec caput suum vel mos esset mulierum cooperiret. sed paruum puerum secum velociter traxit ad martyrium. Quam iudex videns dixit. Apprehendite hanc mulierem et adducite mihi eam huc.

Exempla

Cūq; adducta fuisset dixit: **Q**uo inquit infelix mulier. pperas tam festinanter. Illa ait: Ad campū in q; catholicorū ppl's martyricat' ego festino vt ibi p fide moriar. Et q; inqt parvulū defers istū. Rndit: Et zipse martyriū meū consequat'.

Bula

Bulosi comedunt bufones et serpentes in inferno pro esca.

Exemplum XX

Miles qdā moriēs de bonis male acq̄sitū filiū suū hereditavit. qui post mortē nocte qdam pulsavit ad ostiū dicēs q; esset dñs possessiōnū illarū. expmēs nomē suū rogans vt intromittatur. Et puer vidit eū p fenestrā et cognovit. et dixit certe dñs meus mortu' est nō intromittā vos. Cūq; pulsaret psonerādo. nouissime dixit: Defer pisces istos qbus vescor filio meo. et ecce ad portā illaz suspendo. Mane exeūtes inuenerūt in qdam ligamine multitudinē bufonū atq; serpentū. **M**agna inflamatio erit de corpibus pinguiū in inferno. **Exemplum XXI**

Legit q; erat qdā diues q; de proprio corpe nimis sollicit' resoluebat cib' et potib' vnguētū balneis lecti et indumētū ornamenq; bonorū et diuitijs. Quia xpo fm cursum mūdi erat prudēs et discret' fact' ē et senescalc' regi frācie. et tūc ampli' resoluebat delitijs intātū q; ei' pinguedo vix intra cutez poterat restringi. Cui cocus studiosius seruiens dixit semel ei: O dñemi q; mag' inflamatio tūc erit. qñ vīa pinguedo cremabit' igni infernali. Quē vba ille p'siderās cepit dicere intra se. vere ille dicit verū. Quāz et caro mea cib' erit xmiū et lardus demonū. cui' erit corrupta et odita a deo. s; nequaquā ita erit. Vñ assumpta pñia p carnē deo placuit p quā prius deū p'tēpsit et offendit.

Dallos et macies glorificant monachum. **Exemplum XXII**

Legit in vitas patrū q; quidam monachi venerūt ad abbatē Heliā. vt eis cū erant pleni cogitationib' curiosis remedia adhiberet.

Vñ dicebat. frēs mei erubescite. q; corpus nrm q̄to est nitidū? albus et rubicūdi? tāto aīa corā deo plus fetet et iacet mortua. Nō enī pinguedo ē deo grata. sed palloz abstinentie et macies ī hūilitate vos deo gratificāt. **Religiosus qdā cōtra ordinē comedit carnes. Ex. XXIII**

Conuersus quidā desiderio carniū temptat' atq; supat' cū illas req̄rere erubesceret sic nec licuit. die qdā assaturā bonā sibi p'pauit et cellariū intulit et comedit. Erat enī cellarius de ordine p'monstratensiū. p'missione igit' dei diabolus aliud facē nō poterat. gulosum illū rapuit et in tecto campanilis in modū vestimēti sparsit. vbi cū hereret vel potius a diabolo sustentaret' q; dat' fuerat ad terrendū potius q; ad occidendū. clamauit valde fratrū auxiliū implorans. Quē ibi herere cernētes causamq; ignorātes satis mirati sūt et turrim cū festinatiōe ascendentes. tegulasq; incidentes per foramen illū retraxerūt. **Hec Celsarius.**

Quidā in carnis p'uiuo nimis tarde comederunt carnes.

Exemplum XXIII

Quidā monachi feriā tercia aīa cinerū in domo cuiusdā seculari sacerdoti p'uinātes carnes diuīas cū vino exq̄sito vltq; ad mediā noctem fere comederūt. Et cū saturati essent nimis. ī ipso gallicātū sacerdos vocās secularē dixit ei. Certe adhuc comedem' carnes vade et affer nob' gallinā quā iuenies ī paritica in x gallū sedētē q; ceteri pigrioz eē cōsuevit et p'para nob' eā. Quā cū strāgulasset et ventre aperto manuq; imposita cum se oīa intestina eius eijcere simul putaret. magnū bufonem extraxit. Cui' motū euz manu sensisset et picisset. vidissetq; quid esset. repētino suo clamore oēs aduocauit. Videntes illi intestina galline in bufonez versa confusi a loco conuiuij recesserunt. intelligentes opus esse diaboli. **Hec mibi vnus fratrum illorū qui interfuit et vidit recitauit. Hec Celsarius.**

Religiosus quidā morsello carniū quasi suffocat' fuit. Ex. XXV

Monachus quidam cum in quodam conuivio secularium piscibus vesceret alijs vero carnes comedentibus. Videns in scutella clerici iuxta se sedentis carni assaturam concupivit. immissaque manu morsellum rapuit. et quidam iocunditate in os suum transiit. Vox in isto dei iudicio idem morsellus in guttur inobediens integer descendit ita meatum eius obstruens. ut nullo conatu posset in os retruocari vel deglutiri. Quem de mensa trahentes cum iam euersis oculis putaret esse suffocatus. quidam ex conuiuantibus ex cuius ore haudini. pugno tam valido collum eius percussit ut morsellus infixus exiret. Et cognouerunt omnes quod dolor ille atque confusio poena peccati foret in non obediendi proposito. **Hec Celsus.** **Tria sunt grana quae faciunt pulmentum optimi saporis. Exemplum XXVI**

Quidam tempore milites quidam honesti ac notati. alijque plures tam clerici quam laici viri diuites inheremo sunt conuersi. atque in ordine profecti. Quidam igitur ex secularibus praedictorum militum notus et amicus. victum eorum quotidianum quod in communi conuentu reficiebant considerans. ait beate memorie domino Bisilbro eorum abbati: non sufficio ammirari quod tales viri in seculo tam delicati. oleribus incoctis piscibus et lente possunt uti. Qui ille respondit: Ego tria grana piperis appono quibus eadem grossa pulmentaria conduntur. ut pene nihil in suis scutellis comedentes relinquunt. Mirante illo et non intelligente qui audierat. abbas subiunxit dicens: primum granum pipis sunt longe vigilie matutinarum. secundum labor manuum. tertium vero desperatio ferculi lautioris. Et ista sunt tria grana quibus appositis optimi saporis sunt pulmentaria nostra. et puto vehementer quod monachus peccet magis piscem suum sine lenticulis propter torsiones vel humores melancholicos vitando quam nimis ex illis sumendo. Si enim apposita comedere noluerit. necesse est ut lautiora vel appetat vel requirat. Si enim data fuerint ex consuetudine. pusillanimes se adhaerens ligat. Si vero negata. animus tempus deficit. Monachus vacuo ventre non potest bene ieiunare vigilare aut laborare. **Hic est quod beatus Bernardus**

in quodam sermone: tales satis acriter reprehendit dicens. Cibaria nostra non sunt multum profectoria et ideo oportet nos ex eis sumere ad saturationem. **Hoc Celsus.** **Senex infirmus quidam patienter comedit oleum ex lini semine pro melle. Ex XXVII**

Quidam ex senioribus factus est infirmus et per multos dies non poterat escam ullam capere. Compulsi autem eum discipulus suus dicens: Si iubes inquit prae faciam tibi placetam parum. et ita fecit. Erat autem ei vasculum paruum habens mel. et aliud vas simile habens oleum ex lini semine expressum. in alia re nulla habet proficiebat nisi forte in lucerna. deceptus frater misit in escam senis de illo. sperans quod mel misisset. Cum autem gustasset. nihil locutus est. sed tacens comedit. Tertia vero vice cum iterum sibi daretur et gustasset dicit illi. non possum comedere fili. Ille autem tanquam volens exhortari eum dixit: Ecce abba bona sunt. et ego comedam ex ipsis. Et postquam gustauit sensit rem quam fecerat cecidit in faciem dicens: ut mihi abba quam occidit te. Illud peccatum posuisti super me. quod mihi locutus non es. Dicit ei senex: fili non contrastris propter hoc. si enim tu deus voluisset ut bona comedisses. tu mel misisses. et non habes quod misisti. **Capitulum de Hospitalitate** **Hospitalitas pauperum dicitur hospitem Exemplum I**

Abit in rhoma vir pius et bonus qui indifferenter habebat religiosos pauperes ad hospitium inuitabat. Contigit autem perfectum senem de pauperari rebus. et angustia abbat quod solita hospitalitate habere non posset. quam ad usus suos sufficeret non habet. Cumque una nocturnum anxius per talibus iaceret in lecto semivigilans. Audiuit voces dicentem sibi. vidi charitatem tuam quam in exhibenda hospitalitate multo tempore infatigabiliter habuisti. et per hanc ad vitam pauperem deuenisti. Volo ergo non solum in futuro remunerare te. verum etiam in presenti: Loquere illi diuini. et de vinea tua quam melior est cum vinea illius cambium facies. Ipse enim libenter annuet verbis tuis. **Habita**

Exempla

illius vinea. i medio illi? acernū fodies i p fundū. 7 sub eo rapies qđ stomaīs copijs est inuisum. Ad hāc ergo vocē cū hō non prius obediret. secūdo 7 tertio amonit? ē. **T**ūc hō ille ad diuitē veniēs obtulit cambium vinearū. Cui diues. libet inq̃t. 7 qđto tua melior mea ē tibi solū. cui paup volo vt equo valore cambiū fiat. 7 factū est sic. **M**ox paup cū ppria vxore 7 filio 7 duabz pariter filiabz ad acernū cū eis ad supradictam accedit vineā 7 incipiūt fodere cū spe mag. Cūq; diu fodissent nec adhuc effect? sui lignū aliqđ inuenissent. ceperūt pī suo filij cū fororibz insultare. Quibz pī ait. nullo modo possū credere qđ frustrabor. **A**ceru no igit pater cum filijs viriliter insistens. Tandē in pfundū inter ingentes lapides vas marmoreū plenū aqua. 7 in ore ipsius vasis ollam vitream plenā balsamo. 7 in officio olle parū vas vnū fictile. 7 in eotres lapides p p̃ciosas smaragdū sapphyrum 7 basiliscū q̃titatis non modice repererūt. **N**ihil aut aquā in vase reputantes effuderūt eam. **Q**ue vt mox effusa i instrumeta quedam grea quibus laborauerūt pfusione contingeret. colorem gris in pulcerrimam auri spēm cōmutauit. **E**rat eniz aqua ex sanguine 7 carnibz basilisci i modum aque rosaceę p sublimationez facta qua solet ab alchimistis aurū fieri sophisticatū. **S**ed hac aqua noluit deus dicti viri innocētiā maculari. 7 ideo diffusa disparuit. **B**alsamo x̃o cū dictus homo ad debilitatem visus vsus fuisset. nescius qđ cōmuni oleo. per dies aliquos integerrime visum recepit. **E**t post cognito per presbyterum suū qđ esset balsamū. inestimabili xē didit p̃cio 7 p lapidibz quos inuenerat p̃ciosis. pecunias copiosissimas 7 multas accepit. factusq; diuesz inclutus gloriā. canit deum. 7 post se filios 7 nepotes suos in multis copijs dereliquit. **H**ec **G**uillhelmus in li. de apibus.

In discipulo de tempore

Hospitem quem diaboli cū corpore 7 aīa arripuerit. **Q**uegre sermōe. cxiij. **R**

Item rusticus qđ habitabat in vna curia solitaria. 7 christū in forma pauperis in

domū suā introduxit. 7 quō ille paup pedes trāffixos habuit. **Q**uegre sermōe. lxxxix. **L**

Item quidā libentē hospitabat paupes 7 pegrinos. 7 diabolus furat? est sibi pallium in forma peregrini. vt sic retraheret eū ab hospitalitate. 7 impediret eū in sua salute

Humilitas Opera humilitatis placēt deo Exemplum II

Senex quidā erat solitari? vacās in heremo 7 dicebat in semetipso. qđ pfect? eēt in virtutibz. **H**ic orauit deū dicēs. **O**stēde mī qđ desit pfectioni meę vt faciā. **V**olēs autē de? hūiliare cogitationes eius dixit ei. vade ad illū archimādrītā 7 quicqđ tibi dixerit facito. **R**enelauit deus archimādrītē anteq̃ ille veniret ad eū dicēs. **E**cce ille solitari? veniet ad te. dic ergo ei vt tollat flagellū 7 pascat tibi porcos. **V**eniens ergo senex pulsauit ostium 7 ingressus est ad archimādrītā illum. 7 cum se salutassent. consederunt. 7 dixit ei solitari? iste qđ venerat. dic mihi quid faciam vt saluus fiā. **E**t ille dixit. facies quodcūq; dixerō tibi. **E**t respondit. etiam. 7 dixit ei. **E**cce tolle flagellum 7 vade pascē porcos. **H**i autem qui eum no uerant 7 audierant de eo. cum vidissent qđ porcos pasceret. dicebant. vidistis illū magnum solitariū de quo audieramus? **E**cce itupuit cor eius 7 a demonio vexatur. 7 pascit porcos. **V**idens autem deus humilitatem eius. quia ibi patienter sustinebat opprobria hominū. pcepit iterum redire ad locum suum.

Maria docuit carthusiensem triplicem gradum humilitatis.

Exemplum III
Agit qđ in ordine carthusiensi fuit quidam frater. p̃babiliter incorruptus corpore. ita vt p̃ somniū nunq̃ fuit illus. **Q**uic iū extremis laborante cum fratres assisterent. p̃uor qui affuit p̃cepit ei 7 ait. vnde se magis deo placuisse consideraret. **C**ui respondit rē difficilem postulas pater. 7 quāz nullo modo dicere. nisi obediētia cogeret. **E**go ab eunte etate mltā flagella satbanę p̃pressus

sum: verū tñ fm multitudinē dolorū meo-
rū in corde meo p̄solationes christi ⁊ beatę
Marię x̄gis letificauerūt aīaz meā. **Qua-**
dā die cū nimis eēz afflicte apparuit ih̄i bea-
ta x̄go Maria ⁊ ait: **V**idi afflictionē ani-
mi tui ⁊ veni in auxiliū tuū. ecce offero tibi
de thesauri filij mei triplicē gr̄az hūilitatis
p̄ quā adūsarium tuū vincere poteris ⁊ deo
placere possis. **V**olo ergo vt hūiliter in vi-
ctu in vestitu atq; ī actu cibos appetas vi-
liores ⁊ p̄anos induas grossiores. abiectio-
raq; misteria q̄ alij dedignā. tu p̄ magno
honore ⁊ lucro suscipias. his dictis dispa-
ruit bt̄a x̄go. **E**t x̄p̄ efficacīā cordi meo
imp̄ssi. vt sic facerē. vt bt̄a x̄go me docuit
Cozarius q̄dā similis fuit san-
cto Antonio **Exemplum III**

Beatus Antonius in cella
sua p̄p̄ia dñi oraret. venit ad euz
vor dicēs: Antoni nec dñi ad mē
surā coziarij isti? q̄ est ī alexādrīa puenisti.
Quo audito senex surgens mane arrepto
baculo festin⁹ ad alexādrīā venit. Cūq;
ad designatū hōiez fuisset ingressus. Ille v-
so tanto viro obstupuit. **C**ui senex dixit:
Refere m̄ op̄a tua. qz p̄pterea ad te de des-
to veni. **Q**ui r̄ndit. nescio me aliquando
boni aliqd ppetrasse. **C**ū ex cubili p̄prio cō-
surgēs mane anteq̄ in op̄a mea resideam
dico. vt oīs ciuitas h̄a m̄iore vsq; ad ma-
iorem ingrediat in regnū dei p̄pter iustici-
as suas: ego autē solus p̄pter meam culpaz
p̄nam ingrediar sempiternaz. **Q**uod ver-
bum anteq̄ quiescam sero ex corde meo re-
cenſeo veraciter. **Q**uod audiens beatus
Antonius respondit ei: **F**ili sic tu es bon⁹
artifex sedens in domo tua cum requie. re-
gnū dei adeptus es. ego velut sine discre-
tione omne tempus meū in solitudine cō-
sumpsi. nec dum verbi tui assumpsi mensu-
ram. **H**oc in vitasp̄trū.

Senex simulabat se stultum
ne honoraretur ab hominibus.

Exemplum V

Quidā senex erat ī inferio-
ribus partibus heremi. ⁊ sedebat
quiescens in spelunca. vn⁹ autē
secularis ministrabat ei. **C**ontigit autē vt

filius cuiusdā secularis infirmaretur. mul-
tis ergo precibus postulabat senē. vt veni-
ret ad domū suam ⁊ faceret orationez pro
infante. **E**t surgens senex ambulabat euz
eo. **I**lle autē p̄cessit eū ⁊ ingressus domū
suam dicens: venite in occursum anacho-
retę. **Q**uos cū senex vidisset de lōge egres-
sos cū lampadibz. sensit qd ad se venirēt. ⁊
statim despolians vestimēta misit se ad flux-
men. ⁊ cepit lauare stans nudus. **I**lle autē
qui ministrabat ei videns erubuit. ⁊ roga-
uit homines dicens: **R**enertimini: **S**enex
enim noster sensum perdidit. **V**eniens au-
tem ad eum dixit illi. **A**bbā quid est hoc
quod fecisti. omnes qui te viderunt dixe-
runt qd demoniū habet senex. **C**ui senex re-
spondit: **E**go hoc volebaz audire. **H**ec in
vitasp̄trū.

Theodosius impator visita-
uit monachū. ⁊ ipse fugit de loco
ne honoraretur ab hoīb⁹ **Ex. VI**

Auit qdam monachus in
constātinopoli t̄pibz Theodosij
impatoris. q̄ habitabat in parua
cella foris ciuitatem. **A**udiens autem impe-
rator qd ibi esset quidam monachus qui
nusq; egrediebatur d cella. cepit deambu-
lando p̄gere ad eundem locū vbi erat su-
pra dictus monachus. p̄cepitq; sequen-
tibus se eunuchis. vt nullus approximaret
ad cellam monachi illius. **I**psē autem so-
lus perrexit pulsauitq; ad ostium cellule.
Surrexit autem monachus ⁊ aperuit ei. ⁊
non cognouit eum qd esset imperator. fule-
rat enim sibi coronam de capite suo vt nō
agnosceretur. post orōnem autem reliderēt
pariter. ⁊ interrogauit eum impator dicens:
Quō sancti patres regunt in egypto. **R**e-
spondensq; monachus. omnes exorāt deū
pro salute vestra. **A**spiciebat autē impera-
tor intente cellulam ipsam. ⁊ nihil in ea vi-
dit nisi paucos panes siccos in sporta. di-
xit ei: **D**a mihi benedictionē abba. vt resi-
ciamus. statimq; festinauit monach⁹ ⁊ sal-
⁊ buccellas immisit in aquam ⁊ comederēt
parit. porrexit ei calicez aque ⁊ bibit. **T**ūc
Theodosius impator dixit ei: **S**cis quis
ego sum. **R**espondit monachus ⁊ dixit:

Exempla

Nescio q̄s sis dñe. Dicit ei ego sū Theodo-
sius impator ⁊ ob deuotionē tuā veni huc
Hoc cum audisset monach⁹ pstravit se an-
tillū. ⁊ ille dixit ei: Beati estis vos mona-
chi. q̄ securi ⁊ liberi de negotijs seculi. tran-
quilla ⁊ quieta pfrui mini vita. ⁊ solūmo-
do de salute aīarū vīarū habetis sollicitudi-
nem. quō ad vitā eternā ⁊ ad celestia pre-
mia puenire possit. In xitate enī dico ti-
bi. q̄ certe in regno natus sum ⁊ nūc in re-
gno dego. ⁊ nūc sine sollicitudine cibum
capio. post h̄ aut valde honorifice saluta-
uit eū impator ⁊ egressus ē ab eo. Eadem
aut nocte incepit intra se cogitare famul⁹
dei dicens: Qm̄ nō oportet me iam ī B loco
esse. Multi enī nō solū de pplo. s̄ etiam de
palatio ⁊ senatorib⁹ q̄s plurimi exēplo im-
peratoris secuti ad videndū me venturi sūt
⁊ honorē mibi tanq̄ seruo dei deferēdo nō
cessabūt. Et illi siquē s̄ pp̄ nomē dñi fa-
cturi sūt. Ego aut timeo. ne forsitā malig-
nus diabolus mibi surripiat ⁊ libent̄ incipi-
am eos suscipere. Et pdelectet cor meū lau-
des ⁊ honores eorū ⁊ p Biam incipiā virtutē
hūilitatē perdere ⁊ laudes atq̄ honores ho-
minū appetere. hęc igitur oīa hō dei secū co-
gitans. eadē nocte fugit inde ⁊ prexit ī egi-
ptum ad sanctos patres in beremū. Ita q̄
cōsiderem⁹ dilectissimi cum q̄ta sollicitu-
dine virtutem hūilitatē custodire famu-
lus dei studuit. vt in celesti regno eternam
gloriam. p labore sanctę vite sue quē. ppter
deum exercuerat percipere a dño Iesu chri-
sto mereretur. Hoc in vitaspatriū.

**Macharius cū humilitate vi-
cit diabolū. Exemplū VII**

Abas Macharius cū di-
luculo ad cellā suā reuerteret. oc-
currit ei diabolus cū falce volēs
eum percutere sed non valebat. ⁊ exclamās
dixit. magnam vim patior a te Machari-
qui cum cupiam tibi nocere nō valeo. Dia-
que tu facis ego magis experior. ieiunas in-
terdū. ego aut nūc vllō cibo reficior. Tu
sepe vigilas. me nūc sopor oppressit. Sz
in vna reme vincis ipse pfiteor. Tūc ab
eo rem ipsa quęsuisset. Respondit. in hu-
militate tua sola vincis me. ⁊ hęc dicens eu-
guit. Hoc in vitaspatriū.

**Humilitas precellit alia bo-
na opera ⁊ exercitia. Ex. VIII.**

Digot i libro sapiē. c. vii.
Narrat de qdā regē q̄ nūc pmi-
sit sibi ī alijs vasis militari nūc d
luto facti. Cū enī a qdā familiari interroga-
retur. cur illud faceret. Rndit. q̄ quīs cēt
iam rex sicilie. fuit tū fili⁹ cuiusdā figuli. et
vt h̄et memoriā gñis sui. ne pp̄ statū regi-
um sup̄biret. ordinauit q̄ sibi in vasis ficti-
libus sine luteis seruiret. **Humilitas
plus impetrat a deo q̄ ieiunū.**

Exemplum IX

Arrauerūt de alio sene q̄
pfenerunt ieiunās septuaginta
hebdomadas. semel in hebdoma-
da reficiēs. Hic postulabat a deo de quo-
dam sermōe scripturā sanctarū. ⁊ nō re-
uelauit ei deus. dixit ergo ī semetipso: Ec-
ce tantū laborē consūpsi ⁊ nihil pfeci. va-
dam ergo ad fratrem meū ⁊ requiram ab
eo. Qui cum egressus clausisset ostium vt
abiret missus ē angelus dñi ad eū dicens:
Septuaginta hebdomade q̄s ieiunasti nō
te fecerūt. primū deo. Nūc nō qn̄ ita hūi-
liat⁹ es. vt ad frēm tuū pgeres. missus sum
tibi indicare sermonē. Et aperiens ei de re
quā petebat. discessit āgel⁹. s̄ ī vitaspatriū.

In discipulo de tempore

**Quidaz rap⁹ in agone ⁊ reūsus dixit
q̄ nullus sine hūilitate saluat⁹. s̄ quere in
discipulo de tpe. sermone. xxi.**

Capitulū de Ieiunium

**Iuuenis delicat⁹ qdā nūc
ieiunauit. Exemplum I**

Quicquid se-
mel cū m̄r Jordan⁹ venis-
set bononiā q̄ fr̄s dixerit ei
de qdā nouitio turbato
ad exitū. fuerat nūc a deo delicat⁹ ⁊ singu-
laris vite ī seculo. in vestib⁹. in lect⁹. orna-
mētis. cib. ludis. ⁊ ceter⁹ delectatiōib⁹ car-
nis. q̄ nesciebat qd esset afflictior āgustia
spūs. nisi q̄tū se studio līrarū applicabat. ī
q̄ tantū pfecerat vt ī sequēti āno posset cō-
uētuari nūc infirmat⁹ fuerat. nūc nisi pa-
scene ieiunabat. rarissime ille a carnib⁹ nisi
in sextis ferijs abstinerat. nūc cōfessus

fuerat. et eorum quod dicunt in ecclesia nihil nisi propter orationes dominicam sciebat. **H**ic quidam die cum venisset ad fratres. ex mera curialitate. cum negare nesciret ordinem ingressus. Sed mox pergit eum. et omnia quod videbat et sentiebat sibi quasi mors altera videbatur. comedere non poterat aut dormire. et licet seculo vix fuisset iratus intantum succedit cum temptatio. quod superiorem quam cum ad ordinem traxerat percutere voluit cum psalterio quod tenebat. Sicut temptatus magister Jordanus inueniens eundem fratrem. audiens quod Theobaldus vocaret. cepit eum confortare ex ipso nomine dicens. Theobaldus dicit quasi tendens ad alta. Post aliquam monitionem ducens eum ante altare beati Nicolai. monuit eum ut flexis genibus diceret. pater noster. nullam enim aliam orationem sciebat. Ipse vero positus manibus super caput eius. cepit toto cordis sui affectu dominum deprecari. ut omnem temptationem auferret ab eo. Dum igitur multum in oratione prederet. videbat nouitio quendam dulcedinem in mentem eius subintrare paulatim. et quandam cordis sentire mutationem. Eleuatus denique manibus a capite. visum est. ut postea pluribus retulit. quod dum manus stringentes. cor eius subito eleuaretur mente. et animus eius in magna tranquillitate ex dulcedine remaneret. Remansit autem a deo consolatus et seruus. ut multos labores sustinuit in ordine et plura utiliter fecerit in eodem. **Iesus.**

Nomen Iesus curat febres. Exemplum II.

Egit de quodam fratre ordinis minorum quod multa miracula domino Iesu audires. cuius accessio febribus eum affligeret. Sed nomen Iesus scripsit in aquam. et eam bibit. et statim eum febris dimisit. hoc autem contigit in hibernia.

Nomen Iesus expellit demones. Exemplum III.

Sanctus bernardus cum semel apud mediolanum esset. et quidam demoniaca ei oblata esset. ut eam curare vellet. demon coram multis assistantibus dixit. **D**um libenter hac ancilla mea exire. sed dominus non vult ut exeat. Cui

Bernardus ait. Quis est ille dominus? Cui demon. Creator omnium. Cui sanctus? Bernardus. Vidisti ne eum unquam? Cui demon. vidi in gloria. Cui sanctus? Velles illuc redire. At ille miro modo cabinnas ait. tarda hora abiit. tunc sanctus? Precepit ei ut in nomine Iesu christi exiret. Tunc demon ait. **O** nomen terribile iam me cogis exire. et hoc dicto statim exiit.

Nomen Iesus liberat homines a periculis. Exemplum IIII.

Satus patricius cum per hiberniam predicaret. rogauit dominus ut signum ostenderet. per quod peruersi homines territi perirent. Et ecce puteus subito et maximus apparuit. Reuelatum est ei ut ibi locus purgatorij esset. in quem si quis vellet descendere. alia pena sibi non restaret. Hoc audiens multi ingrediebantur quod nunquam reuertebantur. Et ecce vir quidam nomine nicolaus multa peccata commiserat. in illum puteum descendit. ut per suis peccatis periret. et ecce inuenit quoddam oratorium albis monachis plenum quod sibi dixerunt. Constas esto. quia temptameta multa te sustinere oportet. Cum autem ille requireret. quid propter haec temptameta remedium habere posset. Responderunt. Cum te perennis affligi senseris. peritum clama. **O** Iesu christe miserere mei. Et ille ab eis abscissit. Subito demones sibi tanquam bestiae occurrerunt. mugientes propter eum. sed cum terrore stare recorderat. periculum dixit. Iesu christe adiuua me. et statim bestiae euannerunt. Progrediens autem abinde vidit maximum ignem in quem cum per demones periret fuisset. exclamauit. Iesu adiuua me. subito ignis extinctus est. Proiectus ultra vidit unum puteum profundum de quo exibat fumus et clamor maximus. sed cum in illum periret fuisset. exclamauit. Iesu adiuua me. et statim ab illo liberatus est. Tandem unum strictum pontem vidit cum magno terrore quem debebat transire. sed non potuit. Tandem ponens unum pedem super pontem dixit. Iesu adiuua me. et sic ad quemlibet passum dixit quousque ultra pontem venit. quod transito peruenit ad pulcherrimum pratum in quo stabat varietas diuersorum flos. a quo magna suauitas predebat

Exempla

et vidit duos iuvenes albis vestibus indu-
tos qui ipsum in una pulcherrima duxerunt ciui-
tatem quam fuit munita et tota constructa lapidi-
bus preciosis et dixerunt illam ciuitatem paradisi
esse. qui postmodum ad vitam rediens. xxx. diebus
pactis ad paradisi celi per inuocationem
domini nostri Iesu christi feliciter peruenit.

**Nomen Iesus indulgere facit
inimicis. Exemplum. V.**

Egit in libro de donis. quod
quidam mulier placari non poterat. in
cuius fronte nomen Iesu vir dei co-
scripsit. et mox charitative simulis suis of-
fensam remisit.

**Obstinatus quidam amore Iesu
indulgit inimicis. Ex. VI.**

Erat quidam obstinatus. cui
cum diceretur: semel remitte rancores
per deo et inimicitias tuas: ait. nec
per deo nec per diabolo ad se induci possum. si
deberem esse perpetue in inferno. Et accessit
frater ad eum cum deuotione. et in fronte eius cum
digito scripsit Iesus nazarenus. Et statim
per totum incepit gemere et ait: Amore Iesu
totum dimitto.

**Nomen Iesus multas virtutes
confert. Exemplum. VII.**

Quidam iuuenis deuotus
et innocens deum orauit sibi dare
amorem dei. et sic continue ferretur in
deum. Cui angelus domini folium tale prescriptum
dedit. Iesu christe fili dei viui. propiti esto
in peccatorum. dicendo ei. Aperis os tuum et come-
de hanc scripturam cuius virtute demones
vincunt. celi apiunt. peccata tollunt. trinitas
sancta attrahit. et angeli deuote ei famu-
lant. quo facto omnia et singula mox ex-
tus est sicut informatus est.

**Nomen Iesus liberauit clericum
a latrone. Exemplum. VIII.**

Erat quidam clericus lubricus et
vitiosus. Dic cum vellet ire ad suum
seculum perpetrandum. contigit eum transire
nocte quidam per siluam in qua latro latitabat. qui
nemini pepercit quando eum occideret vel spoliaret
Dic autem cum audiret eum transire dixit: quid es
tu qui hic transis? Clericus respondit: Ego sum
Iesu christi. per timorem enim nimio nesciebat

quid responderet. Tunc iterum latro. Ego dico ti-
bi quid es tu? Respondit clericus: Ego sum indignus
filius Iesu christi. Latro vero tertio quasi-
uit. quid es tu? Tunc clericus respondit quod esset inutilis
filius Iesu christi. Et sic latro intra se cogi-
tauit. cuius filius es tu. Et ipse dixit clerico:
Propter nomen Iesu vade in pace. Et sic la-
tro ruminando intra se dixit: Iesus Iesus
Iesus. Et ecce virtute nominis Iesu latro con-
uersus est. et postea latrocinium et homicidium
non perpetravit. Sed dimane statim cum mag-
na deuotione venit ad eundem clericum. qui erat
plebanus vicinioribus filius. petens ut audi-
ret confessionem eius. Plebanus vero audiens eum
multa latrocinia perpetrasse dixit: Per totum
viam tibi hostilitas. qui tot mala commisit?
Respondit latro: Hac nocte quidam transiit per
siluam. quem cum vellem spoliare dixit: Filius Ie-
su christi. quem dimisi. propter nomen Iesus. Tan-
tem nomen Iesus replicando. et in me tripli-
cando sum perterritus et peruersus. et non ero de cetero
filius diaboli. Plebanus vero dixit:
Ego sum qui pertransiui siluam. Benedictum ergo sit
nomen Iesus. quod me a periculo liberauit. et
te iustificauit. et ego de cetero ero utilior
filius Iesu christi. quia amodo peccatum mor-
tale scienter non committam.

**Nomen Iesus vincit tempta-
tiones. Exemplum. IX.**

Quidam homo fuit pius. qui hanc
consuetudinem habuit. quod quiescens
diabolus sibi aliquam ingerere tempta-
tionem. inuit ad locum orationis. et inuocauit de-
um dicens: Iesu dulcis miserere mei et ad-
iuua me. et sic statim diabolus recessit ab eo
Et semel audiuit unum sanctum patrem quod de-
mon dicebat. quod ipsi diaboli maxime repel-
lerentur per hoc nomen Iesus.

In discipulo de tepe.

Erat quidam cum vxore sua volentes seipsum
suspendere per tristicia. et simul biberunt in no-
mine Iesu. et statim fugati sunt demones.
et cessauit periculosa temptatio. Hoc quod est di-
scipulo de tepe. ser. xix. B. Indulgentie.

**Maria obtulit filium suum cru-
ce signatis. Exemplum. X.**

Egit in libro de donis. quod
predicante quidam viro dei in platea

indulgentias papales et virtutē sancte crucis: **N**ox diuinitus beata virgo Maria apparuit cruce signatis. eis filiū ppriū in p̄ciū et p̄miū exhibendo.

Miles quidā petiuit mori in sancta terra. **Exemplū. XI.**

Miles gallicus cruce signatus. visitatis sanctuariis et christi vestigiis in monte oliueti ait: **D**ñe q̄ p̄ salute generis humani tuū p̄cio sissimū sanguinē fudisti. in hac sancta terra ubi tua vestigia ut valui visitavi. rogo ut in pace suscipias sp̄m meum. q̄ ad te alit̄ neq̄o volare. q̄ dicto feliciter expirauit.

Cruce signatis christus remittit peccata. **Exemplū. XII.**

Egitur q̄ cū quadañ vice frater. ordinis p̄dicatoz p̄dicaret crucē. beata virgo Maria visa ē cū filio. singuloz cruce signatoz linteolo fulgido maculas pctōz abstergēdo et christo etiā singulis b̄ndicēte et dicente: remittantur tibi peccata. et ego ero p̄tektor tuus in p̄senti et merces tua in futuro.

Quidā in extremis ostēdit se cruce signatū et diabolus fugit ab eo. **Exemplū. XIII.**

Miles quidā in agn̄ pctōz volēs remissionē pctōz suoz cōsequi. crucē suscepit. cui isirmanus diabolus apparuit dicens: q̄ suus esset. Cui miles nō sū. q̄ p̄fessus sū et crucē suscepī: quā illi ostēdit sup̄ tunicali dicens: **E**cce signū sancte crucis. q̄ ad defensionē fidei suscepī. **Q**uo viso diabolus citius euasit ab oculis eius.

Filius patris crucē assumpsit sic ea liberauit. **Ar. XIII.**

Rater quidā p̄dicauit in indulgentiā crucis. et q̄ etiā penitibus defunctis valeret. **U**n q̄dā iuuenis ut aīa patris sui a purgatorio liberaretur crucem suscepit. Cui dormienti vox respōdit: **D**ormis ne fili? Cui filius. **Q**uis nā est tu? **E**t ille. **E**go sū pater tuus et b̄ndicta hora q̄ te genui. p̄pterea q̄ absolutus a purgatorio celū ascendo virtute crucis quā p̄ me suscepisti.

Indulgere proximis.

Miles quidā alteri militi indulgit occisionem patris. et cruce amplexabatur eū. **Ar. XV.**

Erat quidā miles q̄ occidit patre alteri militis. et filius ei q̄ fuit oportunitatē quā posset vindicare patre suū. **E**t p̄tigit q̄ in die pasceus ille miles trāsīit sine armis. quē alius insecutus ē. volēs eū occidere. **T**ūc ille p̄strauit se ante pedes ei dicens: **P**ropter mortē dñi n̄ri Iesu christi. quā hodie pro nob̄ oībo sustinuit ignosce m̄ q̄ patre tuū occidi. **T**ūc ille cōpunctus dixit: **P**ropter mortē dñi n̄ri Iesu christi ignosco tibi. et lenauit eū d̄ terra. et signū recōciliatiōis osculatus ē eū. **C**ū idē miles ecclesiā intraret. et cū ceteris crucifixum Iesu christi oscularet. tūc crucifixus amplexatus est eū dicens: **Q**uia hodie indulxisti isti militi. p̄pt̄ me q̄ patre tuū occidit. ideo hodie indulgo tibi oīa pctā tua. **E**t in signū recōciliatiōis osculoz te in maxillā tuā. **Q**uod vidētes circūstantes. glorificauerūt dei bonitatem et misericordiam.

Nobilis quidā indulxit homicidiū fratris sui et crucifixus sibi inclinauit caput in ecclesia. **Exemplum. XVI.**

Nobilis quidā fratre suū in theatro nocte a quodā nobili occisus p̄diderat. **E**t fugiente q̄ d̄ patria occisore. p̄tigit ut nobilis ille cū multo comitatu p̄gre p̄ueneret. in p̄meditate in agro occurreret occisori. q̄ mox extracto gladio ubi inimicū expetijt. in terrā p̄stratus occisor clamauit: **M**iserere mei nobilissime vir. p̄illo q̄ tui misertus ē. et q̄ mundū istū sua morte redemit. **R**epente nobilis animus in lachrymas resolutus illam quā extēderat retraxit manū. s̄ cū ignauig ascriberet a suis. iterū manū extēdit in p̄stratū. reus ad remissionē oīuz pctōz rem am petijt. secundo manū de posuit. **T**ertioq̄ increpat a suis. cū mortē tertio atēptaret. et miser ille ob euasione mortis p̄pt̄ angustia quā oīs caro in extremo indicio esset p̄fessura remā p̄cat. **R**espondit

Exempla

nobilis genē. s. nobilior mēte. Et ego inq̃t tibi pr̃sus mortem fratris indulgeo. **R**ec mora. Eadē die cū audiret missaz ecclesiā ingressus. vbi corā imāgie crucifixi tertio flexit genua. **V**isus ē a q̃daz sancto viro ad singulas genuflexiōes nobilis illi? crucifix? caput suū humili? inclinare. **S**eor? sum g̃ vir sanct? ille q̃ sol? h̃ viderat. nobilē euocatū q̃s esset interrogauit. Et ille miles. **M**iles inquit dicor i terra i q̃ nat? sū. Et rursum ille: **D**icas inq̃t charissime. nihil celes. i q̃ pfidis te magis diuinā mīaz meruisse. **T**ūc miles inq̃t. pctō: ego sum z seculo dedit? z nullo pr̃sus nisi hodie forlitan. z sic qd actū ē retulit. **M**orille z qd vidisset exponēs ad actū vitę gratiōis et meriti nobilē exhortat. **H**ec Enī.

Christus noluit indulgere defuncto. nisi pz? peteret veniā a fratre suo quē offendis.

Exemplū. XVII.

Prouincialis rhomane puincie ordinis p̃dicatoz mornebat fratres sue puincie vt sibi canerēt diligēt? ab alterutrū turbatione. z h̃ exemplū libūpli factū retulit dicēs. **C**ū siquidē frater olim turbasset me min? iuste. z post paucos dies decessisset ab hac vita me nō placato. q̃dam nocte i somnis apparuit. Et cū a me peteret veniā z recor? darer ipsū defūctū. dixi: vade frater z pte veniā a dño Iesu christo. in cui? manu es. q̃ recedēs a me cū peteret veniā a christo vt dixerā ei. **R**espōdit ei dñs Iesus: **N**unq̃ pcedo tibi veniā nisi p̃us ip̃tres ab eo quē offendisti. vnde rediens ad me eadē nocte z verba christi renūciāns iterū veniā petijt z accepit. z dixit ih̃: **V**ide frater nicolae. q̃ malū ē offendere fratrem. z q̃ g̃ue sit nō placare. **H**ec in vitaspatriū.

Frater quidā fuit odio inflāmatu? cōtra pcuratorē cōuent?

Exemplum. XVIII.

Alit rhome quidā frater ordinis p̃dicatoz. q̃ valde dure tractabat pcuratorē puent? cui ad pacificandū cor suū iniūxit prior cui h̃ retulit septem paternoster oī die pro illo.

Qui ex h̃ magis ad illū pcuratorē turbatus ē. z maiori odio inflāmat? **Q**uadaz igit die ifirmat? subito fact? ē q̃si mortu? z ex improviso cepit maledicere fratribus z ordini suo. **T**andē orantib? fratrib? ait: **M**ater dei mater dei adiuua me. **V**isum aut erat sibi. vt ipse retulit. q̃ i igne ardentissimo p̃t iracūdiā suā posu? erat. Et iō p̃t p̃nas itolerabiles desperās blasphemasset. **P**recib? aut fratru ad iuocationē beatę Marię virginis restitut? ē vitę p̃stigne. z i argumētū veritatis excoziatus fuit totus. **H**ec in vitaspatriū.

Plaga illi? qui noluit indulgere. Exemplum. XIX.

Venerabilis iacob? de vi-triaco crucē hierosolymitanam ob salutē multoz i brabantia p̃dicauit. **C**ōtigit aut vt pacificaturi q̃daz die mortales inimicitias erga iniuriantem nihil pficerēt. iūriā passus p̃mo simplici? deinde p̃strat? pedib? ei? semel iterū z tertio cū multitudine ppli p̃sente rogaret vt pfiteret in rebellē. **C**ōuersus aut ad pplm dixit palā oīb?: **C**ōtestor vos z q̃ spernit nos spernit z eum q̃ misit nos. **R**ogate g̃ dñm vt tale signū ostēdat i hoīe obstinato. q̃ cūctis p̃sentib? pateat cū hostilit? cōtra se i retētiōe odi? p̃tra. p̃ximū h̃ egisse. **R**ec mora. vt vir sanct? orōnez expleuit. miser ille renūciis oculis semel iterū z tertio i terrā corruit. oreq; cruore spumans z sanguinē horrois maximū spectaculuz z piaculū oīb? p̃buit. **T**ūc flente p̃plo reuerēd? vir fusa p̃ce p̃stratū erexit. **Q**ui mox integerrime sanat? cū lachrymis veniā petiuit. **R**uensq; i oscula ei? quē ipse offendit. et sic ad lachrymas z ad laudes christi oībz corda p̃monit. **H**ec Enī.

Nullus debet gaudere d̃ interitu inimici sui. Exemplū. XX.

Cū p̃ exēpla beati benedicti multi seculo renūciāntes in laude dei ferverent: **Q**uidam p̃sbyter florenti? detractiōis spū iſtigat? ei? studijs emulari cepit. z quos potuit ab ei? visitatiōe trahere. **C**ūq; non pficeret: tandē inuidia excecāt? panē veneno iſectū

huo dei misit. quē vir dei cū grātū actiōe
suscipiēs. facti psci. coruo cuidā q̄ ad bo-
rā refectionis veniēs. alimēta d manu ei?
suscipe p̄suerat. piecit dicens: In noīe
dñi tolle hūc. z locū vbi iueniri nō possit
p̄pice. Tūc coru? expassis alis circa panes
crocitando apto ore cepit discurrere. ac li
se obedire velle. et tñ nō posse significaret.
Cui vir dei ait: Tolle secur? Qui statim
tulit. z reūsus accepit ab eo p̄suetā alimo-
niā. Cūq; dicit p̄byter se i nece magistri
nō p̄ficere videret. ad puocāda discipu-
loz corda. i hortū celle bñdicti septē puel-
las iuicē ludētes z chorizātes corā disci-
pulis misit. s vir dei magis sacerdoti q̄ si-
bi cōdolēs. cū i malicia p̄sisteret z p disci-
pulis adhuc rudib; timēs. edificia p̄struc-
ta ordinatis ibi p̄positis relinquens alias
cū panis prexit. Cūq; ex h dicit p̄byter
stās i solario exultaret. toti? fabrica dom?
cadēs ipsū oppressit. Daurus vir dei s q̄
adhuc vix. xi. miliarib; aterat let? nūcia-
uit dicēs: Reūtere. qz p̄secutor tu? extinc-
tus ē. Quo audito. gaub; lamentis se vir
dei dans. vel qz hostis occubuit. vel quia
discipul? d morte illi? exultauit. illi p̄niaz
q̄ letus z gaudēs talia nūciauerat iniūxit.
Ante occasū solis recōciliari
debem? fratribus. Ex. XXI.

Abbas. hilarion cum visi-
tasset quendā ep̄m q̄ obtulit ei i
mēsa ferculū d auib;. Cui abbas
Postq; hūc habitū suscepi. carnes nūq;
interim comedi. Et dixit ei ep̄s: Ex quo
istū habitū suscepi nō dimisi aliqūe dor-
mire q̄ haberet aliqd adūsū me. nec ego
dormini hñs aliqd adūsus aliqūe nisi pa-
cificarē. Cui abbas: Ignosce mihi pater.
qz tua p̄uersatio maior ē mea. Hoc i vi-
tas patrū. Inimicis debemus
bñfacere. Exemplū. XXII.

Rat quidā sener i egypto.
et anteq; veniret adhuc ab-
bas poemē. grandē venerationē
habebat ab hoīb;. Cūq; aut abbas poe-
mē de sichi illic subisset. multi relicto illo
sene veniebāt ad illū. z p̄pterea cepit illi i-
uidere z detrahē. Qd audiēs abbas poe-

mē p̄tristat? ē. z dixit fratrib; suis: Quid
faciem? qz i tribulationē miserūt nos ho-
mines. vt illū senē tanq; sanctū relinque-
rēt. z nos q̄ nihil sum? inspicerēt. Quēad-
modū sanemus hūc virū magnū. venite g
fratres faciam? pancas elcas z portantes
pgamus ad eū. z paucū vinū z piter cū eo
gustem? Forsitan possum? animū ei? pla-
care. p̄fecti pulsauerūt ostiū eius. Audiēs
ho discipul? illi? senis. dixit: quis es? Ac
illi dixerūt: Dic abbati tuo qm poemē ve-
nit vt bñdicat ab eo. Qd cū ille p disci-
pulū suū audisset. rñdit ad eū: Uade hinc
nō enī me vocat. Illi tñ p̄stiterūt i ḡstu di-
cētes: qz nō hinc discedim? nisi digni fue-
rim? adorare eū. Quoz cū ille humilita-
tē z patiētiaz vidisset. cōpunctus aperuit
ostiū. z osculātes se inuicē gustauerūt pa-
riter. Dixit g eis ipse sener: In veritate n̄
sunt ea sola q̄ audiui? d vob;. s etiā cen-
tuplicata opa vidi in vobis. z ab illo die
amic? charissim? fact? ē eis. Hoc i vitaspa-
trum. In discipulo de tpe.

Fili? comitis damnat? ē. qz nō indul-
sit offensorib; suis. Hoc qre ser. cxxx. E.

Infirmitas.

Propter peccata infirmatus
p p̄niaz ē sanatus. Ex. XXIII.

Rat vir nobilis et clar? i
burgūdie p̄tib;. Qui quidē ali-
q̄nto tpe i innētute sinceriter cō-
uersatus. postea a virtute tabescens. cepit
ad vitia decliare. Nec mora. squalēti mē-
te tabescēs. icidit i lāguorē. nec tñ rei ma-
nū castigātis agnouit. s mala malis accu-
mulans. pallore vult? z macie hō q̄si ignis
eterni cib? miserabiliter ad penā hospitaba-
tur. Cūq; nulla medicorū cura p̄ficeret:
nec saltē ei languētis virē causaz aliq̄uis
apiret. tandē in se reūsus. solū languorem
aie diuina miseratione p̄uenit? penit? in-
tellexit causaz. Cōfessus ḡ cu; lachrymis
cuidā sanctissimo sacerdoti. statim vir cū
absolutionis bñficiū accepit. similitudi-
nē fere bufonū i facie. s diuificata poste-
rius aīalia cute teterrima z pua. q̄si vitio-
rū septē d ore simul deiecit. Mira res. vir
modico tēporis spacio interiecto. i tatem

Exempla

ai alio resolutis. restorere cepit caro pro-
sus. et facie pignitēs. mentes et corpe inte-
gerrime sospitatus. multis postea ad exē-
plum. **Hec** **Enil**.

**Flagellat de in corpe et i me-
bris suos dilectos. Ex. XXIII**

Erat quidam miles tante
virtutis atq; pbitatis. ut i pmo
tomeamēto in q miles factus est
manu. ppria. xiiij. dextrarios acqret. Qui
sic vir prudēs eundē honore secularē non
suis virib; s; deo ascribens. oia restituit. et
sodalib; cū seculo valedixit. in luka mo-
nasterio quodā habitū religiōis suscepit.
Et qz electos suos pbat dñs. tāta illū in-
firmitate flagellauit. ut vermes de corpe
ei? indefinēt scaturirēt. Quorū fetore li-
mul et horore cū minister sustinere nō pos-
set. Ait abbas p̄dicto ad e: Quid faciem?
frater cū hoīe isto? rñdit ille: Veni in q̄t-
tuor lintheamina et p christi noie curā il-
lius suscipiā. Qd cū factū fuisset. assidua
pannoꝝ mutatione fetore tpanit tā sibi
q̄ infirmo. Tūq; dies adesset tantę remu-
nerationis tantę patiētę. Ait ad e: Ster-
nite mihi mattā et pulstate tabulā. qz dñs
vocat me. et fecit sic. Veniēte puentu post
dictā letaniā. cū pene oēs ad lachrymas
verbis cōpunctionis monuisset. subiunxit:
Dodo ite domini mei dilectissimi et dicite
missas vras. qz saluator mundi et gloriosa
virgo Maria ei? genitrix. cum angelis et
multitudine sanctorū illuc vēturi sūt. post-
ea reūtimini cū eis. qz aīam meā suscipiēt
Interim dū missas dicerent spū pphetico
oia q̄ i oratorio agebāt indicauit dicens:
Tales missę a talib; sacerdotibus ante ta-
lia altaria celebrant. Et mirat? ē adā val-
de d hoīe laico. Reūtente igit puentu. il-
le vultu iocūdo sibi ait: Ecce christ? cum
matre et sanctis p̄sens ē. et hñt manuz sub-
mēto et iam suscipiēt aīaz meā. Nec m̄ cre-
datis si i instanti mortu? nō fuero. Ad qd
xbū mox expirauit morte verba pfirmās
De cui? corpe mox tantus odor exiuit. ut
omnes illius suauitate reficerent circum-
stantes. **Hec** **Celsarius**.

**Quidam fuit impatiētissim? et
fact? epatiētissim?. Ex. XXV.**

Erat quidam frater ordinis
p̄dicatorū libard? noie iacob?.
q sibi et doctrine instantē intēdēs
ad tantā pfectionē venit. q i corde et ore
ei? nihil nisi Jesu christū crucifixū porta-
bat. nihil infglia? dicēs q̄ talē dñm non
amare. **Hic** accept? erat deo ut miserabi-
lis pbanit tēptatio. Inuenit enī eu? gñis
infirmitas. p quā sibi innotuit tēptatio.
Et qz sibi mortē p christo posse tolerare
videbat. ad tantā tenenit ipatiētiā. ut
nihil sibi fieri posset qd ei placeret. nullus
cibus. null? lect? acceptabilis erat. ipsum
nomē dñi nri Jesu christi qd sibi p̄sue-
rat esse dulcissimū iā audire non poterat.
imo dicebat q dñs sibi illuisset. quia sibi
fuiētē cū violētā infirmitate oppresserat
ut neq; corpis neq; sui spūs compos esset
Post h̄ orantib; p eo fratrib; cepit pau-
latim patiētiā i eo nutrire. cepitq; iam in
illa tribulatione silere. et inde ad tantā p-
uenit patiētiā ut iā ea q̄ p̄us nolebat tan-
gere libet ederet. et oia sibi diceret bona.
Verū qz diuturna infirmitas pene sibi car-
nē cōsūperat. nō potuit i lecto volui. nisi
alicui? manib; verteret. mirū oib; vide-
bat. quō aīa i tam p̄sumpto corpe rema-
nebat. Idcirco benign? Jesus nō ē oblit?
paupis sui. s; effudit i abūdātia oleū gau-
dij i visceribus afflicti. et ceperūt exultare
ossa humiliata. intantū q mortē expecta-
bat i desiderio. et ineffabili leticia replebat.
cū ei aliq; hñdōi loqueret. Qd cu? sanctę
memorie magister Jordan? q aduenerat
cognouisset statim ad eū vadēs. sedensq;
i lecto i quo ipse iacebat ait: Noli timere
charissime. qz i pximo itur? es ad christū.
Ad hęc ille dei adiutorio fult? subito sur-
rexit. et erecto brachio sup colluz magistri
clamanit. Educ bone Jesu d carcere aīaz
meā. ut p̄fiteat nomini tuo. Et ecōuerso i
lecto residēs obdormiuit in dño.

**Detrus ap̄ls voluit filiā suā
infirmari. Exemplū. XXVI**

Petronella filia sancti petri apli cum nimis esset pulchra. ex voluntate patris febribus laborabat. Discipulis apud eum discipulis dixerunt Petro: Cum oēs a te sanent infirmis. cur Petronellam iacere permittis? Ad hoc Petrus: Quia sic expedit ei. veritatem ne puteis impossibilitatem sanitatis ei? Redit ad illam Surge Petronella velociter. et ministra nobis. quia statim sanata est. surrexit et ministravit. Completo misterio dixit ei Petrus: Petronella redi. et ut prius febribus laborare cepit. quousque in dei amore cepit esse perfecta. tunc eam perfecte sanavit. Comes autem quidam ad eam venit ut eam propter pulchritudinem haberet uxorem. Cui ait: Si desideras mei uxorem in te ad me virgines venire. quia me usque ad domum debeant lociare. Quas cum ille pararet. Petronella ieiuniis et orationibus insistens. et corpus domini suscipiens in lecto se redinans post triduum migravit ad dominum.

Serviendum est infirmis cum patientia. etiam si ipsi sunt impatientissimi. **Exemplum XXVII.**

Eulogius huic mundo renuntiavit. quia nihil per se poterat operari. et pauca de bonis suis quibus vteretur retinuit. Cum nec in monasterio cum multis posset degere. nec solitudinem ferre. recepit quendam elephantum morbo sicrepletum ut pedes et manus et fere omnia membra videbatur amisisse. Tunc Eulogius quasi quendam pactum cum deo faciens ait: Domine deus in nomine tuo suscipias istum. et usque in diem mortis repaui eum. posuitque super asinum ad hospitium suum duxit. et illi per xv. annos propriis manibus ministravit. Postquam ille suggestionem demonis cepit velle ab eo discedere. et multis eum verbis increpare dicens: fugitive tu domum tuam deuorasti. et in me salutis occasionem recuperare credis. Eulogius rogabat eum dicens: Noli domine ita loqui. sed dic potius. et ego emendabo si quid te contristat. Ac ille. Vade inquit adulationes tuas nolo. propter me in publicam refrigerationem tuam non indigeo. carnibus desidero saturari. Cuius carnes ei exhibuisset. Non possum inquit tecum habitare. propter illam videre volo: Ego inquit

Eulogius multitudinem fratrum adducam. Et ille ait: Nolo videre similes tuos. tui panis deuoratores. ad publica strata me propter te veni sustulisti. Tunc Eulogius iterum duxit eum in vehiculo ad abbatem Antonium dicens ei quod eum vellet abijcere. Cui Antonius: Si propter deum. utilior te deus inueniet qui colliget destitutum. Et peruersus ad egrotum dixit elephantico: se nec homo nec terra dignus. nescis quia tristis est qui tibi ministrat. propter christum iste se tali iudicio subiungit. Postquam ambos confortans ait: Nolite filii ab inuicem separari. quia iam vterque vestrum merebitur coronari. et ideo separatio hoc accidit vobis. quia ad finem vite ambo devenistis. Qui cum redissent ad cellam. infra .l. dies ambo defuncti sunt.

Infirmus in extremis regravabat membris suis et seruitori suo et sic euolavit ad celum.

Exemplum XXVIII.

Rat quidam sanctus heremita qui inter ceteras virtutes magnam habebat gratiam infirmis ministrare. De ammonitione per visionem iuit ad proximam civitatem. et dum venisset ad portam. vidit quendam horribilem infirmum et fetidum. quem etiam leprosi inter se sustinere non valebant. et huic sanctus heremita huire cepit in domino eum confortans. Et respondit infirmus: Sit deus altissimus benedictus qui mihi hanc donavit infirmitatem. sed timeo ne deus mihi minuatur premium in celis propter tuum iudicium humile. Et ille non ita est. sed per meam mercedem insinus sub huc venire. Sic sancta lis quotidie inter eos oriebat. et quanto plus heremita huiebat. tanto plus huire affectabat. et infirmus eum huire non sinebat ut plus sustinendo plus premiaretur. Tunc post annos xv. expletos. infirmus osculari cepit manum eius. et heremite gratias referens de pietate heremita autem orabat dominum ut ostendere dignaretur. qualiter hoc sancta anima de corpore egrederetur. Et ostensum est ei. Cum enim ad horam novissimam devenisset. audivit vocem de celo dicentem: Veni dilecte mi ad gaudia. Tunc illa felicissima anima ad omnes sensus corporis dicebat. vobis regravior. quia mihi obedistis. Oculi vanitatem non concupivistis. Aures

Exempla

vanitatē nō audinistis. **Q**uā in delitijs nō estis delectatē. **P**edes ad vana nō curristis. **O**lfactus delicias p̄tēpistis. **S**ustus q̄ ad delicata nō dedisti p̄sensū. **E**xpecta ḡo corpus meū dilectū q̄lescēs i pace. vt tpe oportuno recipias. p̄ labore eternā remunerationē. **E**t h̄ dicto cū cōcētū angeloz s̄cta aīa euolauit ad celū. **H**oc in vitalpatrum. **Q**uidā xij. annis seruiuit infirmo. et nunquā dulce verbū fuit sibi locutus.

Exemplum. XXIX.

Quidā frater p. xij. annos quidā seni infirmanti fecit obsequiū. **S**enex tñ cū vidisset eū laborantē nūq̄ illi h̄monē placitū locut⁹ ē. **C**ū iam aīa trāsiret corpe cōsidentibus alijs tenuit manū ei⁹. 7 ter dixit ei salueri. 7 tradit eū senib⁹ dicēs: **I**ste angel⁹ ē qui tot annis mihi infirmatū. nec tñ bonū sermone a me audiēs mihi fecit obsequium. **H**oc in vitalpatrum.

In discipulo de tpe.

Quidā singulis annis infirmabat p̄ter vnū. **T**ūc dixit: **D**e⁹ oblitus es mei. q̄re de tpe ser. cxxviij. **L.** **I**te infirm⁹ q̄ rogauit sanctū hominē vt intēderet p̄ eo vt sanaret. qd̄ fecit. 7 sanat⁹ ē. **H** postea t̄mens ne male petisset. postmodū dixit: **D**h̄ue dei ora p̄ me vt det mihi quicqd̄ vtilius sit. 7 sic ecōuerso infirmatus ē. q̄re ser. cxxviij. **L.**

Ite q̄ daz bon⁹ hō orauit p̄ infirmo. 7 postmodū inuenit se p̄mptiorē ad malū. **E**t iterato ille bon⁹ hō orauit p̄ eo. 7 sic infirmitas redijt. q̄re ser. cxxviij. **L.**

Ite miles q̄ nihil voluit dare i s̄itate. **H** infirmat⁹ dedit ille elemosynā clerico. vt p̄ eo oraret et intēderet. **E**t ille: **E**go peto vt de⁹ te i illo statu p̄seruet. ser. cxxviij. **L.**

Ite duo fratres vn⁹ erat multū religiosus. 7 alter seruebat fidelit̄ infirmis. 7 ille fuit acceptior deo. ser. cxxviij. **D.**

Ite q̄ elegit duos dies i purgatorio. 7 dixit ibi se centū ānis arsisse. ser. cxxviij. **E.**

Ite infirm⁹ q̄ dixit: **D**e⁹ tu p̄uasti me corpe. 7 ego do aīam meā demonib⁹ q̄ sūt i inferno. 7 sic expirauit. ser. cxxviij. **A.**

Innocentia.

Innocens puer tetigit ferruz candens. **Exemplū. XXX.**

Puer qdā in cōfinio burgundie fuit. q̄ i monasterio sancti **B**enedicti fuit apud cluniacuz. ab ipsis fere cunabilis inocētissim⁹ 7 simplicissim⁹ adoleuit. **A**dultū ḡ iuuenē abbas su⁹ p̄ recreatiōe ilico secū. p̄ficisci extra p̄cepit. sufferandoz ḡequoz causa abbatē cū suis ante domū ferrariā descendēte. mirat⁹ ex simplicitate iuuenis. eo q̄ nūq̄ tale qd̄ viderat. ferrū candēs nuda illud manu sine v̄sione aliq̄ eleuās p̄tractauit. **S**tupefactus ḡ abbas 7 oēs qui p̄sentes aderāt. q̄ inocētā i iuuenē venerati sūt. 7 rē iterato pluries cōprobauerunt. post h̄ abbate cum suis alijs occupato: **I**uuenia morit̄iora domicilij ē īgressus. vbi vro. rē fabri cū puero sup̄ genua miratus inueniēs cū puulo. cui nūq̄ simile viderat. iocabatur. **I**lico aut̄ unliet iuuenē q̄li in exp̄tū malicia stimulabat. si talē h̄re vellet inquiri. **E**t ille. libentissime inq̄t. **Q**uē mori nesciū ad cōcubitū instruēs. puerū sic fieri p̄mittebat. ḡ vbi iuuenis post cōcubitum innocentia spoliatus egressus est. ferrum candens vt prius existimans contrectare ḡuiter lesus exclamauit. **Q**ua in re abbas turbat⁹ nō modicū 7 mirat⁹ animadūit ex interiori lesura aīe foris lesū. 7 p̄ori que eū p̄tra ignē p̄texerat inocētia p̄uatum. **R**eductū ḡ iuuenē ad monasteriū abbas sup̄ gestis diligent⁹ inq̄rit veritatez. **I**lle simplicissime p̄fiter. 7 cū multis lachrymis tremebūd⁹ dānū suū exp̄iauit. **S**z 7 potētem p̄tra demonis potestatem mira gesta cypriani 7 virginis iusting testant. **V**bi cyprianus adhuc puer a magistro mago cōpullus legit. xviij. annis puritatē virginis inocētē custodisse. vt p̄ h̄ac maiori potētia 7 impio p̄tra demones potiret. **H**oc **B**uif. in li. de apibus.

Innocēs scholaris qui expulit demonē a puella. **Ex. XXXI**

Uper hoc qdē valde mirabile certissima relatiōe. ab his q̄ p̄sentes erāt 7 viderūt i opido brabantie mehilina p̄cepimus a ccidisse.

Puella q̄dā sacro die dñico cū iuuenibz
choricauerat diu valde-fatigata g̃ domū
rediit. nec mora. dormitū p̄gens demone
fit repleta. Quā clamāte surgit familia li-
gat vinctulis seuiētē. Mane ī batiz v̄it
oratoriū gloriose virginis extra opidū de-
portat. frequent enī ibi virgo Maria vir-
tutū opatrix miracula plurima demōstra-
uit. Qd̄ vbi scholares pueri p̄ceperūt. ad
locū vbi verabatur puella ī oratoriū cūcur-
rerūt. Quoꝝ vn⁹ annoꝝ. xij. audacior ce-
teris ⁊ sagacior. cepit cōpellere demones.
vt corp⁹ obsessus desereret ⁊ exiret. Et vt
demon circa vmbilicum p̄ tumores se esse
mōstrauit. hic puer signū crucis ī p̄trariū
cū pollice fixit. ⁊ sic paulatim p̄ crucē ver-
sus os ascendere cōpulit. donec eū in specie
hirsuti vermis. oīs p̄pls intra os herentes
vidit. Quo miro conatu ad in feriora re-
dire volēte p̄pls clamauit. puer instanter
signū opposuit. ⁊ cū maxima violētia de-
monē exire coegit. Eiecto g̃ vt diximus in
modū hirsuti vermis. puer audacter ī dex-
terā cōprehēdit. ⁊ ī fossam puulā vbi plu-
nialis vnda cōfederat mox proiecit. Qui
statim ī oculis toti⁹ plebis disparēs leticie
⁊ laudis oībz materiā dereliq̄t. p̄inde ma-
nus pueri a cōtactu vermis nigredine in-
fecta remāsit. h̄ ptin⁹ aque b̄ndictę lau-
mento discessit. Sacrosancta g̃res est esse
ab omni labe criminis innocentē. h̄ simul
esse puenit simplicē ⁊ prudentem.

Innocēs monachus petiuit
a fraterculo suo iesu veniaꝝ cui-
dam apostate. **Ex. XXXII.**

Monachus puulus et in-
nocēs loquebat̄ euz Iesu christo
puulo. noīando ipsū fraterculū
ante imaginē beatę virginis habentē Je-
sum puulū ī vlnis. Et Iesus r̄ndit econ-
uerso ⁊ loquebat̄ sibi amicabilē. sic frater
cū fratre. Qd̄ audiēs q̄dam senex mona-
chus q̄ diu fuit ī apostasia p̄stitut⁹. suppli-
cauit sibi vt oraret fraterculū suū p̄ se. vt
ignosceret sibi pctā suā. ⁊ recipet eū ad mi-
sericordiā. Et ille innocēs iuuenis obti-
nuit h̄ a fraterculo suo Iesu christo. Et d̄

h̄ ille antiquus multū fuit ganius.

In discipulo de tpe.

Puer innocēs scholaris qui liberauit
aīaz matris a purgatorio. hoc fuit ostensū
cuidā tenoto ep̄o. Hoc quere ī discipulo
de tpe ser. xx. **M.**

Item puer innocēs q̄ suauit ordineꝝ
minoz ⁊ noluit tangere pecuniā q̄ felicit̄
vixit ⁊ q̄ salubriter obiit. ser. xx. **M.**

Inuidia.

Inuid⁹ quidāz petiuit vt sibi
vn⁹ ocul⁹ erueret. **Ex. XXXIII.**

Erat quidā inuid⁹ et q̄dā
auarus ī quoꝝ optione quidam
potens posuit. vt ab eo peterent
quicquid vellēt. hoc pacto. vt qui vltimo
peteret duplū acciperet. Auar⁹ igit̄ qz plus
cupiebat nolebat p̄mo petere. qd̄ attēdēs
inuidus nō potuit sustinere. Cūqz vterqz
differret petere. Inuid⁹ tādē liuore stimu-
lat⁹ p̄mo petijt. Et petijt vt sibi vn⁹ ocul⁹
erueret. vt duo eruerent avaro. qd̄ factus
est. qz duplū ex pacto recipe debuit.

Inuidia diaboli.

Exemplum. XXXIII.

Demon quidā cū hoīez a
se obsessum horribilē torqueret.
⁊ diuersis p̄ os ei⁹ garriendo di-
uersa r̄nderet. dictū ē ei a quodā de circū-
stantibz. Dic diabole. si posses ad gloriā
in q̄ fuisti redire. qd̄ velles. p̄pter h̄ laboris
sustinere? R̄ndit ille: Si h̄ eēt ī meo arbi-
trio. mallē cū vna aīa a me decepta desce-
dere ī infernū. q̄z redire ī celū. Miratibus
oībz cur ita diceret? Iterū r̄ndit qd̄ de h̄
miramini: tanta ē malicia mea ⁊ obstina-
tus sū in illa. vt nō possū aliqd̄ boni velle.

Ira.

Iram debemus supplantare
Exemplum. XXXV.

Quidam quesuit ab ab-
bate Isaac. quare euz demones
timerent. R̄spōdit. Ex quo fa-
ctus sum monach⁹ statui ante me. vt ira-
cundia foras guttur meum non p̄cedat.

Patientia vbiqz necessaria ē
Exemplū. XXXVI.

Exempla

Um quidā frater i cenobio sepe irasceret prexit i solitudinē ut ibi nō hñs occasione turbationis q̄scceret. Cūq; ibi manēs q̄daz die vas cū aqua posuisset apud se. statim subuersū ē. ⁊ iterū implēs. tādē cū tertio subuerteret fregit illud. ⁊ sentiēs se spū iracundię deceptū ait: Reuertar ad monasteriū. q; vbiq; patiētia ē opus. ⁊ dei auxilio.

Media p̄s puelle cōbusta est ppter iracundiā. **Ex. XXXVII**

Puella q̄daz fuit diuinitū filia ita iracūda. ut vix aliq; rixas ei? ⁊ odia euadere posset. tandem mortua i atrio ecclesie sepulta est. et mane veniētes ad ecclesiā viderūt tumbā ei? ad instar fornacis fumū eructuantē. vñ videre volētes qd h̄ p̄tederet. terrā eijciunt. et ecce medietatē corp̄is. p̄tē scz supioresz ignis cōbusserrat. s. cor. fel. linguā. man? cūz q̄bus peccauerat. Inferiorē h̄o ab umbilico deorsū ignis nō attingit. suā castitatez deo pbante. **In discipulo d̄ tpe.** **M**ulier iracūda q̄ i agone vertit faciē ad parietē qñ eucharistiā recipe debet. ⁊ dixit: dānata sū ppter iracundiā meā. **Hoc quere i discipulo d̄ tpe. ser. xcv. R.**

Iudei.

Studēs qdā imp̄gnauit filiā iudei. ⁊ dixit q̄ messia p̄cepisset. hoc q̄re ser. cv. **I**te iudei imaginē crucifixi de honesta. nerūt. ⁊ clavis affixerūt. ⁊ lancea pforauerunt. **Hoc quere de tpe ser. cv. L.**

Iudex iustus.

Nobilis quidā occidit filium sororis sue ppter iusticiā ⁊ et nō peccauit. **Exemplū. XXXVIII**

Rat vir qdā nobilis valde ⁊ potēs. tātusq; amator iusticię nullā i iudicijs respiceret psonā. **Hic cū** gūit ifirmaret. lectoq; decubaret. i p̄xima camera clamorē tumultūq; femineū audiuīt. **Qui cū** d̄ causa sciscitaret. null? ei circūstantiū veritatē dicere p̄lūpsit. **Tūc mittēs** vnū d̄ pueris ait: p̄cipio tibi sub interēptione oculoz tuoz. ut dicas m̄ merā veritatē. **Cū** iste pauēs r̄dit: **Dñe** domicell? me? fili? sororis vestre

feminā ibi opprimere voluit. ⁊ h̄ fuit causa clamoris. ad qd̄ verbū valde cōmotus dixit q̄busdā militibz: ite ⁊ suspendite illū. **M**ilitēs igit obediētiā simulātes. postq; egressi sūt dixerūt ad inuicē: si occiderem? hūc iuuenē nobilē. ⁊ dñs sic satis opinabile ē mortu? fuerit. vñ morte mulcabitū vel erim? extorres. **Dia** tñ iuueni intimātes. ⁊ ut p̄sentis anūculi se subtraheret cōmonētes. post horas aliquot sūt ad dñm regressi se ei? impleuisse mandatū affirmauerūt. **Quinto** h̄o postmodū die iuuenis estmans anūculū d̄ culpa esse placatū vñ imemorē. apto ostio introsperit. **Quē** cū ifirm? cōspexisset verbis blandis cū aduocās iuxta se sedere p̄cepit. vñ h̄o brachio collū ei? stringēs. ⁊ manu altera cultellū ei? clā extrahēs gutturi ei? ifixit ⁊ occidit. **Qui** cū plāctu ⁊ eiulatu multoz elat? toti p̄uincie icussit horrores. **Sz** ⁊ ipsi achibaldo militi q̄ sic vocabat? addit? ē dolor sup̄ dolorē. adeo ut iualefcēte infirmitate p̄ episcopo mitteret. petēs sacrum corpus christi sibi offerri. **Qui** cū venisset. ille cū multis lachrymis et cōtritione cordis oīa p̄ctā sua p̄fessus ē. tacita tñ iuuenis inflectione. **Sup̄** q̄ ep̄s mirat? r̄ndit. **Quare** subiticitis homicidiū qd̄ cōmisistis i cognatū vñm. dicēte illo: fuit ⁊ h̄ p̄ctm? **Sub**iecit ep̄s etiā crudele nimis. **Et** ille: **Ego** neq; p̄ctm iudico. neq; a deo mihi remitti deosco. **R̄ndente** eo ep̄o. **Ego** vob corpus christi nō tradā. nisi homicidiū idem p̄fiteamini. **Subiūxit** vir nobilis: **Sci**atis me dñe illū nō occidisse ex aliq; rācore siue motu irę. s̄ solūmodo timore dei celoq; iusticię. **Quāq;** aliq; pl? filiū sororis sue diligere potuit. sic ego illū dilexi. **Si** ḡ m̄ corp? christi negaueritis. ego illi corp? ⁊ aīaz cōmitto. **Hoc** enī dixit ⁊ egit ppter exemplū. ne iusticię ⁊ iudicio derogare videret. vix enī pontifex limen domus egressus fuerat. ⁊ ecce egrotus renocabat enī dicēs: **Reuertimini** dñe episcope reuertimini. **vi**deatis si i p̄xide bateatis corp? dñi. **Qd̄** cū fecisset nec aliqd̄ in ea repisset. **Subiū**xit ille: **Ecce** quē mihi negastis ipse se mihi non negauit. **Apparuitq;** hostia in ore

ei. et impletum est eo quod per sapientem dictum est: Diligite iusticiam quam indicatis terram. Fuite domino in bonitate et simplicitate cordis. Quare illi qui inveniunt ab his qui non reprobant illi. Apparet autem eis quod fide habent illi. Episcopus vero pauperum tantum miraculum ubique divulgavit. Hec Celsarius. **Dux palatinus qui semper laqueum secum portavit propter fures. Exemplum. XXIX.**

Bertoldus palatinus de guildispach iudex erat severissimus ita ut furibus etiam per damnum unius oboli vitam auferret. Unus quiens domum suam exiit. laqueos cingulo suo appendit. ne reorum pena caperet dilationes. Die igitur quidam mane surgens et laqueum cingulo suo solito more subnectens. homini vocem in aere audivit: Bertolde quicumque tibi per me ingressu tuo de castro occurrerit. laqueo ipsum suspendas. Qui vocem per omne accipiens. ei quidam scultetus suus primo occurrit. Quo viso cum satis toleret eo quod eum diligeret. dicebat illi: doleo de occurssu tuo. Quare ait: quare suspenderis. quare suspendaris? Respondit: te palatino nescio. sed propara te per professionem tuam. et ordina de rebus tuis. quia vocem diuine resistere non valeo. Ille videns aliter non esse dixit: Iustus est dominus. et plures in domum meam declinantes insequens occidi. multis multa rapui. nec tibi donec videris fidelis extitit. neque pauperibus peccavi. Et mirati sunt omnes audientes eius professionem. et cognoverunt in eius morte peccati penam a deo esse. Hec Celsarius.

Valerius ut legi satisfaceret fecit sibi erueri oculos. similiter et filio. Exemplum. XL.

Valerius solentem cum filiis suis adulterio damnatum esset. secundum legem a patre quam ipse pater instituit. utroque oculo privari deberet. ac tota civitas ad honorem patris aliquod diu repugnaret. Ad ultimum victus ne lex a se condita violaret. suo prius. deinde filij. oculo erant. utriusque visum videndi reliquit. Sicque mirabili gratitudo tamento se misericordem patrem. et iustum legistorem ostendit. Hoc Arnoldus in narratorio suo.

Iudex iniquus.

Rex persarum excoiavit iniquum iudicem. Exemplum. XLI.

Rex persarum cum deprehendisset quendam iudicem iniuste iudicantem. iussit eum excoiari. et super sellam cute eius coopertus sequentes iudices fecit sedere. ut perinde memores illius iniuri iudicis supplicij. timerent iniuste amplius iudicare.

Balius quidam recepit bovem et vxor vacca. Exemplum. XLII.

Balius quidam fecit nuptias filio suo. Quidam autem qui habebat causas magnam coram eo. dedit ei pulcrum bovem. rogans ut vellet stare pro eo. Hoc audiens adversarius illius. misit vxori balini pulcrum vacca. rogans ut staret pro eo. Quae instantum instetit apud balinum. quod ipse promissit se facturum quod ipsa petebat. Cum autem esset in iudicio et balius. pro illo qui dederat bovem non loqueretur. dixit ille: vos loquere. Tunc respondit balius. vos non potest loqui. quia vacca non permittit.

Udva quedam linivit manus iudicis. Exemplum. XLIII.

Udva quedam habebat causas in iudicio expediendas. et iudex iniquus pertraxit sibi causam de die in diem. et ipsa conquesta fuit uni prudenti viro de pertractione causae suae. et ille dixit: Iudex iste non facit finem causae tuae oportet te autem manus suam aruinarum. Et illa simplex mulier recepit aruinam et ad iudicium accessit et occulte sibi manus aruinauit. Et commotus dixit: quod maculas mihi manus. quod in hoc tenotas? Et illa. Dictum est mihi quod non habeto finem et expeditionem causae meae quoniam oportet me ante manus vestram aruinarum. Et ille coram omnibus astantibus persusus stetit. et sine dilatione propter verecundiam causam vidue expedivit.

Prepositi et iudices non sunt facilliter variandi. Ex. XLIII.

Athiberio cesare questum fuit. quare prepositos populi non frequenter mutaret. sicut et alij principes. Respondit in hoc se perire plebiculae. Scientes enim iudices et procuratores se breuem habere percuracionem. emungunt

Exempla

vsq; ad sanguinē. 7 q̄ recētes veniūt totū
dissipāt qđ anueniūt. **Q**đ ostēdit exēplo
cuiusdā vulnerati. q̄ cū iaceret in via nec
āmoneret multitudinē muscarū. supueni-
ens alē estimans qđ b̄ faceret ex ibecillitate
abegit muscas q̄ opiebant vulnus. **A**d
quē ille. male fecisti mihi. qz muscē q̄s ab-
egisti iam plene erāt. vnde 7 partius mo-
lestabant me. quē aut supuenient recētes
artius pungent.

Aduocat⁹ quidā pdidit ling-
uam. **Exemplum. XLV.**

Quidāz aduocat⁹ mortu⁹
est i cui⁹ ore lingua ei⁹ nō ē inuen-
ta. **E**t merito linguā pdidit mo-
riens. q̄ sepe eā vendidit viuēs i causis in-
iustis patrocinando. 7 scienter aduocādo
pp̄ fauorē 7 pp̄ munera. **H**ec **C**elsarius.

Aduocato denegate sunt idu-
cie in agone. **Exemplū. XLVI.**

Aduocat⁹ quidam i extre-
mis laborās. cū iā videret demo-
nes. cepit a deo petere inducias.
b̄ q̄ i causis nō dabat iducias nisi vt cau-
sam p̄traheret. 7 adūsariū ḡuaret. etiā nō
potuit a deo obtinere qđ petiuit. b̄ misera-
bilit̄ mortu⁹ ē. **J**udicare temerarie

Judicantes alios. duo pctā
cōmittūt. **Exemplū. XLVII.**

Iuuenis quidam cū quā-
dā sanctimonialē rapuisset. 7 cū
clerici corā beato **J**ohāne elemo-
synario exprobarēt. 7 excōdicandū fore di-
cerēt. vtp̄puta qđ duas aīas pdiderat. s. suā
7 illi⁹ sanctimonialis. **C**ōpescuit eos bea-
tus **J**ohes dicēs: **N**ō sic frēs nō sic ostē-
do vob qz vos iam duo pctā cōmittitis.
Primo p̄tra p̄ceptū dei facitis q̄ ait **L**u-
cē. vi. **N**olite iudicare vt nō iudicabimi-
ni. **S**ecundo qz nescitis p̄ certo si vsq; ho-
die peccent aut p̄niteant. ḡ fratres nolite
cōdemnare 7 nō cōdemnabimini.

Frater quidā iudicauit come-
dentē feria sexta demane.

Exemplum. XLVIII.

Aclerū duo frēs magne
vite i cōgregatione. 7 meruerunt
videre singuli grām dei in alter-

utro. **F**actū ē aut aliqui vt vn⁹ ex eis erge-
deret i sexta feria extra cōgregationē 7 vi-
deret quēdā māducantē mane. **E**t dixit ei:
hac hora māducas i sexta feria. **D**ie autē
sequēti facta ē celebratio missarū p̄m p̄sue-
tudinē. **I**ntuēs hō frater ei⁹ vidit grām
q̄ ei data fuerat discessisse ab eo. 7 p̄rista-
tus ē. **Q**ui cū venissent i cellā. dicit ei: qđ
fecisti frater. quia nō vidi sicut p̄die grām
dei in te. **I**lle aut r̄ndens dixit: **E**go neq;
i actib⁹ neq; i cogitationib⁹ p̄sciū sū mi-
hi alicui⁹ mali. **D**ixit ei frater ei⁹: **N**e ali-
qđ verbū vel s̄monē ociosū locut⁹ es. **E**t
recordat⁹ dixit: **E**tiam. hesternō die vidi
quēdā mane māducantē. 7 dixi: hac ho-
ra māducas in sexta feria b̄ ē pctm̄. b̄ labo-
ra mecū. ad duas hebdomadas. 7 rogem⁹
deū vt mihi indulgeat. **E**t fecerūt. **E**t ita
post duas hebdomadas vidit frater grāz
dei iterū venientē sup̄ fratrem suū. 7 p̄solati
sunt. 7 ei q̄ solus bonus est grās referētes.
Hec in vitas patrū.

Gener quidā posuit puū sac-
cū ante se et magnū retro se.

Exemplū. XLIX.

Patres antiqui cū semel i
quādam cōgregatione d̄ multorum
fratrum vita 7 reb⁹ plurimis terra-
tendo 7 indicādo loquerēt. abbas hō ta-
cebat. **P**ostea hō egressus tollebat sac-
cū magnū impleuit cū arena 7 posuit sup̄
dorsū suū. **E**t i puo altero sacco misit ali-
am arenā. 7 portauit eū ante se. **V**idētes
aut ceteri fratres. inq̄sierūt ab eo. qđ esset
b̄ exemplū. **E**t r̄ndit dicēs: **I**ste saccus q̄
multā arenā habet. peccata mea sunt. qm̄
multa sunt. **E**t ecce dimisi ea post dorsum
meū. nolēs illa videre. vt p̄ ipsis doleam.
vel plangam. **E**cce pauca delicta fratris
mei ante oculos meos posui. 7 crucior i ip-
sis cōdemnās fratrem. **S**z n̄ oportet sic iu-
dicare. b̄ magis peccata mea ante me ad-
ducere. 7 de ipsis cogitare 7 rogare deū vt
indulgeat mihi. **Q**đ audiētes patres di-
xerūt: **I**n veritare hęc ē via salutis eterne
Hec in vitas patrū.

Baculus senis floruit i signū
innocentie. **Exemplū. L.**

Rat quidā in cenobio iā
senex pbatissim⁹ monach⁹. et iur
rit gūissimā egritudinē. Consec
tusq; nimia et iolerabili infirmitate. p lō
gū tēpus laborabat i dolorib⁹ multis. nec
inuenire poterāt fratres q̄liter succurrerēt
ei⁹ egritudini. qm̄ ea q̄ necessitas infirmi
tatis ei⁹ expetebat. nō habebāt i monaste
rio. Audiēs quēdā famula dei d afflictio
ne infirmitatis ei⁹ tēpcebat patre mona
sterij vt ad suā cellulam tolleret. vt mini
straret ei. maxime aut qz facilius inuenire
posset i ciuitate q̄ necessaria ei⁹ egritudini
videbant. Precepit ḡ pater monasterij
vt fratres portaret eū ad cellulam famule
dei. Ipsa xō cū oī ueneratione suscipiēs
senē. ppter nomē dñi ministrabat ei. p retri
butione mercedis eterne. quā credebatur a
christo saluatore nro recipere. Cūq; p tres
annos et ampl⁹ sedule obsequeret et mini
straret famulo dei. cepunt hoīes mēte cor
rupti fm scabiem mentis sue suspicari. qz
nō sincerā senioi haberet psciētia d virgi
ne q̄ ministrabat ei. Audiēs b̄ senioi exo
rabat diuinitates dñi nri Jesu christi di
cens: Tu dñe de⁹ noster q̄ sol⁹ cognoscis
oīa et vides qz multi dolores sunt egritu
dinis mee et miserie et afflictionis tantę i
firmitatis. q̄ ita me tāto tpe psumit. vt ne
cessariū habeā obsequiū hui⁹ famule q̄ nō
pp̄t nomē tuum ministravit. tribue ei dñe
de⁹ cōdignā mercedē i vita eterna. sic dig
nat⁹ es ppter bonitatē tuā pmittere his qui
pp̄t nomē tuū egenis paupib⁹ et i firmis
suis exhibent ministeriū. Cū aut appropin
q̄ssset dies transit⁹ ei⁹. cōuenerūt ad eū q̄
plurimi sancti sacerdotes seniores et frēs
de monasterio. et dixit eis senioi. obsecro
vos dñi patres et fratres. vt cū defunctus
fuero tollatis baculū meū. plātetis eū sup
sepulcrū meū. et cum radices emiserit. fece
ritq; fructū. tūc sciatis qz mūda ē psciētia
mea a famula dei. q̄ mihi ministrabat. si
aut nō frōduerit scitote qz nō sū mūd⁹ ab
ea. Cū aīa viri di exisset d corpe fm pcep
tū ei⁹. facti seniores plātauerūt baculū ei⁹
sup sepulcrū ipsi⁹. et statū frōduerūt. Accedē
teq; tpe p̄tulit fructū. et admirati sūt oēs

glificantes dñm. Ad tale etiā miraculū d
vicinis regiōib⁹ multi veniētes magnifica
bant gr̄as saluatoris. Quā et nos ipsam ar
bustulā vidim⁹. et bñdixim⁹ dñm q̄ ptegit
omēs sinceritate et veritate sibi fientes.
Hec iū vitas patrum.

In discipulo d tpe.

Senex q̄ duxit meretricē secū i heremū
et inuenerūt puerū in capella. quō postmo
dū idē puer portauit carbonē i sinu suo.
Hoc q̄re i discipulo d tpe ser. xc. d.

Judiciū dei.

Quidā fuit citatus vt appareret corā
summo iudice infra q̄draginta dies. quō
in q̄dragesimo die subitanee obiit. quere
ser. vi. d.

Itē q̄ i agone ad dei iudiciū raptus ē
q̄ districtam rōnez exigit christus ab eo.
q̄re ser. ix. d.

Jurare falsum.

De piurio et punitiōe eius.
Exemplū. Li.

Iuuenis qui peccauit cū
muliere coniugata. et piurauit. et in
infirmitate cōstitut⁹. qm̄ debebat
cōmunicare nec corp⁹ christi masticare nec
reglutire potuit. donec veracit et pure sa
cerdoti p̄fessus fuit. Et sic de⁹ indulsit si
bi peccata sua. Et sic postmodū cōmunica
uit. et in bono vitam finiuit.

Comestibilia mutata sūt i la
pides ppter piuriū. Ex. Lii.

Paup quidā dū a nautis
elemosynas peteret nec reciperet
dicēti nauclero cum iuramento
desiste a nobis elemosynā petere. qz nihil
hic p̄ter lapides habem⁹. Tunc subiunxit
paup. Ergo oīa comestibilia vertant⁹ i la
pides. Et statim ppter piuriū quicqd i na
ui māducabile erat. i lapides versū ē colo
re et forma rex eadē pmanēte sic p̄us erat.

Diaboli deduxerunt oīa co
mestibilia. Exemplū. Liii.

Quidā heremita ad pedē
quidā montis in cuius curia
ante fenestrā eius demones sepe
conueniebant. et de actibus discutebant.
et de ruinis hoīū cachinnabāt et ridebāt.

Exempla

Dū aut magister demonū quæret a qdaz veniente demone. si aliqd ad edendū portaret. Rndit q sic. caseū. panē. butyrū. et farinā q dederat ei qdaz rusticus. 7 q detulerat i testimoniū piurij ei. qz dū duo paupes clerici peterēt elemosynas. iuravit p sanctā charitatē dei. q nihil ad edēdū haberet qd eis dare posset. Et cū adhuc instaret dixit. diabolo do si aliqd habeo. 7 sic cū his oibz ad vos veni. Recedētes aut demones p dicta ibidē dimiserūt. q mane inuēta fecit heremita i fontē. p ieiūne aliqz ide gustaret. Hec aut vt dicebat demon secū detulerat i piurij argumētū.

Qui piuravit et immobilis factus est. Exemplū. LIII.

Quidā decan⁹ ecclesie Coloniē. quinqz marchas auri de pœnnia suę ecclesie fratri suo carnali misit mutando. Quo decano mortuo. canonici debitū repetūt. 7 qz sup hoc nō habebāt testes. ille p̄naciter debitū negavit. qd 7 cū iuramēto firmanit. Qui rediēs ad domū. i media via remāsit immobilis. ita q nec ante se. nec retro semouere poterat. 7 similiter fact⁹ fuerat mut⁹. Ideo i corde suo vouit vt ad locū piurij rediret 7 suā maliciā manifestaret. 7 restitueret ecclesie pecuniā detentā iniuste. 7 sic duct⁹ penitētia liberat⁹ ē. Hec Cesarins.

Infamantes iustū cū iuramētis quō puniti sunt. Ex. LV.

Egit in historia ecclesiastica. q qdā patriarcha fuit hierosolymis iustissim⁹. ita q ppter rigore iusticie a qbusdā subditis odiebat⁹. Vñ imposuerūt sibi falsa crimina q etia iuramēto firmauerunt. ita q nisi ita esset. p̄mus dixit igne peam. qz nō facile credebāt eis loīes ppter excellētiā vite ist⁹ patriarche. Secūda⁹ dixit. morbo regio lēdar. Tercia⁹ dixit. oculos p̄dā. qd totū sic euenit. ppter per̄m piurij factū ptra insontes. Quā p̄m⁹ tellis falsus cum oī domo sua. pgenie 7 familia 7 rebz mor exurit. Secūdus a pedibz vsqz ad caput psumit. Tertius talia audiēs. timens factū renelauit. Ideo p̄ nimio luctu oculos p̄didit.

Quidā scienter piurauerūt et subitanee obierūt. Ex. LVI.

Rex quidā francie nomie Erolotarius ppter fornicationē excommunicat⁹. venit p sua excusatione cū multis p̄ncipibz secū venientibus ad papā excusando se cū iuramento quos oēs papa absoluit. 7 iplis sacramētū eucharistie porrexit tali pditione. si falsum iurassent 7 idigne accederēt. infra illius anni spaciū morerentur. qd ex diuina ultione subsecutū est. Quā rex 7 nobiles flagicij cōscij 7 p̄ncipes. i via reuersionis d curia subitanea morte interierūt.

In discipulo de tpe.

Quidā voluit p̄ierare 7 bina vice genua flectēs obmutuit. in signū suę falsitatis 7 piurij. quere ser. xliij. E.

Ite qdā iuravit sup sepulcrū sancti Pangracij 7 man⁹ adhesit sepulcro. qre de tpe ser. xliij. C.

Ite duo iurando obligauerūt se vn⁹ ad penā lepre. alter ad ignē beati Antonij. nisi sic facerēt vt promiserūt. 7 ā bob⁹ sic accidit. qre ser. xliij. B.

Ite quidaz scienter recepit falsū iuramentū. 7 raptus ad dei iudiciū graniē platus ē. quere ser. xliij. B.

Capitulū 8. 2. Labor.

Deus remunerabit quēlibet passum. Exemplū. I.

Quidaz sener

Qlonge bēbat aquā a cella sua. ad. xij. milia passū. Vbi dū semel iret haurire defecit. et dixit. Quid necesse ē vt hūc laborē patiar. s̄ veniam 7 habitabo circa aquā. Tūc cōuersus retro se. vidit quendā cū sequentē 7 numerantē vestigia sua. Et interrogauit eū q̄s esset. Ille autē dixit ei. Ego angelus dñi sum. 7 missus sum numerare vestigia tua 7 dare tibi mercedem pro labore. Hoc audiēs ille fortior 7 promptior factus est. 7 adhuc longius posuit cellam. Hec in vita patz.

Conuersus quidā laborauit in coquina. quē beata virgo cōsolata est. Exemplū. II.

Egit q̄ vii^o deuot^o frater
laicus q̄ erat coq̄narius fratrū
multorū. 7 ī continuo labore fuit.

Et qm̄ frequē hospites sup̄ueniebant.
extra horā cōmunis pr̄dij vel cōgē. aliqñ
vir tñ tps h̄re potuit. vt orōnes debitas
psolueret. Cōtigit q̄z vna die. vt multis
sup̄ueniētibz fratribz. tota die occuparet ī
labore coq̄ne. Tandē post cōpletoriū saq̄
tarde accessit ad orōnes psolueudas. Et
q̄sdas peculiāres oratiūculas beate Ma-
rie more solito offerebat. 7 qz fatigat^o fuit
multū ex labore. somn^o ipsū iuasit. q̄ excu-
tere a se somnū conat^o. magnā luctā ha-
buit. somno lassū corpūculū tēpente. 7
feruore deuotionis renitēte. Tūqz sic luc-
tare. apparuit ei dñā pulcerrima dicens
ei: Fili bone mibi satis fecisti vade ad dor-
miendū. de cui^o aspectu gratiofo 7 alloq̄o
est multa psolatione repletus.

Oparius quidā orauit p̄ di-
uite ei p̄ precio diurno. **Ex. III.**

Egit 8 quodaz paupere
opario q̄ panem p̄ se 7 p̄ pueris
suis lucrabat manibz suis. Acci-
dit autē ī q̄daz die vt iret ad locū vbi con-
ducebant oparij nimis mane 7 ipse nemi-
nē ibi inuenit. tūc cogitauit q̄ iret ad eccle-
siā audire missaz. Fuit ḡ ad ecclesiā 7 au-
diuit missaz deuote. rogās deuz vt daret
ei lucrari honesto labore suo ita q̄ posset se
7 vxorem 7 pueros nutrire ī hac vita sine
peccato. 7 deuotiōe detēt^o cū diu remāsis-
set. redijt ad locū vbi cōducebant oparij
nimis tarde ita q̄ oēs erant iam cōducti.
Tūc fuit desolat^o sic ille ī cui^o domo non
erat fortassis panis. nec argentū. 7 dū tri-
stis d̄ loco cōductionis recederet. cogitās
q̄d posset facere. obuiāuit cuidam diuiti
burgēsī. q̄ q̄siuit ab eo cur nō esset cōduct^o
Qui dixit ei quō sibi ptigerat. 7 quō au-
dierat missā. 7 sic neglexit seipsū ibi. Tūc
cogitauit ille diues q̄ orōes sue essēt bonę
7 dixit ei: Vade itez ad ecclesiā ista tota
die. 7 dabo tibi q̄ntū dabo ceteri oparijs
meis. 7 ora bono corde p̄ me. Ille autē gau-
dens q̄ inuenerat vbi posset lucrari. 7 fuit
ibi tota die manibz cōpositis 7 genubz fle-

xis p̄ diuite rogās deū. 7 diues misit sibi
comedere sic ceteris oparijs. Sero rediēs
habuit. xij. denarios sic 7 aliq. et addidit
sibi vnū panē vltra. 7 dum rediret ad do-
mū suā 7 ad pueros suos. obuiāuit ei chr̄i-
stus ī similitudine hoīs senis honesti 7 bñ
īduti. Et dixit ei q̄ntū dedit tibi diues ille
illo die p̄ fuitio tuo? Rñdit. xij. denarios
7 vnū panē. Tūc dixit illi senex. vade ad
eū 7 dic ei q̄ male soluit. 7 nisi melius sol-
uat 7 pl^o det tibi male erit tibi. Tūc ille
rediit ad diuitem 7 dixit ei. vn^o senex cui
obuiāui. remittit me ad vos dicēs: q̄ vos
nō dedistis mibi sufficientē mercedē. 7 di-
xit mibi. q̄ dicerē vobis q̄ nisi meli^o solua-
tis mibi. male erit vob. Tūc diues dedit
sibi quinqz solidos psilenses. 7 ille recessit.
Et iterū obuiāuit seni 7 dixit: q̄ adhuc n̄
soluerat sufficient^o. 7 q̄ rediret 7 diceret si-
bi q̄ adhuc daret sibi pl^o. 7 tūc ille redijt
7 diues dedit sibi centū solidos 7 vnā ve-
stem. Et eadē nocte apparuit ei dñs ī vi-
sione dicēs: q̄ nisi ille idē paup̄ oparius
rogasset p̄ eo mortuus fuisset illa nocte 7
dānat^o. Tūc diues ille cōpūct^o meliora-
uit statū suū 7 vitā. 7 cepit dare elemosy-
nas largas 7 ecclesias frequentare. 7 opa
bona facere. ita q̄ postmodū ī bono statu
mortuus est. **Frater iohan-**
nes quidam voluit viuere sicut
angeli. Exemplum. III.

Hbas iohānes dicebat
fratri suo maiori. vellē secur^o es-
se sicut 7 angeli securi sūt 7 nihil
opantes. s̄ semp tantūmodo deū laudan-
tes. Et piecto pallio suo. egressus ē ī here-
mū. factaqz illic septimana regressus ē ad
fratrē suū. Tū autē pulsaret ostiū. illi non
aperuit frater dicēs: Tu q̄s es? Et dixit:
Ego sū frater Iohannes. Respondit ei:
Frater Iohannes angelus factus est. et
vltra inter hoīes non est. Ille h̄o pl^o pul-
sabat dicēs: Ego sū Iohānes. 7 noluit
ei aperire vsq̄dū dies luceret. Mane autē
facto aperiens ostiū dixit ad eum: Ho-
mo es et necesse habes operari vt pasca-
ris. Tūc ille proiecit se ad pedes eius di-
xit: Indulge m̄ abba. Hec in vitas patrū

Exempla

Frater dixit: opamini cibum qui nō perit. Exemplū. V.

Quidā frater pegrinus venit ad abbatē siluanū i mōtē silvanā. et vidit q̄ fratres opabant. et dixit eis: Quare opamini escā que perit? Maria optimā ptem elegit. Tūc senex dixit discipulo suo zacharię. da illi codicem vt legat. et mitte illū i cellulā q̄ nihil habet. Hora autē nona circūspiciebat viā ille frater. si forte vocaret euz ille senex ad comedendū. Postq̄ trāsijt hora nona. venit ad senē et dixit ei: Quid comederūt frēs hodie abba? Cūq̄ senex fateret q̄ sic. Ac ille. quare me nō vocastis? Tūc dixit ad eū abbas siluanus. Tu hō spūalis es. et nō habes necesse hac esca. Nos autē tāq̄ carnales opus habem? comedere. ideo opamur. Tu autē bonā ptē elegisti. legis oī die et nō vis carnalē escā recipe. Qd̄ cum audisset. cepit penitere et dicere. idulge mihi abba. tūc rīdit siluanus. q̄ necessaria est martha Marie. Propt̄ martham enim Maria laudat. Hoc in vitas patrū.

Laborando et orādo saluat homo. Exemplū. VI.

Quidā tpe abbas Antonius dū resideret i heremo. spū tēptat? accidit. cogitationibz diuīsis implicatus dicebat ad deū: Dñe saluari desidero. s̄ cogitationes varię me nō pmit tūt. Quid faciā i tribulatiōe mea. vlt̄ quō saluari valeā dignant̄ oñde. Et post paululū surgēs quendā sibi similit̄ cōspicatur sedentē torquentē funiculū. et surgentē ex ope et orantē. Erat autē angel? ad emēdationē Antonij destinatus. a q̄ hūc smonez audiuīt. et tu ita faciēs Antoni saluaberis. Et ille sūmo gaudio cumulat? accepta. cōfidentia saluabat. Hoc in vitas patrū.

Labor p̄sens nihil ē respectu pene future. Exemplū. VII.

Erat quidā senex in heremo interiori p multos annos in abstinentia. et i studio spūali nimis laborans. Adueniētes ad eū quidam fratres admirati ei? p̄seuerantiā dicētes:

Quō toleras istū tam arduū et solitariū locū pater? Quibz ille rīdēs ait: Oīs labor totius t̄pis q̄ hic dego. nō dū vni? labore eternoz tormētoz gehennę spatiū est. Oportet enī nos inq̄t i puo tpe vite istius sustinere laborē et macerare passiones corporis nr̄i. vt iueniam? in illo futuro seculo p̄petuā recōpensationē. **Lachryme Lachryme delēt totū purgatorium. Exemplū. VIII.**

Quidā mulier lachrymas christi multū honorauit. p tanto vt de? daret ei lachrymas compūctionis. p q̄s euadere posset eternā mortē. quā de? exaudiuīt et sibi tātas lachrymas cōpūctionis dedit. q̄ totā penā deleberet quā deberet i purgatorio sustinuisse.

Laus humana.

Laudē in bonis opibz querere est danabile. Exemplū. IX.

Quidā senex dixit: qui ab hoībus ampli? honorat ac laudat. nō pūū damnū aīę patit. q̄ autē penit? ab hoībz nō honorat. supnaz gloriā a deo accipiet. Itē dixit: Sic fieri nō pōt vt simul herba nascat? et semen. ita impossibile ē vt laudē et gloriā secularium hōītes. simul etiā et fructū faciam? celestē. Itē dixit: Sic thesaur? manifest? minuet? ita et virt? deperit publica. Nā sic cēra a facie soluit? ignis. ita et aīa p laudē resoluta perit ab intētiōe sua. Item dixit: Qū cogitatio vang glorię vel supbię te īpugnat. p̄scrutare te ipsū si oīa mandata dei fuasti. Si inimicos tuos diligis. si gaudeas i gloria inimici tui. et si p̄tristaris i deiectione ei? et si apud te habes qm̄ fr̄? inutilis es. et oībz hoībz plus peccas. et neq̄ tu grāde aliqd sapias tanq̄ aliqd feceris. scies q̄ elata cogitatio oīa bona dissoluit.

Loqui.

Qñ de bonis loq̄mur tūc angeli sunt p̄sentes. Exemplū. X.

Erat quidā vir magn? de sanctis senioribz. cui talem grām christ? donauerat reuelāte ei spū sancto. vt videre posset qd̄ aliq̄ n̄ videbāt.

Referebat g sancti pūb dicēs: q aliqui q̄s plurimi fr̄es sedentes sū loq̄bant̄ int̄ se. et cōferētes de s̄c̄t̄ scriptur̄ q̄ ad salutez p̄tinent aīaz. stabāt ḡ circa eos s̄c̄ti angeli letātes. in hilari vultu cōsiderantes. delectabant̄ enī de colloquio dei. Cū autē aliud q̄dēq̄ int̄ se loquerēt̄. statim āgeli s̄c̄ti recesserūt longi⁹ indignātes p̄ eos. Veniebāt aut̄ porci sordidissimi ⁊ mortu plenī. et volutabāt se int̄ eos. Demones etiā in specie porcorū delectabāt̄. p̄ sup̄flam ⁊ vanā loquelā eorū. Bt̄is aut̄ senior h̄ videns abiit in cellulā suā. et p̄ totā noctem cū grādī fletu et eiulato gemēdo et flendo flebat miseras n̄ras. Exhortabat̄ enī fr̄es dicēs: Cavete fr̄es a multiloq̄o. et ab ocio s̄is s̄monib⁹ linguā cobibete. q̄ malus iter⁹ aīe generat̄. et nō intelligim⁹ quō p̄ h̄ deo et sancti ei⁹ odibiles sum⁹. Dicit enī scriptura divina: Per multiloq̄a nō effugies pctā. Hec enī ifirmā ⁊ vacuā efficiūt mentē atq̄ aīaz n̄ram. Hoc in vitalpatz.

Bona loqui et audire. inducit ad p̄fectionem. Exemplū. XI.

Virū valde dilectū et familiārē habuim⁹. Philippū nobilem militē. memorabilis vite p̄fectissimū virū. in q̄ istud memorabile frequēter adiūtū. q̄ totū tps suū v̄l in oīo ne aut deuotiōe cōtinua. vel in s̄c̄tis collationib⁹ expendebat. Ponerat enī mltos valde religiosos viros et fēminas q̄s ī grege lōbardie burgūdie puincie gallic flandrie atq̄ brabantie p̄tib⁹ q̄redo lustraue rat. Quorū v̄tutes mores et v̄ba cū miro fernoze et desiderio referebat. et ad meliora p̄ h̄ mētes audiētū excitabat. Sz ⁊ auditores suos et collocutores mira oris grā cōpellebat vt sibi aliqd dignū relatu q̄d audissent vel vidissent. in facto vel ī dicto bonorū exponere dignarēt̄. Et p̄ h̄ q̄dē v̄l tra q̄s credi pōt in eo tantā deuotiōez. tantam leticiā. et tūm desiderin⁹ excitabāt. vt istis sol⁹ viuere credebāt. Si q̄d v̄o extra neū audire cōtigerit. q̄si esset pcussus ī capite. cū mira anxietate spūs faciē aūtebat. Nec frustrat⁹ ē fructu oris et auris bonorū

scz q̄ libent̄ ptulit et audinit. cū ⁊ de⁹ miro modo cū remunerauit etiā in p̄senti. **V**ir enī habuit de oīb⁹ p̄nis bonis necessariū vitę et victū. et tū octo monasteriorū cisterciensiu ordinis sū dator extitit indefessus. exceptis cōgregationib⁹ beginaz q̄s v̄sq̄ ad q̄nq̄ miliaria ī diūsis loc⁹ ⁊ eo āpli⁹ in christi hūitio mācipauit. Ecce q̄d sit bonifamē. **Sancti p̄res loquētes d̄ diuinis obliti sūt cibū sumere.**

Exemplum. XII.

Quidam de sanctis senioribus salutatiōis causa. p̄fect⁹ ē ad aliū seniorē heremitaz. Qui cū oī gau dio cū suscepit. p̄ cui⁹ etiā aduētū parauit ad refectionē senior lenticulę cibū coctuz: dixerūtq̄ int̄ se vt p̄us ex more cōplerent oīones et psalmodiā et postea cibū capēt. Cū aut̄ ingressi fuissent psallebāt. totūq̄ psalteriū cōplenerūt. Nā et de s̄c̄pturis s̄c̄tis legentes duos p̄phetas recitauerunt. Jamq̄ dies abierat noxq̄ s̄lī recedebat: Dū ḡ orarēt ⁊ intēte psallerēt. illuxit alia dies. et tūc p̄mum intellexerūt q̄ iam nox trāisset. Itēz aut̄ int̄ se de v̄bo dei loquētes. et spūales sibi sensus exponētes. factū est vt circa horā nonā salutātes se inuicez ita reūteret̄ senex q̄ venerat ad cellā suam. Nā refectionē cibi q̄ patus fuerat. obliti sūt accipe. dū cibū spūalē accipēt. Vesp̄e aut̄ facto tūc senior inuenit cibū ollā plenā sicut pata fuerat. et cōtristat⁹ dixit: Deu quō obliti sum⁹ pcipe pulmentum istud. Hoc in vitalpa. **Quattuor virtutes quattuor heremitarum.**

Exemplum. XIII.

Egitur in vitalpatruz. q̄ erāt q̄ttuor heremite in vna domo. q̄ heremite q̄dā vice int̄ se p̄ s̄c̄tā v̄ba ceperūt req̄rere vn⁹ alterz. q̄ diceret vnus q̄sq̄ suā v̄tutē. in qua q̄s sibi p̄fectus esse crederet̄. Un⁹ dixit q̄ esset multū humilis instantū q̄ null⁹ esset in toto mūdo q̄ videret̄ ipso p̄ior. Alter dixit q̄ esset patiens. Tert⁹ q̄ libet̄ d̄ deo audiret loq̄. Quartus q̄ libent̄ oraret. Ecce cōcordit̄ orauerūt vt eis de⁹ manifestaret̄ q̄s eorū acceptabilior

Exempla

esset. Audierunt vocē dicēte. Prīm⁹ me ce-
pit. Secūdus tenet. Tert⁹ ligat. Quar⁹
me portat quāq; vult. **Quidā por-
tauit p̄ trienniu lapidem in ore**
Exemplum. XIII.

Occubant fratres de aga-
thone abbate. q̄ p̄ trienniu lapi-
dem in ore suo portabat donec taciturnita-
tem tenere disceret. **Quidam trigi-
ta ānis seruauit silentiū. Ex. XV**

Quidam sanctū theodo-
nam ī sua cella clausū z solitariū
ut dicebat trīgita ānis silentium
tenēte. De q̄ dixit socrates. Theodonas
p̄ triū miliū monachoz. scientissim⁹ greca-
rum et latinaz lra. z. triginta annis ta-
cuisse fert⁹. **Paulus simplex tenuit
silentiū ex iussu sancti antonij.**

Exemplum. XVI.
Paulus simplex relicta vr-
ore et possessiōe ad abbatē anto-
niū prexit. p̄ma nocte iussus est ab eo ut eū
expectaret orans donec rediret. Qui stetit
orās ante cellā senis in estu toti⁹ dici z ro-
re noctis nūq; se mouēs. Cū hō semel in
p̄regatione fratru interrogasset. q̄s p̄us fu-
isset. chust⁹ an p̄phete. verē datus anto-
nius eū abire ei silere p̄cepit. Qui statū re-
cedens silentiū vsq; ad p̄is imperiū obser-
uauit. **Senex q̄daz noluit d̄ sup-
celestib⁹ loqui. Exemplū. XVII**

Quidam anachoreta cuz
venisset ad quendā abbatē. susce-
pit eū q̄ leticia. et cū se alterutrū
amplexi fuissent. cepit anachoreta de scrip-
turis sanctis et reb⁹ celestib⁹ cōferre. Tūc se-
nex vertit faciē suā ad aliū frēm. et nulluz
dedit ei m̄sum. Iste hō vidēs q̄ non loq̄-
retur ei. egressus ē tristis. z dicit discipulo
suo. Sine causa tāti itineris laborē assūp-
si ut venire ad eū q̄ meū loq̄ dedignabat⁹
Ingressus aut⁹ discipulus dixit ei. Pro-
pter te venit iste hō magn⁹. z tu nō vis loq̄
cū eo. Rēdit ille. De supiorib⁹ est et cele-
stia loq̄. ego aut⁹ de inferiorib⁹ sū. z trena-
vix loq̄ possū. Si in locut⁹ fuisset d̄ passio-
nib⁹ monachoz. forsītā ego m̄dissē ei. Si
aut⁹ d̄ celestib⁹ loq̄. ego me nescire p̄fiteor.

Egressus ḡ discipul⁹ dixit ad anachoretā
Senex iste nō vult de supcelestib⁹ loq̄.
S̄ si q̄s de passiōib⁹ ei⁹ ei locutus fuerit m̄-
det ei. Ac ille cōpūct⁹ in h̄ mōe ingressus
ad senē dixit. Quid faciā abba. q̄ passio-
nes cordis dñi ant⁹ m̄. Tūc senex respexit ī
eū gaudēs et dixit. Nodo bñ venisti p̄.
Aperiā ḡ os meū z impleto illud bonis tu-
is. Et ex h̄ mōne ille edificat⁹ dixit ei. In
veritate bona ē vita h̄ quā tenes et vera.

**Philosophi dilexerunt taciturni-
tatem. Exemplum. XVIII**

Res philosophi interro-
gati q̄liter sic taciturnitatē ama-
rent. Rēdēs p̄mus scz socrates
dixit. Loq̄ me sepe pēnituit tacuisse nūq;
Secūdus phus dixit. Null⁹ stult⁹ tacere
pōt. Tert⁹ phus dixit eis. Os vñū et au-
res duas a natā recepimus. quasi diceret
Multa debem⁹ audire. pauca hō loqui.
**Sancimonialis quō punita ē
propter loquacitatē. Ex. XIX.**

Alit q̄dam sancimonial⁹
q̄ carnis q̄dem cōtinentiā hñs. s̄
p̄ccatē et stultiloquiū nō redi-
nabat. Hēc cū defuncta esset. et in ecclia se-
pulta esset. nocte eadē vidit custos ecclie
eam ante altare adduci. et p̄ mediū secari.
et ps vna igne cremabat⁹. et alia remane-
bat intacta. cui⁹ cōbustionis signū ī mar-
morib⁹ apparebat. ac si ibi mulier corpali⁹
fauisset cōcremata.

In discipulo de tempore.

Loquētib⁹ bona et deifica assistūt an-
geli. s̄ loquētib⁹ mala assistūt diaboli. ser-
xcviij. h̄. Itēz bñs Ignaci⁹ sp̄ noīauit
iesum. q̄ h̄ nomē fuit scriptū in corde suo.
Hoc q̄re ser. xcvi. E.

Lusores.

**Lusores quō crucifigūt et vul-
nerant iesum christū. Ex. XX.**

Quidā honest⁹ vir ī nocte
sancta pascenes ad matutinas
surgēs trāsivit an cellariū in pla-
tea ī q̄ iuvenes lusores ad ludū tesserū se-
dentes blasphemis z iuramētis inice p̄te-
debāt. Trāsies aut⁹ cit⁹ inenit hoīez quē-
daz ignotū plagatū miserabilē z sāguine

cruentatū. q̄ cū q̄reret actorē lēſionis tāte q̄s eſſet. **R**ūdit. **I**ſte iuuenes q̄ h̄ in cellario ad teſſeres ſedent. **M**ox igit̄ ingreſſus cinis ludētes duris h̄bis interrogauit. cur hōiem ignotū ingreſſū ad eos taz crudeli h̄teraeſſet. **A**ttōniti iuuenes negāt aliquē ad eos intrāſſe. **P**oſtq̄ h̄o nullū ab eis h̄bo vel vertere laceſſitū cōſiderarēt. mox cū cine ſurgētes oēs q̄runt hōiem cruenta tum nec inueniūt. **C**ōuerſi ſinguli ad ſeipſos adūit q̄ cū iuramētis ⁊ blaſphemijs ſuis rursus chriſtū vulnerauerūt. et contumelijs martyricauerūt. **U**n̄ **A**p̄ls. **R**urſū crucifigentes filium dei. **L**uſor piecit ſagittā verſus celū. **Ex. XXI**

Quidā nudatus ludo teſſerū. adeo deſpatus eſt. vt arripit arcu ſagittā in aerem iaceret. quaſi in ipſuz celi dñm p̄cuſſur⁹. ⁊ mox reuerſa ſagitta ante faciē iaciētis. ſanguine recenti totaliter infecta repta eſt. **Q**ui terrius et cōpunct⁹ cōfeſſus eſt. et vitā ſuā cū mira patia et correptione correxit. **H**ec gult. **L**uſor tradidit ſeipſuz demonibus. **Exemplū. XXII.**

Quidā fuit qui cum ludet ad taxillos et om̄ia amiſſet. **U**no denario tantū excepto. diabolus ſe cū corpe et aīa tradidit. et in ſignū hui⁹ poſt multas blaſphemias ei denarium piecit. et cū mane facto ſolus iret p̄ viā obuiant duob⁹ demonib⁹ i ſpecie humana. qui dixerūt ei. q̄ eſſent dñi ſui demones q̄bo ſe tradiderat. **E**t in ſignū hui⁹ denariū quē piecerat oñderūt ei. et dixerunt q̄ iret ante eos q̄z venerāt ad eū ad ducēdum ad locū ſuū. **Q**ui rogauit eos vt p̄mitterēt eū redire ad domū ſuā. et q̄ poſt duos dies ſeq̄ret q̄cunq̄ ire vellent. **Q**uoz factū eſſet p̄ma die māſit in domo ſua triſtis et deſperās. non tñ alicui pandens. neq̄ comedēs. neq̄ bitens. **C**ū aut̄ die ſequenti quedā mulier trāſiret aī domū ei⁹ paup̄. et infantulū int̄ brachia portās. petens p̄pter tecum de pane ſuo. **I**lle dixit q̄ non daret ei niſi peteret amore dñoz ſuorum. ſ. demonuz. cum quib⁹ erat itur⁹ q̄bo ſe tradiderat. **N**illa facere abboruit. ſed

iuuit ad amicos illius ſuadens eis vt requirerent ab eo diligēter qd̄ eſſet. qd̄ ille dixerat. et eū caſtodirēt. **Q**uoz cum feciſſent ⁊ ille eis totam veritatē manifeſtaſſet. incepit clamare. **E**cce veniūt vt me ſecū deferant. ſinite me ire. ne violēter me rapiāt. **C**ū autem illū detinerēt. et ad p̄nitentiā puocarent. demones inuiſibiles ab eis eū int̄ manus eoz p̄ſtrauerūt et eū occiderunt.

In diſcipulo de tempore.

Luſor qui iurauit p̄ oculos dei et excatus eſt. **H**oc quere ſer. xij. 3.

Item chriſtian⁹ luſit cū iudeo. ⁊ iude⁹ blaſphemauit chriſtū et mariā matrē eius et ſubitanee obiit. et chriſtianus factus eſt amens. et vitā dira morte miſerabilit̄ finiuit. ſer. xij. **R**. **M**iles erat luſor magnus quē diabolus de ludo ſuſtulit cum corpe ⁊ aīa. ⁊ abduxit. qui ampli⁹ nō eſt viſus. ſer. xij. **Q**. **R**ufus diſcipulus beati **C**yrilli epi dānatus eſt p̄pter ludum. **H**oc quere ſer. xij. **M**.

Luxuria.

Puer in heremo nutritus cōcupiuit anſeres. i. mulieres.

Exemplum. XXIII.

Iuuenis heremita qui in heremo a puericia nutritus fuit. iuit cū abbate ſuo ad ciuitatem. **E**t cū vidisset mulieres in chorea. et quid eēnt ab abbate q̄ſiuit ſollicite. **C**ui abbas anſeres ſunt. **E**t reuſus puer ad clauſtrū flere cepit. **C**ui abbas: **F**ili qd̄ vis: **P**ro volo comedere de illis anſerib⁹ q̄s in ciuitate vidi. **L**unc abbas cōuocat⁹ fratrib⁹ dixit: **C**onſiderate fratres mēte ſollicita. q̄ piculoſum eſt mulieris aſpect⁹. nā h̄ innoceus puer q̄ p̄us mulierē non viderat. in heremo nutritus fuerat. et ſolo viſu mulieris igne carnalis cōcupiſcētię eſt accenſus et inflāmat⁹. **N**ūc nihil tam dānoſū bonis morib⁹. q̄s in aliq̄ ſpectaculo reſidere. ⁊ mulieres ſollicite iſpicere. **D**anid enī oculos ſuos iniecit in mulierē. et illicito appetitu ductus. homicidium et adulterium perpetravit. et niſi incaute mulierem reſpexiſſet. in tantā temptationē carnis minime incidisset. **H**oc **P**etrus de amore.

Exempla

**Filius regis qui concupiuit
demonēs qui seducunt homines**
Exemplum. XXIII.

Quidā rex filios mares ha-
bere non poterat. Tandē autē na-
scitur ei filius. s̄ pitissimi medici dixerunt
q̄ si infra decē annos solem videret. oculo-
rum lumine p̄uaretur. Rex audiens exci-
dit spelūcam in quadā petra. et ibi filium
vsq; ad tps̄ p̄dictūz inclusit. et eū ibi vsq;
ad tempus p̄dictū diligēter nutrire fecit.
Finito autē decimo āno. puer de ātro redu-
citur. nullaz mundanarū rez p̄ visū h̄is
noticiā. tūc oīa oīdebant ei. in vno loco
viri. et in alio loco mulieres. et sic de alijs
rebz. Interrogat h̄o nōibz singularz rerū.
cum nomē muliez sollicite q̄reret. Unus
in ioco dixit. Demones sunt q̄ seducūt ho-
mines. Dñs igit sibi oībz. interrogauit
rex puer. qd sibi magis placeret ex oībz
que vidisset. Puer r̄ndit. Demones q̄ se-
ducunt homines. Vide ḡ allectina res est
mulieris facies. **Sacerdos in ago-
ne dixit recede igniculus adhuc
viuit.**

Exemplū. XXV

Quidā sacerdos deuotus
cōmissam sibi eccliam cū magno
timore regebat. Qui ex pte ordi-
nis accepti p̄sbyterā suā quā in vxorē ha-
buit ante sacerdotiū vt sororē diligēs. sed
eam vt pestē fugiens. ad se p̄pius accedere
nō sinebat. Anno autē quarto ordinis sui
ḡui febre correptus. et ad extrema est ductus.
Cūq; p̄sbytera eū respiceret. solutū iaz mē-
bris quasi in morte distensis. añ nares ei
apposita si qd spiraculū ei inesset volebat
dinoscere. Vile sentiens cui tenuissimus i-
erat flatus. q̄to nisu valuit erupit dicens.
Recede mulier a me. adhuc ignicul⁹ viuit
paleam tolle. **Hec Greg.**

**Leo papa abscidit sibi manū
quam mulier osculata fuit.**

Exemplum. XXVI.

**Leo papa in die resurre-
ctionis christi cū missam celebra-
ret. et fideles cōmunicaret. qdā mulier ei
manū osculata fuit. et ex h̄ in eū carnis ve-
hemens temptatio insurrexit. vir dei eādē**

manū se scandalizantē penit⁹ amputauit
et se reiecit. Interea murmur oriebatur i
p̄plo. cur summ⁹ p̄tifer diuina more soli-
to nō celebraret. Tūc Leo ad brāz h̄ginē
se cōuertit. et eius puidētie totalit se cōmi-
sit. Illa h̄o cōtinuo sibi affuit. et suā ma-
nū sanctissimis suis manibz restituit. et re-
formauit. iubens vt pcederet et sacrificiū
suo filio imolaret. Leo igit papa oī p̄plo
qd sibi cōtigerat publicauit. et manū resti-
tutam oībz oīdit. Hoc valet ad tactū mu-
lieris. **Sener quidā dixit mor-
tuum est corpus meū. et imp̄gna-
uit puellam.**

Exemplū. XXVII

**Rat senex infirmatus cū
in egyptū ire vellet. vt fr̄es min⁹
guaret. et dixit ei abbas moyses
Non vadas. qm̄ in fornicationē casurus
es. Qui tristat⁹ dixit. Mortuū est corp⁹
meū. et tu mihi ita dicis. Cū ḡ inisset et q̄-
dam h̄go ex deuotione ei p̄misset. ille cō-
ualescēs eā violauit. q̄ cum filiū peperisset
senex puer in vinas suscipiens. in die ma-
gnę festiuitatē q̄ instituta erat ecclīa fratrū
corā multitudine intrauit. Cū autē oēs fle-
rent. dixit. Videq; infantē hūc. filius est i-
obediētis. Caute ḡ vobis fr̄es. qz in sene-
ctute h̄ feci et orate p̄ me. et p̄gens ad cel-
laz suā. ad p̄stinū statum puenit. Hoc in
vital patrū. **Quidā propter tēp-
tationē carnis. piecit se ad pedes
bestie vt eum deuoraret.****

Exemplum. XXVIII.

**Rachitus refert de seipso
dicens. Ego cū aliqñ temptati-
one carnis vrgerer. timens indicare m̄ḡo
meo. Abij ad quendā senē iam septuagē-
nariū. q̄ solitari⁹ in heremo habitauit. et ei
anxietatē meā retuli. q̄ dixit mihi. Nō sit
tibi noua res quā pateris. Nā et ego vt vi-
des admodūz senex. p̄ q̄draginta q̄ttuor
ānos in cella ista saluti meę vacās. h̄mōi
temptationē vsq; ad p̄ns sollicitoz. malui
magis mori. q̄ illecebris p̄sentire. Vnde
hinc semel egressus nudū me añ speluncāz
cuiusdā fere pieci. vt ipsa veniēs deuora-
ret me. S; cū illa veniēs a capite vsq; ad
pedes me lambuisset. cogitās q̄ forte deus**

mibi parceret ad cellas redi: Et ecce postmodum diabolus se transfigurans in speciem cuiusdam puellae quam aliqui viderant et super genua mea sedens ita me comonuit. ut pene me cum ea coisse putarem. Frat' igitur dextra mea percussit eam. et statim euauit. Sed per totum biennium fetores manus quae eas percussit ferre non potui. Inualescente igitur temptatione. auxilium ad desertum prexi. et inueniens modicum serpentem manu eum tenens et caput eius fricando coterens ad genitalia mea posui. ut morsu eius perirem. Cumque nec sic me momordisset: audiui hanc vocem ad me descendente. vade in pace. obsequium tibi molestari. ut infirmitatem tuam cognosceres. et ad auxilia diuina consurgeres. et sic ad propria reuertens cum fiducia usque huc hic sedeo.

Maria liberauit adulescentes a temptatione carnis.

Exemplum. XXIX.

Miles quidam etate adulescens cum quodam milite domo suo a quo beneficius erat habitaret. Et licet etate floretet. amplius tamen florebat virtute continentiae. Inuidia operante diaboli ab uxore domini sui quissime cepit temptari. Qui cum per annum eadem incessanter temptatione laboraret. iamque ei intolerabilis esset semota verecundia domine suae quod pateretur aperiri. a qua repulsum passus amplius affligebatur. Casta enim erat matrona et viro suo fidelis. Veniens ergo ad quendam heremitam passionem suam illi cum lachrymis exposuit. Cui vir sanctus fiducialiter respondit: Ego tibi dabo consilium. ut desiderium tuum consequi effectum. Per annum inquit singulis diebus si fieri potest. in ecclesia domini nostrae dei genitricem Mariam centies cum totidem versibus angelica salutatione salutabis. et quicquid volueris pillam obtinebis. Sciebat enim quod castitatem amatrix. iuuenem castum. licet in errore positum. non desereret. Cumque iuuenis in multa simplicitate domine nostrae inunctum obsequium impenderet. die quadam sedens in mensa domini sui. recordatus est quod dies eadem terminus esset anni. et statim surgens equum suum ascendit. vicinamque intrans ecclesiam orationes

solitas expleuit. Qui cum exiret de ecclesia. vidit matronam pulcherrimam equum per frenum tenentem. miratur quoniam esset illa: Respondit. placet ne tibi species mea: Respondit. mihi. nunc pulchriorem te vidi. Illa subiunxit: Sufficeret ne tibi si me posses in uxorem habere: Cui cum responderet. Cuilibet regi bene posset sufficere species tua. et beatus quod iudicaret tuo consortio dignus. Subiecit illa: Ego uxor tua ero accede ad me. et dabo tibi osculum. Dixitque: Modo iunguntur nuptiae. et tali die coram filio meo perficientur. Ex quo homo cognouit eam esse matrem domini. Et ab illa hora a temptatione praedicta liberatus est. ut etiam uxor domini sui miraretur. Hec cum heremite recitasset per ordinem. ille genitricis dei pietatem simul et humilitatem ammiratur respondit: Ego interesse volo diei nuptiarum tuarum. interim de rebus tuis disponas. Quod cum fecisset et heremita venisset ad diem praefixum. Dixit iuueni: sentis aliquid doloris. Respondit illo: Non. Cum secundo post horam ad ipsum ab eo sciscitaret. Respondit: Nunc sentio. Qui post paululum agonizans spiritu exalauit. et celestem thalamum permissas nuptias celebraturus intrauit.

Luxuria ostendit se iuueni in specie turpissime mulieris.

Exemplum. XXX.

Quidam sanctus pater in fantula in silua nutrierat. Qui cum ad annos pubertatis devenisset. valde a spiritu fornicationis vexabatur. et volens ad seculum causa libidinis redire. Et sic cernens vir sanctus multum doluit. Et cum per duos annos in illa temptatione blandis exhortationibus retinisset eundem. Ad ultimum dixit: quod nullo modo sustinere posset. Dixitque eidem vir sanctus. Vade ergo et duc uxorem et in matrimonium poteris saluari. Accepit iuuenis. Et tunc dixit vir sanctus: Unum ergo de gratia peto. ut antequam ad seculum redeas. quod prius ad fontem qui est in silua accedas. et ibidem quadraginta diebus ieiunare debeas. rogans dominum ut tibi uxorem bonam largiri dignetur: hoc est magnus dei donum. quod Ecclesiasticus xxviii. scribit. Mulieris bone beatus vir: Accipe de pane in quantum velis: Accepit iuuenis

Exempla

Cum aut p viginti dies ieiunasset dum i
ozone plisteret. maximuz sentit fetorem. q
cum p spaciuz duaz horaz excreuisset. ta-
dem vix tolerare poterat. Et ecce quedaz
mulier turpissima oculis lippa ac etiā sca-
biofa tota. ex qua qdem muliere fetoz ille
pcedebat apparuit iuueni dicens: Ubi es
amice p multū tps te q̄siui. multum te di-
ligo. sup oēs te appeto. Quasiuit iuuenis
Quid vis tu turpissima. ac etiā feditate i-
tolerabili induta? Inqt illa: Te volo. te
cupio. p te huc veni. multuz te q̄siui. volo
q̄ dormire debeas meū. Tūc iuuenis ce-
pit in ei⁹ faciē spuerē. Absit a me q̄ talem
habeā amicā tam sordidam. tam turpem
Rursū inqt ille: Quis es tu? vnde venis?
aut quō vocaris? Rndit illa: Ego sū pec-
catū luxurię. iam sunt duo anni q̄ cepi te
q̄rere. et h̄ qñ pmo temptatiōes carnis se-
listi. Inqt ille: Si sciuissem q̄ pctm luxu-
rię ita feridum esset. et etiā tam abomina-
bile. nunq̄ ad mundū reuerti voluissem.
āmodo seruabo deo x̄ginitatē. Et reuēns
ad virū factū bmoī visionē sibi narrauit
Rndit vir sanct⁹ cum gaudio: Si vsq̄
ad q̄draginta dies expectasses. maiora ti-
bi reuelata fuissent. et iuuenis deo fuiens
in x̄ginitate pmāsit. Hoc in vitaspatriū.
Mulier q̄dam impetijt pul-
crum iuuenem.

Exemplum. XXXI.
Mulier q̄dam in pulcrum
quendā clericū iuuenēz oculos i-
iecit. vt ei diceret: Si meis volueris vti
amplexib⁹. oīa mea tua erunt. Quo pluri-
es recusante. illa eum corā iudicib⁹ de op-
pressionē accusauit. Disso ergo eo per iu-
dicem i locū dānatoz. Illa stimulāte lu-
xuria dementatā ab eo se simulās murū p
scalam ascendit. deorsū se p̄cipitauit ad cō-
mixtionē illum sollicitauit. h̄ non perfecit.
Quo cognito. iudices inocentē extrahē-
tes. tanq̄ magū et maleficiū miserūt i ignē
Qui cū arderet ita vt cum patētib⁹ costis
pulmo videret. Ave maria cūctis audie-
tibus declamabat. mox vn⁹ mulieris co-
gnatus stipitez ori illius immittens dixit:
Ego auferā oīones illas. et suffocauit eū.

Cui⁹ ossa in cāpo sepulta mltā miracula fe-
cerūt. et sup tumbā eius ecclesia est fabri-
cata. Hec Arnoldus.

Clericus quidā in foro dixit
ad mulierē p̄para te ad cōmixti-
onem. **Exemplum. XXXII.**

Quidā clericus mulierem
quandaz turpē amabat. Veni-
ens autē parisi⁹ in oī sapia et de-
notione pficiebat. et sic ad ppria remea-
nit vbi a p̄dicta muliere turpiter agitat⁹
Ille eam in plateā publice deduxit ad cō-
municandū sibi. q̄ aliter pctm fugere non
potuit. a q̄ illa pfusa audinit eū tria docu-
menta in scholis didicisse. Primo vt deū
sup oīa timeā. q̄ vbiq̄ p̄sens est. Secun-
do q̄ iam ordinat⁹. vt sacrilegiū fugiam
trāsgressionē voti. furtū. imundiciā. z ido-
latriam q̄ oīa trāscredior. si tecū cōicaue-
ro. p̄ter cetera icōmoda sequētia. pp̄ mo-
mentaneā delectationēz et vilem. Tertio
pp̄ter te incurro iram dei. scandalū. p̄mi
cōtemptū mei. et p̄nam inferni. et sic mu-
lier cōpuncta ex h̄bis suis egit p̄nitētiāz
Mulier q̄dam voluit puoca-
re virum dei et subitanee obiit.

Exemplum. XXXIII.
Quidā vir vite venerabil⁹
decreuerat. vt vltra mulierē cum
pp̄posito non videret. non q̄ spnebat sexū
h̄ ex cōtemplata specie temptationis incur-
rere metuebat vitium. Qd q̄dam mulier
audiens audacter ascendit in montē. atq̄
in eius aspectū impudētē prapit. Ac ille
paulo lōgius intuens et veniēt ad se mu-
liebria indumēta cōspiciēs. sese in oīones
dedit. et in terram faciem depl̄sit. et in ea
vsq̄ p̄stratus iacuit q̄ impudens mulier
a fenestra cellule illius fatigata recederet.
Que die eadē mox vt de mōte descende-
ret. vitam miserabilē finiuit. vt ex mortis
eius sentētia daret intelligi. q̄valde omi-
potenti deo displicuit. q̄ eius famulū au-
su improbo contristauit.

Punitio corporis valet con-
tra temptationē carnis.
Exemplum. XXXIII.
Atrona q̄dam nobil⁹ die

quadam cū in castro in q̄ manebat sola esset. subito tā valide est inflāmata. vt ignē amoris tolerare non posset. s̄ ad portariū castri descendens. vt sibi cōmisceri vellet multa instātia supplicauit. Cui ille rēdit: Quid ē s̄ dñā qđ loqueris vbi ē sensus tuus? respice deū et attende hōnorē tuū. Illa nihil hōz curans cum a portario repulsa pateret. nutu dei de castro exiens. ad flumen qđ erat ad pedē castri cucurrit. et aq̄s gelidis se imersit. et tam diu sedit donec fomirē libidinis extingueret. tūc ad portarium rediēs. et de repulsa grās agēs dixit: Si mihi dares mille marchas auri. nō modo paterer. qđ paulo añ rogauī. et rediit in locum suum.

Galtatrix subitanee obiit.
Exemplum. XXXV.

Altatrix cuz a dultero luctabatur. et cuz cessasset. subitanea morte percussa miserabiliter expirauit. **Moc Guit.**

De obitu cuiusdam luxuriose mulieris.

Exemplum. XXXVI.

Mulier q̄daz luxuriosa nimis nocte q̄o quadā anteq̄ moreretur. ad tribunal christi rapta est. ī cui⁹ circuitu vidit sanctos infinitos. aīabz hō in mediū deductis. illa ad gloriā. ista ad suppliciu vocabāt. Cū p̄dicta mulier s̄ videret. accusante cōscientia man⁹ supplicii ad iudicē tetendit. Cui⁹ ille misertus ait: Quid me rogas. da mihi minimū digitū tuum. et ego tibi manus meas. ac si diceret Da m̄ modicā fidē q̄ de vitijs te emēdes et ego tibi grām meam. sicq̄ euigilauit. Quē cū visum retulisset cuidam religiose matrone. Ait: Misera emenda vitā tuā. satis enī amonita es. At illa timuit. s̄ cito timor cessauit. Cūq̄ rurū viijs subijceret amonitioni flagella addūtur. Nam cū p̄ acerrimas infirmitates expirasset. duo canes añ domū suam se momorderūt. Superuenerūtq̄ oēs canes ville. et intrantes domū. lintheamē corpi suppositū dentibz cōminuerūt. Qui vix tandē a rusticis expulsi sunt. Cadauere hō sepulto. canes re-

teuntes ad sepulcrū ei⁹ fecerūt sicut prius. Puto q̄ aīa modicū habuerit pacis. sic multi q̄ viderūt interpretati sunt. s̄ cesari⁹.

Plaga illi⁹ qui violauit virginem. **Exemplum. XXXVII.**

Quidam violauerat quādam hōginē. q̄ dei iudiciū neq̄q̄ euasit. Nam cū ecclesiā frequentauit. mox subitanee defunct⁹ est. et ei⁹ sepulcrum vorax flāma inuasit. donec cadauer illius ex toto cōsumpsit.

Omnis luxuria extra matrimonium est peccatū mortale.

Exemplum. XXXVIII.

Egitur in vita ipsius sancti Andree. q̄ cū ipse sanctus Andreas cōcubinam cuiusdā p̄positi cōuertisset. eidē dicte cōcubine tradidit passionis iesu christi saluatoris n̄ri euāgelium. vt peccatum vitaret ardētius. q̄ hō vxor illius p̄positi adhuc suspectā eam haberet. Ideo ribaldis eam tradidit ad vitia carnis. q̄rū duo cum iam vestes suas frāgerent. volētes eam opprimere. subito ipsa clamāte ad deū. illi ceciderūt mortui. Cū autē vxor p̄positi se balnearēt. in balneo suffocata a diabolo. Mulier autē illa diuinit⁹ liberata. et per angelū p̄fortata. rogabat deū vt oēs suscitaret vt narrarent q̄tū deo odiosum erat peccatū adulterij et luxurie. Vñ illi suscitati clamauerūt dicētes: Quia adulterij et luxuria extra thōz legitimū diaboli est sacrificiū. q̄ ibi duo offerūt se. et tradunt se diabolo cuz corpe et aīa. p̄pter illā imundā sūmā voluptatē misere carnis. et p̄uant se deo et omnibus sanctis.

Adultera q̄ duos pueros necauit. quō post mortem dānata fuit et grauitē a draconibz punita. **Exemplum. XXXIX.**

Egitur in libro de donis q̄ qđā honest⁹ vir cū vxore sua sterili. plem futurā deuotū fuitio dei. ideo filiū miraclose suscepit. et fecerunt cum monachū deuotissimum deo. Parētes hō elemosynis intenderūt. ita q̄ p̄ies pauperz vocabant⁹. Vxor hō decepta a viri sui scitifero cōcepit. et peperit

Exempla

filium quē mor suffocauit ⁊ s̄ lecto absco-
dit. elemosynis nihilomin⁹ insistēdo. vno
mortuo. secūdo modo idem p oīa cōmisit
q̄ cōfisa in elemosynis morit̄ sine cōfessioe
¶ Pro cui⁹ aīa monachus fili⁹ ei⁹ opib⁹ bo-
nis insistēs. Vñ filio suo deuoti⁹ p ea ce-
lebranti. apparuit ei mater sua cū duob⁹
draconib⁹ terribilib⁹ illi⁹ totum corpus ⁊
māmillas cruciantib⁹. Quē a filio req̄sita
rūdit se dānatā esse eternalit̄. q̄ sine p̄fessi-
one p̄fisa q̄dem in solis elemosynis fuerit
defuncta. Cui⁹ fili⁹ tristis dixit sibi: Quid
volunt dracones isti? Cui illa rūdit: Du-
os filios i adulterio susceptos q̄s lactare
debui extingui. ideo hos dracones dānata
patior.

**Sanctimonialis quedam in
utero puerum suffocauit.**

Exemplum. XL.

Sanctimonialis q̄dam vi-
rens se cōcepisse ne pderet ince-
stus. partū intra se necauit. postea est in fir-
mata gūisse ob nimīā verecūdiā confessis
peccatis alijs. sup̄ ⁊ p̄cidit tacuit. sicq̄
expirauit. ¶ Pro cui⁹ aīa cū q̄dam cognā-
ta eius laboraret. defuncta ei in oīone visi-
biliter apparuit. infantē ignē in manib⁹
gestans ait: Infantēz hūc cōcepi. aīatum
hūc interfeci. vñ indefinenter illum in tor-
mentis circūfero. S̄ si de h̄ immanissimo
peccato cōfessionē fecissem. gr̄az apud de-
um inuenissem. Ex q̄ colligitur. q̄ peccata
h̄ q̄ detecta non fuerint p cōfessionē. in fu-
turo p p̄nalē tētegentur confusionem.

**Sodomita q̄dam diris cla-
moribus obiit. Et. XLI.**

Quidā sodomita p̄cussus
a deo. et ad extrema veniēs. ⁊ am-
monit⁹ p cōtritionē et cōfessioez
et sacroꝝ p̄ceptionez. rūdit despando. ad
q̄d sup̄ me diuinū auxiliū innocato? Ecce
iaꝝ video patulū infernū. p̄ntes demones
ad me rapiendū pati sunt. Cūq̄ dicerent
ei vt se signaret. Miser ille sic despat⁹ q̄si
nihil adūtens. clausis oculis aūt faciem
et cum diris clamorib⁹ aīam exalauit.

**Mulier sodomita de sepulcro
effossa est. Exemplum. XLII.**

Quidā mulier rea in pec-
cato illo et sequēti nocte mortua
et sepulta. scroffa nigerrima cuꝝ
septem porcellis nigris manifeste visa ē il-
lam sepultā effodere. et mēbratim corpus
miserabiliter laniare. ⁊ viscera ei⁹ lōgo tra-
ctu dissipare. Quo facto. scroffa cū porcel-
lis disparuit. et fetorē magnum exalauit.

**Pratū aruit sub pedibus so-
domite. Exemplū. XLIII.**

Quidā reus huic vitio pes-
simo q̄ cū p viride pratū trāliret
inuenta sunt vestigia ei⁹ in ḡmie
quasi igne p̄tacta palluisse. a q̄dā p̄lbyte-
ro qui eū sequebat⁹. q̄ postmodū. p scelera-
tissima vita morte turpissima interiit.

**Demones aliqui abhorrent
peccatum sodomite.**

Exemplum. XLIII.

Mulier sodomitica iacuit
in lecto. et q̄ ipsa secū peccauit
audiuit diaboliū inter se et pietē clamātes
p̄hib. p̄hib. p̄hib. q̄ territa ad p̄fessionē ve-
nit. et penitentiā egit vltra q̄ sibi iniuncta
fuit. Hec gūit in libro de apibus.

In discipulo de tempore.

Item iuuenis q̄ dixit q̄ nō posset care-
re muliere honesta. et illa inclusit eū p tri-
duū sine cibo et potu. et sic cessauit tempta-
tio carnis. Hoc q̄re in discipulo de tpe.
ser. lxxxvi. D. ¶ Itē diabol⁹ q̄ q̄dragita
annis tēptauit monachū quēdam. et post
modū finalit̄ induxit eū in p̄ctm luxuriz.
Hoc q̄re ser. lxxxvij. R. ¶ Item miles q̄
violauit x̄ginē quō in crurib⁹ punit⁹ est.
et bufonē ignēū pendente v̄sq̄ ad genua
sustinuit. Hoc q̄re ser. xcvi. U. ¶ Qui-
dam vidit vicinū et vxorē alteri⁹ viri pu-
niri in inferno. ppter adulteriū. Hoc q̄re
ser. lxxxv. D. ¶ Itē b̄t̄s Bernardus. p-
iecit se int̄ spinas. ⁊ b̄t̄s B̄ndict⁹ i aquā
gelidā. vt sic domaret luxuriā carnis. hoc
q̄re de tpe. ser. lxxxvi. D.

Capitulum de littera. M.

Maledicere.

**Mulier q̄dam ex impatiētia
cōmendauit se demonibus.**

Exemplum. I.

Emina que

Adam misera ex impatientia maledicebat sibi ipsi et pedes suos pelui imponēs et ex illā retrosum saltās sic ait: **Hic** salto de p̄tate dei in p̄tates diaboli. quā diabol⁹ mox rapiens et p̄ aera ducēs mult⁹ q̄ aderāt vidētib⁹ ita vt vsq; hodie nusq; appareat. **Hec** Celsa. **Quidam** sibi ipsi imprecavit plagā dei. **Ex II.**

Acerdos quidā absoluit quendā peccatorē magnū p̄ annos plurimos. s̄ sp̄ recidinauit. Qui postea dixit: Si recidināro ī scelerē isto. mox diuina ultio me īuadere d̄z. et sic itē absolūt⁹ est a pctō maximo. s̄ tertia aut quarta feria post festū pasce instigante diabolo passus ē recidīnū. moxq; ille hōrifice clamans vindictā dei sup se. et sic amarissima morte interijt. **Hec** Guil. **Demonēs** rapuerunt aduocatum iniquum.

Exemplum. III.

Mo quidāz erat diuersarum villarū aduocatus. ī miseris anar⁹ faciēs granes exactiōes ī sibi subditos. die quadā cū p̄pter exactionem faciendā ad villā vnā p̄peraret. diabolus ī specie hōis se illi ī itinere sociauit. quez tam ex horrore q̄ ex mutua collocutiōe diabolū esse intellexit. ire cū eo satis iunxit nullo tñ modo neq; orādo neq; cruce signando ab eo separari potuit. Cūq; sil p̄gerent. occurrit eis hō q̄dam paup̄ porcū ī laqueo ducens. Cūq; porcus huc illucq; diuerteret. iratus hō clamauit. diabol⁹ te habeat. Quo hō audito. aduocat⁹ sperans se tali occasiōe a diabolo liberari. ait illi: Audi amice porcus ille est tibi dat⁹ vā te tolle illum. Rūdit diabol⁹: Nequaq; mihi illum ex corde donauit. et ideo eum tollere nō possum. Deinde trāsēntes per aliaz villā cū infās fletet. mater ī forib⁹ domus stans. turbida voce dicebat: Diabolus te habeat. qd me fletib⁹ tuis inquietas. Tūc aduocat⁹ ait: Ecce h̄ lucrat⁹ es aīam vnā tolle infantē qz tuus est. Cui diabo-

vt p̄us: Non ī illum dedit ex corde. s̄ tal est cōsuetudo hōib⁹ loquēdi cū irascūtur. Incipientib⁹ aut appropinquare loco ad quē tendebāt. hōies a villa lōge vidētes. et causā aduētus eius nō ignorātes omēs vna voce simul clamabāt dicētes: Diabolus te habeat. et diabolo bñ venias. Quo audito diabolus caput mouēs cachinnās ait aduocato: Ecce isti dederūt te mihi ex intimo corde. et ideo meus es. et rapuit eū diabol⁹ ī ipsa hora. et qd de ea fecerit ignoratur. Verba mutue cōfabulatiōis et facta isti. p̄ famulū aduocati qui secum fuit ī itinere declarata sunt.

Florentius quidā petiuit vindictam super emulos.

Exemplum. IIII.

Octo viri quorū vnus euticius. alter florentius dicebat. ī habitu scō religionis ī thurlic puincia habitauerūt. mortuo vicini monasterij rectore. monachoz ī rectoriē euticiū elegerūt. Qui p̄cib⁹ fratrū victus. oratoriū ī quo habitauerat florentio cōmittēs. mult⁹ annis rector monasterij ī sacre cōuersatiōis studio fuit. florentius hō dū solus esset orauit dñm vt sibi aliquod solatiū imp̄taret. Cūq; egressus esset oratoriū. inuenit vrsū stantē. q̄ dū caput inclinaret nihil ferit⁹ p̄ferens. sibi eum missum a deo intellexit. Cūq; q̄ttuor vel q̄nq; pecudes sine custode h̄ret. illas vrsō cōmittens ait: Pasce has onēs. et semp ad sextā hōrā redibis. Cūq; h̄ vrsus frequēter ageret. et fm iussū florentij q̄nq; ad sextā q̄nq; ad nonā tpe ieiunij rediret. q̄ttuor monachi euticiū inuidentes florentio. et q̄ m̄gr̄ eoz tali signo non claresceret. vrsū occiderūt. Qui dum hora statuta non rediret. florentius eū ad vesp̄rā expectās. cepit trīstari et p̄gens ad agrum. mortuoz inuēto apud oues duz inuenisset a relatorib⁹ q̄s fecisset. tam mortem vrsi q̄ maliciā fm̄ deplozauit. Cūq; ad euticiū esset deduct⁹. vt ipsum consolaretur. vehemēter doloris stimulo accensus occisorib⁹ vrsi maledicens ait: Spero ī deo q̄ ī hac vita vindictā accipient. q̄ se nil legentem occiderunt. Statim bi tres

Exempla

monachi morbo elephatico percussī. mēbris
putrescētibus interierūt. **U**n florenti? expa-
nescens se homicidā reputās. qz exandit?
est. omī tpe vitę suę flebat. qđ ideo dñs se
cisse credit. ne vir simplex de cetero maledi-
cere psumeret. **H**ec Gregori? in dialogo
Quidam tradidit sotularem
diabolo.

Exemplum. v.
Quidā dum calciaret se. et
dum difficulter intraret. dixit so-
tulari qđ tradebat eū diabolo. qđ dñs vellet
intrare ecclesiā ad missā. vt solebat diabo-
lus p pedem eū retinebat. qđ tandē aduēns
qđ dixerat. mane vocato ad se sacerdote
cōfessus est. et remoto sotulari de pede. et
piecto a se. sine difficultate ecclesiā intra-
uit. Sotular autē est visus ferri a demoni-
bus p aera. **P**auper quidāz ma-
ledixit patriarche.

Exemplum. vi.
Precipiens quidā patri-
archa dare aliqñ cuidā petēti ele-
mosynā añ ecclesiā decē nūmos grecos. tan-
ta cōuitia patiebat ab eo ī facie atrociter
ille btūs qz nō dederat qđt voluit. **H**is
autē qđ ei obsequio erant qrentibz cedere eū
qui cōuitiebat. increpauit eos vehemēter
pīarcha dicēs: **S**inite cū fratres. habeo
sexagīta annos blasphemās per opa mea
christū. et vnū cōuitiū nō portabo ab isto
et pcepit datozi soluere sacculū vt sineret
paupem qđt vellet accipe. **H**ec Arnold?

**Plura exempla de maledicti-
onibus qre in discipulo de tpe.**

Item marit? qđ dixit ad vxorē ppriam
vade ī noīe diaboli. qđ obsessa ē. **R**equire
ser. xv. **L.** **I**tem pētes maledixerūt
pprio puero. et diabolus rapuit eundē pu-
erum. ser. xxiij. **R.** **I**tem mulier nobilis
qđ maledixit decēz pueris suis. quō tremu-
erūt toto corpe et oībz mēbris. ser. xxiij. **M.**
Item qđdam dixit ad famulū suū. veni
diabole extrahē mibi calcios. ser. xxxij. **S.**

**Matrimonium
Vir et vxor eius fuerūt similes
duobus heremitis.**

Exemplum. vii.

No antiqui pzes habitā-
tes in heremo. rogauerūt deū vt
oñderet eis in quā puenirēt mē-
suraz. **E**t venit illis vox dicēs: **I**n illa vil-
la qđ est in egypto est sc̄laris qđdam Eucha-
ristus noīe. et vxor eius vocat Maria. nō
dum puenistis ad mensurā ipsoz. **E**xur-
gentes autē illi duo senes. venerūt in vicuz
illum. qđ p̄cūctantes inuenerūt cellulā ipsi?
et vxorem. et dicūt ad eam: **U**bi ē vir tu?
Et illa dixit eis: **P**astor est omīū et ipsas
pascit. et introduxit eos in domū suā. **C**ū
ho sero factū esset. venit ipse Eucharist?
cum omībz. et vidēs illos senes panit illis
mēsam. misitqz aquā in peluim et lauit pe-
des eoz. **Q**ui dixerūt ei: **N**ō gustabimus
quicqz nisi indicaueris nobis opationem
tuā. **T**ūc Eucharistus cū humilitate di-
xit eis: **E**go sum pastor omīū. et h̄ est vxor
mea. **C**um ho p̄fenerassent illi seniores ro-
gantes eū vt omīa denūciaret eis. **E**t ipse
nollet eis dicere. **D**ixerunt ei: **D**eus misit
nos ad te. **A**udiēs autē h̄ v̄bū timuit. **D**i-
xitqz eis: **E**cce oues istas habem? a pēti-
bus nr̄is. et qđquid ex ipsis donauerit no-
bis deus diuidim? in tres ptes. ptem vnā
paupibz. et vnā ptem in susceptionē pere-
grinoz. et tertiā ptem in vsum nr̄m distri-
buimus. **E**t qđ autē accepi vxorē meā neqz
ego pollutus sū neqz ipsa. h̄ v̄go est. **S**in-
gulariter autē remoti a nobis dormiuimus
et nocte qđdem induimus nos facis. ī die
ho vestimētis nr̄is. et vsqz huc nemo ho-
minū h̄ cognouit. **C**ū h̄ audissent illi p̄f̄s
admirati sunt. et recesserunt glorificantes
deum. **H**oc in vitas patrum.

**Vir et vxor in matrimonio si-
miles fuerunt sancto pafuncio.**

Exemplum. viii.
Pafuncius deo supplica-
bat vt sibi oñderet qđ ei filis eēt
lup trā. **F**it autē ad eū vox dicēs: **S**imile
te esse nosce p̄mario vici illi? qđ ē in pximo
quibz audiit p̄fūci? sine mora ad eū ppe-
rans pullat ad ostiū dom? eius. **I**lle ho
cui? mos erat suscipere hospites. occurrit
atqz introduxit in domū. lauās quoqz pe-
des eius. apposuit mēsam atqz cōuinum.

Interpulas ho pafuna⁹ punctari cepit
ab hospite. q act⁹ ei⁹ ad studiū cuiuscūq⁹
opis hiet exercitiū. Ille ho cū de se humi
lima mideret ⁊ latere in bonis q⁹ publicari
maluit. purgebat eū pafunci⁹ dicens sibi
renelatū a dño: q⁹ esset dign⁹ cōsortio mo
nachoz. Ac ille mag⁹ humilioza de semet
ipso cogitās aiebat: Ego qdem in nullo
m boni alicui⁹ cōsciū sum. verū q⁹ hūz
dei factū est ad te. eū quē nihil latet celare
non possū. Hec g⁹ qmibi in medio multo
rum posito in vīu sunt loquar: Jā cōpleti
sunt triginta anni q⁹ cōtinētis cōsensū ha
bui cū cōiuge mea. et null⁹ agnouit. Sus
cepi aut ex ea tres filios. hoz enī causa so
lūmodo cognita m vxor est. nec ppter aliā
causā. nec ipsa iam cognita vltra suscipe
hospites nūq⁹ cessauit. h ita vt neminez pa
terer ante me adueniēti pegrino occurrere
Non dimisi vnq⁹ de domo mea hospites
sine viatico. paupem nullū desperi. sed q⁹
fuerūt necessaria p⁹bui. Si in iudicio sedi
nec filij mei psonam cōtra iusticiā accepi.
Alieni laboris fruct⁹ nūquā introierūt in
domū meā. Litē si vidi nūq⁹ p⁹terui. do
nec dissidētes recōciliare ad pacē. Nemo
dephendit i culpa famulos meos. Nunq⁹
greges mei lserūt alienas fruges. Volen
tem seminare i rure meo nūq⁹ p⁹bui. nec
vteriora noualia m elegi. et illi sterilioza
dereliq⁹. q⁹ tū in me fuit nūq⁹ p⁹missi vt po
tentior infirmiorē puniret. Semp studui
in vita mea vt neminē cōtristare. Iudiciū
si fuit apud me neminē condēnari. h⁹ dissi
dentes reuocare in p⁹cordiā studui. Hec i
terim deo mibi donāte vitē institutio ha
ctenus fuit. Audiēs h⁹ pafuna⁹ caput eius
erosculās bñdixit eū dicens: Bñdicat ti
bi dñs ex sion vt vi. bo. q⁹ s. in hierusalem.
Quia g⁹ bñ h⁹ et cōueniēter implesti. illud
tibi deest qd bonoz omniū sūmum est vt
omittens cūcta ipsam verā sequaris sapiē
tia⁹ dei. ⁊ secretiores sciētis in q⁹ras thesau
ros. ad q⁹s nō poteris venire nisi abneges
temetipsū. et tollas crucē tuā ⁊ seq⁹ris chri
stum. At ille cū audisset h⁹: nihil moratus
nec oīno aliqd in domo sua ordinās. secu
tus est virū dei p⁹gens cū ipso in desertum

Cūq⁹ venissent ad flumē nūq⁹ trāsmean
di repto nauigio. pafuncius pcepit secū in
trare pedib⁹ flumī. cūq⁹ in illis locis pfūda
habebat altitudo. Transierūt g⁹ piter flu
uiū ita vt aqua eis vix ad latera pueniret
vbi ho venerūt ad desertū. collocavit ho
minē pafunci⁹ in cellulā quāda⁹ hand p
cul a suo monasterio positā. ⁊ cōuersatio
nis spirital⁹ ordinē tradidit. pfectozumq⁹
studioz exercitiā docet. sciētis quoq⁹ secre
tiori se credit. Hec in vitasp⁹atrum.

Symphorianus similis fuit
sancto pafuncio.

Exemplum. IX.

Pafuncius cum semel ora
ret cui in scto sūlis esset. rñsū est ei
p angelū q⁹ similis esset symphoriano cui
dam. q⁹ in vico illo cantādi arte victū gre
ret. Lūc ille stupefact⁹ nouitate rñsū. cū oī
pperatione p⁹gens ad vicū p⁹quiri⁹ boiem:
Et cū inuenisset studiosissime p⁹cutabat⁹
ab eo qd nā sancti et religiosi opis gestuz
sit ab eo. oēs q⁹ act⁹ eius curiosi⁹ discutit.
At ille rñdit se esse indignissimē vitē homi
nem peccatorē. atq⁹ an nō multū et latro
ne ad istud qd nūc exercere videret sedum
artificiū deuolutū. Pafuncius eo magis
instabat requirēs. si qd ei forte inter latro
cinia p⁹ij opis fuisset admissum. Qibū iqt
mibi cōsciū sum boni. hoc tñ scio q⁹ cum
int latrones essez. capta est aliqñ⁹ ho go deo
p⁹secrata huius ceteri college mei latrones
cum cupent eripere pudorē. obieci me i me
dium. et eripui de cōtaminatione latronū
et de nocte deducens eam ad vicū domui
sue restitui intactā. Alio quoq⁹ tpe inue
ni mulierem honeste forme in heremo oter
rantez. hec cum interrogaret a me. vñ aut
cur vel quomodo in hūc locū aduenisset
Respondit: Qibū me interrogas infelici⁹
sūnam mulierē. nec causas requiras. sed si
ancillam placet h⁹re adducito me quo vis
mibi enī infelici est marit⁹ q⁹ debiti fiscalis
grā sepe suspensus ac flagellatus ac p⁹gnis
oīmbus cruciatus seruatur in carcere. nec
aliā obcausam p⁹ducit. nisi vt tormenta
patiat⁹. tres autem nobis filij fuerunt q⁹
pro eisq⁹ debiti necessitate distracti sūt.

Exempla

Ego quoque miserrima quam ad similes penas inquiror. de loco ad locum fugitans inedia miseriaque cōfecta. et per triduum māsī iaz sine cibo. **E**go ut h̄ audini miseratus adduxi ad eā speluncā. et reficiēs aīam eius fame collapsā. dedi etiā ei trecētos solidos. per quibus se et maritū et filios nō solum fuituri. s̄ et supplicijs asserebat obnoxios. et renocata ad ciuitatē oēs eos data pecunia liberauit. **Tūc** pater pascūci? **E**go inquit nihil tale feci. tū credo etiā ad te puenisse quod celebrepasū nō nomen in monachos habeat. fuit autē in nō mediocris studiū ut vitā meā in h̄mōi extollerē disciplinis. de igit mibi d̄ te reuelauit. quia nihil minus apud ipsū meriti habeas quā ego. quod ḡ f̄ vi des tenon minimo loco haberi apud deū non negligas aīaz tuā. **At** ille statim fistulas quās manu gerebat abijciēs secut⁹ est eū in heremū. et artē musicā in spūales cōmutans vitā. mētisc̄q; armoniā per integz triduum artissime se tradidit abstinentie. in psalmis et orōnibz semetipsū die noctuq; exercens. atq; iter celeste aīe virtutibz agēs. in angelicos choros reddidit spm̄. **Hoc** in vitalpatrum. **Mulier** quedam simul peperit nouem pueros.

Exemplum. X.

Clericus quidā bone indolis et moribz approbat⁹ cōpetētis litteraturę et vocis. s̄ h̄ oīa cōuertens ad glīam beatę x̄ginis Marię glīose. miraculose. s̄ solo iuuamine x̄ginis Marię fit ep̄s colonien̄sis. **Hic** cū nocte in laudē dei et m̄ris eius surgeret in palatio deambulans et de fenestris p̄spiciens. vidit per fenestras feminas in platea portantes magnum canistrū cū octo infantibz. in eadez nocte genit̄ a quadā nobili matrona ciuitatis. quę ppter verecūdiāz vno retēto. dato obstetricibz magno p̄cio. miserat hos cito ad mergendū in r̄xno. quos pueros ep̄s scopus baptizās occultissime nutrire fecit et oēs litteris decē vel duodecim annis i formari. Ep̄s faciens sibi negociū ad totum burgelis illi⁹ sequētibz se scholaribz et glīose cantātibz. **Landē** domestico optante pueros suos esse. **Ep̄s** eidē et matri

finaliter indicās veritatē de pueris. et ad h̄ per grām induxit eisdē quod vna secū de suis diuitijs claustrū quod d̄ t̄buitium cōstruxerunt. in quod ep̄s et nouem pueri et parētes se dño reddiderūt. **De duabus numeribus quā quindecim annis in pace vixerunt.** **Exemplū. XI.**

Quodam tpe orante beato Machario. vox de celo ad eū psonuit Machari necdū ad mēsuram duarū mulierū puenisti. quā in prima piter habitāt ciuitate. **Quo** audito senex exurgēs. arrepto baculo in designatā ciuitatem puenit. **Tūc** ostiū quēsit⁹ domus atq; inuent⁹ cepit pulsare. egressa vna ex illis cū magna exultatione eū suscepit. qual vtrāq; senex cōuocatas ita est allocutus. ppter vos iūm laborē veniēs ex solitudine longinqua sustinui. ut opa v̄ra cognoscerem quā mibi vos edicite et narrate. **Cui** ille dixerunt. **Crede** nobis sc̄tissime p̄r. quod nec p̄senti nocte a marito lectul⁹ fūim⁹ separte. quale ḡ a nob op̄ exquiri. **Senex** p̄abz p̄sistebat ut ei vite sue ordinē declararent. **Cui** tūc ille cōpuls⁹ dixerit. **Nos** nulla in nos sum⁹ pentelitis affinitate cōiuncte. **Cōtigit** autē ut duobz fr̄ibz cōiungerem⁹. et cū his quindecim ānis in vna domo p̄r pmanentes. neq; turpe x̄bū dixit altera ad alterā. neq; litē aliquā cōmilit⁹. s̄ in pace baten⁹ vixim⁹. et p̄sensu tractauim⁹. quā p̄ter relicq; marit̄ i cōgregatiōe religiosaz x̄ginū p̄fiscerem⁹. et multū p̄abz h̄ a cōiugibz nō potuim⁹ impetrare. **Quo** nō adepto in nos et deū posuim⁹ testamentū. ut et vsq; ad mortē nr̄az sc̄lare x̄bū nō loqmur āmodo. **Quę** cū beat⁹ Machari⁹ audisset dixit. **In** veritate nō ē x̄go neq; maritata neq; monach⁹ neq; sc̄laris i bis. p̄ficiens. s̄ tūc deus quod p̄positū q̄rit et spm̄ vite om̄ibz subministrat. **Hoc** in vitalpatrum. **Nobilis** mulier quādam non letabatur nisi cū deuotis p̄sonis.

Exemplum. XII.

Quādam mulierē iuenculaz pulcrāz valde et nobilē. et rebus mundi affluētē pollentē. h̄ a puellaribus annis viro nobili matrimonio

copulata. cito postmodū spreuit mūdū z ī se omēs cōcupiscētiās annihilauit. ī domo mariti quasi ancilla humilis fūiebat. tū vt mibi vir eius dicebat. gratior illi erat ire ī vili habitu q̄ p̄posse. h̄ vix vnq̄ ridere vīsa ē. nisi cū deuot̄ et pulcris p̄sonis et tūc iocūditate mirabili replebat. Ergo cū vir suus aliq̄s dilectos hospites z scla- res h̄et. q̄s ex more festinare volebat. deuotos aliq̄s occulte venire mādauit vt vorem hospitibz letā redderet. p̄ aduētū z societate illoz. Cōsumpta aut̄ ī breui venit ad mortē. et cū diu sine voce et exteriori sensu exercitio iacisset. tādē simplici oculis elenatis in cachinnū z risū maximū excitata est. et sic rep̄te emissio spū. cū ipsa dispositione ridend̄ faciei iubilo et leticia plena p̄p̄o mirante remāsit. nulli dubiū q̄n illa ad cōspectum angeloz astantium exultauit. *Dee Guil.* **R**ex z regina dormierūt simul in camilijs.

Exemplum. XIII.

Regina iuuenis et pulcra q̄ fuit filia sancti Ludouici regi francie. nūq̄ sine camisia cū viro suo rege theobaldo iacuit. nec ille q̄nis iuuenis et pulcer sine camisia et femoralibz vnq̄ iacuit in thoro legitimo cū pudica z legitima sua vxore. **V**irgo et martyr q̄dā in extremis seruauit pudicitia z

Exemplum. XIII.

Olympas virgo z martyr gladio p̄cussa. coopiēs se capillis et veste. crura p̄terisse refert. ne qd̄ posset ī corpe indecōz videri. **V**roz puocauit virū ī vigilia sancti Sebastiani ad actum. et ideo de mane obsessa est. **Exemplum. XV.**

Mulier inuitata ad dedicationē sancti Sebastiani. de nocte puocauit maritū ad actū matrimoniale. et h̄ fecit ex mala cōcupiscētia carnis sue. de mane habuit cōscientiā intrare ecclesiā. et apparere corā reliquijs sancti Sebastiani. Cū aut̄ intrasset et reliq̄ in p̄cessione in ecclesia portate fuissent. arrepta a diabolo gūiter verata est corā omni p̄p̄o. q̄ ducta est ad domū. p̄p̄iā. et mult̄

diebz verata est a demonibz. Tandē p̄fata est beato donato ep̄o. qui p̄ ea orans eam a demonibz liberauit.

Maritus q̄dā peccauit cū p̄pria vxore sua sodomitice.

Exemplum. XVI.

Maritus luxuriosus et pessimus cū p̄pria vxore peccauit sodomitice. Vn cū nocte quadā reclamāte vxore et imp̄cante vindictā dei. marit̄ ille pessim̄ perpetrato violēter scelere sodomitico. p̄pter purgationē ventris surrexit. mox soluto ventre p̄ secreta nature in cloacam ei⁹ viscera descēderūt. Qui fortit̄ clamās reportat⁹ est ad lectū. et publica voce p̄fessus est plagam dei se cū h̄ vitio incurrisse. Et statim cū durissimo cruciatu manūz. quas q̄n ignibz vrerent abscondi petijt. et sic ī hora diei tertia miserabiliter expirauit.

Vetula quedā voluit facere discordiā inter virū et vxorē.

Exemplum. XVII.

Legitur q̄ cum diabolus p̄ multos annos q̄sdam. s. viz z mulierē tēptasset pene q̄draginta ānis. et non posset p̄ualere vt saltē discordaret sibi. Vna diez diabol⁹ transfigurauit se ī formam cuiusdā iuuenis. sedēs molest⁹ ī via in qua vna vetula lotrix pannoz tētebat transire. et sedens sub arbore h̄ns bursam plenā denarijs aureis. Cū aut̄ vetula trāsiret et q̄reret q̄s esset. et causā tāte m̄sticie. R̄ndit diabolus et dixit. q̄ lib̄ter diceret. et denarios illos ei dare vellet. si p̄mitteret sibi q̄ eum p̄ viribz suis inuare vellet. Qd̄ cū illa fecisset. dixit se esse diabolū q̄ gūiter timebat puniri a suo p̄ncipe. quia p̄ q̄draginta ānos laborauerat p̄ tales cōiugatos. nec pos̄at eos facere peccare v̄ vnq̄ discordare. Qui data ei pecunia recessit. Vetula aut̄ assumpta q̄dā inuencula misit eā ī domū suā et venit ad p̄dictā mulierē cōiugatā. et dixit q̄n cū magna cōpassiōe q̄ vir su⁹ erat illa q̄at⁹ amore cuiusdā iuuenis vicin⁹ sue. quā viderat cū eo ī domo cōiunctā p̄spiciens p̄ pietē. audierat q̄ sollicitabat eam. et iam ei promiserat tunicam. q̄ ei se exposuerat de quocunq̄

Exempla

panno vellet. et ipsa deberet venire ad eius opatorum ut eligeret sibi pannum quem vellet. quia mercator erat. **C**um autem dicta vxor illius hunc quod crederet. quia vir suus probus homo erat. **V**etula dixit: **N**on credas nisi hoc signum quod dixi videris. **P**ost hanc dicta vetula iuit ad dictum virum dicens: **Q**uod talis clericus ecclesie quam mulier frequenter eius ad amabat vxorem. et cum esset abscondita retro columnam in oratione audierat eos colloquentes et quod dixerant quod vir suus spoliaret. et cum omnibus bonis simul recederent. **Q**uod cum nollet vir eius credere. **C**ui vetula: **N**on credatis nisi eos cras tali hora colloquentes videris in tali loco. ubi ut audiri debet convenire. **T**unc recedens vetula misit iuenculam ad opatorium cum denariis quasi ad videndum pannum qui sibi placeret. vxor autem dicti mercatoris videns opatorium intrare puellam et exeuntem cepit suspicari. et quod verum posset esse quod ei vetula dixerat credidit. et hanc tristitia non poterat comedere. **I**n sero vir adveniens vxoris tristitiam mirabatur. et suspicabatur quod aliquid esset in ea. **V**etula autem procurabat quod clericus de quo dixit viro in hora et loco cum dicta matrona esset locutus. quod et fecit. **V**iro hanc advertente et notante. venit ad mulierem vetula. quam mulier etiam viderat quod iuencula pannum quem ante viderat deportabat emptum. **E**t ait: **D**ona certa sitis quod vir vestrum iam peritum perperavit. et hanc amore huius iuencule affligit quod satis potuistis advenisse ex tristitia quam habet ad vos. iam pannum deportavit et virum vestrum amisistis nisi cito occurrat. **T**unc illa quasi sinit quod posset occurrere. **E**t vetula ait: **S**i viro vestro cum dormient poteris cum rasorio tres pilos amputare de barba eius et ei deinde comedere combustos. ipse cum de cetero habebit exosum et vos plus diliget quam prius. **C**um autem illa ei promississet quod sequenti nocte faceret. venit vetula ad virum dicens: quod audierat dictum clericum et vxorem eius locutos fuisse de morte sua. et dixit: quod si ei non crederet ipsius certum redderet et mortem evaderet. **D**ixit ergo ei quod vxor sua de consilio dicti clerici vellet eum in gulare nocte sequenti cum rasorio. et quod eum iebuiaret si posset. et quod sibi caveret a nimio potu et somno. hanc fingeret

se fortiter dormientem. et cum sentiret quod vxor eius cum rasorio guttur eius tangeret. arripet manum eius cum rasorio et excitaret familiam suam et ignem succendi faceret. ut omnes viderent perditionem. **C**um autem hanc fecisset ut vetula docuerat. in mane convocavit omnes amicos suos et sacerdotem suum. et amicos vxoris. eam de perditione accusans. et convincens rasorium ostendendo cum testibus familie. **C**um autem matrona hanc verecundia taceret. vocavit eam sacerdos in conspectu amicorum eius et etiam viri. requirens ab ea veritatem huius facti. **S**iliter et virum interrogavit. **A**uditque verbis vxoris et vir fatebatur factum vetule eodem modo sicut et vxor. postea fecerunt vocare vetulam quam compulsa est dicere veritatem. quam carceribus perpetue mancipata miserabiliter vitam finivit. **E**t sic patet quod quicquid maior iniquitas est in lingua humana quam in diabolo met.

Iuencula quidam maritum suum fecit manivertum.

Exemplum. XVIII.

Egitur quod quidam iuencula requisivit consilium a quadam vetula. que dicebat dominatrix. quid faceret vade pacem viri sui haberet et amorem. et unde hoc esset quod eam ita male tractaret. **R**espondit vetula. quod summo mane surgeret ante diem et intraret in ipsius vetule hortum ita quod non loqueretur eundo nec redeundo. et cum ibi veniret flecteret genua ter versus orientem. et pater noster diceret et ab herba quam dicit verona ter quareret quid faceret. et cur licet vir suus eam male tractaret. et ab hac herba audiret quid eam facere oporteret. quod et illa fecit. **S**ed eam de mane vetula invenit et sub herba latuit. que alta et lata erat. **C**um autem quareret sicut instructa fuerat. ad tertiam questionem ipsius iuencule respondit vetula ter. primo submissa voce. postea exaltando vocem. tace. pacem habere. redeundo et eundo non loqueris. **C**um autem postea vetula quareret quid audisset. **E**t illa referret. ait. **V**ere filia bene dictum est tibi. si tacueris. deinde viro redeunte et litigante linguam retinueris. pacem cum eo habebis.

In discipulo de tempore.

Rusticus pbus q portauit tecimas beato Jobi. et dñm exiuit ab obsessio. Hoc qre in discipulo de tpe. ser. xxvi. **B.**

Item vxor q sabbato de nocte peccauit cū pprio marito. et dñica die cū appropinquaret pcellioni vxata est a diabolo. ser. xxv. **3.** Item qui malū exemplū dedit filio. nec correxit eū p excessibz suis. qli ter postmodū momorderunt se in inferno ser. xxiii. **P.**

Misericordia dei.

Quidā niger ecclesiam intrauit et clarus exiuit.

Exemplum. XIX.

Bbas Paulus simplex

habebat hāc grām q ingredientes ecclesiaz senes aspiceret. et ex ipsa facie cogitationes vnus cuiusq sine male esset siue bonę sentiret. Cū q venissent ad ecclesiam et ingrederent senes. vidit eos clara facie. et leto animo ingredi. et angelos eorū cū gaudio piter cū ipsis. Vñ autē vidit nigz et nebulosū habentē corp⁹. et demones hinc atq inde trabētes eum ad se misso freno ī naribz. et angelū eius de longe sequentē tristē. Beat⁹ igit⁹ Paul⁹ cepit flere amarissime et peccatū suū tondere. se dēns aī ecclesiā istā. ppter cū quē tales viderat. Dēs senes aliq vidētes eum sic flentem ceperūt rogare eū. vt si qd vidisset ill manifestaret. aut cū eis ingrederet in pgregationē. Ille aut noluīt ingredi. s sp flebat. ppter eū quē sic viderat. Post paululum aut cū soluta cōgregatiōe discederēt itez omniū vult⁹ circūspiciebat si tles egredierent qles ingressi sunt. Et vidit illū quē antea viderat nigz et nebulosū egressum de ecclesia clara facie et cādido corpe. et demones de longe sequētes eū. scīm aut angelum ei⁹ ppe eum hilarē et gaudētes sup eum nimis. Tūc Paul⁹ exurgēs cuz gaudio vociferabat bñdicens dñū ac dicens: Q̄ta mīa dei et bonitas dei. q̄ta miseria ei⁹ est. Et ascēdit in locū altiorē. et magna voce dicebat: Venite et videte opa dei. venite et videte qm vult oēs homines saluos fieri. et ad agnitiōē veritatē veni-

re: Venite adorem⁹ eū dicētes. qz tu sol⁹ potes peccata tollere. Cum aut oēs conuenissent. exposuit eis Paulus quē vidisset anteqz ingrederet ecclesiā. et quē postea expectabat. Illū srem quē cum vidisset. interrogauit vt ei manifestaret cogitationes suas. vel quē admodū istam cōmutationem de⁹ illi donaret. Ille aut corā oibz cepit referre dicens: Ego hō peccator sum. et multis tpi⁹ semp fornicationē gessi. Ingredius aut nūc ecclesiā dei audiui vba Elaię pphete. magis aut dei p ipsum loquentis: Vñ di estote et tollite malicias d aīabz vris. ante cōspectū oculoꝝ meoꝝ. Dis-cite bñfacere. qrite iudiciū. et si fuerit peccata vra tanqz coccinū. velut nix dealbabit. Et si voluerit et audieritis me. bona terre comedet. ego aut miser et fornicator cōpunctus in hōmone ingressus intra pectus meū dixi ad dñū: Dñe iu es q venisti saluare peccatores. Hoc qd nunc pphetam pmisisti. ope comple in me misero peccatore. Ecce ā modo pfiteor tibi ex toto corde meo. q vltimus h malū non faciam s renuncio omni iniusticię. et ā modo fuit tibi in cōsciētia mūda. Ab hac g die et ab hac hora dñe suscipe me pgnitentem et orantē ad te et renūciantē omnibz pctis meis. Iuravi enī et statui apud me seruare oēs iustificatiōes tuas. Et sub hac spōsione egressus sum de ecclesia. statuēs apud me nihil de pōibz peccatū vltius facere. Tūc oēs senes exclamauerūt ad dñm vna voce dicentes: Magnificata sunt opera tua dñe. omnia in sapiētia fecisti. Hęc in vita patrum.

Filia qdam intoricauit p̄ez et matrem**Exemplum. XX.**

Egit q quidā miles habuit filiā pulcerrimā. et peccauit cū ea. qd qdē scelus mī eius p signa euidētia sciuit et ppendit. s pēs pfusioni pprie filię noluit ppalare. Puella aut sciēs peccatū suū cognitū mīi suę. d pfilio cuiusdā antiq̄ vetule venēo mīez suā iterfecit. P̄ aut adūtes tñ scel⁹ horres. filiā oīno dimisit. tūc ipse eodē mō venēo ab ea ē incēpt⁹

Exempla

Parētibz eius sic occisus illa in despacio-
nem cadens. donec a quodā audiuit p̄di-
care. q̄ oīa peccata q̄tūcūqz enormia in
cōspectu diuini m̄is nihil essent. q̄n ea bō
cū cōtritione cōfiteret et doleret. Ipsa autē
ad eū accedens causa p̄fessionis. p̄ despa-
tione non valebat peccata ei⁹ cōfiteri. Et
facta sibi ab eo cōsolatione. cum maxima
lachrymarū effusione pctā sua veracit̄ est
cōfessa. indicans se oī pena et cōfusione eē
dignā. Facta autē cōfessione. et iniuncta ei
penitētia salutarī. ipsa cū ancilla sua itra-
iuit ecclesiā. Et p̄sternēs se in orōne fleuit ī
tantuz amare cum lachrymis et dolore. q̄
statim mortua est inuēta. Cū autē cōfessor
eius in p̄dicatione ut p̄ ea dñm rogarent
p̄lm āmoneret. audiuit vocē dicētē sibi:
q̄ ipse et p̄lus potius eius orōnibz indige-
rent. ita q̄ intellexit eam p̄ lachrymarū iun-
dationē itez esse baptizatā. et ad patriā
euolasse sine omni purgatorij pena. Hoc
Petrus de amore li. ij.

Quidāz peccauit cū sorore et
occidit patrem et fratrem.

Exemplum. XXI.

Iuuenis quidā cognouit
sororem suā. et frater su⁹ lupue-
nit et correxit eū. quē mox occidit
Et p̄ noluit eū occidere s̄ exhereditat⁹ et
p̄scriptus est a ciuitate. q̄ postmodū occul-
te ciuitatē de sero intrauit. et patrē p̄p̄iuz
occidit et aufugit. Qui postea in q̄drageli-
ma audiuit p̄dicare illud Ecceh. x. vij. In
quacūqz hora peccator ingemuerit. p̄ pec-
catis suis. omniū iniquitatū ei⁹ ampli⁹ non
recordabor. Et sic cōpunct⁹ venit ad sacer-
dotē dicēs: Meli⁹ est q̄ h̄ cōfundar q̄ in
extremo iudicio. Et cōfessus est oīa pctā
sua. Et sacerdos insit eū accedere ad alta-
re in q̄ fuit imago beate x̄ginis h̄is iesum
crucifixū in sinu suo. q̄ p̄stratus añ imagi-
nem x̄ginis gl̄iose. et añ imaginē crucifixi
deuote inuocauit beatā x̄ginē ut p̄ eo int-
cederet. et cū h̄ sepius reiteraret. p̄uertit se
ad imaginē crucifixi dicēs: O iesu christe
p̄pter vulnera et sanguinē tuū ignosce m̄
q̄ effudi sanguinē fr̄is et p̄ris mei q̄s occi-

di. et sic sepi⁹ reiterādo et amare flēdo ru-
ptum est cor ei⁹. et sic obiit. p̄strat⁹ añ alta-
re. Postmodū sacerdos ad ecclesiā reuer-
sus dixit. surge. et sic inuenit eū defunctū.
et sequēti die petiuit cōmunē orōnē p̄ eo fi-
eri ab oī p̄plo. Tūc colūba alba circūuo-
lans in cōspectu p̄pli p̄ ecclesiā cedulā vnā
gerēs in rostro suo. quāz p̄misit cadere añ
sacerdotē. et sacerdos legit cedulā in qua
erat scriptū. q̄ añ illi⁹ hois ab angelis de-
ducta fuit in celū añqz calor naturalis re-
cessit a corpore. Et in inferiori clausula l̄ge
erat scriptū: P̄dica infinitam m̄iāz dei
oībus pctōibz et peccatrici⁹. qz q̄cūqz
vere p̄terit. et pctā sua pure cōfiter. illius
deus miserebit. Vñ etiā Bern. Maior ē
dei pietas q̄z toti⁹ mūdi iniquitas. Vñ etiā
Greg. Quicūqz ex corde dolet se cōmisit-
se culpā. cito pctōz suorū obtinebit veniā

Quidā negauit christū et tra-
didit se diabolo. **Et. XXII.**

Egitur in vita sancti Ba-
silij. q̄ qdā fuiens ciuidā nobili
viro cuius filiā adamauit inbo-
neffe. quā tonis et blādicijs nō p̄ualens
decipe. quadā nocte in cēmiterio iudeorū
diabolū inuocauit. et ei secreta sua reuela-
uit. Cui diabol⁹: Si vis ut tuā volūtatē
cōpleā. tu manu tua in scribe chirogphū
q̄ teipsū in vouēdo christū abneges. et oēs
suā p̄fectionē. Quo facto diabol⁹ cor pu-
ellē ad amorē hui⁹ totaliter cōcussit. ita ut
panimēto p̄strata clamaret dicēs: P̄ mi-
serere mei quoniā nimis crucior amore tui
scutifero. s̄ pater euigilās clamauit dicēs:
Hēu hēu qd p̄tiget filiē meē. quā christo
ho sponso copulare conabar. et sic salua-
re. s̄ multo plus illa insaniebat dicens: qz
nisi quod peto compleris. citius moriar
Super quo habito consilio cum amicis.
copulauit filiam scutifero. Et quia se et
sua dedicauerat diabolo. ideo nec missaz
nec cetera dei beneficia aduertit nec cura-
uit. neqz signo sanctę crucis munire se po-
terat. nec videre. qd illa adutens fuit p̄ter-
rita. licet ille negaret. s̄ utqz ita esset. illa sel-
traxit illum ad ecclesiā ut oīa approbaret

Unde ille vidēs se deprehensū eo q̄ latere non posset. causā totā narrauit vxori suę. tūc illa ingemiscēs rēdit: Cōfide. nec d̄ mi sericordia dei despes. q̄ ipse pōt te adhuc facere de iniusto iustū. Et sic traxit illū ad beatū Basilīū. cui deuote oīa p̄fessus ē. et ab eo absolut⁹. **U**n̄ diabolus agitat⁹ nitebat⁹ etiā visibiliter illū rape de manu beati basilij dicēs: Tu mihi p̄iudicas. **R**az ego nō iui ad eū. s̄ ipse inuit ad me christus renegādo. et sic seipsū ih̄ deuouit. **T**unc Basilij illū domi iclusit. et signo crucis munivit. vbi p̄ q̄draginta dies horribiles insidias demonū passus. penitentiā suam cōplens inuocādo virtutē sanguinis christi. Tandem die q̄dragesima subito ī manu Basilij apuit cedula obligatiōis diaboli p̄ q̄d illū recōciliatū deo intelligēs ad ecclesiā reduxit. et ei⁹ penitentiā suscepit.

Quidā se tradidit diabolo vt ipsum dītare. **Exemplū. XXIII**

Quidā deuenit ad paupertatem. Et postmodū s̄didit se sp̄te diabolo vt ipsū econuerso dītare. quē accipiēs diabol⁹ baptizauit eū dicēs: Ego baptizo te in noīe luciferi et omniū demonū. q̄ sis cū corpe et aīa n̄r. Tandē dedit ei multas diuitias. et dixit: Ex q̄ n̄ es debes portare signū n̄rm scz. sup̄biam in vestib⁹ et in cessu sic et ī mēbris. **Q**ui cū in illo statu fuisset annos aliquot. cōtiguit eū intrare ecclesiā et audire p̄dicationē de mīa dei. et p̄ritus remansit ī ecclesiā et p̄cides sup̄ terrā et iacēs orabat: vt sibi dñs redderet grām et vellet totum corrigere q̄d fecerat. **D**ñs vidēs eius humilitatē lachrymosā. et q̄ vellet corrigere totū et vitā emēdare. dixit ei dñs de altari: Surge et remittit tibi pctā tuā. vade et ampli⁹ noli peccare. **Q**ui surgēs p̄e nimia p̄tritione fact⁹ fuit tot⁹ canus. q̄ enī vix familia sua cognouit. q̄ tū postmodū se afflixit penitētia. q̄ vitā eternā mercat⁹ est. **I**stā mīā dñs ostendit vsq̄ in diē iudicij. s̄ in iudicio oñdet iusticiā bonis et malis.

Peccatori cuidam dictū est: ante mortem tuā mundaris. **Exemplum. XXIII.**

Quidā homo magnis peccatis fuit plenus. **Q**ui vna die stās et p̄siderās se īmundū peccatorem esse dixit: **O** misericors de⁹ tu es ille q̄ aīam meā creasti ad imaginē tuā. et m̄ eandē dedisti pulcrā et clarā. s̄ ego eam īquinavi multis turpitudinib⁹ et peccatis: **R**ogo ḡ dñe vt me mūdes. p̄pter magnā mīam tuā. **E**t cum sic staret et oraret cum deuotione. audiuit vocē sibi dicentē: **A**n̄ mortē tuā mūdaberis. q̄ statim post s̄ ab īmicis suis capiebat⁹. et ad mortē vulnerabatur. et q̄cquid fecerūt sibi mori non poterat. **V**ocatus est sacerdos et pure cōfessus est. et sic mūdatus et cōmunicat⁹ cū sacramento eucharistię tradidit spiritum.

Latro est saluat⁹ et heremita damnatus. Exemplum. XXV

Uit quidā latro qui dñz fugaret ab adūsarijs suis. vidēs q̄ non posset euadere. posuit se in crucez dicens: bñ mortē merui. q̄ deus offendit: **R**ogo vt deū de me vindicet: **E**cce mēbra mea in quib⁹ christū in suis p̄secutus sum. et sic occiderūt eum. **Q**uidāz autē heremita erat. p̄e q̄ multis annis penitentiam egerat. cui reuelatū est q̄ angeli cum laudib⁹ aīam illi⁹ latronis in celū deportarent. q̄ nec deo egit gratias d̄ salute p̄rimi. s̄ indignatus apud se dixit: **P**ostq̄ me exposuero omib⁹ flagitijs s̄litter potero penitere in fine. et sic fiet mihi sicut latroni. **E**t cum ad seculū rediisset trāsies p̄ aquā et cadens de ponte submergit⁹. et a demonibus ad infernū deducitur.

Mulier q̄dam negauit fides et occidit puerum et tradidit se diabolo. **Exemplum. XXVI.**

Mulier q̄dā q̄ habuit viz valde p̄trariū sibi. si veniebat d̄ missa. de foro. de taberna. sp̄ p̄cutiebat eā. **I**lla vidēs se in arto positā. p̄sultuit vnā vetulā vt faceret q̄ vir su⁹ diligeret eam. **I**lla p̄misit et duxit eaz ad horreum. et vocauit diabolū qui statim affuit. **E**ni vetula: **I**sta s̄mina vult vob̄ seruire. ita q̄ faciatis q̄ vir eius diligat eam.

Exempla

Ille dixit se libenter facturum. si oporteret
puerum unicum quem haberet occidere prius. quod
cum fecisset rediit ad eum. At ille: Unum ad
huc facies. si quod abnegabitis fidem et omnium
sanctorum auxilium. quod dixit: Et ego abne-
go. et committo me vobis cum anima et corpore.
Cui ille: Modo secuta ite domum. quam rediens
leta. vir veniens de taberna cepit eam percu-
tere. et si ante fuit malus. postea pessimus. qui vi-
dens se confusam fugam iniecit. Quod dum esset
ad unum miliare de domo sua. occurrit ei
diabolus in specie viri sui et filii habitu et
eque. Cui dixit: Et quod tu vadis misera. Illa
respondit. ante vos fugio. Cui diabolus. Rede
as cito domum. promitto tibi quod ulterius nolo
te molestare. et sic ascendit ad eam super equum
et putabat eam virum suum esse. Qui cum venis-
set ante domum evanuit. statim vir veniens
cepit percutere illam. Cui illa. Hodie cum au-
fugissem a vobis. et vos me de capto reduxi-
stis. si non promissistis mihi. Ille audiens quod
fugisset ab eo dixit: hoc non erit tibi gratum.
et cepit eam a primo percutere quod fere exalane-
rat spiritum. Quod cum iaceret semiviva in vulne-
ribus dixit: adducite me confessorum. Cui vir:
Modo vult me confundere quod dicat. ego
occidi eam. et prohibuit quod nullus iret ad sa-
cerdotem per confessionem. Illa non cessabat cla-
mare. adducite me confessorum. Tandem unus
de familia caute inivit et vocavit sacerdotem
cum corpore christi. et erat in nocte. quod cum ve-
nisset ante domum. vir servavit omnia et non pro-
misit sacerdotem ingredi. Qui dum staret
ante domum clamavit ad eam illa dicens: Domine
saltem per parietem audite me. et cepit clama-
re dicens: Domine fateor quod puerum meum occidi.
et diabolo me commisi cum anima et corpore. et fi-
dem christi abnegavi. et cum magna contriti-
one emisit spiritum. et statim iste prius per peccata
omnibus peccatis suis. et gratiam suam reddidit. et
animam eius per sanctos angelos in celum deporta-
ri fecit. Hoc vidit vir et sacerdos et omnes qui
aderant. Et ideo ad istum premissum meos oculos
cordis levare debemus. **Virgo quidam**
recidivavit et heremita eam re-
duxit. **Exemplum. XXVII**

Beatus gregorius scribit
quod quidam puer sanctus heremita in

egyptio deo fuerat strenne in castitate. in
propry corporis castigatione. et in aliorum consilio.
Accidit autem ut virginem quandam gentilem ab er-
rore suis exhortationibus pertereret. et sacro for-
te ablueret. atque a peccatorum sordibus emunda-
ret. Postquam autem esset mundata ei cellam ante
suam construxit. in qua eam sibi firma custodia col-
locavit. Quam etiam et in omnibus disciplinis re-
gularibus erudit. quam instantius profecit. quod quoti-
die cantus angelicos audivit. Et dum horas
psalleret. cum ea et ipsi angeli horas dulciter
decantabant. Insuper dominus iesus eam sepe visi-
tabat. et sua pietate frequenter eam confortabat
quod etiam per eius spiritualis quam frequenter suis
auribus audivit. Accidit autem ut in somnis
videret per suum. quod quidam draco cellam virginis
intraret. et columbam albam deglutiret.
quam tertia die euomit. Ipse homo apud se-
metipsum interpretatur est. sic quod draco est rex
iniquus. columba ecclesia quam tribus annis persecutio-
ne percutiebatur. Postea homo ad fidei ecclesie ipse
rex converteretur et ipsa exaltabit. Et quod dia-
bolus adulator bonorum operum suggessit cui-
dam viro. ut ad cellam virginis intraret. et eam
sepius visiteret. Quo facto viro placuit
homo et incepit eam sollicitare ad peccatum. Cumque
illa animam immutaret. audit oculos ne vide-
ret celum. animam ad peccatum inclinavit. et cum vi-
ro de cella exiit. quod cum eam deflorasset. et per di-
es aliquot secum morata fuisset ab ea recessit et
eam solam dereliquit. Per hoc est spiritualis quod ei vi-
ctum quotidie ministrabat. expectabat per tri-
duum quam signo solito victus posceret. Cumque
per triduum ei signum non audiret. cogitabat quod
cum angelis tripudicaret sicut ante facere con-
sueverat. Cum autem moram faceret inivit ad cel-
lam et eam vacuum invenit. unde tristis abcessit
et abundanter lachrymas. hic per ea funde-
bat. Cumque ipsa se videret penitus derelictam
nec aliquid habere unde viveret. facta est pu-
blica meretrix. et propter eius pulcritudinem
multi veniebant ad eam causa libidinis sa-
tiandae. Dictus homo per duobus annis eam cum
multis lachrymis diligenter querebat. Ter-
tio autem anno venit ad eum quidam sanctus
pater gratia visitandi. cumque dolores cor-
dis sui ei indicasset. dixit ei senior: Est quidam
mulier in civitate tali nomine maria

manens in p[re]stibulo. Et cum hoc verbum
audiret. magis voluit q[uam] p[ri]us. volens eas
potius reducere q[uam] ibi d[omi]nabiliter viuere.
Cogitabat apud se q[uod] si ad eam in habitu
religioso veniret q[uod] cum fugeret. Mutato
igitur habitu induit se vestib[us] bonis valde.
et equum ascendens venit ad ciuitate[m]. et veni
ens ad domum q[ui]sivit si talis mulier ibi ma
neret. et dicente sibi ei[us] pedissequa q[uod] sic. re
sp[eci]dit q[uod] illa nocte vellet ibi manere siue p[er]
noctare. et p[er]tulit aureos denarios. et fe
cit fieri conuiuium. q[uod] spernes ei[us] canicie[m] facie[m]
suam ab illo auertit. **S**ed dicente sibi ei[us] puel
la. quid vis de facie sua rugosa: habet eni[m]
aureis marsupium plenum. Venienti[us] ad me[m]
sam ipse comedit panem cum dolore et ge
mitu. puenientib[us] aut[em] ad lectum. et cum staret
ante lectum senior dixit: O d[omi]na noscis me.
Que dixit: **N**o. At ille: Ego sum p[ater] q[uod] vos
ad deum conuertit. et o[mn]i disciplina regulari i[n]
formauit. Quo audito resoluens in la
chrymas. cadens ad pedes ei[us] cum multis la
chrymis veniam postulauit. Et dixit: Pos
sum ne post tot peccata[m] inuenire? R[es]p[eci]dit
p[ater]: **S**is secunda filia si redire volueris d[omi]n[u]s
te p[en]itentem recipiet ad veniam. Illa igitur ve
niens ad mediu[m] ciuitatis igne[m] copiosu[m] fieri
iussit. et o[mn]ia q[ue] male lucrata fuerat. in igne[m]
p[re]cepit dicere: Videte o[mn]es amatores mei. q[uod]
a vobis lucrata sunt ignis consumit. Venienti
aut[em] cum sancto p[re]dicatore ad heremum. fecit ei cellam
retro suam. et ibi in magna abstinentia p[er] sep
tem annos vixit. In septimo vero anno gra[m]
p[ri]mam rehabuit. et tunc in pace q[ui]euit.

Meretrice[m] qua[m] pasci p[er] p[en]
itentia[m] p[er] trienniu[m] incluserat. **Ex. XXVIII**

Aut[em] q[ui]dam meretrice[m] in ci
uitate quadam p[ro]pter quaz multi
erat deparati. Audiens aut[em] ab
bas pasci mala q[ue] p[er] eam fiebat: Assu[m]
pto sibi habitu scilicet ad eam exspectat. et da
to ei solido p[er] sortis p[re]cio. petijt locu[m] secre
tum et obscuru[m]. ne ab aliq[ui] videri posset. et
peccatu[m] suu[m] sine verecundia p[er]petraret. Et
cum duxisset eu[m] ad plura loca. et ipse se dice
ret q[uod] videri timeret. duxit eu[m] in obscurissi
mum locu[m] dicens q[uod] nullus posset eu[m] videre
nisi de[us] et diabol[us]. De quib[us] vobis ei facto

sermone et o[mn]i qualitate[m] deberet aspectus dei
formidare conuertit eam. et ad p[en]itentia[m] mox
induxit. **Q**ue conuocans mox o[mn]es socios su
os amatores. fecit o[mn]ia q[ue] lucrata fuerat co
buri coram eis in medio vrbis. q[ue] valebant
boni quadraginta marchas auri. Dixitq[ue] q[uod]
magis volebat h[ab]ere coburi q[uam] in futuro iudi
cio ipsamet cobureret ab eis de[us]. **Q**uo fa
cto secuta est abbat[em] in desertu[m]. q[uod] eam i[n] p[ri]ma
cellula incluserat. in qua p[er] fenestram p[er] quaz da
batur ei singulis dieb[us] panis et aq[ua]. In ea
dem aut[em] cella iuxta se o[mn]ia necessaria facie
bat. q[uod] p[ro]p[ter] peccato[r]u[m] ei[us] pudore non audebat
nome[n] dei no[m]inare. nec man[us] vel oculos ad
celu[m] leuare. h[ab]ens ad oriente[m] dicebat: Qui
p[er] asinasti me miserere mei. sic eam abbas
iussit. **P**ost annos aut[em] tres copassus ei
dictus abbas. q[ui]sivit a beato antonio. si es
set adhuc t[em]p[us] emittendi eam. et idez p[er] t[em]p[us]
dimissus. q[uod] fecit p[er] ea fratres orare. **T**unc
Paul[us] maior discipul[us] beati antonii posi
tus in extasi. vidit lectu[m] p[re]ciosissimu[m] i[n] celo
a trib[us] speciosissimis puellis p[re]paratu[m]. **E**t
cum q[ui]reret si esset beati antonii: R[es]p[eci]dit ei
q[uod] non. h[ab]ens thaidis sp[eci]e[m] chris[t]i. **E**t cum esset
exc[us]a. ait q[uod] in toto triennio habuit semp[er]
peccata sua ante oculos q[ui] quandoq[ue] sarci
nam. fletus p[er]tinue largit[ur] sup[er] ea. **E**t tunc di
dicerunt sancti p[re]sentes q[uod] no[n] p[ro]pter p[en]itentia[m]
qua[m] sustinuerat. h[ab]ere p[ro]p[ter] p[re]cio[s]a[m] memoria[m] et
verecundia[m] ei peccata fuerunt dimissa. **E**t tras
actis quindecim dieb[us] requieuit in pace.
Hoc in vita patrum.

In discipulo de tempore.

Monachus q[ui]dam negauit chris[tu]m p[ro]pter
filiam sacerdot[is] idolor[um]. quod de[us] sibi indul
sit. **H**oc q[ui]re in discipulo de t[em]p[or]e. ser. ij. **R.**

Ite[m] quida[m] q[ui] quadraginta annis fuit vi
atolo. et postmodu[m] tres annos deo serui
uit. et sic saluat[us] est. ser. cxxij. **P.** **D**iles q[ui]
peccauit cu[m] p[ro]pria filia. et ep[iscop]us iniunxit sibi
septenem p[en]itentia[m]. et postea nisi vnu[m] p[re]
nosceret. ser. xiiij. **F.** **I**tem mulier q[ui] co[n]ce
pit a p[ro]prio filio. et postmodu[m] ostendit se i[n] ca
misia pape ino[cent]io. ser. xliij. **R.** **I**te[m] vir
go lapsa in peccatu[m] fletit an[te] altare. et chris
tus indulxit sibi dicens ei: Adhuc sel[us] pa
tus essem mori p[ro] salute tua. ser. cij. **R.**

Exempla

Item miles captus ab inimicis quoniam decollari debuit dixit: **A**iam meam filio virginis commendo. et sic saluatus est. ser. lxxxix. **L.**

Item qui dixit in agone. **D**eus tu scis voluntatem meam. ser. cxxxiiij. **L.**

Misericordie opera ad primos
Sacerdos et famulus qui valde abominabantur leprosos.

Exemplum. XXIX.

Cantor parisiensis ponit exemplum de sacerdote leproso qui fecerat murum in se et leprosus. et per foramen confessionis eorum audiebat. et corpus domini porrigebat. quod diuino iudicio factus est leprosus ex media parte remanente sana illa parte quam habebat ad eos. **I**tem quidam fuit abominatus a deo leprosus. ut nec elemosinam voluit eis deferre. et factus est leprosus.

Martinus monachus qui portauit christum in forma leprosi in pallio

Exemplum. XXX.

Quidam monachus martinus nomine vite valde venerabilis fuit. qui ex suo monasterio visitationis gratia ad aliud monasterium tenebat cui spiritualis pater preerat. **P**ergens itaque leprosum (quod tenens vulneribus elephanti morbo per membra fedauerat) inuenit in via. volentem ad suum hospitium redire. et per lassitudinem non valentem. Ipse homo iuvare se bene prohibebat hospitium. quod idem Martinus ire festinabat. **V**ir autem dei eius lassitudini misertus. pallium quod vestiebat in terram protinus proiecit et expandit ac desuper eum leprosum posuit. suo pallio eum undique circumstrictum super humerum leuauit. secumque reuertens detulit. **C**umque iam monasterii foribus appropinquaret. per eiusdem monasterii magnis vocibus clamare cepit. **C**urrite. ianuam monasterii aperite. quia frater Martinus venit portans secum dominum. **S**tatim homo ut ad aditum monasterii peruenit quod leprosus esse videbatur. de collo eius exiliens. et in eadem specie apparuit quod recognosci ab hominibus solet redemptor humani generis. ad celum ipso respiciente rediit. eiisque ascendens dixit. **M**artine tu me non erubisti super terram. ego te non erubescam in celis. **Q**ui sanctus vir. mox ut esset

monasterium ingressus ei pater dixit: **F**rater martine ubi est quem portabas. **R**espondit ego si sciuissem quod fuisset. pedes illius tenuissem. **T**unc idem Martinus narrauit. quia cum eum portasset pondus minime sensisset.

Mulier nobilis valde dilexit leprosos. **Exemplum. XXXI.**

Quedam nobilis domina valde compatiebatur infirmis. maxime tamen leprosis. vir autem eius nobilis et potens instantum abominabatur leprosos quod eos videre non poterat. **Q**uadam autem die cum leprosus ante ianuam clamaret. quod finit domina si vellet bibere vel comedere. cui ille: **E**cce habet crucior vehementissimo ardore. non manducabo neque bibam nisi me tuleris in domum tuam. **C**ui illa: **R**espondit nosti quantum dominus meus abhorret leprosos. et ipse cito redire debet de venatione. si te inueniret fortitan te et me interficeret. **I**llo gemente et plorante. domina non poterat lacrymas eius sustinere. sed propriis brachiis ipsum in domum suam portauit. **C**umque rogaret ut comederet. nullo modo voluit nisi prius eum in propriam cameram et in proprium lectum domina deferret. ibi enim desiderabat quiescere antequam comederet. **D**um illa gemitum eius ferre non posset. in lectulo cum quiescere fecit. puluinar suum capiti eius supponens. et coopertorio griseo corpus eius cooperiens. et ecce vir de venatione rediens dixit mulieri: **A**peri mihi cameram illam ut dormiam et requiescam. **C**umque illa aliquantulum tardaret timens de morte leprosi et sua. dominus cum magna indignatione cameram intrauit. et satis cito post reuersus ait: **M**odo inquit bene fecisti. quod lectum meum optime preparasti. sed miror ubi tales species aromaticas reperisti quibus tota camera ista repleta est odore suauitatis. quia in visum est quod fuerim in paradiso. **Q**uo auditu mulier quod non nisi mortem expectabat. ingressa cameram ita inuenit. sed leprosum minime reperiit. quod per admirationem et miraculi magnitudine omnia per ordinem marito narrauit. **A**t ille valde compunctus. quod prius leo fuerat. mansuescere cepit sicut agnus. et postea leprosos sepe dilexit. **H**ec Arnoldus in narratorio.

Christus in forma crucifiri inuentus est in lecto. **Ex. XXXII**

Egit qd cū quedāz mulier nobilis cōsuetā esset recipere pauperes et seruire eis manibz proprijs. et ablueret pedes eorū inuito marito suo. Cūz semel inuenisset pauperem an̄ ianuā. mirabiliter vt videbat afflictuū et vlcerosū. introduxit eū in domū suā viro ei⁹ absente. et cū peteret balneū parauit illi. Qui cū diceret post balneum qd nō posset quiescere. nisi in molli lecto. posuit eū in camera sua. Cū autem vir ei⁹ veniret ex improviso. et camerā subito intrasset. et in lecto vxoris inueniēs p̄dictum infirmū quē cū crederet adulterum et vellet eū ex impetu ire sue occidere. super lectum eius apparuit ei dñs in eadez forma qua pendebat in cruce dicēs: Quid me persequeris qd hec p te passus sum. et hec vulnera et mortē ppter tuā salutē p̄tulī. Cū autē pterit⁹ et p̄strat⁹ in celū oculos erigeret et oraret postea nihil inuenit. et sic cōuersus ad dñam bonus hospes et pius pater pauperū factus est. et quesitū ab vxore. qd ei oīa narrant. **Hec Petrus de amore. li. ij.**

Chris⁹ ostendit Jordano corrigiam quam pauperi dedit.

Exemplum XXXIII

Semel cōtigit eūz ipse frat⁹ Jordan⁹ ordinis p̄dicatoz et doctor theologie studio parissus operaz daret. et sue cōsuetudinis eēt q̄si oī nocte surgere ad matutinas. qdā nocte solenni subito surrexit cū iam ad matutinas crederet esse pulsatuū. vnde solam cappaz super camisiā induēs. et cingulo se p̄cingēs festinanter ad ecclesiā p̄perauit. Cui illico paup⁹ occurrit elemosinā petēs. qd nibi inueniēs qd daret paup⁹. corrigiā dedit. Cū autē ad ecclesiā veniēs eamqz clausam inuenisset. qz pulsatuū vt crediderat nōdū erat. tamdiu p̄mansit ante fores ecclesie donec ministri surgerēt et ecclesiā aperirēt. Quā cū intrasset et ante crucifixū oraret ipsū deuote et frequenter inspiciēs. vidit eū corrigia ipsa cinctum quā antemodiciū paup⁹ amore crucifixi dederat. **C**hris⁹ indut⁹ fuerat collobio qd monach⁹ paup⁹ de-

dit. **Exemplum XXXIII**

Quidā monachus duo habens collobia vñū quotidianū. et aliud in solēnitatibz. venit paup⁹ egenus tpe quodā petens ab eo indumentū. Ille hō negauit dicēs se superflua vestē nō h̄re. Paup⁹ autē cū fletu vociferādo dicebat: Miserere mei. Monachus hō ad p̄ces paup⁹ intrās in cellā suā exiit se q̄tidiano collobio. et dedit paup⁹. sibi autē retinuit melius. Postea hō compūct⁹ dicit paup⁹. redde mihi collobiū qd dedit tibi. et accipe meli⁹. Hoc accipiens ille paup⁹ induit se illo. et abiit in ciuitatē vendidit illud meretrici. Illa hō induēs se illo. veniens semel et bis vbi erat monach⁹ ille. Cū autē monachus vidit vestimētū suū. recognouit qd esset qd vtebat⁹ in solēnitatibz cōtristat⁹ valde intrās cellam suam dixit: Vere deo nō placuit qd feci. nec meā recepit deuotionē qz scz in tales manus veniit palliū meū quo ego festiuis diebz vtebar nūc hō meretrix vitē eo. et p̄ tristitia magis nō comedit illa die. Nocte hō cū dormiret vidit Iesum chris̄tū indutum veste sua quā paup⁹ dederat. et introeūte in cellā suam dicētēqz sibi: fater. frater. Qui vt aspexit. vidit lucem magnam. dixitqz ei: Quia es dñe. qd r̄ndens ait: Aspice i me. et cū aspiiceret dixit ei. cognoscis h̄. Qui r̄ndit etiā dñe collobiū meū est. Ait illi: Ego sum Iesus. iaz nō tristeris. s̄ gaude et letare et gratias age deo. Et q̄ enī dediti paup⁹ istud mihi dediti. et letat⁹ est monach⁹ de beniguitate dñi n̄rī Iesu chris̄ti. qz non p̄misit eū torqueri pluribz temptatiōibz s̄ certificauit eū h̄o qd in euāgelio dixerat. Qd vni ex m̄mis meis fecistis mihi fecistis.

Miles quidam obiit in terra sancta et sic euolauit ad deum.

Exemplum XXXV

Icit⁹ qd quidā miles insidendo opibz pietat⁹. cū oīa q̄ haberet in vsus pauperū expēdisset crucē transmarinā accipiens pegrinis pauperibus manu p̄pria m̄strabat. Cūqz trās fretasset visitauit oīa loca sancta dñote sequens vestigia sui saluatoris. Rurqz ad

Exempla

montem oliueti a quo dñs ad celum ascē-
dit aduenisset. elenq̄ oculis ac manib⁹ in
celū ait: **D**ñe inq̄tum potui tua vestigia
sum secut⁹. modo sicut auis volare ad te
nequeo. q̄ alas nō habeo. nec scalā ad te
ascendēdi. **R**ogo te toto corde. vt in pace
suscipias spm̄ meum. me post te trahendo.
Quo dicto statim sp̄s ei⁹ ad deū euolauit.

Diuēs quidā tpe famis pasce-
bat quattuor milia pauperum.

Exemplum XXXVI

Egit in gestis francozum
li. q. c. xliij. Cum fames valida
burgundiā oppressisset et cū Ebi-
cius rhomanoz disp̄sator eēt in burgun-
dia agēs rempublicā rhomāoz tpe Lteo-
dosij impatoris. tūc cōgregauit apud ligo-
nes q̄ttuor milia hoīaz pauperū et ampli⁹
qui nō poterant hīc vñ sibi famis tpe pui-
derent. et pauit eos ibi q̄ diu malū tps du-
rauit. quo cessante fecit eos cū vehicul⁹ ad
loca sua deportari. Cū autē factū esset. au-
diuit vocē de celo dicentē sibi: **E**thici ti-
bi et semini tuo panis nō deficiet in eternū
quia me famis tempe in paupib⁹ meis re-
fecisti.

Mulier quedā pauit frēs or-
dinis p̄dicatoz. **Erē. XXXVII**

Quedāz mulier in francia
q̄ deo deuota frēs recipiebat libentē
licet viro eius admodū displice-
ret. Cū igitur recepisset m̄gr̄m Iordanum
cū socijs suis. et iam essent in prandio. cōti-
git supuenire maritū. et dissimulato dolo-
re posuit se ad mensam. vbi autē inuenit bo-
nū vinū illud frīb⁹ p̄pinasse. magis dolens
clamauit nūcio. vade cito et porta de vino
meliori qd̄ esset in regione tali. **H**oc autem
ironice dixit. q̄ illud erat corruptū vt per-
turbaret vxorē. **I**uit nūcius attulit et p̄pi-
nauit. q̄ gustato inuentū est vinū in sūma
excellētia bonū. **I**lle ergo in famulū tur-
batus. rabida voce dixit. quare nō appor-
tasti de illo dolio qd̄ dixerā tibi. m̄dit se p̄-
certo tulisse. **S**ecūdo remittit et inuenitur
Lūc cū furia surgēs iuit ipsemet et hausit
et gustauit et optimū inuenit. et ex corrupto
vino in bonū cōuersum. dñs ipse in melius

conuersus fact⁹ est amator fratrū et vxorē
inuans ad elemosynas dandas.

Duo religiosi impetrauerūt gra-
tiam iuueni qui eos pauit.

Exemplum XXXVIII

Duo frēs hispani qui parti-
m in theologia studuerūt. dñz
ad suā redirent p̄uinciam ad ter-
ram pictanie deueniunt. **L**unq̄ a mane
vsq̄ ad sextam horam iuissent. afflicti et fel-
si esurire ceperūt. **E**rat autē p̄pe villa parua ī
qua pauci hoīes paupes morabant. **F**rat-
r autē qui amplius erat fessus volebat vt ibi
cibū quererent ostiatim. **A**lius autē q̄ magis
esuriebat monebat vt ad meliorē et ad ma-
gis distantē villam irent. ne si min⁹ come-
derent post deficerēt in via. **T**ūc qui lassus
erat valde volens aliū cōsolari ait: **N**ōne
frater deus potens est in villa paupercula
sufficiens prestare nobis p̄uiniū? **C**ui al-
ter: **S**cio inquit q̄ potest. sed non consuevit.
Tūc alius ait: **N**oli timere charissime. q̄ ī
hac villa modica dñs nobis necessaria mi-
nistrabit. **L**unq̄ sic loquerent. ecce castel-
lana sancti **M**arentij diuēs et nobilis do-
mina cū filio suo et multa familia supuenit
Que videns fratres admodū fessos. affe-
ctuosissime p̄cepit filio suo dicens: **F**ili de-
scēde et amore dei et mei fratres istos pasce
Qui ad mandatū eius statim descendēs
pastilla optima piscibus bonis farcita q̄
sue matri erat parata accepit. et vinum et
caseum et oua panem quoq̄ recentē et ali-
os pisces obtulit frīb⁹ abūdā. frequēt in-
uitans vt oblata cum gaudio susciperent.
quia pauperes dei erant et multū laborare
debant et alijs locis vir aliqua inuenirēt
Postq̄ autem mirabili affectu cum mul-
tis inuenibus deuotis ministrauerat eis.
maior frater ait minori: **D**remus dominū
vt inuenem istum qui nobis tam deuote
seruiuit. ipsum custodiat et ad vitam bonā
perducatur. **F**lexis ergo genib⁹ dicto hym-
no: **V**eni creator sp̄s. cui⁹ pater noster. et
oratione. valedicentes inueni et euz sepius
domino commendantes abierunt. **A**li-
quanto autem transacto tempore. alter
eorum de hispania veniens ad capitulum

generale. et in cōuentu fratrum pictauieni. dictum iuuenē iam factū fratres inuenit. stupensq; ait pori: **V**n̄ est iuuenis iste? **L**ūq; illū filiū castellane audisset. vocauit eū et ait illi: **R**edne frater ad memoriā. q̄lit ad p̄ceptū m̄ris duo frēs qui de parisijs veniebant in tali loco panisti. **B**ene inq̄t recolo et deo gr̄as ago. q; oīonib; eorū dñs ad istū ordinē me adduxit. **E**t frater ad eū **E**go inq̄t sum vn̄ ex illis. q̄ frequentē tibi orauim? vitā bonā et exitum beatū. **E**cce bonā vitā in te video. conare charissime vt p̄seueres et certe sic puenies ad finē bonū.

Infidelitas mūdi et etiam cōsanguineorū **Exēplū XXXIX**

Egī in hystorijs **B**ritonū
Item tps incarnatiōis dñice fuit in britania maiori q̄daz rex **H**eir noīe. q̄ habuit tres filias. **E**t cū qugeret a maiore si multū diligēt eū. dixit. q; ita super oīa. quā rex maritauit et maximā partē regni sibi dedit post mortē possidendā. **H**oc idē dixit ad secūdā. et illi fecit sicut priori. **T**ertia aut̄ minor dixit ei: **P**ater. q̄stū habes tū vales. et ego tū te diligo q̄stū vales et nō plus. **P**ater aut̄ indignat? minus eā dilexit q̄ alias. et min? de ea curauit. iurās q; nihil ei daret de trā sua. **Q**uā rex hui? terrē q̄ modo francia dicit. ppter mores et pulcritudinē suā accepit in vxorē. **C**ū aut̄ hostel in dictū **H**eir irruerūt. terrā suā dereliquit duab; filiab; suis porib; et viris earū. qui p̄miserūt ei q; honorifice eū tractarent. voluntatē suā p oīa facientes. **C**ū aut̄ terra sua se spoliasset. postmodum eiecit a porib; filiab; a tertia et a viro suo honorifice recepit. et p eorū adiutoriū ad hereditatē suā rediit. et alijs exhereditatē eaz minori dereliquit. **P**rima filia est amor et fiducia quā hō habet in mūdānis rebus. **S**ecūda est amor et spes quā habet hō in amicis carnalib;. **T**ertia ē amor et spes quā habet in m̄is opib;.

In discipulo de tempore

Duo mercatores dixerūt q; sine mēdacio non possent vendere. **H**oc quere in discipulo de tpe sermone. cxxxij. **I**te brā **E**lisabeth seruauit quattuor dieb; leproso

horribili. et chūst? q̄nta die apparuit ei dicens: q; mihi seruauisti. habebis meū gaudia celi. lxvij. **D**

Item rusticus in curia solitaria suscepit chūstū in sp̄e pegrini. sermōe. lxxxix. **T**

Ite duo frēs vn̄ religiosus multū et alter seruiebat infirmis et p̄cellibat alium **E**xemplū. xl. in discipulo de tpe sermone cxxvij. **D**

Missa

Sacerdos quidaz celebrauit missam in hierusalē et reduct? est ab angelo in patriā suā **Ex. XLI**

Sacerdos quidā de dacia noīe **A**ndreas. pegrinando cum alijs puenierat i vigilia pasce ad sepulcrū chūsti. et sūmo mane in die pasce socij sui recedere voluerūt. q̄b; sacerdos dixit: **S**anctissim? est dies pasce et loc? dñice resurrectiōis. audite p̄us missaz et eucharistiam sumite. postea recedam?. **A**bcuntibus oīb; et recedentib;. sacerdos māsit i vtē. et dicta missa factoq; prandio. solus cepit ire et sequi p̄cedentes. **Q**uem vt attigit q̄dam in equo sedēs. q̄d est ait q; solus p̄peras pegrin?. **E**t ille factū narrās hac inq̄t de cā a socijs solus sum relict?. **T**ūc ille ascēde inquit retro me. et sic residēs obdormiuit. **C**irca vesp̄am hō cū euigilasset. et circūspiceret vbi esset. dixit ei ductor suus potes recognoscere locū istū. et ille p̄ timore maxio vix r̄ndere valens. videt inq̄t m̄ dñe q; ecclesia h̄ quē ante nos est ecclesia mea est. et dom? h̄. prima in qua māsī. **C**ui ductor eius. recte tibi videtur. chūstū glorifica cui? sacm̄ venerat? es. et quorū causa pegrinas terras et solitudinē nō horruisti. et hęc dicēs cito disparuit. **S**acerdos aut̄ de via rediens omib; socijs suis narrauit magnalia dei. q̄d secū factū esset p̄ regresum sociorū postmodū comprobauit. **H**ęc **G**uillelmus.

Virgo quedam vidit corp? sacerdotis clarū in missa **Ex. XLII**

In brabantia villa ban. denb. manet virgo religiosa. **I**n cuius p̄ntia sacerdos q̄dā de vilagio qui dū in q̄dā villa celebraret missaz

Exempla

vidit corpus sacerdotis et sacras vestes quibus indutus erat miro decore decorari. Cumque hostiam exaltaret. vidit duos angelos mirę pulcritudinis hinc inde assistere. et brachia eius sustentare. Et cum hostiam deponeret. manicas utriusque manus ne quid eas tangeret. valde decenter cōstringere. Qui etiam eleuatis manibus et inclinato capite cum summa reuerentia deposita adorauerunt. Circa horam sacramenti facta est ipsa in excessu mentis. et vidit corpus sacerdotis tam clarum et tam perspicuum. ut quasi per phialam crystallinam corpus domini videretur. Missa completa dum sacerdos vestimenta deponeret. illa reuersa est ad se. vidit corpus sacerdotis paulatim inspissari. ut in formam pristinam rediret. Et illa puella ob hoc habuit illam gratiam ut videat quos digne coicet vel quis indigne. Et in quadam die pasche. in quadam ecclesia tunc decem vidit coicare digne. Non enim huius virginis est Oda.

Sacerdos quidam celebrant pro captiuo et vincula soluebat.
Exemplum XLIII

In prelio quo occisus est rex Elboninus quidam iuuenis de militia eius vulneratus per diem et noctem inter cadavera occisorum iacens recuperato spiritu se eleuans de terra et ligans vulnera sua put potuit abire et querere aliquos de amicis ab hostibus suis captus et ductus est ad ducem exercitus. quesitus quis esset respondit se rusticum esse. et propter victum militibus afferendum in exercitum venisse. timebat enim militem se fateri. qui suscipiens eum curauit vulnera eius. et dum cepit sanari iussit eum ligari de nocte ne fugeret. Mox autem recedentibus qui ligauerunt eum. vincula soluta sunt. Quia frater eius qui abbas fuit. audito quod occisus esset. venit querere corpus eius. et inueniens alium similem ei ad monasterium suum ducens eum sepeliuit. et per absolutionem eius missas frequenter celebrant. qui predictus miles ex his amplius ligari non poterat. Dum autem omnes mirarentur quare ligari non posset. querentes si forte characteres haberet propter quod ligari non posset. Respondit nihil talium artium noui. sed fratrem sacerdotem habeo. et scio quod me mortuum pu-

tans per me missas celebrat. Tandem comes considerans eum non rusticum esse. secreto vocans eum et permittens nihil ei facturum rogauit ut genus suum diceret. Et ille certificatus de vita se ministrum regis asseruit. Cui comes ait: Dignus morte es sed quia nullus de meis occubuit. tenon occidam. Et statim alteri eum vendidit. Qui dum multa generavinculorum ei adhibuisset. nec ligari posset. donauit ei facultatem redimendi si posset. quod dato iureiurando quod redimeret se. vel rediret liberatus est. Et reuersus ad patriam domino suo precium redemptionis remittens. Tandem fratri suo qui circa eum fiebant narravit dicens: quod maxime hora tertia quando missa celebrari solebant vincula sua soluebant. Hec Arnoldus in narratorio suo.

Missas sustinebat hominem in rupe per annum Exemplum XLIII

Quidam homo cum in quadam rupe argenti fodere. subito rupis cecidit. et fundit. cunctos extinguit. Unus autem eorum subitus in quadam sinu ipsius rupis morte euasit. inde tamen exire non valuit. Vxor autem illius cum defunctum estimans. omni die per ipso missam celebrari faciebat. et panem unum et vicem vini cum candela quotidie offerebat. Cui diabolus inuidens per tres dies continuos eidem forma humana apparuit. et quo tenderet requisivit. Cui cum illa sui itineris causam exponeret. ille aiebat. noli frustra vexari quia iam missa celebrata est. Et sic illa tribus diebus pro eo missam pretermisit nec ipsam celebrari fecit. Quidam autem per hanc in predicta rupe argentum fodiens vocem quandam audivit desubter dicentem: plane percutias quia capiti meo imminet magnus lapis. Cum ille tremere et ad hanc vocem audiendam plurimos aduocasset. iterum fodit. et similem vocem audivit. Tunc omnes propius accedentes dixerunt: quod es tu. qui respondens dixit. plane fodias. quia maximus lapis continuo super me cadit. Qui a latere fodientes et usque ad eum peruenientes eum sanum et incolumem extraxerunt. et sciscitantes quomodo ibi tam diu vixisset. dixit. quod quolibet die panis unus et vicem vini cum candela accensa exceptis tamen tribus diebus oblatum sibi fuit.

Ad vxor eius audiens et vehementer exultans agnouit quod de oblatioe sua fuerat sustentatus. et diabolus eam decepit ne illis tribus diebus missam cantari fecit.

Missa sustentauit hominem in periculo maris. Exem. XLV

Qregorius refert quod dum quidam nauta naufragium perpeffus fuisset. et quidam sacerdos hostiam pro eo obtulisset. ipse tandem de mari sanus exiuit. Cum autem interrogaretur quid euasisset. dixit quod dum in medio maris existeret. et iam pene fatigatus deficeret. quidam ad eum venit et panem quandam sibi obtulit. quem cum comidisset. ille statim confortatus vires recepit. et quidam nauti inde transiit receptus fuit. Inuentusque est. quod illa hora panem habuit quod pro eo sacerdos hostiam immolauit.

Quidam equitauit ad campum quando pulsabatur ad missam. Ex. XLVI

Dies quidam fuit talis consuetudinis. quando debebat ire ad missam. ibat ascenso equo ad sua alodia vel annonas in campo. vel in sua molendina. sed cum per vxorem quam deuota erat admoneret. quod ista non faceret. sed iret ad missam et sacris diebus ad ecclesiam. ut aliquid boni audiret in predicatione. Respondit. ego scio quid facere debeo melius quam tui predicatorum. Tandem cum quidam vice dum ad missam pulsaretur ascenso equo equitaret ad campum. occurrit ei diabolus dicens. Descende de equo et audi missam meam. et ducto eo ad vineam fossam quam ibi fuit precipitauit eum. et descendit cum eo ad infernum audire missam inferni. vobis nobis qui mori non possumus.

In discipulo de tempore

Duo sutores quorum unus quotidie audiret missam et semper abundabat. et alter raro audiret et semper pauper fuit. Hoc quere in discipulo de tempore sermone. cxxvij. Item mulier quam voluit seipsam suspendere. et quando audiret pulsare ad eleuationem corporis christi. tunc flexis genibus orauit in domo sua. et sic liberata est. Quere ser. ciiij. Item nobil quidam docuit filium suum quotidie audire missam. Hoc quere in discipulo de sanctis. sermone. xlviij. in fine.

Mors malorum
Diuces quidam in agone clamauit deus adiua me. Ex. XLVII

Quidam sener dum venisset ad ciuitatem quandam ad videndum quidam vasa que fecerat. et sederet ante ianuam cuiusdam diuitum laborantem in extremis. vidit equites cum equis nigris horribiles habentes in manibus baculos igneos. Relictis autem equis ante ianuam intraverunt domum. Et ecce infirmus videns cepit clamare dicens. Domine adiua me. Illi autem accedentes et ridentes dixerunt ei. Nunc primo memores dei quam obscurus est sol. qui sole lucente oblitus fuisti eius. Nunc autem non est hora spei aut consolationis. Et hec dicentes rapuerunt animam eius. Ipse quidem miser non habuit more ecclesie. quod dicit presbyter in principio. Deus in adiutorium meum intende. sed in fine primo voluit querere et non potuit.

Flagitiosus quidam homo iextremis petiuit inducias

Exemplum XLVIII

Quidam vir nobilis nomine Chrysorius valde idoneus. sed totus plenus vitiis. supbia tumida carnis sue voluptatibus deditus. in acqredendis rebus auarus. Qui cum sic perseueraret et cum tot malis dominus finire facere voluisset. corporis languore percussus est. qui ad extrema veniens ea hora quam iam de corpore erat exiturus. apertis oculis vidit tetros et nigerrimos spiritus coram se assistere et vehementer imminere ut ad infernorum claustra eum traherent. cepit tremere pallefcere. et sudare. magnisque vocibus inducias postulare. filiumque suum nomine maximum turbamque clamoribus vocare dicens. Curre. tibi enim nunquam malefeci. in tua fide me suscipe. Mox turbatus Maximus affuit lugens et perstrepsens. familia conuenit. eos autem quos ille insistens vehementer cernebat. ipsi malignos spiritus cernere non poterant. sed eorum presentiam in confusione pallore et timore eius qui traheretur videbant. Danore autem eorum quos videbat huc illucque vertebatur in lectulo. qui se verteret semper aderant oculis suis. Cumque sic inuasus a demonibus et se posse euadere desperaret. cepit magnis vocibus clamare

Exempla

inducias vsq; mane. **S**z cū hoc clamaret ipse in suis vocib; d' habitaculo sue carnis euulsus est. d' q' nimirū cōstat qz p nob nō p se ista viderit vt eius visio nobis pficiat.

Hoc exemplū legit in omel. beati Greg.

Ariminosus quidā noluit confiteri nisi in extremis **Ex. XLIX.**

Rat quidam perpetratoz multoz scelerū. z de his nūq; cōfitebat. cogitās mora sufficiens est dū mori volo adhuc pfitetor. Dū hic infirmat' esset. venit ad eū religiosus dicens vt toleret de pctis z pfiteret. Cui infirmus Iust' dñs z iusticias dilexit. Ecce dñ con fiteri potui contēpsi. mīe dñg terminū imponens. vt dū in infirmitate pmoz cōfitebor. Rūc diabolus ex dei pmissiōe stat mi hi sup pect'. z dū aliqd cogito dicere perti nens ad salutē. statim stringit collū meuz nō pmittēs me loq' meē salutē necessaria qz peccauī in spī sanctū. z hoc loquēs expira uit z sepult' est in inferno.

Heremita quidā vidit diuitē mori in palatio. z pauperē in cē miterio **Exemplum L**

Egit in vitaspatriū q' qui dam heremita orauit vt videret exitū aīe d' corpe. z dñz intrauit ciuitatē vendere sportulas. ecce omēs ad vnā domū cōcurrebāt. q' dñz quēret cau sam. dictū est ei. q' quid a3 hō diues morti appropinqret. vñ intrauit z ipse domū il lam. Vidit ergo heremita demōes circū stantes lectū infirmū vt cornū cadauer. hor rorem ei incutiēdo. Et vnus illoz librum maximuz tenebat z legebat gesta diuitis. Vidit etiā duos angelos stantes librum pulcrū reuoluētes. s' nihil inueniētes. tri stes abiērt. Infirm' h' vidēs se huc illucq; gyrās dixit. dñe miserere mei. Et demon Nunc primo memor es dei. tarde cantas. Et h' dicēs aīam extrahēs euz gaudīo de monū ad inferos pperant. Hoc viso here mita cū fletu ibat ad ecclesiā. Et iacebat ī cēmiterio languid' quidā oī hūano solatio destitut'. z mot' pietate circa ipsum se dit. z cepit infirm' debilitari. ita vt vix in telligeret eū heremita dicentēz. Hic vix h'

seca dñe. z vidit celū sup eū aperiri. z ange los cū magno gaudio descendere ad infir mū. Et dixit Michael. Veni spōsa christi accipe coronā. Cui aīa. vbi est dñs me' de us meus dulcedo mea z spes mea? Et ecce rex celi cū choris angeloz z sanctorz venit z dixit. Veni de libano sponsa mea veni coronaberis. Et aīa cōgandēs oībz mēbr' mūdissima est egressa de corpore. quā acci pientes angeli tetulerūt in celū z in choro martyriū eum locauerūt.

Memoria mortis z etiā infer ni quotidie hñe ē vtile **Ex. LI**

Vidā miles de quo legit' **Ex. LI**
Quod iuxta lectū suū fecit duas ima gines in pariete ex vtraq; parte lecti mēralit' in duab; conis. z qñ xtebat se ad dextrū latus trahēbat cona. z ex hoc mouebat' imago z clamabat. mors. Quā aut' vertebat se ad sinistrū lat'. tūc imago illa dicebat. infern'. Et hoc ideo fecerat. vt mortē z infernū semp in memoria hñet.

Nobilis quidā vidit cadauer patris sui. z sic mūdū deseruit

Exemplum LII

Vir quidā burgūdie dum corp' pñs sui vellet trāsserre. ap to sepulcro grossum bufonez vi dit sup faciē pñs sui z comedētē linguam eius. Qui prudēt in se rediēs exclamauit corā militibz. O falsa mūdi glia sublusisti pñi meo nō subludes filio. vbi sunt p' di uitie z delitie q's habuisti. vbi sūt morseli p'ciosoz ciboz? Modo a bufonibz come deris turpit'. z hñeste deuorant sicut tu deuorasti paupes. z relictis oībz claustruz intranit.

Consuetudo est mori iuuenes et senes **Exemplum LIII**

Vidāz vnicus filius ma gni dñi habitū religionis assum psit. vnde pat' irat' dixit abbati. q' monasteriū incenderet nisi filiū suū red deret. At illi timētes furorem tyranni no uitio dixerūt. Ecce nisi redeas ad seculuz ad patrem tuū. oīa bona nostra destruet z monasteriū incendet. At ille. nolite time re. Cōcedite m' vt ego vadā illi obuiā. Et

viso filio habitu vili. crinibus detritis. vix
eum agnouit et pro dolore fere corruit in terram
et dixit filio: Quid fecisti nobis sic. redeas
ad seculum et totam terram tue voluntati exponam.
Cui filius: Pater quidam consuetudo est in
terra tua valde periculosa. propter quam copul-
sus exiui inde. Cui pater. omnes consuetudines
tuo arbitrio relinquo. ut facias quicquid vis.
Dic mihi quid est consuetudo propter quam exiisti.
quod omnino volo eam remouere. At ille. hoc est quod
ita cito et quicquid citius morietur iuuenis sicut et
senex. nisi hanc remoueris nunquam redibo. Rationem
quod permittit me futurum heredem cum non sum certus
quod plus viuere debeam quam tu. quia cito mori-
tur filius sicut pater et econtra. Quo audito
ait pater: fili quid hanc consuetudinem quam deus
introduxit possem auertere. et compunctus
assumpsit habitum cum filio.

**Quidam audiuit legere. Uixit
Adam nongentis triginta annis
et mortuus est. Exem. LIII.**

Magnus litteratus qui dum se-
mel audiret legi in ecclesia. Dixit
Adam nongentis triginta annis et
mortuus est. et cum scriptumque sequitur de mor-
te illorum qui tamen vixerunt. stupefactus perterritus
et compunctus ait: Deus meus omnes mortuum
tunc etiam illi qui tamen vixerunt. quid faciemus et nos
etiam moriemur. Hac ergo sancta doctrina et
vtilis cogitatio compunctus ordinem predicatorum
intrauit. Cuius vita quam sancta doctri-
na quam vtilis et clara fuit. notum est toti ordi-
ni et ecclesie dei.

**Quidam vidit sepelire defun-
ctum et compunctus est. Ex. LV**

Fuit quidam frater florentie
nobilis genere sed nobilior moribus
et oratione deuotus. in predicatione gra-
tiosus. qui sue conuersationis retulit causam hanc
fuisse. Cum studeret bonorum. contigit eum cui-
dam funeri interesse. et dum corpus trahebatur
de feretro ut in tumulum poneretur videns ca-
put deponi. et quod quasi res inanimata et vilis et
fetida sub terra cito abscondebatur. compun-
ctus et inspiratus a deo mortis memoriam et ti-
morem concepit. unde ordinem predicatorum in-
gressus est. et vitam sanctam presumavit in eo.

In discipulo de tempore

Filius comitis quidam vidit cadaver pa-
tris sui. et sic compunctus deservit mundum.

Hoc quere sermone. cxxxvi. R

Ite fili comitis qui studens parisiis fuit in ago-
ne. nimium occupauit se cum paterna heredi-
tate. et sic dannatus est. quere ser. cxxxiiij. A

Ite filius comitis quidam dixit in agone. O
quid est mundus. iam enim possem multos colpi-
tare et nescio ubi illa nocte pernoctabo. quere
sermone. cxv. **I**tem rex francie qui cum
omnibus diuitiis suis nec inducias unius horre in
agone obtinere potuit. quere ser. cxviij. R

Item quidam dixit in agone. non sunt tot
calami in horreo. quam diaboli circa me sunt.
Hoc quere sermone. cxv. **Ite quidam
desperauit in agone et reputabat ab hominibus
quali sanctus. Quere sermone. cxxxiiij. T**

Item quidam valde fletit in extremis et per
nitentiam egit. sed solummodo ex timore mortis
et penitus inferni. et non ex amore dei. Quere
sermone. clvi. **I**te fossor quidam cada-
uer percussit plenum vermibus et capita retraxe-
runt. et ille compunctus vitam emendauit. Quere
sermone. cxv. **I**tem heremita senex
qui didicit mori in heremo. et quid sit scire be-
ne mori. Quere ser. cxv. D

**Mors bonorum
Angeli deduxerunt animam sine
dolore. Exemplum LVI**

Egit enim in vitam patrum. quod
cum quidam pater desideraret vide-
re quod anima iusti de corpore egredere-
tur. transiens per quandam villam vidit quen-
dam peregrinum solum in platea iacentem et in ex-
mis laborantem. cui angeli Michael et Ga-
briel unus ad dextram alius ad sinistram assiste-
tes. rogabant animam de precepto domini de corpore
egredi. quam timens non libenter corpus dimitte-
bat. Et dixit Gabriel ad Michael. sume
animam ut egrediat. Respondit. missi sumus ut si-
ne dolore et violentia eiciatur. Et cum clama-
ret ad dominum. misit deus citharam Davidis
cum cantoribus hierusalem. quorum cantus
audiens anima exiens inter manus angelorum
cum gaudio in celum est reducta. Et
de hoc etiam Bernardus pulchre loquitur in
contemplationibus dicens: Diligunt suos con-
cines superne preces. et per his qui hereditatem

Exempla

capitū salutis sollicitudinē gerūt gaudēter. cōfortāt. instruūt. ptegūt. hoīb. mīstrant. et pudent. Ipsi enī dēsiderāt aduentū nostrū. qm̄ de nob expectāt eorū ruinā restaurari. diligēt querūt. et audiūt libentē bona de nobis. sollicitē discurrūt. mediū int̄ nos et deū. nostros gemitus fidelit̄ ad eū portātes. et locū nostri esse nō dedignant. qz iam sunt nr̄i facti custodes.

Frater quidā digito indicauit christū esse p̄sentē in agone.

Exemplum LVII

Erat quidā frater ordinis p̄dicatoz in burgēsi flandrie. tō. mo grauit̄ infirmat̄. cū letissimo vultu appropinq̄re videret mortū. quidā frater cū lachrymis euz flagitauit vt si qd cōsolatiōis interius accepisset a dño. sibi dicere dignaret̄. Cui ille silere nō valens p̄ gaudio inq̄t. Vere accepi. qz dñs Iesus christus se morti me p̄sentialit̄ adesse promisit. Cui frater. Ego inq̄t p̄ eundē dñm te contestor vt mibi digito vel nutib. innuas cū eum videris p̄ntem. Cui ille inq̄t. faciā libentē. si qdem pmiserit de. Die postmo. dū tertia morbo ingrauescēte tabula p̄culsa est. et fr̄es in infirmariā currebāt. p̄stolantib. ergo et orātib. fr̄ib. frat̄ moriēs digitū cū manu ad certū locū extendit. et circūfissis oculis cum cantu letissimo dicere cepit. In galilea Iesum videbit̄ sicut dixit vob. Quo finito mox expirauit. Hec in vitalpatrum. **Quidā dixit. moriar fideliter amicabiliter fiducialiter et letanter. Exemplum LVIII**

Frater Conradus quondam p̄or constātie in theutonia. i infirmitate grauissima mirē patientie fuit. istud de cantū subridēdo. et cū pondere et cū deuotiōis dulcedine sepe reuoluēs. Dilect̄ me? mibi et ego illi donec apparet dies et inclinent vmbz. Item quidā dieb. añ mortē suam dixit fr̄ib. suis. De hac infirmitate scitote qz in festo dñe nr̄e Marię Aginis moriar. qd et factū est. qz in p̄mis vesp̄is natiuitat̄ Marię Aginis decessit. et in die sepult̄ fuit. Vltimaz missam dixerat de b̄tā virgine. et vltimam

p̄dicationē de eadē fecerat. **Hic cōgregatis fr̄ib. ante ipsū. cū cito mori dēberet. dixit. Scitote fratres mei qz ego moriar fideliter. amicabiliter. fiducialiter. et letat̄. Qd exp̄posuit sic fidelit̄. qz in fide Iesu christi et sacramētoz ecclesie. Amicabiliter. quia ex q̄ intram in ordinē spero qz in dilectiōe dei p̄seueram. et p̄cipue sp̄ facē studui qd sibi magi placere putam. Fiducialiter. qz scio qz ad dñm vado. Letant̄ qz de exilio ad patriam de mgrore ad gaudiū transeo sempiternū. Hoc in vitalpatrum.**

Mori debemus in timore dei

Exemplum LIX

Egit in vitalpatrum d̄ quo dam sancto p̄re. qui cū videretur valde timere de morte. quesierūt ab eo fr̄es quare timeret. Et ipse respondit in hūc modū. Fratres huani mādāta dei iuxta posse meū. sed hō sum et nescio vtrum placuerūt opa mea deo. et ideo nō sum securus donec veniam ad eum.

Virgo simplex vidit christū et sanctos in extremis. Exem. LX

In diocesi treueren. monasteriū qddāz sitū est sanctimonialiū. in quo ex qdā antiq̄ consuetudinē nulla recipit puella nisi sit septēnis vel infra. Ad cōseruationem enī simplicitat̄ q̄ totū corpus lucidū facit. h̄mōi cōstitutio siue cōsuetudo iolent. Erat autem in eodem cōnobio valde recēs h̄go q̄dam adulta. sed in rebus hūanis. vel mūdānis tam infantula. vt vix discernere posset int̄ p̄cedē et hominē secularē. eo qz huiusmodi formatū ante cōuersionē nullam habuisset noticiā. Die igitur quadā dum muz pomerij capra ascēdit. quā illa vidēs et qd nā esset p̄orsus ignorauit. Ait quidā sorori iuxta astātū. qd est hoc. Illa cognoscens eius simplicitatē iocularit̄ r̄ndit. mulier est secl̄ar. Et addidit. qñ mulieres seculares senescūt cornua et barbas emittūt. Illa hō sic esse putās aliqd didicisse gratulabat̄. Cūqz p̄ h̄mōi exempla simplicitatis sept̄ soroz maturitatē temperasset grauiissimā incurrit egritudinē. Quę cum sic iaceret vt vix loqui posset visitante se

infirmaria. pmo xpo. deinde signo vt citius recederet indicauit. Illa neutrum intelligente dñi stupida stare. panniculū capitis sui complicās. cōtra pectus instant. p̄iecit. Quē mox ac si lapide p̄cussa fuisset in terram corruit. In q̄ dñi sine sensu aliq̄ tempore iacuilset. erecta p̄ fenestrā infirmantis vicinā p̄spexit. Et ecce in cēmiterio multitudo stabat dextrariorū. sellas deauratas frenaq̄ aurea habentiu. Cūq̄ in ipsa hora xpo agonizaret. sorozibz p̄p̄ins accedētibz clara voce clamare cepit. Date locū date locū. sinite dños istos accedere. viderant enī cellam repletā p̄sonis mirę decoris atq̄ splendoris. quarū vestimēta deaurata videbant. sicq̄ obdormiuit in dño.

Frater qui euolauit sicut sagitta in celum Exemplum LXI

Monachus qdā ordinis p̄dicatoz alteri cuidaz monacho familiari post mortē apparens in gloria m̄tra. Cū d̄ statu suo req̄reret. R̄ndit. nūq̄ sagitta de arcu emissa tam cito volare potuit ad locū destinatum. q̄cito aīa mea de corpe egressa fuit ante deum. Nec mirū. ānis enī q̄nq̄ginta christo ī ordine seruierat. adīstar sagitte multos vulnerans salubri. exēplo rectę et bonę conūsationis. **Martyr christi prop̄ thuribulū occisus ē. Ex. LXII**

Verat mirę simplicitatē et circa sanctorū loca maxime deuot. qui cū ob nimīā simplicitatē p̄ fatuo bāteret. et in oculis dei esset prudētissim. quicqd̄ de suis laboribz vltra necessitatē naturę ei reūuare poterat. illud in uisitādo infirmos et limina sancti Jacobi in compassella. aut beatoz aploz Petri et Pauli fidelit̄ expētebat. Ipe q̄ potuit hoīum pecora p̄auit. Et cū p̄ senectute ad s̄ minus sufficeret. ostiatim medicādo de elemosynis victitabat. Nō recedebat de ecclesia dñi dīna in ea agerēt. vnde ab oībz amabat. qui cū frequentius conūsaret in qdā ecclesia. eiusdē ecclesię thuribulū argenteū negligent̄ p̄tere cōspiceret. timēs taz dāno ecclesię q̄s sue p̄sciētē ait sacerdoti. nō secure hic pen

det tale thuribulū argenteū. dicēte illo. q̄ multq̄ annis sine piculo illuc p̄p̄edisset. respondit ille. hoc sepe vna die euenit qd̄ mille annis nō p̄tigit. Quid plura. instinctu diabolī thuribulū subtrahit. nō tñ p̄dicto viro furtū imponit. Qd̄ cū fur dño p̄mittente et seruo suo occasionē martyriū p̄parante et vendere nō posset nec auderet. sciēs fur p̄dictū virū hoīem esse simplicissimū et ecclesię illi notissimū. cū secrete adijt. et q̄ ipse idem rapuisset vas p̄us sibi p̄stito in rameto ne se p̄deret p̄fessus est. Cui illerudit. Da mihi thuribulū et ego illud nullo sciēte bñ restituā. Et si necesse fuerit. etiam corpus meū et aīaz meā p̄ te pono. His auditis fur thuribulū ei tradidit. qd̄ ille seno inuolutū sacculo suo imisit. Qui plus solito ecclesiā p̄fata frequētauerat vt thuribulū caute et sine nota in locū suū ponere posset. Die xpo qdā nimia tēpestatū violentia a foribz ecclesię q̄ tunc clausa fuerat depulsus. domū vicinā intrauit. et oblitus de sacco inuētū est thuribulū in sacco suo. Req̄sit de sacco cui esset. cū mentiri nollet. R̄ndit. sacculus meū est. sed qd̄ in eo est vīm est. ego thuribulū nō sum furat. non tamē furem p̄dā. Et recitauit eis p̄ ordinē q̄liter ad se denenerit. et qd̄ furi p̄miserit. Dicentibz illis. lex ē lombardie. vt vel furem. p̄das vel furis p̄nā suteas. R̄ndit. in manibz v̄is sum. qd̄ iustū est de me facite. Quē cū index inducere nō posset vt furem publicaret. capitali sup̄ eum data sentētia aīa fores maioris ecclesię tanq̄ sacrilegus est decollat. Cui corp̄ in eodē loco ē sepultū. et deuotę p̄sonę aīa hōrā matutina rum cant̄ angelicos ibidē audierūt. cereos ardentes viderunt. Insuper et suauissimi odoris fragrātiā senserūt. Ep̄s cū ceteris sup̄ tumultū hoīs dei basilicā fabricari fecit. Et fuit ibi miracula vsq̄ in hodiernū diez ad laudē noīs Iesu christi. **Dec Celsari.**

Sanct̄ pater vidit in agone prophetas aplos et christum.

Exemplum LXIII

Quidā sanctus p̄ in hora obit̄ sui aspicientibz discipulis subito cepit hilarescere. et pulcer

Exempla

et candidus apparere. et in leta verba pueri.
Querentibus illis cui loqueretur. Respondit. nonne
videtis sanctos patriarchas. Iterum illo loquen-
te. et eis interrogantibus. Respondit. nonne videtis
sanctos prophetas. Tertio dixit. ecce veniunt
sancti apostoli. Quarto dixit. quoniam veniunt sancti
angeli. Ultimo dixit. surgite quia Iesus ve-
nit. et inter haec verba migravit ad dominum.

**Mulier que vidit christum in
agone Exemplum LXIII**

Refert etiam beatus Gregorius
de Tharsilla amica sua. quod dum
ad diem venisset extremum. respiciens
sursum vidit Iesum venientem. et cum magna
admiratione cepit circumstantibus clamare et di-
xit. Recedite recedite quia Iesus venit. Cumque
in eum tenderet quem videbat. sancta illa
anima a carne soluta est. tantaque subito fra-
gratia miri odoris subsecuta est. ut ipsa sua-
vitas circumstantibus ostenderet illic actorem suavitatis
advenisse. **Mors hominum est ama-
rissima Exemplum LXV**

Quidam frater ordinis pre-
dicatores cellam alterius fratris venetius
intrauerat die nocte eo legente. frat-
res suscepit alium fratrem supervenientes cre-
dens eum venisse in sero esse vinum. et tunc mor-
tuis erat in conventu qui multum distabat a
conventu venetorum. Tunc mortuus dixit.
Ego non sum vivus. sed modo sum mortuus
unde scribas diem et horam et ita inuenies.
Dicit vivus. dic mihi est ita ut dicit Ar-
isto. Mors est ultimum terribilium. Respondit
mortuus. dicam tibi quod mihi accidit quando morie-
bar. et tunc poteris indicare quod mors est terri-
bilior res mundi. Quando appropinquabat ad pun-
ctum mortis et feci tractum. tunc perdidici sensus
omnes. scilicet visum. auditum etc. Et tunc intellectus
meus fuit totus subtilis. et omnia bona et ma-
la que unquam feceram fuerunt mihi presentata an-
te oculos meos clarissime. Et tunc cepi
in meipso cogitare super his. et multum dubi-
tabam et timebam de salute mea. Interim
veniunt angeli ex una parte et demones ex
alia. et quilibet volebat accipere animam meam. et
sic stando in illo puncto qui anima recessit. visus
est mihi. quod ego essem subito rapus in loco
tenebroso. ita quod ego dixi. bene mihi quod da-

natus sum. Et stando sic modicum. ego vi-
di quandam claritatem in qua ego cognovi
quod anima erat separata et stabat super cadaver. ita
quod non eras in inferno. Unde hoc est certissimum
quod mors est terribilissima res mundi. Postea
vinus interrogavit de fide. Respondit. quod nullus
salvatur nisi in fide Iesu christi.

**In agone videtur homo omnia opera
sua bona et mala Exemplum LXVI**

Quidam rex bonus quedam
militem in armis habuit probum. et
in moribus et in vita praeiosum et re-
probum. qui frequenter admonitus in sanitate
continebat se corrigere. Cum autem repentina
et improvisa infirmitate corripere a regem vi-
sitaret. et ad penitentiam et confitendum indu-
citur. Iste ait adiudicatus sum morti. Et
angeli cum praesentes essent dixerunt. Videamus
si aliquid ius habeamus in eo. et vinus extraxit
librum de sinu speciosissimum parvulum valde
litteris aureis et fulgentibus conscriptum. et quod an-
tea litteras nesciebat omnia legebat. et quasi vi-
di scripta aliquid bona. et licet parva quae feceram
in iuventute antequam mortaliter peccassem. sed
cum miro modo exultare in visione horum. ecce
duo maximi et terribili demones intrae-
runt. unus portabat unum librum prae maximis
scriptum minimis litteris. in quo scripta vidi omnia
peccata mea et flagitia. Et dixerunt demo-
nes angelis qui stabant ibi. Quid hic statis.
cum in eo nullum ius habeamus. cum liber vester iam
videatur ex multis annis nil valere et non pre-
ualeat. Tunc angeli responderunt et iterum dicebant
Recedamus et sibi ad indicandum dimittamus.
quod fecerunt. sic suffocantes eum demones et ani-
mam eius rapuerunt et eam ad infernum depor-
taverunt. Hec in vita patrum.

In discipulo de tempore

Quidam in agone ad indicandum rapus
est. et christus districtam rationem exegit ab eo. et
querere in discipulo de tempore. ser. ix. **P**

Quidam dixit in agone. non sunt tot ca-
lami in horreo quot diaboli circa me sunt.
Quere sermone. cxv. J

Mulier

**Regina quedam equitavit Ari-
stotelem Exemplum LXVII**

Mulierū astucia etiā dece-
pit sapiētissimos docētes alios.
vr dicit m̃gr Jacobus de vitriaco
Nā Aristoteles cū doceret Alexādrū vt se
contineret ab accessu frequēti vxoris sue.
q̃ erat pulcra valde. ne animū suū a cōi. p/
uidētia impediret. Et Alexāder ei acq̃e-
sceret. Hoc adūtēs regina 7 dolens. cepit
Aristotelē talē trahere ad amorē suū. qz
multoties sola trāsibat cū pedibz nudis. 7
dissoluto crine vt eū alliceret. Tandē al-
lect⁹ cepit eā sollicitare carnali. Qug ait:
Boīno nō faciā nisi videro sig̃ amoris ne me
temptes. ergo veni ad meam cameram re-
ptando manibus 7 pedibz sic equ⁹ me por-
tando. tunc scio qz non illudes mihi. Cui
conditioni cum p̃sensisset. illa itimauit b̃
Alexādro. q̃ expectās apprehēdit eū reginā
portantē. Quē cū vellet occidere. ait Ari-
stoteles. sic se excusādo: Si sic accidit seni
sapiētissimo vt a muliere deciperer. potes
videre qz bñ docuerā te. qd accidere pōt ti-
bi iuueni. Qd audiēs rex ei pepcit 7 in do-
ctrina ei⁹ p̃fecit.

In promptuario supra

Fili⁹ regi q̃ in decē annis solē videre ñ
debuit. 7 postmodū p̃ oībz creaturj mulie-
res p̃ ceterj creaturj cōcupiuit. Hoc quere
ante L. xiiij. Itē iuuenis monach⁹ nu-
trit⁹ in heremo q̃ postulabat anseres. id est
mulieres p̃ ceteris creaturj q̃s in mūdo vi-
dit. Hoc q̃re añ L. xiiij. **Mundus**
Mundus apparuit in pulcerra
ma specie ante. retro vero turpis
suma erat. Exemplū LXVIII

Rat qdā nobil⁹ in austria
tor⁹ mūdo dedit. qdā nocte so-
lus añ castrū suū in agultū pul-
crū floribz vt meli⁹ de mūdi pompa posset
cogitare. descēdit. Quedā igit dñā super-
biā nā estimatiōē formosa 7 ornata se ei
p̃sentauit dicens: Ecce assuz quā tāto amo-
re hactenus dilexisti. ad me accedas. Ille
ho gaudēs valde ipsam diligēt⁹ p̃sperit
se beatū reputās qz aspectu 7 affatu talis
dñe p̃fmi dign⁹ fuit. Et illa sicut me ante
bñ vidisti. ita me retro ituearj. vidit itaqz
in dorso eā plenā x̃mibz putredine imūdi

cia 7 fetore. ita qz horroz istoz oēs gliaz p̃-
visaz supabat. ad q̃ nobil⁹ in stupore rapt⁹
7 nimis territ⁹ est. Ad quē illa: Ego sum
glia mūdi. 7 tales sūt fruct⁹ mei. ad x̃ba h̃
imago disparuit. 7 nobil⁹ emēdar⁹ redijt. 7
mūdo renūciauit deo vinēs. **Miles**
Qdā petiuit a rege sanitatem cor-
poris Exemplum LXIX

Rat qdā habuit p̃positū q̃
multū ei fidelit⁹ seruauit. Cū infir-
mat⁹ visitaret a rege. 7 diceret ei
ret. si qd vellet. Ille ait: volo vt me libereq̃
ab hac infirmitate q̃ me multum affligit.
Rūdetē rege. qz libet facēt si posset. Sub-
iūxit ille. Et ego p̃mitto illi q̃ me pōt libe-
rare. qz si h̃ fecerit. ā modo seruā ei 7 nō ho-
mini. Hoc in. li. de donis

In discipulo de tempore

Quidā vidit duos cū lācea p̃ lōgū vo-
lentes intrare ecclīaz. q̃re ser. cxij. **I**tē
qdā hausit aquā in vas ptusū. 7 qdā se-
cauit ligna super sarcinā. q̃re ser. cxij. **I**tē
Itē fili⁹ comit⁹ q̃ vidit cadauer p̃is et
sic mūdū deseruit. q̃re ser. cxxvi. **R**

Murmuratio

Quidā plagat⁹ fuit p̃p̃ murmur
qd̃ habuit cōtra deū Er. LXX.

Rat qdā honest⁹ 7 verax
dū lōgo tpe i puritate m̃tra deo
i ordie p̃dicatoz desuuiisset. nec
sensisset d̃ illis p̃solatiōibz 7 dulcedibz dei
q̃s legebat. 7 ab alijs p̃gustari audiebat
frequē. Nocte qdā stabat añ crucifixū. et
lamētabiliter cepit añ dñz p̃q̃ri p̃ h̃ verba:
Dñe audini d̃ te qz oēs creaturā in māsue-
tudie 7 bōitate p̃cellas. ecce iā finim⁹ ē ānis
pluribz. vias duras p̃p̃ x̃ba labioz tuoz
custodiēs. 7 volūtarie me totū sacrificiās ē
7 scio dñe qz si alicui tyrāno intm̃ huij⁹ fe-
cissim. aliqd̃ m̃ oñdissit beniuolētie signū.
ant̃ dulcit colloquēdo. ant̃ aliqd̃ tribuen-
do. ant̃ secretū aliqd̃ cōmittēdo. vel saltez
ridēdo: Tu at̃ dñe nullā dulcedinē infu-
disti. nullā beniuolētie signū oñdisti. Itaz
dñe tu q̃ ipse p̃dicari dulcedo m̃ crudel⁹ tu
durior mihi es q̃s esses tyrannus. quid est
hoc dñe aut q̃re hoc. Cū igit h̃ 7 multa si-
milīa diuti⁹ iteraret. audiuit subito semel

Exempla de R

7 bis strepitū magnū ac si ecclesia minaretur ruinā. **S**3 7 sup tabulatū ei tū audiuit strepitū. ac si multi canes dentibz 7 vnguibz corroderēt tectū. Quo audito vhemētissime pterit. 7 toto corpe tremens subito vidit retro se horribilē vultū. q̄ cu3 grandi vecte quē gerebat in manibz eū percussit 7 ad terrā pstravit. Ita cum surgere vellet nullaten⁹ posset. reptādo aū vnū altare se trahēs. nō potuit vltra pcedere amplius p̄ dolore. Frēs igit ad p̄mā surgētes 7 eū in multis doloribz inueniētes. ad infirmariā deportauerūt tantē egritudinis causam nesciētes. Iacuit igit triū hebdomadarū spacio. 7 sibi 7 alijs fetebat intm q̄ vix ei seruire poterāt. nisi naribz obturatis. Viribz aū resumpq̄ 7 de sua p̄sumptione corrept⁹. ad locū in q̄ percussus fuerat rediens vt vbi iram meruerat. mīam impetraret. Et ait: **D**i dñe peccauī in celū. 7 corā te. minor sum oībz miserationibz tuis 7 indignus magnis gratijs tuis. Tu dñe iuste vulnerasti me. sed pie sanasti me. In facie aū se p̄sternēs. veniā iterū 7 iterū sup his q̄ stulte cogitauerat 7 leuī locut⁹ fuerat p̄ deū petijt. Et vox facta ē ad eū: Si vis q̄s affectas p̄solatiōes hīc 7 dulcedies spūs. oportet vt ita vilem te reputes sicut vermē 7 lutū qd calcas. Quo audito valde p̄solat⁹ surrexit. deo gr̄as agens. 7 humiliter tunc ardent 7 libent 7 amplexat⁹ est. 7 sollicitē p̄secut⁹. Hoc aū narrauit mḡro ordinis p̄dicatoz fr̄a cui b̄ credit cōtigisse magne p̄fectiōis 7 autoritat̄ postea fuit in ordine. **H**ec in vitalis patrū

In discipulo de tempore

Peremita q̄daz rep̄bendit deū 7 murmurauit p̄ opa dei. Hoc q̄re in discipulo de tpe. sermone. cix. **R**

Capitulū dñi Natiuitas christi

Gaudere debemus de natiuitate christi **Exemplum I**

Vidaz fr̄a / **Q**uater requisit⁹ fuit i morte d̄ causā sui risus. R̄ndit. nunqd sūme gaudere de deo. qz in stat christi natalis dies in qua deus oīum

beatitudo n̄ram assūpsit p̄nā. pater oīuz n̄m infantia. de sua creaturā. sūma bonitas n̄az miseriā. sūma potētia n̄az p̄nā sūma vita oīuz mortē n̄ram. sūma sapientia n̄ram ignorantia. gloria dei p̄is n̄ram ignominia. q̄bz p̄gratulari oportet. qz coram deo frēs meos nūc cerno. Ideo sequēto eos sic gaudeo. **G**audere debemus de natiuitate dñi nostri Jesu christi **Exemplum II**

Egitur in libro Petri clugniacē. q̄ i nocte natali christi quidā deuoto monacho vigilati. mox apparuit beā Hgo Maria. filiū tenendo i gremio 7 colludētē cū eo. Qui fili⁹: **D**ma dulcissima q̄sta leticia ē hodie vobis natiuitate mea. in q̄ vitē innocētia. doctrinē affluētia. miraculoz excellētia. sacrozu celestiu p̄minētia. 7 abundantiā secretorū eis gratis dedi. **S**3 ecōtra q̄sto dolore et inuidia nūc diabolus cruciat. pbando deum esse incarnatū. 7 vnitū naturę illi⁹ quē prius reiecit. quē etia3 deiciendo pbat q̄ x̄tus mee incarnatiōis est inenarrabilis.

Infantia christi liberat hominē a temptatione **Exemplū III**

Vidaz cleric⁹ necessitate **Q**uocoact⁹. beate Agnī seipsū deuot⁹ ad religionis ingressum. qui religionem fr̄atrum predicatorū ingressus de apostasia grauiter temptat⁹ est. Ideo adorauit imaginē infantie saluatoris quā tenebat in gremio beata virgo. vt aut contra temptamēta iunaret. aut cōtra graues impugnationes licentia3 alter⁹ religionis daret. Et sic deuote deosculās pedes imaginis perfusus lachrymis. tantam mentis pacem 7 consolationem mox est expertus. q̄ vsqz ad mortem i ordine firmiter perseuerauit. 7 deo fideliter seruiuit.

Mulierī apparuit christus in specie pulcherrimi infantis **Ex. IIII**

Vidam deuota persona **Q**uocirca infantiam dñi specialit̄ afficiebat tpe natiuitat̄ christi. et rogauit dñz vt ei oñderet faciē puericie sue. Et ecce p̄ aliq̄s dies i ecclesia more solito cōmorati 7 orati. affuit puer pulcherrim⁹.

a quo quæsiuit. si sciret. **Aue Maria.** q̄ rñ-
dit p̄dic m̄. et fecit. Et dicēte ea bñdict⁹ fru-
ctus v̄tris tui. tūc dixit puer. ego sū ille. et
euanuit. illa inbilādo clamauit. reuertere
charissime dulcissime amantissime puer. et
sic p̄ triginta dies nō cessabat vociferans
Die tricesimo venit Iesus dicēs. ego voca-
tus venio ad te. **Modo** aut tu venies post
me et meū conregnes. q̄ sic inbilās feliciter
expirauit.

In discipulo de tempore

Monialis facta fuit publica meretric.
q̄ postmodū innocēdo infantia saluatoris
venia obtinuit. **Hoc** q̄re ser. xi. **E**

Capitulū de D Obediētia

Obedientia p̄cellit ceteras
virtutes in celo **Exemplum I**

Oenerūt quat

Qtuor fr̄es de scythi ad abbatē
Pambo. vestiti pelliceis tūni-
cis. et indicauit vnusq̄sq̄ eorū alteri⁹ xtu-
tem. nō p̄nte eo de q̄ loquebat. **Un⁹** nāq̄
ex eis ieiunabat multū. Ali⁹ xō nihil possi-
debat. **Terti⁹** aut habebat plurimā chari-
tatē. **De quarto** xō dixerūt q̄ vigintiduo-
bus ānis in obediētia maiori p̄mansisset.
R̄ndit eis abbas Pambo. **Dico** vob̄ q̄
isti⁹ x̄i⁹ maiore ē q̄ ceterorū. q̄ vnusq̄sq̄
v̄m x̄tute quā possidet volūtate p̄p̄iā re-
tinuit. hic aut volūtate suā abscedēs. alie-
ne volūtati se seruū fecit. tales enī veri con-
fessores sūt. si vsq̄ ad finē ita p̄māserint.
Hoc in vitaspatriū. **Obediēs susci-**
tauit mortuū Exemplum II

Ulo fr̄es carnales vene-
rūt ī q̄ddā monasteriū habitare
et vn⁹ ex ipsis erat religiosus val-
de. alē habēs obediētiā valde grandē. Cū
ergo abbas p̄cipet illi h̄ fac et fecit. et iterū
illud fac et fecit. q̄ gl̄iabat in h̄ q̄ talē obe-
diētiā h̄iet in monasterio. Inuidit ei fra-
ter eius ille religiosus. et dixit intra seipsū:
temptabo hūc fr̄z meū si h̄z tantā obediē-
tiam. et veniēs ad abbatē dic̄. Transmiste
fr̄em meū meū. qm̄ necessari⁹ sum eius in
q̄dam loco. et dimisit eū abbas. Cū ḡ pari-
ter p̄ficiscerent volēs temptare eū. et venis-

sent ad flumē in quo erat mltitudo croco-
diloz. dicit ei: Descēde in flumiū et trāsi. et
descēdit ille. et venerūt crocodili et ceperūt
sugere corp⁹ ei⁹. et ei nō nocuerūt. **Qd** cūz
ille vidisset dixit ei: ascēde d̄ flumiū et eam⁹
et dū irent. inuenerūt corp⁹ mortuū iacēs
in via. et dicit ei religiosus. si haberem⁹ ali-
quid ex veterib⁹ vestimētis. mitterem⁹ super
illud. Cui fr̄at dixit: **Orem⁹** si forte suscitet
illū de⁹. et stantib⁹ illis in ozone. suscitatur
est mortu⁹. et laudauit se religiosus ille di-
cens: p̄pter religionē meā suscitatur est. **Ma-**
nifestauit aut deus p̄i in monasterio opa
eorū oīa. et quēadmodū temptauit fr̄em su-
um in crocodilis. et quō mortuus surrexit.
Et postq̄ venerūt in monasteriū. dixit ab-
bas ad illū religiosū. quare sic fecisti fratri
tuo. cognosce q̄ p̄ obediētiā suāz surrexit
mortuus. **Hec** in vitaspatriū

Obediētia p̄cellit pegrinatio- nem et etiā vitā solitariā. Ex. III

Uidā bon⁹ hō querebat
q̄ viā tendentē ad patriā. et cogita-
bat ī mēte. nō est meli⁹ q̄ vt mū/
dū fugiā. et maneam in clusorio. qd̄ et fecit.
Vidētes aut hoīes ei⁹ bonitatē. ipsū bene
pascebāt dū ibi eēt. venit vox de celo di-
cens: **Aue** pasce parce. Ille adūtēl q̄ h̄ vox
esset insultāq̄ ei de quiete. exiēs de clusorio
redit se ad pegrinationē quiete postposita
Ad quē vox: **Salue** pecus errās. Ille di-
xit in clusorio deo non placeo. pegrinatio
deo nō est accepta. **Itō** ergo ad heremitas
q̄ sub obediētiā viuētes volūtate dei p̄fici-
unt. **Qui** cum ibi esset. venit ad eum vox
dicens: **Salue** fili obediētiē imple volū-
tatem dei.

Obedientia Marci scripto- ris. Exemplum III

Uidam abbas habebat
q̄ discipulum noīe Marcū. cuius
obediētia erat magna et propte-
rea senex diligebat eum. habebat autem et
alios discipulos qui cōtristabant. ideo q̄
plus illū diligeret. **Postq̄** alij senes h̄ au-
dierūt. venerūt ad eū vt ei renūciarent. q̄
fratres q̄ cū eo erāt cōtristabāt. **Sz** añq̄
illis aliqd̄ fateret. ipse cum ill⁹ ad singloz

Exempla

cellas pfect. vniūqueq; noīe pprio voca-
uit dicēs: Egredere frat qm̄ opus habeo
tui. z nullus voluit egredi. Venerūt autē
oēs ad cellā Marci. z cū pulsassent ostiū
vocauit abbas eū noīe eius. Ille autē mor-
tū andiuit ei⁹ vocē. foris egressus ē. z igres-
sus abbas ad cellā suā qm̄ scriptor erat. q̄-
siuit q̄nternū quē scribebat. z inuenit q̄ in
qua hora vocat⁹ est. litterā quam faciebat
mediā dereliq̄t vt obediētiā impleret. vñ il-
li alij senes dixerūt ei: In v̄itate inq̄tū tu
diligis eū z nos diligimus. qz z deus eum
pp̄ter suā obediētiā diligit plus.

Monachus pp̄ter obediētiā
p̄iecit propriū filiū in furnū.

Exemplum V

Quidā seculo renunciauit
z venit ad monasteriū adducens
secū filiū suū parvulū. Quē ab-
bas tenēs osculabat. dicēs p̄r: amas hūc
respondit etiā. Iterū dixit: Diligi hūc. r̄-
dit etiā. Postea dixit illi abbas: Tolle si
amas eū z mitte in furnū ardentē: Et pat̄
suus iactauit eū in furnū. z statim factus ē
furn⁹ sicut ros. Ex q̄ facto acq̄siuit sibi glo-
riam in tpe suo quē admodū Abiā patri-
archa. Hec in vitā patrū.

Abbas renocauit fratrem de-
functum Exemplum VI

Religiosus quidā nomine
Meingotz vir simplex z bonus.
Accidit autē vt tactus infirmitate
cū nimis torqueret inunct⁹ est. Instāte hō
tpe capituli gnālis. abbas itur⁹ ad capitu-
lum dixit ei. frater Meingotz non debes
mori. sed expectā me. R̄ndēte illo. si i me
fuerit faciā. Subiūxit abbas: Ego ē p̄ci-
pio. Iuit abbas ergo ad capitulū z mora-
tus est diutius. Reūso itaq; eo z veniente
ad portā pulsata ē campana. Inrogante
itaq; abbate cui pulsaret. dicebat frat̄ por-
tarius. fratri Meingotz. R̄spōdit abbas
ego teterē ei loq̄ adhuc. festināsq; ad in-
firmatoriū. ille expirauit. Et cū se īclinā-
set ad mortuūz alta voce clamauit. frater
Meingotz. z nō erat in eo vox neq; sensus
Cūq; secūdo idem nomen repetisset. dixit
por. nolite vos fatigare expirauit enī. Tūc

abbas ad illi⁹ aurē se inclinās dixit: Ego
tibi p̄ceperā ne morerere. donec venirē. z ite-
rū p̄cipio ē vt r̄ndēas m̄. Ad qd̄ hūc ille
q̄si de graui somno excitat⁹ oculos aperuit
z ingemuit. O p̄r inq̄t qd̄ fecisti. Bñ eras
vt qd̄ me renocasti. Vbi inq̄t eras: At ille
r̄ndit. in padiso reposita erat m̄ sedes au-
rea secus pedes dñe n̄re. z cū merenocaret
venit dñs Jsinhardus sacrista n̄r trabēs qz
me de sede eadē dicebat: Nō hic sedeb. qz
inobediētiā huc venisti. Reūtere ad abba-
tem sicq; reūsus sū. Attē p̄missum est m̄ q
eadē sedes m̄ foret reseruāda. vbi eundēz
Jsinhardū vidi in multa gl̄ia. in cui⁹ pede
apparuit macula eo q̄ nobiscū ex̄ns inuit⁹
iuit ad laborē. Hec Lesarius.

Serpens fuit obediens fratri
Hortulano Exemplum VII

Rat qdā magne vite i mo-
nasterio monachus hortulanus.
fur hō venire p̄suerat z p̄ sepe
ascēdere. z occulte olera auferre. Cūq; ille
multa olera plātaret q̄ min⁹ inueniret. et
alia pedib⁹ p̄culcata. alia direpta. p̄spice-
ret. hortū circūiens inuenit iter vñ fur veni-
re p̄suerat. q̄ eūdē hortū deambulās re-
perit etiā serpēte cui p̄cepit dicēs: Seque-
re me q̄ ad adiū fur p̄ueniēs impanit ser-
penti dicēs: In noīe Jesu p̄cipio ē. vt ad-
itū istū custodias z furē ingredi nō p̄mit-
tas. p̄tin⁹ serpēs se totū in itinere in trans-
uersum tetēdit. z ad cellā monach⁹ redijt.
Cūq; meridiano tpe cūcti q̄sacerēt. more
solito fur aduenit sepe ascēdit z dñ in hor-
tum pedē poneret. vidit subito q̄ p̄tensus
serpēs clausisset viā. Et tremefact⁹ post se-
metipsū cecidit. eiusq; pes p̄ calceamētū in
sude sepiis inhesit. Sicq; vsq; hortulan⁹ re-
diret deorsū capite p̄pedit. Cōsuetā hora
venit hortulan⁹. p̄dētē i sepe furē reperit.
serpēti autē dixit: gr̄as ago deo. impleuisti
qd̄ iussu recede mō. q̄ ilico abscellit. ad furē
hō veniēs ait: qd̄ est frat. Tradidit enī te
deus in manū meā. q̄re in laborē monacho-
ruz furtū toties facere p̄sumpsisti? Et b̄
dicens pedē illius a sepe in qua inheserat
soluit. eumq; sine lēione depoluit. Qui
dixit. sequere me. quem sequentes se duxit

ad hortū aditūz 7 olera q̄ furti appetebat auferre. cū magno gaudio p̄buit dicēs: vade post hoc furtū nō facies. sed cum necesse habes. huc ad me īgredē. 7 q̄ tu cū pctō laborabas tollere. ego tibi volūtariē dabo. **Hec Greg⁹ in dial. li. p.**

Aqua fuit ep̄o obediēs. Ex. VIII

Aluei q̄dā qui iuxta muros ciuitatē effluebat. inundatione facta cursus sui alueū egressus p̄ agros diffundi cōsueuerat. 7 queq; sata 7 plātata reperiret euertere. Cūq; hoc crebro fieret 7 maria eiūsdē loci necessitas vigeret. dato studio op̄is eū p̄ alia loca deriuare conati sūt. S; q̄uis diuini laboratū fuisset a pp̄rio alueo deriuari nō potuit. Tūc ep̄s vir deuot⁹ rāstrū sibi paruulum fecit. 7 ad alueū flumīs accessit. 7 aū oīonē incubuit. atq; eidē flumīo p̄cipiens vt seq̄retur p̄ loca que ei visa sunt. rāstrū p̄ terrā traxit. Quem mox relicto alueo. pp̄rio. tota flumīs aq̄ secuta ē. ita vt fundit⁹ locum p̄sueti cursus desereret. 7 ibi sibi alueū vbi tracto p̄ terrā rāstro ep̄s signū fecerat vendicaret. 7 queq; essent alimēti hōiūz. p̄ futura sata vel plantata vltra nō lederet. **Hec Greg⁹ in dial. li. iij.**

Ignis fuit fratri oīanti obediēs. Exemplum IX

Quodā fr̄e in anglia lectore 7 p̄dicatore admodū deuoto. in domo cuiusdāz miliq̄ existente subito succensus est ignis magn⁹ in domo in qua cōgabāt. Deficiēte autē aq̄ 7 oī hūa no cōsilio. 7 igne magi ac magi inualecēte cū socius eius cū familia discurreret 7 clamaret. ipse in oīonem p̄strat⁹ ignē repulit 7 extinxit. ita vt nullū eius vestigiū appareret. Hoc autē frat̄ mīme ostentās ad gl̄iaz nec celans ad edificationem scripsit m̄gro ordinis p̄dicator. nec alicui hōi hoc dixit.

Pluuia nō tetigit duos fr̄es ī itinere. Exemplum X

Quod fr̄es ordinis p̄dicato dum dum mitterent ad quendā puētūz. vt obīam hilarit̄ adīplerent. contigit eos pluuie tempestate in via obūbrari. Quā expanseēt nīmīū ceperit

ad inuicē dicere. forte nō acceptat de⁹ obedientiā nr̄am. Dum ergo nullū viderēt locum ad quē diuertere possent. venit in mentem vnius miraculū qd̄ fecerat dñs beato Dñico. pluuia ab eo 7 eius socio remouē. 7 exercitat⁹ in spem 7 oīonem p̄uersus. fecit signū crucis cōtra tempestatē imminētem. 7 statim ad dextrā 7 leuā se diuidens p̄misit dñs eos abire intactos. q̄ nec vna gutta cecidit sup̄ eos cū viderent ex vtraq; parte pluuia magnā cadentē.

Leena fuit discipulo obediēs Exemplum XI

Dicebāt sancti seniores discipulo abbatis Pauli noīe Johanne q̄ haberet hūilitatem 7 virtutem obediētiē. 7 etiam difficiles causas abbate sibi imperante in nullo ei penitus cōtradiceret. sed nec murmuraret. Cū autem necessarius esset in monasterio vt silibus finis bonū. misit eum abbas in p̄ximum vicum vt quæreretur sibi finis bonū 7 cum celeritate afferret. Erat autem in illo loco mala bestia scilicet leena. statim autem aggressus predictus discipulus ibat sūm p̄ceptum abbatis. Cūq; pergeret dixit abbati suo: Domine pater audiri q̄ plurimos dicentes q̄ in illo loco mala bestia sit. Tūc senex quasi ioculariter dixit: si uenerit sup̄ te tene. 7 alliga eam. 7 adduc eam tecum. Cum autem peruenisset ad locum. iam vespere instante. egressa est leena 7 irruit super eum. Ille autem comprehēdens tenere eam voluit. Illa autem excutiens se de manibus eius fugit. sequebatur autem ipsam dicēs: Abbas meus p̄cepit vt alligam te 7 perducam ad eum. Continuo stetit leena. 7 tenens eam reuertebatur ad monasterium. Cum autem tardaret in itinere. abbas nimis pro eo sollicitus tristabatur graniter. Et ecce subito superuenit discipulus eius tenens ligatam leenam. Quod cum vidisset senior admiratus valde. gratias egit deo. Dixit autem discipulus: Ecce domine sic p̄cepisti adduxi leenam ligatam. sed volens senior humiliare spiritum eius. dicit ei: Sicut tu insensibilis es. ita 7 insensibilis bestia

Exempla

adduxisti. solve ergo et dimitte eam ut vadat ad locum suum. **Doc**i vitas patrū.

Mulier quedā intrauit furnū cōtra phibitionē mariti. **Ex. XII.**

Cum quidā vir recederet ab vxore vadens ad sanctū Jacobum. illa multū instabat apud eum qd ei aliquid preciperet. et quod ob ei amorē vsq; ad aduentū inuolabiliter obsequeretur. qui post multā instantiā dixit ei. nihil aliud peto a te. nisi ut maneat in domo tua in pace. et deū pro me oret. cū autē diceret et instaret qd ei aliqd aliud preciperet. qd si ipsa esset factura sine precepto qd iam precepisset. Tūc dixit ei. caueas amore mei. ut non intres in furnū ruinosum et periculosum qd est in curia nra. Cū autē recessisset cepit cogitare qd forte maritus eius ibi pecuniā in lapidibus abscondisset. et intrās cepit remouere lapides. scrutans ibi si pecuniā inueniret. qd cū faceret cecidit cooptura furni super eā a qua est lesa. et impotēs effecta. Cum autē rediret vir eius. et ipsa ei more solito nō occurreret dicta ē ei causa. Qui ait. amodo saltē incredulitatē et obedientiā sentiet. quā ipsa et ceterę mulieres habent originatē ab Eua pma matre. qd si deus nō inhibuisset ei comedere fructus de ligno sciētię boni et mali fortassis nunq; gustasset.

Vxor militis intrauit paludē cōtra phibitionē viri sui

Exemplum XIII

Miles quidā in saxoniam diues valde et potēs mīstralis dñi Henrici dñi saxonie. Die habebat vxorē nobile et dilectā. Die igitur quadam cū sermo haberet de culpa. Fug. cepit illa ut mos est mulierū eidē maledicere. et de incōstantia animi iudicare. eo qd pmo dico pmo gule sue satisfaciēs. tantis pgnis ac miserijs oē genū hūanū subdidisset. Cui maritus rñdit. Noli illam iudicare. tu forte in tali casu simile fecisses. Ego volo tibi aliqd precipe qd min⁹ est. et ppter amorem meū nime poteris custodire illud. Respondente illa. qd est hoc mandatum? Ait miles. ut die illa qua balneata fueris paludem curię nre ne ingrediaris nudis pedibus

alijs hō diebus si libet intres. Erat enim aqua putrida et fimosa ex sordibus totius curię collecta. Illa subidēte et precepti transgressionē abhorrēte. subiūxit miles. volo autē penā addere. si fueris obediēs qd draginta marchas argenti a me recipies. si autē nō. totidem mihi solves. et placuit ei. Ille hō ipsa ignorāte secretos custodes paludis adhibuit. Mira res. ab illa hora matrona tam honesta et tam verecūda nunq; per curiā transire poterat nisi ad predictā paludem respiceret. et quātiens balneabat. de eadem palude temptabat. Die hō qdā exiens balneū dixit pediseque sue. noli ingressa fuero paludē hāc moriar. Statim lucingens se et cū circūspexisset et neminē videret. comitante ancilla ipsa aquam fetidam vsq; ad genna intrauit. et huc illucq; deambulādo vñ concupiscētię sue satisfecit. qd statim nūciatū est militi. Ille gaudēs. mor ut eaz vidit ait. Quid ē dñā. fuistis ne hodie bene balneata. Rñdente. fui. Adiecit. in dolio vel in palude. Ad qd verbū cōfusa tacuit. cognoscēs suū excessū ei nō latere. Tūc ille. vbi est dñā mea cōstātia vñ. obediētia vñ. iactātia vñ. Eua vili⁹ temptata fuistis. tepidius restitistis. tarp⁹ cecidistis. reddite ergo qd debetis. Et cū hec nō hiet qd solueret. oia vestimēta ei⁹ p̄ciosā tulit. et p diuīas psonas distribuit. linēs palig⁹ rps eam bene torqueri.

Quidam comedit alleum cōtra phibitiones. **Exem. XIII**

Quidam tradidit castrum domini sui cuius fuit in castro pcurator. qd castrū tradidit qbus dā inimicis dñi sui. qd veniētes ceperūt castrum et interfecerunt omnes ppter illum qui tradiderat eis castrum. et erat illud in diocesi colonienſi. Ille traditor inuit ad confessionem et est ei iniuncta penitentia. recessit et illam non seruauit. et iterū rediit. Cui sacerdos. Posti aliquid quod possis pro penitentia tua sustinere? Respondit ille. Nunq; alleū comedi vel comedere potui. Et ait p̄fessor. sit tibi p pñia ut alleū nō comedas. Ille egressus allea tulit in horto et tēptat⁹ p̄cupiuit. et illa cruda cōedit. et nō

poterat prius tunc preparata comedere.

In discipulo de tempore
Quidā vidit quatuor ordines in celo et
in obedientia viuentium superior fuit. Hoc
querere in discipulo de tempore. sermone. lvi. C

Ite moniales quēdā iuerūt ad papam
quibz dedit pixidē cū anicula inclusa. et p̄
cepit eis ne aperirēt pixidē. Hoc q̄re sermo
nel. f

Obsessus

Frater qdā comedit carnes et
diabolus intravit in eū. Ex. XV

Pater qdā ordinis p̄dicatoz
ad seruiendū infirmis locum non ē posuit. carnes q̄ remanebāt
interdū sine licentia comedeat. Quodā
autē sero cū faceret. a diabolo correptus ce-
pit fortiter et terribiliter clamare. Concurrē-
tibus igitur fratribz beatus pater dñic⁹ ad-
uenit. et compatiens fratri q̄ grauit̄ vexa-
batur. arguebat demonē. q̄re corpus fr̄is
sui intrauerat. Dixit autē diabolus. intraui
in eū qz meruit. Nam carnes infirmoz oc-
culte et sine licentia comedeat. p̄ra ordina-
tionē p̄stitutionū tuarū. Tūc beatus dñic⁹
ait. Ego auctoritate dei absoluo eū a pec-
cato qd fecit. tibi autē p̄cipio demon in no-
mine dñi n̄r̄i Iesu christi. vt exeat ab eo. et
ā modo n̄ veres eū. et statim liberat⁹ ē frater.

Conuersus qdā bibit vinū si-
ne licentia. et obsessus ē. Ex. XVI

In cōuentu bononie conti-
git quēdam frēm cōuersum subi-
to a demone vexari grauissime.
Conuersi ergo surgētes. qz iam lectos in-
trauerāt. vocauerūt m̄gr̄m suū. de hinc bea-
tū dñicū. qui tūc in domo erat. q̄ manda-
uit eū ad ecclesiā deferri. quē vir decē fr̄es
portare poterāt. In ingressu autē ecclesie ex-
sufflans. extinxit oēs lampades vno flatu.
Tūc ergo multis modis demon eū vexaret.
dixit ei beatus dñic⁹. Adiuro te p̄ christū
vt dicas q̄re veras fratrem istum. et qñ vel
quō hic intrasti. Qui respondit. vero eū
quia meruit. bibit enī heri sine licentia in ci-
uitate vinū. et sine signo crucis. vide tūc in-
travi in eum. imo ipse me bibit cum vino.
Inter hęc factum est signū ad matutinas

et ait demon. ammodo hic remanere non
possum. ex quo surgunt capuciati ad deū
laudandū. et recedens dimisit fratrem quā-
si mortuū iacentem in terra. Fratres autē
tulerunt eum ad infirmariā et mane sanus
surrexit. nesciens quid sibi accidisset. Hoc
autem narrauit mihi qui interfuit

Opera

Exemplū operadi habem⁹ in
sole. in fra. in formica. et in gallo

Exemplum XVII

Quidā iuuenis requisivit a
se in morte verbū edificationis
Cui ille. Fili respice ad soles. ad
terram. ad formicam. et ad gallum. Nam
sol. ppter quodcūqz ingratū cursū suū
non retardat nec ab eis radios retrahit.
imo beneficium charitatis impendit. Sic
nec tu ppter cuiuscūqz ingratitudinem pie-
tatis opera subtrahas nec ordinem chari-
tatis. Formica etiam grana meliora colli-
git de quibus in hyeme viuit. Sic in hac
vita salutis opera multiplica. ne in morte
penuriam et necessitatem patiaris. Terra
licet etiā ab omnibz conculcet⁹ et magna
imtemperie et aduersis. et tamen omnibus
creaturis producit arbores et fructus viles
et sine retributione sepi⁹ eis reiterat. et mul-
tiplicat ad necessitatem. Quarto attende
ad gallum. qui alis se verberans nequaquā
horas noctis obliuiscitur. Cum igitur fili
mi similia facies. thesaurum sapientie pos-
sidebis. Hęc in vitaspatrum.

Occupatum in bonis diabo-
lus non temptat. Exem. XVIII

Egitur in vitaspatrum. q̄
cuidam fratri data est gratia q̄
videret quę fiebant. et vidit dia-
bolū stantem ostium celle cuiusdam fra-
tris. nec volentes intrare q̄dū erat occu-
patus in bono. quācūqz autē ab occupa-
tione cessabat. intravit et eum temptabat.
Ideo dicit Hieronymus. Semper aliqd
boni facito.

Quidā petiuit orare pro se
Exemplum XIX.

Exempla

Pater quidā dicit sancto Antonio. ora p me pat. Qui respondit. nec ego tui misereor. nec deus. nisi p teipso sollicitus sis et oraueris deum. Hoc in vitaspatri.

Labor p̄sens nihil est respectu futuri Exemplum XX

Egit in vitaspatri d quo dam sancto p̄e. q̄ suū corp' miserabiliter abstinēdo. vigilādo. vigiliis et disciplinas frequent' sustinēdo et alia bona opa incessant' faciēdo affligebat. et tñ innocēs erat. Ad quē venerūt frēs et dixerūt. pater quare sic miserabiliter occidis corpus tuū. et ineptū ad seruitiū dei reddit' Quib' r̄dit. O filij b̄ facio qz cōsidēro qz totus labor quē p mille annos posses i hac vita pati. si tam diu possem vivere. nō esset compabilis vni' hor' p̄p̄e eterne reproborū et dānatorū. vel vni' hor' gaudio beatorum. Vñ apls. Nō sunt cōdigne passionēs hui' t̄pis ad futurā gloriā. Aug'. Lāta est iocūditas lucis eterne etc.

Opera bona p̄p̄t vanā gloriā non sunt faciēda Ex. XXI

Emp̄e quodā miserrime quidā dux bauarię defunctus est Nocte x̄o quadā. castrū in quo vxor eius erat. sic cōcussus ē. vt terremoto videret' fuisse. Et ecce ostia camerę i q̄ illa iacebat apta quodā gigante nigerri- mo cum scapulis impellente. marit' ei' ingressus est. quē illa videns. apud lectū sedere fecit. inq̄rens de statu suo. Cui ille respondit. p̄gnis eternis damnat' sum. Illa igitur nimis territa respondit. Ostrū n̄m oib' p̄grinis et paupib' patuit. et nō p̄ sunt vobis b̄nficia ista. At ille. Nihil mihi p̄sunt ad vitam eternā. eo qz ex vana gloria. nō ex charitate a me facta sūt. Quę cū plus interrogare vellet. ille ait. Concessus est mihi tibi apparere. sed nō licet hic diutius morari. qz diabol' for' stās expectat me Si enī oīa folia arbor' x̄terent' in linguas tormenta mea exprimere non possent. P̄ hęc euocatus est et impulsu totum concutitur castrum. eiulatus eius magnus auditur. Ecce impleta sunt in illo quę scriptu-

ra loquitur. Potentes potenter tormentabuntur. Hęc Celsarius

In discipulo de tempore Paganus mercator quidam sepeliuit mortuum p̄ mare iacentem. ideo bina vice liberatus est a morte. Hoc quę in discipulo de tempore sermone. xcij. D

Item quidam orauit triginta duobus annis pro anima patris sui. et tamen semper in peccato mortali fuit. Quę sermone ibidem. xcij. D

Oratio

Quidā non potuit orare vnū pater noster sine cogitationibus

Exemplum XXII

Bernardus quadam vice iumento insidens. cuidam rustico sic offerente se materia magna de cordis instabilitate in oratione conquestus est. Quod ille audiens mox eum despectit. et in orationib' cor firmum et stabile se habere dixit. Volens aut' beatus Bernardus conuincere euz dixit. Sequestrare paulisper a nobis. et tota qua poteris intentione orationem dominicā inchoato. quam si sine aliqua cordis euagatione finire poteris. iumentum meum sine dubitatione habebis. Tu autem mihi in fide tua spondeas qz si aliquid aliud ibidem cogitaueris. hoc mihi nullatenus celabis. Letatur ille et quasi iumentum lucratus reputans. audacter secessit et seipsum recolligēs orationem dominicā dicere incepit. vix orationem dimidiam expleuit. et ecce importuna cogitatio cordi suo se ingerit. vti nam et sellam habere deberem cum iumento. Quod ille aduertens. consci' ad Bernardum reuertens. et quid in ipsa oratione cogitauerit indicauit. et de se vt prius tamen non p̄sumpsit amplius indicare.

Quidā nolūt seipsos iuuare.

Exemplum XXIII

Unt miseri et pigri multi alienis suffragiis se volētes s̄bilenare. Si ipsi manū nō apponūt in labore. siles sūt cuidaz q̄drigario cui cū q̄driga cecidisset et ipse sedēs i luto a trāseñtib' petijt adiutoriū. Quidā nobil' manū

extendens vt ipsum iuuaret. sed cum miser nec vellet surgere. nec ad quadrigā subleuandam manum apponere. sed differebat. recessit nobilis indignans dicens: Et quo tu miser nō inuas te. nec ego curā te. sic facit christus. Aug. Qui creauit te sine te. nō iustificabit te sine te. Bern. Laudit asina 7 ē qui subleuet. perit aīa 7 non ē qui curet.

Meretrix quedā orauit p deuoto viro Exēplū XXIII

Quidā vir dei dixit cuidā meretrici: Ora tēz p me. Quē confisa ē de mīa dei ecclesiam ingressa amare fleuit sua pctā ante beatę virginis imaginē. 7 etiā p illo viro dei orabat. Tūc christus matri rēdit: Attende ad opus mirabile quia p meo amico orat inimica. Quinimo o fili nūqd ppter amicu parces inimice? Qui rēdit christus: ppter me mīis interuentionē tibi pctā dimittit. vnde illa cōtrita 7 confessā amodo deo seruiuit.

Demonēs p̄sentant diuersas imagines orantib⁹ Ex. XXV

Quidā tēp noctis demon in spē monachi ad ostium cellule beati Macharij pulsauit dicens: Surge abbas Machari 7 eam⁹ ad collectam vbi frēs ad vigiliā cōgregant. Sed ille grā dei repletus falli nō potuit. intellexit enī diaboli esse fallaciā 7 ait: O mendax 7 veritatē inimicus. Quid enī tibi cōfortij. quid societatē est cū collecta cōgregatione sanctorum? Et ille ait: latet ergo te o Machari qd sine nob nulla collecta agit nulla cōgregatio monachorū pficiat. Veni tēz 7 videbis opationē nrām. Dixit aut sanct⁹ Machari. Imperet tibi domin⁹ demon imūde. 7 cōuersus ad orōnē a dño petijt vt sibi hoc ostenderet. si verū esset de quo gloriat⁹ est demon. Abijt ergo ad collectam vbi a fratrib⁹ vigilię celebrant. Et iterū in orōne dñm deprecabatur vt ei veritatē verbi hui⁹ ostenderet. Ecce vidit p totam ecclesiā quasi paruulos qsdam pueros ethiopes nigros discurrere huc atqz illuc. 7 velut volutādo differri. Discurrentes autem illi ethiopes singulis

fratrib⁹ in orōne positīs atqz psallentib⁹ illudebant. 7 si cui de eis oculos duobus digitulis compressissent statim dormitabat. Si cui in os īmersissent digitum. oscitare cum faciebat. Item post psalmū cum ad orandum se proiecissent fratres. percurrebant singulos iterū. 7 añ aliū iacētē quidē in oratione quasi mulieris speciē vertebant. Ante alium quasi edificantes aut portantes aliquid aut diuersa quoqz agētes apparebant. Et quēcūqz demones illudentes formassent. hec orantium in cordis sui cogitatione versabantur. Ab aliqbus tamen fratrib⁹ vbi aliquid bonū agere cepissent. quasi violenter repulsi precipites deijciebantur. ita vt nec stare ante eos nec transire auderent. Alijs vero super ceruices 7 in dorso ludebant. Hec cum vidisset sanctus Macharij ingemuit grauiter 7 lachrymas perfundens dixit: Respice domine 7 ne sileas. neqz mitigeris deus. Exurge 7 dispergentur inimici tui 7 fugiant a facie tua. quoniam anima nostra repletur illusionib⁹. Post orationem autem examinande veritatis gratia. seorsum euocatis singulis. omnib⁹qz fratrib⁹ ante quorū faciem viderat diuerso habitu demones. 7 varijs imaginibus ludentes. perquirens ab eis. si in oratione. vel edificandi cogitationes habuerint vel iter agendi. vel alia diuersa que vnicuiqz per demones imaginata viderat. 7 singuli eorum ita confitebātur in corde suo ita vidisse cogitationes sicut ille arguebat. Et tunc vere intellectum est. qd omēs male 7 superflue ac vane cogitationes. quas vel psalmodiarum vel somniorum aut etiam orationum tempore vnusquisqz in corde susceperat. illusionē 7 instinctu demonum fiant. Nam qui ab his omni custodia p̄seruāt in timore 7 amore cor suum. illi ethiopes tenebrosos 7 eas quas imittunt cogitationes repellunt. Christo enim coniuncta mens. 7 precipue in tempore orationis intentā. nihil malum. nihilqz superfluum recipit. Hec in vitā patrum.

Exempla

De oratione duorum fratrum

Exemplum XXVI

Egit qd duo fr̃es germani nobiles genere. s̃ vita 7 fide nobiliores videntes multas fallacias dixerunt: Ecce pater noster dñs magnus fuit in auro. seruis 7 ancillis. 7 tñ mortuus est: Eam? nos 7 seruiam? deo qd nobis dona confert que nō deficiēt. Et iuerunt ad quendam abbatē qd sanctus ab oīb; dicebat. petentes ordinē. sed ille cū fratrib; hñs cōsiliū. dixit eis vt irent ad heremū 7 ibi vno anno manerēt. victi de opib; manū que rentes. volens eos in pposito examinare si p̃sisterent. Qui hūilit̃ iussa complētes iuerunt ad locū eis ostensū. 7 in magno seruire deuotiōis illū annū exegerūt. Post annū reduxit abbas ad memoriā illorū petitionē 7 dixit. vadā 7 videbo si māserint. Et duz iuisset. inuenit eos in horto laborātes. humilit̃ eos salutauit. 7 deuote receperūt eū. 7 illa nocte ministrabāt ei de his q̃ habebant. Dixit eis abbas vt eū nō formidarent. sed quicqd cōsueuerāt facerēt. Et ecce dū crederent abbatē dormientē. surgūt 7 h̃m suā p̃suetudinē deuote orabant. Et post noctis mediū vidit abbas seniorē lucentem sicut solem. 7 angelos descendere ad eū. 7 eleuare a terra sic alte. vt vix posset eū abbas videre. Super iuniorē h̃o vidit multitudinē demonū descendere in specie vermiū. q̃ voluerunt intrare in os orantis. Ille cū planctu magno orauit donec omnis multitudo demonū recessit ab eo. 7 angeli venirent. 7 seniore angelū in locum p̃stinū posuerūt 7 lux recessit. Facto manifestauerunt ambo ad confessionē. 7 cognouit abbas qd senior deuicerat potentē temptationē demonū. ac ppter ipsius contemplationē eleuabat a terra. vt recrearetur d̃ auditu angelice armonie. Iuuenis h̃o ad hoc non vicerat sed viriliter resistebat. 7 recepit eos in congregationē. qui deo seruientes 7 multorū factores miraculorū existentes. quienerunt in dño. Sic nos resistam? temptationibus.

Diabolus extraxit quendam monachū de choro Ex. XXVII

Erat quidam monachus in ordine sancti Benedicti. non valēs in oratione persistere in choro totiens correptus ab abbate. non se emendauit. sed semper choru exiuit. Et ait abbas. Nunquid videtis quis extrahit monachū hunc ab oratione? Dixit ergo sanctus Benedictus Pontiano abbati 7 Mauro. vt orarent deus vt eis renelaret causas impedimēti. Et post biduanas orationes vidit sanctus Maurus abbas qd dictus monachus extraheretur per vimbrum vestimenti ab aliquo paruo 7 nigro ethiope. Et finita oratione. cū beatus Benedictus egrederetur 7 vidisset dictum monachum extra oratoriu vagari. percussit eum virga 7 extunc p̃fatus monachus in choro permansit.

Monachus quidam semper i choro dormitabat. Ex. XXVIII

Quidam monachus quocūq; orare vel p̃sallere debebat. mox dormire cepit. qd cūz sepius confessus fuisset cuidaz viro discreto. 7 nec monitis nec minis. neq; p aliquā penitentiam ab hoc vitio corrigi posset. cōsiderans confessor huius dormitiōis opus esse diaboli. qui iniunxit ei pro penitētia et pro omnibus peccatis suis. vt in tempore psalmodie 7 in omnibus bonis dormiret. Mira res: ab illa hora qua huiusmodi p̃ceptum pro penitētia accepit. neq; dormire neq; dormire in oratione potuit 7 temptatio diaboli cessauit.

Oratio vincit temptationes demonū Exemplum XXIX

Quidam necromantici beato Antonio inuidentes. miserunt ad cellam eius multos demones adiuratos. qui cum irruerunt in eum. ei diuersas turpes imagines 7 malas cogitationes intulerūt. quas omnes beatus Antonius virtute sancte crucis 7 orationis amonebat. 7 nihil in eum p̃uvalentes confusi sunt reuersi ad necromanticos. dicentes nihil se posse proficere. sed suis orationibus nos oēs repulit. Quo audito necromantici ad beatū Antonium venerunt 7 veritatē

confitentes. ad fidem sunt conuersi.

Religiosi ipetrauerunt despera
to homini cōtritionē. **Ex. XXX**

Cuius quidaz q̄ fuit aduo
catus ⁊ multa mala fecerat huius
dei ⁊ subditis suis. Tādē p̄cuss⁹
īfirmitate cepit despare. S⁹ vxor ei⁹ q̄ fu
it mulier deuota. ad religiosos p̄gēs roga
uit eos vt rogaret deū vt viro suo digna
retur verā p̄tritionē dare vt nō desparet
de misericordia dei. Qui dū orōnes ad deū
emississent. subito hō ille mutatus ē. ⁊ ī me
dia nocte cepit clamare ⁊ vocare p̄fessores
⁊ sic vxor intellexit q̄ p̄ orōnes fuerat mu
tatus tam subito. qui post p̄fessionem suā
statim suum in melius cōmutauit.

Cōmunis oratio liberat homi
nē a tēptatōe. **Exemplū. XXXI.**

Quidā temptabatur duo
decim ānis pessimis ⁊ luxuriosis
cogitationib⁹. q̄ petiuit cōmunē
orōnem fieri p̄ eo in fine p̄dicationis. ⁊ sic
cōmunis oratio liberauit eū. **Vñ Hiero.**
Impossibile est p̄ces multoz nō exaudiri.

In discipulo de tēpore.

Monachus q̄daz ī extremis dat⁹ fuit
draconi. ⁊ fr̄es orauerūt p̄ eo. ⁊ sic fugat⁹
est draco. ⁊ ille postmodū religiose vixit. **S.**
Ite quidā delectabat in p̄ctis. ḡ oratio
sibi nō profecit quam p̄ eo fecit heremita.
ser. lxx. S.

Capitulū de. **P.**
Patientia.

Tribulatio cū patiētia saluat
hominē **Exemplum. I.**

Quidaz frater
requisit senex vt ei diceret ali
quid. qd̄ custodiendo saluaret. **Qui senex**
Tribulatio cū patiētia multū valet ad sa
lutē aīg. q̄ tenebras mentis illuminat. du
ricia cordis ⁊ p̄cti mollificat. vitā roborat
in bonis. et feces peccati excludit. **Et sicut**
ignis p̄seruat in lucerna. sic virtutes p̄seruā
tur in patientia. **Dec in vitalpatrū**

Humilis semper est patiens.
Exemplum. II.

Quidam tpe fratres p̄bā
tes si senior agathon vere humi
litate scientiā h̄ret. obiecerunt ei
multa p̄ctā dicētes: Multi scandalizant
in te pat. q̄ p̄pter supbiā tuā alios despi
cis et nō curas detrahēre fr̄ib⁹. **Et dicunt**
qdā q̄ sis fornicator. **Qui r̄ndit. S.** omnia
esse ī eo. **Et p̄cides** rogauit eos vt deū ora
rent p̄ eo vt indulgeret ei. **At illi r̄nderūt:**
etiā quidā affirmāt te esse hereticum. **Qui**
statim ait. licet in alijs noxi⁹ sim. tñ hereti
cus nō sū. **Tūc fr̄es p̄sternētes se** rogabāt
eū vt diceret. cur de alijs obiectis sibi non
fuisset cōmor⁹. qui r̄ndit: priora p̄ctā p̄pter
humilitatē sustinui. vt me p̄ctōrem esse sci
retis. q̄ humiliatio ē magna sal⁹ aīg. qm̄
iesus vt nobis humilitatē p̄beret exemplū.
multa sustinuit opprobria. **S.** heresim non
potui sustinere. q̄ separat a deo ⁊ diabo
lo cōiungit. **Dec in vitalpatrum.**

Monachus quidā p̄buit phi
losophis aliā maxillā. **Ex. III.**

Aliqui philosophi volue
rūt p̄bare monachos. ⁊ dixerunt
vni. tu monache male senex veni
huc. **Ille** hō cursim venit. ⁊ ceperūt ei ala
pas dare. **Ille autē** cōuertit eis aliā maxil
lam. **Statimq̄** philosophi surrexerūt et
adorauerūt eū dicētes: **Quid ē** qd̄ pl⁹ fa
citis nobis in solitudine ista. **Ieiunatis et**
nō ieiunam⁹. castigat⁹ corpa ⁊ nō castiga
mus. **Sed ⁊** quicqd̄ vos faci⁹ nos facim⁹
qd̄ ḡ vos facitis pl⁹ nobis sedētes ī here
mo. **Rēspōdit ei senex.** in gratia dei spera
mus nos. ⁊ mentem nostrā custodimus. et
illi philosophi edificati dimiserūt eum

De patientia socratis philo
sophi. **Exemplum. III.**

Efert Hieronym⁹ q̄ cuz
socrates duas habens vxores. et
multis rixis earū molestias pate
retur. quādā die ipsum fugere cōpulerunt
Quq̄ sederet ī quodā loco. vna ex ei⁹ vxo
rib⁹ multis ipsū h̄bis prius obiurgās. de
inde locū quendā supiorē ascendēs. imun
dum liquorez super caput eius effudit. **Ac**
iste caput suum tergens. **Sciebam inquit**
q̄ post ista tonitrua sequeretur ⁊ pluuia.

Exempla

Cū discipul⁹ suus q̄reret ab eo q̄re mlierē tam acerbā nō abjceret. ideo inquit talez domi sustinere assuesco 7 exercitor. vt ceteroz foris petulantia 7 iniuriā facilius ferā

De patiētia libertini monachi Exemplū. V.

Habes contra venerabilē libertinū in granē iracundiā exarsit. ita vt euz manibz cederet. 7 qz agaz q̄ eū ferire posset minime inuenit. cōphenso scabello subpedaneo. ei caput et faciē tūdūdit. totūqz vultū illius tumētez 7 liuidū reddidit. Qui vehementer cesus ad stratū suū tacitus recessit. Die x̄o altera. p̄ utilitate ecclesię erat exitur⁹. Expletis igit̄ hymnis matutinalibz ad lectum venit abbatis. orationem sibi humiliter petijt. Sciensqz ille q̄ntūcūqz diligeret. p̄ iniuria quā ingesserat. recedere eū velle de monasterio putabat. itaqz dicēs. vbi vis ire. Cui ille respōdit. monasterij causa constituta ē pater. quā declinare nequeo. Quia besterna die me hodie iturnz. p̄misi. 7 illie ire disposui. Tūc ille p̄siderās asperitatez 7 duritiā. p̄p̄iā. 7 humilitatē atqz mansuetudinē libertini. ex lecto. p̄silijt. pedes libertini tenuit. se peccasse. seqz reū esse testatus est. Accōtra. libertin⁹ se in terrā p̄sternēs eidē ante pedes puolntus. suę culpe. nō illi⁹ semitiere ferebat qd̄ ptulerat. Sicqz factum est. vt ad magnā māsuetudinē p̄duceretur pater. et humilitas discipuli m̄grā fieret m̄grī. Cūqz ad cōstitutionē causę regressus fuisset. multi viri nobiles q̄ valde eū semper honorabāt. vehemēter admirati sollicitē requirebant. Quia nā h̄ esset q̄ tam tumentē 7 liuidam faciē haberet. quibus ille dicebat. besterno die sero peccatis meis exigentibz in scabello subpedaneo impegī. atqz h̄ pertuli. Sic vir sāctus semās in pectore honorē veritatis. 7 m̄grī nec patris p̄debat vitiū. nec falsitatis incurrebat pctm̄. Hec Gregi. in dia. li. i. c. ij.

Macharius fuit infamatus de ipregnatione puelle. Ex. VI.

Batus macharius de semetipso referebat dicēs. Dū essem iuuenis. 7 dū in cella residere

initū me tenētes clericū ordianēst. Cū autē nolēs h̄ esse ad vicū altez effugissey. 7 quidam secularis religiosus mibi d̄ ope meo vendito ministraret. Contigit q̄ndā x̄gine a quodā iuvene i vicino habitantez. p̄ stupz vētris on⁹ accipe. Quē dū a q̄ fuisset oppressa req̄reret. dixit anachoreta ille h̄ facin⁹ in me p̄petranit. Egressi ḡ p̄ntes puellę 7 cōprehendētes me suspēderūt ad collū meum vasa fictilia. 7 p̄ singulas semitas circūducebāt me. cede mactantes atqz insup vocibz insultātes. h̄ monachus filigine vim intulit. Cūqz me vsqz ad mortem fustibz pene multassent. q̄daz ex senioribz dixit ad eos. vsqz quo hūc pegrinū monachū cede mactatis. Sed 7 ministrātī mibi sequēti. ac rubore suffuso. iniurias irrogabāt dicētes ei. Ecce qd̄ fecit h̄. p̄ q̄ testimonium phibeas. Parētes autē puellę dixerūt. nulla hūc rōne dimittam⁹. nisi pro alimētis puellę p̄standis aliqz p̄ ipso fideiusor accesserit. Qui cū ministrātī innuissēm interposita fide me suscepit. Itaqz reuēsus i cellulā meā in q̄ certas iueni sportellas. cōtribui ei. vt venditis victū p̄iūgi ministraret. Dicebā autē in q̄o meo. ecce Machari iuenisti tibi vxorē. necesse ē ḡ ampli⁹ laborare vt valeas eā enutrire. 7 tā diebz q̄z noctibz opabar. vt ei victum quotidie ministrarē. Sz q̄n illi miserrime tps aduenit vt pareret pluribz diebz cruciata parere non potuit. Quē cum qd̄ res esset requiretur. Rndit. Qm̄ anachoretę illi causā nō habēti crimen iposui. Rā 7 vicinus ille iuuenis me cōpressit. Qd̄ cū ille q̄ ministrabat mibi. audiuisset. gaudio repletus aduenit dicēs. Infelix illa puella p̄iusqz fateret q̄ tibi calumniā frustra p̄texuit. pere nullatenus potuit. 7 oēs vicini volūt venire ad te cōmissi veniā petere cupiētes. q̄ ḡ cognoscēs ne me ipsi homīes molestarēt. festin⁹ abscedēs in hūc locū pueni. Et h̄ est mibi causa in istis locis aduent⁹. Hoc in vitali patrū.

De patiētia marie virginis. Exemplū. VII.

Quidam secularis habēs quēdam puellā p̄mēdauit eā cuidaz p̄enti suo 7 ingressus ē monasteriū

Qui cū aliqñ recordaret filie sue cōtrista
ri cepit intra se. Qd p̄cipiens abbas dixit
ei qd habes frater q̄ ita triste ambulas: q̄
p̄cides ad pedes ei? cū lacrymis dixit ei:
Habeo vnū filiū ī ciuitate quē reliqui p̄
uulū. ⁊ recordatus affligor propter eum
⁊ non indicauit ei q̄ puella esset. Vnde in
quit abbas adduc eū huc tecū. Qui cū fe
cisset illam q̄ vocabatur marina. vocauit
marinū. Monuitq̄ pater eam. ne aliquis
p̄gnosceret mysteriū suū. vt sibi ab insidijs
diaboli caneret. Dū aut̄ esset. xviij. anno
rum. tunc mortuus est pater suus. Et ipsa
sola relicta ab omnibz amabatur. Cui cō
missus est sequi currū monasterij. ⁊ frequē
ter virgente nocte in quodā pandocio per
noctauit. Pandox aut̄ ille habebat filiaz
virginē quē a quodā milite ē imp̄gnata. ⁊
dixit se esse a fr̄e marino imp̄gnatā. Req̄
situs ḡ frater marinus ab abbate. vtruz b̄
scelus p̄petrasset. Ingemiscēs ait. peccauit
p̄nitentiā agā. ora p̄ me. Cui irat⁹ abbas
aū monasteriū eū iactauit. q̄ aū fores mo
nasterij iacuit in terra. ⁊ in p̄nitentia se af
fligēs. ⁊ ingredientibz fratribz postulabat
sibi panis buccellā dari. Pandocis vero
filia pepit filius ⁊ ablactauit. quem mater
puelle portauit marino ante monasteriū.
Quē virgo sācta suscipiēs de buccella pa
nis quā ab ingredientibz suscepit. alienuz
filiū tanq̄ p̄p̄iū nutrit. Postea fratres
cōpuncti vix obtinuerūt. vt abbas fratrē
marinū ad veniā suscipet. q̄ iam quinq̄
ānis ante ianuā iacuerat. Cui p̄cepit ab
bas vt oīa vilia officia faceret. ⁊ vt omni
bus seruiret. q̄ omnia deuote implēs. post
modicū obdormiuit in dño. Qd abbas
audiens ait: Videte q̄le p̄ctm suū fuit. q̄
veniā nō mēnit. ipsum enī leuate ⁊ longe
a monasterio sepelire. Cūq̄ eū leuaret. co
gnito q̄ mulier esset. tū dētes se clamabāt.
q̄ talis cōuersionis ⁊ p̄n̄e m̄lier iuste ab
eis fuerit afflicta. Abbas quoq̄ vidēs q̄
mulier esset. cecidit in terrā ⁊ p̄cutiebat ca
put suū. postulans ab ea veniā. Iussitq̄
corpus ei⁹ poni in ecclesia in oratoriū. Ea
dē die puella arrepta a demone. venit ad
monasteriū. p̄fitebat de q̄ p̄cepit. Septi

ma die liberata est a demone in oratorio
vbi vsq̄ mō meritis x̄ginis marine deus
multa miracula opat. Hec ī vitas patrū
**Machario impositum est fur
tum. Exemplum. VIII.**

Egitur in collationibus
patrū de machario. q̄ cū esset in
uenis ⁊ ḡrosus. quidam ei inui
dens intrās in eius cellam libz suū absco
dit sub lecto beati macharij. Et postea in
ecclesia fecit denūciari. Et cū iniunctū esset
tribz fr̄ibz. vt irēt p̄ cellas ⁊ quērēt si euz
inuenirēt. iuenerūt eū absconditum sub le
cto beati macharij. Ipse aut̄ n̄. bil p̄sciū sibi
obi. obtulit se ad p̄nā ⁊ p̄nitentiā. p̄ furto
humiliē agendā. Qui cū p̄strat⁹ fuisset. il
le q̄ librū absco. derat. arreptus ē a diabo
lo. suā maliciā ⁊ macharij innocentia alijs
denūciavit. Orāte p̄ eo beato machario
ē a demone liberatus. Hec in vitas patrū

**Quidā destruxit caules duo
bus fratribz Exemplum. IX.**

Erant duo fratres mona
chi p̄ter in cellula cōmorantes.
quoz humilitatē et p̄nitentiam
etiā multi de sanctis p̄ribz collaudabant.
Audiēs quidā sanctus vir. volēs p̄bare si
verā p̄fectāq̄ charitatez h̄rent ac humili
tatē. venit ad visitādū eos. Cūq̄ cū gau
dio suscepisset eū ⁊ ex more p̄p̄lēt oīones
⁊ psalmodiā. egressus foris cellulaz. vidit
puū hortū vbi sibi olera faciebāt. App̄hē
loq̄ baculo cū toto impetu cepit oīa olera
cedēdo cōfringere. ita vt nihil omnino re
maneret. Vidētes aut̄ sup̄dicti fratres ni
hil penitus dixerūt. s̄ nec vultuz tristē nec
turbatū h̄ntes. Rursus ingressi cellulā ve
spertinas oīones cōplendo. adorātes eum
dixerūt: Si p̄cipis dñe ibimus. ⁊ eū qui re
māsit caulē coquētes gustabimus. q̄ iam
hora est vt cibū sumamus. Tūc senior ad
orauit eos dices: H̄as ago saluatori n̄ro
iesu christo q̄ video sp̄m sanctū requie
scere ī vobis. Etiā hortor ac moneo vos
fr̄es charissimi. vt vsq̄ in finē custodiatis
sanctę humilitatis ⁊ patientię virtutez. vt
ipsa in regno celesti vos sublimes et ma
gnos in conspectu dñi faciāt apparere in

Exempla

secula seculor. Hec in vitaspatrum.

Quidā pl^o pōderant p^octm p^orimi. q^o danū propziū. **Ex. X**

Tephanus seru^o dei cum die q^o daz mellez quā manu ppria seuit decifaz ad areā deduxisset. nihilq^o aliud cū discipulis suis ad totius ani stipendiū b^oret. q^odam malignitate cōmotus eā vbi erat incēdit. **Q**uidaz vi dēs nūcianit 7 cōpatiēdo ei addidit dicēs. **De ve p^or. q^od cōtigit tibi.** Cui statim vultu ac mente placida respondit. **De ve q^od contigit illi qui hoc fecit.** **Q**uā q^od mihi contigit. quasi nihil reputās damni. sed peccatū illius. **Hec Greg.** **Q**uidam dedit flagellū raptorib^o. **Ex. XI.**

Exercitus gothorū obuiā habēs libertinū virū sanctuz dei sedentē i caballo. q^o d caballo eiecto caballū educūt. **Q**uibo vir dei flagellū etiā obtulit dicēs. tollite h^o vt iumentū ducere valeatis. Illis recedētib^o. 7 calcarib^o equū impetētes. vltra pcedere nō valētes crediderūt q^o h^o ppter rapinā quā viro dei fecerūt acciderat. caballum ei restituerunt. **Q**uo facto libere recesserūt. **Hec Grego.** **Fures oblii sunt sacculum.**

Exemplum. XII.

Venerūt aliqui latrones in monasteriū cuiusdā senis. 7 dixerūt. omnia q^o in tua cella sunt tollere venim^o. **E**t r^ondit eis. **Q**uantū vobis videt filij tollite. **T**ulerūt g^o quecūq^o inuenerūt in cella 7 abierūt. oblii sunt sacculū q^o tūc erat absconditus in cella. **S**enex vero secutus ē eos clamās post eos dicens. filij tollite q^od oblii estis in cella. **I**lli vero admirātes patientiam eius. renocati sunt ad penitentiam. restituerunt ei omnia dicentes hic est vere homo dei.

Miles quidam vidit signa **Job in corpe suo.** **Ex. XIII.**

Rat quidā miles in saxonia christianus noīe. h^o tyrannus actione. h^o cū die quadā vestitus nonis atq^o scarlaticis idutus in via eq^otarret. rusticū cū curru obuiam habuit. **C**ūq^o vestimētū ei^o ex rotaz impulsu aspergerē

tur. ipse vtpote miles sup^o b^o cōmol^o valde extracto gladio. homini pedē amputauit q^o postea deo miserāte d^o p^octis suis voluit 7 i domo q^odaz cisterciēsis ordinis habitū reglarē suscepit. **N**ō multū post granē incidēs infirmitatē cū quotidie a se mala cōmissa deplāgeret. 7 maxime abscissionē iā dicti pedis. **I**nfirmario se cōsolāti dicens nō potero cōsolari nisi videro signa **Job in corpe meo.** **E**t ecce post dies paucos. cicatricē adinstar fili coccinei p^oteplatus est circa talū suū in eodē loco. vbi amputauerat pedē rustico. q^o paulatim cepit cōputrescere. ita. s^o vt vermes d^o eo scaturirēt. tūc repletus gaudio ait. mō d^o venia spero. q^o signa **Job i corpe meo video.** **S**icq^o i multa cordis cōtritione atq^o in grātiā actione morbo inalescēte spūm reddidit. **hec celsa.**

Mulier quedā habuit ancillā bonam 7 postmodū petiuit ab epō aliā que fuit litigiosa. 7 ista plus placuit sibi ppter meritū patientie. **Exemplū. xiiij.** **R**equire in discipulo de tēpore. ser. lxvij. **L.**

Ite virgo casta multa bona opa fecit 7 angelus dixit ei ppter impatientiā tuam damnaberis. q^o postmodū paties facta est **Exemplū. xv.** vbi supra. clj. **L.**

Impatientia

Domina iracūda quedam habuit ancillam p^odaz cui christus p^odicauit **Exemplum. XVI.**

Omnia quedā frequenter audiuit s^omones. 7 q^on ad domū rediit de ecclesia. tūc frequenter fuit impatiētissima cū ancilla sua q^o erat satis deuota 7 litigabat cū ea 7 maledixit ei. etiā pro re minima. 7 etiaz q^onq^o sine omni causa. **E**t ancilla vna vice petiuit dñam vt pmitteret eā etiā trāsire ad ecclesiam et audire verbū dei. q^o famosus p^odicator habebat illo die p^odicare. **E**t domina irato animo dixit. maneq^o in domo. **E**t cū māsisset in domo. et magnū affectum ad verbum dei habuisset. in coq^ona orauit dicēs. **D**ñe iesu christe doce me facere volūtātē tuā. 7 statim x^op^os appauit dicēs. q^od cupis. r^ondit. libent^o audire verbū dei. 7 christus incepit p^odicare ei dicens. **S**erua h^o tria. et

saluaberis. In maledictiōibz tace. i. tribulationibz et aduersitatibus sis patiens. noli reddere malū p malo. s. bonū p malo. Respōdit ipsa. libent facia. et sic christus euauit. Et dñi dñā itez de ecclesia redijt. statim ei maledixit. et ancilla tacuit. nec vniuz xbuuz ei rñdit. Lūc dñā amplius mota cepit pcutere ancillaz. Et ancilla dixit ad se ipsaz. i. passionibz sis patiens. dñā dixit. qd loqris. ancilla rñdit. Melius fuaui sermo nē hodiernū factū mibi. qz vos plures sermones qz p annū audiuistis. nec vos i ali q emēdastis. Et ancilla idicauit dñe supia sibi facta. et quō christus ei pdicauit. quē hmonē ipsa vsqz in finē vite sue vult diligēt obseruare. et se fm illā doctrinā regere. Quo audito. dñā in seipsam reuersa postmodū semp patiens est effecta.

Litigiosus misere obiit.
Exemplum. XVII.

Quidā a iuuentute fuit litigiosus. et furibundus. vt nec patres proprios sustineret qescere. s. cū oibz in domo et ex domū discordabat. q grauit infirmatus ē. et i agone mortis positus. sup̄tis ecclesiasticis sacramētis idigne subito inter manus astantiū clamās horribiliter dixit. Surgite omnes. arma accipite et inuite me. qz oēs quos turbauit opponūt se mibi. et conant me occidere. Nec mora. euersis terribiliter oculis clamando miserabiliter expirauit. **Hec Guilhelmus.**

Rustici litigiosi. Ex. XVIII.

De generationes rustico mortales inimicitias adinice exercebāt. Et habebāt duo capita. duos scz rusticos nimis elatos. q semp noua bella suscitabāt. nullā pacē fieri permittētes. Diuino gnatu factū ē vt ambo vna die morerent. et qz vna erāt prochia sic placuit dño. p illos dissensionis maluz oñdere voluit. et qntē pēgē subijciānt auctores discordie. Mira res et inaudita. cūctis q aderāt vidētibz corpa eoz dorla verterunt. et inuicē in sepulcro capitibz calcibz ipsiqz dorlis ipetuose collidentibz. vt caballos idomitos estimares. Mor vñ ex trahētes remoti i alio tumulto sepelierūt.

Et facta ē rixa eoz mortuoz causa pacis et cōcordie viroz. **Hec Celsarius.**

In discipulo de tpe

Archidiaconi aureliā. dispensator ex magna impatiētia cōmēdanit se demonibus. et eadem die miserabiliter obiit. **Hoc quere in discipulo de tpe. ser. xxx. F.**

Ite qdaz ex impatiētia sua dixit ad famulū suuz: veni diabole extrahē mibi calcios. ser. xxxij. S. **I**te infirmus qdaz dixit i infirmitate sua ex magna ipatiētia. O deus qz puasti me corpe. et ego puabote aīa. ser. cxxiiij. A.

Item mulier qdaz retrosum saltauit de pelui dicēs ex impatiētia. modo salto de ptāte dei. in potestātē diaboli. ser. cxxxvi. S.

Item mulier quedam ppter iracundiā suam damnata est. ser. xcvi. R.

Parentes

Pater et filius maledixerūt sibi mutuo in inferno. **Ex. XIX.**

Uit quidā sanctus vir q desiderabat videre pēnas dāna torū et gloriā bñoz. Qui ductus ad infernū ab angelo. int alias multas pēnas vidit pēm rixari euz filio. Et dicebat p filio. maledicta sit hora in q genui te. quicqd p te feci totū sit maledictū. qz ppte factū suz vsurari. vt i seculo abūdantiuz remaneres. et mltā alia dicebat maledicēdo filio. Filius ecōuerso dixit. Maledicta sit hora in q me genuisti. qz nō docuisti me dei pcepta. et facere penitētiā nec alia bona. imo docebas me supbire i vestibus et moribz. et falsas venditiones et opationes. et sic d alij. et nō me correxisti d malis factis meis. ideo dānatū sum i inferno. Tūc ait ille scūs angelo q eū duxit. Malū est videre ista et audire. Tūc accepit euz angelus et duxit eū in paradisū. vbi vidit pēz et filiū pgaudētes. Et dicebat filiū pī. pat bñdicaris a deo. qz tu fecisti me lras addiscere. tu me ad pdicationē et ad ecclesiāz sepius iuastisti. et me correxisti cū excessi i aliq et insup multa bona et salubria me docuisti. s. pcepta dei. deū timere. et ipsū sup oīa diligere et differētiā inter vtutes et vitia. et pmiū vtutū et pēnā vitioz ppe q saluani

Exempla

animam meā. Et his similia dicebat econverso pater filio. et multis benedictionibus benedixit filium.

Deus preponendus est oibus cōsanguineis Exemplum. XX.

Quam quidā amore ppinquoꝝ detentus p̄ h̄a sequela dñi esset impedit⁹. Quadā vice volēs apponere remediū. cōvocauit eos ad p̄iniū. et inter epulas rogauit vnū ex illis quē magis sibi fidelez credebat p̄ ceteris. vt si eū diligeret. Digitū suū minimū ī ignē p̄ eo mitteret. s̄ ille p̄nā timēs s̄ facē renuit. nec fidem quā simulauerat ei exhibuit. et deinde ceteris omnib⁹ p̄ ordinem similiter requisitis. Idē qđ in primo. etiam reperit in alijs. Tūc p̄positum suū aperies omnib⁹ dixit. qđ solūmodo ob amorē eoz a sequela christi retardat⁹ esset. s̄ qđ fidem in eis non inuenit. amplius retardare nollet. Et qđ ipsi minimum mēbz corpis noluerunt p̄ eo ad horā exponere igni trāsitorio. nec ipse totū corpus et aīam p̄ eis vellet igni p̄petuo exponere. Et valedicēs illis omnia bona sua dedit pauperibus et quibus tenebat restituit. et amplius deo fideliter seruauit.

Water quedam pompose ornavit filiam suam Ex. XXI

Pater et mater habuerunt filiā q̄ exemplo m̄ris deuote deo seruauit. et in v̄ginitate manere p̄posuit. pater iussit m̄rem vt ornaret filiaz s̄m̄. cursu mūdi. q̄ timēs maritū filiaz vestiuit pompose et seculariter. et crines et faciē filie ornavit. Tūc angelus ex iussu dei apparuit matri dicēs ei. Cur plus timuisti virū qđ deū ornando filiā. abstraxisti eam christo et apporlasti eā mūdo. Ideo infra quattuor hebdomadas morieris. et dāna beris. nisi infra illud tps vere p̄gnitueris. Et insup̄ infra illud tps oēs pueri tui morient⁹. et in p̄nā manus tue quib⁹ crines filie tue adornasti. hodie incipiet arescere. qđ totū sic factū est. sed ipsa veram p̄nitētiam egit. et sic ipsa et pueri mortui sunt. vt dictum est ab angelo.

In discipulo de tēpore.

Pater quidā dixit ad filiū vt digitus poneret ad ignē donec vnum Aue maria oraret. xvi. d. **I**te pater quidā habuit duos filios. et vnus heremita ē fact⁹ et alter cū p̄re vsurario ē damnatus. p̄pter res iniustas. xxiij. R. **I**te miles quidā venit ad scalam in inferno. p̄pter iniustas res. et fuit decimus in ordine de ista p̄genie. xv. d. **I**te pater quidā dedit malū exemplū filio nec eū correxit. q̄lit postea momorderūt se ī inferno. xxiij. p.

Item filius quidam sub patibulo p̄ri amputauit nasum. xvi. f.

Passio christi.

Quidā orauit. iesu nazarene miserere mei. Exemplū. XXII.

Quidā erat assuetus quotiēs d̄ lectum intrabat et quotiēs d̄ eo surgebat deprecabatur. vt ille qđ est rex iudeozū. i. p̄sentiū. daret ei vt d̄ s̄culo migraret cū vera cōfessione suozū p̄ctōz. Et dicebat titulū illū. Iesu nazarene rex iudeozū miserere mei. et crucē ip̄rimēdo cū pollice sup̄ caput suum et sup̄ faciez et pectus. Et totiēs p̄dicta verba dicebat cōcludens semper in fine. In nomine p̄ris et filij et spiritus sancti. Tū autē deo p̄mittente subitanea morte p̄occupatus esset. et demones vellent eum rapere. vir lucidus eos ab eo fugauit. et dum duceret eū per medias tenebras subito disparuit. et vbi signū sancte crucis ip̄rimere p̄sueuerat splēdor nimis egrediebatur qđ eum in medijs tenebris illuminabat. Tū autē demones de abyssu ascēderēt. eū rape volētes. splēdor ille ita eos terrebat. qđ nō audebāt ei manus imponere. Tūc p̄dictus vir lucidus subito a lōge cōparuit. et accedēs dixit eis qđ sum⁹ iudex licet esset p̄demnāndus s̄m̄ exigentiā p̄ctōz suoz. tñ p̄pter deuotionē quā habuerat circa eius passionē et nomē ei⁹ triūphalis tituli inocationē et crucis i. p̄ssionē p̄cebat ei. volens vt rediret ad vitam p̄stinā. et p̄ctā suā cōfiteret. et vitam in melius emendaret. Qđ et factū ē. et laudabiliter postmodum vixit. et in dño quieuit.

Quidam honorauit quinqz vulnera christi Ex. XXIII.

Quidā bonus hō multuz dilexit dēū dicēs cū bñs Bernar- do: O bone iesu quō te inuenio cū gaudio. qz mī tua xgo Maria vix te inue- nit cū tristitia et dolore. Et g dñm iueni- re posset. salubrit ob reuerētiā qñqz vulne- rum christi qñdie dixit qñqz Pñr et tot Aue maria. Et hinc apparuit ei dñs et de- dit ei de singulis. s. vulneribz mirā dulce- dinem. ita qz omnia gaudia mūdi desperit et deo hñire cepit. et post mortē eū cū gau- dio iuenit. **Donorauit qdā val- de passionē christi. Ex. XXIII**

Frater theutonicus magne vite et fame a puericia pñuerat hñe passionē christi et vulnera ei⁹ in magna reuerētiā et amore. et singul die- bus dicebat ad illa qñqz vulnera: Adora- mus te christe et bñdicim⁹ tibi. qz p cruce tuā redemisti mundū. addēdo qñqz veni- as. et dicēdo tot Paterni. rogās christū vt daret sibi timorē suū piter et amorem. Hñc autē sic ipse postea narravit visibilit⁹ apparuit christ⁹. dans de singulis vulne- ribz suis sibi bibere mirā dulcedinē. qua pcepta mūdi dulcedo et cōsolatio i ama- ritudinē est illi cōuersa et mutata. Hec in vita spa. **Frater quidā in pasce- ue sensit oēs pñcturas passiōis christi. Exemplum. XXV.**

Quodaz fratre iuvene theutonico honesto admodū de- uoto. narravit sancte memorie magister Jordanus ordinis pñdicatoz. qz christ⁹ dñs in die cēne ipsū cōmunicauit et in die pasceus passionē totā in corpore suo sensit. Eratqz miruz qz dicebat illi vt se ppararet ad illā passionē. et neminē īfe- rentē videbat. s. tñ singulas pñcturas sen- tiebat. Hoc in vita patrum.

Passio christi incitat ad virtu- tes. Exemplū. XXVI.

Qui deuote meditat⁹ passi- onem christi vix aut nunqz pote- rit a diabolō supari. Vñ qdā bonus hō ponēs se in loco secreto recolebat sicut scie- bat et poterat quō christ⁹ nat⁹ fuit et i mū- do cōuersat⁹. multa turpia et opprobria p-

nob passus. et tandē mortē ei⁹ et alia hñmōi Et dicebat qz sibi pfeceerat pl⁹ ad bonū qz totū qd alias faciebat. Vñ Bonauen.

Si vis o hō vt de virtute in virtute. de grā in grām. de bono in melius. pficias. qñdie nullo fatigat⁹ impedimēto. qñta potes de- uotione pcurras. et mediteri dñi passionē

Lachryme passiōis christi sūt christo dulcissime. Ex. XXVII

Uirgo qdā ad passionem christi habuit spēalē grām et de- uotionē. qz stans añ imaginē bea- te xginis Marię. qz habuit iesū christum crucifixū in sinu. et ipsa xgo deuota i exta- sim rapta deuote fletit. et vidit puerū Je- sum qz lachrymas illi⁹ xginis recepit i ma- nus suas. et punxit ipse cū ipsis pect⁹ suuz et mī xgo Maria qñuit a iesu puero suo vtz iste lachryme illius xginis essent sibi dulciores. aut lachryme Marię magda- lenę. Et puer iesus rñdit: qz iste lachryme sunt sibi dulciores. qz sūt lachryme amor sine passiōis. S3 lachryme Magdalene fuerūt lachryme pñitōis et amaritudinis p peccat⁹ suis pñis. **Uirgo qdam vi- dit iesum cruentatū in manibus**

Exemplum. XXVIII.

Uirgo qdā religiosa licet adhuc in iclari habitu posita eēt cuidaz religioso et deuoto viro retulit qz saluatore in cruce pendētē cū cruentat⁹ ma- nibz solebat videre. et ex hñmōi visione in- tantū pfeceit. vt de dñi passione loqui vel cogitare nō potuit sine lachrymis. sine de- uotione. aut singulari contritione.

Christus intinxit panē vul- neri. Exemplum. XXIX.

Miles quidam ordinis ci- stercentiū intravit religionē. et postmodū d exitu ordinis cogita- uit. et ipsi senē vigilātī christ⁹ apparuit in forma psonatissimi viri. et qñuit qd malī hñet. Rñdit ille: dolores cordis habeo. et defectū debilitat⁹ in mēbris sustineo. Qui christ⁹ grossū panē bordeaceū offerēs di- xit: Surge et comede panē istū. Quēz ille turbat⁹ intuit⁹. quō inqt panē istū grossū comedā qz panem similagineū monasterij

Exempla

manducare non possum. Tunc dominus iesus detecto latere vulnere pectoris sanguine et sanie pfluenti. hordeaceum panem admo- nit. et illi pfluuium madefactum iubet comedere languescere. mox ille cum horrore membrorum desiliens. **N**on inquit domine quod tale pollutum panem comedam quod mundum panem recusabam. **E**t dominus ait: **O**portet ut gustu tepentes saltem quod sapiat panis iste. Cumque ille diffugius non haberet. et susceptum panem tremebundum sumeret. et vix labijs attigisset. sensit in pane super omnem suauitatem dulcoris admirabilem. Quibiantiam quidem ore correctas. totum subito cum mira aueritate comedit. **N**ec mora. domino vis parente temptatus ille ad se reuersus est. et quod vidisset sensissetque sincero corde retractas ab omni dolore mentis et carnis temptatione pualuit et in magna tranquillitate spiritus usque in finem permansit. **Hec Cesari.** **M**artyr habuit signum crucis in corde.

Exemplum. XXX.
Quidam facit cum duceretur ad martyrium. interrogatus a tyranno quare christiani cum hilaritate ad martyrium accederent. Respondit: quia signaculum crucis in pectore suo est in cordibus eorum. et ideo non est mirum si cum gaudio christum crucifixum imitent. Respondit tyrannus: quod ore dicis. probabo. et fecit scutum secari et cor eius in scindit. in quo ut sanctus predixit in passionem crucis inuenit. et viso miraculo tyrannus christianus factus est. **C**onuersus habuit passionem christi pro lectione.

Ex. XXXI.
Quidam conuersus quadam die requisitus a patre suo. quid in mensa cogitaret. eo quod lectionem mensam non intelligeret. Respondit: Ego lectionem optimam habeo in mensa. quam manducare incipio. cogito qualiter pro me filius dei sit ab angelis nunciatus. et in vultu virginis de spiritu sancto conceptus. meumque pertractans sic primum folium voluo. Deinde quod angelis continentibus sit natus et panis inuolutus et in presepio reclinatus. et ecce plectum est secundum folium. In hunc modum percurro circumscriptionem. aduentum magorum. oblationem in templo. baptismum. ieiunium. passionem. resurrectionem. ascensionem. spiritus sancti missionem. tandemque extremum iudicium. Et talis inquit est le-

ctio mea quotidiana. cuius finis est prandium. **De tribus litteris. s. nigra. rubra. et candida. Ex. XXXII.**

O germani unus clericus et alter laicus fuerunt in quodam cognobio. Cum autem clericus tempus legendo et scribendo reduceret. Quadam die clericus fratrem suum interrogauit. scilicet laicum. quod consilium tempus tuum. Qui respondit: Tres litteras didici quod cotidie in corde meo reuoluo. quarum prima est nigra. secunda rubra. tertia hoc candida. Qui cum inquireret illarum litterarum notitiam. Respondit: Prima est peccatorum meorum recordatio quam tanquam nigra et grauis sarcina me torquet et cruciat. Secunda est recordatio rosei sanguinis redemptoris mei quem in cruce pro me misero peccatore de quibus riuus sui corporis fudit tam misericorditer et abunde. Tertia est desiderium celestium gaudiorum et eorum quod sequuntur in albis agnum quem quis ierit. His audiens litteratus frater erubuit. sumens exemplum de tribus litteris fratris sui. omnem suam scientiam quasi nihil reputans ingemuit. et magis de cetero vitam suam in deuotione perfecit. **Abbatissa quidam fecit sibi passionem christi legi in agone. Ex. XXXIII.**

Alit quidam abbatissa amatrix et repatrix discipline reglarum totius et norma iusticie. Quae cum montura esset. passionem domini coram se legi faciebat. Cumque ventum fuisset ad illud locum: In matutino. cor spiritus meo expirauit. quam cum post mortem eius quidam sacramentali apparuisset. et de statu eius sciscitaret. ait: Statim in ipsa hora quam anima mea de corpore egressa est euolauit ad celum. Aliquis sorori statim in oratione apparuit spera et sciscitanti de statu suo ait canendo versiculum illud dauidicum: Sicut audiuimus ita vidimus in ciuitate domini habitum. nihilque aliud loquens oculis sororis subtracta est. **hec Cesarius.** **C**lerico criminoso christus obiecit passionem suam.

Exemplum. XXXIII.
Passio christi a peccatis renocat. Cum quidam clericus vitij carnalis superat. pretemnebat agere penitentiam. Qui christus crucifixus apparuit sua vulnera ostendendo dicens: **O** nequissime cur non atten-

dis q̄ p te passus sum? Cur p̄ponis tui ca-
pitis ornamēta meē coronationi. tua mu-
tatoria vestiū meē nuditati. tuas cantile-
nas meis suspirijs et plāctibz. cur tuā bur-
sam et sonā meo lateri lāceato. tuas chiro-
thecas et aurea calcaria clavis manūū et
pedū meoz. tuos cachinos et risus fletibz
meis. **Necessē est enī vt dedit? delitijz con-
tēpnendo mea vulnera. et tādē morte gē-
na vulneris. ¶ Iuueni oñdit chri-
stus manus et lat. Ex. XXXV.**

Iuuenis quidā luxurio-
sus mala intētiōe intrauit rube-
tum. vbi erāt infames mulieres.
Cui occurrit diabol? dicens: Quo vellet.
Qui dixit sibi suā intētiōē. Cui diabo-
lus: Vade añ me qz bñ tibi solūā suo tpe
Qui cū intrasset vltēr? occurrit sibi xp̄s
ī habitu cuiusdā monachi. q̄ tēderet req̄si-
uit appellās eū filiū. et dixit iuuenis: Vos
nō estis p̄r me? Cui monach? Certe tu es
filius me? Rñdit cū idignatiōe qz nō eēt
fili? ei? Cui monach? apta cappa oñdit
ei man? et lat? q̄ ambz erāt cruetate sicut
apud crucifixū solet depingi: Credis q̄
ego sū p̄r tu? Qui exclamauit dicens: Do-
min? me? et deus me? Tūc dixit ei chris-
t? Vade p̄fiteri. qz ille q̄ tibi occorrebat añ
rubetū est diabol? et expectat te qz tibi frā-
gat collū tuū. Qui dñ exisset d silua cū p-
posito p̄fēdi. diabol? eū nō cognouit. Et
ille introgās diaboli dicens: Quē tu expe-
ctas. Cui diabol?: Certe tu nō es. iste erat
totus n̄r et ih̄ data fuit p̄tās sup eū vt ip-
sum occiderē. tu vō alter es. q̄ intelligens
dei mīam circa se factā. intrās claustr? cō-
fessus est. et sic ī bono vitam finivit.

**¶ Apostatā chris-
t? p ostēfiones
vulnerū renocauit. Ex. XXXVI.**

Iuuenis quidā religionē
intrās q̄ ī s̄clo fuerat delicate nu-
trit? et ideo vitā austerā suę reli-
giōis vix sustinere potat. Panis enī erat
niger et dur? et vinū acre. et difficilia et gra-
ua videbāt sibi oīa q̄ fuerūt ordinis. Et
ideo petiuit a suo p̄lato licentiā recedēdi.
dicens se nō posse pati ordinē. Cui dixit p̄-
latus q̄ erat vir discret?: Frater vos non

potestis recedere. qz p̄fessus estis ī religiōe
ista. **Sz habete p̄fidētiā et fiduciā ī deo.**
et rogate eū vt possit cū alijs sustinere. qz
fortasse diaboli tēptatio est. Ille acq̄enit
breui tpe. et itēz tēptat? est. et mutato ha-
bitu inuit ad s̄clm. Cui cūti suā viāz. appa-
ruit chris-
t? ī specie cuiusdā iuuenis. et seq̄-
batur eū p viā eandē. Ille aut festinabat
quasi dēspat? nesciēs q̄ deberet ire. Chri-
stus aut sequēs eū clamabat: Expecta me
Ille aut ampli? currebat. Tūc dñs voca-
uit eū noīe p̄prio dicens ei talit?: Frater ex-
pecta me et ibo tecū. Tūc irat? ille qz voca-
batur frater. et verecūdabat? sūl? admirat?
q̄s ei dixisset nomē suū. et qz erat monach?
forti? cepit currere. et chris-
t? alti? cepit cla-
mare. Tandē tedio vict? expectauit eū. Et
cū chris-
t? q̄siuisset ab eo q̄ iret. Rēspōdit:
Quid ad te? ego vadā iam viā meāz vbi
habeo facere sic et tu. Tandē p̄cibz vict? di-
xit ei qz religionē suā dimiserat et ibat ad
s̄clm. Tūc chris-
t? elenās vestē et brachiū et
latus discooperuit. et vidit ex vulnere late-
ris chris-
ti sanguinē effluere. et dixit ei: Re-
uertere ī locū tuū. et qñ inuenies panē ni-
mis durū et alia tibi gūia. intinge ī latus
illud. et erit tibi totū suauē. tūc ille redijt.
et postea s̄acte vixit. **Un̄ Gregl. Si passio
chris-
ti ad memoriā reduci n̄hīl ē qd non
equo animo tolerat. ¶ Passio chri-
sti liberat a temptatione carnis**

Exemplum. XXXVII.
Erat quidā religiosus vir
q̄ frequēter gūit tēptabat? d̄ pec-
cato carnis. Tandē vidēs se nō posse du-
rare. venit ad imaginē crucifixi ad quā se-
pe venerat. rogās chris-
tū vt eum vellet ab
hac temptatione liberare. et dixit crucifi-
xo: Q nisi cito liberaret enīz. dimissis vesti-
bus religiosus iret ad s̄culū. et suā concu-
piscētiā satiare. sicut alij miseri q̄ sunt
ī s̄culo. Postq̄ hoc dixerat. nocte se-
quenti grauissime temptatus est. et tūc ma-
ne cū fletu flexis genubz dicebat: Ecce ve-
stes tue. qz p nullo p̄cio ī eis peccatū cō-
mitterē. postq̄ tu non vis me iunare. exuo
me. Tūc exuit se vsqz ad vltimā ve-
stem. et totum posuit ad pedes crucifixi.

Exempla

Luc crucifixus vocatus cum nomine proprio dixit ei: Frater reaccipe vestes tuas. quia antequam propter hanc temptationem te exire pmitterem. potius iterum descendere si necesse esset. et pro te liberando mortem iterum sustinerem. **L**uc frater respondens dixit ei: Domine postquam me tu vis iuvare. et ego prius pmitterem me suspendere. quam te peccando mortaliter offendere scientem. **E**t ita tunc a temptatione liberatus est. quia nunquam postmodum sensit in carne tale quod temptationem et concupiscentiam. **E**x hoc apparet quantum est beneficium dominice passionis quam a morte perpetua liberati sumus. et adhuc quotidie a peccato et temptatione liberamur. **G**regorius. Nihil adeo resistit iaculo diabolice suggestiois. quam frequens meditatio dominice passionis. **C**lericus lubricus post orationem vulnerum religionem intrauit. **E**x XXXVIII.

Antiqua quidam clericus lubricus et immundus qui quidem proponebat convertere se. et agere penitentiam. et tamen spiritus differebat et tardabat. **C**ui apparuit dominus in forma in qua crucifixus fuit in visione. ostendens ei vulnera et sanguinem dicens: Vide quid pro peccatis tuis passus sum in corpore meo. et alios peccatores ad vocandum monendum et a peccatis solvendum. **R**espice ad me. et ego suscipiam te. propter quam visionem mortem intrauit religionem et sancte vixit. **P**assio christi liberauit puellam a temptatione carnis. **E**x XXXIX.

Puella quedam nobilis in amore cuiusdam iuuenis. pro multis annos miro demonum stimula bat insultu. **E**t tandem adeo quater temptata est: ut somnum et etiam cibi proderet appetitum. accidit nocte quadam ut tanto demonum agitare impulsi. ut suprueniēte aurora surgere cogitaret. et clausa adire iuvenem qui in vicino morabatur. **N**ec moravit oculos aperuit. vidit christum quasi plagis recentibus crucifixum leni sermone sibi dicere voce propria: **N**e diligas quia sum formosus bonus dulcis et generosus. sed ut dixit repente disparuit. et puellam in omni pace et gaudio et gratia actione ab omni temptatione liberam relinquit. **H**ec quidam. **S**acrimonialis invenit crucifixum in ianuis.

Exemplum. XL.

Quodam puella scrimonialis. **H**ugo a quodam clerico abbas luxuriosus stimulata instantum successa est quia pmitteret sibi quod dicto completorio veniret ad locum codicum. **E**rat enim custos ecclesie. **D**icto completorio cum conventus ascendisset dormitorium. et illa exire vellet de oratorio. in ipsa ostio christi cum manibus in cruce expalliditate conspexit. **C**ui cum egressus non pateret ad ostium quod peteret. ad ostium quod erat in opposito ecurrit. ita successa fuerat in amore clerici. ut pene nihil admitteret quod circa se divinitus ageret. **Q**uid plura. omnes ianuas adiit et crucifixum in omnibus invenit. **L**uc prius ad se reversa et territa dixit: **F**orte voluntas dei est ut nusquam vadas. **S**olita fuerat eadem Hugo singulis diebus speciale quoddam orationem dicere de passione christi. quam dominus in tanto piculo remuneravit visione tam utili. **Q**ue tremens ante imaginem beate dei genitricis se prosternit de peccato suo veniam postulans. **A**ntiqua cum imago facie haberet. et illa obnixius supplicaret propter accessum. imago manu maxillam eius percussit dicens: **Q**uovis tu fatua. vade in dormitorium tuum. **T**am fortiter alapa. ut in terram ruel sic iaceret usque ad tempus matutinale. **L**uc signa in dormitorio sonaret. et illa in oratorio non pullaret. putantes eam esse in oratione vel ipsam sopore intrantes ecclesiam et multo defectu eam reperiētes. **P**ostquam refocillata loqui potuit. omnia que circa se gesta sunt ad honorem dei et beate virginis coloribus suis recitavit. licet quavis esset alapa. prius tamen a temptatione per illam fuit liberata. **H**ec **C**esarinus.

Quidam mutilaverunt imaginem crucifixi. **E**xemplum. XLI. **Q**uodam tempore inter duas cognationes militum tam graves inimicitie ortę sunt. ut se invicem capere et occiderent. **D**ie igitur quodam cum plures viri prius convenisset in ecclesia cuiusdam ville. ad usque per quendam vetulam perditam sunt. **D**ederat enim eis signum dicens: **Q**uoniam intraverint nolite trahere. **Q**uod cum fecisset. ecclesia cum multitudine armatorum ingressi super inermes irruerunt. **Q**uo viso illi arreptis sacris imaginibus gladiis opposuerunt. sperantes si bi illarum beneficio parci debere. percussores

vero nullā sacro loco exhibentes honorez
nullā sacris imaginibz reuerentiā. ita hosti
um cruore sitiebāt. vt imagines oppositas
mutilarēt. ipsiqz crucifixo brachia p̄scinde
rēt. et octo milites ī ecclesia trucidarēt. Quod
sacrilegiū dure satis vindicātū est. nam in
breuitate ab occisoz p̄ sanguineis occiden
tiū numerosa multitudo sic gladio deleta
est. vt vir duo supessent. Vtula ho q̄ il
los pdiderat. tpe messis nimio calore aeris
suffocata est. **Hec Celsarius**

**Balistarius quidā vulnera
uit imaginē christi. Ex. XLII.**

Tempore discordie inter
ottonē philippūqz. puincialis
in q̄dāz oratoriū satis curiose
sua ad p̄uersionē trāstulit. q̄ cognito q̄
dam potēs ex pte aduersa ad expugnādū
illud arietes machinasqz applicuit. Illi
vero q̄ deint? erāt imaginē crucifixi ligne
am p̄tra hostes in q̄ndāz fenestrā posuerūt
spantes q̄ ob illi? veneratiōez loco p̄cerēt
Quidā ho de balistarijs de cruce non cu
rās. imo locū illū indignatus telū misit. et
sacrā imaginē in brachio p̄funde vulnera
uit. Mor miximodū antiq̄ renouant? mi
racula. et ad instar vene humane sanguis
de loco vulneris cepit stillare. adhuc vul
nus sanguinis et stigmata illic ostendunt?
Timore igit? tanti miraculi p̄dictus vir q̄
in exercitu ecclesiaz inuaserat. cruce signa
tus ē. et penitentiā egit. Semel enī adhuc
mortalis in terris crucifixus atqz lanceat?
ē. Et tñ quotidie a malis sedens ad dexte
ram patris se crucifigi p̄ prophetā cōque
rit? dicēs. Et me crucifigitis zc. **Hec Celsa**

**Quidā propter camisiā vul
nerauit crucifixū. Ex. XLIII.**

Quam eodez tempore otto
p̄tra philippū ascenderet cum ex
ercitu. satellitibz eius q̄ndam ec
clesiam intrantibz vnus ex illis crucifixum
in eminenti loco positum. recenti linea et
cum multo studio tectū vidit et cōcupiuit.
Quē cū manu attingere nō potuit. lancea
nisus est extrahere. Et qz firmiter imagini
annexa fuit in diuersis locis illā pupugit.
Dñs iesus christus vere vt sibi factū ostē

deret quid eius imagini iniurię vel contē
ptus irrogatur egit sua potentia. vt de sin
gulis punctionibz sanguis emanaret. Se
mel enim adhuc in terris mortalis crucifi
xus atqz lanceatus est. Et tamē sedēs ad
dexterā patris quotidie a malis homini
bus crucifigitur et debonestat. **Un Ap̄ls**
Rursum crucifigentes filium dei. **Hoc**
Builelmus in li. de apibus.

**Iudei vulnerauerūt imaginē
iesu christi. Exemplū. XLIII.**

Adhuc syriā in ciuitate be
ruth q̄dam christian? sub annua
pensiōe hospitii hñs. imaginē
crucifixi iuxta lectū in pietate affixerat. et ibi
orōnes suas p̄tinne faciebat. Post annū
ho aliā domū locauit. et imagines ex obli
uione dereliquit. Quidā aut? inde? p̄dictaz
domū p̄duxit. et die q̄dāz aliū iudeū d su
is tribulibz ad puiniū iuitauit. In epulas
aut? ille q̄ iuitat? fuerat. casu circūspiciens
imāginē christi infixā pietati p̄tinet. et in illū
q̄ se iuitauerat ira fremēs est effectus. cur
imaginē iesu nazarenī tenere auderet cō
minantur. Ille aut? q̄ p̄dictā imaginē ad
huc nō vidisset iuramētis q̄bus poterat af
firmabat. et illā d q̄ dicebat imaginē peni
tus ignorabat. tūc ille placatū se simulās
valsefecit. et ad principes sue gen? abiens il
lud qd viderat referauit. Iudei ḡ p̄grega
ti ad domū eius venerūt. et visa imagine il
lū p̄tumelijs duris afficiūt. et ex synagogā
seminiuū p̄piciūt. imaginē ho pedibz con
culcantes cūcta opprobria dñice passiōis
renouarūt. Cū ho latus lācea p̄forassent.
p̄uin? sāguis et aqua vbertim exiuit. et sup
positū vas īpleuit. Stupefacti iudei san
guinem illū ad synagogā detulerūt. et om
nes īfirmi ex ipso inūcti. p̄tinus sanati sūt
Tūc iudei episcopo terre omnia narrātes
p̄ ordinē baptisimū et fidē christi vnanimi
ter susceperunt. Ep̄s aut? sanguinē illū in
ampullis chrystallinis et vitreis conserva
uit. Christianuz etiam ad se accersiri fecit
et quis tam pulcrā cōposuerit imagines
inquisiuit. At ille dixit. Niconemus eā cō
posuit. q̄ moziēs dedit gamalieli. gamaliel
thadeo. thadeus iacobo. Iacoby simoni.

Exempla

ille dereliquit in hierusalē vsq; ad exidiū
urbis. Tūc oēs iudei synagogas ī ecclias
cōsecrauerūt ppter istud miraculū. Vñ et
romę psecrata est ecclesia in honore salua-
toris. vbi ampulla cum illo sanguine refer-
natur. **Hec Hugo d' sancto victore.**

**Iudens quidā imagines chri-
sti in gutture percussit. Ex. XLV.**

Hud cōstātinopolim in-
deus qdaz ecclsiā sanctę sophię
intrauit. 7 qndaz imaginē christi
ibidē p̄spexit. Qui se solū ibi cōsiderans
gladiū arripuit. et mox in gutture effigiez
christi percussit. statimq; inde sanguis exi-
uit. 7 iudei faciē 7 totū caput aspsit. q̄ gra-
uiter territus imaginem accepit. eamq; in
puteū p̄iciens statim aufugit. Quidam
autē christianus eidē obuiauit. sibi q; dixit
Vñ venis iudee. aliquē hominē occidisti
Et ille falsū dicit. Cui rursus. vere homi-
cidiū ppetraisti. 7 iō sanguine aspersus es
Et iudens. vere de? christianorū ver? de-
us est. 7 fides ei? firma p oīa cōprobatur.
Requa q; enī percussit hominē s̄ christi ima-
ginē. 7 p̄tinuo sāguis de ipsi? gutture ema-
nauit. Duxit autē iudens illū hominē ad
puteū. 7 inde scām imaginē extraxerunt.
Plaga autē ī gutture imaginis christi. vt
fert adhuc cernit. 7 iudens p̄tinuo bonus
christianus efficit. **Iudei in pa-
sceuē cereā imaginem christi vul-
nerauerunt. Ex. XLVI.**

Cum iudei in quadā ciui-
tate fecissent in pascuē imagines
christi cereā 7 eā clauis cruci affi-
xisset. et lancea pforassent. apparēs beata
xgo p̄querēs christianis de h. q̄re sustine-
rent q̄ adhuc in illa vrbe iudei filiū ipsius
crucifigerēt. Christiani autē domos iudeo-
rum penetrātes 7 eos capientes. inuenerūt
imaginē 7 ei? vulnera cruetata. q̄ viso mi-
raculo. multi iudei sunt ad fidem cōuersi.

In discipulo de tēpore

Heremita cui apparuit christus iesus
hñs crucē aureā sup scapulas suas. Hoc
quere in discipulo de tpe. ser. xliiij. **M.**

**Ite latro quidā vnū pater noster dixit
ante crucifixū. 7 sic occisus ē. 7 ad celū euo-**

lauit. quere ser. xliij. **R.** **Ite quidam in
agone adaptauit peccata mēbroz suoz
ad passionē christi. ser. xliiij. **L.****

**Ite monachus quidā p̄transēdo cru-
cifixum dixit. O bone iesu christe. p̄pter
amarā passionem tuā quā sustinuisti quā-
do anima tua egressa est de corpore tuo.
sermone. xliij. **V.****

**Ite iuuenis quidā p̄mitus nō habuit
dulcedinem in passione christi. 7 semel am-
plexat? est eū christus. tunc postmodū sen-
sit miram dulcedinem in memoria passio-
nis christi. Ibidem. ser. xliij. **Z.****

**Ite quidam de nocte semp surrexit di-
cens. O dñe iesu christe null? tibi cōpati-
tur. xlv. **M.****

**Ite quidā damnari de-
buit. s̄ passionē christi dilexit. ideo renixit
7 penituit. Hoc quere ibidē. ser. xlv. **M.****

**Ite mulier quedā passionē christi dili-
gēs obiit in partu in die pascuē. 7 statim
euolauit ad celum post egressionē anime
a corpe. Quere sermone. lxi. **L.****

**Ite nouicius qdaz voluit exire ordinē
minorū 7 redire ad seculū 7 christus appa-
ruit ei. 7 ostendit ei vulnera. Et quomō il-
li vulnerāt christū qui habent voluntatē
malam peccadi. j. **M.****

Paupertas.

**Arseni? gaudebat q̄ elemosy
nam recipiebat. Ex. XLVII.**

**Eat? arsenius q̄ cū magn?
b** fuisset in curia impiā. factus est
religiosus. 7 adeo paup q̄ opor-
teret eū q̄rere elemosynā. q̄ gloriās in dño
dixit. Gratias tibi ago dñe iesu christe qz
ad h̄ deueni vt elemosynā in tuo nomine
quesiui. Q̄ntum modo gloriat in celis
diuitijs celestibz. ad quas per paup̄tates
deuenit. Hoc in vitalis patrum.

**Diogenes dolūz habuit pro
domo sua. Exemplū. XLVIII.**

Diogenes relictis oībz
operā habuit p cellario. clauā p su-
stentationē corpis 7 mēbroz seni-
liū. a quolibet petēs 7 accipiēs cibū. Quq;
sictor q̄ret in dolio. gloriabatur se domūz
h̄re volubilē. 7 se cū temporibus cōmutā-
tem. frigore enim se vertebat ad meridiem

estate ad septentrionem. et ubicunq; sol se verteret. et diogenes simul vertebatur.

Cū solū sibi reseruasset vas lignē ad bibendū. vidit puer cōcūa manu bibentē. Qui statim elisit vas suū dicens. Rescibam ego q; natura poculū habebat. Rarat etiā de eo Valerius. q; cū qdam die sederet ad solē. Alexander magnus veniens ad videndū eū. hortatus est vt ab eo peteret quicqd vellet. Rex inquit a te nihil peto nisi soli mibi nō obstes. Vñ merito dicit Seneca. q; potentior fuit Alexandro oīa possidēte. q; plus erat qd ille nollet accipere. q; qd ille posset conferre.

In morte diuites abijciuntur. et pauperes exaltantur. **Ex. XLIX.**

Diuites inane glorianter sunt similes accipitri. q; multuz in vita sua extollit et palpat et honorifice sup manū portat et sup particā eleuatur. s; mortu? i lutū pūcit et in sterquiliniū canib; et auib; ad deuorandū. Ecōtra galinē et anseres i vita sua vilipendunt. et victuz suū in vita vndiq; cū labore magno acquirūt. repellunt et pcutiunt. sed in fine multa cura pparant et honorifice ad mensā regis deportant. Sic etiā ē d' diuitib; et gloriofis huius seculi. Nā in pnti bñ pascunt colunt et honorant. s; in fine in sterquiliniū eoz corpa pūciunt et aīe eoz demonib; deuorande tradunt. De qbus legit: Deuorabūt antez eos aues moris amarissimi. Ecōtra pauperes abiecti in fine ad mensā summi regis honorifice deportant.

In discipulo de tpe. Petrus telonari? qui pmo pecus fuit et postmodū fecit seipsum vendere et pciuz dare i elemosynas pauper. s; quere in discipulo de tpe. ser. lxxi. B.

Par.

Virgo pacifica statim post obitū celum intrauit. **Ex. L.**

Quedā nobilis puella pater habuit cū deo. licet sibi a peccatis venialib; nō posset cauere. tñ deum post baptisimū mortalibus peccatis nunq; offendit. et pacem cū hominib; habebat. nullū turbauit. nullum lesit

nullum molestauit. Et ppter hanc pacem quā firmiter in se tenuit quo ad deum. et q; ad se. et ad pmos. deus sibi hanc grām fecit. q; angeli eius aīam cū dulcissimo gaudio cunctis audientib; ad gaudia eterna et pacē eternam deduxerūt. Qui igitur vult saluari. pacem quā nobis christus reliquit. p testamēto seruare debet. Vnde christus Joh. xiiij. Pacē meā do vobis pacē meā relinquo. Et de duab; nuriū q; simul habitabāt i vna domo i bona pace. et filies fuerūt scō machario. Hoc qre añ. M. xi. Duo erant fratres in heremo quos diabolus nitebatur ad discordiam prouocare. **Ex. LI.**

Rat duo fratres scōz carnez germani. verūtamē viriq; in spūali pposito monachi exntes. Insidiebat aut eis malignus spiritus. vt quocūq; mō separaret eos adiuncte. Quadam aut die ad vespam fm cōsuetudinez ille innior frater accēdēs lucernā. posuit sup candelabrū. Faciēte aut malicia demonū ruit candelabz. et extincta ē lucerna. p hāc occasione insidiebat eis diabolus vt eos iu litem accenderet. Surgensq; senior frater cepit pcutere cū furore fratrem suum. Ille vero pstrat? in terram deprecabatur fratrem suū dicens: Magnanim? esto dñe et ego rursus incendā lucernā. Ergo q; nō rñdit ei turbulentuz verbū. malign? spūs pfusus statim recessit ab eis. Et pges eadē nocte nūciauit principi demonioz dicens. Qm ppter humilitatē illius monachi q; pstratus in terrā veniā postulabat a fratre suo nō pualui in eis. Adensq; de? humilitatē et voluntatem huius monachi. effudit sup eum grām suam. et ego sentio me valde torqueri atq; cruciari. qm non puaui separare eos ab inuicem. Nec ergo omnia verba audiēs idolorum sacerdos qui ibi cōmanebat. cōpunctum est cor eius i timore et amore dñi nrī iesu christi. psideās etiā q; magna seductio et pditio animaz ē cultus idolorū. relinquens omnia. statim festinanter ad sanctos patres. ad monasterium prexit. et retulit eis hec omnia que p malitiam demones inter se loquebantur.

Exempla

Lūq; monitis salutarib; instruxissent eū sancti patres de doctrina dñi saluatoris baptizatus est. ⁊ facti ppositi monachorū vitam eripuit. ⁊ adiunāte ⁊ coopante grā dñi factus ē pbatissim⁹ monach⁹. Tātūq; veneratus ē ⁊ tenuit humilitatē ⁊ tutez vt oēs humilitatē ei⁹ mirarent. Dicebat enī q; oēm ⁊ tute adūfarioꝝ nꝛoꝝ demonum humilitatis soluit intētio. Deniq; et dñs noster iesus christ⁹ p humilitatez triūpha uit diabolū. ⁊ oēm eius ⁊ tute p trinit. Ad debat etiā dicens. q; frequent audisset dē mones inter se loquentes. q; qñ ad iracundiā accendim⁹ corda hominū. si qui sustinuerint patient inuiriā ⁊ iniuria. et cōuersi magi rogauerint ea q; ad pacē sunt dicentes. q; ego peccaui. statim sentimus omnē nꝛam ⁊ tute marcescere. q; appropinquat eis grā diuine potentie. Hoc in vital patrum

Diabol⁹ fregit baculū pegrino in dorso vt discordaret. Ex. LII.

O cū ues colonienses diuites ⁊ honesti ⁊ speciales adinuicē amici. ad sanctū Jacobū simul pfecti sūt. Die qdaz cū soli eq̄tarēt. ⁊ ceteris frīb; pcedentib; diabol⁹ amicitie ⁊ concordie eoz inuidēs. i. ingressu cuiusdā nemoris baculū i dorso vni⁹ illoꝝ pendentē satiq; fortē i duas ptes pfregit. Qui cū ne minē adesse cōspicēt turbat⁹ clamauit ad sociū. Eia fr̄ qre fregisti baculū meū. illo negāte etiā cū iuramēto ita vt i eū exarsit vt vix manus ab ei⁹ collisione cohiberet. Tandē grā dei ⁊ meritis btī apli Jacobi ad mentē reduct⁹. ac apud sociū vnice dilectū penitentiā egit. ⁊ toti⁹ discordie causa diabolus pfusus aufugit. **Hec Cesa.**

In promptuario supra.

Rustici q; simul sepeliebant in vno sepulcro. qualiter capita ⁊ dorsa pcusserunt adinuicē. hoc patet ante. **P. xvij.** Itē homo litigiosus qui parentes turbauit pimos pronocauit. qualiter obiit miser ⁊ infelicit. h̄ patet ante. **P. xvij.**

Itē vetula quēdā voluit facere discordiā inter vix ⁊ vxorē. qui multis annis simul in pace vixerunt. hoc patet ante. **M. xvij.**

Itē diabol⁹ pmisit antiquę vetulę du

os calceos. vt faceret discordiā inter virū ⁊ vxorē. hoc quere de tpe. ser. xvi. **R.**

Deccare.

In pctis pseuerātes cōtinue sunt an porta inferni. Ex. LIII.

Quidā solennis p̄dicatoꝝ reprehendit i f̄mone illos q; pseuerāt i pctis. et dixit q; pctm vocat in scriptura porta inferni. et pduxit tale exemplū. Si q; hodie veniens ad monasteriū istud. ⁊ videret vnū scholarē sedentē i porta. silr cras. silr multis dieb; nōne d̄ facili cogitaret. iste scholaris iurabit ordinē. Quō ḡ nō ē credibile. q; illi tādē iurāt infernū q; tādū sedēt i porta inferni. i. i pctis. Vñ etiā Augi. i quodā f̄mōe. **Deccare ē humanū. pmanere autē i pctis ē diabolicū.**

Diabolus tēptauit episcopū p specie mulieris. Ex. LIII.

Regori⁹ in dialo. li. iij. ca. vij. d. Vt q; corpus suū p̄tinētie dedicāt habitare cūz fēminis nō p̄sumāt. Andreas inq̄t fūdang ciuitatē ep̄s cū sancte viueret qñdā sanctimonialē d̄ cui⁹ sic de sua p̄tinētia pfidebat secū habitare pmisit. Ex qre sic eū diabol⁹ tēptabat. vt iā mulierē illā libentē inspiceret. ⁊ etiā turpia cogitaret. Tūc qdā iudeus romā perges. nocte p̄occupat⁹ ad tēplū apollinis se p̄uertit. ⁊ loci sacrilegiū p̄timecel. qñis fidē crucis nō h̄ret. h̄ p̄ timore se signauit. nocte autē media vigilans vidit turbā dē monū. ⁊ vnū p̄ ceteris qñi principē sedentē. Vbi cū singuli sua facta referrēt. vnus p̄rūpens in mediū dixit. q; Andream ep̄m p̄ sanctimonialē q; cū illo habitabat ad magnā carnis tēptatiōez monisset. Et cū diabolus libentē audiret. qñi grande lucroz de tanti viri p̄ditione p̄sumeret. subiunxit. q; etiā ad h̄ venit q; sero sanctimonialē in scapulas iocādo pcussit. Tūc diabol⁹ exhortatus est eū pficere qd cepisset. Iussit etiā inquiri. quis esset ille qui in illo templo latere p̄sumpsisset. Ad quē dēmones pergentes ⁊ subtilius intuentes. cruce signatū inueniētes dixerunt. **Ue. ve. vas vacuum est signatū. Statim demonū turba confusa disparuit. Et iudeus ad ep̄m p̄ges ei⁹**

rei seriē sic audierat referens: episcopum a tēptatione diaboli liberauit. Et ipse iudeus etiā instructus in fide. ab illo baptizari se fecit. **Inter homines exites nō dare videt pctā sua. Ex. LV.**

Res homines se studiose diligētes facti sunt monachi. q̄z vn⁹ elegit litigātes ad pacē reducere. Secundus infirmis ministrare. Terti⁹ ī solitudine q̄scere. Primus vic⁹ venit ad secūdu. quē iuenit aīo deficiētes. q̄z nō potuit infirmis satisfacere. nec ipse p̄m⁹ litigātes pacificare potuit. Hi duo simul uenerūt ad tertiu narrantes ei tribulationes suas. rogauerūt eū vt eis diceret qd ipse p̄fecisset. Qui paululū reticēs misit aquā in peluim ⁊ turbulēta erat. post modicū dixit. Attēdite q̄z lym̄pida modo facta ē aqua. Cūq̄ extenderent in aquam vultus suos viderunt quasi in speculo. Sic inquit q̄ in medio hominū morant nō videt pctā sua s̄ cū quienerint maxime in solitudine facile tūc ea possunt p̄spicere.

In discipulo de tēpore.

Diabol⁹ qdaz. lx. ānis tēptauit monachū d̄ lapsū carnis. ⁊ postmodū finalit̄ duxit eum in pctm̄ luxurię. Hoc q̄re ser. xl. **E.**

Ite quidā vidit duos cū lancea p̄ longū volētes it̄rare ecclesiā. Et qdaz hāusit aquā in vas p̄rsum. ⁊ quidā secuit ligna ⁊ apposuit sup̄ sarcinā. ser. cxij. **T.**

Ite qui hnt̄ malaz volūtatem peccādi ielsum crucifigūt. s̄ patet inf̄ia. B. xxxij.

Pena inferni.

Dānati hnt̄ ignem infra et supra se in quantum distat celum a terra. **Exemplum. LVI.**

Macharius p̄ heremū tran- siēs inuenit caput cuiusdā defūcti. adiuratū ē ab eo cui⁹ esset. locutū ē q̄ esset caput gētilis. Req̄sitū d̄ p̄na r̄ndit. q̄ q̄ntū distat celū a terra. t̄m̄ habēt dānati gētilis d̄ igne sup̄ capita. ⁊ t̄m̄ sub pedib⁹ suis. ⁊ ifra paganos sūt iudei q̄ hnt̄ maiorē cognitionē d̄ deo ⁊ d̄ fide. Et infimi sūt mali christiani q̄ ī pctis mortali bus vixerūt ⁊ sciēt̄ deū offēderūt. nō ex īfirmitate humana aut ex ignorātia. q̄z hnt̄

pleniorē s̄gnitionē fidei q̄z pagani ⁊ iudei ⁊ sunt maior̄ dignitatē. ⁊ sic peccāt sciēt̄ ⁊ ex certa malicia. **Un̄ christ⁹ ī euāgelio dicit. Seru⁹ volūtate dñi sciēs ⁊ nō faciēs. vā. pulabit multis plagis. Un̄ etiā d̄r in de. cre. Fidelis malus peior est infideli. ⁊ grauius peccat ⁊ grauior pena sibi debetur.**

Ebriosus quidā vidit in extremis ifernū aptū sibi. **Ex. LVII.**

Quidā intrauit religionē q̄ factus ē religiosus solo noīe. s̄ morib⁹ tot⁹ p̄uersus q̄ corrigebat s̄ nō emēdabat se. Sed q̄z faber erat optimus. p̄t̄ necessitatē officij tolerabat. **Hic ī festinis dieb⁹ cū aliq̄ irēt ad ecclesiā. remanebat ī cella sua. vacās illecebris ⁊ ebrietas. Et factū ē vt nollet it̄rare ecclesiāz volū. rius. it̄rauit ianuā inferni inuitus. Subita enī īfirmitate correptus vocauit fratres dicens cū m̄grore. Sic bt̄s Stephan⁹ vidit celos aptos. ita ⁊ ipse video infernū. ⁊ iudaz ⁊ cayphā in medio ei⁹ ⁊ pilatum et alios crucifixores dñi. ⁊ mihi misero nō lōge abesse locū patū. Cūq̄ fr̄es puocarent eū ad p̄nitentiā. dicebat se nō posse p̄nitere. q̄z p̄tra eū datuz esset iudiciū. ⁊ sic miser mortuus est. ⁊ lōge ab alijs sepultus ⁊ nullum suffragium eī impartitum eidē.**

Quidam vidit penas damnatorum. Exemplum. LVIII.

Quidā frater cisterciensis ordinis cū ageret ī extremis. vidit beatū b̄ndictū se a corpe educētē ⁊ oñdit ei m̄ssiones multas electoz. ⁊ supplicia dānatorū. vbi int̄ alia vidit depoztari magnū principē ardentē. ⁊ ī cathedra ignea residētē. ⁊ añ eū m̄lires pulcre erāt ⁊ facies igneas ī os ei⁹ tradētes. ⁊ vsq̄ ad virilia ardebat ⁊ flagellis eū cedebāt. **Hic fuerat p̄nceps potēs ⁊ luxuriosus. Post modū vidit aliū quē demones excoīabāt ⁊ cū sale p̄fricabāt ⁊ asp̄gebāt. ⁊ sup̄ cratē igneam cōcremabāt. Hic fuerat crudelis dominator ⁊ subditor oppressor ⁊ exactor pauper. Postmodū aliū equū igneū eq̄ tantem ⁊ sentū igneū habentē ⁊ portabat capram igneam ⁊ post caudam equi habetū monachi trahēbat. hic fuerat raptor. et**

Exempla

caprā cuidaz vidue recepit. et infirmus habitu monachi recepit. non ex charitate nec voluntate manēdi in ordine si cōualesceret. Sed ex inductione amicoꝝ suoꝝ. ergo habitu monachi post se trahēbat. Alios etiaz vidit plures diūsas penas sustinere fm similitudinē peccatoꝝ. **Un Salomon:** Per que hō peccat p̄ bec et punitur

Mulier q̄daz vidit penas mariti sui et alioꝝ dānatoꝝ. Ex. LIX

Miles quidam potens mire dedit torneamentis. mortuus est miserabiliter sicut vixit. Reliquit aut vxorē denotā valde et scāz q̄ marito mortuo (vt ipsamet ffr̄i alberto m̄ḡo ordinis p̄dicatoꝝ narravit et ipse dixit.) rapta ē in quendā excessū mentis. et vidit circa aiām viri sui demones i magna multitudine p̄gregatos. Dixitq; vn̄ eminētiōꝝ ceteris ad p̄sortes: **Donite caligas in pedib; eiꝝ. quaz spicula penetrāt a planta pedis vsq; ad cerebrū. hinc induite eū lorica cuiꝝ spicula aū et retro penetrāt totū corpꝝ.** **Hinc galeā capiti eiꝝ imponite. cuius s̄r̄ spicula descēdēdo trāseāt vsq; ad plātas.** **Hinc securū collo ipsiꝝ inijcite cuiꝝ ponderē mēbris oibus cōquasset.** **Hec oīa cum iussu principis demonū in aiām miserā cōplerent. dixit iterato demonib;.** **Cōsuetudo istius erat vt post torneamētū balneis frueret. et post balnea deponeret in lectū. et iuxta eū puella tenerior. cuiꝝ amplexib; et coitu fruebat. his oibus aptate similia.** **Hec mora. flāmis balnealib; illius animā cruciatā in lectū candentē ferreū posuerūt et iuxta eū bufonē eūz terribilib; oculis ad magnitudinē lecti eiꝝ. cuiꝝ amplexu et toto p̄tactu vel osculis adeo exultus ē. vt magis eū bufonis horribiles aspectus illiꝝ q̄ armōꝝ p̄dictōꝝ terribiliū balnei vel lecti veratio cruciaret.** **Deu q̄ digna pena taliūz.** **Illa aut beata mulier. q̄ dispēsante deo de anima mariti sui vidit. oibus dieb; vite sue recordatione visionis adeo afflictā fuit. vt nullus possit ambigere q̄ eū antea cognouisset. q̄n illa sup̄ modū qd̄ credi potest cordis incōmodo vexaret.** **Hoc** **Euil.** in li. de apibus

Quidā vidit dñm suū duci ad diuersas penas. Ex. LX

Quidā nobilis erat oppresor pauperum et mundi amator. **Hic dñi** quiesceret in lecto. camerariꝝ suus iāces aū camerā. rapit in visio ne aū thronū dei. et ibi accusabat dñs eiꝝ de oibus q̄ gesserat. p̄ quib; accepit sentētiā damnationis. **Hic cū magno tripudio ductus est aū lucifer.** **Cui lucifer adducite eūz ad me vt dem osculū fideli seruitori meo.** **Cū aut adductus fuisset dixit:** **Non sit tibi pax i secula seculōꝝ. et ait:** **Ipse consuevit balneare. ducite eum ad balneum.** **Cūq; ductꝝ fuisset ad balneū infernale. et vnguib; diaboloꝝ penitus laniaret. aliq̄ ignē sup̄ eū fuderūt. educiꝝ de balneo positus ē i lecto ifernali. d̄ q̄** **Esa.** **Subtus te sternet tinea et opimentū tuū erūt vermes.** **Et dixit lucifer. date ei post balneū de calice ire dei. et p̄pinatus ē ei ignis et sulphur q̄ ē p̄s calicis eoꝝ.** **Qui dñi clamaret. sufficit. dixit lucifer. audire p̄suevit dulces simphonias. surgāt simphoniaci.** **Et ecce duos demones cū tubis igneis ignem sic i eū sufflauerūt. ita vt de oculis et de narib; et de ore flāma ignis exiret.** **Lucifer ait. adducite eum ad me. et adducto dixit:** **Cantasti cantationes. canta mihi vnā.** **Et ille dixit qd̄ cantabo nisi maledicta dies in q̄ natꝝ suꝝ.** **Et dixit lucifer. canta meliorē.** **At ille qd̄ cantabo. nisi maledicta sit mater q̄ genuit me.** **Canta adhuc meliorē. et miser dixit. qd̄ cantabo nisi q̄ ipse deus sit maledictꝝ q̄ me nasci p̄milit.** **Hoc est ait lucifer qd̄ volui.** **Ducite gēū in sedē quā meruit.** **Qui piectus ē ad vnū puteū. et factus est talis strepitus acli totꝝ mundus caderet.** **Ad quē strepitū euigilās camerarius. cucurrit ad cameram et dñm mortuum inuenit.** **Narrata itaq; visione ordinem intrauit.** **Hec viridarius.**

Diues quidā posuit ē in cathedra ignea et datus ē ei potus infernalis. Exemplū. LXI.

Quidā deuotꝝ vidit in visu quēdā vix honoratū et seculare q̄ multū excesserat in gloria seculari seu in

mūdi gloria. in gula. in luxuria. et in can-
tibus. et varijs solatijs ad infernu3 duci.
Et ecce princeps demonū surgens de cathe-
dra sua occurrit ei. et collocavit eū in ca-
thedra dicēs: Sede h̄ p̄ honore quem ha-
buiſti in ſeculo. Erat autē cathedra tota
ignea. Oblatus eſt autē ei in vaſe pot⁹ ama-
riſſimus fetidus et imundus. ⁊ coactus bi-
bere. ita vicētib⁹: Bibe h̄ loco potuū de-
lectabiliū q̄s bibiſti in ſeculo. Aſtiterunt
autē duo demones cū tubis inſufflantes
in aures eius. Et exibat p̄ aures ⁊ oculos
et nares et ceteros meatus flāma ignea. et
hec inquit habeas nūc tibi p̄ cātib⁹ ⁊ cā-
tilenis vanis quas audiſti. Poſuerant ⁊
ſerpentes circa collū et ad brachia dicētes:
et h̄ ppter amplexus mulierum habeas.

**Nero balneatus eſt apud in-
feros. Exemplū. LXII.**

Quidā vidit neronē bal-
neantē ſe apud inferos. et mini-
ſtros inferni aurū ſeruēs inſudē-
tes ſup̄ ipſum. et cum videret eorū aduo-
catorū ad ſe veniētium. huc inquit venale
genus hominum: venite o aduocati amici
mei accedite vt in h̄ vaſe balneamini me-
cum. adhuc enī ſupeſt locus in eo quē vo-
bis ſeruavi.

**Nobilis quidā vitulū vidue
abſtulit. et vinum ſub banno p-
pinavit. Exemplum. LXIII.**

Quidā obſeſſa cum die
quadam quendā nobilem poten-
tem. ac diuitem virū vidiffet. de-
mon ex obſeſſa multis p̄ſentib⁹ cōtra eum
clamare cepit dicēs: Vitulum illum. quē
tali vidue abſtuliffi flāmis infernalibus a
nobis liquatum guttatim mittem⁹ in oca-
los tuos. et p̄ omne corpus tuū fundemus
et ſtillabimus pinguedinē eius. vinū ūo
q̄d ſub banno tuo in hac villa tua vendit⁹
feruens in os tuū fundemus. Quib⁹ h̄bis
miles p̄territus tabernam amouit. et vitu-
lum reſtituit.

**Filij militis nolebant pelles
et partē agri reſtituere.**

Exemplum. LXIII.
Quis quidam tempore

quodā ante diē vadens ad palacium. oc-
currit ei quidā in dextrario nigerrimo. de
cuius narib⁹ flāma p̄cedebat. nunc viā re-
ctam tenebat. nūc exorbitans in campum
diſcurrebat. Hec videns cinis p̄mo val-
de territus: Poſtea cōfortatus cruce ſe ſi-
gnauit p̄tra diabolum. dextrā cōtra homi-
nem armans gladio. q̄ cūz appropinquāſſet
cognouit eum fuiſſe quendā militem nup̄
defunctū. videbat circūamictus pellibus
ouinis. molem terre geſtans in humeris.
quem cinis interrogans vnde veniret. ait
Ego in maximis p̄enis ſū. pelles iſtas cui-
dam vidue abſtuli quas nūc ardēter ſen-
tio. Similiter mihi p̄tem agri iniuſte vſur-
pauit. cuius pondere modo p̄mor. Si autē
filij mei iſta reſtituerēt p̄enas meas multū
alleniarent. et ſic euauit. Cūq̄ filijs h̄ re-
citāſſet maluerūt illūz eternaliter in p̄enis
manere q̄z eis dimiſſa reſtituere. Hoc Te-
ſarius. **Quidā vidit penas in-
ferni. ⁊ hic egit duram penitentiā**
Exemplum. LXV.

Quidā quidāz paterfamī-
lias ad tēn migrāſſet. et tota fa-
milia p̄noctādo corpus cuſtodiret. ex di-
uina mīa reuixit. Qui vadens ad eccleſiā
reddens deo imenſas grās. et q̄cquid ha-
bebat deo et pauperib⁹ erogabat. fugiens
ad heremum. iuxta flumini cellam fecit. ⁊
ingrediens flumiū veſtimenta ſinebat con-
gelari ad carnem. et poſtea ad balneum ca-
lidiffimum intrabat. et h̄ ſuſtinebat ſucces-
ſiue q̄ntum poterat. cōtinuās vſq̄z ad mor-
tem. Et cum de his ab aſpicientib⁹ argue-
retur dicebat: Si vidiffetis quē ego vidi
ampliora vel eadem mecū faceret. et refere-
bat terribilia de p̄enis inferni dicens: q̄ in
exitu aīę a corpe ſuo. vir lucidus duxerat
eum cōtra ortum ſolis ad vallem infinite
magnitudinis. vbi erāt duo ſtagna. vñū
erat plenum vermib⁹ et flāmis ſeruētib⁹.
et aliud gelu et ingenti grādine. ⁊ erat ple-
na aīabus. quę cum vix poſſent ſuſtinere
ignis vehementiā. trāſibant ad gelu. ⁊ ecō-
uerſo ad ignem. Poſtea duxit eum ad te-
nebras denſiſſimas. et vidit ibi globos ig-
neos de baratro aſcendentium. et inde

Exempla

procedentiū hominū ignitorū ad fauillariū modū. et sensit inde exalare fetorem intolerabile. et audiuit fletum et eulatiū intolerabilem ac incompatibilem. et teterrimos demones forcipes ignitos tenentes. et euz tenere cupientes. et pūcere in fornacez. Et ap paruit ei in tenebris vir splendidus quasi stella. inhibēs demonibz ne eū tāgerēt. qz index p̄ceperat eum redire ad corpus suū vt ageret penitētiam. Et sic sup humanā estimationē paterfamilias se affligēs. post modum in pace quieuit.

Visio diaboli ē horribilissima.

Exemplum. LXVI.

Abbas sancte agathe cuz quodā monacho suo et quodāz cōuerso venit ad coloniā ad quandā ob sessam. Et cuz abbas demonē de quibus dam interrogasset. demon non r̄ndit ei: Post h̄ abbas ei dixit: Adiuro te p eum quē hodie in missa tractauī. vt r̄ndear m̄: Et statim demō r̄ndit ei de q̄stis. Post h̄ demon adiuratus ab abbate vt exiret. Demon r̄ndit ei: Quo ibo? R̄ndente ab bate: Os meūz aperui vt ingrediaris. Ait demon: Non possum. qz hodie altissimus intrauit. Tūc abbas: Ascēde sup hos du os digitos. pollicem et indicem ei indicās et offerens. Et r̄ndit: Non valeo. quia cū illis hodie altissimū tractasti. Insistēte ei vt exiret ait: Qdū vult altissim⁹. adhuc duobz annis ero in ea. et tūc liberabit. qd postea ita factus est. Rogatus g abbas a monacho et cōuerso suo vt p̄cipet demo ni. quatin⁹ i sua forma naturali se eis oī deret. et renuit p̄mo abbas. postea acquie uit dicēs: P̄cipio tibi in v̄tute christi vt in tua specie naturali nobis appareas. R̄ndit demon: Nō vultis carere nisi me videatis. Et abbate dicēte: Non. Cepit mulier in oculis eius turgescere. et adistat turris ascendere. ita vt oculi eius scintilla rent ad modū fornacis candētis fumigan tis. quibus visis ceciderūt territi monach⁹ et cōuersus in extasim positi. Abbas etiāz cecidisset si non p̄cepisset diabolo vt p̄sti nam formā recipet. qd et fecit. Et dixit di abolus: Nunq̄ ita stulte p̄cepisti. Pro

certo scias qz si hodie diuinis nō cōmuni casses. nullus v̄m vlli hominū retulisset q̄ vobis ingessissem. putas vt homo posset me videre et viuere. nequaquā. Tandē il li refocillati sunt aq̄ frigida tāq̄ seminiui

Religiosus quidam pot⁹ vo luit ignem intrare q̄ demonem videre. **Ex. LXVII.**

Religiosus quidam ad ex tremā veniēs deduct⁹ horribilē clamauit: Maledicta hora in qua religio sus fact⁹ sum et siluit. Et post paululū fa cie serena subridens ait: Non. imo b̄ndi cta hora in qua intraui ordinē. et b̄ndicta mater gloriosa christi quāz semp dilexi. et iterū tacuit. Fratres autē q̄ in circūitu erāt audientes. cum lacrymis orabant p eo. Post duas autē horas dixit fratri q̄ asta bat ei: Voca fr̄es meos qm̄ exaudiuit vo minus orōnez ipsorū. Quibz ingressis ait: Vos de p̄mo v̄bo qd audistis turbati fu istis. h̄ est causa v̄bi: Apparuerunt mihi demones terribiles pati ad recipiendum animā meā. et p̄ timore extra raptus ma ledixi horas diei mei. et dico vobis si h̄ fa ctus fuisset ignis vn⁹ de ere mixto cum sul phure. q̄ duraret ab h̄ loco vsqz ad finem mūdi. et daret ih̄ optio v̄tz p mediū illuz ignem vellem trāsire. aut itez demones i simili forma videre. eligerē potius p ignez transire. Postmodū venit illa regina cē li mater m̄is. et fugauit demones. et eavi sa cōcepi spem. et p̄ gaudio nisi. et horas q̄ intraui et ipsam q̄ me liberauit b̄ndixi. Et his dictis postmodū feliciter obiit.

Miles quidā in equo igneo punitus est cum falcone.

Exemplum. LXVIII.

Quidam sanctus et deuo tus homo vidit quendā militem ardente in inferno. et videbat eū sedere in igneo equo et tenere falconē in manu. et q̄ renti qd h̄ esset. R̄ndit qz ille equ⁹ erat dia bolus q̄ currebat cū eo p ignem. ppter glo riam quāz habebat in mūdo equitādo. et cum falcone cū quo libenter se occupabat. Et falco quez in manu tenebat erat alter

diabolus. qui comedebat man^u z brachia et carnes ipsi^u. et tñ dolorē ei faciebat. ac si cor eius de ventre extrahere vellet. **V**idit etiā alios qui fuerūt luso^res in b^e mundo qui cogebantur ludere cum demonib^{us} ad aleam et scachos.

Nobilis quidā precogitauit penam inferni. et rigorem ordinis patienter sustinuit.

Exemplum. LXXIX.

Iuuenis quidā nobilis dines et delicatus ordinem fratrum p^rdicato^rum intrauit. qui cū ab amicis carnalib^{us} duceret ad exitū dicēdo: Non poteris austeritatē ordinis tenere. q^uz delicate nimis es nutritus. **R**ndit. ppter b^e intram ordinē. q^uz sciebam me delicatū et nihil asperum pati et sustinere posse. cogitauit q^u nimis intolerabilis esset illa acerbissima pena inferni. et ideo elegi magis hanc p^rnam sustinere. q^uz illam. s. inferni.

Iuuenis quidā cogitauit. si illa pulcra membra debent esse pabulum inferni.

Exemplum. LXX.

Quam magister iordanus p^rsuaderet cuidā inueni nobili et pulcerrimo ingressum ordinis p^rdicato^rum. et illum minus ad b^e inueniret p^remptū. dixit ei in fine verbo^rum: **R**ogo te vt statim b^e facias amore dei. aut manus tuas respicias et alia pulcra membra tua. recogitans q^ustū damnū erit. si ista pulcra mēbra erūt pabulum eterni ignis. **Q**uod ille faciens. ex b^e dicitur motus. postea ad ordinis ingressum se ipsum ppter deum contempsit.

Quidam cogitauit si post cētum milia annorū damnati liberarentur. **Exemplū. LXXI.**

Quidam multum secula^ris et multū delicat^{us} cū quadam die cogitaret itra se: **S**i post milie annos aīe dānato^rum de pena liberarent^{ur}. **R**ndebat ei cogitatio q^u nō. **S**i post cētū milia annorū. non. **S**i post tot ānos quot sūt gutte aque maris. nō. **E**t ita talia cogitando plurimū turbabat. et p^rteritus cepit ppendere q^uz miseri z obtenebrati sunt

huius mūdi amatores. qui p modico tpe quo victuri sunt et p transitorio^rum gaudijs et voluptate carnis incurrunt penas eternas. **V**n^{de} etiā **G**reg^{orius}. Nemo potest b^e gaudere cum b^e seculo et illic regnare cū deo. i. p^rsentia gaudia sequunt^{ur} perpetua lamēta. **S**i in lecto molli quis cōtinue iacere deberet tedium haberet.

Exemplum. LXXII.

Alco marsiliēsis episcopus refert de seipso. dū esse^r mūdi amator et deditus vanitatib^{us} mūdi. cepi semel cogitare de eternitate p^rne inferni. et dixi in corde meo: **S**i p^rpone retur tibi iacere semp in lecto molli et delicato. ita q^u nulla occasione inde recederes b^e vix sustinere posses. **Q**uō g^o posses iacere et ardere in illa p^rna eterna et intolerabili inferni si cōtingat te illuc imergi. hac occasione reliq^u oia et fact^{us} sum monach^{us}.

Monialis quedam occulta uit peccatum in confessione et damnata est.

Exemplum. LXXIII.

De moniales reputabā^{nt} multū religiose in quodā monasterio. accidit q^u vna mortua est. et alia soror q^u erat magna amica sua. seruēter orabat p^r ea. **E**t semel in ecclesia de nocte dū illa soror viua oraret. audiuit illā sorore^m mortuā cantantē illud rñsorium mortuorum: **P**eccantē me quotidie et nō me p^rnitentem. timor mortis cōturbat me. q^uz in inferno nulla est redemptio. **E**t non plus dicebat de rñsorio. **I**lla viuens interrogauit: **N**onne es tu talis soror? **R**espondit illa. sum. **E**t illa: **Q**uare nō complex cantādo responsoriū totū? **D**ixit mortua: **S**i beata x^po Maria et omnes sācti rogarent p^r me nunq^u poterit plus verificari de me: **M**iserere mei deus z salua me. q^uz est finis rñsorij. q^uz ego sum dānata. **H**eu quō b^e est dixit viua cū eras ita bona religiosa: **R**ndit: **E**go dū essem in seculo feci vñū peccatū verecundū. q^uz ppter verecūdiam nūq^u cōfessa suz. et ideo alia bona nihil mⁱ valuerūt ad vitam eternā. g^o modo non ores p^r me. quia inuaniū est.

Exempla

In discipulo de tempore.

Diabolus dixit qd aia comitis guilhelmi esset in tali pena. qd si maximus mons illuc mitteretur liqueceret in ictu oculi. Hoc quere de tempe. ser. cxxv. E.

Item miles quidam rapuit viduam vaccaz dicēs: si ego nō facerē alius faceret. punitus est in inferno incessant. s. qre ser. ciiij. F.

Item miles qdā apparuit filie sue cū crucibulo in qd erat sulphur. ser. xcix. P.

Item Udo qd frequēter inebriabat. qualem lectū. quale potū. et quale balneū sibi in inferno inuenit pparatū. ser. lxxij. Y.

Item quidā vidit vicinū suū et vxorē alterius viri puniri in inferno. ppter adulteria sua. quere ser. lxxxv. Q.

Item sacerdos qdā vidit mīez suā ī spozta ignea. quō serpētes ignei circūdederunt collū ipsi. et catenas igneas habuit ī manibus et pedibz. s. qre ser. lxxxiij. J.

Item mulier qd non plene pfecta est quō visa est hīe serpentes in capite. in collo. et bufones sup māmillas. s. qre ser. cxxv. C.

Item frater ordinis p̄dicatoz qd dixit ad magistrum parisiensē. qd de sero cogitaret de lecto inferni. de qd Elaias dixit: Subte sternet tineā. hoc qre ser. c. B.

Item quidā vidit diabolū et dixit qd potius vellet clibanū ardentē intrare. qm itez diabolū videre. hoc qre ser. cxxv. R.

Item quidā cōbussit digitos. ppter cōcupiscentiam mulieris. ser. cxxv. D.

Pena purgatorij.

De acerbitate ignis purgatorij et pene.

Exemplum. LXXIII.

Egitur de acerbitate pene purgatorij. Donat qd oēs carbores totius mūdi in vñū cumulū esset cōgregati. et oēs arderēt. et si qd hominū in medio cumuli staret. non tantā penam sustineret. sicut aia ardens in purgatorio sustinet. Uñ dī in decre. Igne purgatorij nulla pena t̄p̄alis est compabilis. dis. xxv. Qui aliud. Uñ etiā Aug. Fratres charissimi ille ignis purgatorij et si nō sit eternus. durior est tñ qd qdquid in hō sclo penarū posset cogitari vel sentiri vel videri.

Sacerdos quidā dixit: si lacus esset totus igneus.

Exemplum. LXXV.

Sacerdos qui reputabatur quasi sanctus cū adhuc vinēs mirro modo se affligeret in penitentia. cuius querenti cur se ita affligeret. Rndit: qd si lacus quidā magnus qd erat. ppe. esset totus igneus. vellet potius esse in eo vsqz in diez iudicij. vt posset euadere ignē inferni et penas purgatorij. Hoc idem orabat Augustinus dicēs: Dñe hō vre. hō seca. vt in eternum parcas.

Quidam vidit purgatorium et hic afflixit se.

Exemplum. LXXVI.

Quidā peccator veniens ad virū dei quēdā in deserto. petijt ab eo pñāz. s. brenē dicēs: Qd nō posset lōgā penitētiā facere vel cogitare de ea. Cū non posset vir sanctus eū ad aliud inducere dixit famulo suo: Vade ad valles illam vicinā. et dices eū tecū. et trades eū illi quē inneneris vt faciat eū facere penitētiā brenē et recede ab eo. Qd cum fecisset. et elōgasset se paululū. audiuit clamorem miserabilē quasi verberatium durissime. Et post modicū tempus quasi exanimis relictus. reductus est ad virū dei. Quē cum iussisset recedere dicēs qd egisset penitētiā. noluit recedere. s. omnibz diebz vite sue remāsit cū eo ī miserabili timore p̄durans. et vltra modū in penitētiā se affligens. Cum autē diceret ei interdū vt sibi parceret. ipse recordatus illius verberatiōis. nihil reputās qdquid faciebat ī cōpatiōe ad illā dicens. maiora vidi. Ad idem narravit quidā magister in theologia. anglicus natione dicens se vidisse quēdā qd dicebatur fuisse in purgatorio sancti Patrick. qd de nullo qd in mundo viderat poterat gaudere. Amara videbant sibi omnia delectabilia mundi. inter hōies vinēs quasi mortuus apparebat. De eodem etiā narrat mgr Jacobus eps tusculanus dicens: qd quidā mulier reuocata de purgatorio ad cōplendā penitētiā in pñti sclo hęc intantū affligebat se. qd habitabat in

sepulchris. et nini et glaciei et igni se inuoluebat. **D**atet igitur quod minime timetur ignis purgatori? a quibusdam. vel quod non vident eius conditiones in scripturis. vel quod non credunt quod de eo audiunt. vel quod non experti sunt de eo aliquid.

Candelabrum cupreum liquefactum est.

Exemplum. LXXVII.

Quidam abbas decedens rogauit monachos suos et consuluit ut nepotem suum facerent abbatem. quod cum factum fuisset. et cum iussisset abbas ad fratres qui erat in hortu solus. audiuit vocem emissam de nocte cum gemitu miserabili. Cum autem adiurasset abbas gementem ut diceret quid esset. dixit quod esset anima aniculi sui quem estimabiliter ibi videret propter hoc quod carnalis motus rogauerat in morte ut cum abbatem facerent. Cum autem diceret nepos cuiusmodi ardore possis ibi sustinere. quod fons erat temperatus. dixit vox rogando eum ut afferret candelabrum cupreum quod erat retro altare. et posceret in fontem illum. quod cum fecisset ita liquefactum est sicut cera in igne. et sic butyrus in olla bullienti. Quo viso renuntiavit abbati. nec ultra vocem audiuit. **P**un quod igitur punitus est ille abbas et ostensus ad utilitatem videntium? **R**estituit vite fecit sibi vestes congelari.

Exemplum. LXXVIII.

Quidam restitutus vite. terribitus penas quas viderat fugit ad heremum. et fecit cellam iuxta flumen. et in vestibus se balneauit. et egrediens sinebat vestimenta congelari ad carnem. postea balneum calidissimum intrabat. et hoc successine sustinebat quantum poterat usque ad mortem. Et cum de his a videntibus argueretur dicebat: Si vidissetis quem ego vidi. eadem vel ampliora illis faceretur. **G**reg. Sancti penam temporalem lucrum putant. quod per hanc se eternam euadere non ignorant. **H**oc Beda in gestis angelorum. **Q**uidam petiuit angelos in agone retardarent ut hic puniretur. **Ex. LXXIX**

Abbas quidam Syson vir perfectissimus qui cum moreretur con-

uenerunt multi patres et fratres. et subito facta est facies eius quasi quodam fulgore radians. et dixit: **C**onsolamini fratres: ecce abraham venit et post hoc chorus prophetarum. et post hoc sancti apostoli et angeli. Cumque loqui videretur et quererent quid diceret. Respondit: **V**enerunt sancti angeli tollere animam meam. et supplico ut propter penitentiam agendam paululum sustineant. Cumque diceretur abbati: Tu non indiges penitentia. ait: **F**ratres in veritate dico vobis. quod nec penitentiam principium fecisse me memini. **E**t cognouerunt quod perfectus esset in timore domini. **N**ec dubium quod homini timor fecerat eum ita parua de se sensisse. **H**ec in vitaspatz.

Infirmus quidam elegit tribus diebus puniri in purgatorio.

Exemplum. LXXX.

Rat vir fidelis et bonus sicut predictus magister Albertus frater ordinis predicatorum sibi ab his qui rem familiariter nouerant traditum referebat. qui post diuinam penitentiam quam sanctus fecerat. incidit in languorem gravissimum. in quo per annum cum patientia perdurauit. et postmodum tedio victus rogauit cum lachrymis dominum. ut tanto longiori sine dato morte imponeret. **N**ec mora. missus ad eum angelus domini dixit ad eum: **E**xaudiuit dominus precem tuam. sed elige tibi quod vis: Aut tribus diebus pena purgatorii torqueris si nunc decedis. aut si adhuc in languore isto per annum manere volueris sine ullo purgatorio ad superos euolabis. **T**unc ille penam presentem recolens nec futuram aduertens respondit: **P**orius eligo. et non tamen tribus diebus. sed quantum domino placuerit in purgatorio tribulari. **F**iat inquit angelus tibi homo christum tuum. **N**ec mora. **L**anguis morte solutus est. et anima eius in purgatorio delata. **U**no exacto die. venit angelus ad locum purgatorii ubi anima torquebatur. et dixit ei: **Q**uid nunc agis o anima quam pro labore unius anni tribus diebus elegisti in purgatorio detineri. **C**ui anima ait: **S**educitor es non angelus. qui me in penis multorum annorum curriculum. per trium dierum spacio fefellisti. **S**ed angelus non mora inquit: sed inestimabili tortura decepta es. quod non nisi unum diem de tribus diebus in purgatorio

Exempla

peregisti. **S**i adhuc retractare volueris quod elegisti. Dominus miserebitur ut ad corpus tuum quod nondum sepultum est reuertaris. et per annum unum languore quem expertus es patiaris. Cui anima: **N**on per annum inquit transibit. **S**ed per annum unum languore detenta. multos quibus hoc retulit ad penitentiam animavit. Et post annum unum iterato defunctus transiit ad superna. **Hec** **Guil.** **Q**uidam cum dentrice fecit sibi membra fricari pro purgatorio. **Exemplum. LXXXI.**

Huius quidam in thetonia multis rapinis et cedibus puerciaz deperdit. qui captus et ad decollandum expositus. petiit a iudice et obtinuit tempus proximis penitendi. Et mox assumpti iuveni consobrinus ait: Si vere amicus es coopator esto mihi misero in salutem. affer obsecro instrumentum ferreum quod dentrix dicitur cum quo parant feminae linum suum. **S**i ut factum est. dixit iuveni: succide mihi manus vel nas et brachia usque ad humeros. pedes vero et tibias et crura usque ad nates. postea genitalia: Aures. oculos. nasum. labia. et caput ad ultimum amputabis. Iuvene ergo sic ut cum dolore rogatus fuerat exequenti. penitens ipse unum quodque membrum antequam transiret. instrumentum ferrei dentibus per inflexiones multiplices et per validas diutius affligebat dicens: **H**anc penam habeo pro peccatis vilissima membra precipite. quibus actu nephario scelera perpetravi et deum creatorem meum offendi. **E**t tunc igitur post omnem penam. trunco corporis cum capite suo super stipitem solo hilari vultu dixit: **O**rtina tormentum illud quod respectu scelerum meorum penam sustinui. reiterare semel iterum atque tertio valere. si liceret miserrimo et in eo diutius cruciari. Et hoc dicens: cum lachrymis oravit populum circumstantem se. quatinus sibi miserrimo in elemosynis pauperum et orationibus subveniret. **H**is dictis. extendit caput. et mox a iuvene decollatur.

Virgo quidam pro comite assumptis sibi dimidia parte purgatorii. **Ex. LXXXII.** **C**laudius comes delos

nobilissimus inter theutonicos. erat vir sagax ingenio et in armis exercitatus et strenuus. **H**ic virginem nomine Christinam miro conplectebatur affectu. quod cum in extremis ageret. christinam ad se vocari fecit. et secedentibus omnibus secum in coclani remanere. **R**ec mora. comes virtute qua potuit erexit se. et supplex ante pedes Christine toto corpore prostratus. ei omnia peccata sua cum maximis lachrymis recitavit. Et hoc non per indulgentiam quam dare non potuit. sed ut magis ad orandum pro se tali miraculo moueretur hoc fecit. **M**ortuus ergo comes eidez Christine manifeste apparuit acerbissimis penis se puniri in purgatorio ostendit. Cui pia virgo non modicum miserta respondit: Age nunc et vade hic. et secundum divinam misericordiam penas pro peccatis exolve. **E**go vero in meo pectore exactura supplicia. dimidiam purgatorii tui partem accipio. **H**is itaque gestis virgines christina multo post tempore certis horis semper quam anima comitis alterius doloribus torquebatur flammis vaporibus. interdum vero frigore algoribus cruciari. loca vero in quibus comes peccare vel insanis falsis gaudere solebat. lachrymis irremediabilibus irrigabat. **L**ongo post tempore autem mortem suam idem comes apparuit ei. et gratias agens illi. eam contemplante ad superna transiit. **Hec** **Guil.** in libro de apibus.

Quidam elegit sibi duo milia annorum in purgatorio.

Exemplum. LXXXIII. **I**uuenis quidam habebat cognatum episcopum factus monachus ordinis cisterciensis. postea ordine deserens. factus est socius hereticorum. qui in obsidione cum insula castri telo percussus deperat a sociis et despatus de vita. vocavit sacerdotem. difficile tamen ad hoc inducitur. quod confitebatur omnia sacerdoti cum magna contritione. ut sepe propter lachrymas et gemitum in voce deficeret. dicens se fuisse violatorem uxoris et filiarum eius et quod nemini peccerat oculus eius in occasione incendiis. et in rapinis. in omni maleficio excedente omnium hominum maliciam. Sacerdos stultus respondit: Maior est iniquitas tua quam ut veniam merearis. Respondit ille: Domine in quacunque hora peccator ingemuerit

saluus erit. rogo ut iniungatis in penitentiā
Rndit sacerdos: Quid tibi iniungaz q: lō
 pdit es? **R**ndit ille: Ex q non sū dign⁹ a
 vobis penitentiā recipe. dō mihī ipsi: **E**li
 go duo milia annoz esse in purgatorio vt
 post illos inueniā mīaz corā deo. **E**t cū sa
 cerdos nollet ei dare viaticum. rogauit sa
 cerdotē vt statū suū descriptū deferret epō
 cognato suo. qd illo defuncto sacerdos fe
 cit. **E**ps vō multū dolēs de morte ei⁹. quē
 tenerrime dilexit. cōstituit oīones fieri pro
 eo p totā suā diocesim. et ipse vel alius p
 eo singulis dieb⁹ hostiā salutarē imolauit
Anno cōpleto cū eps missam celebraret p
 eo. ecce apparuit defunctus epō pallid⁹. exi
 lis. macilent⁹ in veste pallida. vultu habi
 tuq statū suū satis declarās. **Q**ui interro
 gatus quō se bñret: **R**ndit in penis sum. ⁊
 de penis venio. s̄ grās ago tibi. qz p oīo
 nes et elemosynas tuas a te p me iustitias
 ann⁹ iste abstulit in penas mille annoz
 quas bñe debuerā in purgatorio. ⁊ si vno
 āno ad huc impēderis in. ex toto liberabor
Eps let⁹ grās egit deo. et cū siles oīones
 et elemosynas in sequenti anno p ipso insti
 tuisset et rogasset fieri. ecce in fine anni euz
 eps diceret missā. p ipso. affuit ille ī cucul
 la niuea facie serenata. dicēs sibi omīa op
 tata succedere. dicēs: iam p tuam sollicitu
 dinem erept⁹ sum a pena ⁊ ingrediar gau
 dium dñi. remuneret tibi de⁹ charitatē tu
 am. **E**t ecce isti duo anni reputati sunt in
 p duob⁹ milib⁹ annoz. **H**ec **C**esarius.

Aia qdā fuit deputata ad pur
 gatoriu vsqz ad nouissimū diem

Exemplum. LXXXIII.
Quidā religiosus q̄ repu
 tabat magnē vitę mortu⁹ est. et
 post mortē cuidā socio apparuit. et cū que
 reret ab eo de statu suo dixit: **E**go suz de
 putat⁹ ī penas purgatoriū vsqz in diez iu
 dicij. nisi suffragijs bonoz hominuz inua
 bor. **E**t cū soci⁹ q̄reret ab eo causā. **R**ndit:
Via pctā mea p̄fessus sum. s̄ qz negligent
 explicabā. et remisse et negligēter peniten
 tiam et satisfactionez cōpleni. iō deputat⁹
 sū ad purgatoriu vsqz ad iudiciū extremū
Deccator cōtritus fuit depu

tar⁹ ad purgatoriu vsqz ad mun
 di finem. **E**xemplū. LXXXV.

Item qdāz in scelerib⁹ vi
 rit p totā vitā suā in superbia. in
 choriādo. in luxuria. in gula. in
 ira. blasphemia. et in fine p̄trit⁹ est. ⁊ post
 modū rap⁹ ad iudiciū. et sentētiar⁹ est a
 deo ad purgatoriu vsqz in finē mūdi. nisi
 subueniat sibi p suffragia. **V**n etia⁹ **R**i
 chardus de sancto victore. Aliq christia
 noz aīe vsqz in finē mūdi ad ignē purga
 torij ex dei iusticia sunt deputate

Propter accidia fuit quidāz
 deputatus quadraginta annis
 ad purgatorium.

Exemplum. LXXXVI.
Item qdam propter acci
 diam dānari debuit. et **M**aria
 sbuenit sibi ⁊ cōuīso reuixit ⁊ cōfessus. tā
 de⁹ sibi impositū fuit p penitētiā a deo vt
 quadraginta annis in purgatorio puniret
Alberr⁹ magn⁹ elegit sibi de
 cem dies in purgatorio.

Exemplum. LXXXVII.
Lbert⁹ magn⁹ doctor sa
 cre theologie elegit sibi decē dies
 in purgatorio esse. et postmodū apparuit
 cuidā deuoto dicēs: **S**tulte egi eligendo
 ih decē dies esse in purgatorio. qz ī gūssi
 mis penis sū. **V**n etia⁹ **A**ugi. **N**escit qd pe
 tit qui purgatoriu petit. **D**ico vō gū⁹ eē
 in purgatorio q̄ diu oculus possit claudi
 et aperiri. q̄ illa pena quā sanct⁹ **L**auren
 tius in craticula sustinuit.

Frater qdam fuit decē diebus
 in purgatorio. quia fratres non
 statim soluerūt sibi suffragia.

Exemplum. LXXXVIII.
Quidā religiosus deuo
 tus. s̄ post decē dies suę defunctio
 nis cuidā frī orāti apparuit. **E**t euz q̄reret
 frater quō sibi esset. **R**ndit: **B**ene. qz pur
 gatus sū. modo ad christū vado. **F**ratē
 territ⁹ ait: **E**t quō tm̄ in purgatorio fuisti
At ille: **H**oc fecit negligētiā frat⁹. **S**i enī
 statim soluissēt debitū infra diē tertiu eno
 lassē ad celū. **P**ena monialis q̄
 fregit silentium in choro.

Exempla

Exemplum. LXXXIX.

Puella qdam religiosa or-
dinis cisterciensis in aduentu ipsius
saluatoris est mortua. Defuncta hoc clara
die chor intravit ante altare inclinans. et sic in
locum ubi solita erat stare secessit. Quam col-
lateralis eius videns et mortuam sciens valde
terrata est. Requisita hoc ab abbatisa unde
sic concuteretur. Respondit: sic et sic Berdrudis
ad commemorationem beate Marie virginis
in terram se iuxta me prostravit. et finita colle-
cta abiit. Abbatisa timens illusiones dia-
bolicas. ait puellę: Si denovo venerit ad te
dicei. benedicite. et si dixerit tibi. dominus. interroga
eam. unde veniat? Sequenti igitur die ite per venit
et salutata cum ite per rēdisset. dominus. ait puella
Unde venis? Et illa: Ad satisfactionem huc
veni. quia libenter tecum in choro susurravi semi-
plena habita. proferens. Idcirco in eodem loco
iussa sum satisfacere ubi me contigit peccare.
Et nisi tibi de eodem vitio caveas. eandem
penam moriens sustinebis. et hoc quarta vice fa-
ctum est. Ecce tale purgatorium huius virginis.
Ut autem noveris non esse curandum quacumque
morte iussu moriatur. presbyter qui in predicto
monasterio deo et sororibus eiusdem conventus
serviebat vir bonus et sanctus. cum in extremis
laboraret. factus est freneticus ita ut multas
enumeret blasphemias. Quo defuncto. do-
minus volens merita eius ostendere infirmi cum
super tumbam eius dormiunt. eius meriti saltem sur-
gunt. Hec Celsarius. **Monachus**
qdam intravit purgatorium et quoniam
vidit fratres ridere increpavit
eos. Exemplum. XC.

Quidam monachus qui in-
traverat purgatorium et plagas
habeat quas ibi recepat de verberibus qua-
si se recedens. in omni vita sua duram egit peni-
tentiam. Hic quoniam videbat aliquem inuenire mo-
nachum imoderate ridens vel alias leniter
vagantem. exclamavit frequenter dicens: Si
scires quod acerba pena debetur per levitatem
istis. tu fortassis mores tuos leues corrige-
res. **Ite** qdam habuit purgato-
rium in loco balnei sui. Ex. XCI.

Um qdam sacerdos colo-
niensis urbis in loco ubi calide aqua

evaporat se per necessitate corporis quadam die
lenaret quandam virum incognitum. qui cum de pe-
dibus eius traheret calciamenta. vestes eius sus-
cipet. sibi ad finiendum patrum inuenit. Cumque
hunc sepius ibidem faceret. sacerdos quadam die
duas sancti oblationum coronas sumens. ne in-
gratus tali officio seu fuitio appareret. predicto
viro obtulit. dicens et rogans ut per benedi-
ctionem munus charitatis recipiat. Cui ille me-
rens respondit: Panis ille sanctus est nec eum man-
ducare audeo. Ego enim quodam huius loci
dominus fui. per culpas meas huic penę deputa-
tus sum. Si quoniam hunc panem cum orationibus tuis
per me offer. et si redies me non inuenieris. libe-
ratum me scias. Quo dicto disparuit. quoniam non
fuit homo sed spiritus. Sacerdos hoc per totam heb-
domadam per eo salutare hostiam offerens. orationes
cum lachrymis fudit. et postea reversus
ipsam in balneo non inuenit. **Anime**
cuidam impositum fuit in purga-
torio fore usque corporis eius sepeli-
retur. Exemplum. XCII.

Quidam monachus dece-
dens petijt instantem abbatem. ut so-
litum decedentem sibi impartiret absolutionem.
Cum autem abbas absens in loco vicino non
posset huius in prompto ante aduentum eius migra-
vit. Cum autem venisset et dictum ei fuisset quod in-
stiterat monachus ille petiisset eum per absolu-
tionem huiusmodi. funere nodum sepulto. ipse ante
quoddam altare recubans et cogitans de predicto
vidit subito ante se defunctum ut sibi videbatur
dicentem. benedicite. et petite debitu absolu-
tionis. Cum autem abbas stupens resuplisset
spiritum. dixit: Misereatur tui deus. Quo facto.
petijt monachus penitentiam. abbas autem ne-
sciens cuiusmodi penitentia iniungenda esset
defuncti. dixit: quoniam per penitentiam staret in pur-
gatorio quousque corpus eius sepultum esset. Quo
audito defunctus exclamavit ita horribiliter
quod vox eius audita est per totam abbaciam dicens:
O sine misericordia precepisti me tantum morari in purga-
torio. **Pascasius** fuit inuentus in
purgatorio. et tamen coruscavit

miraculis. Exem. XCIII.
Pascasius aplice sedis dia-
conus. cuius libri rectissime de spiritu
sancto scripti adhuc supersunt. vir mirę sancti-

tatis cultor pauper. contemptor sui. in cō
tentione ea q̄ fuit int̄ Simachū et Laure
tium in sua mēte ipsū Laurentiū ep̄oꝝ in
dicio refutatu. ad pōtificatū ordinē elegit.
in sua sentētia p̄trarius ipsi assistēdo vsq̄
ad diē exitū sui p̄senerās. Cūq̄ defunctus
esset. q̄dam demoniac⁹ dalmaticā feretro
suo suppositā tangēs curat⁹ est. Cū autē
post multū t̄pis German⁹ capuan⁹ ep̄s p
medicina corpis i angularib⁹ thermis la
uari iussus fuisset. i gressus. pascaliū stātē
in magnis calorib⁹ inuenit. Cūq̄ territus
de tāto viro qd̄ ibi faceret. q̄reret. R̄ndit
q̄ p nullo alio nisi q̄ in p̄tem Lauretj⁹
Simachūz sensisset. q̄so intercede p me. ⁊
tūc te exauditu scias. si rediēs h̄ me non in
ueneris. Orauit. rediēs non inuenit. Qui
gignozāter peccās p elemosynas obtinuit
veniā tūc cū p se opari nō posset. h̄ Greg.
in li. iij. dialo.

De suffragiis animarum.

**Una die quindēcim milia aīa
rum sunt a purgatorio liberate.**

Exemplum. XCIII.

Prior q̄dam de ordine p̄
dicatoꝝ cū in die aīaz deberet p̄
dicare de aīib⁹ q̄ magn⁹ ⁊ deuot⁹ p̄dica
tor erat. de nocte inuit tarde dormitū q̄ for
te nō cogitauerat de p̄dicatiōe fīda. Et
vidit vñū frēm mortuū sibi apparentē. cui
dixit: Rōne tu es frater ille q̄ est mortu⁹?
R̄ndit ille: Ita ego sū. Et qd̄ habes agē?
R̄ndit: Ego veni ad vos. q̄ debet hodie
p̄dicare de mortuis. ad h̄ inducetis pplm
q̄ hodie deuot⁹ se habeāt ad defunctos.
q̄ deus hodie magnā mīaz est factur⁹ p̄
suffragia hodierna. Exibunt enī hodie de
purgatorio q̄ndēcim milia aīaz. Et hanc
visionē p̄oꝝ in publico corā oī pplō enar
rauit. **Anime petiuerunt suffra
gia a quadam virgine.**

Exemplum. XCV.

Virgo q̄dam deuota cū
semel oraret vidit infinitā mul
titudinē manuū directā ad eaz. cōiūctaz
ad inuicē admodū dēp̄cantū. Sequenti
die cū ipsa trāsiret p cēmiteriu. vidit eas
dem man⁹ ab imo ascēdere q̄si vellēt eam

detinere. ad quā visiōez p̄terrīta fugit ad
ecclesiam. rogās dñm vt itimaret sibi qd̄ h̄
vellet esse. Tūc dictū ē ei: q̄ erāt aīe i pur
gatorio exītes q̄ oīones ei⁹ petebāt. i q̄b⁹
multū recipiebāt bñficiū. **Alia q̄dā p
septē dies caruit visione dei.**

Exemplum. XCVI.

Ilueus quidā monach⁹
guilhelmus noīe defunctus est. q̄
purnus venit ad ordinē. Cōpleto itaq̄ an
no p̄bationis sequēti die cepit ifirmari. et
post paucos dies defunctus ē. Qui statim
cuidā monacho apparēs. dixit se esse in pē
nis. de q̄ h̄bo cum ille territ⁹ fletet et dice
ret: Si tu es in pēnis qui nunq̄ peccasti:
qd̄ erit de me p̄ctōre? S̄z cōsolans eū de
fūctus ait: Noli flere q̄ nullā aliā pēnam
patior. nisi q̄ non dū vidi deū. ipsā dilati
onē gl̄ie pēnā reputās. Recūmerito. quia
spes q̄ differt affligit aīam. Et adiecit: O
q̄ p̄clay erit qd̄ statim veniet aī deū. Et
petiuit sibi oīones fieri a cōuentu. ⁊ colle
ctam de sctō Michaele archāgelo. Ma
ne igit̄ visiōez recitauit abbati. Ipse de
eodē archāgelo celebrauit. psalmum i ca
pitulo: Quēadmodūz desiderat cern⁹ ad
fōtes aquaz. p septē dies inuīgēs. Post
modū p̄ore i choro modicū dormiēte. eun
tem guilhelmum sub pallio beate Marię
⁊ ginis stare vidit leta voce dicentē: Ego
āmodo liberat⁹ sum. Post h̄ p̄dicto mo
nacho apparens. testat⁹ est tm̄ septē dieb⁹
se fuisse in purgatorio. i. in carētia visiōis
dīnīe. Multa illi de statu quorūdā mo
nachorum et amicōꝝ reuelans.

Mulier q̄dā fleuit sup filiū defū
ctū incōsolabiliter. **Ex. XCXII**

Mulier q̄dā filium primō
genitū habuit bonē in dolis et i
signē ⁊ p̄cipuū decore. q̄ mortuo
incōsolabiliter doluit ⁊ fleuit amare. Et
ei apparuerūt in via quadā multi pueri. vt
visū est ei cū ingēti gaudio gaudētes. cūq̄
memor filij sui. cum inter illos non esse vi
deretur et fletet. Ecce post alios filium len
to gradu subsequētem agnouit. Cui mī
cum graui clamore dixit: Et qd̄ est fili q̄
solus et nō cum alijs graderis retardat⁹?

Exempla

Cuius in toga laterali magnū aq̄e pon-
dus ondes: **E**cce inq̄t mī lachrymę q̄s p
me inani effudisti. quāz p̄dere ab alioz
p̄secutiōe retardoz. **A**d deū ḡ lachrymas
cōmutabis. et in p̄sentia corpis chūsti per
elemosynas paup̄z. p me cor p̄iū et deu-
tum effundas. et tūc liberator a p̄na qua
crucior. **M**ater q̄daz in quinqz
annis liberauit filiū iuuz a pur-
gatorio. **E**xemplū. XCVIII.

Iuuenis quidā dissolut⁹
et lenis. languore decubuit. roga-
tu ḡ m̄is lambertus p̄byter le-
prosoz. vir pius et celator maxim⁹ aīarū
venit ad iuuenē. eū ad cōfessionē pctōz et
ad p̄nitentiā sedule inuitauit. **Q**ui mox
in multa cōtritione cōfessus est. et nō mul-
tum post b̄ mortu⁹ est. mī. p eo cōtinuauit
ieiunia vsqz ad q̄nqz annos irremediabi-
libus lachrymis p̄telauit. **E**rgo vt ipsum
tps expletū est. die quadā dñico. dicit⁹ lā-
bertus p̄byter mortu⁹ est et sepultus. **S**e-
quenti aut̄ q̄nta feria p̄dictus iuuenis ma-
nifeste apparuit suę matri dicēs: **E**cce nūc
mater charissima adiutorio tuo ad req̄em
trāsibō. de grauissimis p̄nis quas pertuli
p peccatis. **E**t ibit mecū dñs lambert⁹ p̄-
byter q̄ me ad cōfessionē et ad cognitio-
nem pctōz meoz salubrit̄ puocauit. p q̄
et alqs multis q̄s ad p̄nitentiā salutē ad-
duxit. i multa mercede cumulabit p̄mioz
filiū debēt subuenire anima-
bus parentum.

Exemplum. XCIX.
Retulit quidā sacerdos d̄
seipso dicens: q̄ si q̄nqz. p aīa pa-
tris suozare distulisset alias ipedit⁹. ipse
pater sibi apparebat in somnis et manibz
oñis plaḡ pluribz vulnerat⁹. et q̄re filius
patrē non inuaret seneriter arguebat.

Vxor q̄dam liberauit animā
mariti sui de purgatorio.

Exemplum. C.
Martius cuiusdā mulieris
defunctus est q̄ sat̄ sc̄laris fuit. et
malā vitā duxit. **A**ttamē in extremis vere-
p̄tuit⁹ et fidelit̄ aīaz suā vxori suę cōmēda-
uit. **I**uxta cui⁹ sepulcrū vxor ipsi⁹ domici-

liū sibi fieri fecit. **I**n q̄ se icludēs elemosy-
nis. ieiunijs. orōnibz. die noctuqz deū pro
aīa viri sui placare studuit. **A**nnis v̄o sep-
tem cōpleq̄. ille apparēs i veste semiclara.
gr̄as egit dicēs: **R**eddat tibi dñs merce-
dem. qz p̄pter tuos labores erūt sū de p̄-
nis maximis purgatorij. qd si septēz ānis
alijs cōtinuauens ex toto liberator. **Q**d
cū illa fecisset. itez ei facie iocūda apparēs
ait: **G**ras ago deo et tibi qz hodie liberat⁹
sū. et ad celos vado. **Q**uidā assūp-
sit p socio suo p̄niaz. **E**x. CI.

Rant duo socij fideles.
Eūqz alter ḡuiter peccasset. soci⁹
su⁹ inuit cū eo rhomā. et data ē ei
triēnis p̄nitentiā. qua assūpta icurrit ḡuē
infirmatē. **E**t cū esset desolat⁹ ḡuit eo q̄
nō impleisset p̄nitentiā. p̄misit ei soci⁹ q̄ fa-
ceret eā p eo. **C**ū aut̄ ipso mortuo eā page-
ret. in fine p̄mi anni apparuit ei defūct⁹ in
tertia pte corpis albilim⁹. et in duabz ni-
ger ad modū pic⁹. **I**n fine v̄o secūdi anni
appuit ei i duabz p̄tibz albilim⁹. **I**n fine
v̄o tertij anni apparuit ei totus albz. gr̄as
ei referēs d̄ sua liberatione. **F**ili⁹ qui-
dam septēnem p̄niam egit pro
matre. **E**xemplum. CII.

Quedā mulier p incatatio-
nes aduocauit diabolū. petēs vt
ditaret eā. **C**ui diabol⁹: **S**i tria feceris. s. in
ecclia orātes impediās. et paupes i die ho-
spitio recipias et nocte expellas. et bonos
viros i domo tua peccare facias. **E**t cum
illa. p̄misisset. diues facta est. **S**tati aut̄ si-
mulans implebat sollicitē qd diabolo pro-
miserat. **L**andē infirmata ē. et cū eā ipsi⁹
fili⁹ q̄ bon⁹ iuuenis erat ad p̄nitentiā hor-
taret. **I**lla narrans ei q̄ diabolo. p̄miserat
p̄nitentiā renuebat. **L**andē ad filij v̄ba
cōpūcta. cepit flere. petens vt s̄bito p sacer-
dote mitteret. s̄ anteqz sacerdos venit. dia-
bolus vetulā ingulauit. filius p m̄re q̄ ab
ea audierat p̄fessus est. et p̄nitentiā septē-
nem. p ea assumpsit. **P**̄nitentia peracta
mater ei apparens dixit: **D**um me diabo-
lus strāgulasset ad iudiciū deducta suz
et me p sceleribz et maxime p hypocrisi ac-
cusabat. **S**ed cōpunctio quam habui et

voluntas me cauēdi liberauit me a dānati/one. s. a penis i q̄bo fui posita. p tuā peni/ tentiā sū liberata. ⁊ hodie tibi gtes reddē/ ibo ad glia ⁊ eternam. ¶ **Qui assūpsit pte penitētie alteri quō punit?**

est. Exemplū. CIII.
Monachus quidā multis pctorū nexibz irretit. magnam sibi iniunctā penitentiā a quodā frē sibi fa/ miliari petijt. ptem penitētie p eo implere qd deuote suscipiēs pcepit istū p pte illa fore securū. q sic obligat de penitētia. nō multū post mortuus est. Cū aut fuerat to/ ne vite inter fratres. postmodum apparuit cuidā monacho. et req̄sit quō se hiet. Re/ spondit: male ⁊ dure. ⁊ solummodo ppter tuā penitentiā quā p te suscepi. Naz liber a ppijs me vinculis tuis inodauit. Vade itaqz et de pcare cōuentū vt suffragia q̄ p te pmissi p̄soluāt. Qd cū factū fuisset. ille rurū eidē monacho apparēs indicauit fra/ trū se oionibz liberatū. ad glia et ad lau/ rez saluatoris. ¶ **Sūptio eucharis/ tie delet purgatorium.**

Exemplū. CIII.
Acramentū eucharistie pe/ nas purgatorij minuit. Unde le/ gitur q duo religiosi se mutuo diligētes. alter eoz sine viatico decessit. p q alt orās post matutinas vidit circa corpis christi custodiā volitatem vmbra parua. Quaz x̄tute sacri illi? adiurādo pstrinxit. quid ibi staret. Rndit: Ego suz aia locj tui. et meū affectū ad s sacm sumēdū sic oīdo q tū in morte carui. Cui ille: Ergo opti/ mum est s sacm muniri decedētē. Rndit aia: Nequaquā tibi explicare valeo digne cōmunicantibz q̄te pene remittuntur.

Quidam per tres missas fuit liberatus a purgatorio.

Exemplū. CV.
Hollescēs quidā in clara ualle recept? in cōuū. fact? est opilio ouū. Qui oues pascēs i agro ap/ paruit ei p̄sobrin? su? nup defūctus. quez iterrogās vñ veniret. Rndit ei: Mortu? sū. et penis maximis torq̄or. Et cōuersus: Poterj ne iuuari? Et ille: Poto si h̄rez

tres missas in ordine tuo mox liberabor. Dux p̄sus ad monasteriū festinās. qd viderit et audierit p̄ori idicauit. Cui p̄or ḡtant r̄ndit: Ego vnā celebrabo. alias du/ as duobz sacerdotibz iniūgā. Dictis aut missis itez ille apparēs cōuūso. grās egit dicēs: Bñficio missaz saluat? sū. nec mi/ rari debes si tū valet dñici corpis imola/ tio. cū q̄busdam aīabz ad liberationē p̄sit breuis x̄boz absolutio. Hec Celsarius.

Sacerdos qdā quoridie cele/ brauit p defūctis. Ex. CVI

Quidā ep̄s suspēdit quen/ dam sacerdotē p eo q q̄libet die celebraret p defūctis missaz. Cū aut i qdā festo eūdo ad matutinas trāsi/ ret ep̄s p cgmiteriū. vīsū sibi ē q oēs mor/ tui insurgerent p̄ illū. sub forma officij qd quisqz vinēs habuerat cōminātes ⁊ dicē/ tes: Ecce ep̄us q nob abstulit sacerdotez n̄m. nec ipse p nob celebrat s nisi ipse emē dāuerit mouet. Ad qd ille territ? postmo/ dū sacerdotē absoluit. et missas p defūctj celebravit sepius. ¶ **Dux quidā fecit multa suffragia fieri p aiabus.**

Exemplū. CVII.

Dux magnus et gliosus ad p̄dicationē cuiusdā fr̄is p̄di/ catoz corrept? cepit ablata restituere. ele/ molynas magnas dare. Capellanos sta/ tuere q p cruciatj i purgatorio missas cele/ braret. Quz sui ministrales nobiles vidē tes ipsū cōtempserūt. et moti inuidia cōiu/ rantes adierūt quēdā regē hostē ei? dicē/ tes: Nūc tps aduenit vt de n̄ro cōsilio et adiutorio. d hostē v̄ro duce triūphetj. Ip/ se enī solū falsis clericoz fabulis deditus. sua expēdit cū eis. nulli suoqz nobiliū impē dit honore. Exbileratus rex statim man/ dat duci bellaz die tali. Territ? itaqz dux ministrales suos alloquit. q vno animo auxilium ei negauerūt dicentes: Vocate clericos quibz solū credidistis. Dux igit in dño confisus cū paucis in castro forti se conclusit. de celo expectans auxilium. Igit solus cōspiciens ptra viam hostium vidit innumerabilem exercitum albatōz in equis albis ⁊ clypeis aureis rubea cruce

Exempla

signatis sibi aduenientē. exiens ad eos curuatis genibus eos recepit. Et vnus ex illis leuauit eū dicēs: Ne timeas fidelissime princeps. assūt tibi adiutorio quā de purgatorio liberaſti. Aderāt et plures quī iterum vsq; ad p̄dictū diē liberaſt. moxq; visio disparuit. Instante g̃ die rex cū multitudine armatorū fidēter moti ad castrū venerunt. Cui obuiā exiit dux in dñō cōfidēs. et statim facta est cū eo tāta multitudo celestis exercit⁹ q̃ turba regi nulla videbat. Igit̃ rex cū suis plectis armis reddiderūt se. veniaz deprecantes. Dux aut̃ pijsim⁹ parcēs eis. et statim disparuit exercit⁹ diuin⁹. Quos videntes hostes glificabant deū cum illis. **H**ugo quō disciplinatus est post mortem.

Exemplum. CVIII.

Hugo de facto victore ad extrema veniēs a quodā canonicō sui ordinis quē in vita valde dilexerat adiurat⁹ est. q̃ ei post obitū suū appareret. Et libēter inq̃t si h̄ de⁹ p̄miserit. et sic hugo defūct⁹ est. Nec multo post. rediit ad locū. Tūc ille: Quō tibi inq̃t dilectissime est? At ille: Hūc nūc est mihi. h̄ q̃ renui ac cipere post cōpletoriū disciplinas. vix vn⁹ demonū in inferno remāsit quē non in ictu validū dederit ad purgatoriū transeunti. **H**oc Gnil. **J**ohannes euāgelista liberauit aīam a purgatorio

Exemplum. CIX.

Sacerdos quidam ad ordinem se trāstulit regularē. h̄ beatū Jobem ap̄lm et euāgelistā seruēter dilexit. Post mortē illius p̄canonico suo in visione visū est. q̃ idē bt̄s Jobes euāgelista accessit ad gliosā virginem mariā rogās eā suppliciter dicēs: Ecce aīa amici nr̄i torquet in p̄nis purgatori⁹. venias obsecro et libera eā. Nec mora. Hugo bt̄a maria et bt̄s Jobes ambo ad purgatorium descendentes animā liberauerūt. et an̄ p̄spectum dñi nr̄i iesu ch̄risti perduxerunt.

Petr⁹ ap̄ls liberauit aīam a purgatorio. **Ex. CX.**

Mulier quedam valde dilexit beatū Petrū ap̄lm. q̃ etiā

in vita sua saq̃ mūdāna fuit. Post obitū eius vna p̄sona deuota fideliter orauit p̃ ea. Cui apparuit bt̄s Petr⁹ dicēs eam esse in calore ignis p̃pter cōplacentiā et varietatem vestiū. Secūdo dixit eā esse i siti et fame. p̃pter delicias corporis et ciborū. Tercio dixit eā eē i maximo frigore. q̃ filios et familiā suā nō bñ rexit. Et adiecit. Ego impetram ei in extremis verā cōtritiōē et peccatorū indulgētiā p̃pter fuitia mihi exhibita. et ego inuabo eā vt in breui tpe liberabit a p̄nis purgatori⁹. Ergo dī Job v. Ad aliquē scōrū cōuertere.

Undecim milia virgines liberauerunt animā a purgatorio.

Exemplum. CXI.

Erat q̃dam puella q̃ graui infirmitate fuit detēta. et sic ē defuncta. Tūq; ab hora diei tertia vsq; ad vespas mortua iacuisse. renixit subito et erexit se. cōuocatisq; oībus quī p̄sentes erāt dixit: Virginalē illū exercitū undecim milium virginū vinens q̃tidie sum venerata et eaz p̄cib⁹ nūc a purgatorio liberata. et ob h̄ ad vitā redire cōpulsā sum. vt oībus eaz memoriāz digne habentib⁹ suffragia ipsaz nunciare. dūmodo de vita tales exeat quib⁹ suffragia valere p̄nt. In huius testimoniū reddo sp̄m iterato. Nec mora sicut dixit fecit. **H**ec Gnil.

In discipulo de tempore.

Anima pot⁹ vellet h̄ centū annis cum corpe durā penitentiā agere. q̃ in purgatorio p̃ vnū diē ardere. h̄ q̃re ser. clx. B.

Item religiosus apparuit aduocato. et dixit se esse i maximis p̄nis. Nam si oīa ligna arderēt nihil esset respectu ignis purgatori⁹. Ibidem ser. cxxviij. D.

Item puer nonē annorū quē accommodauit denarios a familia. quō i purgatorio punitus est. Hoc quere ser. ciij. J.

Ite quē elegit duos dies esse i purgatorio pot⁹ q̃ h̄ infirmari p̃ biennū. ser. cxxiij. E.

Item nobilis q̃dam māsit fabro debitor et apparuit famulo suo deuoto. h̄ns bataba ignita i manib⁹ et pedib⁹. ser. clx. J.

Item sacerdos quidam dixit: si lacus esset plenus igne. tūc vellet in eo esse vsq;

ad finē mundi. vt esset cert⁹ qd nō intraret
purgatoriū nec infernū. qre ser. clj. **L**

Item quidā vidit penas purgatoriū ⁊
postmodum nūq̃ risit. ser. clj. **U**

Item mulier reuocata de purgatorio
quō h pgnitentiā egit in niue glacie ⁊ i ig-
ne. et dixit nihil esse respectu pgnē purga-
toriū. ser. clj. **B**

Item frater quidā vinū nō lymphauit.
et p̃p̃ea punit⁹ ē i purgatorio. ser. clx. **D**

Item soror Cosmę et Damiani q̃ au-
dinit chorīcātes cātare cū quadā leuitate
et dulcedine. ⁊ p̃p̃erea p q̃ndecim dies fu-
it deputata ad purgatoriū. ser. xxxvij. **B**

Item frater q̃dam p septem dies fuit
punitus in purgatorio p̃p̃ter verba solati
osa et recreationis. ser. clx. **E**

Item fr̃ q̃daz cōpassus est cōsanguineis
suis in agone. et p̃p̃erea punit⁹ est in pur-
gatorio. quere ser. clx. **E**

Item quidā puincialis liberauit fratrē
carnalem p vnā missā. qre ser. clvj. **F**

Item nobilis q̃dam misit filiū suū ad
papam cognatū suū. et triginta annis de-
buit esse in purgatorio. et papa per vnā
missam liberauit eum. ser. clx. **L**

Item quidā frater celebrādo p fr̃e defū-
cto dixit. si soldano tamdiu fuissē zc.
et sic liberauit p vnā missam fr̃em q̃ q̃nde-
cim ānis debuit eē i purgatorio. ser. clx. **R**

Item de duobz fratribz quoz vn⁹ ime-
diate celebrāuit missam vnā post obitū il-
lius. et ipse apparuit sibi dicens se q̃si p vi-
ginti ānos arsisse. qre ser. clx. **C**

Item aīa q̃dam apparuit et dixit se esse
deputatā ad purgatoriū vsq̃ i diē iudiciū
nisi iuuaret p suffragia viuoz. ser. clx. **R**

Item qui equū aūcūli nō vendidit quō
diaboli rapiebāt eum. ser. clx. **P**

Item qui recepit vestem a peregrino. et
non orauit p animā eius. qualiter punit⁹
est. ser. clx. **Q**

Item miles quidam visus est in purga-
torio. et habuit auem in manu eum corro-
dentem. qz venationi nimīū deditus erat
ser. xxij. **C**

Item due aīe quaz vna fuit lēta. alte-
ra vero trīstis. ser. clx. **F**

Item quidā orauit trigintaduobz ān-
nis p aīa patris et nihil p̃fuit illi. qz ipse fi-
lius semp fuit in pctō mortali. ser. xxij. **D**

Item nobilis q̃dam fuit liberat⁹ de pur-
gatorio p tres missas. ser. clvj. **F**

Penitentia.

Penitētia sancti Petri apo-
stoli. Exemplū. CXII.

Papamens papa narrat in
itinerario qz sanctus Petrus p̃p̃t
memoriā sui peccati triū negationis con-
fueuerat semp media nocte vel ān surgere
quasi in hora in qua peccauerat. et lachry-
mis miserabiliter se pfundebat. et silr qn
audiebat gallos cantare. Ita etiaz debēt
vere pgnitētes facere.

Quidam petiuit breuem pe-
nitentiam.

Exemplum. CXIII.

Quidam petiuit a quodā
viro dei dari sibi pgnitentiā salu-
tarem s̃ breuē. Qui direct⁹ ad vallem vi-
cinā. q̃ a custode vallis duct⁹ est ⁊ rap⁹
Postea fleuit terribiliter. vnde ad virū
dei redijt. a q̃ ire p̃cipitur liber quo vellet.
Qui peccator: Absit dñe. nam a custode
vallis deductus penas inenarrabiles vi-
di vbi semimortu⁹ s̃ audiu. qz p̃p̃ter deli-
tias vanitatū. quidaz eoz bulliēte plūto
potantur. quidaz medij secātur. quidā ca-
tenis igneis recluduntur.

Quidā nisi vnū pater noster
volebat recipere p penitentia.

Exemplum. CXIII.

Peccator q̃dā magn⁹ cū p peccatū
suis nullā cōdignāz vellet agere
pgnitentiā vs̃ suscipe. ait p̃fessor: Dotes
aūt vnā oīonē dñicā p pctis tuis singlis
diebz dicere. Rñdit: Possū. Et iniunxit
ei vnū p̃r ñr. Ita autē ei eadē oīo incepit
dulcescere. vt rediēs ampli⁹ peteret. q̃usqz
ad cōdignā pgnitentiā pueniret.

De semp patris ē recipe pctō
rem ad penitentiā. Et. CXV.

Enior q̃dā interrogat⁹ ē
a q̃dā mīuāte si de⁹ recipet pg-
nitentē eum. Qui cū eum pluri-
bus edificasset sermonibus. postremo ait

Exempla

ad eū: **D**ic m̄ dilectissime si chlamys tua cōcissa fuerit. p̄cis eam statim abs te. qui r̄ndit: non. sed refarties vtoz ea. **D**icit ad eū senior: Si ḡ tu parcis. p̄prio vestimēto. q̄re deus sue imaginī non indulgeret.

Demonēs impediūt penitētes. **Exemplū. CXVI.**

Erat quidā miles perpe-
trator multoz scelerū. **D**ic ad i-
stantiaz sue deuote vxoris accessit ad quē
dam ep̄m. et sibi oīa p̄ctā sua cōfessus est.
S3 cū daret ei ep̄s p̄nitentiā. et ille nihil
recipe vellet dicēs: q̄ nec ieiunare nec ora-
re posset. iniūxit ei. p̄ peccat̄ suis vt vna no-
cte clausus in ecclia teneret silentiū. donec
ipse ad eū cū signo crucis intraret. **Q**ui as-
sumpsit p̄nitentiā. et facta sup̄ eum orōne
ep̄s dandēs eū abscellit. **A**dest diabol⁹ et
ei tan q̄s mercator p̄anos varijs coloribus
ad emendū exhibet. et grat̄ multa dare. p̄-
mittit. si ei p̄ nem⁹ saluū conductū p̄beret.
Nle tacuit. **P**ostea formās se in speciem
cuiusdam cognati sui eccliam intrauit cla-
mans q̄ inimic⁹ talis venit. et domū cū pu-
eris accēdit. ille vidēs lucere ignē et tñ ta-
cuit. **I**tez in p̄sona filij sui iunioris se trās-
formās. **E**ia inq̄t p̄r quid agit inimic⁹. en-
tota dom⁹ cōbusta est. et familia occisa ē.
et inimic⁹ h̄ stat quē optime occidere pos-
sum⁹. **S**3 cū ille itez taceret. dixit: **E**t si in-
uare nō vis. ego ipse me vita mea p̄uabo.
et exijt. **M**iles stabat imobilis. **P**ostre-
mo multitudo demonū in specie feraz ir-
ruentiū ḡuiter eū p̄terauerūt. **E**t ille cū si-
lentio stetit imp̄terit⁹. **M**ane ep̄s veniēs
cum signo crucis deduxit eū de ecclia. **E**t
dū q̄reret vbi vxor eius et filij sui iacerent
oculi. **D**ixit ep̄s: q̄ omnes b̄n valerēt. **E**t
miles ait: **E**go audiui clamorē ⁊ strepituz
armatoz. et vidi ignē. **E**cce filij ei⁹ venie-
bant. **E**t cognoscēs illusionē demonum.
miles dixit: **D**ñe rogo te da m̄ p̄niten-
tiam. q̄z patus sum oīa facere. ne intrez in
temptationē et man⁹ demonum. **E**t susce-
pta p̄nitētia fact⁹ est bon⁹ homo. ⁊ tandē
genit in pace in dño. **Q**uidā as-
sumpsit penitentiā solum timo-
re mortis. **Exemplum. CXVII.**

Anonicus quidā eccle-
sie parisiensis. vir iuuenis delica-
tus. peccat̄ gule luxurieq̄ laxans
habenas. multoz etiam alioz p̄ctōz imū-
dicij⁹ inq̄nat⁹. **T**andē tactus infirmitate
timore mort̄ cōfessionē fecit. p̄ctā detesta-
tus est emēdationē. p̄misit viaticū accepit.
inunct⁹ est oleo. et sic vitam finivit. **C**uius
corpus vtpote viri nobilis et diuicij cū ma-
gna pompa secularis gl̄ie tumulatum est.
Eratq̄ die illa serenitas magna. vt etiaz
eius obsequijs aer famulari videret. dixe-
rūtq̄ boīes adinuicē: **M**ulta bona deus
hoī huic p̄stitit. nihil ei defuit hoz q̄ chri-
stian⁹. debuit hīc ī morte. dñicq̄ sacris mo-
nitus est. aer in ei⁹ morte serenat⁹ est. et cū
multa gl̄ia sepult⁹ est. **P**ost paucos dies
cuidā familiari suo se oñdit dicēs se dāna-
tum esse. **C**ūq̄ miraret ille. p̄fessionē sacri
cōmunionē. et inunctionē cōmemorans.
r̄ndit defunct⁹: vnū bonū defuit m̄. sine q̄
nullū bonū qd memoratū est. p̄desse m̄ po-
tuit. **Q**uid est h̄ inq̄t. **R**ndit vera p̄ritio
Licet enī. p̄miserim p̄fessori amplius velle
abstinere a p̄ctis ⁊ alia q̄ saluū sunt. tñ di-
xit mihi cōsciētia q̄ si cōualueris obfuarē
nō poterj qd p̄mittis. **E**t q̄z cor maḡ dedi-
nabat ad trāsgressionē q̄s ad voti obfua-
tionē. p̄pterea null⁹ p̄cti merui remissioz.

Eucharistia dat gratiam ab-
stinendi a peccatis.

Exemplum. CXVIII.

Nciuitate remēsī miles
quidā cōsobrinā suā cōcubinā
habeat. cui tñ cōglutinat⁹ fuit amore
vt nec āmonitione. nec excommunicatione.
nec aliqua humana verecūdia ab ea vellet
separi. **T**andē tactus infirmitate. timore
mort̄ vocauit sacerdotē. cui cū lachrymis
cōfessus est. **Q**uē cū sacerdos moneret vt
tam illicitam abnegaret cōmixtionē. ⁊ illā
p̄sonā a se āmoueret. **R**ndit: **D**ñe nō pos-
sum. **M**ilite itaq̄ in sua obstinatione p̄se-
uerante. sacerdos recessit cū corpe dñi n̄ri
iesu ch̄risti qd secū ad cōmunicādū militē
portauerat. **E**xeunti autē de domo sacer-
doti occurrit beatus **B**ernardus interro-
gans eū quare infirmū non cōmunicasset

causam intelligens ait sacerdoti: Reuere-
re mecum ad infirmum. **C**umq; reuerti esset vir
sanctus iam militi morituro ea q̄ saluaret
suasit. Ille aut cum p̄ter iam dictas in oī-
bus obediētiā spōderet. Ait vir sanctus
Quidam doles q̄ non potes h̄re volunta-
tem resistēdi? At ille dixit: Dñe valde do-
leo me de h̄ non posse dolere. Quo audi-
to abbas ait sacerdoti ut corp⁹ dñi daret
infirmo: Mira res statim ut saluator in-
travit. salus facta est huic domui. Ab illa
enī hora perfecte odire cepit quā aī illi ac-
tē amauerat. Ait aut: Gr̄as ago deo qui me
liberauit. q̄ modo diaboli libenti⁹ vidē-
rē q̄ illam. Sicq; in bona cōfessione ⁊ vera
cōtritione migravit ad dñm. h̄c **Cesari⁹**
Quidā noluit penitere dum
potuit. **Exemplū. CXXIX.**

Erat quidā vsurari⁹ quez
frequēter monebat sacerdos ad
penitentiā. ⁊ ille dicebat semper:
bene adhuc faciā. q̄ adhuc satis est de tē-
pore. Factū est aut ut infirmaret. et cū idē
diceret. rapt⁹ est. et cū rediret clamauit di-
cens: O penitētia ubi es. de cetero penitē-
tiā agere non valeo iusto dei iudicio. q̄
dñm potui nolui penitere. Et h̄ dicēs mor-
tuis est.

In discipulo de tempore.
Duo socij quoz vnus in agone fletit
et penitentiā egit et cōmunicauit. h̄ solū
modo ex timore mortis. h̄ gr̄e ser. cl. vj. **B.**

Perseuerantia.
Christus retinuit fratrem in or-
dine. **Exemplum. CXX**
Rater quidā de ordine
minorū bon⁹ et deuot⁹. passiona-
tus fuit temptatiōe exēdi ad sc̄lm. Cūq;
ordinasset se ad exitū. intravit choz et pro-
stravit se ante altare ubi erat pixis cū cor-
pore dñi n̄ri iesu xp̄i. Fecit reuerentiā ⁊ sa-
lutans beatā x̄ginē mariā. et licentiando
se a deo et m̄re eius b̄dicta. Cūq; sic fuisset
p̄strat⁹. ecce apparuit pulcherrima x̄go
q̄ accipiēs pixidē apuit illā. ⁊ mox inuenit
pulcherrim⁹ egressus est de pixide q̄ stabat
sup altare. Tūc x̄go illa dixit ad inueniē-
tē: Dilecte fili mi miserere huic famulo meo.

Cui inuenis: Dñe mea qd faciā ei. ipse nō
vult manere mecum. Tūc itez replicabat p̄-
ces ad filiū atq; eleuata manu benedixit
fr̄ez dicēs: Ego enī fuabo ⁊ nūq̄ eū dereli-
quā. His dictis inuenis ille reuēsus ē ī pixi-
dem et disparuit. His visis fr̄ cōfortat⁹ ⁊
cōsolat⁹ ē. et cessauit ab illo passio talis. ⁊
fact⁹ ē mag⁹ deuot⁹ ⁊ p̄seuerās. H̄c visio-
nē nūq̄ alicui reuelauit nisi ī extremis suis
In discipulo de tempore.
Equadragita viri ppter fidē sac̄t positi
ī doliū aq̄ frigide. ⁊ vn⁹ abnegauit fidē. ⁊
pagan⁹ vidit angelū cū corona ecōūso ad
eglā volare. Hoc gr̄e ser. lxxiij. **D.** Itē
inuenis ī heremo ad quē venit diabol⁹ di-
cens p̄ez suū esse mortuū. et sic exiuit here-
mū ⁊ redijt ad sc̄lm. ⁊ malo sine vitam fi-
nivit. ser. cxi. **H.**

Precepta dei.
Obluio preceptorum dei.
Exemplum. CXXI.

Aucti p̄es aliqui cōgre-
gati pphetauerūt de vltima ge-
neratiōe. Ex q̄b vn⁹ p̄cipu⁹ noīe quirin⁹
dixit: Nos qdē adhuc mādāta dei imple-
uim⁹. Interrogauit enī alq̄ p̄es dicēs:
Quid q̄ post nos facturi sūt? At ille r̄ndēs
dixit: Med. a forte cōplebūt p̄cepta dei. ⁊
eternū req̄runt deū. Dixerūt p̄es: Post
hos q̄ veniēt qd facturi sūt? R̄ndēs dixit:
Hoīes generatiōis illi⁹ mādatorū dei opa
nō habebūt. ⁊ p̄cepta dei obliuiscūt. Su-
perabūndabit aut tūc iniquitas et refrigescet
charitas. veniet ideo sup eos magna tēp-
ratio. et q̄ innēti fuerit in illa tēptatiōe p̄-
bati. et nob et p̄ibz n̄ris meliores existēt ⁊
feliciores et p̄biores. Hoc in vitasp̄trū.

In discipulo de tempore.
Predestinatio.
Frater qdā q̄ orauit p̄ alio fr̄e ⁊ vidit eū
d numero dānādoz. Et iste fr̄ multiplica-
uit bona opa et emēdauit vitā ⁊ postea vi-
sus est de numero saluandoz. Hoc gr̄e in
discipulo de tpe. ser. lxxiij. **D.** Itē lan-
grauius q̄ multa mala cōmisit. s. dicēs: si
sum p̄destinatus zc. et quō medic⁹ su⁹ re-
duxit eū ab illo errore. hoc gr̄e ser. xcij. **X.**
Prelati.

Exempla

Quidā fuit electus in ep̄m et renuit. Exemplum. CXXII.

Muallensis elect⁹ est in ep̄m. q̄ renuente suscipe nec imperio abbatis sui. nec ep̄i suscepit s̄ fortiter restitit. Non multo post defunct⁹ est. et cuidā familiari suo apparens. req̄situs de illa inobediētia si ei nocuisset. R̄ndit. R̄d. Et adiecit. Si ep̄atum accepissem. ḡtēnaliter damnat⁹ fuisset. Et subiunxit v̄bz terribile. Ad s̄ inq̄t venit status ecclesie vt nō sit digna regi nisi a reprobis ep̄is. Hec Arnoldus.

Ep̄iscopus malus quō iudicatus et punitus est.

Exemplum. CXXIII.

Et ciuitas metropolis i Saxonia Deydeburg nūcupata cui p̄fuit antistes. q̄ v̄sane deditus. et p̄uiciāz deuastator et p̄prie ecclesie dilapidator. ex̄ns. et rerū tp̄aliūz inutilis distributor. S̄z deus oīpotens q̄ neminē p̄ire desiderat. misericorditer expectauit si aliquē emendaret vitā suā. s̄ segniter eo in malicia p̄seuerante. mirabili v̄sa vice. ipse recepit iudiciū. p̄uere vite sue nō idignū. Est etiaq̄ oppidū a memorata cinitate distans quasi q̄ttuor leucis iuxta descensum fluuij albi. ad qd̄ p̄fatus ep̄s quadā die puenit. corpe q̄dam sanus. s̄ mēte v̄san⁹. In ipsa nāq̄ nocte euz decūberet in lecto. vltione diuina strāgulatus est a diabolo. Mira res. ipsa itaq̄ eadē nocte cū thesaurarius maioris ecclesie in sacrario decumberet in lecto. et mēbra sopori dedisset. vidit in somnis an̄ p̄ncipale altare dñm sedētē cum beata v̄gine Maria matre sua et s̄ctis aplis. Affuit etiā sepe dictus ep̄s. Tādem sup̄uenit s̄ctus Mauricius eiusdē ecclesie patronus. quasi vir strenu⁹. militari lorica indut⁹. causa monēdi q̄rimonias p̄ ep̄m suū qui reus erat. petens sibi dari aduocatum. s̄. sanctūz Paulum. Quo sibi dato cōq̄rebat de ep̄o. q̄ ecclesia sua p̄ ipsū rebo esset dissipata. et honore destituta. Et Paulus adiecit dicēs. Oportet ep̄m esse irrephensibile. castū. nō pdigū. sobriū. modestū. zc. que oīa in ei⁹ eplā memorāt.

His audiē petiuit etiā sibi dari ep̄s petrū aplm. p̄ patrocinate. Qui sibi tenegans dixit p̄tra Paulū cōsodalē suū sibi non esse litigandū. Quo tenegate petiuit beatā v̄ginē Mariā p̄ se patrocinari. S̄z ipsa quoq̄ rennēte. petiuit p̄ sentētiā dari sibi eā. Dicit ḡ dñs ad beatā v̄ginē mariam matrē suā. Mater. pmoneas v̄bum suū. Aut dñā nrā ad filiū. Obsecro te o fili mi. ne vrgeas me interpellare. p̄ eo. attēstor teipsū q̄ multoties intēcessiōe mea aūterim indignationē tuā ab eo. vt si aliquē resipisceret s̄ frustra laborauī. Iterato dñs ad m̄ez. Mater ego sū misericors et tu m̄ m̄e miserere indignāti. R̄ndit beata v̄go maria. Vex quidē est vt asseris tu nō solum misericors es s̄ et iust⁹. Ista Paulo agēte dixit dñs. Iust⁹ iudex reddens vni cuiq̄ iuxta opa sua. Ecce Maurici⁹ dilecte mi. ep̄s tuus sit in tua ptāte et volūtatē. statim arripiens eū portauit in humeris suis. et de pulpito in q̄ legit enāgelīū p̄cipit eū ante altare s̄ctę crucis. et cōfractę sunt cernices ei⁹. Et statim euigilās thesaurarius audiuit sonitū pulsantis ad fores ecclesie. et cāpanarius q̄ iacebat in ecclesia surrexit. et accessit ad ecclesie ianuā inq̄rens causam sonit⁹. R̄ncius quidā aduenerat dixit se venisse de opido supradicto. et ep̄iscopū denūciauit defunctū. Hicq̄ p̄p̄di potest q̄ eadē hora qñ s̄ctus Maurici⁹ eū decit de pulpito fuisset defunctus. Itaq̄ nuncius ait vt cōpulsarent cāpanē. Adis itaq̄ dictis intellectis. ille sacrista perrexit ad sacrariū intimās thesaurario. qd̄ intellexerat et pulsabantur matutine. Postea pulsabant cāpanē sicut moris est ad officium defuncti. Hoc itaq̄ facto occurrēt plurimi sciscitātes que causa rei eēt. Et cū intellexissent. mirabātur q̄ tam subitanea et improuisa morte ep̄s eorum p̄uentus esset. Cū autē corp⁹ d̄ mane exanime deferretur. inuentum est collum confractūz pelle integra et illesa pmamente. Per istud exemplum attendāt et caueant omnes ecclesiarū p̄lati. ne res que a fidelibus collatę sunt sanctis in ecclesiā. vt deo et ei⁹ genitrici marię atq̄ ipsis seruiat. inutiliter

expēdāt. vel p sanguineis tribuāt. vel alio
mō turpitē uastent. qz ab ipsis vsqz ad
minimū iota requiret in districto examine
Et dū minus discrete expēdāt cor tpa
lia in yltimo pereant.

**De Udone episcopo horribi
le. Exemplum. CXXIII.**

Hud eandē ciuitatē mei
deburg in saxonā ptingit. pdigiū
terribile nimis. qd quēadmodū
factū sit stilo ueraciter referam. vt innotescat
oibus qd malū z detestabile sit i statu pla
tionis turpitē uinere z patrimoniu chusti
male expendere. et moniales deo dicatas
violare. In pdicta igit vrbē scholaris qui
dam vdo noie liberabilibz lris insudabat
Qui cū esset duri ingenij et nihil omnino
pficere posset. qntūcūqz a magistris suis
uerberibz torqueret. Quadā autē vice post
enormes plagas scholas exiens ecclesiam
sancti Mauricij intrauit. ibiqz cū ingenti
deuotione pternēs se. z regine celi clemē
tiā. z beati Mauricij patrociniū p illumi
natione sui ingenij iplozauit. Adic in pce
positus aliqntulū obdormiuit. Cui prin
mater misericordie apparēs dixit. Audiui
orōnez tuā. z ecce nō solū sciētie mun⁹ tri
buo tibi. imo etiā post mortē archiepī qui
nūc pēst ecclesie pncipis mei Mauricij tue
fidelitati cōmendaz. Quā si bene rexeris.
grande pmiū cōsequeris. Sin autē male. i
aia et corpore morieris. His dictis virgo
Maria disparuit. z inuenis enigilās mo
re solito lectionem repetiuit. Cūqz ad lo
quēdū os apiret. cepit disputādo oēs cō
cludere. z i oī sciētia pītissimus apparere.
Stupebāt autē oēs q cū audierūt dicētes
Vñ isti tāta sciētia ē ispirata. nōne iste ē
vdo q heri mactabat vt pecus. z ecce ho
die pbat esse pbs. Post bienniu autē ar
chiepūs moriebat. z vdo a cunctis electus
efficit metropolitan⁹. Cōfirmat⁹ igit z pal
lio decoratus aliqz diu bñ vixit. Et qz ho
nores mutāt mores. cepit pcessu tps cō
siliū matris dei negligere. z pprie salutis i
memor eē. z volūptatibz debuire z ecclesie
facultates dilapidare. z nō solū feminas

seculares. s z velatas violare. Insup qd
deterius ē. absqz vllō timore ad oīa flagi
tior genera habenas laxare. Sicqz facta
ē vita eius oib⁹ odiosa oibusqz detestan
da. Prohdulor cū multo p annoz curri
cula memoratus archiepūs aerem mūdūqz
vntū suis sceleribz corrupisset. in qdā noc
te quadā nigrā abbatissam monialiū d
regali cōmābio qd tūc holterholtz. nūcho
vallis libroz dicit. ordinis cisterciē. secū
in lecto haberet. vocē audiuit in hęc vba
terribilitē intonantē. Fac finē ludo. qz lu
listi satis vdo. His audiqz cachinnā mul
tis ficticiū suspicabat. z mane facto rurū
delitjs inuoluit. factusqz durus vt lapis
ad pdigiose vocis cōminationez minime
cōpungit. Sequēti nocte vocē similē au
diens z pūpendēs. stultus ille vt ante in
sua malicia perdurauit. Nocte igit tertia
apud illā abbatissam cūbens. cū opus ne
phandū libidinoze cōmotiōis exercuisset.
vox supradicta cū ingenti fernore intonu
it dicens. Fac finē ludo zc. hac ergo audi
ta. vehementē stupefactus ingemuit aliqū
tulū. s nō respuit. Verūtamē dānationi
iam prin⁹. miser ille coruinū quidez cras
sepe cecinit. s nequa qz ad lauacrū pgnitē
tig pperauit. Mira dicturus sū. vera tñ.
q si saxonēs apud quos gesta sūt reticere
vellent. elemēta oīa clamarēt sic sequētia
manifestāt. Post mēses g tres. Canoni
cus qdā metropolitanę ecclesie meidebur
gen. fridericus noie. multū venerabilis et
maximę sanctitatē. qdā nocte i choro san
cti Mauricij existēs. z orōni feruētius in
sistēs. deū p sancta vniūsalī ecclesia depca
bat. z maxime p sua. s p metropolitana vt
cōditor oīz iustus iudex aut citi⁹ morbi
dū caput vdonem archiepū p interitum
d medio tolleret. aut certe i meli⁹ cōmuta
ret. Verba pond⁹ habuerūt. z ecce secuta
est ptn⁹ visio nimis terribilē cūctisqz mor
talibz metuēda. maxime tñ ecclesiarū re
ctoribus. q gregē dominicū sibi cōmissum
pcedētes. z malis exēplis inficiētes picipi
tant sepi⁹ i infernū. Vidit itaqz q vent⁹
validus omēs ecclesie lampades paniter

Exempla

extinxit. **Q**ui ppter terrore nimis correptus loco adhaesit. steterunt comae. vox est faucibus interclusa. **T**unc postmodum venerunt duo iuvenes. duos ceros gestantes. et ad altare procedentes. hinc inde iuxta cornua altaris steterunt. ac tota illa aula lumine replerunt. **P**ostquam ingressi sunt alij duo quorum unus tapetia ante altare decenter stravit alter vero duas aureas cathedras desuper collocavit. **P**ost illos alter quidam solus intravit. qui velut pugil stratus incedebat. euaginatū tenēs gladium. et stans in medio ecclesie valenter clamabat dicens: **O** omnes sancti quorum reliquie hic habent. surgite et venite ad iudiciū dei. **H**is auditis apparuit maxima multitudo et praeulgidā vtriusque sexus. **A**lij militari habitu adornati. **A**lij etiā in pontificalibus insigniti infans. et hi omnes chorū intraverunt. et secundum ordinem ad merita sua hinc inde se locaverunt. **T**unc etiam apparuerunt. xij. viri gloriosi. in quorum medio gēdiebat quidam sole splendidior. regio diademate et sceptro adornatus. **A**ppli vero erant et **J**esus christus rex celi et terre. **Q**uē mox ut viderunt deuote adorauerunt. et super cathedra eū sedere fecerunt. **A**ffuit praeterea regina celorum luna et stellis lucidior. quam clarissima turba virginū sequebatur. **S**ancti vero omnes dei matrem honorantes geniculariter susceperunt. **C**ui christus mox occurrens. et manū ei apprehendēs iuxta se venerabiliter collocavit. **E**cce postremo apparuit sanctus **M**auricius dux gloriosus cum sua legione sex milibus sex centis et sexaginta sex qui unanimiter se prosternētes adorauerunt dñm **J**esū christū dicētes: **O** equissime iudex et p̄ditor seculorum da iudiciū. **H**is dictis surgētes steterunt reuerentē postulātes. **Q**uibus dñs ait: **S**cio quid queritis. **E**t adiecit: **D**ate vdonē archiep̄m. **C**ontinno quidam ex astantibus abierunt. et miserū vdonē de latere abbatissae trahētes. miserabiliter adduxerunt. quē sanctus **M**auricius seuerius intuens dixit: **D**ñe mi equissime iudex. iudica iuste. **E**cce iste vdo nō est ep̄s sed lupus. nō pastor sed raptor. mactator et deuorator gregi tui. **I**ste est etiā cui dñā nra mater tua scias

donauit. cui hāc ecclesiā ad honorē nostrui meique ac sociorum meorum factā cōmendauit. **P**ropterea ei: **S**i bene rexeris. vitā p̄bennē habebis. **S**inautē male. in corpore et anima morieris. **I**ste insuper est qui ammonitus semel et iterū et certio se corrigere noluit. et nō solū hāc ecclesiā. sed et animas sibi commissas p̄phanando ad nihilū se redegit. imo sponsas tuas semper turpiter et temere violauit. **Q**uod iudex iuste iudex equissime. **H**is auditis dñs praesidens iudicio sanctosque respiciens dixit: **Q**uid vobis videtur distor? **P**ugil autē super dicitur voce magna clamauit dicēs: **R**ex est mortis. **I**udex vero et omnes qui aderant in sonitum prouenerunt. **E**t quē genus mortis ille impius sustinere deberet inter se tractauerunt. **T**unc iudex ait. caput amittere meruit. qui sine capite viuēdo in sordibus cōputruit. **Q**uo dicto pugil confestim vdoni praecipit ut ceruicem extenderet. **Q**uod cum vdo fecisset. et pugil gladium ad ictū leuasset. quidam clamauit dicēs: **C**ōtine manū tuam donec ab eo reliquiae auferant. **T**unc quidam cum calice affuit coram vdone stans. donec pugil miserimi hominis collū cum pugno multis vicibus valide percussisset. **E**t ecce post quelibet pulsū hostia polluta per os vdonis exiens in calicē corruit. quos dñs reuerenter excipiens diligentissimē lauuit super altare in calicem ponens. et cum sua turba deceter inclinauit. abiit et recessit. **P**ost hunc miserabilem vdonē pugil sepe dicitur aggrediens decollauit. **S**icque tota illa congregatio disparuit. **C**anonice autē supradictus qui vidit hō iustus nō in somnis sed oculis apertis stupens et tremens lumineque interemptū reperiens omnes lampades ecclesie reaccendit. **L**unqz adhuc de facto dubius et anxius secū miraret. tandē resumpta audacia ad locū iudicii paululus percessit. viditque calicem cum hostijs in altari. et caput a corpore longius piectū. necnon pavimentū sanguine madefactū. **T**unc cepit exclamare et dicere: **O** triste spectaculū. o grande miraculū. et o vere tremendū iudiciū. **O** quam horrendū ē incidere in manū dei uiuentis. quia quos diu ut cōuertant tolerat. nō puerlos diutius damnat. **P**ost hunc omnes

fores ecclesie obseruauit. 7 nullū omnino ingredi pmissēs. donec sole iam orto oēs potiores clericos 7 laicos cōuocauit. **Lūc** iannas referans sensissimā dei vltionē. scz ydonē archiep̄m in suo sanguine tabescentē oībus ostēdit. Et cūcta q̄ viderat p ordinē enarrauit. Eodē hō die q̄daz ex ei⁹ capellanis bruno noīe. cū legationē sibi cōmissam pegisset p metropolim. cōtinuo famulis ante se pcedentibz studuit remeare. Interim graui oppressus somno. arborem q̄ndaz vmbrosam videns d equo descendit. 7 frenū fortiter alligās ad brachiū 7 ibidē paululū obdormiuit. Et ecce globus immūdoz spiritū cū tubis 7 tympanis. gladijs 7 fustibz. cū lanceis 7 securibz ad eundem locū gradu cōcito pperabat: **Cūqz** oēs cōuenissent vni ex eis q̄ eoz pnceps esse videbat. 7 q̄ erat scaturus pterior 7 vultu terribilior. solū cōstruentes desuper posuerūt. **Nec mora:** Alter cune⁹ eque grandis clamans. cachinnās. 7 tripudiās apparuit. d quo quidā velociores aquilis celi pcesserant. 7 fortiter clamauerūt: **D**a telocū date locū. ecce pnceps noster vdo appropinquat. **His** dictis satellites sathane miserā ydonis aīam. in effigie corpali catena ignita ad collum cōstricta. ad suū pncipem pduxerūt. **Cui** sathan ptin⁹ assurrexit. saluans eū verbis pacificis i dolo. **Bene** inquit venisti. **O** pnceps fantoz 7 dilatator regni nostri. **Ecce** parati sum⁹ tibi 7 oībus amicis nris fidelibz. p meritis reddere talionē. **Cūqz** vdo obmutesceret sathan assistētibz ait. fatigat⁹ ē iste dilectus noster huc veniēdo. 7 ideo placet nob vt cōsole. date gēi māducare. **Ilo** renuente 7 caput auertēte: **Vinistri** enī ei⁹ bufones 7 serpentes violent ei impesserunt. 7 liqrē sulphureū postmodū īfuderūt. **Ad** bucillo nō loquēte. sathan pcepit dicēs: **Ad** balneū pncipū talis pnceps deducat. post ilico reducat. **Et** ecce nō pcul erat puteus coopculum habens. quo ablato flāma vorax vsqz ad celū erūpebat. que non solum arbores et montes. lapidesqz. imo aquā iuxta manantē velut stipulam con-

sumebat. **In** quē puteū infelicē illā vdonis aīaz p̄cipitauerūt. 7 postmodū extrahentes in modū ferri candentis totā igneam suā pncipi detulerūt. **Cui** subridens dixit: **Rōne** suauē balneū habuisti vt pnceps noster. **Lūc** vdo damnatū se vidēs. cepit blasphemare 7 dicere: **Maledict⁹** o sathan tu 7 oīs familia tua. omnisqz suggestio tua. 7 omne impiū tuū. **Maledict⁹** tuus deus qui me creauit. maledicta terra q̄ me portauit. maledicti parētes q̄ me genuerunt. **Et** maledicta omnis creatura ī celo 7 in terra. **Lūc** omnes demones vna cū pncipe suo ceperūt manibz plaudere et dicere: **Vere** dignus est iste nobiscū manere. qz poptime scit nostrū canticū 7 officiū: **Mittat** ḡ ad pncipalē scholā nostrā damnatoz. vt videat. audiat. addiscat. sentiatqz. 7 amplius inde nō creat ī secula seculoz. **Vix** verba finierant. 7 ecce vnanimiter in illā odiosā creaturā irruerūt. eamqz impetuose ī tartareū illud baratrū iactando imerserūt. ac si celū 7 terra 7 oīs huius mundi montes adinnicē quaterentur. **Capellan⁹** aut supradict⁹ hec videns 7 audiens timuit vehement. **Lūc** pnceps tenebrarū digito eū ostendēs dixit: **Videte** ne effugiat clericus ille q̄ nos aspicit. q̄ semp extitit maloz suoz coopator. conscius 7 defensor. **Ergo** sic fuit auctor culpe. sic sit pnceps 7 vindictę. **Ideoqz** in illū puteū ad suū demergat dñs. **Quo** dicto cū demones eū rape vellent. 7 ipse fugere conaret. repente a somno exiliens euigilauit. **Sicqz** ei⁹ equus territ⁹ tamdiū bine inde saltabat 7 cursitabat trahens miserū hominē. donec a sua iunctura ei⁹ brachiū penit⁹ dissoluebat. **Difficiliter** autē equū ascendēs per metropolim venit. et mox vt dñm suū moriū esse cognouit visionem verificā terrore terrozi. iudiciū iudicio. pdigiū pdigio cumulauit. 7 oīa q̄ sibi ī via acciderant. q̄ viderat 7 audierat enarrauit 7 patefecit. ostendēs etiā a sua iunctura seu cōpage brachiū depulsum. 7 repentinā caniciē in argumentū veritatis. **Ciues** igit videntes 7 audientes b̄ horrible

Exempla

insoluitum dei iudicium. vehementer timuerunt. et cadauer ipsius procul ab vrbe in paludē iactauerūt. qđ bestie infernales cū planib⁹ ptinus exceperūt. et ruculas habitātes iuxta. varijs terrorib⁹ et iniurijs affecerūt. Tandem cōsilio inito illā glebāz maledictā d' illa plaude extrahentes ī puluerē cōbussērūt. et in albeam flumen piecerunt. Mira res. tūc oēs vt fert⁹ pisces suū meatū relinquentes. ad oceanū abierunt. donec letanijs et ieiunijs iam placat⁹ dñs post decennū. vix tandē redierūt. Quis horredū. p digij memoriā. igerit oculis super pauimentū marmoreū candidū et polutū in decollatione vdonis cruoz effusus qđ tam idelibiliter adheret pauimēto. vt d' essentia marmoris esse quodāmodo videatur. Sup locū aut illū vbi decollatio facta est. semp psternt⁹ tapetia. et qñ super electū ep̃m: **Te** deū laudamus. iuxta morem canit⁹ tollunt. et ibidē ad orōnē psternt⁹. vt ep̃s electus videns b. sibi caueat. ne forte sic ille perijt et ipse pereat. A dño factū ē istud ad terrore ep̃oz. vtiqz illius ecclesie et oīuz inutiliū p̃lator. vt audientes cōtremiscant lege maiestatis terribile iudiciū et seuerissimā dei vltionē. Et sic ē finis terribilis horribilisque miraculi p adē filiū b. nō p̃mogenitū. Etia dī qđ i eadem diocesi modernis temporib⁹ fuit ep̃s noie Ludonicus. qđ in qđaz ciuitate sue diocesis et sui dominij. choreā habuit cū mulieribus et virginib⁹ et cū ceteris masculini sexus. et ex pmissione diuina ignis vt videbat⁹ ī inferiori pte p̃torij vbi chorea fuit exarsit. Et nemo inter tot hoīes obiit in illa chorea. excepto ep̃o cū qđam puella quā in ipsa chorea anteduxit. et tñ aliqñ psonē d' fenestris ceciderūt. nec tñ mortem incurrerunt.

Sanctus martinus accusauit episcopū suū. Exēplū. CXXV.

Homo quidā fuerat throni qđ consuevit ad matutinas maioris ecclesie venire. Quadā xō die cū venisset ante horā. inuenit portā aptam et ponēs se retro colūā quādam

pe quā vidit lucē magnā p totā ecclesiā et iudicē sedentē ī throno. et angelos eidez astātes. Venit aut beatus Martinus cum multitudine sc̃toz. cepit accusare quē archiep̃m qđ tūc locū suū tenebat. Citat⁹ aut archiep̃s venit. et sedit ī cathedra p̃otifica lib⁹ indut⁹. Iterū accusat⁹ a beato Martino. Cū aut nesciret qđ rñderet. ille qđ cathedras sup̃toz euerit. indignatus pede percussit cathedrā ei⁹ et cū cū pede euerit. et sic visio disparuit. Tūc ille bon⁹ hō accedens ad domū archiep̃i excitauit familiā. et fecit videre quō ei esset. et intrātes ad eū inuenerūt cū subitanea morte defunctus.

Canonici quidā fuit accusatus a patrono sue ecclesie.

Exemplum. CXXVI.

Uidebat⁹ quidā canonico quā nocte. qđ d' sederet in iudicio. et ante eū tot⁹ mūd⁹ vocabat⁹ qlibet receptur⁹ p̃m merita sua. Vidit etiā qđ vnusquisqz adducebat secū aliquē sanctoz cui pl⁹ fūerat. vt esset apud christū aduocat⁹ suus. Ille cogitabat qđ rogaret etiā sanctū illū cui⁹ canonic⁹ fuerat. cui et fūerat cārādo legēdo. vt secū iret ad iudiciū ante christū. vt intēderet p eo monēs cū d' fūicio suo. Ille sanct⁹ rñdit. libentē ibo tecū. Et assūpsit aliū secū qđi pro teste. deuenerūt simul ad iudiciū. Cumqz venissent ante christū. dixit sanct⁹: Dñe cōqueroz tibi de isto vilissimo leccatore qđ xx. ānis et ampli⁹ comedit et bibit p̃tendā ī ecclesia mea. et oīe tēp⁹ suū expendit viuēdo luxuriose et turpiter. nec vna die finiuit horas suas sic debuit. Vñ peto iudiciū fieri de isto leccatore. huic rei est testis iste. Christ⁹ rñdit. Accipite eū ligatis manib⁹ et pedib⁹ p̃jcite eū ī infernū. Ille clericus euigilās qđi de gñi somno putabat iam se esse in inferno. Et dixit illi sancto: Dñe habete p̃tendā vestrā. qz nūqz plus comedā de ea. Et cōuersus ex b. religionē intravit. et saluauit aīam suam.

Quidā iniuste episcopatū adeptus subitaneē obiit.

Exemplum. CXXVII.

Archidiaconus quidam
ambies epatū isidiebat epō suo
bono viro. quē cū occidere cogi-
tabat. et cū p̄sueisset ep̄s frequēter venire
ad matutinas et p̄uenire alios ad salutem
dū beatā virginē Mariā. et intrare p̄ q̄n-
dā portā. Archidiacon⁹ collocauit ibi su-
pra portā lapidē. et veniens ep̄s ut cōsue-
uerat et aperiens portā. lapide cadēte exce-
rebrat⁹ et morit⁹. Archidiaconus cū multo
labore epatū obtinuit. Cūq; p̄firmat⁹ es-
set et gaudiū et p̄uiuiū faceret. quidam p̄n-
ceps fūies ad mēsa⁹ corā se flexis genub⁹
subito rapit⁹ ante tribunal sūmi iudicis. et
vidit ibi beatā virginē cū immēsa sancta-
rū multitudie et angelorū. adducētē dictū
ep̄m portātem cerebrū suū. in manib⁹ suis
Et dixit beata virgo Maria: Fili mi charis-
sime. ecce ostēdo tibi recentē sanguinē et ce-
brū hui⁹ dilecti militis mei. quē crude-
lis p̄ditor volēs obtinere dignitatē pon-
tificialē effudit. Rūdit dñs. quē mittam et
q̄s ibit. Tūc beata virgo ait: Ecce h̄ ser-
uitor su⁹. cui dñs p̄cepit sub p̄na mortis
ut citaret dñm suū pemptorie. ut scz cito
veniat corā deo et tam nephandō crimine
r̄nsurus. Qui statim rediēs turbat⁹ inge-
muit infremuit tremuitq; et cultellū quē
tenebat ad fūiēdū de manu p̄iecit. et ama-
rissime fleuit. Rogat⁹ ab oib⁹ et etiā ep̄o
causā p̄auit. Quo audito statim ep̄s
subitanea morte p̄cussus ē. et corā oib⁹
miserabiliter est defunctus.

Beneficiati vir saluantur.
Exemplū. CXXVIII.

Quidā clericus in multis
ecclesijs canonicus et decan⁹. ad
mortē infirmat⁹ a quodā viro
sancto visitat⁹. dū admoneret⁹ via salu-
tis. mox illi⁹ camera obscurat⁹. vocē terri-
bilē insonantem audiuit: Surge sacrilege
christi. dep̄dator paupum et eorū interfec-
tor. iā veni et iudiciū tuū suscipe. tūc corp⁹
suū iam mortuū ut carbo apparuit. Ideo
vir dei p̄terit⁹ ad monasteriū reuēsus p̄-
seuerat et deū orabat cū lachrymis iudici-
um illi⁹ sibi ostēdi. Cui sic orati cleric⁹ ille
dānat⁹ apparuit cū duob⁹ igneis equis. s-

ante et retro. q̄ pedib⁹ illi⁹ dorsū p̄mebat⁹
et dentib⁹ totū corp⁹ dilaniabāt. quorum
horoze vir sanct⁹ corruit et vocē audiuit:
Cur vocasti me dānatū nec mihi loq̄ris?
Tandē a viro dei requisitus. Rūdit ego sū
cognat⁹ tuus decan⁹ ille dānat⁹. cui⁹ cor-
pus ideo cōculcatur. q̄ sic ego paupes et
subditos suppressi et p̄tēpsi. et sic mei amici
et equi et multa familia mea s̄stātiā pau-
perū et patrimoniū christi deuorauerūt. et
male expendi et cōsumpsi in crapula. luxu-
ria. supbia. et sic d̄ alijs vitijs ī q̄b⁹ me ex-
ercui. Ita eq̄ isti et nālī me dilaniāt et cō-
culcāt. Cui vir dei: Cū fueri vir ecclesiasti-
cus magnus ī sciētij⁹ et discretus. miror te
esse dānatū. Cur d̄ h̄ miraris? et nō potius
q̄ b̄ficiati plures similit⁹ mecū damnant⁹
Et adiurat⁹ addidit: Attēde ad ecclesiā
christi. et ad stabulū equorū. stabulū restau-
rat⁹ sollicitē. ecclesia ī ruina remanēt. At-
tēde paramēta et vestes ecclesie et clericorū
supellectilia et p̄ticas. horū enim p̄ciosi-
tas et valor p̄ multitudinē ignorat⁹. Eccle-
sie h̄o vix repari p̄nt. p̄ vilitate et vetusta-
te. Attēde eorū mēsas repletas p̄ciosis fer-
culis cū vasis plurimis et p̄ciosissimis au-
ri et argenti. Ecclesia h̄o christi sacraria et
calices vel d̄ gre vel contracti sunt et tenu-
es. Meretrices et seruitores ditāt et multi-
plicāt d̄ bonis paupum. Aues et canes ve-
naticos fouēt. et hospitalitatē abhorrent.
Obluiscunt⁹ diuina officia et sanctā p̄di-
cationē. q̄ sectant⁹ lasciniā et histiones cū
cantilenis; vñ p̄cipitant⁹ clerici ad dam-
nationē. Quo dicto subito facto strepitu
terribili cū eiulatu miserabili flamma feti-
dissima equos cū decano inde traxit.

**Clericus blasphem⁹ qualiter
est punitus. Exemplū. CXXIX.**

Quidā cleric⁹ supbus et ambitio-
sus existēs. sibi q̄ndā potentē ec-
clesiā sancti Martini vsurpauit. Dū q̄dā
die ī missa ī fine euangelij diceret: Qui se
humiliat exaltabit⁹. derisit miser ille cleri-
cus. ait: fallū ē. Nā ego si me meis hosti-
bus humiliassem. tot hodie decimas et ec-
clesias nō haberē. Et ecce p̄tinne fulmen

Exempla

instar gladij in os eius intravit. per quod blasphemie verba enomuit. et subito cum extingit.

Miles quidā dixit: ones nostre sunt oportet eas tondere.

Exemplū. CXXX.

Miles quidā habuit parētes devotos. nō quātes subditos ultra debitū. Defunctis vero parentibus ipse cepit miliciā exercere et magnas expensas facere in vestibus et equis et torneamentis. Et cū reddidit annuales nō sufficeret sibi inceptis valde aggranare pauperes subditos suos ultra debitū censum cū subsidij et exactionibus. Et cū argueret ab amicis et religiosis: quare tantū spoliaret suos pauperes. rēdit: ones nostre sunt. et ideo debemus eas tondere et uti eis. Tandē tē volēs eū ab hō errore revocare. misit ad eū angelū. q̄ rāpto eo ostēdit ei pulcrū palaciū in q̄ erāt homines vestiti aureis vestibus. et oīa genera organorum et musicorum audiebant in palacio isto. q̄ vidēs et audiens tantū gaudiū et tantā pulcritudinē volebat intrare. et repulsus ē a custode porte dicente: quō vis intrare istud mundissimū palaciū cū habeas sanguinolentā vestem. Qui cū respexisset vidit se respersum sanguine. Cui angelus: iste ē sanguis pauperū quē tu violenter et sine iure exactiones faciendo accepisti. Si igitur vis intrare illud palaciū reijcias a te istā vestē. Qui ad se rediēs subditis satisfecit. et vitam suam postmodū in bono finivit.

In discipulo d tpe.

Ep̄s vormaliensis quidā malevixit. et dixit ad armigeros suos. qm̄ tollerēt ossa mortuorum. tūc violaret ecclesias et cēmitia. Hoc quere d tpe ser. xxvii. M.

Itē qdaz bonū hō fuit raptus et vidit duos magnos platos accusari corā iudice christo. et ille amonuit eos postmodū. et vñ se emēdavit hō alī sprenit amonitionē et subitanee defūctus ē. Hoc qre ser. lxiij. E

Prosperitas.

Mercator quidā iactavit anulum in mare et in pisce reinvenit. **Exemplum. CXXXI.**

Erant quidā mercatores in mari seu navi simul. et mutuo loquebāt de ifortunijs suis q̄ ipsis euenerūt ip̄s suis. Tūc vñ dixit: nūq̄ aliqd ifortuniū habui. Et accepit anulum d manu ppria et piecit in mare. et dixit: si pdam anulum istū tūc possū dicere q̄ etiam habui aliqd ifortuniū. Et cū applicuisset ad ciuitatē ipse emit vñ magnū piscem. quē secū apportauit ad hospitium. Et qm̄ aperuit ventrē piscis. inuenit anulum suū in isto pisce. Et gloriādo dixit: Ego sum bō fortunat⁹. et cū sederet in cēna et cepisset pm̄ morsellus de pisce. statim obiit subitanee. Vñ Greg. Continuis successus tpaliuz. eterne reprobationis est indicium.

Uir et vxor qui i. xxxij. annis nō habuerūt aliqd ifortuniū.

Exemplū. CXXXII.

Vlo famuli christi venerūt ad quodā hospitium rogātes hospitari. pp̄ tē. et mulier renūciat q̄uis essent multū diuites. Et sic illi loquētibz scz hospite et hospita. gallina de sup cecidit et mortua ē. Tūc tal mulier clamare et flere cepit. et interrogātes discipuli christi cur sic clamaret et fletet? Rndit q̄ i. xxxij. ānis nūq̄ aliqd ifortuniū nob accidit. Et famuli xp̄i dixerūt: magnū malū tibi et viro tuo iminet. Et recedētibz illi breui oīa absorpta sunt. et aq̄ fetida in loco isto visa ē. **In discipulo d tpe.**

Hospes diues circa quē hospitat⁹ fuit sanct⁹ Ambrosius. quō oīa subito submersa sūt et pbusta. Hoc qre ser. cvij. R

Itē heremita bonę vitę quē bestie dilacerauerūt. et diues male vitę q̄ honozifice sepult⁹ ē. cxlix. B **I**tē filia qdaz habuit patrē pbū et ifortunatū et matrē reprobatā hō sanā et fortunatā in oibz q̄ p̄tinent ad p̄sentem vitā. Ibidem. xxxvi. D.

Pulcritudo.

Mulier pulcra qdā petiuit a christo de fornicatione.

Exemplum. CXXXIII.

In p̄b⁹ suenie quas alemania p̄tinet sic a fr̄e ordinis p̄dicatoz et altero a diuini mulier

quā deuotissima erat nobil' et pulcra. etiā
 hinc carnē int' oēs fēminas panthera repu-
 tata. Ad hāc autē vidēdā cū multi pcceres
 nobilēs potētes puenirēt. et illa p visita-
 tione hūmōi gūius turbaret. ne scz curiose
 vidētibz occasio scādali pberet. Et orato-
 riū suū sola semel intrās fuis ad deum la-
 chrymis dixit: **V**ideo mihi chris̄te Iesu
 ex carne mea q̄ induisti me piculū iminere
Alicet enī foris animū meū fixeris vt nul-
 lius p̄sūs vanitate cōmouear. tñ nō mo-
 dicū p̄timeſco dare me posse causas debi-
 libz. vt ī tēptatione cōcupiscētē aliq̄ enī
 agitent. **R**ogo ḡte misericordissime pater
 et dñe. vt spēm meā ī tantā feditatē cōmu-
 tes. vt carnis deformitas ī horrore potior.
 q̄ pulcritudo fuerat ī honore. **H**oc dicto
 lepra statim imūdiſſima cōtabuit vultum
 ei⁹ erupuerūt pustule. et oculi tumuerūt os
 et labia p̄putruerūt. **R**asus q̄ gibbosus
 et cū oī deformitate cōtor⁹ alienā penit⁹
 faciē demōstrauit. **N**ec mora. egrediētē il-
 la occurrit marit⁹. vixq; eā p habitū cog-
 noscens q̄rit si ipsa sit. **A**t illa dixit: **E**go
 sū. mox ille tot⁹ iborruit. et vt vidit fami-
 lia oēs simul clamabāt ī planctū mirātes
 p̄cipue qd tā subito sue dñe contigisset.
Turbatis ḡp̄entibz illi⁹ notis oibz et ami-
 cis cōsulit phisicus. **R**ūdit icarabilez le-
 prā nihil aliud adesse p̄sili nisi q̄ extra ha-
 bitationē hoīnz collocet. qd et factū ē. **E**t
 audiuit frater ordinis p̄dicatoz q̄ ei⁹ con-
 fessionē audire cōsueuit. venit ad illam et
 mire gaudentē inueniēs. querēs cāz ino-
 pinati et subiti morbi. **C**ui illa oīa p ordi-
 nē enarrauit. frater iste turbat⁹ et miratus
 nō modicū eā increpauit dicēs: **O** misera
 et stultissima mulierū. q̄ ī p̄tumeliā viri tui
 et piculū ipsi⁹ opus dei ī te p̄cū īstātia de-
 struxisti. et p̄ntes tuos et amicos q̄ deum
 laudauerūt et venerat sūt ī te ad blasphemā-
 dū nūc p tale īfortunū coegisti. **A**ge
 nūc charissima p̄nīaz assiste p̄cibz et ad cō-
 trariū rei gestē diuinā misericordiā inter-
 pelles. hoc dicto recessit frater. **I**lla autē to-
 talitē resoluta ī lachrymas orauit ad dñm
 dicēs: **P**ñe p̄r et dñator vite meę. vt libe-
 riori mēte et puriori spū tibi hūire. b̄ flagel-

lū leprę a tua pietate fidelit̄ p̄cibz expetiri
Sz qz audio a p̄re meo spūali cui me to-
 ta deuotione cōmisi. p̄tra salutē meā. et te
 oīnz dñm petiuisse. **R**ogo te p tuā benignis-
 simā charitatē. vt in me tuū plasma re-
 stituas. hinc q̄ tuę placuerit optime volun-
 tati. **M**ira res. vix x̄ba cōpleuit. et ī tāta
 claritate cutis et elegātia forme subito fit
 facies restituta. vt nec ī ea vni⁹ rugę vesti-
 giū vel tenuissima saltē macula remaneret
 q̄ viso gaudet miles. et vxorē rēp̄sentat si-
 bi q̄si reditā rediuiuā. et exultat familia. et
 fama rei gestē diffundit. letant amici. ap-
 plaudit et patria et chris̄ti pietas ī ore oīnz
 collaudat. **E**t vix dicit⁹ miles anno dimi-
 dio supuixit. tūc indyta mulier nō imme-
 mor bonitatis chris̄ti. cum vnica filia eius
 quā hēbat et possessionibz vniūsis. ad mo-
 nasteriū soroz ordinis p̄dicatoz trāsijt.
 qd dī lebental. et ī eo auctore deo religio-
 sissime p̄uersabat. **H**ec **G**uil.

In discipulo d̄ tēpore.

Iuuenis pulcer quidā leſit se ī facie qz
 vna mulier cōcupiuit cū illicite. **H**oc q̄re ī
 discipulo d̄ tpe. ser. cxiij. **Q**uē virgo
 qdā fecit se icludi. qz qdā iuuenis p̄cupi-
 uit eā p̄t suā pulcritudine. **H**oc q̄re ser.
 cxiij. **C**apitulū d̄ littera. **R.**

Res iniuste acquisite.

Mulier qdā fuit enutrita cūz
 iniustis rebus et sic dānata est.

Exemplum. I.

Mulier deuota
 d̄ aīa matris sue defūctę sollicita
 bat ī spū suo. vtrū esset d̄ damnandis vel
 saluādis. **A**ttñ. p̄t elemosynas et honestā
 famā et vitā. quā ī t̄mūdānos duxit ipsa
 qz mūda vixerat. sp̄abat qdē posse salua-
 ri eā **S**z tñ. p̄t ignē purgatoz hęc sup̄ b̄
 dubiosa fuit. qz iudicia dei abyssus multa
 roganit dñm vt eā certā reddere dignare-
 tur. **C**ūq; ī b̄ lachrymas funderet. accidit
 die qdā vt ad missaz ī ecclesia iuxta altare
 q̄ ī ad p̄des dñi cū **M**aria sederet. et hor-
 rore cōcussa ipsa videret. p̄t se sp̄m tene-
 broſū altare. q̄ signo crucis mor signata.
 audacter q̄s esset ītrogauit **E**t sp̄s. ego

Exempla

su inqt mater tua. Cui illa: Quō inqt est tibi mater mea: Tūc illa male inqt. nihil me inuare potuerunt tue pces. qz gēnaler dānata sū. **M**ox filia eiulatu et gemitu: ben inqt mater q̄ ē cā dānatiōis tue. Cui illa. enutrita qdē fui ⁊ vixi i his q̄ p iusta mercimonia ⁊ vsuras acquisita fuerūt. Et pscia m mala ablata restituere nō curavi nec adūtere volui qd ptra deū in meo hospitio ⁊ a meis subditis ageret. S3 tortu osas mūdi vias regressa. spreui arguentē sup his malis meis. nec i vllō me emēdauit ⁊ penitui. ⁊ sic obiit. **H**ec dicēs mater repete disparuit. ⁊ sic filia apli p aia matris nūq̄ orauit. **U**n etiā Aug. Si scire patrem meū i inferno nō plus orarem pro eo q̄ p diabolo. **H**ec Bnlf.

Quidā sex denarios nō soluit quō punitus ē. **Exemplū. II.**

Quidā tenebat quidā viduē sex nūmos ⁊ ipsa semp āmonuit eū. vt sibi p solueret. ⁊ ipse sic obiit nō solutis. Et apparuit quidā te note psonę ⁊ supplicauit vt illi denarij p soluerent. Et adiecit q̄t passus illa vidua ad me veniēs fecit. tot ego gūissimos iei i purgatorio sustineo. Et adhuc oportet me sustinere q̄ diu denarij nō sūt soluti.

Usurari⁹ qdā i extremis cōfessus ē et vsuras restituit. **Ex. III.**

Usurarius quidā incidit i magnā ifirmitatē et āmonit⁹ p amicos ⁊ p vxorē vt p fiteret ⁊ cōmunicaret. Quib⁹ ille: Quid m d p fessio ne ex q̄ ita diu distuli. Cui amici: Semp debetis p fiteri. forte te⁹ dabit vob grām suā. tandē vocat⁹ p fessor. Cui dixit usurari⁹: Dñe libent⁹ p fiterer s nimis inuoluit sū pētis ⁊ vsuris ⁊ nescio quō euadē possū. Cui p fessor. nolite despare tūmodo cōfiteamini. qz p fessio tāte virtutē ē. q oīa peccata i p fessioe dimittūt. Tūc ille cepit cōfiteri. ⁊ dñs dedit ei tantā grāz ⁊ p tritiōnē. q vix loq poterat p fectū. Et statim p p fessione oēs vsuras restituit iuxta p silii sui p fessoris. ⁊ p suis pētis satisfecit.

Usurari⁹ quidā cōmisit oēs res suas abbati. **Exemplū. III.**

Uit quidā usurarius diues. q diuersaz ecclesiaz thesauros loco pignoris tenebat. Cui⁹ cor cū esset irreplebilis auaricię. pcussū est pemptoria ifirmitate. Tūc p mū i se reuersus. licet sero. p siderare cepit pond⁹ vsurę. tormēta gebēg. difficultatē pñę. Et vocās ad se quēdā abbatē nigri ordinis sibi familiarē dixit ei: Dñe gñit infirmor. non possū aliqd d reb⁹ meis ordinare neqz vsuras restituē. Si volueritis d aia mea redtere rōnez. pētōz meoz mibi p mittē ab solutionez. oīa bona mea tā mobilia q̄ i mobilia potestati vestre subijciā. vt d illis qd visū vob fuerit faciāq. **L**ernēs abbas hoīez p tritū ⁊ vere penitentē m dicit: Ego deliberabo. festinansqz ad ep̄m iuit. ⁊ vba usurarij ei exposuit. Rñdit ep̄s: Bonū mibi videt⁹ vt p aia ei⁹ mideas. ⁊ substantiā recipias. ita dñtaxat vt ecclesie mee thesauros diuine sibi debitos rstituas. **M**ox abbas ad egrū rediēs m dicit: Ego deliberavi vt bona tua suscipias. ⁊ p pētis tuis mideas. Rñdit ifirm⁹. Quē p silii meū ē. vt allatis currib⁹ oīa mea afferas. me nouissime tollēs. nullūqz patieris impedimētū i afferēdo. habebat enī arcas plenas auri ⁊ argēti. pignora etiā plurima in vasis libris ⁊ alijs ornāmētis. frumētū. vinū. oleum ⁊ supellectilia multa. pecora qz infinita. Tūc abbas pus oib⁹ pmissis. nouissime i gestorio ponēs ifirmuz pperauit ad monasteriū. s mox vt ille monasteriū intrauit. spm exhalauit. abbas xpo nō ime mox sponsiōis sue inqntū potuit oib⁹ ⁊ singulis supueniētib⁹ vsuras restituit. plurimas paupib⁹ largiēs. p illi⁹ aia elemosynas residuū i vsus fratru p uertit. Et postmodū aia ipsi⁹ erepta d p tate dēmonii. p angelos tanq̄ veri p triti ⁊ penitētis p sen tata ē dñō nro Iesu christo. qz gaudiū ē angelis dei sup vno peccatore penitentiā agente. **H**ec Bnlf. in li. de api.

Diabolus possidet pecuniaz usurariā. **Exemplum. V.**

Usurarius quidā posuit pecuniā suā ad qudā mōasteriū vt ibi fuaret sibi. Et cū qdā die

quidā deuotus monachus walter? nomine iuxta scripiū in q̄ pecunia suabatur oraret. videbat diabolu supsedere. Territus aut ad hora. s̄ signo crucis munitus interrogat: Quid h̄ sedes aut qd̄ hic expectas neq̄ssime generis humani iūmice? At ille ait: Iuste hic sedeo. s̄ qd̄ me n̄ ē conseruo. Nec mora. monachus ad abbatez currens quid uidisset exposuit. Abbas x̄o statim pecuniā extra monasteriū cū omni velocitate remisit.

Abbas remisit pecuniā vsuraria monasterio suo legatam.

Exemplum. VI.

Qurari? quidāz legauit monasterio magnā summā pecunie. librarū forte mille sexcentarūq̄. ex q̄ pecunia multe possessiones sūt emptę. Postmodū ali? abbas q̄ fuit vir arte cōsciētig ē elect? Qui vt cōperit factum voluit. et venditis oibz atqz pecudibz rebusqz mobilibz et immobilibz. pecuniā misit testamētarijs. vt spoliatis singulis sua redderēt. Remini aut assumere volēte restitutionis penā. pecunia iterū ad monasteriū ē delata. Ipsis ḡ abbas reportantibus indignat. Iussitqz eā iterato deferri et in foro corā oibz ciuibz et oī plebe depōni. dicēs: pecuniā q̄ vult accipiat. nostrā esse renuo. quā iniuste acquisitā nō dubito. qd̄ vt viderūt cines. edificati n̄ modicū in s̄. facto cōmuni p̄silio. p̄ manus viroz fidelīū pecuniā ipsaz iūriatis singulis reddiderūt. Monasterio aut tēns nō multo post i tēplo plura restituit. et qd̄ ante tenuissimū fere modicūz fuisse. pbat. nūc elegās et multis copijs ē ampliātum. In s̄ monasterio multos vidim? sanctos et plerosqz i p̄phetig spiritu et miracul clare. **Hec Guil.**

Miles quidā abstulit pellem et etiā pte agri. Ex. VII.

Miles quidā defunct? fratericus noīe apparuit cuidā cini i dextrario nigerrimo. d̄ cui? narib? sum? et flāma pcedebat. tect? pellib? ouinis. et molē terre gestās in humerj. Cui cuius? Estis vos dñs frideric? Rūdente

ego sū. Subiūxit. vñ venitis. et qd̄ significat ista q̄ video? Ego inq̄t i magnis pēnis sū. pelles illas cuidā vidue abstuli. qā mō ardētes sentio. Similit̄ pte cuiusdaz agri mihi vendicani iniuste. cui? nūc pōdere p̄mor. s̄ si filij mei istā restituerēt. pēnam meā multū alleuarēt. sicqz euauuit. Audiētes filij verba patris ab illo. maluerūt eū in pēnis gternis manere. q̄ p̄dicta restituere.

Demones impediunt restitutionē rerū. Exemplū. VIII.

Quidāz demoniac? dūct? erat ad quēdā sc̄m virū. q̄ p̄cepit demoni. vt exiret. et nomē suū diceret. Ille ait: Nostrū sūt tres q̄ habitāt i hoīe isto. et ego vocor claudēs cor. et officiū meū ē cor pctōris claudere. q̄ n̄ possit h̄re verā p̄titionē. Si x̄o p̄titionē habuerit. tūc frater me? q̄ hic morat̄ vocat̄ claudēs os. q̄ laborat ad s̄. q̄ hō nō pōt p̄fiteri pure. S̄ si p̄fiter̄ et p̄terit. tūc terti? frater me? q̄ hic morat̄ vocatur claudens bursam. ne ei pecunia deficiat et i paup̄tate icidat. q̄ laborat ad s̄ vt nō satisficiat restituēdo ablata et iniuste acq̄sita. et ille plures nobis oibz acq̄rit. qz licet hoīes cōterant qnqz et p̄fiteant. tñ raro vñ nūqz plene oīa iniuste acq̄sita restituūt. et sic se ipsos damnāt. qz peccatū nō dimittit nisi ablatum restituatur.

Dives quidā abscondit thesaurū suū in muro. Exemplū. IX.

Dives ifirmus nō potuit p̄fiteri vnū pctm. scz thesaurum absconditū in muro. qz diabolus linguā ei? tenuit. Tūc sacerdos eucharistiā apportauit dicens: Dñe Iesu chris̄te ostēde potētā tuā i illo infirmo. et statim fugatus ē diabol? et infirm? deuote ē confessus. et iussit effodere thesaurum et dare paup̄ibus. p̄ anima sua.

Elemosyna de iniustis rebus deo nō placet. Exemplū. X.

Dives q̄ sub typo elemosynę paup̄ibz p̄uiuiū fecit. Int̄ quos cū qdā obsessus esset. et ceteris māducantibz ipse qdē ori applicaret

Exempla

Si eisdem videri non posset. dū qdaz ex circumstantibus viderent. dixerunt. Inique cur non finis huius māducare: quibus ille rēdit. nolo ut peccet eo quod elemosyna ista d' rapina sit. dicētibz illis. mētiris. q' is q' fecit eā hō bonus ē. Rēdit. nequaquā mētior. vitulus iste q' inter paupes ē diuisus. i quinta generatione fuit ab illa vacca q' p rapinā habebat. Et satis mirati sunt q' aderant. **Hec Celsarius.**

Quidā pegrinatiōes fecit cū iniustis rebus. Exemplū. XI.

Dives quidam hōiuit ad diuersa limina factor. et quicquid i via expēderat. totū p vīrā ac quisiuit. tandē ppter diuersos labores infirmabat' vsq' ad mortē. Popul' enī planxit eū. et oēs q'li sanctū eū credebāt. et licia cēs p tres dies sine loquela. q'rtā die oibz circūstātibz clamauit dicēs. Nullus oret p me. q' dānat' sum et iudicatus. Et quę fierūt d' bonis opibz eius. Rēdit. mibi nīhil. p sunt pegrinationes meę et opa mea. q' in peccato mortali feci. q' de vīrā ē illa pecunia quā sic expēdi quā debui alijs restituere. Ergo patet q' de' de male acquisitis nō vult honorari.

In discipulo de tpe.

Puer. ix. anno x' q' a familia matris accommodauit denarios quō punitus ē ser. ciiij. **I**te miles quidā rapuit vaccā vidue dicēs. si ego nō facerem tūc ali' faceret. sermone. ciiij. **I**te qdaz nutriebat multas colūbas et dixit. si ptra teum esset q' recederēt. et sic oēs recesserunt. **Hoc quere ser. lxxxij. E.**

Ite pater quidā habuit duos filios. et vn' fac' ē heremita. et alter dānatus ē cū patre. et maledixerūt sibi inuicē i inferno. ser. xxij. **R.**

Ite puer qdaz furat' ē germano suo obolū quō in puteū plectus ē ser. cxliij. **E.**

Ite monachus quidā denariū p nanulo nō soluit. ser. cl. **E.**

Ite famulus quidā furat' ē dño suo ficus. et nō potuit eucharistiā accipe d' manu beati Thome apli. ser. xxij. **D.**

Ite rusticus qui furatus ē paluz quō in agone manifestauit eū diabolus cū palo ignito. ser. ciiij. **D.**

Ite diues quidā sepultus ē i inferno. et arbor pcessit ab eo et i ramis pēpēdit heredes ipsi. quere ser. cxiiij. **E.**

Ite miles qdā visus ē i scala i inferno ppter iniustas res. et fuit. x. in ordine d' ista pgenie. ser. xxv. **D.** et ciiij. **D.**

Ite pater quidā dixit ad filiū vt digitū suū teneret ad ignē donec diceret vnus. Ave maria. ser. xxvi. **D.**

Ite Ruff' discipul' beati Cyrilli dānatus ē ppter res cū ludo acq'sitas. xij. **D.**

Religiosus.

Religiosi crucifigunt se cum christo. Exemplum. XII.

In quadam domo ordie cuiusdā puerus quidā fuit bon' et disciplinat' rudolfus nomie. cui diuinit' multa reuelabant. **H**ic cum nocte quadā dictis matutinis ante lucem sub vino staret. et orōnes q'daz diceret: christū i aere crucifixū pendente vidit. et circa eū. xv. hoies singulos i singulis crucibus. Ex his decē erāt monachi. et quicq' pueri. oēs ei bene noti. vtpote congregationis sue p'fessi. ita aer fuit illuminat' ex christi p'sentia. vt singulos bñ discerneret. Cūq' stupefact' staret ob tā mirabile visionē dñs d' cruce clamauit. Posti rudolfē q' sūt bi quos vides circa me crucifixos. Rēdente cōuerso. noui dñe q' sunt. s' qd sit qd video. p'sus nō intelligo. Subiunxit dñs. bi soli ex oī cōgregatione mecum crucifixi sūt meę passioni vitam suam cōformantes.

Religiosi dñt esse cōtenti i cibo cōuentus. Exemplū. XIII.

Religiosa quedam p'sona q' lauti' ceteris i vino. pilcibus. et qñq' carnibz vixit. vidit i visiōe fratres i refectorio arida cibaria sumere. Tūc beata virgo Maria cū multo comitatu affuit. et euz aureo cochleari dedit de electuario quod puellę tenebāt singulis. Cūq' venisset ad illā p'sonā singulārē nīhil ei dedit dicēs. Nō habebis q' singularis es. Ista p'sona s' vidēs singularitatem deposuit. et gustauit. qd oēs dulcedinē suaperavit.

Requies.

Senex quidā. lxx. annis iheremo nō habuit requiem.

Exemplum. XIII.

Ater quidam sedēs singularis turbabat a diabolo per multas tēptatiōes. pges ad abbatē Theodor. dixit qz turbaret. Senex autē dixit ei: vade humilia mētē tuā. et subtere te. et habita cū alijs. Abijt autē i montē et māsīt cū alijs. et reuſus poſtea ad ſenē dixit: nec alijs tōib⁹ quietē inuenio. et dixit ei ſenex: Si ſolitari⁹ nō requieſcis. neqz cū alijs cōcordaris: cur voluisti te monachū facere? nonne vt ſuſtineas tribulationes. Dic autē m. quot annos habuiſti i habitu iſto. rēdit. octo. Ait ſenex: crede m. habeo i iſto habitu. lxx. annos. nec vna die potui requiē inuenire. et tu i octo annis requiē habere viſ. **Ridere.**

Quidā nimis frequēter riſit. quō punitus ē. Exemplū. XV.

In quodā monaſterio in quo ſanct⁹ Patric⁹ fuit abbas legē quendaſ fuiſſe monachum cui⁹ ſanctitati inuidebāt demones. Sed qz nemo ſine crimine ē. ſolū vitiū habebat. qz nimis cito et ſine vtili cauſa i riſū prūpebat. et qz fm di iudiciū cū culpa pēna deleat huic pēne debebat. iō pmiſit de⁹ qz ipſū dormiētē demōes aſportaret. et p triuū detinuerūt eū. et poſtea ad lectū ſuū gniſ vulneratū et flagellatū detuleſt. Qui pfeſſus fuit ſe horreda et ſtupēda et tremēda vidiffe. q poſtea ſupnixit. xv. ānis. nec tū ei⁹ vulnera poterāt aliq medicamēte curari. ſ. ſemp recentia manebāt et apta. qnū qdā ad mēſurā vni⁹ digiti pfunda erant. Huic Buitbert⁹ vt legē vulnera ſe ſepe tractaſſe dixit: et eum ſuis manib⁹ ſepeliſſe teſtat⁹ ē. Dicit⁹ autē vir q ſ. viderat qnū videbat aliquē leuiter ridētē vel icōpoſite ſe habētē dicebat: O ſi ſcires qnta huic diſſolutioni pēna debet. diſſolutiones et mores icōpoſitos forſitan emendares.

Capitulū 8 littera. S.

Sepultura.

Epūſ qui ppter pecuniā ſepeliuit hoiez prauū quō punit⁹ eſt. **Exemplum. I.**

Episcopuſ qui

dā accepto pēcio valeriuſ prauū hoiez i eccleſia ſepeliſſe pmiſit. eadē xpo nocte q ſepult⁹ ē beat⁹ Fauſtin⁹ martyr. in cui⁹ eccleſia corp⁹ illi⁹ pui hois fuit humanum. ſuo cuſtodi apparuit dicēs: Vade et dic epō vt piciat hinc haſ fetētes carnes quas h. poſuit. qd ſi non fecerit. die tertio moriet⁹ ipſe. et epūſ nō curauit amonitio. nē illi⁹. die autē tertio epūſ eiūſdē ciuitatē cū veſpertina hora ſan⁹ et incolumis ad lectum iuiſſet. ſubitanea et inopinata morte mortuus eſt. **Hec Greg. i dialogo. li. iiii.**

Quidā de nocte tractus eſt 8 eccleſia. Exemplū. II.

Quidā puerſus hō et malicioſus et lubric⁹ valentin⁹ nocte cū corp⁹ illi⁹ i eccleſia ſancti S. rii martyris ſepultū eſſet. nocte autē media i eadē eccleſia facte ſūt voces ac ſi qd ex ea violentē depelleret⁹ atqz foras traheret. ad qd nimirū voces cōcurrerūt cuſtodes et viderūt qdā teterrimos ſpūs q eundē valentinū p pedes qdā ligatura ſtrinxerūt. et eū ab eccleſia clamantē et nimīū vociferantē detrahebāt. Mane autē facto aperiētes ſepulcrū q idē valentin⁹ poſit⁹ fuerat. corp⁹ ei⁹ nō inuenerūt. Tūqz extra eccleſiā eū qrerēt. pietū inuenerūt eū extra locū ſacratū adhuc ligatū. ſicut extra eccleſiā tract⁹. **Hec Greg. iiii. li. dīa.**

Uſurari⁹ i monaſterio ſepult⁹ inquietauit monachos. Ex. III.

Uſurarius quidā i quodā clauſtro a monachis ē ſepultus. Ipſe de nocte egrediens ſepulcrū eiulādo et clamando diſcoopiebat tomū. monachos mirabiliter inqetauit. baculo pcutiebat. et d. mane iuent⁹ ē extra ciuitatē i campo. Iterū repoſit⁹ ē i ſepulcro ſuo. qd cū pluries factū fuiſſet. adiuratus ē a quodā viro ſancto vt diceret. quare ipſe et monachi qetem nō haberēt. et ille d. me deſperatū ē. qz ſic uſuris meis infeſtaui paupes die ac nocte. ita mō ampli⁹ nō quieſcā. vos autē quieſcere poteritis ſi corpus meū de clauſtro deieceritis. qd et factum ē. et poſtea ab eo nō ſunt moleſtati.

Exempla

In discipulo de tpe.

Usurari? quē alin? portauit infra patibulū. ⁊ ibi sepultus est ī sepulcro patrū suoz. quere ser. cxiiij. **B.**

Seruīre deo.

Seruus christi tria debet habere. **Exemplū. III.**

Igit in vita beati francisci. q. cū semel oraret ⁊ a deo de notis orōnibz deprecaret. vt ei reuelare dignaret. vt dign? fu? esse mereret. facta ē ad eum vox d. celo dicēs. qn̄ d. me cogitas aut d. me loqueris. aut fm̄ me aliqd oparis. tūc fu? meus eris. cū contraria oparis fu? alterius efficiaris. **Vñ Aug?** Nulli placere studeas. nisi soli deo ī vita tua.

In discipulo de tpe.

Seruandū ē deo ex charitate. **Uñ** legit exemplū q. diabol? venit ad quendam senē. ⁊ inuenē suū esse d. numero dānatoz dixit. ipse tñ iuuenis eque bñ fuire voluit deo. pp̄ suā infinitā bonitatē. ser. clv. **A.**

Societas.

Clericus pp̄ter malā societate est suspensus. **Exemplū. V.**

Nō clerici inuerūt ante tabernā qndā in qdaz ciuitate. in q. erāt cā? dulces ⁊ solacia magna ⁊ multa. Inuitati sūt ab illis qui ibi erāt ad potū. dicit vn? nō intrabo. qz dicit phs. **Nō ē transeundū p. viā gentis iniq̄.** Illo x̄o recedēte alter itrauit. **Et** cū alter esset ibi. ecce index quērēs illos q. erāt ibi. qz fecerūt homicidiū ī alio loco. ⁊ tñ clerici qz illos suspēdit. **Cū** autē cleric? suspēderet dixit. modo scio s. tarde. fatuus ē q. nō credit pho. de vitādo p̄sortio p̄uoz. pp̄ p̄sortiū enī tale hec patior.

Somnia.

Somnia seducūt homines. **Exemplū. VI.**

Quidā attendens somnia ⁊ somniavit eū lōgo tpe victurū. qz multas pecunias p. longioris vite stipendijs collegisset. subito defunctus ē. ⁊ oīa post se reliquit ⁊ nihil secū nisi opa bona sua ⁊ mala portauit.

Sortilegia.

Quare plures mulieres dānant q. viri. **Exemplum. VII.**

Igitur q. quidam necromāticus puerus ad fidē. vnā vice adiurauit demonez vt sibi indicaret an plures viri dānarent an plures mulieres. **R**ndit demon. q. plures mulieres. ⁊ ille dixit. quō hoc potes dicere euz sint multi vsurarij. raptorez. lusorez. adulteri. bibuli ⁊ blasphemī. diabol? imo sic est vt dixi. **Et** ille. dic mihi causaz quare plures mulieres dānant. ⁊ noluit indicare sibi. **Tūc** coegit eū. **Et** ille ait. pp̄ sortilegia ⁊ diuinationes. qz vt plurimū falsificāt fidē suā catholicā cū carminibus et diuinationibz. exēplo euz p̄m̄e matris q. pl? credidit diabolo loquēti ex serpēte qz ipsi deo. q. phibuit eis comedere de ligno scientie boni ⁊ mali. s. eua credidit diabolo dicenti. **Requaqz moriemini.** s. eritis sicut dñi scientes bonū ⁊ malū.

Nobile dixit diabolus moriturū ī terra sancta. **Ex. VIII.**

Obilis qdaz vir strenu? ⁊ p̄p̄tēs inter suos. nocte qdā p. siluā terribilē trāsies audiuīt vocem mulieris q. ī vicino cantantis. ⁊ dixit suis. **E**st ne q. vestrū q. mēcum vadat. mulierē illā cantantē videre. oībus ergo dissimulantibz ⁊ phibentibz. ille prexit solus. ⁊ inuenit stantē sub arbore q. nigraz monialē. extēsis ī celū manibz ⁊ cātantē. quā cū interrogasset qd ageret. ait. hic laudo deū meū. **C**redēs g. ille aliquā sancta p. esse. rogauit eā dicens. **D**ic mihi obsecro qd futurū ē mihi. ⁊ illa. **M**ulta inq̄t mala fecisti ⁊ adhuc facies. denictis inimicis tuis transmarinā cruce suscipiēs trāsfretabis. ⁊ ī christi fuitio morieris. **A**d hec x̄ba gaudius ille recessit vt ei p̄dictū ē. facta cede hōīz iimicos denicit. q. cū p̄stola ret crucis cōsignationē vt trāsfretaret. incidit ī acutissimā febrē. **R**ogātibz g. ⁊ p̄sulentibz physicis ⁊ amicis vt cōfiteret p̄ctā ⁊ p̄gniteret. cōmunicaretqz ecclesiasticā sacramētis. qz ei piculū imminere videret. noluit ille. nullo mō reputās se moriturum. **Cūqz** sup. h. physici mirarent. fratē illius

carnele magne indolis clericū vocauerūt
 Cui fratris piculū intimātes. sup salutes
 aī ei⁹ ad monendū instanti⁹ cōsulebant.
 Mor' ad fratrē ingressus clericus arguit
 piculosius ifirmātē. Et ille. tu inq't vt aliq
 stult⁹ mibi instas. q' optime scio q' mo-
 to nequaquā moriar. Cui cleric⁹ cū lachry-
 mis dixit: Et vñ h' habes frater charissi-
 me. Et ille tādē. sic dictū ē mibi. q' crucē
 accepturus sū. z ī terra sancta ī chūsti ser-
 uicio moriturus. Ad h' verba frater ei⁹ ta-
 ctus dolore cordis intrinsecus. vere īquit
 charissime. antiqu' ille hostis diabol⁹. tuo
 nūc insidiat calcaneo q' etiā mēdacio suo
 nūc te nitit' decipe moriturū. Age g' saluū
 tuē causaz. z pgnitere z impleas qd rogo.
 Nec mora: decubēs aduocari pēijt p'sby-
 terū. postulat veniam. crimē cōfiter'. statuit
 testamētū. accepit corp⁹ chūsti. inungit ex-
 balat spm. z sic vt credim⁹ ab īsidijs de-
 monū liberat'. Nec diu postea defuncti fra-
 ter cleric⁹ bonitatē chūsti ī mortuo recog-
 noscēs. p'dicator ordinē ītrās. z multa ī
 seculo dereliquit.

**Quidā demonib⁹ pparauerūt
 mēfaz vt sic ditarent. Ex. IX.**

Cum sanctus germanus
 declinasset ad quoddā hospitium.
 vidit post cenā mēfaz iterū ppa-
 rari. z cū admirat' q'suisset. qb⁹ talia ppa-
 pararet. dixit ei hospita sua. q' bonis reb⁹
 q' nocte incedebāt. vt ipsi d' ditarent ī
 reb⁹ tp'alib⁹. Vñ vir sanct⁹ d' nocte vigi-
 lans. cū demones ī forma humana venis-
 sent. z cū ad mēfaz sedisset. illis d' domo ī
 lectis suis q'scētib⁹ vir sanct⁹ surrexit. et
 demones nō pmisit abire d' domo. At ex-
 citās illos ī domo inq'res ab eis si psonas
 illas cognoscerēt. q' cū dicerēt q' sic. Vir
 sanct⁹ misit illos ad domos vicinorū suo-
 rū vt viderēt si essent ibi. z inuenerūt eos
 ī domib⁹ suis. Qd cū viro sancto retulis-
 sent coegit demones īdicare seipsos. z cō-
 fessi sūt se esse demones. z sic hōies illudē.

**Mulier qdā in extremis dixit
 kuc kuc. Exemplum. X.**

Ebrotauit quedāz mulier
 vsq' ad mortē z dixit ei filia sua.

mater mitte p sacerdote vt p'sitearis pec-
 cata tua. Cui mater. ad qd. Si modo sū
 infirma cras vel post cras ero sana. Fi-
 lia hō vidēs eā deteriorari. adduxit plu-
 res vicinos vt eā similiter amonerēt. quib⁹
 illa. quid dicitis vel qd timetis? ego non
 moriar ante. xij. ānos. audini cuculū qui
 dixit mibi. Tandem ī illo piculo obmu-
 tuit. z tūc misit filia sua p sacerdote q' ve-
 nit z attulit qd debuit. z ad eā veniēs q'rit
 si aliqd velit cōfiteri. Illa solū dicebat kuc
 kuc. Itē sacerdos offerēs ei corp⁹ dñi. et
 querit iterū si credit esse saluatorem. z illa
 rīdit kuc kuc. Et sic reuertente sacerdote
 post paululū obiit.

**Quidā putabat se adhuc. xxiij.
 annis viuere. Exemplū. XI.**

Conuersus quidā religi-
 osus cū auem q' cucul⁹ dī a voce
 nomē hñs. crebrius cantantē au-
 diret. vices interruptionis numerauit. et
 xxiij. inueniēs eos p annis totidē vitę sue
 cōputauit. Ea inq't certe. xxiij. annis viuā
 z p'p' qd me tāto tpe ī ordine macerabo.
 redito ad seculū z gaudebo ī seculo. z secu-
 li delitijs implear. z. xx. annis fruā. duo-
 bus hō annis q' sup sunt pgnitebo. Sed
 dñs Iesus q' omne auguriū odit. alit' q's
 ille q' h' ordinauit. h' disposuit. Rā duos
 annos quos pgnitētē ordinauit. eū ī secu-
 lo viuere pmisit. Et annos. xx. delitijs or-
 dinatos. iusto suo iudicio subduxit. quia
 post duos annos ille miser obiit.

In discipulo de tpe.

Comes qdā iuit ad phitonissam z in-
 terrogauit eā d' duob⁹ equis. quō ipsa mē-
 tita ē. Hoc q're de tpe ser. xli. J.

**Itē heremita qdā vidit diabolū custo-
 dire porcos ī agro. Hoc q're ser. xli. D.**

Spernetes primos.

In discipulo d' tpe.

Sacerdos q' abhorruit leprosos itan-
 tum q' p'ssiones eorū p murū audiuit. si-
 militer z quidā famul⁹ abominabat' lepro-
 sos intantū q' noluit eis porrigere elemo-
 synaz. z ambo isti facti sunt leprosi. Hoc
 quere de tpe ser. l. v. R.

Itē aduocatus quidā in agone dixit

Exempla

se esse cattū. 7 sic obiit. qz paupes spreuit
fmone. lxx. L.

Superbia vestiū.
Mulier qdam ppter super-
bia vestiū perdidit sensus.

Exemplū. XII.

Quendam mulier coniunx
q cuiusdā militis. quadā nocte vi-
dit scī somnis portare quoddaz
vexillū. qd colore sanguineo erat itinctū.
B aut vidit cū pgnās esset. Enigilās aut
a somno sensū pdidit ptinue. 7 aliena ce-
pit loq. viro suo valde mirāte. 7 post pau-
lulū videbat sibi christianā fidē quā ha-
cten⁹ habuerat in māmillas suas esse. et
inde ptinue exire. Sic diabol⁹ eā ludifica-
uit cū aīaz venari cupiebat. Amici quoqz
ei⁹ pstrati magno merore. p tanto infor-
tunio qd ei accidit. assumētes eā 7 duxerūt
ad loca sanctorū si forte obtinerent sibi sa-
nitatē. Pernoctavit i ecclesia sancte tri-
nitatis. B sancta trinitas scz vn⁹ de⁹ i tri-
bus psonis noluit ei sanitatē tribuere. qz
salutis ei⁹ donus fuabat regine scz geni-
trici dei Marię. Post h facta ē aqua be-
nedicta a pluribz pbyteris multis exorcis-
mis adiurata. etiā multis bñdictionibus
roborata. in quā dñs venisset mersa ex in-
firmitate deterior facta ē. vt multo magis
laboraret insania capitis. Peracto autē
anni circulo. postqz infirmitatē inciderat.
appropinquāte die festo purificationis bea-
te Marię virginis. pducta ē ad qndā ec-
clesiā i honore ipsius cōditā. Ibi g dñs p-
noctaret. apparuit ei beata virgo Maria
dicens q sibi ppe supflūū ornatu 7 sup-
biā suā. 7 ppe nimiā cōplacentiā quā ha-
buit i vestibz 7 pulcritudinez corporis sui ei
h accidit. Et si se emendare vellet 7 amo-
do humilitati studere eam vellet sanare.
Quę pmittēs h. 7 signās eā beata virgo
Maria sana surrexit. 7 ista suis charis in-
timavit. 7 postmodū laudabiliter vixit.

**Mulier qdā circūdata ē demo-
nib⁹ ad modū gliriū. Ex XIII.**

Quēquādā dñica cū sacer-
dos i ecclesia cui⁹ erat plebanus
circūiret. 7 cum aq bñdicta pplin

aspgeret. ad ostiū ecclesie veniēs matronā.
qndā cū pompa veniētē ad similitudinez
paonis. varijs ornamētis pictā obuiam
habuit. i cui⁹ vestimētoz canda quā tra-
hebat post se. lōgissimam multitudinē de-
monū sedere cōspexit. Erāt enī pui vt gli-
res. nigri vt ethiopes. ore cachinnantes.
manibz plaudētes. 7 sic pisces itra sagenā
cōclusi saltātes. Quos vt vidit pleban⁹.
vocavit pplm. demones ne fugerēt adiu-
rauit. Territa illa stetit vt visionē pplius
videre mereret. qz vir bon⁹ 7 iustus fuit in
orōnibz obtinuit. Intelligens igit mulier
ob vestimētoz supbiā se lic a demonibus
inhabitātā. domū rediit. 7 vestē mutavit
7 tā ipsi qz ceteris fēminis eadē visio occa-
sio facta est humilitatis. Hec Cesarinus.

**Mulier ornata est rete diabo-
li. Exemplum. XIII.**

Quorū beati bernardi ve-
nit cū visitare i ornatu vano 7 ni-
mis supfluo. Ideo beatus bernar-
dus lorotē suā eā esse negavit. Tūc illa cō-
pūcta 7 lachrymis pfusa rñdit. Et si pec-
catrix sū. tñ christi p talibz mori dignat⁹
ē. Veniat g frater me⁹ hū⁹ Jesu christi. et
inbeat qd vult. parata sum ei obedire. 7
deposito ornatu venit ad eaz beatus Ber-
nard⁹ 7 ait. Sufficit enī matrē christi imi-
tari. Nā stultissimū ē deū tali ornatu puo-
care. qz van⁹ ornat⁹ nō ē aliud nisi rete di-
aboli. 7 gladi⁹ igne⁹ bis acut⁹. occidēs ha-
bentē i aīa p supbiā. 7 aspiciētē p luxuriā
d qb⁹ aīabz redditura es rōnez in die no-
uissimo. 7 erit aīa tua p aīa illi⁹ quē sic oc-
cidisti. 7 illa cōpūcta ex verbz beati Bern-
postmodū seculū deservit 7 cū licentia sui
mariti religionē itrauit. 7 laudabiliter vixit.

**Multi demones visi sunt cir-
ca pessimū hoīem. Ex XV.**

Erat quidā presciēs diez
mortis sue. pdixit ceteris frīb⁹ su-
is ipsū diē. appropinquante aut ho-
ra mortis sue itrauit qdā valde facinoro-
sus hō claustrū. 7 stetit i ambitu claustri.
Eadez hora cōgregati sunt oēs fratres. et
pistolabant mortem fratris sicut pēdix-
rat. Tūc dixit frater infirmus astantib⁹.

in anā expectatis aīe exitū. qz mori n̄ possū
q̄dū ille pessimus malefactor p̄sens est
in claustrō. video enī tot demones circa
ipsū q̄ numerari nō p̄nt. Vñ aīa mea ti-
met egredi d̄ corpe meo. nisi ipse p̄us de-
ijciat. z mox illo eiecto frater obdormiuit
ī dño. Qd̄ cū ille pctōr ex fratrum relatio-
ne intellexisset. statim cōpūctus z p̄fessus
ordinē intrauit. z vitam sanctā in dño cō-
summāuit feliciter.

**Comitē quendā diabolus in
equo eduxit. Exemplū. XVI.**

Hinandus refert. q̄ cūz
petrus abbas cluniacē. qdā die
solēni. z comes matiscōnensis in
pprio palacio residerēt cum multis alijs.
Repēte hō ignot⁹ insidēs equo p̄ ostium
palaciū īgressus. cūctis vidētibz z mirātibz
vsqz ad ipsū comitē puenit. dicens se eūz
velle alloqui. impans ei⁹ surgeret z seq̄-
retur eū. Qui nō valēs resistere surrexit. z
ad ostiū palaciū prexit. vbi equum para-
tū inuenit. quē iussus statim ascēdit. z fre-
nū ille accipiēs q̄ p̄p̄ eū venerat. velocissi-
mo cursu p̄ aera cūctis cernentibz ferre ce-
pit. Ille aut̄ miserabiliter clamās. Succur-
rite cines succurrite. totā ciuitatē cōmouit
Dēs aut̄ eū p̄ aera currētē aspexerit. q̄dū
naturalī acie oculorum videre potuerunt.
Sicqz tandē subtractus visibus hoīum.
factus ē eternus socius demonū.

**Miles ne perderet famā au-
dacie sue noluit ī agone mortis
cōfiteri. Exemplū. XVII.**

Miles qdāz multū audax
fuit z fideliter mūdo fūiuit. et ei
placuit mūd⁹. z hic p̄. xliij. annos
z ī tota vita sua deū nūqz veraciter ex cor-
de inuocauit. nec aliqñ cōfessus fuit. Vlti-
mo infirmabat ad mortē. z multi amici
ei⁹ venerūt ad eū rogātes vt p̄fiteretur et
deū innocaret ī suū adiutorē. Infirm⁹ re-
spondit. B̄ n̄ faciā. vos scitis. qz mūd⁹ me
diligat p̄p̄ meā audaciā. Si modo p̄fite-
rer z deū inuocārē hoīes dicerēt q̄ timore
mortis b̄ facerē. z sic p̄derē honore meūz.
Nolo ḡ p̄fiteri. vt nō pdā honore meū et
laudē meā quā p̄. xliij. ānos fideliter totis

viribz cōsumāui. Post statim mortu⁹ ē.
z diaboli accipiēs aīaz ei⁹ cū magno stre-
pitu z eiulatu p̄duxerit ad īfernū pfundū.

**Quidā dixit. quis est q̄ mibi
possit resistere. Ex. XVIII.**

Nobilis quidāz superbi⁹
erat z cūb⁹ potēs. z ex supbia sua
paupes despexit intantuz. q̄ nec
eis loqui nec salutare vellet. Quadā die
cū esset in magno gaudio z multos nobi-
les inuissset. dixit ad suos hospites. Quis
ē q̄ possit mibi resistere. R̄ndit sibi qdā
senex miles dicēs. Ille q̄ humiles exaltat.
z sup̄bos humiliat scz de⁹ q̄ nos creauit. z
tibi oīa q̄ habes vñ possides donauit. No-
bilis dixit. ea q̄ habeo ex iure hereditario
possideo. ego p̄ memetipsū acq̄siui z aug-
mentauī. S̄z qz ille miser deo non dedit
gloriā. q̄ ē dator z largitor oīuz bonorum
statim p̄misit eū de⁹ mori subitanee corā
oībz hospitiū suis. z diaboli aīaz suaz ra-
puerūt. z tormētis īfernālibz deportauerūt

In discipulo de tpe.

**Comitissa qdāz solū. p̄p̄ ornatū vesti-
um dānata ē. Hoc ḡre ser. xli. J.**

**Mulier qdā dixit dño ad qd̄ valet cō-
fessio dū retineo sup̄bum habitū z nō ha-
beo p̄positū dimittendi. ser. lviij. B.**

**Sacerdos qdā vidit matrē ī sporta ig-
nea z serpētes circūcingebāt caput z col-
lū eius. z catenas habuit in brachijs z pe-
dibus. ser. lxxij. J.**

**Quidā vidit diabolu equitare ī cau-
da mulieris z cecidit in lutū. lxxij. B.**

**Qui p̄mitus utebat purpura fulmine
ē p̄cuss⁹. z sic obiit. Hoc ḡre ser. lxxij. B.**

**Itē virgo qdā habuit remorsū p̄scien-
tiē q̄ debuit aliū colorem portare q̄ ouis
habuit a q̄ veste recepit. ser. lxxij. J.**

**Itē virginē dissolutaz voluit diabol⁹
recipere p̄pter choreā z etiam p̄pter ornatū
vestium. ser. clxij. D.**

**Itē miles qdā diabolu secū in vestitu
superbo duxit. z sic ad torneamentuz iuit.
Hoc patet ante. A. xvij.**

Superbia spūalis.

**Elatio mentis oīa bona ope-
ra perdit. Exemplū. XIX.**

Exempla

Ener quidam dicit: **Q**uod cogitatio vane glorie vel superbie te impugnat. perscrutare te ipsum si omnia mandata dei habas. si inimicos tuos diligis. si gaudes in gloria inimici et tristari in reiectione eius. et si non habes hoc. tunc tuus inutilis es. et omnibus hominibus plus peccas et neque de te aliquid grande sentias. seu sapias. si si quicquid aliud feceris scias quod elata cogitatio omnia bona dissolvit.

Diabolus ostendit se fratri in forma beate virginis Marie.

Exemplum. XX.

Quidam frater ordinis predicatorum in oratione et lachrymis quasi continuis studiis et scholas et sermones dimiserat. et totum devotioni intentus. Cui diabolus in forma beate Marie virginis frequenter apparens. revelabat ei multa. et eius statum multum laudabat. Cum autem hoc pro suo narrasset. quod fuit homo literatus et discretus iniunxit ei quod si rediret speraret in facie eius quod si inquit beata virgo Maria et humilis non indignabitur. si excusata habeat obedientiam tuam. si vero diabolus superbus est et confusus recedet. Quod cum frater complensset. diabolus commotus et indignatus ait: Maledictus tu et qui docuit te ista. et confusus aufugit et extunc nunquam apparuit.

Virgo quedam propter complacentiam suipsius damnata est.

Exemplum. XXI.

Quedam virgo a iuventute servavit deo. quando tamen spiritualis superbia in se habuit in complacentia suipsius. quando venit ad extrema. et episcopus loci illius personaliter eam visitabat et cum sacramentis eam procurabat. et propter sanctitatem vite ipsius virginis. dixit circumstantibus: merito ista dies esset celebranda. in qua ista virgo deuota et sancta est moritura. Illa verba ista audivit et valde sibi ipsi complacuit. et sic obiit. et infra spatium xxx. dierum apparuit ipso episcopo. dicens se esse damnatam. propter sibi ipsius complacentiam et spirituales superbias quas in se habuit in extremis suis. quando illa verba audivit. Tunc etiam Bernardus. Multo melius est esse peccatorem humilem. quam iustum arroganter. Quod a domino apte ostendit ubi pharisei et publicani in exemplum ducunt.

nise et publicani in exemplum ducunt.

In discipulo de tempore.

Uirgo quedam vitam duxit. et solummodo propter spirituales superbias damnata est. quod spreuit et contemnebat alios. sermone. cxxxvij. f.

Ite latro qui ex humilitate dixit ad heremitam: utinam essem talis qualis tu es: Et heremita ex elatione mentis respondit: si tu libenter deberes velle. et sic damnatus est. Hoc querere ser. lxxij. f.

Ite inclusa quedam dixit se esse pessimam. et ab alijs non voluit audire. ser. c. f.

Ite puerus quedam sensit miram dulcedinem in sacramento eucharistie. et voluit alium fratrem osculari. et dixit ut etiam sentiret illam. et totum perdidit. ser. lxxij. f.

Ite monachus in heremo propter elationem mentis recepit a diabolo. ser. cvij. d.

Ite hypocrita est sic limea. exemplum de suto re et limea qui sibi ipsi collum abscondit. ser. c. u.

Capitulum de litera. C.

Tempestas.

Sacramentum eucharistie fugat tempestates demonum. Ex. l.

In aquilea fuit quidam veneranda presbyter florenti nomine. vir plenus fide. Quadam autem vice dum demones humani generis hostes. committente aera concitassent. facta est nubium horribilis dispositio. et tam vehemens et valida elementorum ventorumque collisio. ut inde gignerent tonitrua terribili mugientia. a quibus preceperunt fulgura. Indeque exibat vorax flamma. quam non solum segetes oliveta vineas et edificationes predictae civitatis. sed etiam adiacentes regiones combussit. imo lapides redegit in cineres. Lapidibus vero grandinis tam magni fuerunt ut ovorum excederent quantitatem. Nonnulli hanc inauditam tempestatem et corpus superius videntes commotiones. putabant diem ultimum venisse. et recedentes velut amantes. absconderunt se in speluncis a facie tempestatis. Tunc prefatus presbyter corpus dominicum accepit et grandini et tempestati opposuit. magnaque voce clamavit: Demones demones. huius aure intentores sustinete et videte. ecce conditor omnium seculorum adest. iudex vester. redemptor

noſter. Res mira. mox vt pſbyter illa verba clamauit. audit⁹ ē ab oīb⁹ rugit⁹. ſtrepit⁹ ⁊ vlulat⁹. demonū fugientiū ⁊ ī aere vociferantiū. **De** vñ nobis. adest nunc filius virginis. pereat q̄ cū adduxit. qz viā nobis nocendi abſtulit. **H**is dictis. p̄tin⁹ illa malignantiū turba omnino diſparuit ⁊ tanta ſerinitas in momento ſeq̄bat⁹. q̄ etiā nec veſtigii nubes cū ī aere appareret.

Tempeſtas maris exorta eſt propter pctā mali hoīs. Ex. II.

Peregrini quidaz cū quodam tpe trāſſetarent in occuſſū ſanctę terrę. orta ē eis in mari tēpeſtaſtā valida vt nauis ipſa opiret⁹ fluctibus. ⁊ ſpes oīs nautaz deficeret. videntes ante oculos mortem. ceperunt ſingulū muſq̄ ſibi vicino d̄ peccatis ſuis cōfiteri ⁊ p̄ſſionē facere. **E**t merito. **N**ā p̄p̄t vni⁹ hoīs pctā dñs eandē excitauerat tēpeſtatē. **E**rat enī in nauī illa miſerrimus ⁊ fetidiſſim⁹ hō. cui⁹ pctā fuerūt tā grauiatā turpia. tā horrēda. tā in q̄ntitate q̄ in q̄litate. vt nec ipſū mare pondus illorum poſſet portare. cū natura ei⁹ cōſueuit abluere immundicias quaſlibet corporales. quō equanimi ſuſtineret tātas immundicias ſpūales creatori ſuo p̄trarias. **T**imēs igitur hō ille peccator vitę ſug. ſimul ⁊ aīę. et p̄p̄ſe oēs alios piclitari p̄ſiderās. ſurrexit. **A**udite fratres audite. ſi p̄p̄t pctā tempeſtas hec orta ē. ego occaſio ſum tanti piculi. rogo vt audiat⁹ p̄ſſionem meam. **L**acentib⁹ oīb⁹ cepit voce valida tm̄ vñ nūz pctōz enomere. vt aures humane etiā horrerēt audire. **M**ira clementia dei. **M**ox vt maſſaz inīqtatis p̄ p̄ſſionē eiecit mare furens ſiluit. **E**t facta ē trāquillitas magna vt oēs mirarent⁹. **M**ira miranda ſuccedūt. ſtatim vt nauis ad litt⁹ puenit. audita pctā de⁹ de ſingulor⁹ memoria deleuit. **V**n̄ p̄miſit vt q̄dīa erāt in nauī p̄ſellum cōfundī ī aſpectu illoz. ſ. ne exeūtes forte ei⁹ peccata p̄palarēt. vel ei ip̄roperaret. induxit obliuionē. **B**ene retinuerūt ſe ī mari fuiſſe piclitantes. ⁊ hominez aliqd eſſe cōfeſſum. ſ. q̄d dixerit p̄ſus ignorauerūt. **Hec** Ceſarius.

Miles puincie tolen. qui male dixit nubib⁹ celi. Ex. III.

Miles quidaz puincie tolen. cū videret ī occidētali pte aerem obſcurari q̄ſi tonitruū futurū ait. **E**cce diabol⁹ iterū vult venire. **E**rāt enī tūc frequētia tonitrua. **V**ix ſemonem finierat. ⁊ ecce orta tonitrua filiū ſuū in ſinu matris ſeu nutricis p̄cuſſerūt ipſa incolūmi p̄manēte. **S** ⁊ alijs edificijs ⁊ iumētis blaſphemus ille eſt flagellat⁹ vt diſceret d̄ cetero nō blaſphemare. **V**n̄ ſtult⁹ ē vt homo mortalis cinis ⁊ vermis ponat in celū os ſuū. **Hec** Ceſarius.

De magnitudine grandinū. Exemplū. IIII.

In p̄rib⁹ puincie apud lemonicas tpe eſtatis. priore fratru⁹ p̄dicatoz ei⁹dē ciuitatē narrante. p̄cepim⁹ tantę magnitudinis grandines cecidiſſe vt in vibib⁹ villis ⁊ caſtris tecta frangerent⁹. ⁊ demolirent⁹ vineę. fruges redigerent⁹ in paleas. hoīes extra tectū volucres ī agris ⁊ pecora necarent⁹. **Q**ualiter autē ſe imiſcuerit ſathanas breuiter audiam⁹. **V**inearū cultos ſub tugurio imnētib⁹ tēpeſtatib⁹ latitabat. ⁊ audiuit voces clamantiū ī aere. **C**auē caue. **E**t alius. quid cauebo? **E**t p̄mus vineā petri richardi ne leſeris. **S**opita ę poſtmodū tempeſtate. vinea petri richardi immunis reperia eſt a leſura. **E**rat autē petrus richardi vſuran⁹ peſſim⁹. ⁊ obnoxio⁹ multis malis. **E**x q̄ p̄ſiderandū ē q̄ ī comitatu ſpirituū nephādoz. amicos. imo poti⁹ iimicos vt ſan⁹ loquar. demones habuiſſet. q̄ ei bona ſua. ⁊ ſi non ad vitę ſolatiū. tñ ad p̄petue damnatiōis cumulū reſnaſſet. **Hec** Guil.

In diſcipulo d̄ tpe.

Quidā erexerūt arietē ī chorea. ⁊ ī illo anno tēpeſtas deuſtauit oēs ſegetes circumquaqz. ſer. xxxviij. **E**. **I**n angliā erāt q̄daz tpe ſegetes pulcerrimez. quodaz gen⁹ muſcarū deuſtauit oēs ſegetes. **E**t ī alijs erat ſc̄ptū. **I**ra dei. ſer. cviij. **P**. **I**tem tempeſtas occidit duos iuuenes in lecto. ⁊ iuuenis qui in medio illoz mara ſit illuſus. ſer. cviij. **S**.

Exempla

Duo fratres erāt ⁊ vn⁹ orauit p plu-
nia sepi⁹ ⁊ pluebat. h̄ ali⁹ totū p̄misit deo
⁊ vberes fructus illo anno habuit. quere
ser. viij. l.

Ite salue regina valet p̄tra tēpestatē.
vt patet infra in p̄mptuario de beata vir-
gine. xc.

Temporalia.

Quidam cōgregauit multas
pecunias et statim obiit. Ex. v.

Dives quidam totā spem
habuit i diuitijs. ⁊ congregauit
magnā summā pecunię ⁊ nullus
h̄redē habuit. Vno die sedebat ⁊ cogi-
tabat se moriturū ⁊ nō posset tunc diuitijs
suis vt ⁊ dixit. Aia mea multa habes bo-
na quicqd̄ desideras bñ potes h̄re. bo-
rea mea plena sūt frugib⁹. ⁊ cistę meę sūt plene
auro ⁊ argento. cellaria mea plena sūt vi-
no. ḡaia mea sp̄ lēta sis. ⁊ n̄ recedas. Sta-
tim audiuit vocē dicentē sibi. Stulte hac
nocte morte morieris subitanea. et q̄ con-
gregasti cu⁹ erūt. diaboli repetēt aia⁹ tuā
d̄ te ⁊ i infernū deducēt. qd̄ ⁊ sic factū est.
Eadē enī nocte moriebatur sine cōtritione.
sine cōfessione ⁊ satisfactione.

Quidā i extremis petiuit au-
xiliū a diuitijs suis. Exēplū. vi.

Dives quidam cū in mor-
te auxiliū implozasset a diuitijs
suis. ⁊ nō potuisset ab eis h̄re re-
sponsū ait. O fallaces diuitie. toto cor-
de vos honorari ⁊ amari. ⁊ i tanta neces-
sitate positus nō aliqd̄ p̄siliū vel auxiliū
a vobis possū habere. parate estis me de-
serere nec vultis me sequi ego p̄termittā et
relinquā vos. Et his dictis distribuit oia
bona sua paup̄ibus.

Homo nudus egredit̄ d̄ hoc
mundo. Exēplū. vii.

Rat quidā princeps sar-
acenorū. cū mortē sibi iminere cō-
spiceret. p̄anū lineū d̄ q̄ sudariū
cōsuendū erat erexit i signū. ⁊ fecit circum
ferri p̄ p̄conē suū dicentē. Hec dicit dñs
noster p̄nceps. Cū enī dñs esset. xi. regio-
num. hoc solum de gloria mea ⁊ diuitijs
meis mecū auferam.

Pauper mechanicus semper
fuit letus. Exēplū. viii.

Pauper quidam laborauit
p̄ manib⁹. ⁊ vir sufficientē vicium
acq̄rebat. Nocte qñq̄ ei post eg-
nam nihil remanebat. tñ qñ omni nocte
cantabat ⁊ letabat̄ cū vxore. ⁊ postea secu-
rus dormiebat. Vicinis autē de h̄ miran-
bus dixit vn⁹. Ego reddā eū talē. q̄ am-
plius cantare nō curabit. Tūc p̄sentibus
aliqb⁹s p̄iecit saccū pecunię ante ostium
paup̄is. De mane dū paup̄ exiret ad que-
rendū victū. pecuniā inuenit. ⁊ reuersus ē
domū ⁊ abscondit eā. veniēte autē nocte ce-
pit anxius esse ⁊ cogitare ne argueretur de
furto. vel ne latrones possent sibi pecuni-
am furari. vel si de ea emeret possessiones.
vel d̄ ea negociaret̄. possent hoīes habere
suspicionē. Sic ḡ cogitationib⁹ occupat⁹
nec cantabat nec gaudebat. h̄ tristis erat
⁊ cogitatu⁹. Tūc vicini ceperūt ab eo q̄-
rere cur ita tristis esset. ⁊ cū nollet veritatē
fateri. dixit dñs pecunię. ego veritatē scio
Tali die ⁊ loco meā pecuniā in domū tu-
am tetulisti. plurib⁹ nobis videntib⁹. At
ille timēs ⁊ erubescēs fatebat̄ se pecuniā
inuenisse ante domū suā ⁊ ait. Maldicta
sit illa pecunia q̄ me tñ afflixit. ⁊ q̄ postq̄
eā inueni gaudiū nō habui. ⁊ longe plus
sū tristatus ⁊ fatigatus animo. q̄ fuerim
corpe q̄tidiē manib⁹ p̄p̄ijs laborādo. tol-
le pecuniā tuā bone vicine vt cantare ⁊ le-
tari valeā vt prius.

Heremita quidā plus dilexit
cattam q̄ sanctus Gregori⁹ pa-
patum. Exēplū. ix.

Heremita quidā vir mag-
nē virtutis q̄ omnia p̄pter deū
reliquerat ⁊ nihil p̄ter vnāz cat-
tam possidebat. orauit ad dominū vt sibi
ostenderet cum quo futurę remunera-
tionis mansionem sperare deberet. Respon-
sum est ei a domino. q̄ cum beato Grego-
rio papa. At ille ingemiscens. parum sibi
voluntariam paup̄tatem profuisse puta-
bat. si cū eo mansionem reciperet. qui tot
diuitijs abūderet. Alia nocte audiuit do-
minū dicentē sibi. Cur audes paup̄tates
tuā Gregori⁹ diuitijs cōpare. cū magis il-
lā cattā quā quotidiē palpando diligere

cōprobaris. q̄ ille tantas diuitias.

Deus nō pmittit suos fame mori. **Exemplum. X.**

Beatus maximus ī tēpo-
re p̄secutionis fidei cognoscēs q̄
p̄senio nō posset martyriū su-
stinere siluas adiit. Cū erat fame siti ⁊ ge-
lu afflicto ad terrā corruit seminū. San-
ctus autē felix q̄ p̄sbyter fuerat ab eo ordi-
natus. tormētis adiudicatus ⁊ vinculis li-
gatus. testulis acutis nudus superponit.
S; media nocte ab āgelo dēducit solut.
sanctūq; Maximū papā iussit euz q̄rere ī
silua. Perrexit q̄ felix quo nesciēte. s; deo
volēte cito repit papā ī terram p̄stratum.
clausis oculis strictisq; dentibus iā pene
mortuū. Anxiatus q̄ cū nullū in p̄mptu ci-
bū haberet. quē piclītātī ministrare posset
de celo missum mun⁹ p̄tēplāt. Ecce enī d;
spina. prima pendēte vidit racemū pulcer-
rimū. d; q̄ mor exp̄ssit vinū. d; q̄ statim fuit
refocillat⁹. Quis h; fecit nisi dñs Iesus
christ⁹. q̄ curā gerit suo ⁊ famuloꝝ. ⁊ nūq;
pmittit eos fame p̄ire. Vñ dī in p̄s. Jac-
ta cogitatur tuū in dño ⁊ ipse te enutriet.
Itē in p̄s. Nunq; vidi iustū derelictū.

**Angelus seruauit heremite ī
firmanti. Exemplū. XI.**

Erotauit senex quidam
solitari⁹. ⁊ qz neminē habebat q̄
ei ministraret seu obsequiū face-
ret aut fuiret. nemo enī venit visitare eū p̄
xxx. dies. nullo veniēte ad eū misit de⁹ an-
gelū suū q̄ ministraret ei p̄. vii. dies. Post
ea x̄o recordati sūt aliq̄ frēs ipsi⁹ senis et
dixerūt adinnicē: Qm̄ frater noster nō cō-
paret. eam⁹ ⁊ videam⁹ ne forte infirmetur.
Et cōsurgētes venerūt ad eū. ⁊ euz pulsa-
rēt ad ostiū spelūce ei⁹. discessit angel⁹ ab
eo. senex autē clamabat dicens: Discedite
a me frēs. q̄ leuātes ostiū cū cardine flētes
introierūt. Qui interrogātes eū q̄re sic cla-
maret. Et dixit eis: qz. xxx. dieb; laboraui
ī infirmitatib; ⁊ nemo me visitauit. ⁊ ecce
vii. dies sunt ex quo dñs angelū suū misit
q̄ ministraret mibi. s; cū venistis ad ostiū
angel⁹ recessit a me. ⁊ hec dicēs obdormi-
uit ⁊ pausauit in dño. Hec in vitas patrū.

**Quidaz posuit sportā cū dena-
rijs an̄ igressus ecclesie. Ex. XII**

Venit vir quidā magnus
ignor⁹. portās secū aurū ī sichi. et
rogabat p̄sbyterū vt erogaret
paupib; frīb⁹. dixit autē ei p̄sbyter. Nō op⁹
hūt frēs. Et cū nimis rehemens esset ⁊ nō
acq̄sceret. posuit sportā cū solidis ī ingre-
su ecclesie. Et dixit p̄sbyter: q̄ opus h; tol-
lat. ⁊ nemo tetigit. Quidā autē nec aspex-
rūt. ⁊ dixit ei senex: Suscepit de⁹ oblatio-
nē tuā. vade ⁊ da illud paupib; ⁊ valde
edificatus discessit.

In discipulo de tempore.

Lapicida q̄dam fuit paup ⁊ bonus. s;
postq̄ fuit dicit⁹ tūc tor⁹ tyrānus fact⁹ ē.
⁊ oppressor paupum. Hoc q̄re ser. xciiij. F

Dives q̄ erat p̄cus. ⁊ trāstulit se vitra
aquam ad alia loca tpe famis ne audiret
clamorē paupum. q̄liter ad dei iudiciū
citāt⁹ ē. ⁊ sic obiit subitanee. ser. lxxij. E.

Ite q̄dā abscondit thesaurū ī muro ⁊ nō
potuit p̄fiteri donec sacerdos portauit cor-
pus christi. tūc diabol⁹ an fugit. ser. cl. A.

Tempus. Quō dānati de-
flent amare tēpus gr̄e cōsumptū in p̄senti
vita. q̄re ser. iij. T.

Temptatio.
**Diabolus nō pōt nocere nisi
inquantū de⁹ ei permittit.**

Exemplū. XIII.

In villa quadā diocesis
Colonien. campanari⁹ q̄dā fuit
hñs votū pegrinatiōis. hic cum
die q̄dam cōdixisset cū q̄dam fēmina villę
suę. q̄ mane pariter ituri essent. Illa enim
rogauit vt maturius pulsaret matutinas
p̄pter solis feruorē ⁊ ardorē. ⁊ pmisit. Et
eadē nocte diabolus ad lectū ei⁹ veniens.
tetigit eū ⁊ ait: pulsa matutinas. sicq; dis-
cessit. Qui mox surgēs ⁊ lumen ardens in
ecclesia respiciens. Cū autē pmū galli can-
tū esse dēphendisset. putās q̄ a p̄dicta fē-
mina esset excitat⁹. Ecclesia exiit volens
illi dicere vt iret dormitum q̄ nimis mane
esset. eaz minime inuenit. s; bonē nigrū cō-
tra se stantē vidit. Qui missa lingua bo-
minē tetigit. eumq; sup do: sū suū iactantiē
⁊ p̄ aera cū illo volitans supra pinnaculū

Exempla

turri castri qđ eysēburg dī deponit. Cui cū diceret: Times ne aliquid mō. rñdit ille. dei pmissione illuc ducet. sū. nihil cōtra me poteris nisi qñtu zille pmiserit. Ad qđ diabolus. fac mihi homagiū. vulgariē buld mir. z ego te deponā et dabo tibi diuitias multas. qđ si nō feceris. vel fame morieris i h loco. vel hēpitio interibis. Cui cāpanari? spem hñs i deū dixit: adiuro te p nomen dñi nři Jesu christi ne me legdas. z vt me sine piculo corporis mei deponas. Mor diabolus tollēs illū. iuxta villā qñdā Bermerstheim satis incōmode deponit. Cum añ lucē diei eiusdē villę hoies ad matutinas solēnes cū faculis pperātes. z enī in agro i magno defectu repissent atq; refo- cillassent. Auditis his q ei ptigerant satis mirati sūt. Quarto ho die regressus est i domū suā. sū. tam locor qđ domor atq; edificior q ante nūq; viderat tam plene oib? expulit. vt de raptu ei? nihil penit? dubitarēt. Ecce habes q diabolus hominē ledere z nocere nō pōt nisi qñtū pmissum libi fuerit a deo. Hec Cesarius.

Quidā vidit diabolū cū multis vasculis. Exemplū. XIII.

Hbas macharius dum maneret sol? i supiori solitudine. inferi? aut plena esset fratribus multis. sero p viā aspiciēbat. vidit demonē veniētē i figura hois vestitū tunica lineā pforata. z p singula foramina vasculū pñ pēdebat. Et dixit ille senex: Quo vadis maligne? Rñdit vado puenire fratres hos q sūt i feri? Et dixit senex: Propter qđ tot vascula tecū fers? rñdit: Bustū fero frīb. z ideo tāta fero. vt si vnū n pla- cuerit. ostēdā aliud. si aut illud displicuerit. porrigo aliud. z fieri nō pōt. nisi vnū ex illis aliqd placeat. z h dicens discessit. pmanit senex viā circūspiciēs vsq; dū rediret. z dū rediret dixit ei salueris. Rñdit ille. Quō in illud verbū dicis. qz oēs in ptrarj facti sūt. z null? psilijs meis adq; nit. Et dixit senex. g nullū habes amicū. Rñdit vnū habeo amicū. ipse in psensit. Cūq; nomē ab ipso qreret: rñdit q theopenti? dī. Discedente aut diabolō. abbas

ille req̄sinit cellā theopenti. z iussit eū pferi oēs cogitatiōes pñas qđ a demone ipugnabat. z ita discessit i ppiā solitudinē. Et iterū viā circūspiciēs vidit demonē redeūtē. z req̄sinit ab eo quō frēs agerēt. Et ille dixit male. qm oēs facti sūt agrestes. z qđ oib? peius ē. vnū quē habui amicū obedientē mihi. z ipse nescio quō z vñ cōuersus ē. z h oib? ampli? asperior in visus ē. z iuram non ibi accedere nisi post multū tps. Et h dicens discessit. Hoc habetur in vitas patrū.

Quidā vidit multos demones in claustro et nisi vnū in foro. Exemplum. XV.

Legit i vitas patrū q qđā heremita duc? est ab angelo ad quēdā locū vbi erat cōgregatio monachor. z vidit ibi maximā multitudinē demonū volantū ad modū mularū i oib? officinis eor. Veniēs aut ad forn? ciuitatis. vidit i ciuitate vnū solū demonē satis ociosū sup portā ciuitatis. Querēt aut vñ h esset: Rñdit angel? q eum ducebat. q oēs voluntatem diaboli facerent. z ideo vn? diabolus ad eor custodiā sufficiebat. in abbatiā aut oēs diabolo resistebant. z ideo ipsos multi impugnabant.

Iunenes dñi reuelare secreta cordiū senibus. Exēplū. XVI.

Hbas serapion solebat frequentē minorib? fratrib? instructionis grā d seipso narrare dicēs. Cū adhuc essem puul? z cum abbate theōna pmanerē. h mibi psuetudo erat iūm co imittēte postq; comedisset cū senē hora ix. vnū paximatiū qñdie i sinu meo latenter abscondi. quē sero ignorāte senē occulte comedi. Cūq; h dñm ptinasset z semp in psiciētia mea redarguē sū q male facerē. ptigit p dei puidentiā q fratres edificatiōis causa ad cellā senis venirēt. Cūq; refectiōe trāfacta senex iccepisset eos informare plurib? bonis amonitionib? ad vltimū intulit dicēs: Nichil sic noxiū ē monachis z letificat demōes. qz si celēt cogitatiōes suas pñbo spūalib?. Tūc ego adhuc puul? pñct? corde existimam senj secreta

cordis mei esse patefacta. deinde cordis mei compunctione crescente in apertos singultus lachrymasque prorumpens cepi amarissime flere. et continue eieci de sinu meo paxinatium quæ vitiosa consuetudine claculæ pimeram comedendum. Quæ in medium proferens quod quotidie ederem occulte. prostratus in pavimento cum venie postulacione confessus sum. et vertim profulis lachrymis orationibus eorum veniam apud deum postulabam. Tunc senex dixit: Confide fili mi. quia hodie confessio tua liberauit te a captiuitate diaboli. et de inimico tuo hodie triumphasti. Recedens senex verba complenerat. et ecce statim velut lampas magna accensa de medio sinu procedens tanto fetore cellam repleuit. ut vix ea residere possemus. Itaque huius sententia senis est in virtute confessionis. dominatio diabolica totaliter extincta. ut nunquam mihi ulterius tale quid acciderit. Hoc legit in vitaspatrum.

Diabolus apparuit mulieri in specie mariti defuncti.

Exemplum. XVII.

In ciuitate senensis maritus cuiusdam iuuenis dñe mortuus et sepultus est. qui post aliquos dies apparuit uxori dum esset sola in camera. ita pulcher sicut unquam fuerat. Iuuenicula assecrata ab eo. loquebatur. amplexabatur et osculabatur. et tota die stabat in camera cum suo marito. nec videbatur esse ita tristis sicut consueuerat quando mortuus fuerat maritus eius. Tunc socrus ammirabatur et aspiciens per foramen. vidit istam cum marito. et stupefacta statim misit per fratrem vno predicatore experto. et notificauit sibi totum factum. et frater portauit sub cappa corpus dominicum. Et statim diabolus qui intrauerat corpus mariti sui mortui et conseruabat illud. ita quod videbatur viuus. exiuit et corpus remansit totum fetidum plenum vermibus. et fecerunt inquiri in sepulcro occulte. et ibi non erat corpus. et sic fecerunt eum econuerso occulte sepeliri.

Senex quidam desperit iuuenem propter temptationes.

Exemplum. XVIII.

Quidam frater turpiter impugnatus confessus est seni. qui non benigne eum corripuit. sed deterrena cum dixit eum esse indignum nomen monachi qui tam viliter temptaretur. ac ille desperans relicta cella iuit ad seculum. qui dum pergeret. dispositio diuina occurrit ei abbas Apolonius. et cognita causa quare fugeret: consolatus est eum blande dicens: Ego frater in hac nocte valde huiusmodi vexationibus vexor. Reuersusque frater ad cellam suam. Tunc accessit Apolonius ad ostium cellæ senioris qui eum desperare fecerat. et orauit ut alterius fratris bellum sentiret et ille liberaret. Quo facto vidit puerum ethiopem immittem sagittas ignitas in senem. qui vehementer accensus ad seculum reuertebatur. Cui occurrens Apolonius dixit: Reuerte ad cellam tuam et recognosce fragilitatem tuam et compatere proximis tuis. et facta oratione literatus fuit. Hoc legit in vitaspatrum.

Abbatissa vicit temptationes carnis. Exemplum. XIX.

Abbatissa sacra impugnabatur. xxx. annis a spiritu fornicationis. et petebat a deo fortitudinem. sed non amotionem. Cui tandem apparuit spiritus fornicationis corporaliter dicens: viciisti me. Cui illa: Non ego te vici. sed dominus meus Iesus christus vicit te.

Virgo quidam primo habuit temptationem carnis et postea fidei.

Exemplum. XX.

In frisia quandam virginem religiosam et inclisam temptauit diabolus per stimulum carnis. et cum sepe rogasset eam lachrymis stimulum a se auferri. apparuit ei angelus et ait sic. Vis ab hac temptatione liberari dic istum versiculum: Confige timore tuo carnes meas. et liberaberis. Quod et ipsa fecit. angelo recedente liberata est. Et statim inuasit eam temptatio blasphemie. et cepit dubitare de fide christiana et de deo. Et tunc incepit invocare diuinam misericordiam. et iterum petijt liberari. cui apparens angelus ait: Putas te viuere sine

Exempla

tēptatiōe: necesse ē vt babeas vnā istarū.
et elegit virgo primā temptationem tanq̃
humanā. refutās aliā tanq̃ diabolicā.
Frater quidā. xl. dies sustinu-
it temptationes luxurie.

Exemplum. XXI.

Demonēs ī specie pulcra
dū mulierū transformati quendā
fratrē. xl. diebus pessime tempta-
uerūt. s̄ illo. viriliter reluctante de⁹ aspici-
ens bonū certamē eius. donauit ei vt nul-
lum vltra calozē carnalis p̄cupis̄ pateret.

Cōuersus quidā voluit fieri
episcop⁹ ex inductione diaboli.

Exemplum. XXII.

Cōuersus quidā mona-
chus intantū lras̄ didicerat. ita
vt textū legere sciret. Mōi itaqz occasi-
one illectus et rezeptus. libellos sibi ad s̄
idoneos occulte fecit cōscribi. cepitqz ī vi-
tio p̄prietatis delectari. Cūqz h̄mōi studi-
um eidē p̄uerso p̄hiberet. amore discendi
apostasiā incurrit. modicū tñ. p̄pter etatez
p̄fecit. deinde ad monasterium penitentiā
ductus rediēs. nūc ad scholas eūdo. nūc
reuertēdo diabolo copiosam in se p̄ebuit
materiā deceptiendi. visibit̄ enī illi appa-
rens ī specie angeli ait. Dilce fortis. qz fu-
turū est et diffinitū a deo. vt halberstatiē.
ep̄s efficiaris. Stult⁹ ille diaboli doli nō
obseruās sperabat ī se antiqua miracula
renouāda fore. Quid plura. q̄daz die se-
ductor se cōuerso ingerēs. clara voce et bi-
lari facie dicebat. Hodie ep̄us halbersta-
tē. mortuus ē. festina venire ad ciuitatez
cui a deo antistes destinat⁹ es. ipsi⁹ enim
psiliū nō pōt mutari. Statim miser d̄ mo-
nasterio silenter exiens. nocte eadē in do-
mo cuiusdā honesti sacerdotis hospitat⁹
est. Vt aut̄ gloriose ad sedē suā poneret.
Nocte ante lucem surgens equū hospitis
valde bonū furatus ē. quē strauit et cappā
induit ascēdit et abiit. Dane familiā dā-
no cognito. apostatā insequēs apprehen-
dit. a qua ad iudiciū seculare cū furtu tra-
ctus. et p̄ sententiā dānatus. nō cathedram
sic ep̄us. s̄ sicut fur patibulū ascēdit. An

vides ad quē finem diaboli p̄missio ten-
dit. Hec Celsarius.

Demonēs tēptando hoīes re-
tardāt diē iudicij. Ex. XXIII.

Cū quidaz sanct⁹ pater
ad dñm exorasset. vt spūs forni-
cationis q̄ enī graniter tēptabat
ei visibit̄ appareret. Cui demon in for-
ma humana apparuit. q̄ viso sanctus vir
ait. quid tibi p̄ficit q̄ me tantū temptas?
nā studiū tuū tendit totaliter ad tēptādū
et hoīes inducere ad peccandū. Rndit di-
abolus. Scio inqt q̄ verū est qd loqueris.
s̄ dico tibi causam tēptationis. Scio enī
q̄ q̄nto pl⁹ hoīes peccare fecero. tanto il-
lam diē iudicij magis retardabo. in q̄ du-
rā illā sententiā me expecto auditurū. Ite
maledicti ī ignē eternū. q̄ paratus est dia-
bolo et angelis eius. Et executionē illius
sententię saltē ad tēpus valeā retardare.
ideo volo hoīes libent̄ inducere ad pctm̄.

In discipulo de tpe.

Quidā tēptabat de peccato blasphe-
mie. et dixit blasphemā tua sup te sathan
quere. xix. y. **I**uuenis quidā meruit
vna nocte. vij. coronas resistendo tēpta-
tionibus. ser. cli. f.

Diabolus tēptauit quendā monachū
de lapsu carnis. et postmodū finalit̄ indu-
xit eū in pctm̄ luxurie. quere ser. xl. f.

Quidā picit se ī p̄fidā foueā ex iussu
diaboli. quem credebāt esse angelus dei.
sermone. xviij. d. **M**onach⁹ in he-
remo. p̄pter elationē mētis tēptatus et de-
ceptus est a diabolo. ser. cvij. d.

Diabolus maritū et vxorē iduxit. q̄ vo-
lebant se suspēdere. ser. xix. h.

Mulier p̄parauit sibi laqueū ad suspē-
dēdū seipsaz q̄lit̄ liberata fuit. ser. xiiij. h.

Iuuenis habitans ī heremo ad quem
venit diabol⁹ dicens patrē suū defunctū
esse vt cito rediret et bona patris paupib⁹
distribueret. xl. h. **T**rinitas.

Augustin⁹ vidit puerū cū co-
chleari circa mare. Ex. XXIII

In tpe quo beatus augu-
stinus libros d̄ trinitate p̄posuit

illi tale miraculū de pmo ostēdit. **I**ponē-
 sis ciuitas affricę nobilis. ī q̄ beat⁹ Aug⁹.
 episcopatu administrabat. sup litt⁹ ma-
 ris pulcerrimę sita erat. **B**eatus Aug⁹ in
 cōsuetudine habebat. vt post diurnū stu-
 diū ⁊ laborē. vesp̄e sup litt⁹ maris sequen-
 tibus longe episcopis ⁊ clericis suis. q̄ euz
 p silio ⁊ negocijs vniuersalis ecclesię fre-
 quentabāt. solus antecedēs deambulabat.
 ne scz eius ptemplationē aut studiū vsus
 colloquentiū impediret. **C**ū ḡ sic solus in-
 cederet. puerulū mirę pulcritudinis super
 littus maris sedētē inuenit. **Q**ui facta p-
 unla fossa in terra. sicut pueri ī plateis lu-
 dere solent. cochleari argenteo aquā hau-
 riebat d̄ mari. ⁊ in illā puulā fossāz infun-
 debat. quē vt beatus Aug⁹ ita sedentem
 vidit. pedē mor p̄ssit ⁊ stetit inde puerū sa-
 lutabat ⁊ inq̄rit quid agat. **E**t puer cum
 magno serio r̄ndēs dixit: volo totū illud
 mare exhaurire. ⁊ isti fossę si possum infun-
 dere totaliter. **Q**uo r̄so pueruli. vir san-
 ctus ī risum decēssimū p̄citatus r̄ndit.
Et quō inq̄t o bone puer poteris illud in-
 gens mare p̄uo cochleari quo exhauris
 huic puulę fossę infundere? **E**t mor puer.
Possibili⁹ est inq̄t mibi h̄ facere qd̄ iten-
 do. q̄ te implere idipsum qd̄ cogitas. **A**d
 h̄ beat⁹ Aug⁹ mirabilē stupefactus. qd̄ h̄
 esset interrogauit. **E**t puer: cogitatu ait
 voluis ⁊ estimas volumine breui p̄clude-
 re. qd̄ sit illud indiuidue trinitatis iexpli-
 cabile sacramentū. ⁊ h̄ q̄dez anteq̄z possis
 cōplere. potius isti fossę puulę toti⁹ maris
 yndas infundam. hec dicēs: puer repente
 disparuit. **B**eat⁹ aut Aug⁹ chūstū ī facto
 suo glorificās. quod verbuz puer dixerat
 mor aduertit.

Aqua nix glacies vnū sunt.

Exemplum. XXV.

Ideus quidā opposuit
 se sacerdoti dicēs: q̄ pater ⁊ fili⁹
 ⁊ sp̄s sanct⁹ nequa q̄z possent vnū
 significare. ⁊ q̄ onderet sibi tres res vnū
 significātes. sibi iponere vellet laudē. **R**ū-
 dens aut sacerdos dixit ⁊ bñ soluit: **S**ic
 aq̄ uix glacies vnū significāt. ita pater ⁊ fi-

lius ⁊ sp̄s sanctus. ⁊ sic inde⁹ ē cōfusus.

Quidā noluit abnegare san-
 ctam trinitatē. p̄ ter diuitias.

Exemplū. XXVI.

Hud tolerū hispanie. q̄-
 dam magn⁹ necromantic⁹ erat
 dictus magister machimita. ⁊ fu-
 it ibidē qd̄az scutifer nobilis genere. pul-
 cer corpe. rebus paup. q̄ erubescēs paup-
 tatē suā. accessit ad dictū magistrū dicēs
 ei: q̄ si vellet sibi bñfacere ipse fuiret ei li-
 benter. ⁊ acq̄sceret consilio suo. ⁊ dixit ei
 magister q̄ accipet auem venaticā ī manū
 ⁊ iret solus ad aucupīū ī siluā. vbi dū diu-
 stitisset. facto vesp̄e visū fuit scutifero. q̄
 corā eo fluui⁹ maxim⁹ trāsiret. ⁊ qd̄dā ca-
 strū magnę ⁊ mirabilis l̄ructurę esset vl-
 tra fluuiū. cui⁹ pulcritudinis similitudinē
 ante nō viderat. ⁊ dū stupens a magistro
 qugeret qd̄ h̄ esset. q̄ h̄ ante nō viderat.
 nec de illo ante audierat. **A**it ei magister.
 q̄ esset illud castrū dñi sui. q̄ multa bona
 faceret sibi ⁊ oib⁹ volētib⁹ sibi fuire. **E**t di-
 xit ei. q̄ ad illud castrū declinarēt ⁊ ibi p-
 noctarēt. ⁊ dixit ei q̄ oporteret ipsū facere
 homagiū illi q̄ morat⁹ ī illo castro q̄ amo-
 re ei⁹ faceret ei multa bona. **I**llern̄dit. q̄
 ad p̄siliū suū oīa libent⁹ faceret. **E**t cū ille
 nō auderet trāsire fluuiū q̄ pfundissim⁹ ⁊
 rapidissim⁹ videbat. magistro p̄mo trans-
 eunte ille subsequit⁹. **T**ūc speculator castri
 clamanit q̄s esset q̄ trāsiret. **C**lamauit ma-
 gister. ego amicus dñi regis. **T**ūc aperie-
 bant portę. p̄s inclinabat fere. lx. iuuenes
 pulcerrimi ⁊ ornatisimi occurrerūt. ⁊ eos
 ī suū castrū deduxerūt. **O**ccurrūt ⁊ milites
 h̄gines ⁊ mulieres ⁊ iuuenes dicētes dño
Bñueniāt amici charissimi dñi regis. **I**n-
 troduxerūt etiā eos vsq̄ ad palaciū regis.
 q̄ descēdit d̄ thalamo aureo ⁊ fecit magi-
 strū sedere circa se. **R**ex querit causāz vīe
 suę. q̄ dixit q̄ p̄p̄t suū suū q̄ paup erat sed
 nobilis vt eū recipet. ⁊ causa sui eū exalta-
 ret. qui r̄ndit q̄ libent⁹ amore sui h̄ faceret.
Tūc rex ait: **O**portet p̄mo vt abneges pa-
 trē ⁊ filiū ⁊ sp̄m sanctū. ⁊ ille obstupuit et
 dexterā retraxit. se signās signo crucis ait:

Exempla

ego credo in patrē et filiū et sp̄s sanctum.
Quo facto cū maxima illa multitudine et
maximo sonitu tota illa curia cum rege et
magistro oīa menia illa precipitata ī abyssū
descēderūt. solo iuvene illo p̄dicto remanente.

Capitulū de. U. Uenatio.

Duo filiū impatoris ī venatione
se mutuo interemerunt.

Exemplum. I.

Habes miles?

q̄ cū aliqui h̄taret cū duobus
discipulis suis ī finibz p̄larū
exierūt duo filiū impatoris fm̄ cōsuetudi-
nē ī venationē. et miserūt retia p̄ longū. s. 3
miliaria. xl. vt quēcūqz intra retia inueni-
rent occiderēt. Inuenit ē autē senex cū di-
scipulis suis intra retia. et cū vidissent euz
pilosū et terribilē aspectū. admirati sunt et
dixerūt ei. Hō es aut sp̄s aliq̄s dic nob̄.
Et dixit eis. hō sū p̄cōr. et exiui flere p̄cā
mea. et adoro filiū dei viui. Illi aut dixerūt
ei. Et nō ē dē nisi sol et ignis et aqua. ip-
sos adora et sacrificā eis. Et ille r̄ndit. iste
creaturz dei sunt et erratis. s. obsecro vos
puertimini et cognoscite deū verū. q̄ ista
creauit et cetera oīa. Illi aut teridētes di-
xerūt. Cōdemnatū et crucifixū tu dicis ve-
rū deū. Et ille r̄ndit. Et iā ipsuz q̄ crucifi-
xit p̄c̄m. et q̄ occidit mortem hūc dico esse
verū deū. Tā ipsi q̄ fratribz q̄ cū eo erāt
inferētes tormēta cōgebāt eos sacrificare
et duos q̄dez fratres post plurima tormen-
ta decapitauerūt. senem aut diebz multis
torquebāt. Postea hō statuerūt eū ī lo-
co quodā et sagittabāt ad ipsū q̄si ad sig-
nū. vñ a dorso. ali a p̄ctore. Et dixit eis
senex. Qm̄ facti estis ad p̄sensū in vñ vt
effundatis sanguinē innocentē. Crastino
ī momēto in hac hora q̄ modo ē. remane-
bit sine filiis mater v̄ra et puabūt aspectu
v̄ro et p̄p̄is sagittis sanguinē v̄strū inui-
cē effundetis. Illi aut subsannātes verba
ei. exierūt ī crastino vt venarent. Et p̄ti-
git vt euaderet d̄ retibz corz ceru? vñ. et
ascēderūt equos et currebāt vt cōprehēde-

rent ceruū. q̄ cū iactassent sagittas post ip-
sum. inuicē p̄emerūt se et mortui sūt iuxta
verbū qd̄ p̄dixit eis senex.

In discipulo de tpe.

Nobilis q̄daz q̄ venationibz ī diebus
festiuis semp̄ illebat. et d̄ missa et d̄ v̄cto
dei modicū curauit. et vxor ei p̄p̄it ei mō-
strū. ser. xxij. D. Et miles q̄daz se-
cut? ē ferā ī venationibz et ampli? nūqz vi-
sus ē. ser. xxij. E. Et miles q̄daz vi-
sus ē ī purgatorio. et habuit anē ī manu
q̄ euz mordebat et lacerabat. qz venationi
deditus erat. ser. xxij. F.

Verbū dei
Religiosus quidā paucis ver-
bis cōuertit grossum hominē.

Exemplum. II.

Momo q̄daz dīnes et po-
tēs vxorē habuit deo deuotam.
Ipse hō secularē vixit. et nullius
deuotionis fuit. Accidit aut vt qdā frater
religiosus iter agēs declinauit ī domū su-
am. et dū cōfederēt p̄ter. rogabat vxor vi-
ri fratrē religiosū vt aliquā exhortationē
facēt corā marito suo. Cui ille. si vult inq̄t
audire marit? vester dicā ei aliqua vtilia.
Tunc dixit marit? libent? audiā. dūmodo
breuē dicāq. Ad qd̄ ille. breuē inq̄t dicā
Rogo tñ vt attente audiatis verba q̄ p̄-
fero. Et adiecit. Sēptū ē. bonū qd̄ tibi fie-
ri vis. primo tuo facias. Et subiūxit. Si
verba ista memoriē suaueritis sine dubio
saluabimini. Tunc cepit apud se cogitare
qz s̄ semp̄ suauē vellet qd̄ et fecit. Trāfacto
aut aliq̄ tpe dū esset ī via. vidit aliq̄d mo-
lendinū destructū p̄ oīa et exustū. et dū re-
coleret qz ex iussu suo s̄ factuz fuerit. misit
p̄curatorē suū vt cōponeret cū illo ad quē
ptinebat illud molēdinū. Similiter ceteros
quos offēderat q̄ntū potuit placabat. Ac-
cidit etiā vt d̄ via cū ad domū rediret oc-
currit ei valde paup. quē videns vocauit
ad domū suā vt ibi recrearet. etiā locauit
eū ad mēsz suā circa se. vt d̄ abis suis si-
bi daret. post cenā hō locauit eū ad q̄scē-
dū ad fores ostij dom? in q̄ ipse dñs et do-
mina dormiebāt. Paup aut cū aliq̄ntulū
dormiisset. cepit litire. qz ī mēsa hospitā

benè cōdita cibaria pipata et insolita comederat. et dū nō haberet bitere. ip̄ortune querulabat siti nimia fatigat. et q̄ tota familia a remotis posita dormiebat. solus hospes audiēs. misericordia mot⁹ surrexit et q̄siuit qd̄ obesset ei. at ille dixit: dñe siti pereō. Tūc dñs volēs sibi aquā afferre cisterna. et dū hauriret aquā. cecidit in cisternā et submersus ē. Post lōgū aut̄ tempus dū q̄siuissent eū famuli sui. inuenerūt eū in cisterna et circulū aureū in collo ei⁹. i q̄ scriptū erat. q̄ anteq̄ corpus ei⁹ infrigida ret. aīa ei⁹ in celū rapta fuit.

Pastor gregis audiuit vnū sermonē et sic saluat⁹ ē. **Ex. III.**

Quidā pastor ppter gregis custodiā raro ad ecclesiā et ad h̄monē missaz iuit. Semel pertrāsies ciuitatē intrauit ecclesiā. et audiuit p̄dicare. q̄ q̄libet creatura tenet pctm vitare et deū diligē. Un̄ edificat⁹ visis creaturis cogitauit: Illa creatura deo fuit et deo obedit. aqua i currendo. aues i cantando. herbe i erigēdo se. et sic d̄ alijs. Un̄ viso semel bufonerudit. nunq̄d talē me oī potens creare potuit. quē p̄tinue peccatis offendo. inq̄tus ei⁹ b̄ficijs infinitis. fact⁹ et creatus ad imaginē illi⁹ et beatitudinem cōsequēdā. redēptus illi⁹ obsequijs mancipari. vnde p̄uersus ad p̄nias a quodam sancto viro sufficiēter informat⁹ laudabiliter in dei fructu p̄seuerauit.

Peccator magnus quidā audiuit vnū sermonē et sic saluat⁹ est. **Exemplū. III.**

Cum semel sanct⁹ bernardus p̄dicaret i q̄dā ciuitate in q̄dam cimiterio. duo ribaldi valde p̄pe erāt q̄ multa mala fecerūt. Quorū vn⁹ vidēs hoīes eūtes ad h̄monē. etiā voluit ire vt audiret h̄monē. Et dixit ei ali⁹: Quo diabol⁹ ducet te mō q̄ nunq̄ fecisti aliqd̄ bonū. et mō vis ire et incipe bonū facere. et h̄monē audire. et incepit ei dicere op̄probria. Ille tñ iuit. Et cū incepisset p̄dicare p̄tra illos q̄ dicebāt malū et ducebāt malā vitā. cepit h̄re p̄tritionē et dolorē p̄ peccatis. et cepit flere. Et beat⁹ Bernard⁹

vidit circa collū ei⁹ catenaz magnā plus q̄ centū carrucas h̄ntem. et ad quamlibet lachrymā quā flebat cadebat vna carruca de catena. Tūc beatus Bernardus cepit instāt⁹ et ardenti⁹ p̄dicare et vitia detestari. et pctōr cepit fori⁹ flere. Itē tandē catena fuit oīno dissoluta. Post sermonē vocauit eū sanct⁹ Bernard⁹. et p̄fortauit eū. et examinatione ei⁹ p̄fessus ē oīa peccata sua. et sic postea sancte vixit. Et alijs miser ribaldus socius ei⁹ i peccatis māsit ligat⁹. eque catena forti vel fortiori q̄ ille fuisset. q̄ nō iuit ad h̄monē. Un̄ patet q̄ vtile ē audire verbū dei. Un̄ Greg. Libo mentis est verbum dei.

Utile est audire verbū dei etiā si nō retineat. **Exemplū. V.**

Quidā frater dixit ad senē q̄ Ecce abba frequēt̄ iterogo seniores patres vt dicāt mibi ammonitionē. p̄ salute aīe meę. et quicqd̄ m̄ dixerint. nihil retineo. Erāt aut̄ senī duo vasa vacua. et dixit ei senex: vade et affer vnū ex illis vasis et mitte aquā et laua id et effūde. et pone illud madidū i locū suū. Fe citq̄ frater ita semel et bis. Et dixit ei senex: Trahe vasa simul affer huc. Et cū attulisset. dixit senex q̄le ex vtriusq̄ ē madidius. Rñdit frater. vbi aquaz misi et laui. Tūc dixit ei senex: Sic est d̄ aīa fili. Qui frequēt̄ audit verba dei. et q̄uis nihil retineat ex his q̄ interrogat. tñ pl⁹ munda⁹ q̄ ille q̄ nō requirit. Hec in vitali patrū.

Fratres audiēdo verbum dei dormitauerūt. **Exemplū. VI.**

Senex quidā qui sedebat i heremo rogauit deū. vt donaret ei ne dormitaret aliqn̄ cū spūaliū rerum ratio fieret. si aut̄ retractionis aut odij causa verba essent. statim corrueret i somnū. ne h̄mōi venenū aures acciperet. Hic dicebat diabolū studiosus esse. vt moneret hoīes ad verba ociosa. impugnatōrē aut̄ totius doct̄rīe spūalis atq̄ rei. Hoc aut̄ vtebat̄ exēplo. loquēte me inq̄t aliqn̄ d̄ vtilitate aīarū ad quosdā fratres tam p̄fundo somno occupati sunt. vt nec palpebrę oculorū moueri possent. Ego aut̄

Exempla

ostendere volēs demoniacū esse ociosā verba introduxi. Ad qđ illi gaudētes statim a somno sūt excitati. Ego autē ingemiscēs dixi: vsq; nūc d' celestibz rebus loquebar. 7 oīuz vīm oculi somno tenebant gūissimō. **Q**uā autē hmo ociosus inuētus ē. oēs p̄mpti audire cepistis. p̄p̄t qđ rogo charissimi frēs. cognoscētes maligni demonis opus esse. attendite vobismetipsis. custodientes vos a somno qñ aliqđ spūale facitis vel auditis. **Hec in vitā patrū.**

Quidā nolūt audire veritatē et ideo fugiūt veritatē. Ex. VII.

Exemplū cōtra eos qđ fugiūt h̄mōnes 7 nolūt audire veritatē. similes sunt cuidā cōtracto d' qđ dicit qđ cū beāt Martin' iret d' villā i villā p̄dicando 7 miracula faciēdo. ipse sp̄s an' eū fugiebat d' villā i villā. d' civitatē i civitatē. timēs ne si curaret eū. amictū questū 7 victum amitteret. Sic raptōres adulteri fallaces timēt h̄mōnes 7 nolūt intelligere vt se emēdarēt 7 bñ agerent.

Rusticus quidā noluit audire verba dei. Exemplū. VIII.

Quidā rusticus qui nūq; voluit audire h̄mōnes. s̄ frequēter stabat i cēmiterio claffando mortuus ē. Cū autē ad ecclesiā ē delat'. et sacerdos 7 alij clerici officiū legendo 7 cantando circa corp' facerēt. imago crucifixi incepit obturare aures suas cū digitis manibus a cruce sepati. Qđ cū hōies circūstātes aspicerēt mirabant'. Tūc sacerdos ait ad pplm: Scitis q̄le signū ē. vos debetis scire qđ iste qđ iacet h' mortu' mō ē i manu diaboli. idcirco qđ sic obturavit aures suas ne audiret verba dei. ita d' obturat aures suas. ne audiat preces quas iā. p eo fundimus. 7 cessauerunt omnes p eo orare 7 sepultus est extra cēmiterium.

Predicās verbū dei habebit magnū p̄miū in celo. Ex. IX.

Quidā sacerdos bonus 7 predicator cū morti appropinquet. amicus ei' qđā i dño eū adiuravit. vt se post mortē suā. xxx. die d' suo statū certificaret. Et illo mortuo. put h' ora-

nit. die. xxx. apparuit ei mortuus sacerdos i cappa scaraletica tota monilibus aureis decorata. inē qđ vnūz incōpabiliē ab alijs distās habebat i pectore. Quē cū idē req' sisset. 7 ille bñ diceret. Quēsinis cur in tali veste incederet. Et ille. hāc vestem habeo p̄p̄t celū 7 amorē quē habui ad p̄imos. Monilia autē tot accepi quot cōverti peccatores. Monile autē qđ vides in pectore ideo recepi. qđ vnū p̄ctōrez pueri d' quo nulla spes erat salutis. Et ille. quis status est prochiāliuz plebanoz. Cui ille. pauci saluabunt. qđ viā latā qđ ducit ad infernū suis subditis sic explent qđ eos vix capiat. Quā ipsi tanta vigent cupiditate vt nihil curēt d' aiab'. dñm modo bona habeāt subditoz. Et inquit qđ piculosus ē. qđ illud qđ debēt i vltis paupum puertere expēdūt cū psonis vilibz. 7 sic disparuit.

Predicatori dixit chris': veni sequere me. Exemplū. X.

Sacerdoti quidā religioso ordinis p̄monstratē. p̄ceptū est p̄tra sarracenos crucez p̄dicare. Cūq; i ipsa p̄dicatione hōiem deponeret. cuidā socio suo post mortē apparuit sciscitanti d' statu suo sic rēdit. Videbat mibi p̄na mea satis lōga. Cū enī morerer non nisi demones circa me vidi qđ aiāz meā ceperūt abducere dicētes. Nunq; bñ fūasti p̄fessionē. nec obediētā abbati tuo. p̄misam. nec alicui sincere p̄dicasti dñm tuum. Cūq; i hūc modū diuisi diuisa p̄tra me p̄ponerēt. nec esset qđ p me rēderet. Ecce chris'us venit dicēs. sequere me. qđ tu p̄dicasti me. 7 mox oīs turba demonū ad instar fumī disparuit. 7 ego chris'tū secut' sum ad gloriā. nullā autē aliāz p̄nam excepto illo terrore passus sum.

Demonēs obserant aures ne audiat verbū dei. Exēplū. XI.

Religiosus quidā in quodā h̄mōne vidit demonē. 7 adiuravit eū vt diceret ei qđ ibi faciebat 7 quō vocaret. Rēdit. ego sū demon 7 vocor claudēs aures. 7 habeo mecū tres socios. vn' vocat claudēs cor. secūd' claudēs os. tertius claudēs bursam. ne per

satisfactionem pctm̄ dimittat. **Hec** Iacobus de vitri.

In discipulo de tpe.

Quidā miles flagiciosus quō sit compunctus et penitentiā egit. ser. lxx. **R.**

Comes lubricus q̄ audiuit p̄dicare illud dictū **Ezech.** In quacūq; hora peccator: ieiunauerit saluus erit. et sic cōpunct⁹ ē. **Hoc** quere de tpe. ser. lxxviii. **B.**

Vetula.

Vetula quedā decepit fraudulenter iuenculā. Ex. XII.

Vtr quidā vadēs rhomā reliquit vxori castissimē et pulcherrimē domū suā. quā cū prudēter regeret. videns eā iuuenis quidā egrediētem exarsit amore eius. et p se et p alios eā sollicitans cōtemnit. et dona eius spernitur ab ea. Cū autē videret quedāz vetula eundē iuuenē languentē et flentē. extorsit causam ab eo. et pmisit qd faceret qd eā haberet. caniculā enī quā habebat fecit ieiunare pluribus dieb⁹. et finaliter dans ei panem cōfectū cū sinapi. Et accedēs ad domū iuencule honorifice est ab ea suscepta. ppter speciem religionis quā habebat. Cū autē videret flentē caniculā quā vetula adduxerat et quereret causam. cepit vetula flere dicens: qd canicula illa fuit filia sua castissima et pulcherrima. quā de⁹ i canem mutauerat. Et sic ad flētū deputauerat. eo qd amore suo dimisit mori quendā iuuenē q̄ amore eius languebat. Ad hēc verba illa iuencula p̄dit vetulē d amo- re iuuenis quē eā ipetebat. Et vetula ait: videte qd misericorditer de⁹ agit vobiscū qd fecit vos videre plagā filie meę. ne vobis simile cōtingat. Et de p̄silio vetulē iuencula p̄sensit in amorem eius. et peccatū cōmisit cum eo.

Vetula q̄ voluit facere discordiā int virū et vxorē quō incarcerata est ppetuis temporibus. Hoc quere ante. xvij. **D.**

Itē vetula quedā docuit iuenculam. Audi vide tace. quere ante. **D.** xvij.

Itē vetula cui diabolus pmisit duos calceos vt discordiam seminaret int virū et mulierē. **Hoc** quere de tpe ser. xcvi. **R.**

Vidua.

Itē vidua quedā dixit: vir me⁹ adhuc viuit qd diu ego vixero. ser. crvi. **A.**

Itē iuuenis vidua cui apparuit beat⁹ Petrus ap̄ls in agone. ibidē. crvi. **R.**

Virginitas.

Virgo quedā quasi fatua reputabatur. Exemplum. XIII.

Arrat sanct⁹ basili⁹ ep̄s dicens: Fuit ī quodā monasterio fēminarū qdam virgo q̄ stultaz se esse et demonē se habere simulabat. que vsq; adeo ab oībus alijs p errante habebatur. ita vt nec cibū quidē cū ea capent. Talē siquidē elegerat vitā. vt a coquina nunq̄ recederet donec totius illuc monasterij impleteret officiū. Et erat fm vulgare puerbiū vn̄uersę domus spongia impletū a se. et h̄ rebus pbans qd ī sanctis libris scriptū legim⁹: Si qd ex vob̄ putat se sapientē esse in h̄ mundo. sit stult⁹ vt sapiens fiat. **Hec** igit inuolutū p̄nis habebat caput. ita quoq; oībus h̄iebat. Ceterę autē virgines tonsę cucullis coopiebant. Nulla aliqñ poterat hanc de. xl. virginib⁹ videre manducantē. nunq̄ p omne tempus suū sedit ad mensam. Nullā vel modicā ptem panis accepit. p micās t̄m̄ detergēs mensas et abluens ollas. his solis alimōnijs cōtenta vinebat. Nulli vnq̄ fecit iniuriā. nullus ipsius murmur audiuit. nulli autē parū aut satis locuta ē vnq̄. Et certe cū ab oībus cederet. cū omnīz viueret odio. maledicta omnīū sustineret. Sācto picario cuius h̄ vocabulū erat. pbatissimō viro semperq; in deserto viuenti. assistit angelus dñi quadā die sedenti in loco q̄ dicit. p̄birice. affatusq; est eū his verbis: Cur inquit grande de te aliquid credis. vt sanctus h̄mōi regens loco. vis videre mulierē sanctiorem te. vade ad tabernaculū monasterij fēminarū. et vnā ex eis illic inuenies in capite habentē coronam ipsamq; cognosce te esse meliorem. q̄ dum contra populū tantūmodo sola diebus ac noctibus pugnat. cor ipsi⁹ nūq̄ a deo recessit. **In** autē in vno loco resides. neq; quoq; aliqñ. p̄grediens. p oēs vires

Exempla

animo et cogitatione vagans. Statim ad supradictum monasterium venit. et magistros ibidem rogavit ut introducerent eum ad habitaculum feminarum. Quae mox illi vita gloriosum et etiam perfectionis etatis videtur. cum fiducia grandi introduci fecerunt. Ingressus autem desideravit omnes sorores inspicere. Inter quas solam illam propter quam venerat non videbat. At autem ad postremam: omnes inquit mihi adducite. desse enim mihi videtur aliquam. Dicit autem ei. vnam inquit stultam habemus inter nos in coquina. sic enim eas quae a demone vexant appellat. Et ille exhibite inquit ad me ipsam ut videam. quod audito. supra memoratam vocare ceperunt. quae cum nollet audire sentiens ut credo aliquid. aut fortassis si ipsa divina iam revelatione cognoscens dicunt ei: sanctus? Dicarius te videre desiderat. erat vir fame et nominis grandis. Cum autem ei fuisset exhibita. vidissetque panno frontem ipsius involutam. piccit se ad pedes ipsius dicens. Benedic me inquit. quod ad illius pedes et ipsa similiter piccit se dicens: Tu me benedic domine. Omnes sorores obstupuerunt simul dicentes: Noli abba tale iniuriam sustinere. fatua enim est ista quam cernis. Tunc sanctus Dicarius ipsis omnibus: vos inquit estis fatuae. nam haec vestra et mea est corona. sic enim vocat ille feminas spirituales. sic deprecatur deum ut ipsam in die iudicii mereatur videre. Quo audito. omnes ad pedes ipsius prostraverunt. singulae varia peccata propria ei profitentes. Alia enim ablatus fordes aquae super eam effudisse dicebat. Alia pro colaphis eam a se verberatam sepe memorabat. alia pro sinapi ipsius repletas esse a se desolebat. Ceterae quoque diversas referebant se ei iniurias irrogasse. per quas omnibus ille sanctis fuis deo patri egressus est. Post paucos autem dies non ferens illa tantam sui gloriam. tantoque se nolens sororum honore cumulari. quoniamque se credens exultationibus singularum. egressa de monasterio illo occulte quod querit. in quem se miserit locum. vel quod fine defecerit. ad nullius notitiam potuit pervenire. Hoc in vita patrum.

Uirgo quaedam abscidit sibi nasum ne nuptui traderetur.

Exemplum. XIII.

Egit quaedam nobilis virgo nomine Eufemia. de qua dicitur. quod voverat castitatem in annis puerilibus domino. et votum suum quod voverat adimplerebat se coram deo et hominibus conservans irreprehensibilem. Pater huius secularis videns eam formosam. licet inuita et in omnibus viribus renitentem. cuidam comiti nobili desponsavit. Ac virgo illa plena spiritu sancto intrabat capellam. et percipiens se in terram. rogabat reginam misericordiae ut eam in voto castitatis conservaret. et advertens quod ratione suae pulchritudinis iacturam castitatis patiebatur. accepto cultello. amplius inquit: vana pulchritudo occasio peccati non eris. Et hoc dicto nasum sibi percidit et labia. et pater tyrannus hoc audies. vocato quodam crudeli suo rustico. filiam illam tradidit ancillam. mandans ut sub obtentu gratiae illam fuitis rusticis manciparet. Et rusticus copati nesciens nobili sanguini. ultra modum eam laboribus et plagis affligebat. Et hoc illa omnia patienter vincebat deo regitiam quod in illud statum eam deduxisset in quo aliquid pro deo sustineret. Cum vero in dei fuitio septem annis permansisset. in vigilia natalis christi in nocte. ut mos est christianis comedere. familia ad mensam sedente ipsa cucurrit in stabulum. ut landes redderet suo creatori. Rusticus non visa virgine. arrepto baculo eam quae sunt. et directis oculis in stabulum in quo eas sepius orantem invenit. Ecce lux totum stabulum cooperuit. et putans ignem esse propter accessit. et ecce virgo Maria cum multitudine angelorum eam confortabat dicens: Confians esto filia. quia pro hoc fuitio dabit tibi corona regni celestis. Quod rusticus videns totam familiam clamore magno provocavit. et viderunt Eufemiam nasum et labia pulcherrima habentem. et facie rutilantem. ut omnes qui eam videret. de immenso dono pulchritudinis deum laudaret. Cumque pater eius hoc audisset. veniam petens in loco stabuli claustrum virginum construxit. in quo sancta Eufemia deo fruens. post paucos annos quievit in domino.

Uirgo quaedam potius submergi voluit quam castitatem perdere. **Ex. XV.**

Cum leodiensis civitas deustaret a brabantinis. multae

mulieres et virgines celo castitatis corpus se piculo exposuerunt. **D**ū autē una earū piculose laboraret in fluvio. duo ex hostib⁹ in nautica ad eā venientes eā ad nāvē traxerūt. ut ei turpiter cōmiserent. **M**aluit autē iterū in fluvio submergi q̄ corūpi. **A** navi autē p̄siluit inter vndas. dumq; nautis ex impetu salietis submergeret. simul illi duo submersi p̄ierūt. **I**lla hō p̄ grām dei sine dāno corpis et aīg obsequente fluvio ad littus puenit.

¶ **Uirginē innocentē angelus liberavit a suspēdio. Ex. XVI.**

Puella quedā sociata cui dā latroni i habitu pueri furtus nesciens. furtū a latrone accipiens portādū. latro autē audiēs strepitū post se currentiū. intellexit illos esse q̄bus ista abstulerat. et diuertēte eo. **E**t cū nulla ei valeret excusatio q̄si ad secessū vadēs. capite puer cū furto. et suspēdio adindicat. **S**acerdoti p̄fite et totū p̄cessū apit. **F**uri ne more querit et capite. fure allegante q̄ debet puniri sup̄ quē furtū inuētū est. **I**llud etiā q̄nus suū esse negabat. puella morti condemnat. **S**ed sacerdote p̄curante p̄ examē cādētis ferri veritas cōprobat. **P**uella enī man⁹ tangēs candens ferrū ille sa p̄māsit. et man⁹ furis fuit continue exusta. **T**ūc fure suspēso cognat⁹ ei⁹ īfaniēs ipso d̄ patibulo deposito puellā suspenderat. **M**ox autē affuit angel⁹ q̄ eam sustētauit nec aliquā molestiā sensit. s̄ magnā dulce dinē magnāq; melodiā audiuit. dictū est ei q̄ aīa sororis suę agnetis cū tali melodia celū intravit illa hora. et tu intrabis et sequeris eā post biēniū. **B**iduo sic pendēs pastores credētes eā mortuaz in cāso fune. nō more cadauerū cū pondere cecidit. sed ab angelo sustētata paulatim dimissa ad terrā stetit. **D**ixitq; angel⁹ ei: ecce nūc libera es vade q̄ vis. **Q**ue ait: veronaz ire p̄posui. statimq; ī momēto ē posita iuxta veronā. **H**ec autē p̄tulerūt iuxta ciuitatē Augustā. ab Augusta autē vsq; ad veronam septem diēte cōputantur.

¶ **Uirginē leo liberavit a corruptione. Exēplū. XVII.**

Beatus ambrosi⁹ narrat d̄ quadā virgine quā pagani ad p̄stibulū traxerūt. q̄ idolis sacrificare noluit. **E**t q̄ viruz accipe volebat. volebāt eā libidine maculare et occidere. **C**ū autē qdā eā iā teneret. et ipsa p̄ posse repugnaret. facta orōne leo p̄ mediā trāsies ciuitatē ad p̄stibulum cucurrit. et arrepto hōie illo. respiciēs ad virginē. non statim laniabat. s̄ mandatū virginis expectabat. **A**t ille cepit v̄gini supplicare. ut leoni imperaret ne eū occideret. **I**lla hō volens p̄ malo reddere bonū. d̄ dentib⁹ leonis liberavit iuuenē. et cūctis p̄teritis virgo itacta euasit d̄no coopante.

¶ **Miles liberavit virginē in p̄stibulo a corruptione.**

¶ **Exēplum. XVIII.**

Beatus ambrosi⁹ recitat d̄ v̄gine qdā q̄ erat pulcra valde q̄ christi fidē et suam occultabat pulcritudinē. q̄ dū nutere nollet. opponit ei titulus christianitatis. et p̄ponit vnū ex duob⁹ eligēdū. s̄. ut d̄is sacrificaret. v̄ lupanari exponeret. **S**acrificare noluit. tūc exponit lupanari. **A**udiēs h̄ miles qdā christian⁹. similis ī facie et pulcritudine illi puellę. idūc armis equo veniēs ad lupanar. et dixit se esse christianū et venisse p̄ liberatione sua. induitq; puellā vestib⁹ suis et ipse se vestib⁹ puellę induit. ipsaz quoq; equo suo imposuit et abire iussit. ipse autē mansit ibi. **C**ūq; venissent alij causa luxurie p̄ficiendę. inuenerūt virū nō mulierē. **T**erriti quoq; vniūsi dixerūt alter ad alterū. audiūim⁹ q̄ christ⁹ conuertit aquam ī vinū. nūc autē mutauit feminā ī virū. fugiamus cito q̄dū sum⁹ id qd̄ fuimus.

¶ **Angelus ostēdit viā duab⁹ virginibus q̄ errauerūt. Ex. XIX.**

Virgo deuota **Elisabeth** noīe cū socia bona etiam deuota simul p̄grinabāt. **E**t p̄tigit eis ī viā q̄ tenia sūt secutę. **P**anefactę q̄ p̄p̄ siluaz p̄imarū infortuniū flere ceperunt. quib⁹ flentib⁹ vehemēt subito inuenis apparuit corā eis. **E**rat innēnis crine crispo et colore croceo. alba indut⁹ tunica. et albo

Exempla

pariter collobio supducto. **S**alutatis g^o ipsis. ab eis q^o pgeret inq^o sinit. Rndentib^o illis ad villā libentē ire vellem^o. si viā sciret inq^o runt. Et ille. scio inq^o t. me seq^o mini. Illo igit^o cū silētio pcedēte. ille sequūtur. nec fuit aliq^o eaz^o q^o aliqd loq^o poterat p^o nimio mētis gaudio vel stupore. At ille pperantes viderūt villā subito ī icu oculi ductore īunenē pdiderūt. **Q**ue mor pstrate in terrā. amare ceperūt flere q^o ductori tanto nihil ampli^o sunt locute. Ad cor aut post lachrymas redeñtes. exinde ī spūali vitali solacio pfeceūt. Cōsimile ppe. duob^o fratrib^o accidit. **Hoc Guilhelmus.**

¶ Virgo quedā pcussit cadaver ad caput in quo erat diabolus. Exemplum. XX.

Alit in quadā villa noie vinella virgo deo digna. mortu^o is pentib^o ī domo fratris militis relicta ē. p cisterciensi enī ordine diu laborās. neq^o ad effectū pducere valēs. fortē ī animo statuit fm posse suū. etiā ī seculo ordinē obfuare. Incessit enī sine lineis. obseuauit ieiunia. silentiū tenuit. carnes nō comedit. hora matutinali surrexit ad ecclesiam. ī ecclesia horas regulares exoluit. Cōtigit aut q^o ea ignorāte mortuū corp^o cuiusdā defūcti vespē ad ecclesiā deferret^o ī solū corp^o ad feretrū relinqueret. Surgēs aut media nocte virgo quā dixim^o. inuenit qdē mortuū spariū aut nihil timuit. Resedit ī horas incepit dicere. B^o vt vidit diabol^o īuidebat ei. ī corp^o intrās mortuū ī loculū pmo monit. Virgo igit^o se cōsignās cōstanter ait ī clamauit. Diabole cōquiesce. miserrime cōqesce. q^o nihil poteris ptra me agere. ī mor diabolus surgēs cū corp^o. Vere inq^o t nūc potero ptra te. et meas iniurias a te passas frequentī^o vindicabo. Hec vt illa vidit imperterrito cor. de baculū fixa cruce ambab^o manib^o rapuit. ī caput mortuū feriēs ad terrā piccit. et sic fidei audacia diabolū effugauit. Itaq^o hgo christi vt cū āgustia laborauit. vt cadaver deiectū ī feretrū relocaret. sed frustra. q^o nō potuit. Veniēs aut mane cū custode pbyter. mirat^o deiectū corp^o d^o fe-

retro. ī vulneratū ī capite. q^orit qd actū sit fate^o virgo cū lachrymis rogās obnixius releuari corp^o. negat ille. allegās visurū pplm poti^o p gestā rem excitandū ī laudez christi. **M**ox turbata virgo vbi pbyter ininabile ī exorabile vidit. vanā ī inanē gloriā ī erubescētiā formidans. domū fratris. cognationē ī patriāz dereliquit. nec vnq^o ad eū postea redijt. B^o vsq^o ad mortē in vinella pmanit. ī humilitate christo sponso suo fidelit^o fuit. **Hoc Guilhelm^o.**

¶ Christus vestiuit agnetē suāz sponsam. Exemplum. XXI.

Christus spōsus virginū c^o virgines ab oī opprobrio ī confusione custodit. sic beatā Agnetem cū fugaret^o nuda. crine soluto. tantā densitate criniū dedit ei dñs ī lōgitudinē vt pulcrins crinibus ornaret^o q^o vestib^o. ī cū esset ī patibulo eā lumine de celo misso vestiuit.

¶ Christus p triduū sustētauit virginē ī patibulo. Exēplū. XXII.

Tem legi^o d^o sancta eula^o lia q^o multa supplicia ptulit a deciano pside. cuius corp^o iussit tyrann^o suspendi. dū p triduū pmaneret in patibulo suspēū corp^o. de^o vestiuit lumine de celo misso. ī aiām morietis viderūt astantes in celū ascendere. q^osi ī similitudine columbe nitentis.

¶ Christus pascit virgines. Exemplum. XXIII.

Christus pascit et nutrit c^o virgines sicut legi^o fecisse beatę eugenie virginē. que cum multa supplicia sub galieno impatore sustinisset ignis ī aque ī alioz tormentoz genera supasset ī euasisset illesa. tandē clausa tenet in obscurissimo carcere sine omni cibo ī lumine. In q^o eā christ^o visitauit ī panit immēso lumine ī candidissimo carcere illustrauit. **Q**ue cū post multos dies mortua crederet^o. apparuit corpulentior ī pulchrior q^o prius fuit.

¶ Christus liberauit virginem sponsam suā a diuersis martyrijs. Exemplum. XXIII.

Egit in passione eufemie
 q̄ cū esset speciosa valde ⁊ accu-
 lata. p̄fessa ē se esse christianā. ve-
 nit ad eā pristus iudex ī carcerē volens eā
 opprimere. Ipsa aut̄ ait: Adiuna me sal-
 uator me? Jesu ch̄iste. amator et sp̄sus
 castoz animoz. Ipsa aut̄ ch̄isti adiuto-
 rio cōualuit ⁊ p̄stū potentes vicit. Tunc
 prist⁹ idignat⁹ q̄ a muliere vici⁹ esset. fecit
 fieri rotas horribiles ī q̄b⁹ h̄ginē p̄tereret
 Lūq; ministri eā p̄sentē ch̄istū audirēt
 ⁊ dicētē: Saluator mūdi salua me ⁊ libe-
 ra me Angel⁹ statim descēdit ⁊ rotas illas
 p̄terens. ⁊ illā illas ⁊ reddēs ⁊ liberatam.
 Ministri autē p̄culli paralisi facie immu-
 tata. Cū autē p̄ses cōfusus cōminaret ei.
 q̄ interficeret eā ī fornace ardētī ait: Nō ti-
 meo h̄ns adiutorē ch̄istū ⁊ cōculcato ad-
 intorio ei⁹ oēs tyrānicos insult⁹ ⁊ terrore
 eoz. Cū autē interet eā tyrān⁹ p̄ici ī fornā
 cē quā pauerat. minister cui p̄cep̄at h̄. di-
 xit ei q̄ nō posset ī eā manū mittere. q̄ vi-
 debat circa fornacē viros gloriofos para-
 tos fornacē disp̄gere. ⁊ eā illas ⁊ īmacu-
 latā custodire. Alter h̄. dixit. q̄ nō posset
 facē. q̄ videbat circa fornacē cādidatorū
 exercitiū eā expectātē. Di duo ī carcerē mis-
 si sūt. ⁊ eos custodire fecit. tādē martyrio
 coronati sūt. Tūc pietā eā sup̄ ignē. sus-
 ceperūt eā angeli dei disp̄gētes ignē buc-
 atq; illuc. Posita ē ī carcerē p̄ septē dies
 p̄ capillos suos suspēsa. negato cibo ⁊ po-
 tu. h̄ q̄tidie ab āgelo refecta ē. Post h̄ po-
 sita ē ī magnos lapides q̄ dei adiutorio
 mox ī puluerē sunt redacti. Postq; hęc
 oīa sup̄asset. missa ē ī foueā plenā vrsis et
 leonib⁹. ⁊ ibi vrsos ⁊ leones sup̄auit. tūc a
 carnifice gladio p̄cussa migravit ad dñm
 p̄cussor aut̄ eius a leone deuorabat⁹. Pri-
 stus ⁊ Apoloni⁹ ī furā sunt cōuersi. ita q̄
 seipsos comedētes mortui inuenti sunt.

Quidā voluit violare virginē
 et excecatus est. **Ex. XXV.**

Quidā ab impatore obti-
 nit. ut sancta Anastasia sibi pro
 uxore daret. p̄mittēs q̄ a ch̄isti-
 anitate eā reuocaret. q̄ cū multipliciter eā
 attēptasset. p̄missionib⁹ minis ⁊ supplicijs

⁊ ipsa ī quadā camera īmobilis p̄ tridū
 p̄māisset. sine potu ⁊ cibo ⁊ somno. vir in-
 trās ad eā voluit violare eā. ⁊ sic excecatus
 circūibat ī camera nec valebat exire. Lūq;
 aut̄ clamaret p̄ dolore oculoꝝ. intrātes fa-
 muli eū emiserūt. ⁊ ad idola adduxerunt
 eū vt responsa acciperet a demonib⁹. vtrūq;
 a sua infirmitate curaret. dixerūt q̄ nō. s̄
 p̄ illud qd̄ fecerat Anastasi⁹ sciret quoq;
 ipse. q̄ ī inferno eternalit̄ esset cruciand⁹.
 Qui p̄teritus sup̄a modū ⁊ turbat⁹. q̄
 reducere īt man⁹ famuloꝝ subito mor-
 tuus est. Ipsa autē Anastasia post multas
 afflictiones p̄ ch̄isto passas carceris ⁊ exi-
 lij ⁊ incēdij ⁊ extēsiōe corpis. sup̄ q̄ttuor
 palos spiritū deo reddidit.

In discipulo de tpe.

Quiles qui violauit h̄gines quō ī cru-
 ribus punitus est. ⁊ bufonē ignē ī corpe
 suo sustinuit. Hoc quere ser. xvi. B.

Virtutes.

De virtutib⁹ quinq; fratrū. Exemplum. XXVI.

Quidam sanctus abbas
 q̄ p̄ch̄iuit a quinq; fratrib⁹ suis
 q̄ sibi p̄ceteris placuerunt vir-
 tutes ⁊ vitam ipsoꝝ. qualiter vixissent
 postq; religiosi facti essent. Primus dixit
 Ego sic vixi q̄ singulis dieb⁹ omnia pec-
 cata mea ita cum dolore cordis pertracta-
 ui. ⁊ quicquid contra deum illa die egi cū
 tanta contritione confessus sum. quasi ea-
 dem die mori deberem. Secundus dixit:
 Omne tempus meū in duas partes diui-
 si. vnam orationum deuotioni dedi. aliā
 laboribus ⁊ seruitijs fratrū. vbiq; po-
 tui in minimo sic ⁊ in maximo fideliter ex-
 pendi. Tertius dixit: Ego dedi me totū
 operibus misericordie et compassioni. ita
 vt flerem cum flentibus. ⁊ gauderem cum
 gaudētibus. Quart⁹ dixit: Ego me sem-
 per adiungi vbi respectus habebat. et sic
 meipsum rexi vt ad plenam humilitatem
 ⁊ patientiam peruenirem. Quintus dixit
 Ego sic vixi vt nullum hominem turba-
 ui. nec ab aliquo turbatus sum. Abbas
 sibi hęc reuelari petiuit a deo. Et vox d̄
 celo venit dicēs: Ego do me. ego p̄mitto

Exempla

me inuenire. vendo me. et pmitto me furari. ego pmitto me ab homine supari. Tunc abbas non intelligens orauit sibi manifestum illa declarari. Tunc vox de celo venit dicens: Ego do me penitenti. ego pmitto me in orationibus et laboribus fratrum inuenire. ego vendo me illi qui primis compatitur et congaudet. ego pmitto me furari humilem et despectum. et ego pmitto me supari ab homine qui nullum conturbat. sed in pace stat. Tunc abbas quasiuit quod melior esset inter illos. Tunc vox de celo venit dicens: qui nullum turbauit nec turbatur est.

De exercitijs quinq[ue] fratrum. Exemplum. XXVII.

Abbas quidam habuit quinq[ue] fratres quibus precepit ut unusquisque referret virtutem suam. Primus dixit decem annis quotidie feci generale confessionem. Secundus dixit. quotidie bonam attentionem. per. xx. annos studui habere in oratione. Tertius dixit. per. xxx. annos quotidie quantum potui misericors fui. et intraui infirmorum quercus cui fuisse. Quartus dixit. per. xl. annos neminem conturbavi. omnia patienter sustinui. Quintus dixit. per. l. annos quicquid de inspectione. et non inueni mihi simile in humilitate. Abbas igitur deum rogauit ut sibi ostenderet quod inter illos melior esset. Et venit ad eum vox dicens: Primus seipsum dat domino secundus inuenit dominum. tertius portat dominum. quartus emit dominum. quintus vincit dominum.

De virtutibus trium heremitarum Exemplum. XXVIII.

Erant tres heremite qui cum quererent inter se de virtutibus. dixit unus. quod propter dilectionem dei plus semper desidero turbari. quam mihiurbationes eueniant. Alter dixit. quod per dilectionem dei nunquam me indicantem indicam. Et requisitus cur omitteret dixit propter tres causas. Primo quod inuenio me esse peiorem quam ipse qui locutus est. Secundo quod nullus curat mea verba. et non credunt mihi dum de me mala loquenti loquor. Tertio si hodie malus est qui mihi hodie infert molestiam. cras potest esse melior quam ego. Tertius dixit plus me quam se diligentem diligo. Et dum quere-

ret. quod ille esset qui plus te quam se diligit. Dixit Iesus: Qui pro me patrem et regnum contempsit. corpus dedit penitis. quibus nihil charius sibi habetur.

Unctio extrema.

Sacramentum extreme unctionis plongat vitam. Ex. XXIX.

Quidam vir magnorum operum in extremis laborans. Cum interrogatus fuisset si oleo sancto pungeri vellet. respondit: Nolite obsecro talia dicere. quia omnes qui inunguntur illi moriuntur. Et his dictis spiritum reddidit. Sed cum lintheaminibus inuolui debet. deo volente spiritum resumpsit. Et oculos aperiens locutus est dicens: quia extreme unctionis salutare sacramentum abhorui. centum annis purgatorij ignibus iusto dei iudicio torquebor. sed si pungeris fuisset. utique de hac egritudine conualuissim. Sacra enim unctio non est mortis acceleratio. sed dilatio. sicque verbis finitis animam econuerso exhalauit.

Punitio uxoris que impedit unctionem sui mariti.

Exemplum. XXX.

Miles quidam diues et strenuus in secularibus exercitijs et torneamentis. et hastiludijs exercitissimus. religiosos et clericos in magna reuerentia et honore habebat. et eisdem in domo sua liberaliter ministrabat. Die cum vehementer languore incidisset. et post fidellem confessionem et dominici corporis preceptionem. et a religiosis et clericis qui ibi aderant requisitus fuisset. si oleum sanctum desideraret. respondit. ita desidero et ex toto corde requiro. Quod uxor eius audiens et nimis carnaliter eum diligens fieri non permisit. donec intellectum perdidit et agonizare cepit. Cumque iunctus fuisset. et per sex horas iacebat immobilis ut putaretur esse mortuus. tandem resumpto spiritu. vocauit uxorem dicens: Veni benigne uxor mea dilecta quid fecisti. quare decepisti me et tu decepta es? si cum intellectum habui inunctus fuissim. perculdubio. xxx. die a tormentis purgatorij exiuissem. modo per septennium in penitis manebo. Et utique. xxx. annis ibi

fuisse nisi hoc religiosorum et clericorum quos
semper dilexi deuota intercepisset oratio.
Tu vero quia huius negligentie causa effici-
ens extitisti impunita non transibis. Sed usque in
finem vite tue palitica iacebis. His dictis mi-
les in bona confessione discessit. Et vixit ei in-
curabili paralysi percussa. post .xxv. annos
plena patientia migravit ad christum.

**Sacra unctio disponit aiam
ad celum. Exemplum. XXXI.**

Religiosus quidam ordi-
nis predicator Bonifacius noie-
re cum peteret sacram unctionem a fra-
tre Richardo eiusdem ordinis. distulit ipse
vocare conventum et inuit dormitum. post matu-
tinas autem cum ad infirmum venisset. Ait ille:
O frater quid fecisti. si in sero corpus domini
suscepisses. nunc essem in palacio quod vidi
ubi erat magister reginaldus. et frater ru-
pertus. et alij sancti patres qui obierunt.
Qui occurrentes mihi cum magno gaudio
me recipientes in se me fecerunt sedere. Cumque
cum illis gauderem. ecce dominus christus intra-
uit palatium. et ait ad me: oportet te recedere
hinc. quia non dux me recepisti. Unde si sero
communicatus et inunctus ut petebam fuisses.
cum sanctis patribus et fratribus nostris utique re-
mansissem in palacio tam iocundo. Hec
in vitalis patrum.

Voluntas.

**Mala voluntate habes vul-
nerat christum. Exemplum. XXXII**

Quidam stans in mala vo-
luntate peccandi. et etiam erat pec-
cator magnus. Qui videns beatam
virginem habentem in gremio puerum Iesum.
et videbat ei puer ille pulcherrimus in facie. Sed
in corpore erat ac si esset transsossus cum cultel-
lis in toto corpore suo. et virgo beata ait pec-
catori: Qualiter placet tibi iste puer. Qui
respondit. pulcherrimus est. si non esset transsossus
et sic vulneratus in corpore. Quae ait: cuius res
est homo iste. qui sic fecit. Qui respondit. mala morte
moritur. Respondens autem beata virgo: Tu es
homo ille qui cum tuo malo proposito tenuo fla-
gellas et crucias filium meum. et sic tibi fiat sic
dixisti. et diabolus in tali malo proposito fre-
git sibi collum.

**In bonis de quibus recipit vo-
luntatem per facto. Ex. XXXIII.**

Quidam dominus castri habuit
sacerdotem sibi celebrantem solennia
missarum. et ipsum vocari fecit. ut
se separaret ad missas. Sacerdote autem ve-
niente vidit ipsum dominus castri cum quinq[ue]
demonibus obsessum. et nullus alius videre
potuit. nec ipse sacerdos sciuit et angelum suum
a longe stantem. et cum appropinquaret eccle-
siae. reliquerunt eum tres demones. Cum autem
omnino se ad missas confessione facta pre-
parasset. dimiserunt eum alij duo. et omnes
quinq[ue] stabant quasi lupi rapaces insidiando
quoniam finem suo officio dedisset. Et angelus
domini saltabat super humerum eius. Sacerdote
stante in canone. dominus castri extracto gla-
dio amputavit sacerdoti caput suum. In-
fectione facta dominus cepit perterritari et a domino
papa penitentiam requirere. Qui dixit: vade
et fac quod fatum est. iubet te facere. dominus vero
lectus ad propria pervenit. et fatum suum bene fecit
tractare. Quodam die vocavit fatum
suum et dixit sibi. Quid faciam. quia interfeci sa-
cerdotem. Qui respondit. Si ipsius interfecisti.
permittas similiter te interficere. Cum vero sepius
habetasset. et fatuus semper eade[m] verba
responderet. Cogitante domino quod aliquid sig-
nificaret. Rogavit suum quod quoniam veniam fecis-
set. caput suum sibi amputaret. Facta autem
venia et extracto gladio ad amputandum
sibi caput. venit sacerdos mortuus coram
altari et dixit sibi: Surge. dominus voluntatem
habet per facto. Religno autem tibi quod mihi
fecisti. quia in gloria dei patris sum. Surre-
xit dominus et habitum assumpsit religiosum.
et ex castro fecit fieri claustrum. in quo do-
mino nostro Iesu christo fuit usque in fi-
nem vite sue.

**Apostata contritus post mortem
inventus est in habitu ordinis sui.**

Exemplum. XXXIII.

Beatus bernardus mona-
chum habuit. qui suadente di-
abolo ordinis habitum deposu-
it. et parochiam quandam ad regendum
suscepit. et ex concubina secum manente ge-
nuit filios et filias. Accidit igitur ut per

Exempla

annos plurimos ibi esset. nec abbas sciēs p villā in q̄ monach⁹ habitabat trāsiret. ⁊ ad domū illi⁹ hospitandi grā diūteret. **Q**uē ille cognoscēs ⁊ q̄si p̄p̄iū patrem cū multa reuerētia accipiēs deuote ministrauit. ⁊ tā ipsi q̄ socijs ac inuētis necessaria copiose ministravit. **N**ectn̄ cognit⁹ ē ab abbate. **N**ane cū vir sanctus dictis matutinis paratus esset ad eundū. nec posset ei loqui. eo q̄ maturius surgens inisset ad ecclesiā. **A**it filio illius sacerdotis. vade ⁊ refer nūciū istud dño tuo. erat autē puer idē mutus a natiuitate. q̄ p̄cepto obediēs ⁊ p̄cipiētis i se virtutē sentiēs ad patrē cucurrit. ⁊ sancti patris verba absolute valde exp̄ssit dices. hec ⁊ hec mandat tibi pater abbas. **P**ater primā vocē audiēs et p̄ gaudio lachrymas effundēs. ⁊ secundo ⁊ tertio eadē verba repetere ammonuit. ⁊ qd sibi abbas fecerit diligēt inquisiuit. **C**ui ille. nihil in aliud fecit. s̄ solummodo mihi dixit. **V**ade ⁊ dic dño tuo hec xba. **A**d tam gēuidēs miraculū sacerdos compūctus. festinānt ad sanctū virum venit. seq̄ cum lachrymis ad pedes prostravit. **D**ñe pater inquit monachus vester talis ac talis fui. ⁊ tali tpe a monasterio recessi. **R**ogo ḡ paternitatē vestrā vt liceat mihi redire vobiscū ad monasteriū. qz deus in aduentu v̄ro visitauit cor meū. **C**ui sanctus **Bernard⁹**. **E**xpecta me b. ⁊ ego peracto negocio cito reuēns ducā te mecum. **T**imēs ille mortē quā p̄us nō timebat. respondit. **D**ñe timeo interim mori. **A**d h̄ ille inq̄t. p̄ certo scias. qz si i tali p̄tritione ac p̄posito mortuus fueris. coraz deo monachus inueneris. ⁊ sic recessit. **C**ū enī abbas redijt illūq̄ sic recēter mortuū ac sepultū audiēs. sepulcrū ap̄iri p̄cepit. dicens tibi q̄ aderāt qd facere vellet. **R**ndit. volo videre vtrū i sepulcro iaceat monach⁹ vel clericus. **C**lericū inquit in habitu seculari sepeliuit. **R**iecta terra abiecta qz veste q̄ sepultus fuit. ⁊ i tonsura monachi cūctis apparuit. ⁊ magnificatus ē ab oib⁹ deus qui voluntatē p̄ facto reputat ⁊ accipit. **Hec Cesarius.**

In discipulo de tpe.

Latro q̄ in volūtatē bonā ad heremitam venit. ⁊ ipse spreuit eum. ⁊ quō arbor eum occidit. ⁊ statim ei⁹ aīa ad celū enolauit. ser. cli. d. **I**tē latro quidā orauit vnū pater noster coram crucifixo. ⁊ sic saluatus est. quere ser. xlix. R.

Voluptas.

Ducissa delicata quō postmodū cōp̄truit. **Exemplū. XXXV**

Ut quidā vxorē habuit

Quā ita tenere et delicate vinebat. vt cōmunib⁹ aquis se abluerē dedignaret. **S**z hui⁹ ei⁹ d̄ rore celi vndiq̄ collecto laboriose ei balneum p̄parabāt. **C**ibos nō tangebāt nisi postq̄ fuissent per eunuchos in frustra cōcisi. vel aureis fuscibus ori suo adhibebāt. cubiculū suū ita redolebat. q̄ vir sit auditu credibile. **D**ū sic vineret indicio dei p̄cussa vinēs cōp̄truit. vt iam nullus fetorē eius ferre posset. **R**elinquētib⁹ ḡ eam oib⁹ famulis. vna sola ancilla in eius finitio p̄māsit. quē nō sine specierū redolentiū auxilio transire potuit. s̄ quasi raptim ei ministrās diē clausit extremum.

In discipulo de tpe.

Qui voluptuose vixit et nihil sibi p̄p̄teum subtraxit. et tñ opera bona fecit. ieiunādo. elemosynas dādo. ⁊ quomodo postmodū a deo indicatus fuit. **Hoc ḡre sermone. iij. R.**

Votum.

Virgo deuota q̄ voluit cōtrahere matrimoniū. **Ex. XXXVI.**

Uedā virgo fideliter i ca

Quā itate beatę Marię virgini seruātiens. ⁊ se ei ⁊ filio eius in castitate vsq̄ ad mortē fuisse obligans. sed felicibus eius actibus hostis antiqui non defuit inuidia. **Q**ui potentis cuiusdam oculos forme eius iniiciens. totum eius animum in amorem virginis conuertit. quam cum blanditijs et promissionibus crebrius attemptabat. vt eam vxorēz habere mereretur. gloriā ⁊ diuitias ⁊ p̄ter deum omnia bona sibi p̄misit. **N**on enim segnius quotidie purgens. quā intentor eius diabolus cor eius ad tantum scelus

instigabat. Quid plura. crebro inimici fatigata turbine corruit. ut sponsa eterni regni mortalis hominis vxor fieri acq̄escens. renūcians christo et eternis bonis. mortale sponsum et transitoria dona sibi elegit. Cōstituitur dies nuptiarum. et nocte imediate p̄cedēte diē nuptiarum cū i domo parentum illa nocte quiesceret. vidit illa nocte in somnis se raptā sup̄ os putei. q̄ enormi amplitudine et p̄funditate oris sui aperuit baratrum. qd̄ tā imanes exhalabat fetores. ut vniūsum huius mundi aerē videret inficere. tam densi sumi nebulas ut seculi huius claritate videret de celo effugasse. Cūq̄ totū serpentibus et vermibus scaturiret. et a clamoribus eorum q̄ intus torquebantur horribili miraretur rugitū. vidit repente ethiopes quosdam ignitos de medio exiliētes. et aīas deputatas tormētis absq̄ differētia crudeliter immergētes. a quibus et ipsa correpta. et cū traheret in ipsos iā desperationis angustias respiciēs. et circūspiciens si esset auxiliator. vidit antiquā dñam suā dei genitricē virginē Mariā. h̄ nimis a longe. et sic a se auersam. ut ei⁹ visionē vir a lōge aliqua specie posset colligere. Tandē toto corde et oī conatu puerla ad illā. nomē suū valde iclamans: O dñā inq̄t subueni ancillę tuę tā i amara necessitate cōstitutę. At illa. p̄p̄ accedēs: Tu inq̄t q̄ es? Ego suz inquit o dñā ancilla tua. tuo famulatui tuęq̄ memorię semp̄ deuota. At illa inquit absit: Tu mea nō es. imo illius quē me cōtēpta et filio meo p̄legisti. ipse tibi s̄bueniat. ipse te liberabit. Illa h̄o improp̄ratis v̄ba nō ferēs. imo inq̄t: O dñā longe sit a me. lōge a corde meo ei⁹ memoria. tu h̄o libera ancillā tuā. et nō differas: O dñā q̄ iā absorbet me p̄fundū. iam vrget sup̄ me pute⁹ os suū. Cūq̄ se i hūc modus excusaret. ut illā iunaret. inimiciq̄ ei⁹ eam trahēbāt nullas dantes iducias: Accessit pietatis mater sancta dei genitrix Maria ad eam. sua manu manū eius tetigit et tenuit. p̄cul inimici ilico facti sunt. nec respicere eā audentes cui tantū matris dñi videbāt adesse patrociniū. Tūc eam ipsa blāde alloquēs et benigne cōsolās. hi inq̄t sūt fruct⁹

carnis. h̄ p̄miū voluptatis. i hanc p̄cipitationis voraginē p̄cipitē te dabas et nesciebas. Jam expta caue. et ad recuperandam grām cui deseruit castitas totis viribus et visceribus insiste. et ego te p̄cib⁹ meis iuuabo. dixit et abiit. Illa h̄o reddidit sibi animam et sic euigilauit. Aderant amici diuitis illius quērētes qd̄ fieri deberet. at illa inq̄t: Procul discedite ministri mortis et intētores ignis eterni. illisq̄ a facie sua cū summa indignatione pturbatis pentibus et oībus ibi cōgregatis rem totaz aperuit. Et illi h̄ audientes liberā eā dimiserūt. Et illa totis viribus se i p̄nitētię luctu. et antiquo p̄posito reddēs. instabat inq̄ntū poterat recuperare grām dñę nostrę dei genitricis virginis Marię. et filij ei⁹ dñi nostri Iesu christi. Et sic i bono salubri p̄posito postmodū finivit vitam suam.

Uotiu⁹ quida obiit sine sacramētis et danat⁹ ē. **Ex. XXXVII**

In diocesi traiectensi. erat qdam rusticus vsurari⁹ hodescalcus noīe. tpe p̄dicationis sanctę crucis ipse crucē et votū redemit p̄ quinq̄ libras traiectenses. et circūuenit dolo dispensatorē. cū posset dedisse. xlviij. libras. nec tñ filios exhereditasset. Iste sedebat i tabernis dicēs: vos stolidi trāsibitq̄ mare in piculo vite vestre. et expenditis substantiā vestrā. redemi enī. p̄ quinq̄ libris votū meū vitam meā. et manebō domi et tamen similem vobis habeo mercedem. Nocte quadam cum iaceret cū vxore sua. audiuit in molendino suo quod erat cōtiguū domui suę motū quasi rotas molentes. et dixit puero suo: vade et vide qd̄ sit in molendino. Puer iuit et rediit horrore p̄culsus. Cui dominus: quid est tibi? At ille: Tāntus horror innasit me in ostio molendini qd̄ cōpulit me redire. At ille. Etiam si diabolus ibi sit. ego vado et videbo quid sit. Iniecta toga scapulis venit ad molendinū. erat enī nudus. ostium aperuit et introspexit. vidit duos equos nigerrimos et virū nigrum stantem circa eos. Qui dixit ad rusticum: festina ascende ad equū istū qui propter te adductus est. Ille rusticus

Exempla

expauit. At ille niger. Quid tardas pice vestē tuā et veni. Erat enī vestis cruce effigiata. Ille desperat⁹ ex vocatione diabolice virtutis. reiecta veste equū ascendit. et vir niger ascendit alterū equū et statim deducti sunt ad diuisa loca pgnarū. vbi ille miser vidit patrē et matrē et alios q̄ plurimos quos cognouit. et vidit ibi quēdā militē belia de castro host. insidentes vacce furenti auerso capite. ita q̄ dorsū habuit ad cornua vacce. q̄ huc atq; illuc discurrebat. et crebris ictib⁹ dorsū militis cruciabat. Et cū q̄reret rustic⁹ q̄rellā pgnā sustineret. Rndit. vaccā istā rapui sine mīa cui dā vidue. et ideo oportet me hāc pgnā pati sine mīa ab ea. Offesa ē ei sedes ignita. et dictū ē ei. modo reuerteris ad domū tuā. Post tres dies reuerteris ad locū istum. et mercedem accipies ī ista sede. Porro a demone reduct⁹ seminiū inuēctus ē ī molenino ab vxore et familia. et dixit eis oīa q̄ viderat et ptingebāt. et q̄si sub desperatione vocat⁹ ē sacerdos q̄ cōsolaret⁹ eū. et ad p̄fessionē et p̄tritionē eū amoneret. Rndit. Quid p̄sunt verba ista. nō possum p̄teri. q̄ sup̄flū et innuā video me cōfiteri. et video q̄d ī me sit dispositū necesse ē adimpleri. Sic miser sine sacramentis ecclesie defunctus est.

Uotiū q̄daz p̄ triduū amisit visum. Exemplum. XXXVIII.

Octor quidaz litteratus valde cū vouisset se p̄dicatoz ordinē intraturū. et iam eandē diē assignasset fratrib⁹ apud melodianū. retract⁹ a scholarib⁹ et seculari vanitate. inuit ad aliā ciuitatez vt ibi doceret. ne fratres p̄dicatoz ordinis tā frequent⁹ videret. Sz eodē die q̄ p̄uaricat⁹ ē pactū. visū pdidit et sic p̄ tres dies cecus p̄mansit. Tandem pctm cognoscēs. tandēq; visum recepit. et ordinē intrauit. et in eo deuote p̄mansit. et vitam in bono fininit.

Periculosum est differre votum. Exemplū. XXXIX.

Quidā iuuenis iohannes noīe vouit q̄ ordinē cisterciē. intraret. Sz accidia plenus p̄gni-

mit. loco voti fecit pegrinationem sancti Jacobi. a q̄ cū rediēs a suis amicis fuisset susceptus valde honorifice. dormiens vidit se ī somno corā dño. cū q̄ erant beatus Petrus. Paulus. Jacob⁹ et iohannes et alij apostoli. et beatus Petrus vt ei videbat. tenebat ī manu librū pulcerrimū. quē dñs p̄cepit aperiri. vidit dict⁹ iohannes lris aureis nomen suū scriptū. q̄d p̄cepit dñs deleri. et beatus Jacob⁹ ante dñm se p̄strauit rogās ne nomē suū pegrini deleret. Tūc nō exaudiuit eum dñs. Sz dñs ip̄operauit dicto iohanni dure valde. et cū magna indignatione q̄ eū irideret. et cōtemneret votū suū adimplere. et p̄cepit beato Petro vt nomen suū deleret. Beatus autē iacobus adhuc semel. p̄strauit se ante dñm rogans ne deleret nomen eius pegrini. pmittens p̄ eo q̄ īfra. xv. dies votū impleret. Ipse autē excitat⁹ a somno grās retulit suo fideiussori. pmittēs q̄ ipsum terminū anticiparet. et sic tēpus anticipans. ordinē cisterciē. intrauit. factus p̄mo abbas clarenall. postea ep̄s apud valentiā. vbi dicē eū multis miraculis claruisse. et vitam feliciter terminasse.

Uotiū demones piecerūt in sartaginē. Exemplum. XL.

Egit in libro petri clugniacē. q̄ quidā sacerdos ī pictauia multo p̄ vitioz fuit. qui eū a p̄ore bonuallis monitus fuisset frequenter vt seculo renūciaret et vitam suā emendaret et ordinē intraret. qui vouit. Sz votum nō adimpleuit. Incepit autem subito grauiter infirmari. qui eū misisset priorē. qui veniens ammonuit eum vt p̄missum adimpleret et facere non differret. Subito clamare cepit: O pater ora pro me. quia duo vrsi veniūt ad deuorandū me. Illo x̄o cum alijs astantibus orante. mox liberatus est. Sed nec sic implebat promissum. et ecce iterū cepit clamare petens orationes dicens: ecce ignis occurrit ad deuorandum me. sed tunc iterum liberatus est ad orationes bonorum virorū. Sed promissus adhuc cōplere cōtemnēs quasi desperando ad dei iudiciū raptus

audivit ptra se ferri sniaz d malis suis 7 d
fractione voti. 7 a raptu subito redies re-
tulit corā oibz visa 7 audita. 7 q ab eo eēt
p̄cisa oīs spes saluū. Et addidit. ecce assūt
duo demones portātes vnā magnā sarta-
ginē vt frixar i ea i eternū. q cū h diceret.
vna gutta frixure cecidit sup man⁹ ei⁹ q
vsqz ad ossa cū oibz videntibz tenorauit
Et tūc ipse ait: Nūc credite. ecce iā me de-
mones i sartagine p̄ciūt. 7 h dicens expi-
ranit. 7 vitā sine p̄titione finiuit.

**Quidā sancto michaeli vouit
vaccā et vitulū. Exēplū. XLI.**

Rusticus quidā cū duce-
ret vaccā 7 vitulū ad montē san-
cti Michaelis. q d piculo maris
timēs. qz qñ viā attingit. fluctus eū inuasit
exclamans dixit: O sancte Michael adiu-
ua me 7 libera me. 7 dabo tibi vaccā 7 vi-
tulū. 7 sic liberatus dixit: bene fatuus erat
sanct⁹ Michael. q credeb at q darē sibi
vaccā meā 7 vitulū meū. Et itez fluct⁹ eū
inuasit. 7 iterū exclamauit 7 dixit: O bone
Michael adiuua me 7 libera me. et dabo
tibi vaccā 7 vitulū. 7 sic liberat⁹ iterūz di-
xit: O sancte Michael nec vitulū nec vac-
cam habebis. Cū aut sic qñ securus ince-
deret. ecce iterū fluctus inuoluens eum et
suffocans eū 7 vaccā 7 vitulū cū eo suffo-
cavit.

Usura.

**Pro usurariis defunctis nō
est orandū. Exemplum. XLII.**

Quidā sacerdos orauit p
patre suo usurario. 7 man⁹ ipsi⁹
tremuerūt sibi i missa. Et beat⁹
Bernard⁹ orauit qd h significaret. Et an-
gelus apparuit ei dicens: Nephas est orare
p usurario q iā dānat⁹ ē. Et beat⁹ Ber-
nardus phibuit sacerdoti. ne ampli⁹ pro
patre oraret. 7 ille sacerdos amplius non
orauit. p aīa patris sui. 7 sic tunc cessauit
tremor manū suarū.

**Quidā accepit cappā ab usu-
rario quō punitus ē. Ex. XLIII.**

Quā anima beati fursei
egressa esset d corpe. demones eū
ante tribunal iudicis accusabāt

h nō inueniebant qd ei obijcerent. nisi q
aliqñ cappam a qdā feneratorē recepat. h
angelis sanctis orātibz. p ipso. decreuit
dn̄s vt aīa ad corpus rediret 7 p̄nitētiāz
ageret. vnde vnus demon irat⁹. aīam ei⁹
a quo cappā recepat. in eius faciem. piecit.
Vñ postqz fuerat suscitatus. apparuit i fa-
cie ei⁹ exustio ex aīa feneratoris igne gehē-
nē succensa. Nec tñ credit⁹ sanctū virū sci-
uisse illā cappā fuisse fēnore acquisitā. h in-
quirere debuit. Hoc Arnoldus.

**Quidā cōstruxit ecclesiam d
vsuris. Exemplum. XLIII.**

Quā quidā vsurari⁹ eccle-
siaz de vsuris 7 rapinis p̄struxit.
set. ep̄m ad ei⁹ dedicationēz vo-
cavit. Ep̄scopo igit cū suis clericis officiū
dedicationis pagēte. vidit retro altare di-
abolū in cathedra stantem i habitu epi-
scopali. 7 dixit ep̄scopo: Quare tu eccle-
siam meam p̄secras. cessa iam. qz hēc eccle-
sia merito ad me ptinet. qz d vsuris 7 ra-
pinis edificata est. Cūz g ep̄s cū clericis
fugeret. ptinuit ipse diabolus grādi stre-
pitu ecclesiam destruxit.

**Usurarius quidam in agone
dixit: denarios comedo.**

Exemplum. XLV.

In diocesi coloniensi mī-
les quidā defunctus est. usura-
rius admodū nominatus 7 aua-
rus. qui cū infirmaret. 7 tandem materia
ascendente in cerebrū. factus est freneticus
Cūqz quotidie dentes 7 os moueret. di-
xerūt ei ministri sui: Quid comeditis do-
mine? R̄ndit ille. Denarios ego mastico
Vñ enī fuerat ei. q demones ori ei⁹ de-
narios infunderēt. Nō possum inquit su-
stinere demōes istos. Donite me ad mo-
nasterium. qz forsitan illic orōnibus seu p
orōnes bonorum hominūz liberabor. Qui
cū delatus fuisset clamauit. reportate me.
plures enim demones hic video qz in do-
mo. sicqz miser delatus. et a demonibus
agitatus expirauit. Ecce qz execrabile vi-
tium sit usura. in tormentis ostendit. cun-
ctis.

Exempla

Usurarius quidā miserabiliter ē defunctus. **Exemplū. XLVI.**

Aut quidāz vsurarius in brabantie ptibus neq̃ valde. q̃ nobiles multos et potentes exhereditauerat. et paupes supra modū exposcuerat. hic frequēter occurrēs religiosis rogabat q̃si cū lachrymis. p se orari. sed ī nullo penitus se correxerat. Accidit autē q̃ repentina infirmitate correptus ē. et cū ad exitū appropinquaret. ecce subito duo ī gentes canes tenebrarū lectū iacētis ambiebāt. Ipse ṽo. ptracta lingua. p̃pria ipsam linguā ad longitudinē pedis distendens. mirabiliter expirauit. et sic miserabiliter mortuus est.

Usuraria q̃daz bursa et cū pecunia fecit secū sepelire.

Exemplum. XLVII.

Die sorores simul habitabāt matre mortua diuiserunt hereditatē. Altera mox portionē suā dedit ad vsurā. et faciens cistā firmam cōgregauit multā pecuniā et non cōpatiebatur sorori paup̃culę. Contigit autē vsurariam sororē infirmari vsq̃ ad mortē. q̃ vocauit sororē vt causa germanitatis ei ministraret. q̃d et illa fecit. sperās se aliqd̃ accepturam. Illa vidēs se nō posse euadere mortē sorore emissā accessit ad cistā tollēs ex ea duas crumenas plenas pecunia. et cinxit se ad nudū circa ventrē. et crumenas sub oibus vestibus abscondit. et sorore reuolūsa ait. Rogo te vt cū mortua fuero a nullo pmittas me nudari. s̃ in eisdē vestibus in q̃bus iam iaceo. me in sepulcrū p̃onas atq̃ sepelias. Quid plura. illa morit̃ et sepeliē sicut postulauerat. Potētī viro ad quem illa villa ptinebat q̃ vsuraria illa mortua esset innotuit. q̃ statim aduocatū suū misit. vt pecuniā hui⁹ defunctę vsurarię tolleret. Qui veniēs aperuit arcā accepit clauēs et nihil inuenit. Et cū exqueret pecunias a sorore innocēte. et torqueret eā p̃pter h̃ cepit soror de petitione p̃dicta cogitare. et suspicionē h̃re de pondere corporis mortuę. Qd cū recitasset aduocato. Ro-

gauit aduocatus sacerdotē vt liceret sibi effodere corpus vsurarię. Sacerdos admisit. apertū est sepulcrū. Mira res. nuda to corpe. viderūt ambo sc̃z sacerdos et aduocatus maximū serpentē q̃ frequent caput suū erigēs et festinantē mittēs ī os mulieris. et sulphur et ignem spuens ī os eius. Quo viso. territi sunt valde et clamaueūt. Reijcite terrā velocit̃. Diabolus enī est q̃ punit vasculū ei⁹ atq̃ illudit. et reuolūsus aduocatus ad dñm reuolūsit ei oīa q̃ viderat.

In discipulo de tpe.

Usurarius quidā tria debebat facere. sc̃z p̃teri. p̃fiteri. et vsuras restituere. Qui dixit. prima duo libent̃ faciā. et tertiū nullo mō faciā. Hoc quere d̃ tpe ser. c. viij. L.

Ite vsurarius quidā ī agone sibi portari fecit vasa aurea et argentea. et q̃n aīa recreari nō potuit. s̃ dolor p̃tinue augmentabat tūc recōmendauit ea demonibus.

Hoc quere ser. c. viij. L.

Ite vsurarius quē asinus portauit infra patibulū et ibi sepultus ē. quere ser. c. xiiij. B.

Ite ep̃s quidā sepeliuit ī ecclesia sancti Faustini vsurariū. Hoc q̃re ante. S. j.

Ite vsurariū quendā diaboli p̃ pedes extraxerūt d̃ ecclesia. Hoc q̃re ante. S. ij.

Ite vsurari⁹ quidā in claustro fuit sepult⁹. nec ipse nec monachi requiē habere potuerunt. donec ipsum ecōuerso extumulauerunt. ante. S. ij.

Ite vsurarij quidā p̃ p̃nias et restitutionē saluati sūt duo exēpla q̃re supra. R. ij. et. iij.

Capitulū de X.

Xpianitas.

Quidā posuit iudeo christus p̃ fideiussore. **Exemplum. I.**

In urbe bisan

tina fuit q̃dā christian⁹ q̃ patrimoniu suū expendit. et cū iā nec pecunias. nec amictū. nec etiā christianū a q̃ mutua ret̃ inueniret. iudeū quendā adiit obnixte rogās vt ei mutuo aliqd̃ cōcederet. Qui cū vadē omnino peteret. et ille penit⁹ n̄ haberet qd ei traderet. q̃ inquit aliū vadē inuenire nequeo. velles a me. p̃ vadio accipe

dñm nostrū Iesum christū quē colo. Ille ait: Iesum christū deū esse non credo. s̄ qz hominē iustū et p̄phetā eū esse nō dubito: hūc mihi p̄ vadesi dederis indubitanter accipio. Ille r̄ndit. fiat vt dicitis. Christia- nus accepta pecunia nauē emit. mercimo- nijs onerat. ad longinquas p̄tes se trans- fert. veditis mercimonijs suis dicit. Cūqz iam nisi vnus dies sup̄esset reddēdi pecu- niam. et ipse valde longe distaret a loco. cōtristatus valdetū ad se reuēsus ait: Dō- ne deū tuū Iesum. p̄ te fideiussorē dediti. Ipsi ḡ pecuniā trade. vt creditori restitu- at quomodo velit. Confestim ḡ scrinium fieri fecit pecuniā iudeo debitā iusto pon- dere inclusit. mari et ei q̄ mare fecit guber- nandum cōmisit. Mirū. sub vna nocte p̄ multa equoz spacia scriniū bizantine il- labitur vrbi. et iudei mane asstitit domui. Iudeus ḡ exiens d̄ nauis p̄tensa manu ar- ripuit scriniū et lecto suo supposuit. Post aliquantulum t̄pis qñ christiannus reuersus fuit. iudeus christiano improp̄erando di- xit. O veraces christiani. Ille aut̄ ait: Cur ita ista loqueris: qz inquit pecuniam a me accepisti. et eam die statuto mihi nō reddi- sti. At ille. omne ait qd̄ mihi p̄stiteras ti- bi reddidi. et ipsam habeo testē. quē et de- di fideiussorē. Decū ḡ veni. et eius ipse te- stimoniū audi. Omnes igit̄ eccl̄siā adēūt et imagini saluatoris cū multis assistunt. Tūc christiannus inquit: Dñe Iesu sicut dei et hoīs verus es fili. testimoniū p̄bite veritati. vtrūz huic iudeo reddiderim qd̄ quid mihi p̄stiterat. Tūc audientibz cun- ctis hominibz imago r̄ndit. testimoniū p̄bibeo tibi qd̄ die cōstituto omne p̄stitū ei reddidisti. his indicijs qd̄ scriniū i q̄ pecu- nia clausa est sub lecto ipsius iacet. Audi- ens aut̄ iudeus stupuit et signa cognouit. Et relicto iudaismo. fidei christiane cum omni domo sua se cōmisit.

Capitulū de y.

Imago.

Mulier nobilis q̄daz noīauit imaginē beate virginis Marie rumbulam. Exemplum. I.

In capella cu-
insdaz castri quedā vet̄ ima-
go beate Marie virginis fu-
it. in sinu tenens filiū. nō quidem p̄ opus
bñ formata. s̄ multa virtute dotata. Ma-
trona igit̄ quedā huius castri. die quodā
in capella stans. ipsam imaginē respiciens
et sculpturę indignans ait: Et quid stas
hic tu vet̄ rumbula. Beata Maria mu-
lierez stultiloquā nō apud filiū accusans.
s̄ p̄nam p̄ culpa futuram alteri matrone
p̄dicens ait: Quia domina illa vocauit
me vetulā rumbulā. ideo semp̄ misera erit
q̄ diu viuet. Post paucosqz dies ab oibz
bonis mobilibus et immobilibz a p̄prio fi-
lio eiecta miserabiliter mēdicauit vsqz ad
mortem. p̄nam luens stultiloqui.

Iudeus quidā proiecit ima-
ginē beate marie in cloacam.

Exemplum. II.

Egit etiam q̄ in cōstanti-
noli qdā iudeus imaginē beate
Marie x̄gis i tabula breui sig-
natam vel figuratā. parietī i domo cuius-
dam affixam cōspiciēs. interrogauit cui
esset hec p̄pria figura faciei. Cui a quodā
respōdēte dicit̄. qd̄ esset figura sanctę Ma-
rie semp̄ virginis. Quod audiens infelix
iste iudeus incredulus. diabolo instigan-
te. eandem de pariete valde iratus tulit
imaginem. ad vicinam cucurrit domum.
ibiqz imaginem sanctā ob ch̄st̄i ex Ma-
ria nati dehonoratōem in humana ster-
cora proiecit. Et ibi resup̄ sedens p̄ idem
foramen ventrem purgauit. sup̄ imaginē
beate Marie virginis. Et post illam tur-
pissimam ventris purgationem. ille infeli-
cissimus homo discessit. digna quippe et
ignominiosa morte defunctus est. et post
ea nūq̄ apparuit.

Puerul⁹ quidā porrerit chri-
sto panem. Exemplū. III.

Puerulus quidā accepto
pane domuz matris egreditur. et
huc illucqz deambulādo vt mo-
ris est h̄mōi p̄pulis. panem quē acceperat

comedeat. Contigit autem ut in quodam loco ubi beate dei genitricis Marię imago in vlnis tenens puerum erat posita. idē puer transitum haberet. Quā intus et puerili suauitate blandiens eidem puero ait: **D**ebare puer quę libens offero tibi sume. Illa vero imago licet per exercitanda intuentium deuotione formata. tñ utpote sine sensu mansit immobilis. ut nec panes qui prebebat accepit. nec responsum loquenti reddidit. Puer incepto persistens ut secum de pane ederet rogabat et exorabat. Cūq; diutius modo alludendo. modo supplicando apud ipsū obtinere qugeret. ut quantum deo placeret innocentis simplicitatis postulatio patesceret. Tandem eadē imago virtute diuina opante manum extendit. panem qui prebebat accepit dicens: Ecce panem sicut vis accipio. Seum post triduum tibi reddē volo. Puer itaq; hac audita respōsione domū letus rediit. et sine mora infirmitate tactus lecto decubuit. Jam tertius dies aduenerat et vocante domino sanctissime Marię virginis filio animā reddidit. pcepturus eterne vitę panem et celestis regni mansionem.

Quidā fregit imagini christi brachiū. Exemplū. III.

Quedā mulier insecuta a latronibus. retro columnam cui beate virginis imago iminebat. quā quidam illoz lapidando brachium imaginis pueri Iesu confregit. inde mox sanguis copiose emanando cunctos in admirationem et dei laudem induxit. percussore eodem obstinato. quem ideo corā oib; hominibus diabolus suffocauit.

Item quidam blasphemando christū et ventres qui eum genuerat. mox a fulgure percussus cecidit stante nimia aeris serenitate fulgente. ante. B. iij.

Item plura exēpla de imaginib; christi et Marię. qre sup. P. xl. et deinceps.

Hypocrita.

Quidam in extremis datus ē draconi. Exemplū. V.

Hypocrita quidam monachus apud homines magnę esti-

mationis habebatur. Bonus enim videbatur. Sed cum se cum fratribus ieiunare simularet. occulte comedit. Qui dum morti appropinquasset. et maxime infirmaretur. fratres oēs vocati sunt. qui venientes aliquid boni se ab eo audire sperabāt sed iam datus hosti. coactus est prodere suam simulationem dicens: Quia occulte comedebar. ideo iam draconi datus sum. qui cauda sua pedes meos ligans. caput suū in os meum mittens spiritū meū ēbibit. et his dictis desperat expirauit. et spiritū reddidit et male mortuus est.

In discipulo de tpe.

Hypocrita est sicut simeas. ut patet in illo exemplo de sutore et simeas. quę sibi ipsi collum abscedit cum cultello sutoris. sermone. c. B.

Item inclusa quedam et quadam hypocriti dixit se esse pessimā. sed ab alijs hominibus noluit hoc audire. ibidem. sermone. c. L.

Promptuariū exemplorū discipuli explicat.

Deo gratias:

Tabula

Incipit tabula pmpptuarij ex-
emplorū discipuli iedm ordinez
alphabeti.

Abstinentia

Fater quidā abstinuit a
cibo vsqz ad ternā vsqz ad sextā
a vsqz ad nonā. A. i.

Frater quidā pendebat amptorā madidā
ante oculos suos. A. ij.

Machari⁹ misit vnam frī infirmo. Et ille
misit alijs z sic vltimo reportata ē ad pri-

Frā qdā in via vidit poma / mum. A. iij.

pulera z tñ noluit gustare. A. iij.

Quo frēs in mēsa quorum vnus parū alē
multum comedit. A. v.

Abstinentia sancti Bermeni. A. vi.

Abstinentia sancti Osualdi. A. vii.

Miles quidā intravit religionē z ppter abs-
tinentiam nimīā infatuat⁹ est. A. viij.

Adolescēs punitus ē in purgatorio ppter
indiscretionē abstinentie. A. ix.

Accidia

Monachus quidā dormitauit in choro
cui christus ostendit dorsum. A. x.

Monach⁹ antiqu⁹ somnolēt⁹ vidit virū
longū q⁹ percussit eū cū nodo stramineo in

Monach⁹ piger q⁹ potat⁹ fuit / facie. A. xi.

cū cochleari pice ardēti pleno. A. xij.

Monachus quidā habuit sudores lo-
ra surgendi ad matutinas. A. xij.

Accidiosis quidā qdraginta ānis ad pur-
gatoriū deputatū est. A. xiiij.

Miles sciuit tres litteras. s. pctā ppria. pe-
nal inferni. z passionē chasti. que tria va-
lent contra accidiam. A. xv.

Adulterium

Iuuenis quidā cōmisit adulteriū z de pe-
na eius. A. xvi.

Amicitia

Legit⁹ de duobz amicis quoz vn⁹ p alio
mori voluit. In remissionibz.

Aqua benedicta

Diabolus nō potuit intrare in os ebriosi
ppter guttam aque bñdictę. A. xvij.

Miles qdā spargebat se cū aqua bñdicta
cui dic⁹ diabol⁹ vide ne me tãgas. A. xvij.

Petor⁹ obstinat⁹ qdaz bibit aquā bñdi-
ctam z cōtin⁹ z confessus est. A. xix.

Baptismus

Heretic⁹ qdā nō seruauit debitā formaz
verborum in baptismo. B. j.

Baptizat⁹ signauit māmillā mulieris. z sta-
tim sanata est. B. ij.

Blasphemia

Lusor qdā blasphemauit ventrē Marię
Quidā fregit brachiū / xginis. B. iij.

imagis marię adiatolo suffocat⁹ ē. B. iij.

Judeus inhonorauit imaginē Marię vir-
pueri blasphemātes sūt / ginis. B. v.

submersi s⁹ vn⁹ euasit. B. vi.

Miles monoculus percussit in dēū blasphe-
mantem Mariam. B. viij.

Romes blasphem⁹ quē punit⁹ ē z qualis
Fili⁹ qdā nouit sagittare / obijt. B. viij.

in cadauer patris. B. ix.

Cantare

Diabolus i spē clerici cātavit dulciē. C. j.

Frater in extremis in cuius cerebro dulces
cant⁹ resonabant in agone. C. ij.

Clerici qdā cātauerūt saccū plenū. C. iij.

Charitas

Cor cuiusdā xginis p nimio amore est scis-
sum. C. iij.

Paulin⁹ eps se dedit p filio viduę. C. v.

Sanctulus seipsū dedit ad occidendum
ppter charitatē proximi. C. vi.

Chorea

Chor⁹ a choragatibz marię vitupar⁹. C. viij.

In chorea cōmittunt⁹ quasi oia pctā mor-
talia. C. viij.

Choragates quē punit⁹ in futuro. C. ix.

Puella quēdā fuit exusta in toto corpe
ppter choream. C. x.

Puella inbibuit btā Maria gaudia mū
Mulier choragās a ludentibz / di. C. xi.

cū pila necata est. C. xij.

Fulmen extinxit tibicinē. C. xij.

Confessio

Confessio maxie nocet demōibz. C. xiiij.

Demōes ipediūt pfessionem z restitutio-
Demōes amplius nō sciunt / nem. C. xv.

peccata confessa. C. xvi.

Sacerdos pfitebat⁹ famlō i stablo. C. xvij.

Quidā occultauit magnū peccatū in confes-
sione. C. xvij.

/fessioe. C. xix.

Diabolus vidit hoīes claros recedere a cō-

Confessio liberat hoīez qñq; a morte tēpali
Confessio liberat hominē a cōsa / **C**.xx.
 sione temporali. **C**.xxi.
Mulier qdā sp obtinuit pctm in pessione
 z Maria subuenit sibi. **C**.xxij.
Diatol⁹ inhibuit pctōi ne āpli⁹ p pctm
Mulier nobil⁹ q nō ple / pfitere⁹. **C**.xxij.
 ne confessa est. **C**.xxij.
Castigatio corpis nō pdest sine pessione
Diatolus intrupit xba pfitē⁹ / **C**.xxv.
 in extremis suis. **C**.xxvi.
Obstinat⁹ qdā noluit pfiteri z dixit infer
Religiosus qdā dedit / nū nō eē. **C**.xxvij.
 oīa sua opera bona p peccatis hominis
 obstinati. **C**.xxvij.
Qui sciē⁹ qñt idiotas z simplices p fello
Confirmatio / res. **C**.xxix.
 Ecce nō pfirmat⁹ custodiebat vacas to
Consilium / tius villg. **C**.xxx.
 Cōsiliū diatoli ē fugiēdū. **C**.xxxi.
Dans scient⁹ maluz consilium. redūdat in
Consuetudo / ipsum. **C**.xxxij.
Lubric⁹ qdā abstinnit p mēsez z iterū per
Cōtritio / mēsez. z sic d alij. **C**.xxxij.
Scholar⁹ qdāz scripsit pctā sua in cedula.
Cōtritio indeos elingues fec / **C**.xxxij.
C.xxxv.
Dulc correctio frāna p fēc mal⁹. **C**.xxxvi.
Adolēscēs post obitū regābat⁹ correctori
Iuuenis charitatie corre / suo. **C**.xxxvij.
 ctus valde p fēc in religiōe. **C**.xxxvij.
Cruce sancta Signū cruc⁹ vincit
 demones. **C**.xxxix. / **C**.xl.
Muella qdā cū lactuca comedit diabolū
Cruce signat⁹ Maria offert filiū suū. **C**.xli.
Mulier volēs retrahere iuuenē cruce signū
 z man⁹ ei⁹ cōtracta est. **C**.xliij.
Amasia volēs retrahē iuuenē ab assūptio
 ne cruc⁹ z excecata ē. **C**.xliij.
Damnant⁹ multi **M**ulti dānā
 tur patet per exempla. **D**.j. / **D**.ij.
Hoīes dēscēdūt ad infernū qñ nix d celo
Quidā habuit plura bñficia z dānatus
Quinq; milia hoīnz obierūt / est. **D**.ij.
 qñtuor ex illis solūmō saluati sūt. **D**.iiij.
Decie **D**eciesūt plene p solūde **D**.v.
Desperatio **C**ōuersus qdā dēspauit
 z seipsū submersit **D**.vi.
Mulier dēspata comedit araneā. z beata

virgo subuenit ei **D**.vij.
Passio christi aufert dēspationē **D**.vij.
Detractio **F**rēs dēxert⁹ moriēti **D**.ix.
Miles qdā dētraxit alij militi dēfuncto q
Detractor lanianit / apparuit sibi **D**.x.
 extrēis ppiā ligūā cū dētibz ppijs **D**.xi.
Discretio **D**uo frēs noluerūt cibū
 sumere nisi quē dē eis mitteret **D**.xij.
Ebrietas **F**rater ebriosus vidit in
 agone sibi infernū apertum **E**.j.
Peregrin⁹ qdā veltē p vino expoluit **E**.ij.
Ebriosus occidit pīem z mīem in ebrietate
Ebriosus occidit regem z filios su / **E**.ij.
 os **E**.iiij.
Ebrioso videbant⁹ duo p vno **E**.v.
Ebriosū fecerūt i ebrietate monachū **E**.vi.
Elemosyna **E**lemosyna dāda ē
 in pīenti vita **E**.vij.
Quidā habuit mēsez plenā aū se z vacu
Quidā dēdidit trigā / am retro se **E**.viij.
 ta libras quas ppter dēuz dedit z misere
 obiit **E**.ix. / sum in celo **E**.x.
Quidā cū trigā libris fabricauit palati
Portulan⁹ qdā collegit lagenā cum tēna
De duobz frīb⁹ dater⁹ da / frijs **E**.xi.
 bitur vobis **E**.xij.
Defunct⁹ dixit : cētuplā reacepi **E**.xij.
Ancilla inuenit ecōuerso repletā cistā fa
Nobilis qdā vestes vsq; ad / rina **E**.xij.
 camisiā dedit ppter dēū paup⁹ **E**.xv.
Ecclia **D**iatol⁹ scribit⁹ xba iutilia
Quidā furati / in ecclia plata **E**.xvi.
 sūt in ecclia z postmodū suspēsi **E**.xvij.
Iulian⁹ apostata a scō mercurio intemp
Miles qdā orauit p trāsē / tus ē **E**.xvij.
 do p cgmiteriū p aiāb⁹ **E**.xix.
Eucharistia **E**ps vidit vnū di
 gne aliū indigne sumere sacm **E**.xx.
Quidā accessit ad sacm p phibitionē sa
Sacerdos mal⁹ cū diffi / cerdoq; **E**.xxi.
 cultate sumpsit corpus christi **E**.xxij.
Plaga sacerdotū indigne celebrantium.
Sacerdos qdā dubitauit dē / **E**.xxij.
 sacramento **E**.xxij.
Mulier qdā dubitauit d sacm **E**.xxv.
Puer nonē annoz coīcat⁹ ē in extremis.
E.xxvi.
Chris⁹ psonalit⁹ coīcauit mulierē **E**.xxvij.
Mulier qdā a corpali cibo abstinnit dē

Tabula

vna dñica ad aliam **E. xxviii.** Diabolus fugatus est ab oblesso p sacm corpis christi **E. xxix.** Asini cesserunt sacro eucharistie **E. xxx.** Equus bos 7 asinus cognouerunt christum in sacrameto **E. xxxi.**

Equus indei cognouit christum in sacrameto **E. xxxii.** Mulier quedam posuit corpus christi ante porcos **E. xxxiii.** Puella qda sparsit corpus christi super olera **E. xxxiiii.** Boves i agro coqueunt christum i sacrameto **E. xxxv.** Apes fecerunt eucharistie altare **E. xxxvi.** Eucharistia ostendit potentiam suam in aqua **E. xxxvii.**

Eucharistia ostendit potentiam suam in terra **E. xxxviii.** Eucharistia ostendit potentiam in igne **E. xxxix.**

Excoicatio Excoicat intravit ecclesiam que fulgur conspexit **E. xl.** Sacerdos excoicauit viridarium 7 non ptulit amplius fructus **E. xli.**

Excusatio In remissionibus **E. xlii.** Peccantes exemplis aliorum **E. xliii.**

Exemplum bonum puocat malos ad penitentiam **E. xliii.**

Festa /tentiam **E. xliii.**

Quida induxit fenum in die dñico **F. i.** Quidam in sabbato hora vespertina cessauit a labore **F. ii.** Quidam induxit triticum in die festo 7 ignis combuit **F. iii.**

Rustica quedam coxit panes in die dñico **F. iiii.**

Fides Sacerdos catholicus ad pbandum fidei ab igne non est lesus **F. v.**

Ad confirmationem fidei catholice mos motus est de loco **F. vi.** Hierarcha virtute fidei multus est factus **F. vii.** Simplex episcopus vicit hereticum valde magnum **F. viii.**

Hereticus astutus ab oblesso combustus est **F. ix.** Episcopus hereticorum simulauit se illuminare cecum **F. x.** Hereticum demones extraxerunt de igne **F. xi.** Demones extraxerunt ossa heretici de igne **F. xii.**

Fili et filie Duo filii pmiserunt patri duo plura suffragia **F. xiii.** Filius raro subueniunt parentibus defuncti **F. xiiii.** Puer qda dixit ad patrem sic te in senio tractabo sicut tu iam tractas patrem tuum **F. xv.** Dux filie q in senio patrem repulerit a se **F. xvi.**

Pater qda posuit malleum in cistam 7 dedit clauas pueris **F. xvii.**

Natura autem docet subuenire parentibus. **F. xviii.** Gaudia celi Diabolus libenter sustineret oes penas omnium demonum ut claritate dei adhuc semel videre posset **G. i.** De claritate visionis dei **G. ii.**

Gaudia celi sunt innumerabilia **G. iiii.** Gaudia celi sunt ineffabilia de vultu dei **G. iiii.** Gaudium virginum in celo **G. v.**

Claritas in facie christi saluatoris 7 angelorum **G. vi.** Cor virginis scissum est per amore **G. vii.**

Virgo qda vidit christum Iesu duo denes **G. viii.** Virgines quomodo in celo coronantur **G. ix.** Premiū essentiale i celo per Aue Maria **G. x.**

Sentis qdam vidit christum regem in throno cum sanctis suis **G. xi.** Maria transiit animam scholarum i celum **G. xii.**

Quida vidit glorificationem pedum suorum **G. xiii.** Fama qda audiuit dulcissimum cantum auicule **G. xiiii.** Quidam audiuit gaudia

Gaudia /celi 7 etiam tormeta inferni **G. xv.** mundi. Maria interdixit virginibus gaudia mundi **G. xvi.** Equitantes 7 catantes pompose terra absorbit **G. xvii.**

Baru actio In remissionibus

Bia spūsancti Bia spūsancti facit tenotas personas imobiles 7 insensibiles **B. xviii.** Mulier qda cum puero cucurrit

Bula Bulosi /ad martyrium **B. xix.** cōcedunt bufones 7 serpentes i inferno **B. xx.** Magis inflamatio erit de corporibus pinguium in inferno **B. xxi.** Pallor 7 macies i abstinentia glificat monachum **B. xxi.** Religiosus qda per ordinem comedit carnes **B. xxi.** Quidam in carnalipuo nimis tarde /comederunt carnes **B. xxi.** Religiosus qda a morsello carniū qsi suffocat fuit **B. xxi.** Itē tria sunt genera q faciunt pulmentum op /timi saporis **B. xxi.** Senex infirmus qda patienter comedit oleum ex lini semine per melle

Hospitalitas /**B. xxvii.** Hospitalitas pauperum dicitur hospitium **H. i.**

Humilis Opa humilitatis placet deo. Bona homo docuit carthusiensem /**H. ii.** triplicem gradum humilitatis **H. ii.** Corion qda fuit filius sancti Antonio **H. iiii.** Senex simulabat se stultum ne honoraretur ab hominibus Theodosius imperator visitauit monachum 7 ipse fugit de loco ne honoraretur ab

hōibus **H**.vi. Macharius sola hūilitate vicit diabolu **H**.vij. Hūilitas pcellit alia bona opa z exercitia **H**.viij. Hūilitas pcellit ieiuniū apud deū **H**.ix.

Ieiuniū Iuuenis delicat? qdā nūq̃
Jesus Romē Iesus /ieiunauit **J**.j.
curat febres **J**.ij. Romē Iesus expellit
demonēs **J**.iij. Romē Iesus liberat hō
minē a piculis **J**.iiij. Romē Iesus facit
indulgere inimicū **J**.v. Obstinat? quidā
amore Iesu indultis suis inimicū **J**.vi.
Romē Iesus multas vtutes pfert **J**.vij
Romē Iesus liberauit clericum a latrone
J.viij. Romē Iesus vincit tēptationes
Indulgētie Maria exhibi- **I**.ix.
buit filiū cruce signū **J**.x. Miles qdā peti-
uit mori in tēra scā **J**.xi. Cruce signū chri-
stus remittit pctā **J**.xij. Quidā in extres-
mis oñdit se cruce signū z diabolus fugit
ab eo **J**.xij. Fili? cruce assūpsit p aīa pa-
tris z eā liberauit **J**.xiiij.

Indulgere primis Miles qdāz
alteri militi indultit occisione p̃is z crux
christi amplexabat eā **J**.xv. Nobilis q/
dam indultit homicidiū fr̃is sui z crucifix?
inclinauit sibi caput in ecclia **J**.xvi.
Ebull? noluit indulgē defuncto nisi prius
peteret veniā a fr̃e suo quē offendit **J**.xvij
Fra? qdā odio inflāmat? p̃curatorē cō-
uent? ē **J**.xviij. Plaga illi? q̃ noluit in-
dulgere **J**.xix. Nullus debet gaudē de
interitu inimici **J**.xx. Añ occasū sol? debet
mus recōciliari fr̃ib? **J**.xxi. Inimicū debet

Infirmitas /mus bñ facere **J**.xxij.
Propt̃ pctā infirmat? p̃ p̃nāz ē sanatus
J.xxij. Flagellat de? in corpe z i mēbr̃
suos dilectos **J**.xxiiij. Quidā fuit impa-
tientissim? z fact? est patientissim? **J**.xxv.
Pet? ap̃ls voluit Petronellā filiā suā
infirmari **J**.xxvi. Seruiedū est infirmis
cū patiētia etiā si ipsi sūt impatientissimi **J**
xxvij. Infirm? in extremis reg̃abat mē-
bris suis z seruitori suo z sic ad celū euola-
uit **J**.xxviij. Quidā duodecim ānis ser-
uinit infirmo z nūq̃ dulce vbi fuit sibi lo

Innocētia Innocēs /cur? **J**.xxix.
puer tetigit serp̃ candēs **J**.xxx. Innocēs
scolar? expulit demonē de puella **J**.xxxi.

Innocēs monachus petiuit a fratulo suo
Iesu veniā cuiā apostate **J**.xxxij.

Inuidia Inuidus qdā petiuit vt si-
bi vn? ocul? erueret **J**.xxxij. Inuidia dia-
Ira Iram debem? /boli **J**.xxxiiij.
supplantare **J**.xxxv. Patientia vbiq̃
necessaria ē in cōnobio z etiā in heremo **J**
xxxvi. Puellē media ps cōbusta ē p̃t
iracūdiā **J**.xxxvij.

Iudei In remissioib? Iudex iust?
Quidā nobil? occidit filiū sororis p̃t in-
sticiā z nō peccauit **J**.xxxviij. Dux pala-
tin? q̃ laqueos secū portauit p̃t fures **J**
xxxix. Valen? vt lex seruaretur fecit sibi
eruere oculū similit? z filio **J**.xl.

Iudex iniqu? Rex psarū excoꝛia-
uit iudicē iniquū **J**.xli. Balin? qdā re-
cepit bonē z vxor ei? vaccā **J**.xliij. Vi-
dua qdā linuit manū iudicū **J**.xliij. Pre-
positi z indices ñ sūt facili? mutadi **J**.xliij
Aduocat? pdidit linguā **J**.xlv. Aduo-
cato denegatē sūt induciē in agone **J**.xlv
Iudicare temerarie Indicantes
alios duo pctā cōmittūt **J**.xlvij. Frater
quidā indicauit comedentē sexta feria de
mane **J**.xlvij. Senex qdā posuit paruū
saccū añ serz magnū retro se **J**.xlix. Bacu-
lus senis floruit in signū innocentie **J**.l.

Iudicium dei In remissionibus
Iurare falsum Iuuenis piurauit
z nō potuit masticare corpe christi **J**.li.
Comestibilia mutata sunt in lapides p̃t
piuriū **J**.liij. Diaboli deduxerūt oīa co-
mestibilia **J**.liij. Quidā piurauit z im-
mobilis fact? est **J**.liij. Infamātes instū
cū iuramētis quō puniti sunt **J**.lv. Rex
francie cū suis piurauit z subitanee obie-
Labor Dñs remunerabit /rūt **J**.lvi.
quēlibet passū **L**.j. Cōuersus qdā labo-
rauit in coq̃na quē brā virgo p̃solata est
Opan? qdā orauit p̃ diuitem z pro **L**.ij.
p̃cio diurno **L**.iiij. Fra? Iohs qdā vo-
luit vinere sicut angeli **L**.iiij. Fra? qdāz
dixit ad fr̃es in qdā cōnobio: opamini ci-
bum q̃ nō perit **L**.v. Laborādo z orādo
saluat hō **L**.vi. Labor p̃ns nihil ē respe-
Lachryme /ctu future p̃ene **L**.vij.
Lachryme delēt totū purgatoriū **L**.viij

Tabula

Laus hūana Laudē in bonis opib/
Loqui/bus querere ē dānabile L. ix.
Quā de bonis et honestis loquissē tūc ange/
 li sunt pntes L. x. Bona loq et bona libe/
 ter audire inducit ad pfectionem L. xi.
Sancti ptes loquētes de dīnis obliti sūt
 cibū sumere L. xij. Quattuor virtutes q̄t/
 tuor heremitarū L. xij. Quidā portauit
 p triēniū lapidē in ore L. xij. Quidam
 triginta ānis seruauit silentium L. xv.
Paulus simplex tenuit silentium ex iussu
 Antonij L. xvi. Senex q̄dam noluit de
 sup̄celestib loq L. xvij. Tres pbi dilexe/
 rūt taciturnitatē L. xvij. Sanctimonia/
 lis quō punita ē pp̄ loq̄tatem L. xix.
Lusores Lusores vulnerāt et crucifi/
 gunt chustū Iesum L. xx. Lusor piccit
 sagittā Iesus celū L. xxi. Lusor tradidit
Luxuria /seipsum demonib L. xxij.
Puer in heremo nutrit cōcupiuit anse/
 res. i. mulieres L. xxij. Filius regis q̄ con/
 cupiuit demones q̄ seducūt hoīes L. xxij.
Sacerdos i extremis dixit. recedite. ignicu/
 lus adhuc uiuit L. xxv. Leo papa absci/
 dit sibi manū quā mulier osculata fuit L.
Senex q̄dā dixit mortuū est corp⁹ /xxvi.
 meū. et tamen im̄p̄gnauit puellā L. xxvij.
 Quidā pp̄ temptationes carnis piccit se
 ad pedes bestie ut eū dilaniaret L. xxvij.
Maria liberauit iuuenē a temptatiōe car/
 nis L. xxix. Iuueni cuiā apparuit luxu/
 ria in sp̄e turpissime mulier L. xxx. Mu/
 lier q̄dā impetuit pulcrū iuuenē L. xxxi.
Cleric⁹ q̄dā i foro dixit ad mulierē p̄para/
 te ad cōmixtionē L. xxxij. Mulier q̄dā vo/
 luit puocare virū dei et subitanee obiit L.
 xxxij. Punitio corp̄is valet cōtra tēpta/
 tionē carnis L. xxxij. Saltatrix subita/
 nee obiit L. xxxv. Ad obitū cuiusdā luxu/
 riosę mulieris. multi canes cōuenerunt L.
 xxxvi. Plaga illius q̄ violauit v̄ginem
 Dis luxuria extra m̄rimoniū /L. xxxvij.
 est peccatum mortale L. xxxvij. Adulte/
 ra q̄ duos filios necauit quō post mortē
 damnata fuit. et grauiter a draconib pū/
 nita L. xxxix. Sanctimonialis quedam
 puerum in vtero suffocauit L. xl. Virso/
 domiticus cum multo clamore obiit L. xli

Mulier sodomitica de sepulcro effossa est
 Pratum aruit sub pedibus so /L. xliij.
 domite L. xliij. Demones aliqui abhor/
 rent peccatum sodomiticū L. xliij.
Maledicere Mulier ex impatiē/
 tia cōmendauit se demonib M. j.
 Quidam sibiipsi imprecavit plagam dei
 Demones rapuerūt aduocatū /M. ij.
 iniquum M. ij. Florentius quidam pe/
 tiuit vindictam super emulos M. iij.
 Quidā tradidit sotularē diabolo M. v.
 Pauper quidā maledixit p̄iarche M. vi.
Matrimoniū Vir et eius vxor
 fuerūt similes duobus heremitis M. vij.
 Vir et vxor in m̄rimonio fuerunt similes
 sancto pafancio M. viij. Symphorian⁹
 similis fuit sancto pafantio M. ix.
 Mulier quedam simul peperit nonē pue/
 De duabus nuriis que simul /ros M. x.
 per quidecim annos in pace vixerūt M. xi.
 Mulier nobilis quedam non letabatur nisi
 cum deuotis personis M. xij. Rex et regi/
 na dormierunt in camisijs simul M. xij.
 Virgo et martyr quedam in extremis ser/
 uauit pudicitia M. xij. Vxor prouoca/
 uit virum in vigilia sancti Sebastiani ad/
 actum. et ideo a demōe obsessa est M. xv.
 Maritus quidam peccauit cū pp̄ia vxo/
 re sodomitice M. xvi. Vtula quedam
 voluit facere discordiam inter virū et vxo/
 Iuuenula quedam maritū/rem M. xvij.
 suū fecit mansuetum M. xvij.
Misericordia dei Quidam ni/
 ger ecclesiā intrauit et clarus exiuit M. xix.
 Filia quedam intorcanit patrem et matrē
 Quidam peccauit cū sorore et /M. xx.
 occidit patrem et frēm M. xxi. Quidam
 tradidit se diaboloz negauit christum M.
 Quidam tradidit se diabolo ut /xxij.
 eum vitaret M. xxij. Peccatori cuiā
 dictum est. ante mortem tuam mūdaberis
 Latro est saluatus et heremita /M. xxij.
 damnatus M. xxv. Mulier quedam oc/
 cidit puer et tradidit se diabolo et negauit
 christum M. xxvi. Virgo recidinauit et
 heremita eā reduxit M. xxvij. Meretric/
 quā Pafantius pro p̄nitentia per trien/
 niū inclusit M. xxvij.

Misericordie opa ad primos
Sacerdos ⁊ famulus atominabāt lepro
Martin⁹ monachus qui / sos M. xxix.
pallio portauit christū in forma leprosi M.
Mulier nobilis valde dilexit lepro / xxx.
sos M. xxxi. Christus in forma crucifixi
inuent⁹ est in lecto M. xxxij. Christ⁹ ostē
dit Jordano corrigiā quaz pauperi dedit
Christ⁹ induc⁹ fuerat colloquio / M. xxxij.
qđ monachus paup⁹ dedit M. xxxij.

Miles qđaz obiit in terra sancta ⁊ sic eno
lauit ad deū M. xxxv. Dives qđā tem
pore famis pascebat q̄ttuor milia paupe
rum M. xxxvi. Mulier qđam paut fra
tres ordinis p̄dicatoz M. xxxvij. Duo
religiosi impetrauerūt iuueni grām q̄ eos
paut M. xxxvij. Infidelitas mūdi ⁊
etiam cōsanguineoz M. xxxix. Duo fra
tres vnus religiosus multū ⁊ alter serue
bat infirmis ⁊ p̄cellēbat aliū M. xl. in re

Missa Sacerdos / missione vltima
quidam celebravit missam in hierusalem ⁊
reduc⁹ est ab angelo in patriā suā M. xli.
Virgo quedam vidit corpus sacerdotis
clarum in missa M. xliij. Sacerdos qui
dam celebravit p̄ captiuo ⁊ vincula solue
bant M. xliij. Missa sustentauit hōiem
p annū in rupe q̄ argentū foderat M. xliij.
Missā sustentauit hōiem in piculo maris
Quidam equitabat ad campū / M. xlv.
qñ pulsabatur ad missam M. xlv.

Mors malozū Dives quidam
ī agone clamauit de⁹ adiuua me M. xlviij.
Flagitiosus quidā hō in agone clamauit
inducias M. xlviij. Criminosus quidaz
homo noluit p̄fiteri nisi ī extremis M. xlix.
Heremita vidit diuitē mori in pallatio ⁊
paupem in cēmiterio M. l. Memoriam
mori ⁊ inferni debem⁹ q̄tidie h̄re M. li.

Nobilis quidā vidit cadauer p̄is sui ⁊ sic
deseruit mūdū M. liij. Cōsuetudo ē mo
ri senes ⁊ iuuenes M. liij. Quidā audi
uit legere: vixit Adā nō genē triginta an
nis ⁊ mortuus est M. liij. Quidā vidit
sepelire defunctū ⁊ compunctus ē M. lv.

Mors bonozū Angeli dedux
erunt aīaz deuoti viri sine dolore M. lvi.
Frater qđā digito indicauit christū esse p̄
sentem in agone M. lvij. Quidaz dixit

moriar fidelit. amicabilit. fiducialit. ⁊ se
tanter M. lvij. Mori debem⁹ in timore
dei M. lix. Virgo simplex vidit christū
⁊ sc̄tōs in extremis M. lx. Frat qđā eno
lauit sicut sagitta in celū M. lxi. Mar
tyr christi p̄t̄ thuribulū occisus ē M. lxij.
Sc̄tūs p̄r vidit in agone p̄phas ap̄los et
christū M. lxij. Mulier qđā vidit chri
stū in agone M. lxij. Mors hominis est
amarissima M. lxv. In extremis videt
hō oīa opa sua bona ⁊ mala M. lxvi.

Mulier Regina qđaz equitauit

Mundus / Aristotelē M. lxvij.
Mundus apparuit pulcherrima sp̄e añ se. re
tro hō fetidissima erat M. lxvij. Miles
infirm⁹ qđā petiuit a rege sanitatē corpori

Murmuratio Frater / M. lxix.
qđā fuit plagat⁹ p̄t̄ murmur qđ habuit ⁊

Natiuitas christi / deū M. lxx.
Gaudere debem⁹ d̄ natinitate christi R. j.
Gaudere debem⁹ de natinitate dñi nr̄i Je
su christi R. ij. Infans christus liberauit
hōiem a temptatione R. iij. Mulieri ap
paruit christ⁹ ī sp̄e pulcherrimi infant⁹ R. iij.

Obedientia Obedientia p̄cellit
ceteras vtutes in celo O. j. Obediēs sus
citauit mortuū O. ij. Obediētia p̄cellit p̄
egrinationē ⁊ vitam solitariā O. iij. Obe
dientia Marci scriptor⁹ O. iij. Mona
chus p̄t̄ obediētiā piecit p̄prium puerū in
furnū O. v. Abbas reuocauit frēm defū
ctum O. vi. Serpēs fuit obediēs fr̄i hor
tulano O. viij. Aqua ostēdit ep̄o obediē
tiam O. viij. Ignis fuit fr̄i oranti obedi
ens O. ix. Pluuia nō tetigit duos fr̄es
in itinere O. x. Leena fuit discipulo obedi
ens O. xi. Mulier qđā intrauit furnū cō
tra p̄hibitionē mariti. O. xij. Proximi
tis intrauit paludē ⁊ p̄bi. vi. f. O. xij.

Quidā cōedit alleū ⁊ p̄hibitionē O. xij.

Obsessus Frater qđaz comedit
carnes ⁊ diabolus intrauit in eum O. xv.
Cōuersus qđā bibit vinū sine licētia ⁊ ob

Opera / sessus est O. xvi.

Opandi exēplū habem⁹ in sole in terra in
formica ⁊ in gallo O. xvij. Occupatus in
bonis diabol⁹ nō tēptat O. xvij. Qui
dam petiuit orare p̄ se O. xix. Labor p̄is
nihil ē respectu p̄nē inferni O. xx.

Tabula

Opa bona p[ro]p[ri]a gloriā nō sunt facien
Oratio Quidā nō p[ro] /da D. xxi.
 tuit orare vñ p[ro] n[on] sine cogitatio[n]e D. xxij.
 Quidam nolūt seip[s]os iuuare D. xxij.
 Meretrix q̄dam orauit p[ro] deuoto viro D.
 Demōes p[re]sēt diuersas imagines /xxij.
 orantib[us] D. xv. De orōne duoz frat[rum]
 Diabolus extraxit quēdā mo[do] /D. xvi.
 nachū de choro D. xxvj. Monach[us] q̄dā
 semp in choro dormitabat D. xxvij. Ora
 tio vincit temptatiōes demonū D. xxix.
 Religiosi impetrauerūt despatio hōi p[ro]tri
 tionem D. xxx. Cōmunis orō liberat hō
Patiētia /minē a tēptatione D. xxxi.
 Tribulatio cū patiētia saluat hōies P. ij.
 Humilis semp est patiens P. ij. Mo
 nachus q̄dā p[re]buit p[ro] his alia[rum] maxillam
 De patiētia socratis p[ro]bi P. iij. /P. iij.
 De patientia lbertini monachi P. v.
 Nachari[us] fuit infamatus q[uod] imp[er]gnasset
 puellam P. vi. De patiētia marie vir
 ginis P. vij. Nachario impositū est fur
 tum P. viij. Quidā destruxit caules duo
 bus fratrib[us] P. ix. Quidā plus p[ro]derauit
 pet[ro] p[ro]xi[mo] q[uam] dānū p[ro]p[ri]ū P. x. Quidā
 dedit flagellum raptōib[us] P. xi. Fures
 obliti sunt sacculū P. xij. Miles q̄dā vi
 dit sig[illum] Job in corpe i[n]no P. xij. Mulier
 q̄dā habuit ancillā bonā. et postmodū peti
 nit aliā ab ep[iscop]o que fuit litigiosa et ista sibi
 plus placuit p[ro]p[ter] meritū patiētie P. xij.
 In remissionibus Virgo casta multa
 bona opa fecit. et angelus dixit ei p[ro]p[ter] impa
 tientia tuā dānaberis. q[uod] postmodū patiens
Impatientia /facta ē P. xv.
 Dna iracūda q̄dā habuit ancillā p[ro]bam
 cui christ[us] p[re]dicauit P. xvi. Litigiosus
 misere obiit P. xvij. Rustici litigiosi P.
Parentes Pater et filius /xviij.
 maledixerūt sibi mutuo in inferno P. xix.
 Deus p[ro]ponendus ē oib[us] p[ro] sanguineis P.
 Mat[er] q̄dā p[ro]p[ter] orauit filiā P. xxi. /xx.
Passio christi Quidā orauit Iesu
 na[rum] arene rex iudeoz miserere mei P. xxij.
 Quidam honorauit q[ui]q[ue] vulnera christi
 Honorauit q̄dā valde passio /P. xxij.
 nē christi P. xxij. Frat[er] q̄dā in pascene
 sensit oēs p[re]c[ur]as passio[n]is christi P. xxv

Passio christi incitat ad virtutes P. xxvi.
 Lachryme passio[n]is christi sūt chusto dul
 cissime P. xxvij. Virgo quedam vidit
 Iesu cruentatis manib[us] P. xxvij. Chri
 stus intinxit panē vulneri P. xxix. /xxx.
 Martyr habuit signū crucis in corde P.
 Conuersus habuit passionē christi p[ro] le
 ctione mensē P. xxxi. De trib[us] litter[is]. scz
 nigra. rubra. et candida P. xxxij. Abba
 tissa quedā in extremis fecit sibi legi passio
 nem christi P. xxxij. Clerico criminoso
 christ[us] obiecit passionē suā P. xxxij.
 Iuueni ostēdit christ[us] man[us] et lat[us] P. xxxv.
 Apostata christ[us] p[ro] ostēsiō[n]e vulnerū reuo
 cavit P. xxxvi. Passio christi liberat
 hōiem a temptatiōe carnis P. xxxvij.
 Clericus lubricus post ostēsiō[n]em vulne
 rum religione[rum] intrauit P. xxxvij.
 Passio christi liberauit puellā a tempta
 tione carnis P. xxxix. Sanctimonialis
 inuenit crucifixū in ianu[is] ecclesie P. xl.
 Quidā mutilauerūt crucifixū et imagines
 sanctor[um] P. xli. Balistari[us] quidā vulne
 ranit imaginē christi et in gutture percussit
 Quidā p[ro]pter camisiā vulnera /P. xliij.
 nit crucifixū P. xliij. Iudex vulneraue
 rūt imaginē Iesu christi P. xliij. Inde
 us q̄dam imaginē christi in gutture p[er]cus
 sit P. xlv. Iudex in pascene c[re]am
 imaginē christi vulnerauerūt P. xlv.
Paupertas Arseni[us] gaudebat q[uod]
 elemosynā recipiebat P. xlvij. Diogo
 nes habuit doliū p[ro] domo sua P. xlvij.
 In morte diuites abiiciūt et paupes exal
Virgo Virgo pacifica /stant P. xlix.
 statim p[ro] obitū celū intrauit P. l. Duo
 frēs erant in heremo q[ui]s diabolus nitebat
 ad discordiā p[ro]uocare P. li. Diabolus
 fregit bacculū p[ro]p[ter] in d[omi]no vt sic dis
Deccare /cordaret P. liij.
 In p[er]iculis p[er]seuerātes q̄tidie sūt añ portam
 inferni P. liij. Diabolus temptauit epi
 scopū p[ro] sp[iritu] mulieris P. liij. Inf[er] ho
 mines exiliētes nō clare vidēt p[er]tā P. lv.
Pena inferni Dammati habēt
 ignē infra et sup[er] se q̄stū distat celus a terra
 P. lvi. Ebrius q̄dā vidit in extremis
 sibi apertū infernū P. lvij. Quidā vidit

penas damnatorum **P. lviij.** Mulier q̄
 dam vidit penas mariti sui et aliorum dam-
 natorum **P. lix.** Camerari⁹ q̄dā vidit do-
 minū suū duci ad diuersas penas **P. lx.**
 Dives q̄dā fuit posit⁹ in ignea cathedra. et
 datus ē ei pot⁹ infernalis **P. lxi.** Nero
 balneatus ē apud inferos **P. lxij.** Ro-
 bilis q̄dā vitulū vidue abstulit et vinū sibi
 banno p̄pinauit **P. lxij.** Filij milij no-
 lebant pelles et p̄te agri restituere **P. lxij.**
 Vir q̄dā vidit multiplices penas inferni.
 et hic egit durā penitentiā **P. lxv.** Visio
 diaboli ē horribilissima **P. lxvi.** Reli-
 giosus q̄dā potius voluit intrare ignem q̄
 diabolū videre **P. lxvij.** Miles q̄dā in
 equo igneo punit⁹ est cū falcone **P. lxvij.**
 Nobilis q̄dā p̄cogitauit penas inferni et
 rigore ordinis patientē sustinuit **P. lxix.**
 Iuuenis q̄dā cogitauit si illa palcra mem-
 bra erūt pabulū inferni **P. lxx.** Quidā
 cogitauit si post centū milia annorum dam-
 nati liberarent⁹ **P. lxxi.** Si lecto molli q̄s
 cōtinne iacere deberet tediū h̄iet **P. lxxij.**
 Monialis q̄dā occultauit p̄ctū in cōfessio-
 ne et dānata est **P. lxxij.**
Pena purgatorij De acerbita-
 te ignis purgatorij **P. lxxij.** Sacerdos
 q̄dā dixit si lacus esset tor⁹ igne⁹ **P. lxxv.**
 Quidā vidit purgatorij. et hic afflixit se
 Candelabz cupreū liquefactū **P. lxxvi.**
 est **P. lxxvij.** Restituit⁹ vitē sibi fecit ve-
 stes cōgelari **P. lxxvij.** Quidā petiuit
 angelos in agone vt tardaret vt hic puni-
 retur **P. lxxix.** Languidus q̄dā elegit
 tribus diebus puniri ī purgatorio **P. lxxx.**
 Quidā cū dentrice fecit sibi mēbra fricari
 pro purgatorio **P. lxxxi.** Virgo q̄dā pro
 comite assumpsit sibi dimidiā partē pur-
 gatorij **P. lxxij.** Quidā elegit sibi duo
 milia annorum in purgatorio **P. lxxij.**
 Aia q̄dā fuit deputata ad purgatorium
 vsq̄ ad nouissimū diē. q̄ p̄nāz legnū fecit
 Peccator cōtritus fuit et de- **P. lxxij.**
 putat⁹ vsq̄ ī finē mūdi ad purgatorij **P.**
 Propt̄ accidiā fuit deputat⁹ q̄dā **P. lxxv.**
 ad purgatorij q̄draginta ānis **P. lxxxvi.**
 Albert⁹ magn⁹ elegit sibi decē dies in pur-
 gatorio **P. lxxvij.**

Frater q̄dā fuit decē diebus in purgatorio
 q̄ frēs nō statim p̄soluerūt sibi suffragia.
 Pena monialis que fregit **P. lxxvij.**
 silentiū in choro **P. lxxxix.** Monachus
 q̄dā intravit purgatorij. et q̄n vidit ridere
 frēs increpauit eos **P. xc.** Quidāz ha-
 buit purgatorij in loco balnei sui **P. xci.**
 Animē cui dā impositū fuit in purgatorio
 fore vsq̄ corp⁹ ipsius sepeliret⁹ **P. xcij.**
 Palscius fuit inuent⁹ in purgatorio et
 tū cōmescant miraculis **P. xcij.**

De suffragiis animarum

Una die q̄ndecim milia aīarū sūt a pur-
 gatorio liberatē **P. xcij.** Aīe petierūt
 suffragia a q̄dā virgine **P. xciv.** Anima
 q̄dā p̄ septē dies caruit visione dīna **P.**
 Mulier q̄dā fleuit incōsolabiliter **P. xcvi.**
 sup filiū defunctū **P. xcviij.** Mater q̄dā
 ī q̄nq̄ annis liberauit filiū a purgatorio.
 Filij debēt subuenire aīabz **P. xcviij.**
 parentū **P. xcix.** Exor q̄dam liberauit
 aīaz mariti sui de purgatorio **P. c.**
 Quidā assūpsit penitentiam p̄ socio suo
 Filius q̄dā septēnē p̄niam egit p̄ **P. ci.**
 mīe **P. cij.** Quidā assūpsit partē penitē-
 tię alteri quō punit⁹ est **P. cij.** Sum-
 pto eucharistie delet purgatorij **P. cij.**
 Quidā p̄ tres missas fuit liberat⁹ a purga-
 torio **P. cv.** Sacerdos q̄dā q̄tidie cele-
 brauit p̄ defunctū **P. cvi.** Dux q̄dāz fe-
 cit multa suffragia fieri p̄ aīabz **P. cvij.**
 Hugo quō disciplinat⁹ est post mortem.
 Iohānes euāgelista liberauit **P. cvij.**
 aīaz a purgatorio **P. cx.** Petrus apls
 liberauit aīaz a purgatorio **P. cx.** Un-
 decim milia x̄gines liberauerunt aīam a
Penitentia / purgatorio **P. cx.**
 Penitentia sancti Petri apli **P. cxij.**
 Quidā petijt breuē p̄niam **P. cxij.**
 Quidā nisi vnū pater n̄r voluit recipere p̄
 penitentia **P. cxij.** Deus sp̄ parat⁹ est
 recipere peccatores ad penitentia **P. cxv.**
 Demones retrahūt et impediūt penitētes
 Quidam assūpsit penitentia **P. cxvi.**
 solū timore mortis **P. cxvij.** Eucharis-
 tia dat gratiā abstinerē a p̄ctis **P. cxvij.**
 Quidā noluit penitere dū potuit **P. cxix.**

Tabula

Persenerantia **C**hris^{ti} retinuit
Precepta dei / frēm i ordine **P**. cxx
Oblivio pcepto^{rum} dei **P**. cxxi. **P**redesti-
 natio nullū capitulū habet sed remissiones
Prelati **Q**uidā fuit elect^{us} in ep̄m
 ⁊ renuit **P**. cxxij. **E**p̄us malus quō pu-
 nitus ē ⁊ indicat^{us} **P**. cxxij. **D**e **V**do-
 ne ep̄o **P**. cxxij. **S**ance^{us} **M**artin^{us} quō
 accusauit ep̄m suū **P**. cxxv. **A**nonicus
 q̄dam fuit accusat^{us} a patrono sue ecclesie.
Quidā iniuste ep̄atū adept^{us} / **P**. cxxvi
 fuit ⁊ subitanee obiit **P**. cxxvij. **B**ene-
 ficiati vix saluant^{ur} **P**. cxxvij. **C**leric^{us} blas-
 phemus qualiter sit punit^{us} **P**. cxxix.
Miles q̄dā dixit oues n^{ost}re sūt oportet eas
Prosperitas / tondere **P**. cxxx.
Mercator quidam iactauit anulū in ma-
 re ⁊ in pisce reuenerit **P**. cxxxi. **V**ir ⁊ vx-
 or qui in triginta duob^{us} ānis nūq̄ habue-
 runt aliq̄d infortunij **P**. cxxxiij.
Pulcritudo **M**ulier pulcra q̄-
 dam petiuit a chris^{to} deformitatem **P**.
Res iniuste acquisite / cxxxiij
Mulier quedam fuit enutrita cū iniustis
 reb^{us} ⁊ sic damnata est **R**. i. **Q**uidā sex
 nūmos nō p̄soluit quō punit^{us} est **R**. ij.
Usurarius quidā in extremis cōfessus ē
 ⁊ v^{er}as restituit **R**. iij. **U**surari^{us} quidā
 cōmisit omnes res suas abbati **R**. iij.
Diabolus possidet pecuniā usurariā **R**. v.
Abbas remisit pecuniā usurariā monaste-
 rio suo legatū **R**. vi. **M**iles quidam abs-
 tulit pellem ⁊ etiam partem agri **R**. vij.
Demonēs impediūt contritiōē confessio-
 nem ⁊ restitutionē rerū **R**. vij. **D**ives q̄-
 dam abscondit thesaurū suū in muro **R**. ix.
Elemosyna de iniustis reb^{us} deo non pla-
 cet **R**. x. **D**ives quidam multas pegrina-
 tiones fecit cū iniustis reb^{us} **R**. xi.
Religiosus **R**eligiosi crucifigūt
 se cū chris^{to} **R**. xij. **R**eligiosi debent esse
 contenti in cibo cōuent^{us} **R**. xij.
Requies **S**enex quidam septua-
 ginta annis in heremo nō habuit requiez.
Ridere **Q**uidam ni- / **R**. xiiij.
 mis frequent^{er} risit quō punitus est **R**. xv.
Sepultura **E**p̄us qui ppter pe-
 cuniā sepeliuit hominē prauū quō puni-

tus est **S**. j. **Q**uidam de nocte tractus ē
 de ecclesia **S**. ij. **U**surarius in monaste-
 rio sepultus inquietauit monachos **S**. iij.
Seruire deo **S**eru^{us} chris^{ti} tria
Societas / debet habere **S**. iij.
Clericus ppter malam societate^m est suspē-
Somnia **S**omnia / sus **S**. v.
 seducunt homines **S**. vi.
Sortilegia **Q**uare plures mu-
 lieres damnant^{ur} q̄ viri **S**. vij. **N**obilem
 dixit diabol^{us} morituz in terra sc̄a **S**. viij.
Quidam demonib^{us} preparauerūt men-
 sam vt sic ditarentur **S**. ix. **M**ulier q̄dā
 in extremis dixit kuckuc **S**. x. **Q**uidā pu-
 tauit se adhuc viginti duob^{us} annis vivere
Spernentes proximos / **S**. xi.
 Remissiones h^{ab}z ad discipulum de t^{em}p^{or}e.
Superbia vestium **M**ulier
 quedam ppter superbiam vestiū perdidit
 sensus **S**. xij. **M**ulier quedam circūda-
 ta est demonibus ad modū gliriū. **S**. xij.
Mulier ornata est rete diaboli **S**. xij.
Multi demones visi sunt circa pessimum
 hominem **S**. xv. **C**omitē quendā dia-
 bolus in equo eduxit **S**. xvi. **M**iles ne p-
 teret famam audacie sue noluit in agone
 mortis confiteri **S**. xvij. **Q**uidam dixit
 quis est qui mihi resistere possit **S**. xvij.
Superbia spiritualis **E**la-
 tio mentis opera bona perdit **S**. xix.
Diabolus ostendit se fratri in forma bea-
 te virginis **M**arię **S**. xx. **V**irgo quedā
 ppter complacentiam sui ipsius damnata
Tempestas / est **S**. xxi.
Sacramentū eucharistię fugat tempesta-
 tes demonū **T**. j. **T**empestas maris ex-
 orta est ppter peccata mali hominis **T**. ij.
Miles provincie tolen^{sis} qui maledixit
 nubibus ⁊ tonitruis **T**. iij. **D**e magnitu-
Tempalia / dine grandinū **T**. iij.
Quidam congregauit multam pecuniā
 ⁊ eadem nocte obiit **T**. v. **Q**uidam in
 extremis a diuitijs petiuit consolationem
Momo nudus egreditur de hoc / **T**. vi.
 mundo **T**. vij. **P**auper mechanicus
 qui semper fuit letus **T**. viij. **H**eremita
 plus dilexit cattam q̄ sanctus **G**regorius
 papatum **T**. ix. **D**eus non p̄mittit suos

fame mori **L.x.** Angelus seruauit heremi-
te infirmanti **L.xi.** Quidam posuit spor-
tam cum denarijs ante ingressum ecclesie.

Tempus **L.xij.**

Remittit ad discipulum de tempore.

Temptatio Diabolus non pot
nocere nisi inquit deus ei permittit. **L.xij.**
Quidam vidit diabolum cum multis vasculis
Quidam vidit multos demo- **L.xij.**
nes in claustro et nisi unum in foro **L.xv.**

Iuvenes debent secreta cordium indicare se-
nibus **L.xvi.** Diabolus apparuit mulie-
ri in specie mariti defuncti. **L.xvij.** Se-
nex quidam desperit propter temptatio-
nes **L.xvij.** Abbatissa vicit temptatio-
nes carnis **L.xix.** Virgo quedam primo
habuit temptationem carnis postmodum
fidei **L.xx.** Frater quidam quadraginta die-
bus sustinuit temptationem luxurie **L.xxi.**
Conuersus quidam voluit fieri episcopus ex in-
ductione diaboli **L.xxij.** Diaboli tem-
ptando homines retardant diem iudicii.

Trinitas Augustinus **L.xxij.**
vidit puerum cum cochleari circa mare **L.**
Aqua nix glacies unum sunt **L.xxv.** **L.xxij.**
Quidam noluit abnegare sanctam trini-
tatem propter diuitias **L.xxvi.**

Uenatio Duo filij imperatoris
in venatione se mutuo interemerunt **A.i.**

Verbum dei Religiosus quidam
cum paucis verbis conuertit grossum ho-
minem **B.ij.** Pastor gregis audiuit
unum sermonem et sic saluatus est **B.ij.**

Peccator magnus quidam audiuit unum
sermonem et sic saluatus est **B.iiij.**

Vtile est audire verbum dei etiam si non
retineatur **A.v.** Fratres audiendo ver-
bum dei dormitauerunt **B.vi.** Quidam
noluit audire veritatem et fugit eam **B.vij.**
Rusticus quidam noluit audire verbum
dei **B.vij.** Predicator verbi dei habe-
bit magnum premium in celo **B.ix.** Pre-
dicatori dixit christus in extremis veni se-
quere me **B.x.** Demones obserant au-
res ne audiat verbum dei **B.xi.**

Uetula Vetula quedam decepit
fraudulenter iuenculam **B.xij.**

Uidua Remittit ad discipulum de tpe

Virginitas Virgo quedam quasi
pro fatua reputabatur **B.xij.** Virgo qua-
dam sibi abscidit nasum ne nuptui trade-
retur **B.xij.** Virgo quedam potius vo-
luit submergi quam castitatem perdere **A.xv.**
Virginem innocentem angelus liberauit
a suspendio **A.xvi.** Virginem quandam
leo liberauit a corruptione **B.xvij.** Mi-
les liberauit virginem in prostibulo a cor-
ruptione **B.xvij.** Angelus ostendit vi-
am duabus virginibus que errauerunt **B.**
Virgo quedam percussit cadaver **Lix.**
ad caput in quo erat diabolus **B.xx.**
Christus vestiuit Agnetem suam sponsam
B.xxi. Christus virginem per triduum
in patibulo sustentauit **B.xxij.** Christus
pascit virgines **B.xxij.** Christus libe-
rauit sponsam suam a diuersis periculis **B.**
Quidam voluit violare virgines **Lxxij.**
et excecatus est **B.xxv.**

Virtutes De virtutibus quinqz
fratrum **B.xxvi.** De exercitijs quinqz fra-
trum **B.xxvij.** De virtutibus trium be-
renitarum **B.xxvij.**

Vinctio extrema

Sacramentum extreme unctionis prolo-
gat vitam **B.xxix.** Punio vxoris qui
impeduit unctionem mariti **B.xxx.**

Sacra vinctio disponit animam ad celum
B.xxix.

Voluntas **B.xxix.**

Malam voluntatem habens vulnerat chri-
stum **A.xxij.** In bonis quinqz deus reci-
pit voluntatem pro facto **A.xxij.**
Apostata contritus post mortem inuenit
est in habitu ordinis sui **B.xxiiij.**

Voluptas Ducissa delicata
quod postmodum computruit **A.xxv.**

Votum Virgo votiuu quedam
voluit contrahere matrimonium **B.xxvi.**
Votiuus quidam obiit sine sacramentis
et damnatus est **B.xxvij.** Votiuus
quidam per triduum perdidit visum **B.**
Periculosum est differre votum **Lxxvij.**
B.xxix. Votiuum quendam demo-
nes proiecerunt in sartagine **B.xl.**
Quidam vouit sancto Michaeli vitulum
et vaccam **A.xli.**

De miraculis Beate virginis

Ursura Provsurarijs defunctis nō est orandum **U. xliij.** Quidam recepit capam ab usura quomodo punitus est **U. xliij.** Quidam construxit ecclesiam de usuris **U. xliij.** Usurarius quidam in agone dixit denarios comedo **U. xliij.** Usurarius quidam miserabilis **U. xlv.** est defunctus **U. xlv.**

Usuraria quedam bursam cum pecunia fecit secus sepeliri **U. xlvij.**

De X xpianitas

Quidam posuit iudeo christum pro fide

Imaginatio **I. j.**

Mulier nobilis quedam nominavit imaginem beate Marie virginis rumbulam

Judeus quidam proiecit imaginem **I. j.**

beate Marie virginis in cloacam **I. ij.**

Puerulus quidam porrexit christo panem

Quidam fregit imagini christi **I. iij.**

brachium **I. iij.**

Hypocrita Quidam in extre-

mis datus est draconi **I. v.**

Tabula pmpptuarij exēploꝝ discipuli scdm ordinem alphabeti explicat.

Prologus i pmpptuariū discipuli
8 miracul' beate marie virginis icipit

Glaudem

Hei oīpotentē cū sepe recitatur miracula q̄ p scōs agit dīna potētia multo magis sancte dei genitrici Marię debet referri p̄conia. q̄ oī melle sūt dulciora: Ergo ad roborandas in eius amorē fidelīū mētes. intendendo ex diuisis libris colligē opusculū qd̄ notari debeat pmpptuariū discipuli de miraculis beate Marię virginis. quō bēa virgo viri. mulierib. pueri in vita. in morte et post mortē. in oīb. necessitatib. et angustijs subueniat. **Vñ Bern.** Sileat mīaꝝ tuam beata xgo q̄ te inuocatā deuote ī necessitatib. suis sibi meminerit defuisse. **Vnde Anselm.** Ab iūio reuocatiōis hūanę omnibus sibi tuū p̄sidiū p̄fugiētib. hucusq. succurristi. et idcirco p̄ oī creatura oī laude dignissima dici et eē meruisti.

Impatrici subuenit Maria
i maris agustijs **Exemplum I**

Hic quidaz

Froman? impator q̄ habuit uxore genē et morib. nobilissimā. et simul caste vixerūt. Venit at̄ in mētē impatoris vt pgeret visitare sepulcrū christi. et etiā alia loca scōp. Recepto itaq. assensu ab ipatrice et impatrice frī suo carnali cōmisit. Et sic p̄egre pficiscēs. Ipse aut̄ dicit? frat̄ sp̄e impatricis decept? in amorē ei? vehemētē exarsit. et ei amorē suū apuit. Cūq. ei pluries molestus eēt. et illa p̄t̄ renueret. Eadē diē sibi assignuit ī q̄ se sibi velle satisfacē p̄misit. interim xō turri pare p̄misit. in q̄ duos adolescentes et duas puellas ad huiēdū frī impatoris mittē curauit. vt nēcā q̄q. sibi cū funibus sursum traherēt. Decimato at̄ diē q̄ impatrix et iuuenis turri illā p̄uatī p̄scēderēt vt ille qd̄ desiderabat expleret gaudius eēt. Sz illo p̄eūte et intrāte turri. pudica dñā ī domū rediit. retento fratre imperatoris in turri. Sedit autem sub imperatrice romā pacifica. donec imperator rediret ad propria. Post quōq. annos audiēs impatrix